

Číslo 1.
3. januara.

Womhaj Bóh!

Četnik 14.
1904.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěny
Přez spař měny
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Serbske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždy kóbotu w Ssmolerjez knihcizšczerńi w Budyschinje a je tam sa schtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Nowe lěto.

Jan. 4, 34—38.

Šnada a měr stej to najwysšsiche, schtož móža šebi kichesczijenjo pschecž pichi spoczatku noweho lěta. Šnada je we Wumozniku a měr we wujednanju. Jesuša wam dženska pscheju, so by dlěje a bóle rostł we waschich wutrobach. Na dnju noweho lěta bu wobřěsany a je mjeno Jesuž dostał a wón wostanje tón šamny do wscheje wěcznosće. Jako Šbóznika je jeho hodowny jandžel pschepowjedal. Šbóžny chze lud čzinič wot jeho hrěchow. Jesuž pokasuje nam pucž k šbóžnosći a pomha nam po nim křodžicž. Wšmi jeho sa wodžerja a pomoznika, potom tam dóndžesch k wotwytńjenemu kónzej. Duž štušmy do noweho lěta š tej proštwu: „Jesu, přjedy dži!“ Potom budže našch pucž psches nowe lěto pucž 1. wot Boha; 2. š Bohom a 3. k Bohu po Šbóžnikowym pschikładže w tekscze.

Jesu, přjedy dži!

1. Našch pucž wot Boha. Pschi rozpucžu stejimy pschi spoczatku noweho lěta. Duž praschej šo pruhajo: Š wotkel pschindžesch? Wěczny Bóh je nowe lěto pschewjedł a nam jo docžafacž dał. Wón je naš k šwojej podobnosći štworil. Špominaj na to w nowym lěcže, šo šy wot Boha. A pschede wschěm kchesczijan nejšy šam wot šo, ale jenož psches Božu hnadu w Šhryštušu. Špěwaj jako kchesczijan: Jesu, přjedy dži! a nawuťń wot njeho w tekscze, kał běsche jeho jědž, šo by čzinił wolu teho, kiž jeho póšłal je. Šy šy wot Boha, š nowa

narodženy psches Šhryštuša k jeho džěscžu, njesapomń to ženje w nowym lěcže, wošebje niz w špřtowanjach teho šwěta a we wabjenjach twojeho čžeta. Njethodž po šwojej wutrobje, ale sa šwojim Šnješom. Šy šy wot Boha, duž je Bóh knjes twojeho žiwjenja a ty dšrbiš jeho póšłuchacž. Šchtož šebi Bóh wot tebe žada, tebi šcht. 34 praji. W póšłuchnosći pschecziwo Bohu je Jesuž tebi přjedy šchol; w póšłuchnosći sa nim dži. Š džělu je Bóh; tebe powołał, niz k prošdnemu křodženju a šwětnemu wješelu; duž špěwaj a džěłaj. Kaž šo lěto se šwjatym dnjom, kaž šo kóždy tńdžeń š njedželu šapoczina, tał prošch najpřjedy wo Bože žohnowanje. A potom džěłaj w šwěrnosći, pschetož šwěrnemu da šo Bóh radžicž. Šlej, kał běsche Jesušowe žiwjenje žiwjenje pólneho džěła, ale w modlenju. Šhodž sa nim a křodž w nowym lěcže

2. š Bohom. W čzejej ruzy stejíš ty nětko? šo praschej pschi spoczatku noweho lěta. Nawuťń: Bóh šam knještwo wodži a hdyž wón tež š tobu wschitko čzini, kaž wón chze, hušto čziscže hinał, hacž šebi ty myšlesche. Njeczń šebi šam šwoje wotmyšljenja po šwojej myšli, ale dži sa Jesušom a dži š Bohom, wošebje w nowym lěcže. Někotry rjetnje, šo š Bohom dže a šo š tym šjeba. Někotry ma Boha kóžde ranje we rcže: To daj Bóh! Ale to ma tola jenož tehdom wažnosć, hdyž š modłazej wutrobu tał rjetnjesch a tež dale na to myšlišch a po tym čzinišch. Njěšpěwaj jenož dženska: Jesu, přjedy dži! ale křodž psches žyle lěto š Bohom, šo šebi pschi kóždej křoczeli na njeho myšlišch, šo našch jeho šwoje

žive dny psched woczomaj a we wutrobje. To njewuczini, so wo Bosh a i Bohom rěčimy, ale to wuczini, hacž my Božu wolu činimy. Nawučni to wot Jesuša!

Šhto pať šebi Bóh wote mnje žada? Čžin šwoje džělo w twojim stawje a powołanju a šluž Bohu na tym měscze, kotrež je tebi pschipočasal. We wschěm pať štožuj šo po Božim šlowje a nawučni scžerpliwje čžafacž na jeho hodžinu. Džělasch-li i Bohom, potom tež twoje džělo podarmo njebudže. Na wušnyw pschiindu žně, jeno čžafaj (šht. 36). Šsnano njewidžišch wuspěch šwojeho džěla a tola šu žně blisko. Wone ša naš pschiindu je šmjercžu. Šhto nam pschinježu? Starajmy šo ša to, šo je naš žiwjeński pucž

3. pucž k Bohu. Něotre lěto šmy hižo nastupili, my šo nadžijachmy, šo budžemy šo polěpschicž a tola šmy čži stari woštali. Šodobnje budže pschi našchej šmjercži. Šajzyž šo wot stareho lěta džělimy, tajzy do noweho šastupimy. A šajkaž šo dušcha wot tuteho žiwjenja džěli, šajka wona do tamneho žiwjenja šastupi, šajka woštanje do wěčnosće. Še šmjercžu wschitko k kónzei njeje, kaž čžaf kónz lěta k kónzei njeje.

Šwět šebje a naš šjeba. Bóh pať nam wěrnoscž praji w šwojim šlowje a naš wucži: šemške žiwjenje w šmjercži šastanje. Wschitke šemške wješele, wscha šwětna žadoscž naš potom wjazy šwješelicž njemóže, wschitkón wopacžny trošcht rosběhnje. Ty pať woštanjelch; twoja dušcha je nješmjertna, dokelž je wot Boha pschischla. Šo šmjercži šudjenje na tebje čžafa. A potom šo žně šapocžnu.

Mšdu wot teho Šnješa doštanu jenož čži wotrocžny (36), kiž šu šwěru džělali ša teho Šnješa. Duž džělaj nětko a budž šwěrnny w šlužbje teho Šnješa. Wěčzne žiwjenje lubi Bóh tym, kiž šu jako wušnywarjo a žnježarjo w jeho šlužbje džělali. A Bohu, k towarštwu i Bohom nětk a k šbóžnosći pola Boha junu šy tež ty powołany. Šobšlušchnosć je pucž k njebješkej kónze. — Šhodž w tym ša Jesušom na pucžu wot Boha, i Bohom a k Bohu. Dži ša Jesušom na šemi psches tyšchnosće, w scžerpliwoscě, ke kónze. Dži ša Jesušom k njebješam a junu do njebješ nuts. Šamjeň.

Na nowe lěto.

Luf. 2, 21.

A jako šo wóšom dnjom dopjelnjelche, bě jeho mjeno narjetnjene Jesuš.

Mi do wutroby šapišane
Še mjeno, to najkrašnišche;
Še nješbože wscho šwuliwane
Tu na mnje, w nim mam wješele;
Tak hušto hacž šo Jesuš šhwali,
Dha tež wscho horjo šo mi šdali.

We tebi njebješam mam, Jesu,
Mi twoje mjeno šbóžnosć je;
We šwětnym hólku šy, o Jesu,
Mi hrodžiščezšo najšylnišche.
Še Jesuš jenož moja radoscž,
Šo šwětnych šublach nimam žadoscž.

Šchi jeho mjenje šahorjena
Še moja žyła wutroba;
Š nim je mi k njebju wotewrjena
Čžěr, na kotrež dom šhwatam ja.

O wjele lěpje hacž mēd hubi
Mój Šbóžnik Jesuš šo mi lubi.

Šhto bych wschať mohł ja rjeńšche prajicž.
Hacž mjeno mojom' Šbóžnika?
Šdyž wołam šo, wě horjo šajicž,
A padnu, šaf' mi wupomha.
Wón je mi jenož jeń'čžka radoscž
A woštanje mi jeń'čžka žadoscž.

Ša wěscze wēm, mój Jesuš budže
Mi woštacž mój Bóh a mój Šnješ;
Hacž šwět tež šapřeje jom' wschudže,
Wón tola mój Bóh je a Šnješ;
Wón budže dobre do mnje plodžicž
A i hnady k šbóžnosći mje wodžicž.

Šurij M. Žitawski.

Njeshub žadyn džěń.

Šeršišta bajka powjeda, šo něhdy muž, pschi morju šhodžo, šaschčžik drohich šamjenjom namaka. Dokelž jich wážnosć njesnašelche, wša wón jedyn po druhim a mjetaschje i nimi ša ptakami, kiž wysche žolmow lětachu. Šenož jedyn tych šamjeshkow šobu dom pschinješe. Tam jon jeho šušod, kiž bě škótnik, wošlada a chžyšche jemu wjele pjenes ša njón dacž, a šjewi jemu, šajku wážnosć šamjeň ma. Duž štroži šo tamny a džesche šrudny: „Šhto šym ja hlupy čžlowjek tola čžinił!“ Drohe šamjenje je mi Bóh dał namakacž a ja je přecž šmjetač do morja! Šajke bohatštwo je mi Bóh dacž chžyl, ja pať bēch šlepy a šym šwoje šbože rošteptal!“ Wón plakašche jara, ale to jemu ničšo nje-pomhašche. —

Mój luby bratišje, moja luba šotra! tón šaschčžik i drohimi šamjenjami je lube nowe lěto še šwojimi hnadnym dnjemi. Šhto dha chžesč i tym nowym šaschčžikom čžinicž? Njedaj žadyn džěń šhubjenty byčž ša čžaf a wěčnosć.

Š. Š.

Pschi nastupje nowolěta.

Dha wšmi wschať mojej ruzy
A wjedž mje šam,
Šo k šbóžnom' kónzei duzy
Čže wošladam.

Šsamlutki nochžu šhodžicž,
Miz krocželku;
Ty chžyl mje lubje wodžicž
Ššchēz' ša tobu.

Mječ twoja ruša mila
Mje šapšchimnje,
Dha moja dušcha čžila
Tež womjeltnje.

Daj wotpocžowacž w Tebi
Mje šhudžinku;
Tež w čžěmnych nožach Tebi
Ššo dowěrju.

Hacž wschekomóž šo twoja
Tež potaji,
Dha tola noha moja
Dže k šbóžnosći.

Dha wsmi wšhaf mojej ruzh
 A wjedź mje sam,
 So t sbožnom' kónzej dužy
 Čže wobladam.

S. M. Žitawski.

Bóh powyšcha ponižnych a poniža hordnych.

Žunu pschindže kžor Šhorla Tolsty, kiž mnicha Notkera jeho wědomosće a pobožnosće dla wyškoto čžesćesche, do St. Gallena w Schwajzarstkej a wošta tam tsi dny dolho w kšochtrje. Mjes kžorškimi běšche tež wyškoti knjes, mjenje wučženy hacž hordny muž. Tón naduwawšchi žo Notkera woprašča: „Hdyž žy ty najbóle wučženy muž w kžorstwie, dha mi praj, šhto dha čžini nětko Bóh w njebjěch?“ Mnich wotmolwi ponižnje: „Šhtož Bóh kžody čžaf čžini, to tež nětko čžini: wón powyšcha ponižnych a poniža hordnych.“ Žako na to kžor wotžal čžehnišče, padže hordžak pod wrotami s konja a frani žo jara. W tym pšna Božu ruku a prošesche tamneho, so by jemu wodał.

Šnadu, mēr a sbože šmēsč w nowym lěče, šapšasch-li žebi tole šlowo wo ponižnych a hordnych do wutroby.

S. Ž.

Modlitwy na nowe lěto.

Wšchón špocžatk a tež džělo wšcho
 Nječ w twojim mjenje stanje žo;
 O Žesu, žohnuj dale naš,
 Hacž nješkonja žo hnadny čžaf.

* * *

Na nowe lěto nowe' hnadny doječ,
 A wšchēm dobrym škutkam wježelosčž;
 Ša nowu nusu, špytowanje
 Špožčž nowy trošcht a šmērwanje;
 Wježž'lym dušcham nowu žwērnosčž daj,
 Wšchitkim špróžnym pomoznika štaj!
 Šiž wostanu, daj šhrobłosčž rycžerja,
 Šiž wotšal pšndža, kšonu žiwjenja;
 To, luby Wštcže, našcha proštwja je
 We Šhryšta mjenje dženkša na Tebje!

S. M. Žitawski.

Ja s njebjěš dele pschikhadžam.

(Šapšdženy wocžiščž dla pobrachowanja mēštna.)

Hodownička běšche žo pschibližila a Dr. Luther žedžesche pschi žwojim pišanski blidže, žwoje hodowne přėdowanje študowawšchi. Žako běchu tak jeho wěrjaze myšle do potajnstwa Žesuhoweho naroda ponórzene, žo njejabzy durje wotewrichu, knjeni Šhatržina, jeho mandželška, dš istwy pohlada a s wobožnym hłošom rjekny: „Knjes doktor tu žedži a njewidži ani nješlyšchi, tak Šanž w kolebzy płacže a wola, so mohl žo šamjeit žmilicž. Ža a čžeta mamoj džě tola dženkša pschihoty t lubemu žwjedženjej čžinicž; duž mohl knjes doktor tež ras wot študowanškeho blida ke kolebzy dšncž a wbohe džěčžo t mērej špėwacž.“

Šwaha a s wježelym woblicžom, wutrobu polnych žwjatych myšlow wo Božim džěsčžu a jandželu a njebjěskim wšjstku, doktor štanj a žydom žo t žwojeho hšlcžatka kolebzy, a jako čžyšche šwucžene Šusanna špėwacž, pohnuwa jeho takt kolebanja t nowemu hłošej, a t nowemu hłošej namakaju žo tež nowe šlowa a s jeho hubow kšincži: „Ža s njebjěš dele pschikhadžam, tež dobre nowiny ja mam; wšcho dobre čžžu wam powjedacž a wo tym takle šapėwacž“ atd.

Doktor je tón nowy kžerlusch posdžišcho napišal a jón žwojej Šhatržinje t nowemu lětu s žytharu pschedšpėwal; teho dla šbšncža žo poslednja šchtucžka: „Nětk, moja dušcha, Boha kšwal, so je nam žwojoh' žyna dal! Čži jandželjo nam t wježelu to nowe lěto špėwaju.“

Tónle kžerlusch wukhadžesche hižom w přėnich wudawčach Lutheroweho špėwnika pod napišmom: „Džěčžy špėw, s druheho štawa žwjateho Šufascha wucžehnjeny psches Dr. Šarcžina Luthera“.

Hdyž Dr. Luther posdžišcho je žwojej žwójbu Božodžěčžowy wječor žwječesche, wón přėnje žydom šchtucžki tuteho kžerlusch wot wošoby, jako jandžel šdrasčeneje, špėwacž da; a čži drusy, wošebje jeho džěčži, postrowichu jeho potom s wošmej šchtucžku: „Budž powitany, kražny hšcž!“ a se šlėdowazymi.

Podobnje kšincžny hodowny kžerlusch: „Š tych njebjěš žyła jandželška“ je škrššchenje tamneho šažnišcheho kžerlusch a wot Dr. Luthera w poslednich lětach žwojeho žiwjenja jako posledni kžerlusch pšnjeny.

Žemu drohemu mužej Božemu běšche tón Knjes kšwalazu wutrobu a kžerluschowy ršt hacž do šbšneho šbšncženja wobarnowal; teho dla wobšamny wón tónle žwój posledni kžerlusch s tymi šlowami: „Ššmy ščžerpni, šradni w kšždy čžaf!“

F.

Hodowny kžerlusch.

(Šapšdženy wocžiščž.)

O male Bethlehem, praj wšhaf,
 So wšchčžer tebe kšwali tak?
 Ty běšche Knjesej špodobne,
 Duž wšchitšon žwēt tež čžesčži čže.

Ach, hrody tebe njeyšcha
 A psched Bohom žo nješordža;
 Na twojich horach nam'šaja
 Šso jeno wozzy, jehnjatka.

Tu šberasche we čžichošči
 Šuth žebi kšy na poli;
 Š tym žwoju macžer šwješeli
 A we wšchej nusy našycži.

Na plodow polnym šahonje
 Tam Šoaž polny žmilnosčže
 Šad wbohej kšudej posčicža,
 A čžomž' wutroba joh' pohnuwa.

Šow Dawit šadło pašesche,
 Na žwojej haršje hrajesche,
 Šo w Bethlehemsčich šahonach
 Bóh kšwali žo we kžerluschach.

Bóh je čže s hnadny pschekražnił
 A wšche druhich powyščil;
 Nětk žy ty —, mēšto najmjeišche,
 Ššes Šhryšta narod najwjetšche.

O Bethlehem, nětk psches tebe
 Šaf' wotantšjene Eden je!
 To jandželjo nam špėwaja,
 Duž s nimi wšchón žwēt šawyška:

Budź tebi częściej, dżak, chwaleńje,
O Wótče, do wschej' węcžośće,
So w Bethlehemje dosta ło
Nam twoje lube dżeczatko!"

S. Żitawski.

Jan Paskal

bě byn khudeje wudowy, kotraž kwoje dżęczy w bojośći a napominanju k Bohu woczahny a tež do Janoweje wutrobny a dusche tajke myśle sasczějowasche, so tónkamy kwojeho Eboźnika wysche wscheho wažesche a bóle lubowasche, dnyli wschitko na kwęcze.

Luby hólčez shtowa tež kwojej maczeri wjele radośće pšes pobožnosť a pilnosť. W shtyrnatym lécze bu do wučby daty, hdžež nohajzy, rukajzy atd. dżelacz wuknjescche; tež tudy wón spšechne kroczele do předka czinjescche; pšchetož bohadowość częri naš k pilności. Wjele lět dželascche w městaczk, hdžež bě rodženy, so by kwoju macz podpjerat. Ale bórsy potrjehi jeho wulka frudoba: jeho lubowana macz schori a — wumrje! — Nětk dżescche wón do Parisa, myšlowschi, so bórsy dželó namaka, ale wschudže jeho wotpokasachu; so pak njeby hloda wumrjel, požczy kwi wot jeneho bura schěbnat a dżescche khwilku, duž wuhlada pšched kóbu ležo papjeru w podobje lista, wón ju sběhnje, — a kať so džiwasche, hdnyž bě to list bjes napišma — wón woczini a nutskach bě 500 toleťska papjera! — Kóždy móže myšlicz, kať naschemu Janej bě; přenje pomyšlenje wschať bě, so je tele pjenjesy něchtó shtubil a so ma kwo prawy wobšedžer tychkamych pytač — do myšlow jemu njepadže, so by wón kam te pjenjesy sshowat. — Dom pšchischedschi wopyta jeneho kwojich snatych a kwo jeho woprascha, kať ma kwo to wosjewicz, hdnyž chze jedny namakanu wěz sašo prawemu wobšedžerjej dacz. — „Esy wjele namakal?“, woprascha kwo Jurij; „to dže je krašnje, dha je twojej nusy na měscze wotpomhane.“ Paskal pokasa Juriej namakanu papjeru.

„Ty mašch žadne sbože!“ rjekny samjedžerški towaršch; „ja kym pšchewědcženy, so je tón, kotryž je tele pjenjesy shtubil, bohaty muž a jemu 500 toleť mjenje ničžo njewadži.“ —

Paskal s hłowu satschafny. — „Ale shtó wě, hacz Bóh to czinił njeje, so by twojej nusy wotpomhał; wschať tež je lěpje, so ty něscho khudym wotedašch — njehašch-li wschitko sshowacz — dnyli bohatemu lichownikej.“

Paskal posasta pšchi tať lubosnje klincžazych kłowach, tola sa wjesč kwo njeda, ale dżescche: „...ně, njeschowam ani pjenježka, shtož mi njeklušcha!“

„Twoja prawdość mjesuje na wrótność, bratijsje! sshowaj tola s najmjenšcha něscho, druge daj sa khudny!“

Paskal pak s hłowu wijo kwo wot tajkeho towaršcha poda runy pucz do czisčezernje, so by tam kwoje namakanje wosjewil, ale durje běchu juž samknjene, dokelž bě wječor w 6 hodž. — Erudny dżescche domoj; dolho pak njetrajesche, pšchindže mały hólčez, so by wo tón wčžera požčženy schěbnat prošyl, dokelž chze nan něscho kupicz.

Paskal njemějesche ani 2 kłěbornaj a dyrbjescche 20 dacz.

Epytowanje kwo móžnje na njeho walesche, haj hišcže móžnišcho dnyli předy, hdnyž jeho pšcheczal tať samjedžeršy rěčesche. „Scho dha to dale wo to, hdnyž wot namakanych pjenjes twój dołh saplacžišch?“ schukotajscche jemu spytowať do wschow. Tola rucze dopomni kwo Jan lěpscheho: na kwojej koleni padnywschi kwo horzo modlesche, so chzyl Bóh jeho w tajkim spytowanju pošylnicz! Wón tež potom czische wukny, hólzej kłubiwšchi, so jutije požčženy schěbnat sašo da. —

Dajmy Paskalej czische spacz a hladajmy mjes tym sa drugej kwojbu!
(Pšchichodnje skóncženje.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Strowimy wutrobnje naschich lubych czitarjow k nowemu lētu se starym strowjenjom naschich lopjenow: „Bomhaj Bóh Wan!“ A wšnicže teho stareho pšcheczela naschich kerskich domow s tej kamej radošču horje, hdnyž chze wam wafchu wutrobu natwaricz w bčdženju kweťa. K temu pšchisamknjemy nadžiju, so nasche „Bomhaj Bóh“ tež nowych pšcheczelow dobudže w nowym lécze. Sa khudnyh a hubjennyh kmy tež swólnimi, czisla darmo dacz, hdnyž woni tajke kwoje žadanje kwojemu knjesej duchownemu sšewja.

— Eserbška protyka „Pšchedženat“ je kwo kóbu stawam Macžizy rošebłala. Wona je sašo jara sajamawje spišana. Wona dawa sapisť hermantow a wifow kať tež kermuschow. Njane a sajamawe powjedańčka a rošlad w naschim čašu, wošebje tež s džiwanjom na nasche kersbke wobstejnośće, tam naschi Eserbja namakaja. „Pšchedženat“ je potrjebnosť sa nasche kersbke domy. Žana druha protyka kwo s njej runacz njemóže. Shtož kwi ju hišcže wobstarať njeje, njech kwo njekomdži, dokelž nowe lěto kwo sapocznje. Eserbška protyka je dostacz we wudawařni Serbskich Nowin kať tež w pšchedawařnjach S. N. w měscze a na wšach.

— Knjes žyrtwinski wučer Ebdny we Lupoj chzysche kwo, kať w kwojim čašu pišachmy, jako wučer do Draždžan pšcheshdlicz. Nětko pak kłyschimy, so je kwo rošbudžil, we Lupoj wostacz, a to je jara swjekelaze. Dale pak je kwo tsczi wučer w Katežach, knjes Handrik, sa wučerja do Gommerna pola Draždžan wušwolil. To kwo přecz njehodži, so kwo w tamnych stronach dołhody wučerjow wjele wjetšche, hacz pola naš. Duž wschať budža kwo tež nasche schulke wošady po něžim rošbudžicz, dołhody powyschecz. Šewat je strach, so wučerjo do tajkich sastojństwow, hdžež kwo lěpsche dołhody, kwo pšcheshdlija.

— Hdnyž kwo wopravdže nětko jašnje wupokaže, so je nětcžišchi franžowski hejtman Deyfus žyle njewinowaty, je wón wopravdže wobžarowacz, hdnyž na to spominamy, kaťe czwile je wón we kwojim čašu na czertowškej kupje pšcheczepicz dyrbjat. Jeho njewina budže kwo s teho pječa wupokasacz, so kwo jeho njepšcheczelo džen wotpóšlanja jeneho telegrama falschowali. W tym telegramje němsti wojerški wyschť italskemu šjewi, so kwo nadžija, wot agenty, kotryž jemu powjesčže wobstara, bórsy shtonicz, kať budže Franžowška pšchi wudyrjenju wóiny kwoje wójsko po želesnižy k mjesam dowjesč. Džen wotpóšlanja tehle telegrama mějesche wošebitu wažnosť a bu wot wyschka Henryja na mēř 1894 postajeny. Skóřžba praji, so je Deyfus w generalnym stabje wschě powjesčže wo želesniškich postajenjach hromadžil. To kwo Deyfusowemu sašbudženju wjedžesche. Nětko je kwo wupokasalo, so džen telegrama do měřaza haprleje 1895 pada. Tehdom dže bēšche pak Deyfus hižom sašbudženy a w jasťwje kēdžesche.

Daljšche dobrowólne dary sa wbohe armeniške kšroty.

Pšches knjesa duchowneho Tyscherja:

L. w S.	2 hr. — np.
L. w B.	2 " — "

hromadže 4 hr. — np.

W mjenje wobohich kšrotow wutrobnj džak

Gólcž, redaktor.

„Bomhaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschěch pšchedawařnjach „Eserb. Nowin“ na wšach a w Budyschinje dostacz. Na shtwórčž lěta placzi wón 40 np., jentliwe czisla kwo sa 4 np. pšchedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée!

F.

Serbske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždy šobotu w Šmolerjez knihicziščerńi w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Prěnja njedzela po tsjoch kralach.

1. Móřf. 28, 10–17.

„Bóh daj tebi Abrahamowe požohnowanje!“ S tymle pschecžom Isaał kwojeho šyna Jakuba, psched bratrowej šurowosću czěłazeho, wot šebje pusćeži k dalokim pschuwunym. Šak a pod kotrymi wobštejnoscžemi Bóh Isaałowu próstwu wušłyscha, widžimy i dženknišeho teksta.

Jakub dyrbi czěłacz. Wón dže i Bersaby a czěhnje do Harana. Pschewodžmy jeho kruč pucža psches hole pusćiny. My pónawamy, šak wobczějne je ša njeho, kiž bě drohařstwa njekšwědomny, tole pucžowanje psches njekšwědomny, hđež ani pucžnikow njebě; šak polna starosće a tyšchnosće je jeho wutroba pschi pohladže do czemneho pschichoda, šak i rostacžom napjeljena pschi šwominanju na šandženosć! Myšle na lědma minjene podawisny jeho duschu wobkneža. Šišće kliczi jemu we wuschomaj maczerine napominanje k czěłanju, nauowe pucžne požohnowanje, ale tež bratrowe mjeczeńske hroženje. A psche wscho to šlyšchi wón khostanski hłóš kwojeho šwědomja. Wóřy pak dyrbi pruha Božeje hnady, kotraž tajke rostacže nad hrěchom k našchemu šbožu we wutrobach šbudžuje, Jakubowu štruchłotu šako wozimicž. Ša kwojim pucžu, kotryž jeho najpředy k polnožy psches Šanaanski kraj wjedže, chze wón pod hołym njebjom nozowacž, dokelž bě šłónzo hižom šakhadžalo. Šamjeń jemu ša hłowak šluži. Wón wušnje a jemu šo džije: Šebl šteji na šemi, kotryž še šwójim kónzom hacž do njebjes došaha, a Boži jandželjo po nim horje a dele kłodža. Šebl šje-

dnocža wyschichu a nižichu měštnosć, šak šo móžesh wot jeneje k druhej dónć. Šebl, kotryž Šakub wo šnje widži, wježe njebo še šemju. Šdalene je njebo wot šemje; ale tónle šon šarucža nam, šak Šakubej, tu wěštosć, šo nejštej žyle wot šo dželenej. Duž šo teho trošchtujemy, šo móžemy do njebjas pschicž. Dale w tym šonje widžimy, šo Boži jandželjo po rěblu horje a dele kłodža. Šo Šebr. 1, 14 šu jandželjo šlužobni duchoj, póbłani na šlužbu tych šamych dla, kiž budža šbožnosć herbowacž. Šandželjo kłodža po rěblu horje a dele. Šo pokasuje na wobštajny wobšhad, wobštejazny mjes nami człowjekami, kiž budžemy šbožnosć herbowacž, a mjes Bohom, kotryž chze nam ju dacž. „Ša cze nochžu wopusćežicž, ani nihdy cze škomdžicž,“ je Bóh prajił; tole šłowo płaczi tež w nastupanju našcheje šbožnosće. Šełko pak njese žane druge mjeno człowjekam date, w kotrymž mohli šbožni być, hacž mjeno Šesom Šhryšta. Duž je tež jeno Šesuf Šhryšuf, w kotrymž ma tamne šjednocženje šwój trajazy wobštat. Šo nam wón šam praji, hdyž rjeknje: „Wot nětk (hdyž šym pschichol) budžecže widžicž njebo wotewřene a Božich jandželjom horje a dele pschikhadžecž na człowskiho šyna“ (Šana 1, 51).

Tón Šnjes štejšche hortach na rěblu a džesche: „Ša šym tón Šnjes, Abraham, twojeho wótza, Bóh, a Šsaaka Bóh.“ Bóh wosjewja šo Šakubej najpředy jako Šnjes, kotryž je možny, po tajkim šwoje šlubjenje dopjelnicž móže; potom jako Bóh, kotryž je miłosćiwny, po tajkim šwoje šlubjenje dopjelnicž chze; a to jako Bóh Abraham a Šsaaka, Šakubowej wótzow, kotrymajž bě wón w kóždy čas šwěrný Bóh byl, a kotrejuzž běšche

ſ hnady noſcherjow ſlubjenja ſczinił. Někto wón noweho noſcherja ſlubjenjow trjeba a poſtaja ſ temu Jakuba, hdyž praji: „Kraj, na kotrymž ležiſch, chzu tebi a twojemu ſymjenju dacž.“ Dale: „Twoje ſymjo budže jako proch na ſemi; a roſſchëriſch ſo ſ wječoru, ſ ranju, ſ polnožy a ſ połdnju.“ Skóncznye: „We tebi a w twojim ſymjenju budža požohnowane wſchitke narody na ſemi.“ Tu mamy ſaſo tamne 3 kruchi Abrahamoweho požohnowanja: kraj ſlubjenja, lud ſlubjenja a jako jadro ſlubjenja: pſchichodne ſbože Meſſiaſa. — Tebi chzu kraj dacž, twoje ſymjo budže jako proch, we twojim ſymjenju budža požohnowane wſchitke narody na ſemi — praji tón Anjeſ. Tak czini wón Jakuba ſa noſcherja ſlubjenja. Hdyž pať Bóh dawa, dha wón bohacze dawa, haj, wón tež pſchezo hiſchcze tak-rjez pſchidawa. Tehodla wón někto ſ tak požohnowanemu Jakubej praji: „A hlej, ja ſym ſ tobu a chzu cže ſwarnowacž, hdyž pócžehnjeſch; a chzu tebie ſaſo pſchiwjeſcž do teho kraja. Wiſchetož ja tebie nochzu wopuſchcžicž, hacž wſchitko ſym czinił, ſchtož ſym tebi rěčal.“

Hdyž někť Jakub ſe ſwojeho ſpanja wozucži, džeſche wón: „Woprawdže tón Anjeſ je na tym měſcze, a ja njewjedžich.“ Derje wjedžiſche Jakub wo ſjewjenjach Božich w domje ſwojeho nana ſaata a ſnajęſche te ſwjate měſtna, hdyž ſo wón modleſche a woprowaſche; wón je tež wo Božich ſjewjenjach w domje ſwojeho džęda Abrahama a wo ſjewjenjach, prawótzomaj Gadamej a Noachej ſo doſtaty, wjedžil. Duž naſta w nim myſł, ſo ſo Bóh ſe ſwojimi ſjewjenjami na měſtnoſcž bydlenja a woprowanja ſwojich wuſwolonych wobmjęſuje. Někto pať ſo jemu, runjež daloſo wot bydla ſwojeho nana nozowaſche, Bože ſjewjenje doſta, ſchtož jeho wuczeſche, ſo je Bóh w ſchewoſchudžomny. Prjedy wón to njewjedžiſche. My njebychmy to tež wjedželi, njebudžiſche nam to Bóh we ſwojim ſłowje ſjewił (Pſalm 139, 7—10).

W 27. ſchtucžy 25. ſtawa ſo Jakub ſprawny muž mjenuje, kotryž w hětach woſta; dale wěmy, ſo bē wón wot ſwojeje maczerje woſebje lubowany. Kaſka ſtyſknota jeho wječor pſched ſonom jimaſche, jako ſo ſdaleny wot nanowych hětow, ſdaleny wot maczerneje luboſcže, wobdaty wot torhazeje ſwěriny ſ ſpanju lehny! Kaſku radoſcž ſlyſchimy pať někto ſ jeho ſłowow: „Woprawdže tón Anjeſ je na tym měſcze!“ Wěſcže pjelnjachu měſto bojoſcže tajke myſle jeho wutrobu, tajkež Dawit w 4. ſchtucžy 23. pſalma wurjekuje: „Hacž ja runje khodžu w cžemnym dole njeboju ſo žaneho njeboža; pſchetož ty ſy pſchi mni, twój prut a twój kij troſchtujetaj mje.“ Radoſcž, njebojaſnoſcž a troſcht po tajkim nowe poſnacže wo Božej wſchewoſchudžomnoſcži do Jakuboweje wutroby wuliwaſche. A tola wo nim rěka: „Wón bojeſche ſo a džeſche: Kať ſwjate je to měſto! Tu ničzo druge njeje, hacž Boži dom, a tu ſu njebeſte wrota.“ Grěſchni cžlowjekowo ſym my wſchitzy, wulzy hrěſchnizy pſched ſwjatym Bohom. Eſamo najhrubſchich cžlowjekow wěſta hroſa nadpaduje, hdyž do Božeho domu ſaſtupja. Cžim žiwieſcho bliſkoſcž ſwjateho Boha ſačuwamy, cžim bóle tale hroſa do bojoſcže pſchedhadža. Jakubej bē ſo ſjewjenje doſtało wo wſchewoſchudžomnoſcži ſwjateho Boha, a tole ſjewjenje dyrbjeſche w nim ſačucže bojoſcže ſbudžicž. To pať njeje bojoſcž pſched njeħodu na pſchedſtejazym pucžowanju, ale je tamne ſwjate ſačucže, kotrež naſ, tež hdyž

ſymy ſami a njewobedžbowani, ſ Joſefom wuwolacž wucži: „Kať mohł ja tajku wulku ſłóſcž cžinicž a pſchecžimo Bohu ſhrěſchicž?“

F.

Boža ſwěra.

ſchto nježe lěta přenje ranje?
 Kiž? ſbože? ſchtrafu? žohnowanje?
 Měr? wójnu? tycže? njeplódnocž? —
 ſchto loſcži ſchlewjeť, huſcže-ſtanj?
 Hdyže kima ſkutkam wuſpěch rjany,
 Kcže ſ dohycžom měr, wjeſelocž? —

Bóh w nowym lěcže ſwěta twary
 Tež dale ſdzerži, kať w cžaſ ſtary,
 Da wſcho nam, tež najmjeiſchi dar.
 Duž pój a bjeť tych darow wjele,
 Tež njeſachodne, kiž cži ſczele
 Twój lěkar, paſtyť, ſaſtarať!

K. A. Fiedleť.

Po nowym lěcže.

Někť wutroby ſ njebeſam, ruzy na pluh,
 Hdyž lěto ſo nowi, dny hnadowne du;
 O njeſlyſchich ſaſlincžecž we duſchi ſaſ:
 Naſch miſchtr je tudy a woła někť naſ? —

My jeho ſymy hwěſdu tu wohladali,
 Kiž ſ njemu nam jaſni pucž drohowanſki;
 Duž džimy, ſej Ebóžnika na ruzy wſacž
 A ſkoto a wyruch a maru jom' dacž!

K. A. Fiedleť.

Džiwna pomož w nuſy.

Enate je, kať naſch Ebóžnik ſwojich wucžomnikow ſo modlicž wuczeſche: „wſchitko, ſchtož wy proſycž budžecže w mojim mjenje wam Wótž da.“ Wo tajkej modlitwje chzu někť powjedacž.

Wěſty Joſef Stenet, kiž bē wot ſwojeju ſtarſcheju derje wocžehnjent, bu ſahe nuſowany, ſo ſa piſarja do jeneje fabriki podacž. Na tutym měſcze bē tež wuhlopaleť pſchiſtajeny, kiž dyrbjeſche w ſymje a w lěcže wuhlo ja ſamſnu džęlaťnju wobſtarač. Sumu, bē ſo tať kněha naſchlo, ſo dyrbjeſche wuhlopalenje zyle pſcheſtacž, a ſo wuhlopaleť ničzo ſaſlužicž njebožeſche. Duſa bywaſche pſchezo wjeſcha, — džęcži wo ſhlěb proſchachu, ale žadny tu njebē. — W tajkej cžębnoſcži wobrocži ſo nan, kať to kóždy wěmy ſchęſcžijan cžini, ſ twojemu Bohu, temu ſwoju nuſu wuſtoržo a jeho proſcho, ſo by chžyl pať hlodej maľnych kurjatkow ſaſtacž dacž — pať jemu na někajke waſchnje ſhlěb wobradžicž.

A hlej! lědy bē ſo pomodlił, ſlyſchi wo durje klapacž — tu je muž na konju, kiž wſchelatu žyrodu nježe. Bē to muž, wot palerjoweho knjeſtwa póſłany, khudemu palerjej žyrodu njeſlyſchi. Tutón poſol pať njebē ničto drugi hacž Joſef Stenet, kotryž bē někdy ſ naſchim wuhlopalerjom te mſchi ſchol a wo poſleńſcheho wulkej nuſy ſtoržicž ſlyſchal. —

Poſdžiſcho pſchindže Stenet do fabriki a wopraſcha ſo palerja, kať je ſo jemu w tať wulkim kněny ſchlo; naſch wuhleť pať wſcho wupowjeda a pſchiſtaji: „taťle je Bóh moju modlitwu wuſlyſchal.“

Stenet pať powjedacše, kať je wón na to pſchiſchol, ſo by wobohemu wuhlerjej ſ nuſy wupomhał, a rjekny: „Ja ſebi tať Božu miłocž pſchemyſłowach a ſ džatownej wutrobu ſo lehny, —

w nozy ƚo mi dŷijefche, ƚo je naŝch wuhleŝ w jara wulkeŷ nuŝy, a mi bŷefche, kaŷ by mi nŷchto rjeŝt: „dŷi a pomhaj!“ a teŷ na mŷefce wobŝamknych, ƚo chzu jemu pomhacŷ. Rano dŷŷch t ƚwojemu knjeŝej a proŝchach jeho, jemu wo tymle ƚonje powjedajo, ƚo by tola naŝchemu ƚwŷrnemu dŷŷelacŷerjej nŷchto t jŷdŷi pŷŝlaŝ, kotryŷ nuŝu cŷŷŷpi. Mŷŷj knjeŝ teŷ bŷ t tym jara ŝpokojom a da mi ƚwojeho ƚonja, ƚo bych tu zyrobu won donjeŝt.

Na taŝle dŷiwoŷne waŝchne bu wuhlerjowa modlitwa wuŝlyŝchana, taŝ pomhaŝche Bŷŷh t nuŝy.

Duŷ dha „cŷataj ƚhwilku na Boha, wŷn cŷi t nuŝy wupomha, Deŝuŝ, kiŷ mje lubuje, w nuŝy pomoz pŷŷŷe!“ —

* * *

Hŷchŷe jedyn podawŝ chzu powjedacŷ.

Pŷched jnym jara wulkim mŷŷtom bydleŝche ƚhudy muŷ, kotryŷ ƚwŷŷj wŝchŷdnŷ ƚhlŷb w mŷefce nutŝka ŝaŝluŷeŝche, hdŷeŷ pola woŝebnych ludŷi dŷŷelacŷe: wŷn bŷ poŝtocŷeŝt. Rŷŷŷdnŷ wjecŷor pŝchinyeŝe wŷn wŝchŷdnŷu potrzebu dom. Nŷchdnŷ jeho ŝa doŝhi cŷaŝ njeŝaplacŷiŷchu, hacŷ runje w ƚwojatyŷ piŝnyje rŷfa, ƚo dŷrbi ƚo dŷŷelacŷeŝt ŝaplacŷiŷŷ pŝched ƚŷŷnza ŝaŝhadŷenjom. 3. Mŷŷj. 19, 13.

Na taŝte waŝchne njeŝamŷŷeŝche wŷn wjazy ƚobu dom noŝyŷeŷ. Taŝ bŷ ƚo wŷn junu zŷly dŷeŷn pŝchi ƚwojim dŷŷele modliŝ, ƚo by tola Bŷŷh chŷyl wutroby ƚwojeho knjeŝtwa ŝmjeŷŷiŷŷ, ƚo mohŝ ƚebi ŝaŝo ƚhlŷba nakupicŷ. Struchŷly dŷŷeŝche wjecŷor dom a hlej! na drŷŷy praji jemu woŝebny knjeŝ: „dobry wjecŷor!“, t njemu pŝchiŝtupiwŝchi a jemu ruku poŝticŷo, t kotrejŷ ƚo maŷly pjenjeŷt ƚhudemu do ruki kuli.

Rhudy paŝ ŝe ƚylŝŷŷtymaj wocŷomaj t njeŝju hladajo ŝtejo woŝta, ƚylŷly horzeŷo dŷaŝa ronjo, a wjeŝely dŷŷeŝche nŷtko ƚwŷŷj pucŷ.

Hŷchŷe njebŷ doŝho ŝchol, wuŝlyŝcha ŷaŷoŝŷenje; t mŷŷtnu kroŷo, t wotkal tamny hŷŷŷ pŝchŷhadŷeŝche, namata tam mŷŷo deho putnika w trawje leŷo.

„ŝchto tebi je, mŷŷj pŝchecŷelko!“ wopraŝcha ƚo ŝŷŷtnik.

„Mŷŷj knjeŷe, ja ƚym putnik, ƚo t ƚwojimaj ŝarŝchimaj wrŷŷŷazy; mŷŷj pucŷ paŝ je dalŷki, teŷ ƚu mi pjenjeŝy wuŝchle, hacŷ runje ƚym jara ŝlutnje t nimi wobŝhadŷaŝ a jeno taŝ wjele zyroby ƚŷŷŷy dŷeŷn t ƚebi braŝ, hacŷ bŷ t ŝdŷerŷenju ŷiwjenja nuŝne; dŷenŝa njeŝŷym ani drjebjeŷŷŷki t ƚebi wŝaŝ — a nŷtk ƚu moje mozy te ƚŷnzu; — ja njemŷŷu dale!“ —

ŝchto dŷrbyeŝche nŷtko wŷŷŷi poŝtocŷeŝt cŷinicŷ? wŷn mŷeŝche pjenjeŝy, bŷ je runje doŝtaŝ; dŷrbyeŝche te prjecŷ dacŷ? ŝchto woŝta jemu potom wŝŷche ŝa jeho hŷŷŷne dŷŷeŷi?

Wŷŷlyŷchŷny wot ƚobucŷeŝpjenja a njewjedŷiwŝchi, ŝchto rŷŷŷi, rjeŝny te ƚhudemu putnikeŷ, tam hŷchŷe leŷazemu: „mŷŷeŝch nŷtkotre kroŷŷki won dacŷ, hdyŷ tebi wulki pjenjeŝ dam?“

„D luby knjeŷe, bych-li to mohŝ, njebych tu leŷaŝ.“ — ŷaŷoŝnje wojowaŝche ŝŷŷtnik ƚam ŝe ƚobu, ŝŷŷŷnje t ramjenjomaj ŝŷŷahny — a dŷŷeŝche ŝrudny ƚwŷŷj pucŷ.

Tola wŷn njeŷdŷeŝche dalŷko, ale wrŷŷi ƚo ŝaŷo a da pŝaŝawŝchi tam leŷazemu putnikeŷ ƚwŷŷj pjenjeŝ.

Mŷŷly kuŝt bŷ ŝchol, dha ŝetka muŷa, kiŷ ƚhlŷb njeŝeŝche (hacŷ na pŝchedaŝ, to njewŷm!), teŷo proŝcheŝche, ƚo by chŷyl jemu nŷchto pŝchedacŷ, kotryŷ to jara rad ŝŷini. — Nŷtk dŷŷeŝche naŝch ŝŷŷtnik naŝpjet, wŝa tŷn pjenjeŝ, putnikeŷ darjeny, da jŷn ƚhlŷbowemu muŷej a roŝtra runje kupjeny ƚhlŷb, a doŝelŷ wjele pjenjeŝ wrŷŷo doŝta (tŷn pjenjeŝ bŷ mjenujzy ŝŷŷŷ!), dari teŷ putnikeŷ nŷchto wot nich, kotryŷ nŷtko t ƚhlŷbom wŷŷchewjeny a t pjenjeŝami ŝaŝtarany ƚwŷŷt pucŷ dale dŷŷeŝche.

Naŝch ŝŷŷtnik paŝ, ƚo Bohu ŝa taŝku dŷiwoŷnu pomoz dŷaŝujo, padny hnydom na ƚwojej koleni a modleŝche ƚo ŝe ƚylŝami. —

ŝleŷeŷe! taŝle dŷiwoŷne pomha Bŷŷh luby Knjeŝ huŝto! —

J. A. Bohonŷ.

Rŝheŝŷijanski wojak.

Wo jnym wojaku chzu wam powjedacŷ. Tŷnŝamny bydleŝche w mojim mŷŷtaŷku. ŝeho hoŝpodaŝ bŷ poboŷny muŷik, tola piŝacŷ njemŷŷeŝche; proŝcheŝche teŷo dla wojaka, ƚo by jeho chŷyl piŝacŷ nawucŷiŷŷ. ŝunu rŷŷeŝŷtaŷ hromadŷe wo kniach. Wojak wucŷeŷe kniŷku ŝe ŝaŝa a ƚhwaleŝche ju jaŝo najlŷpŝchu knihu. Poboŷneho hoŝpodarja tole ŝrudŷi, wŷn dŷeŝche teŷo dla: „Nŷ — jowle ƚu najlŷpŝche knihi! ŷane knihi taŝ kraŝne njeŝju, kaŷ biblija!“

„ŝaj, ŝa pŷedarjom ƚu te knihi ƚhmane, ale niŷ ŝa wojakow,“ dŷeŝche wojak.

„Dha ƚo tola molicŷe, hacŷ runje ŝeŷe wucŷeny wŝŷŷ! Biblija je ŝa wŝchŷch ludŷi, po taŝkim teŷ ŝa wojakow! — Tam dŷŷe je pucŷ t ŝbŷŷnoŝŷi poŝaŝany, kotryŷ je Deŝuŝ; — teŷo dla dŷrbi ƚo ƚŷŷŷny w bibliji wobhonjomacŷ. Mŷŷj pŝchecŷelo, ƚlubicŷe-li mi, ƚo byŝchŷe bibliju na taŝte waŝchne naŷŷowali, dha chzu wam ju daricŷ.“ —

„ŝa wŝchŷaŝ ju njerodŷu!“ — Tola bŷ ƚebi rucŷe pŝchemyŝliŝ a chŷyŝche ju mŷŷ.

„Derje, ale jeno t tym wumŷnenjom, ƚo budŷeŷe teŷ pilnje w njeŷ cŷitaŷ a t 3. ŝtawom ŝana ŝapocŷeŷ.“

Wojak to ƚlubi a teŷ dŷerŷeŝche; pŝchetoŷ po 3 dnjach mŷŷeŝche wŷn zŷly 3. ŝtaw ŝanoweŷo ŝŷenja t hŷlowy a powjedacŷche nŷtk wŝcho, ŝchtoŷ bŷ ƚo jemu lubiŷo, pŝchŷtaŷiwŝchi: „hacŷ teŷ tola je to wŷrno, ƚo je Deŝuŝ tole wŝchŷitko rŷŷŷaŝ?“

„To ƚo wŷ, ƚo je wŷrno, haj! ŝawŷrno taŝ je! Wŝchŷaŝ je Deŝuŝ ƚam prajiŝ, na cŷimŷ ma ƚo jeho wŷrnoŝeŷ pŷŷnacŷ; ŝa tym hladajŷe ŝana 7, 17. — N wŷeŷe ƚo ƚŷŷŷny, kotryŷ ŝprawnje mŷni, pŝchewŷeŷi, ƚo je biblija Woŷe ƚowo, kiŷ t Bohu a ŝbŷŷnoŝŷi wodŷi!“

Wojak wobŷŷdnŷu a dŷeŝche: „hdyŷ ƚu to Deŝuŝowe ƚowa a niŷ jeno pŷedarjowe, kaŷ ƚym hacŷ doŝal myŝliŝ, dha mam ƚo t nowa narodŷicŷ a dŷrbyu poboŷuje ŷiwo byŷ!“

„ŝo paŝ byŝchŷe ƚo t nowa narodŷili, chzu dobru radu dacŷ: modleŷe ƚo t Bohu a proŝchŷe, ƚo by wam noweho ducha daŝ a cŷiŝtu wutrobu!“

To teŷ ŝpomnijemŷ wojak cŷinjeŝche, pŷdla paŝ teŷ ƚebi huŝto bibliju wocŷinjeŝche, ƚo by ƚo po namaŝanych ƚlowach ŝadŷerŷaŝ. Pŝchi tym pŝchŷidŷe junu do Luŝaŝcha 15. ŝtawa a jeho wocŷi padŷeŝchtej na 18. ŝchucŷku: „ja chzu ƚo ŝbŷŷnyŷeŷ a t ƚwojemu nanej hieŷ!“ To bŷ rano ŝaŷe. Naŝch wŝŷŷ hnydom t ƚwojemu hoŝpodarjeŷ bŷeŝeŝche, kotryŷ hŷchŷe ŝpaŝche, a padŷe jemu wŷŷŷŷo ŝhije, t pŝacŷom rjeŝnywŝchi: „ŝa chzu t ƚwojemu nanej hieŷ!“

„ŝa chzu ƚobu hieŷ“, wotmolwi wotzucŷeny hoŝpodaŝ, a modleŝche ƚo taŝ nutryŷ, ƚo wojak cŷujefche, kaŝku mŷŷ modlitwa ma a ƚo wot teŷo cŷaŷa ƚem wojak po Woŷich pucŷach ƚhodŷeŝche a niŷ wjazy hrŷŷchnu drohu.

Druŝy ƚo jemu ƚmŷejachu, ƚo wŷn wjazy wo ƚwŷŷne wjeŝele njerodŷi; ale wŷn woŝta twjerdŷe pŝchi Deŝuŝu, kiŷ bŷ jeho t ƚebi pŝchŷiwjedŝ pŝcheŝ ƚwoje ƚwojate ƚowo. —

N doŝelŷ bŷ wŷn taŝ nutryŷ a poŝny ƚwojateje luboŝŷe pŝchecŷiwo druŷim wojakam, dha ƚo na poŝledku ŷadny wjazy njeŝwŷeri, jeho wuŝmŷeŝchecŷ, ale wŷn wuŷiwaŝche cŷeŷŷ a derjemŷenjenje wot wŝchŷŷŷch.

Taŝ mŷŷne je Woŷe ƚowo!

J. A. Bohonŷ.

Jan Paŝkal.

(ŝŷŷŷenje.)

W njedalŷtej haŝty wot Paŝkala bydleŝche mlŷody pŝchepuŷ Dumont, kotrehoŷ ŷona bŷ poboŷna duŝcha. Dumont njebŷ runje ƚhudy; tola bŷ jeho pjenjeŷny kaŝchŷŷit wuproŝdnjeny, doŝelŷ t

šebi wjele nafupował. Nětk žadašče tež muž, wot kotrehož mje-
šče kžězu wotnajatu, dawki. Dumont runje tak wjele domach
njemějšče, móžěšče pať wobtruczič, so ma tak wjele pjenješ
wonkach stejo, ja pschedate twory, — i cžimž tež bē wobšedžet
kžěže spokojom.

Woprawdže dosta dženi pošdžišcho Dumont wot jeneho šwojich
dolžnikow saplatu, w 500 toleřskej papjerje wobstejazu, i kotrejž
chžyšče k pscheměnjerej pjenješ bēžec, so by potom i drobnišchim
pjenješami mohł šwojeho hospodarja saplaczič; a runje jako
chžyšče šo w rōžt hašy minyc, dha pschihna knjeřski wōs, kotremuž
njemōžěšče wurumowac, ale šo potorchnyč da: bu pať tak šhlnje
poroženy, so jeho na mēšče wošlabjenecho dom donješechu. Žako
bē šašo k šebi pschichoł, chžyšče tola hiščeže hič, so by šwōj
dolh potom saplaczič, — ale — ach! — 500 toleřska papjera bē
prjecž! — Tak šlaby hacž hiščeže bēšče, šhwatašče tola
k mēřtnu, hžěč bēchu jeho wotnjeřli, so by tam pytał! — ale
ničšo tam wjazy njebē! — Wšchōn šrudny dže dom a, dokelž je
hižo wjecžor, do loža. Šedom bē šo lehuł, pierje šo něčtō nuts
a wōla, so chže pjenješy: bē to hospodar, kotremuž bē Dumont
dženš saplaczič dyrbjał; dokelž pať šo nětk njehodžěšče, šudžěšče
a šelešče hruby hospodar, so, hdyž jutšje pschipołdnju šwoje pje-
njesh nima, Dumonta se žonu a džěčžimi da won šmjetacž a jeho
žyle twory pschedacž. — Štoro šadwēlowajo, ležěšče wbohi a
šdychny: „ach, hdy bych tola wjazy pjenješ mēł!“

„Što je tebi šwadžilo, mōj luby mužo?“ praschěšče šo
mandželska šrudnušcha. „Ach, ja šym šwoje pjenješy šhubil!“

„Ach, hdyž dale ničšo njeje, dha šo ja špokoju; wšchaf mam
tola hiščeže tebe a chžu rad i tobu wšchu nusu šnječ.“ —
„Ach, tak šo nam pōndže! bješ pjenješ tola ničšo šapocžecž
njemōžemy.“

„Njeje dha Wōh, našch Wōtz, wjazy živy, so tak šloržišch?
tōn mōže a budže pomhacž!“

Dumont proschěšče šwoju mandželsku, so by, kaž hewał,
i biblije psalm wucžitala. Runje na rjedže bē 42. psalm, kotryž
mōže kōždy pschi teje škladnosčži šebi do wutroby šaschžěpicž!
Pschi 6. šchtucžy šo wobaj wutrobnje niodeschtaj. — Šōnšamy
wjecžor bē jich čžeta šobu była, so by wobaju troschtowala: tašama
džěšče na druge ranje do čžišchžernje a wudawařnje nowinow,
so by šo wobhoniła, hacž ničtō njeje wo namařaných pjenješach
ničšo do nowin štajicž dal, a hlaj! nadeňdže tam Paškala, kotryž
bē te pjenješy tam šawostajil, so by je prawy knjes šašo dostal.
— Ššo wrōčžiwšchi wša wona Paškala šobu a špěichnje džěšče
k Dumontezom, hžěč bēchu runje pschi šnēdanju, kotrež pať šta-
rosčže dla njekłodžěšče; i radošnym woblicžom a wjeřelým hlošom
džěšče wona: „tu šu pjenješy a tež tōn, kotryž je tešame
namařal.“

Paškala dyrbješče nětk powjedacž, tak je šo čžinił, so je
tešame namařal, šchtōž tež wōn i radoščžu čžinjěšče; tola tež nje-
šamjelcža, w kajim špytowanju je šo namařal. Dumont džěšče:
„dha mi tola dowolicž, so wam wařchu šprawnosčž saplacžu!“

Paškala wotmolwi: „ně, moju šprawnosčž, abo wjele bóle
moju pschišluchnosčž mi ničtō njekmje saplaczič; pschetož to by
hrēch byl. Ale šmēm-li prošhč, dha počže mi šchěřnał; budu jōn
wēšče bōřy šašo dacž mōž.“ Šad to Dumont sežini. —

Paškala džěšče nětk, so by šwōj šchěřnał saplaczič a potom
šebi něhžje džělo pytał. Pschindže k jenemu jara bohatemu psche-
kupzej, kiž bē hatle psched krōtkim do šarisa pschicžahnył. Šako
šōnšamy mjeno Paškala wuřlšcha, šašni šo jeho woblicžo a wōn
džěšče k Paškalej: „bratšje, ty mje wjazy njěšnajěšch; ale mōj
šmōj towařšch, hromadže šmōj do šchule kłodžiloj a tež hromadže
se šchule pschčženaj. Šlaj, šym nětk wjele lēt w Štindiškej wiko-
wał a wjele šamoženja nadobyl, — bratšje, ty dyrbišch pschi mui

wostacž hacž do šmjercže, tež chžu tebi na mēšče 100 toleř dacž
jako šawdawł na to, so pschi mui wostanjěšch; ty šy wot špraw-
neju štaršchaju a šy tež šam, tak dolho hacž šmōj šo šnaloj,
wēčžnje šprawna duřcha duřcha byl.“ —

Što móžěšče našchemu Paškalej lubscho byčž? Tak ša-
placzi Paškala nětk Dumontej a i rošwjeřelenej wutrobu powje-
dašče wo šwojim šbožu. Dumont šo šam i wutrobu šobu wjeře-
lešče a pschějšče Paškalej šbože.

Šlajcže, tak bu Paškalej pomhane, kotryž je šwēřny byl a
šo na Boha špuščžal! Duž dha: „Na Boha dowēřenje štaj!
a porucž Bohu šwēřu šwōj pucž a šrudobu!“

S. M. Pohouč.

Džělaj w nadžiji.

Dži čžišče šwōj pucž žiwjeřski
A njeměj kēžbu njedžaf šwēta;
Šny, džělaj we tej nadžiji,
Šo w šwojim čžašu pschindu lēta,
Šdžěž twōja šytwa šesthadža
A čžerstwe plody šiwaja.

K. A. Fiedler.

Wschelake i bliska a i daloka.

— Katečarište 3. wučerške mēřtno šo 1. mēřza wuprōřni.
Wone ma wot šchule 1295 hriwnow dokhodow nimo darmotneho
wobhđlenja. Š temu placzi šo ja šastupjenje žyřkwinskeho wučerja
i žyřkwinskeje pokladnižy lētnje 200 hriwnow a šo tute 200 hr.
do penšije šobu pschilicža. Šnježa wučerjo, kotřiž chžedža to
mēřtno na šo wšacž, maja šo pola knjesa šchulškeho radžicžela
Schūžy w Budyščinje šamolwicž.

— Čži, kotřiž chžedža šwojich hōłzow na Budyški gymnasiij
šamolwicž, šo na to kēžblimi čžinja, so maja to 18., 19. a 20.
januara wot 11 hacž do 1 hodž. pschipołdnju čžinicž. Pschijimanske
pruhowanje šmēje šo 11. haprleje wot rano 8 hodž.

— Do Štrōže pola Kalez je wšchnosčž kandidatu wučer-
štwu Willu ša wučerja pōšłalo, kotryž je psched krōtkim šwoje
pruhowanje na seminarje w Šyřbachu wobštal.

— Wulke žalōhne njěšbože je šo mēlo w mēšče Čhifago
w Amerižy, hžěč je w džiwadle na dobo wohen wudyril. Šches
600 ludži je žiwjenje šhubilo. Ludžo ležachu nakopjeni, i džěla
špaleni a i džěla poteptani, so bēiche to najšrudnišchi napohlad.
Šo pať je dopokasmo, so šo pschězo hiščeže došč wobhladnimosčže
njewužiwa. A šašo šhutne hroženje, tak kžěšje mōže čžłowjel
i wjeřela do rukow šmjercže torchnjeny byčž!

Daljšche dobrowólne dary ša wbohe armeniške šyroty.

Šches knjesa šararja Wrořaka-Šrodžišchžanskeho:

M. M. we Wōšborfu	3 hr. — np.
M. M. w Šrodžišchžu	1 „ — „

hromadže 4 hr. — np.

W mjenje wobohich šyrotow wutrobnny džaf.

Gólcž, redaktor.

„Bombaj Wōh“ njeje jenož pola knjesow
duchowných, ale tež we wšchēch psche-
dawařnjach „Šerb. Nowin“ na wřach
a w Budyščinje dostacž. Na šchtwōrcž
lēta placzi wōn 40 np., jenotliwe čžišla
šo ša 4 np. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spať měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebies mana
Njeh ćí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Szerbiske njedzelske łopjena.

Wudawa ƙo kóždu ƙobotu w Smolerjez knihicziščezetni w Budniščinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

2. njedzela po tsjoch kralach.

1. Tim. 6, 11.—16.

Pawoł běšče pokny sahorjenja. Tajke sahorjenje ƙo horjesche w jeho woczomaj, kotrejž pschihladowaschtej kamjenjowanju Schczěwana, tole sahorjenje čěrjesche jeho do Damaska. Tehdom běšče to sašlepjenje. Ale w čizichich dnjach w Damastu je nawuknył, ƙwoje wopacžne sahorjenje šludžicž a jo do ƙluzby krala wschittich kralow stajicž. Se ƙwjateho sahorjenja teho, kiž ƙam wo wěczne žiwjenje wojuje, ƙu ƙłowa nascheho teksta wurěczane. Wodžerjowe sahorjenje pscheńdže na jeho wojakow. Chzemy ƙo wot jeho płomjenitych ƙłowow ƙobu torhnyč dacz a sahoricž t ƙwjatemu sahorjenju wuczownikow Jesuřownych.

Swjate sahorjenje Božeho čłowjeka.

1. Wón ma psched ƙobu wyřoki wotnyknjeny kónz.

2. Wón je čěrjeny wot ƙwjatnych pschikłuschnosczow.

1. „Ty, o Boži čłowjecze, smiń ƙo teho! Horje a dele ƙu džězi ƙwěta honjeni; woni ƙo nuts ryja do procha jemje. Lubosć t ƙwětej, lubosć t pjenjesam jich wo-
znamjenja. Duch nascheho čařa je duch ƙluzjenja mammonaj. Ğubjenych pjenjes dla telko hidženja, mordarstwa, wojny. Ğajki to niřki wotnyknjeny kónz! „Ale ty smiń ƙo!“ Ğdyž tež hewał husto, jow wořebje džela ƙo pucze ƙwětnych a Božich čłowjekow. Čłowjek Boži njemóže ƙluzomnił mammona byčž. Smiń ƙo teho! Tole čětanje psched ƙwětom njeje bojasliwosć, ale najwyschšcha smuzitošč. Ğdyž ƙy tež jako blařn wot ƙwěta wuřměšchany, je to tola najwyschšcha mudrosć.

Sahorjenje čłowjeka Božeho je ƙwjate, pschetož wón ma wyřoki wotnyknjeny kónz psched ƙobu. Šcht. 11. „Ğoń pak sa prawdosczu.“ Wona drje je nam psches šchrystuřowu sařkuzbu sa pschezo dobytta a psches jeho huadu nasche wobředženstwo. Ale my ju pschezo sařo šhubimy. A tola je prawdosć jenicžla drařta, w kotrejž móžemy psched Bohom wobstacž. Ğdyž dyrbi jo Pawoł wuřnacž, ƙak wjele bóle my: „Niž jako bych ja hižo sařschijał abo hižo dokonjał, ja honju pak sa tym, ƙo bych jo sařschijał, jako ja tež wot šchrystuřa Jesuřa sařschijaty ƙym.“ „Ğoń sa bohobojasnoczu!“ Timotheus t. r. bój ƙo Boha. Wón je ƙwojemu mjenu čječž čžinił. Pschi wschěm naschim myřljenju, rěczenju a škutowanju njeřmě čłowjek Boži na čłowjekow spodobanje džimacž, ale jenož na to, hačž ƙo Bohu špodoaba. „Ğoń sa měru!“ Timotheus šteji we wěrije. Ale njeje tež Pawoł we wěrije wořłabnył? To njeřhabłoze dowěrenje na šnjeřowu wóz a huadu, na jeho wěczne ƙlubjenja chze druhdy řhablacž. Špróžnej nořy, špróžnej ruřy, šchtó njeby hižo tał šdychowacž dyrbjat! Ale my njeřměmy nasche dowěrenje přecž čžibnyčž, ale ƙo čžim twjerdicho šaložicž. — „Ğoń sa lubosczu!“ Ğdžez wěra, tam lubosć — jena niž bješ druheje — wobej hromadže ƙluschatej. Lubosć je wěry wopokařmo a řřona, dopjelńjenje šatonja. Lubosć dyrbi řnježicž w tych, kotřiz tudy jako nořcherjo jeneho řřchiza a podrožniřy po jenej dróřy čžahnu a chzedža ƙo hortach jako měřchćenjo jeneho měřta wohladacž. — „Ğoń sa řčjetřliwosczu a čžichosczu!“ Wty řebi husto myřlimy, ƙo pomalu dže w Božim řřaleřtwje. Wty dyrbimy nawuknyčž čžatačž, doniž Boža

hodžina njepščińdže. Budź czicheje myśle, kotraž ńo njerošhori pschecziwo tym, kiž nam kšimdu czinja. Tajke czerpjenje nam nasche kšeseczijanske žiwjenje pschinješe.

„Wojuj dobre wojowanie wěry!“ Boži człowjek je tež wojować Boži. Hdyž shtó wo wojowanju niczo njewě, s tym njeby prawje stejało; pschetož wěra njeje niczo sa klabuschkow. Tón kónowanu njebudže, kiž prawje njewojuje. Jenož Boži człowjek móže dobre wojowanie wojować. Njane je wojowanie sa prawo, křwobodnosć, wótžny kraj. Ale wjele rjeńscho, hdyž stary abo mlody sa sbože křwojeje dusche wojuje pschecziwo spytowanju, pschecziwo křwojej lěnje, sadwělowanej, starosćiwkej wutrobje. Wojować mamy stajnje we wschědnym žiwjenju.

„Sapšchimń wěčne žiwjenje!“ Wěčne žiwjenje, wěčne sjednocenje s Bohom tam a jow, to je dobyczerska msda sa wscho honjenje a wojowanie, wotnyknjeny kónž wscheho křwiateho sahorjenja. Shtóž chze sapšchimnyč, dyrbi ruzy prědnej měč. Smin křo wscheho drugeho, sapšchimń wěčne žiwjenje!

2. A křwjatemu sahorjenju swjasa naš powołanje k sbožnosći. My křmy wschitžny powołani. So pak je naš křwěrnny Bóh w křwiatej kšiczenizy sa křwoje džěczi pschisat, so naš tón pastyr a biskop naschich duchow w stajnje nowej křmilnosći se křwojim křwom wabi w lubosći, je to nasche prawo? Ně, to je njefaklužena hnada. Dale myšl dyrbi Božemu człowjekej wschědnje czěrenje byč k křwjatemu sahorjenju w křlužbje biskopa nascheje sbožnosće.

„A by pšnal to dobre pšnacze psched wjele křwědkami.“ Timotheus je tole dobre pšnacze psched wjele křwědkami pschi křwojej kšiczenizy, kotruž jako dorosćeny dosta. My křmy jo pšnali pschi konfirmaciji. Dyrbi nětko nasche žiwjenje nasche pšnacze njewěrne czinicz? Sšwědkojo nascheho pšnacza budža junu sa naš a pschecziwo nam wustupicz. To by hańba byla psched tymi wjele křwědkami na semi a w njebjebach, hdyž njebychmy křwojemu pšnaczu křwěrnni wostali. Jeho pšnacze Božeho człowjeka czěri pschezo s nowa k křwjatemu sahorjenju w křwěrnosći.

„Sa czi pschitazu psched Bohom, so by ty tu pschitajnu džeržal njefmasanu a bjes poroka.“ W japoschtoskej dostojnosći psched Božim a Křhrystusowym woblicžom wón křwojemu wuczomzej hiščeje juntróc pschitajnu napominanja k křwjatemu sahorjenju na křwědomnje položi. Wón dopomni (sht. 13) na to křwěčenje, kotrež je Křhrystus Jesuš pod Pontiom Pilatom wobkřwědžil a s kotrymž je nam wopřimo wostajil, so bychmy křědžili sa jeho stopami. Tole napominanje je wěsće wulki sacziščež na Timothea cziniko a jeho pošylniko w křwjatym sahorjenju. Tež my mamy tule wyšotu pschikřušnosć. Křhodžmy w křwjatym sahorjenju sa Křhrystusom.

„Hacž na to sjewjenje nascheho Kņjesa Jesom Křhrysta!“ A naschej pschikřušnosći dyrbi naš wabicž wuhlad na to sjewjenje teho Kņjesa w krašnosći, kotrež křud pschinješe. Shtóž chze potom s křalom wschitkich křalow a s kņjesom wschitkich kņježich džěla měč na njefmjertnosći, tón dyrbi Boži człowjek, byč k křwjatemu sahorjenju czěreny wot wjekeleje nadžije sjewjenja Křhrystusoweho.

Potom je křwiate sahorjenje Božeho człowjeka spokojene. Hdyž sawěsch psched njewidomnym křo sběhnje, hdyž je czafnosć nimo, potom móže Bože džěcžo jenož křwalicz: „Jemu budž česć a wěčne kņejstwo!“ Hamjen.

Sswjaty nadawk kšeseczana.

(1. Tim. 6, 11.)

D Božo, daj, so po tebi
Sa s žylej duschu žadam
A na křwój nadawk njebjeski
Jow njepšestajnje hladam;
Spožčž mozy mi, so wutroba
Sso křwětnym kublam njepodda,
Kiž jeno duschi shtodža.

Daj honicž mi sa prawdosću,
To schat je psichny, krašny;
S nim křwoje brachi wodžeju,
Hdyž wotewri dom křafny
Mi junu hnada njebjeska
A duscha, Křhrysta njewjeska,
Tam sbožne manna křlodža.

Nječ bohabojoicz, pobožnosć
Nje křwiate pucze wodži;
Daj žiwkej wěry we mni rosć,
Tvoj Duch njech mi ju křlodži
Psches hórke křlyšy pokuty,
Hdyž k tebi wołam we nusy:
Sšmil nade mnu křo, Božo!

A s wěry plomjo lubosće
Nječ k njebju horje křapa,
Hacž dóndu k wótžnej wutrobje,
Kiž sa naš wschitkich křapa.
Se sečerpliwosću, czichosću
Tež bratram, křotram lubosć wschu
Chžu w dobrych skutkach křwječicz.

Haj, wěra, lubosć, nadžija,
To křu te hwěšdy jašne,
Kiž mrok a czěmnosć pschecziščeža
A křwěta pucze čafne;
Sich pruhi njech nje pschewodža,
Hdyž junu pšidu do njebja
Psches Křhrysta krej a prawdosć!

K. A. Fiedler.

Kłapanje Božeho porsta wo durje wutrobny.

Powjedańcžo s luda.

Podał K. A. F.

Jurij Scholta běšche najbohatschi bur we Wonezach a wustojny ratař. To křědny wo wšy pschidawasche, a wón kam to wjedžesche a radny křlyšesche, hdyž ludžo jeho roshladnosć a slutniwosć křwalachu a jeho nahladne bróžnje a hróžje, jeho rjany shtó a derje wobdžělane pola wobdžiwachu. Wotwobroczi pak wón křhibjet, dha ludžo wo nim tež hiščeje druge prajachu, shtóž křwalicz njebě. Woni mjenujzy na to spominachu, kajki hrěch a kajku hanibu křebi wón jako bohaty bur s tym czinjesche, so křwojeho jenicžkeho bratra pschecziwo woli nrějazeho nana křudobje a hubjenstwje pschewostaji, haj so běšche položa jeho wulkeho wobkředženstwa njeprawe kublo, kotrež jemu sa dalschi pschichod njemóžešche k žohnowanju křlužicz.

Mějesche něchtó křroblosće, jemu to do woczow prajicz, temu wón wotmolwjenje winojty njewosta. Wón powoła křo na křwoje dobre prawo, kotrež jemu žadny křud křwěta wotriež njemóžesche. A runje to, so ničto, tež jeho bratr nuz, na to njemyšlesche,

pscheczimo njemu skórzbu sapoločic, njeběsche to najjańišchi dopokaš ja jeho dobre prawo? Sedyn skórzbnik pak bē, tón ſo psches wschitte tele dopokašy poczišchic njeda, ale poſbēhomawſche pschezo ſaſo ſwój wobſkoržowazy hłób, pak w czēmnej nozy, hdyž bur njeměrnny na ſwojim lěhwje ležeſche, pak na ſwětłym dnju, hdyž ſo wón wontach bohateho žohnowanja ſwojich ſahonow wjeſeſche. A tónle njeſpróznny wobſkoržowat bēsche jeho ſamſne ſwědomnje. To jemu žaneho mēra njewoſtaji, a čím bóle ſo wón jemu pscheczimweſche, čím hłubje wono ſwoje žahadło do jeho wutrobny kłóčeſche, a hłób w jeho ſmutſtownym ſo pohluſchic njeda, kotruž jemu pschezo ſaſo wobſwědczeſche: „Ty ſy njeprawe kubło na ſo ſtorchnyl!“

Wěz, wo kotruž ſo jednaſche, bēsche ſ krótká tale. Surjowy nan, ſtary Michal Scholta, bē pschi wschej ſwojej ſprawnoſczi tola khetro nahly człowjeł byl, kotruž njemožeſche ſnjeſc, hdyž jemu něchtó napſcheczimo rěčeſche abo chzyſche ſwoju ſamſnu wolu pschewjeſc. Duž bē jemu Surij, jeho ſtarſchi ſyn, runje prawy. Tón bēsche wot mlodoſcze ſem czichi, pilny człowjeł, rano přeni do dźela a wječor poſledni ſ njeho, a jeli tola raſ nje- njeđzeli jeho mēſtno w Božim domje próbdne woſta, dha žyła wjeſ wjeđzeſche, ſo bē wón najſterje khoru. Pscheczeli piwnych towarſtwow, rejow a družich podobnych ſwjeſelenjow wón njebē, a hač runje wjele myſleſche, bēsche wón tola mało wot rěčow. Wjeſe wscheho pscheczimwenja bēsche wón teſ nanej k woli, jako jemu tón poruczi, ſo by ſo ſ bohatej dżowku Měhdžeczanſkeho mlynka woženil, runjež bē wona ſchěſc lēt ſtarſcha a k woſebitej rjanoſczi njeſluſcheſche. Mała a njenahladneje podobny, njeběsche Hilža, tał wona rēfaſche, pschi wschēm ſwojim bohatſtwje hač botal hiſchcze žaneho nawoženju namafala. A tola bēsche wona pobožna duſcha a ſprawneje, wotewrjeneje wutrobny. Safo ju Surij bórnny po maczerinej ſmjerczi jako ſwoju mandželſku na kubło pschewjeđze, wona tudy taž prawe džeczo Bože mēr a cziche derjeměcze wokoło ſebje roſſchěrjeſche. A tajſi dobry duch bēsche na tamnym burſtim kuble tehdy runje jara nuſny.

Surjowy mlóbdſchi bratr Handrij bēsche we wschěch wězach nawopacžneho waſchnja. Derjetwarjennny a pschijomneho wobkhađa, pschi tym ſtajnje wjeſelny a k žortowanju poſhileny, bē wón daloko a ſchěroko najlěpſchi rejwar a lubuſchł wschěch holzow wo wſy. Pschi žanej fermuſchi, domkhowanzy a podobnych wjeſelach nje- dnyrbjeſche wón pobrachowacz, a taž jeho bratr pschi dźele, tał bē wón nimale kóždy krócž poſledni ſ forczmy. Dla teho mjeſ nim a jeho nanom a bratrom huſto wótre ſłowa padachu. So wón jeju poroki a napominanja na lohke ranjo bjerjeſche a ſamo ſe žortom na nje wotmolweſche, to tu wěz njepolěpſchowawſche.

To wscho pak budžiſche ſo hiſchcze pschenjeſc dało, budžiſche wón jeno we hłownej wězny nanej k woli byl. Tał pak ſtupi wón jedyn džen psched njeho, ſ roſbudženoſcžu prajizny, ſo ſebi žyle kħudu holeczku ſ mēſta, pola jennyh knježich ſa pēſtoncžu ſlužazu, ſa žonu woſmje. Wěſo bēsche Marta wulzy rjana a częſtneho mjena. Wo njej ničtó něſchtó njeduſchne prajic njemožeſche. Ale jejnej brunej wócžny a blyſchcžazej plecženej wopuſchi bēsche teſ to jenicžke, ſchtož do mandželſtwa pschijuje; pschetož te por toleč, kotrež ſebi wot ſwojeje niſkeje mſdy wulutowa, bēsche wona jako dobra dżowka ſwojej maczeri pōſłala, kotraž tyſchne žiwjenje wje- džiſche, dokelž bē w ſwojej ſtarobje teſ hiſchcze woſlepila.

Nan ſo nimu mēry roſnjemdri. Wón ſwarjeſche a hrožeſche, wscho bēsche podarmo. Napoſledku ſo ſaroczi, ſo jemu ſyn ženje wjazny psched woczi njeſmē, jeli jemu tajku hanibu ſcžini, a ſo teſ po jeho ſmjerczi ani pjenjeſka wot jeho ſamoženja njedoſtanje. Szwałowa pytaſche pscheforu ſ pscheczelnimymi ſłowami wurumacz. Ale to bēsche psche poſdže. Handrij poſafa, ſo bē wón pschi wschej lóžkej myſli runje tał twjerdeje hłowny, taž jeho nan. A tał

pschindže k roſtorkej. Handrij wa ſwoje male maczerne herbſtowo a czełniſche ſ nim do mēſta, w tym mēnjenju, ſo pschi ſwojej mlodoſczi a mozy do dźela, taž pschi ſwojej ſwěrnej luboſczi k ſwojej mlodej mandželſkej žaneje nuſny njeſmēje.

Surij njebē w tutej žyle wězny ani ſłowczka ſa abo pscheczimo temu wuprajil, a bē ſo ſwojemu bratrej ſ žyła mało pscheczelnimny wopokaſowal. To jemu mnohy porokowachu, bēchu pak jeho žonje dżakowni, ſo wona, ſwojeho wužitka njehladajo, wscho móžne czi- njeſche k wujednanju mjeſ nanom a ſynow. Ale to bēsche po- darmo, a jako pschichodny nan, runje kſcheczeńſki džen jejneho naj- ſtarſcheho ſynka, přeni krócž teſ na nju hučownje ſawrēſka a jej dalishe wuprajenje wohidneho mjena ſafaſa, dha wona polnje pōſna, ſo w tu kħwilu ničto cžinic njemōže. Teſ ſe ſwojim mužom bēsche wona ſ woprēdka khetro kħutnje porēcžala. Ale psched teho wutrobu ležeſche luboſc k pjenjeſam jako ſloty ryhel, a ſnate je, ſo tón twjerdſcho džerži, dhyli wschē želeſne ſanki ſwēta. Tał dha wona mjelczeſche a poruczi wschitko Bohu, kotruž dže wschudže najlěpſche ſrēdky a pucze wē.

A wón je teſ tudy wjeđziſche. Ale wěſo, jeho ſrēdky ſu huſto hórke, a jeho pucze wjedu huſto hłuboko dele. S woprēdka ſo mlodymaj mandželſkimaj w mēſcze prawje derje džēſche. Handrij mējeſche dželo, a Marta ſaſlužowawſche, tał wjele hač móžeſche. pilnje ſobu, mjeſ tym ſo ſtara ſlepa wowka domach male hoſpo- daſtowo ſaſtawawſche a džeczi wothlada. Ale bórnny hinat pschindže. Najprjedy cžičny křuta ſymniza muža na dolhe khoroložo, a jako ſo ſkōncžnje pomalu ſhraba, ſemrje jeho najmlóbdſche džeczo. Teſ wobej ſtarſchej džēczi ſkhorisčtej, a k dobremu wothladanju, bjeſ kotrehož lékar polne wothhorjenje ſa njemōžne džeržeſche, pobrachowachu ſrēdky. Te por toleč, kotrež po přenim naprawjenju hiſchcze ſbytkne woſtachu, bēchu ſo ſa cžaf cžežkeje khorocze dawno psche- trjebale. Duž ſłama ſo mužowa horda wutroba, ſo ſo wón próſtwam ſwojeje žony podwoli a nanej piſawſchi ſebi jeho wo- dacze a pomoz wuproſny.

Jeho liſt runje hiſchcze w prawym cžafu dōndže. Pschetož ſtary Scholta hižom njeđzele dolho na khoroložu ležeſche, ſ kotrehož wjazny ſtanec njednyrbjeſche. A teſ tudy bēsche Bōh pōdu hižom pschihotowal a twjerdu rolu wutrobny ſ cžežkimi cželnymi bolocžemi a ſ dolhimi njeměrnymi nozami derje pscheworal, a Hilža bē pschi tym jeho pomozniža byla a bēsche hroſny njerjad tał zunje a něžnje ſwuplěwacz wjeđžala, ſo wón jeno ſačžuwawſche, tał ſo jemu w jejnej cžichej pschitomnoſczi wutroba pschezo bóle wolóžeſche. Sara rada budžiſche wona k wujednanju mjeſ nanom a ſynom pschijneſka, pschetož jejne wótre žónſke wofo bēsche dawno ſpōſnało, ſo ſo kōnz ſtareho nana bliži. Ale wona ſo bojeſche, ſ ryčlym ſłowom wschitko ſkaſucž a ruku ſa plodom wupſchestrjecž, prjedy hač bē hiſchcze doſrawil. Duž dha wona džen wote dnja cžafawſche a ſwoju nadžiju ſtajeſche na Snjełowu pomoz.

(Pschichodnje dale.)

Kak naſch Rujeſ Jeſuſ pyta duſche k ſebi pschijujeſc.

Bēsche w ſpocžatku ſańdženeho lēſtotetka wojeſki wyſchi, kiž bē w Warlinje rodženy, w ſwojej mlodoſczi pak do khetorſkeho wójska ſchol, a pod jara wuwolanym generalom přynzom Eugenom ſlužil. Tutón wyſchł bē jara ſly a hroſny człowjeł a ſo nje- ſtarawſche wo Boha ani jeho ſakramentaj. Wſchěch předarjow wón ſamicžowawſche, a nochzyſche ničto wo nič ſlyſchecž; wón teſ ženje do žaneje žyrkwoje njeńdžiſche. Hač žadny Bōh je, abo niž, to nochzyſche hałle pschephtacz, ale bē wjeſelny, hdyž móžeſche jenož ſmērnje po žadoſcžach ſwojeje hrēſchneje wutrobny živy byež. Sta ſo, ſo pak wón khetorſku wójnſku ſlužbu wopuſchczi a ſo do

Schwajcarskeje poda, hdžež w měsće Bernje bydlesche. Tudy wón frowje hrěschne žiwjenje dale wjedzišche, ale tón Anjes Jesuŝ, kiž wšchitkich hrěschnikow pyta, wjedzišche jeho runje w tym samym měsće namatacž. A to ho na tajke wašchnje sta:

Wjazny hacž jedyn krocž jemu do myšlow pschińdže: Ty nje-wěrišch do žaneho Boha; — kak dha, hdy by tola Bóh byl? Ty sazpiwašch Bože słowo: kak dha, hdy by wono wěrne bylo? Tuta myšl scžini jeho njesměrneho; wón pak ju pytašche stajnje potłóčzo-wacž, ale njemóžesche dobycž. Sunu pschińdže jemu do myšlow: ja chzu tola ras te mišči hieč a chzu słyschecž, šchto tam duchowny rěči. To tež ho sta.

Tehdom pak bě w Bernje runje jara wěrijazy stary duchowny, a psches Bože dopusčćenje ho sta, so dyrbišche wón runje teho sameho słyschecž. Džom jeho napohlad, hdžž wón jeho na kłětku hieč widžesche, wubudži wulku nutnosć pola wyschka. Hnydom w swojej wutrobje sacžu: Tón předač wěri i zylej wu-trobu, šchtož wón rěči; — ale tajke czežloty wón tebi nakładže? myšlesche žebi tež hnydom pschi tym. Ale niz tak; wón słyschecšche zyle druge wězy. Duchowny rěčesche w swojim předomanju zyle poniznje a se snutskownym pschewědčenjom swojeje wutroby, kak je ho tón Anjes Jesuŝ w lubosći k cžłowjekam sam cžłowjek scžinił, kak je wón sa nich cžerpił a wumrjel, jich wot hrěchow wumohl, a pschistaji hišchže: „Teho krej je najwóšebnišči balsam sa wšchitku šchodu dušchow. Wójče, rjekny wón, wójče, kupuječe darmo, wy hrěschnizy! Wy wuřmėwzy! Žadyn hrěch njeje tak wulki, so by wař Jesuŝ njemohl wot njeho wuřwobodžicž. Sa móžu wam wobkručicž, so móžecže wodacže swojich hrěchow a prawo džěči Božich tak wěcže dostacž, kaž scže žiwjenja wěcži.“ Haj, — myšlesche žebi wyschł — to je sa tajkich ludži, kiž su pschezo pobožni a bohobojasni byli; ale wón bě žebi lědom tak pomyslił, sawola předač: „Wójče, wy spróžni a wobcžženi, kajzyž runje nětkle scže; wón wař njewotstoričži!“ Tole džěšche wyschemu psches wutrobu. Sa chzu, rjekny wón pschi žebi, spytacž, hacž tutón duchowny wěrnosć rěči, byrnejž ho moje dla zyl žwět temu řmjał. Nětko džěšche wón domoj, padže dele na swojej koleni a rěčesche hjes pschestacža k Jesuŝej, kiž bě jemu hacž dotal zyle njesnaty byl: „Anječe Jesu! je wěrne, šchtož řym nětk runje słyschal, so ty hrěschnikow horjebjerješch a řu swoju krej sa nich pschelał, dha wopokaž jo tež na mni!“ — Tón Anjes Jesuŝ, kiž ma wjeřele nad hrěschnikom, kiž potutu cžini, da to tež jemu řhonicž; wyschł bu hacž k řylsam hnuty a jeho wutroba sacžu-wašche, so Jesuŝ saměscže hrěschnikow, a tež jeho, teho řlóstnika, pschijima. Wy móžecže žebi myšlicž, kak wjele řylow wón nad tym rosliwasche, so bě řloty cžař swojeho žiwjenja tak njeřmanje naložil a swojeho lubeho řbóžnika je swojimi wjele hrěchami tak bolosťnje řrudžil. A wot teho cžařa lubowasche wón jeho, řlužešche jemu i zylej wutrobu a pytašche tež druhich k tajkemu wobřbožazemu řpójnacžu pschijowesčž.

Wobřtajny cžornobarbny.

Někajki kublet we wječornej řndiškej mějesche njewólniřa (schlowu), kotryž ho jemu jara řpodobasche. Wobaj běřchtaj řwucženaj řakrowarjej. Njewólniř pytašche swojeho řnjeja w pokliwanju a boha-hanjenju hišchže pschemóz, so by ho jemu cžim bóle řpodobal. Ale jako bě njewólniř psches řchescžřjanře předomanje k wobrocženju pschischoł, njewuńdže žane řelenje wjozy i jeho rta. Na to ho jeho řnjeř roslłobi, wóřebje dokelž jemu jeho njewólniř prajesche, so řakrowarjo do hele pschińdu. Anjes ho jeho woprašča: „Ty chžesč drje i tym prajicž, so budu ja tež řatamany.“ Tutón wotmolwi: „Haj, mařa (to je pscheložene: řnježe), jeli so ho k Bohu njewobrocžicže, dha budžecže řatamany.“ Anjes wřchón

i huńwom řapasche a řareji: „Sa to njepřchidam, so řo ty wobrocžišch; pschińdu-li ja do hele, dha njedyrbisč tež ty ničžo řěpsche mēcž; ja cži pschitařam, so na měsće řařakruješch.“ Tón njewól-niř pak i poniznosću a ř rořbudženosću wotmolwi, so dyrbi Boha bóle pokłuchacž, dhyžli cžłowjeka. Šako kublet se řurowosću ničžo njedokonia, dha řpyta i řahodnosću jeho wot nastupjeneho dobreho pucža sawjesčž a řlubi jemu, so chže jeho i njewólniřtwa puschecžicž, je-li so jenož hišchže jedyn jeničži krocž řeli a Boha řestruje, kaž chže wón jemu přjódł prajicž. Hdy by wón pak to wřchey wězy nočžyl, dha budže řo jemu hnydom pjecždžebacž puřow i řpřecžim řchudom na nahu řožu napraščacž. Tón njewólniř wosta pak wobřtajny a řnjeře se řcžerpliwosću řwoje puři.

S. S.

Wřhelake i bliska a ř daloka.

— Na wucžerřte měřto w řtróži pola řatez, kotrež je řo hody psches woteńdženje wucžerja Buchholza do řakřkeje wupřóř-niřo, je wyschnosć kandidatu wucžerřtwa, řhorlu Willu, kotryž je psched křótkim řwoje kandidatne pruhowanje na řeminaru w řch-bachu wobřtal, wotpóřlala a bu wón 7. januara psches řnjeja řararja Wólčža-řatečžanskeho do wucžerřkeho řastojřřtwa řwje-džerřřž řapokasany.

— We řaju řwjecžesche 13. januara řyřerřři miřchtr Bruf je swojej mandželřkej řadny řwjedžen řkoteho řwařa. Šacž runje řtaj 75 a 84 řet řtaraj, řtaj tola cžilaj a řtrowaj.

— Šara dobry a wařny řakon je i nowym řetom do placžiwosće řtupil. Džělo řchulřich džěči w řabrikach atd. je řo wob-řmješowalo, a tajkim džěčom, kotrež w řchuli njepokracžuja, móže řo i řyla řakasacž, na džělo řhodžicž. Š řyla řmėdža řchulřte džěči wřchėdny džer wo dujo jenož 3 řhodžiny džělacž. Wot wječřor 8 hacž do rano 8 řodž. njeřmėdža i řyla džělacž w řjemješřniřřich džělacžerřnjach, kaž tež w řošcženzach. Duž i řobom řtych, kotrychž to potřechi, na to ředžblimych cžinimy, so je i tym tež řakasane, řchulřřim džěčom w řošcženzach wječřor řehere řtajecž dacž, kaž je hacž dotal wařchnje bylo.

— řtrach je pschezo hišchže wulki, so wójna njeř řuřřej a řapanřej wudyrri. řapanřta je jara na řuřřu rořhorjena a řa-panřta tež wřchė pschihoty sa wójnu cžini.

— Hdyž pola nař žaneho řněha nimamy, je w řchpaniřřej tajka řurowa řyma, kaž njepomnja. W řprovincach řoria, řurgoš, řeruel a řeon je 16 řřhodžerřřow řymy. Měřto řegovia, 70 kilo-metrow wot řladřida řežaze, je psches wulki řněh řižom 4 dny wot řwonřowneho řwėta wotřamřnjene. řřahi njebudža do 4 dnjow řařo řěřdžicž móž. Wotřo je njemėrne, wjele řyřakow je řo řepiřo.

K rozpominanju.

Stopam w řnězy řunaj so twoje řiwjenje; wón je woznamjenja, ale njewomaže.

* * *

Z poslednjeje řodžinu tudy na zemi je přerřja doko-njenišeho řiwjenja zjenočena.

* * *

Na Boha dowěrjenje řtaj, na člowřku pomoc nje-čakaj.

Řlucžil sa řacžauřřo-řerřřte piřmo: **z** = ř (řub); **s** = ř (řyn); **ř** = řch (řat); **e** = ř (čworn); **č** = cž (čerř); **č** = cž (čerř); **ř** = řch po p a k (přah, řrud); ř, řj, řch po t (řri, řřo, řřasė).

Sy-li spēwał,
Pilnje džélał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swérnje džélaš
Wšédne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čł khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Serbske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždu šobotu w Szmołerjez knihcizisheczelni w Budyschinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

3. njedzela po tsjoch kralach.

Mat. 9, 35.—38.

Tón Knjes džeshe: „Žně šu wulke, ale mało je džélačzerjow.“ Š tym słowom wabi wón naš do džéla na žnjowym polu Božeho kralestwa. A š tajkemu džélu trjebamy wulku lubosć.

My trjebamy wulku lubosć ša džéto w Božim kralestwje.

Wona dyrbi być:

1. šobuczerpjaza;
2. šmilna;
3. nadžijepolna.

1. šobuczerpjaza. „Šako wón tych ludži wuhlada, béshe jemu žel tych šamych.“ Šemu béshe wutroba wscha huta. Še tole czucze tež we wutrobach našeho luda? Ludžo drje něšcto ša hubjenych dadža, dokelž drusy dawaju, ale wutroba šymna wostawa. My trjebamy wjazn lubosće w myšli lubosće Šesukoweje, wjazn šobuczerpjajeje lubosće. Šchto dha pobrachuje šhudemu šwětej bjes Šhryštuša? Žiwnosć, wodžerstwo, šjednocjenje. Žiwnosć tu je w šlowje a šakramentomaj. Wodžerstwo dawa šakon wěczneho Boha. Šjednocjenje pošćizuje žyrkej Šhryštušowa. My mamy wschitko, šo bychmy hubjenštwu wschitkich ludow wobarali. Ale my nješměmy nimo šhodžić kaž měšnik a lewita. Ně, ruku do džéla! Džélačzerjow ša teho Knjesa a ša šhudych je tak mało. Šjerosom je, hdyž tón abo drugi rjekuje: Ša njewěm, šchto

dyrbju ša teho Knjesa czinicž! Wocziń jeno woczi! Nusa leži psched twójimi durjemi. Pschimaj w lubosćzi! Šaj, pomyšł šebi pschi wschej nusy, kotruž tebi šwonkowne a šnutškowne mišionštwo, kotruž wjele wustawow šmilnoječe tebi blisťko wjedu: to mje nastupa! A czim mjenje jich tak myšli, czim bóle dyrbišch ty šaczumacž: kajke šamolwjenje na nimi leži! Ty dyrbišch šobuczerpjazu lubosć mēcž a wschědnje š nowa dobywacž.

2. Lubosć dyrbi šmilna być. My dyrbimy šrudobu, kotraž nam wutrobu hnuje, widžić, šobucžucž a potom jej wotpomhajć. Prawa šmilnosć wutrobu šylnu czini, niž jenož š radženju, ale š skutkowanju. Šadnych knjesow je wschudžom došć, ale — džélačzerjo pobrachuja. Šawuškamy škutkowacž po šwjatym pschikladže teho Knjesa. Wón njewustawajo wokolo šhodži. Wón pomha w nusy czéla. Wón pomha š hubjenštwu dušchow. A hdyž wón pschińdže, pschinješe šwój ewangelijon. A šchtož wón czini, wón njeczini bjes šłowa Božeho. Duž šhudemu šwětej šłowo Bože. To podawamy jemu w našchich modlitwach. Šaj, še štyknjenymaj rukomaj do pomhajeho džéla! Pomha modlenje šchto? Niž jenož druhim, ale tež nam. Wone š temu pomha, šo my něšcto prawe dokonjamy. Prawje džélačž pak reka prawe šo modlicž. Šchtož je modlo džélačž nawušknył, tón šamóže tež wopravdžity wopor pschinjesć. Žane džéto ša teho Knjesa bjes praweho wopora! Duž šhrabajmy šo š nowemu woporej w šmilnej lubosćzi! Šawabńmy našch lud! Wulke nadawki šu w žyrkwi a šwěče. My móžemy hišće wjazn czinicž ša žyrkej, ša roššěrjenje ewangelija, ša škutki

šmilnoščje. Ščtož lubuje, dawa. Wón dawa, dofelž šo modli w šmilnej lubošči. W tym dyrbimy pšhiberacž. Lubošč, kotraž njerošče, šo kašy. Ale škutkowaza lubošč roščje. Wona roščje pod šlónčkom Božeho žohnowanja.

3. Wona je nadžijepolna. Kač hušto šlyšchimy: Wostajče to dželo, wono je podarmo. My štejimy w lětštotetku wuspěchom. Ščtož wuspěcha nima, nima prawo žiwjenja — tač je nahlad šwěta. Ale to tola je jenož i džela wěrne, wošebje pšchi džele ša kralestwo Jesom Šhrysta. Wuspěch jow hušdom widžecž njeje. Druhdy šo šašo rjany pokafuje. Kačje rjane wuspěchi šmy widželi w 19. lětštotetku na polu mišionštwu! Ale my šmy je hačle widželi po šwěrnym džele a dołhim čačanju. Druhdy šo wuspěch dołho njepokafuje. Ale wón tu tola je, jeno šo čačamy w nadžiji. Kač nam tón Šnješ tež nadžiju pošylnja, hdyž wón njerěči wo roli, kotruž pšched šobu widži, ale „wo žnjach“, kotrež šrawicž widži. Wón rěči wo wulčich žnjach. Haj, šwěrne dželo dozpije šwój wuspěch. Duž budžmy štrošctni, nadžijepolni w doměrenju na Šnješowe šłowo. Ščtož wón šlubi, to wón džerži. Šeho je to kralestwo a ta móž a ta čješč. Šbóžny, kiž móže to wěricž.

Haj, wulka lubošč, kotruž trjebamy, je jenož móžna we wulkej wěrje do teho Šnješa a jeho šłowa.

My trjebamy wulku lubošč. Duž budžmy pščezo pošnišchi we wěrje. Šamjeń.

Droha parla.

(D. Wildenhahn.*)

Njebješte kralestwo je podobne kupzei, kiž dobre parle pytašče. A jako wón jenu jara drohu parlu namaka, džješče wón a pšcheda wšchitko, ščtož mješče, a kupi tušamu. Mat. 13, 45. 46.

„Ša ničšo rjenišče a krašnišče nješnaju“, džješče jara šdžělana knjeni k jenemu duchownemu, dylži wobrašy a pšchirunanja Jesom Šhrysta. W nich je tajka bójška poešija a š došom tajka čłowška wěrnošč, šo ani wošomika w dwělu nješnym, ščto čyžyšče našy Šnješ i tym prajicž. Haj, ja njemóžu přecž, šo i jeho wobrašow a pšchirunanjow jeho wjele jašnišcho rošymju, dylži i jeho druhich rěčow, runjež porědko tajku namakam, kotruž njeby wobrašne pšchedštajenje wobknježilo. Mješ wobrašami, kotrež Šejuš k pošnamjenjenju njebješteho kralestwa nałožowajče, je šo mi wošebje tón wo „drohej parli“ tač wulžy špodobač, šo pšchi šłowje „njebješte kralestwo“ pščezy jeno na tu „drohu parlu“ myšlu a šo hušto prašcham, hačž šym ju woprawdže tež namakala. Prošchu, knješ duchowny, šdžělče mi wo tym šwój nahlad! Čžeho dla runa šo njebješte kralestwo drohej parli?“

Duchowny šnapšhecžiwu: „Ša nočžu Wam najprjedy šwoju wutrobnu radošč nad tym šamjelčecž, šo Wš, kiž šo druhdy i drohimi parlemi debicže, tež tamnu drohu parlu, kotrejež šlyšchč ženje njewoblědnje, jako šwoju najrjenišču pychu nošyčže. Nječ tuteje parle šlyšchč Wam junu tón pucž rošjašni, na kotrymž Wašcha nješmjertna dušcha, wot čžělnych šwjaškow šo wušwobdžaza, do njebješteho kralestwa pošdže.

Čłowjekojo ščžeku nórjaka do mórškeje hłubiny dele, hdyž wón i šhroblej ruku wot šubojteje škašy šforpaty lama. Ša jena droha parla wotpočjuje tež w čžichej hłubiny, we šwjatej hłubiny naščeje wutrobny, šakorjenjena do naščeho žyłego hycža a žiwjenja. Šeno šo nam ju ničšo njewutorhnye, je našcha naj-

wjetšcha štarošč. Čłowjekojo pšcha šo i orientalištimi parlemi, dofelž šo w nich jašny, čžišty šlyšchč šybolu. Ša jena droha parla tež k orientališkim šlyšcha a je wot šlónža ššhadženja k nam pšchichla, še šwjateho ranišcheho kraja, wot pošnohi Wolijoweje Šory, wot brjoha galilejškeho jěšora. Tam bč živy a wumrje tón, kotryž je nam tu jenu drohu parlu i wěčžneho ranišcheho kraja, do kotrehož šo šašo wrócži, pšchinješl. Šejmy jašny, čžišty šlyšchč šwěčžesche šo nad horami a morjemi, pšches nozy šłuda a hrěcha a šwětlesche šo šašo we wěrjazyh wutrobach.

Ššchekupž pšcheda wšcho, šo by tu jenu drohu parlu kupil. Ach, kač mnohim čłowjekam, je tač parla ša druge, wopacžne, hubjene parle na pšchedań! — Kač rěka pač tač parla? — Našče ščješčžijanstwo to je, našče džječžaze doměrenje na Boha, kotryž naš wšchč na šwojej wótžnej wutrobje nošy, kotryž naš pšches nóz horja k jašnemu ranju žiwjenja wjedže. Našcha lubošč to je k Šbóžnikej čłowjekow, Šejušej Šhrystušej, kotryž je šo nam pucž k Wótzu, wěčžna wěrnošč, woprawdžite žiwjenje ščžinič, kotryž naš pšches šwjašl bratrowškeje a šotrowškeje lubošče je wšchěmi čłowjekami na šemi do wulkeje šwójby šjednocži. Našcha nadžija to je na nješmjertne žiwjenje, na džěń prawdoščje, na šašowidženje našchich lubnyh.

To je jena droha parla, kotraž šo je žanyš šłotom šemje wufupicž njehodži a kotruž my tola hušto došč šwojich mačnyh čžěpjenjow a bološčow dla šhubjujemy.

Čłowjekojo nošcha drje nčlotru parlu jako ščtit pšched šlym a wobčežnoščemi; tule jenu drohu parlu dyrbjeli woni pščezo na šwojej wutrobje nošyčž. Še w njej njeměr a wšchorina — ščžče jeno tu parlu na nju, ta nózne njewjedro rošččeri a mōdremu njeby šašo šššhadžecž da. A hdyž junu wumrěječže a šenišl džěń še šwojej šlónčžnej jašnošču šo pšched wašchimaj wocžomaj do čžěmnoščje pšchewobrocži, dha šmješče w tej jenej drohej parli šłotu hwěšdu, kotraž do wěčžneho ranišcheho kraja pokafuje, do našchich wšchitkich wōtčžiny!

F.

Bóh mój wodžer.

(2. Mójš. 34, 9.)

Ššym-li hnadu namakal
Pšched tobu, o Božo mōžny,
Ach, dha špožč, šo šawoštal
Mi by dale wodžer wótžny;
Nječ mje wjedže ruka twoja,
Šo je jašna šččežka moja.

Nješboža šo njeboju,
Ty by pšchi mni a mje křješč,
Šdobom mi tež i lubošču
Žohnowanje na pucž šyješč,
Dušchu i trošctom, mērom ščchewišč,
Šwoju hnadu wšchědnje šjewišč.

Hdyž šym šprōžny, wotpjaty
Wot šwojeho drohowanja,
Dha ty i možu pšchi mni by
Wot wječžora a wot ranja;
Nščiž a horjo wěšch ty wužicž,
Šo ma dušchi k šbožu šlužicž.

Šbóžnik šchol je do prjedy
Čžčtu drohu wumōženja,
Š ščhižom, šmjercžu pšchedoby
Wón šo na trón pšchekrašnjenja;

* D. Wildenhahn bč w šwojim čžahu žyčwinski a ščulski radžicžel w Budyšchiny a wulki pšchecžel šerbškeho luda.

Duž nječ sa nim noha froczi
 Hacž tam, hdžež so fróna floczi.

Ty pač flišch, o wodzerjo,
 Moju próstwu w Khrysta mjenje:
 Spožecz mi wěru, dobre wscho,
 Njemopuschcz mje w hwěcže ženje;
 Tvoja ruka nječ mje wodži,
 Hacž tam duscha sbóžnoscz fłodži!

K. A. Fiedleř.

Klapanje Božeho porsta wo durje wutrobny.

Powjedańczo s luda. Podal K. A. F.

(Potracžowanje.)

Hlej, tu pschińdže Handrijowy list. Wón běšche na burowku Hilžu adresšowany, kotrejež dobru wolu Handrij snajesche. Wona jón se flišami we woczomaj čzitasche, a jako bě na kónz, štyfny fwojej ruzy t horzej modlitwje. To běšche Boži porst, nětko móžesche a dyrbesche so hišcže wschitko t lěpschemu wobrocžicž. Potom wona fwoju bibliju do ruki wša, s kotrejež thoremu wschědnje čzitasche a fhdže so t njemu.

Wona čzitasche pschirunanje wo šhubjenym fhuu, a jejny hlób tšchepotasche we hlubokim hnucžu. Bur ledžbliwje pschipošlučasche, dny a dny hluboko šdychnywšchi, a jako wona t tej šchtucžy pschińdže: „A wón postany a džěšche t fwojemu nanej,“ dha běšche, kaž bñschtej jeho hubje prajicž chzylej: „Ach, so by tola pschischol!“

Hilža posasta. „A hdy by nětko pschischol?“ Hdy by hižo na pucžu byl?“

„Schto?“ so bur praschesche.

„Handrij.“ Wona so nimale štróži, jako bě to mjeno wurjeknjene, kotrež jejnej hubje hižom schěscž lět dolho jeno w čzichej modlitwje wuprajomaschtej. Ale thory so njeroshněwa. Wón jeno tñschnje s praschazymaj woczomaj na nju hladašche, a tak so wona fšhrobli a rěcžesche wo fhuowych šrudnych wobstejnoscžach a jeho hórkim rostacžu. Potom wona jemu jeho list wucžita, w kotrymž so wón pod šawnym wuřnacžom fwojeje winy čzople a naležnje na nanowu wutrobu a luboscz wobrocžesche.

Šichi wschey roshladnoscz, s kotrež wona škutkowasche, běšche roshorjenje sa thoreho tola psche wulke bylo. Čžežko dychajzy wón dolhi čzaš ležesche a njesamožesche tež ani jenicžkeho fłowcžka wurjeknjecz. Potom so posběže.

„Hdže wón je, Hilža? Daj jemu pschińcz, ale hnydom! Sa chzu jeho widžecz, mojeho fhna, moje wbohe džěcžo!“

Běšche popořbnju. Jurij bě na polu. Runje so wotrocžt se pschahom do dwora wróczy. Burowka šhwatniwje s domu wustupi a porucži jemu hnydom pschepschahnjecz a s malej kolešču hnydom po knjesa Handrija do města jecz. Wotrocžt njedowěruje na nju hladašche.

„Budže to knjesej tež prawje? Sa chzu radšcho woczafacz, doniž wón domoj njepschińdže.“

„Žaneho wotomifa njeřměšch čzafacz“, pohanjesche žona. „Tak dolho hacž je stary bur žiwny, je wón knjes, a wón čzi to pschifasuje. Bola Surja ja to hižom samolwju, jeno čziń rucže a wopomń, so mēr mřejazeho wot tebje wotwiřuje.“

„Hižom derje“, šmórcža wotrocžt, kotremuž so nadawł tak žyle prawny njesdasche. Ale jemu žana druha wólba njewosta, wón dyrbesche pošluchacz.

Sako Jurij domoj pschińdže, bě wón kaž wot bñška trjeheny, a jeho lědma potajena njespokojnoscz padže kaž jědojta pomjedž na čžistu radoscz jeho mandželskeje. W jenytm wschaf dyrbesche wona jemu pramo dacž. Thory běšche wot teho čzaša fem, hdžež

bě wo fhnu flišchal, w šymnicžnym roshorjenju, a jeho thorošcz hodžinu wot hodžiny pschibywašche.

Ššched wječzorum Handrij pschińdže. Běšche to hluboko-hnujaze šařowidjenje mješ mřejazym nanom a fhnom, na kotrehož potulenej podobje a blědnymaj, špadnjenytmaj lizomaj bě hišcže jašnje widžecz, kač blisko fhjercž tež pola njeho nimo džěšche.

„Nětko je wschitko dobre“, džěšche stary nan, nětko móžu šmērom wumřecz.“

„Ale na jene dobo wón sawoła: „Hdže je notar? Sawołajče mi notara!“

Jurij pschistupi. Wón běšche hacž dotal šymnje nasdala štal a bratrej lědy ruku posficži. „Njesahórcže so, nano! Šutšje rano šahe pošczelu do města po notara. Hacž to teho čzaša s Wami hišcže žaneje nusy njeje.“

„Ale thory na tym wobsta: „Ně hnydom, pošczel hnydom do města. Sa mam wjele dobrego čžinicž a šutšje je fhano psche pošdže.“

A jako so Jurij, na pošdnu hodžinu pokafowawšchi, pschezo hišcže bliješche, štupašche krej do woblicža čžerpjazeho, jeho ruzy njeměrnje wokoło šebje pschimašchtej, a wulka tñschnota šhladowasche s jeho woczow.

Hilža běšche klinku duri šapschijala. „Šmēruj so, nano, Šětr hnydom jědže“, wona rjekny. Duž šacz so s njeněžnej ruku na bok fhunjena a hladašche se špodžiwanjom a praschizy do roshorjeneho woblicža fwojeho muža.

„To je moja wěž“, wón džěšche. „Sa šam chzu s wotrocžkom rěcžecz a šapschah porucžicž.“

Šětr wulkej woczki čžinjesche, jako porucžnoscz dosta, drubi křocz do města jecz. „To je jeno nanowe waschnicžko“, mēnjesche jeho knjes, „a budžišche runje tak derje hacž do šutšišcheho čzaš mělo. Ale s thorym njeřbu žane rěcže. Mi je jeno wo konjow žel, duž chzych čzi prajicž, so mi tej škozecži psche jara nje-napinašch. Na hodžinu wjazy abo mjenje tak jara džiwacz njetrjebasch.“

„Hižom rořmj“, Šětr s hlomu šiwny. „Šak pač, jeli knjes notar domach njeje abo tak pošdže w nozy wjazy jecz nochže? Potom drje je tola najšhmanšcho, so w měšcže wostanu a jeho rano šahe won pschiwjesu.“

Na burje běšche widžecz, so so dwě njepschecželskej mozy w jeho šnutškwonym se šobu bēdžeschtej. Wón wotomik mjelcžesche. Potom šnapšchecžiw: „Notar pschińdže, hdyž so žada. A s konjomaj dyrbišch hladacz, šchtož masch čžinicž. Ty džě žane džěcžo wjazy njeřbu. Šow masch pjenjesu sa wschē padu.“

S tym džěšche do domu wróczy. Wotrocžt pač šapschēže konjow do wosa, a bōřny na to bě flišchecz, kač wón w špěšchnym kōřku s dwora jědžišche.

Sako so wón bližšche ranje s notarom wróczy, wudycha stary bur po bōšcžiwkej nozy fwoje pošlednje šdychowanje. Šajecže wutrobny běšche jeho žiwjenju runje w tym wotomiku kōř sčžinišo, jako žedžiwje woczafowany do domu šastupi.

Wós běšche pó čžmje do jeneho šchtomoweho šdōnka šaložič, tak so Šětr, poš nozy w lěřu šawostawšchi, hakle na ranje město dozpi. Dofelž bě notar runje w domje, bu testament pschecžiwu wschemu waschnju hišcže tōňšamy džēń wotewrjeny.

Wón běšche hnydom po Handrijowej žēńtwje špiřany, a stary bur bě šłowo džeržal a mlōbšcheho fhna wot herbštwa dořpołnje wuřantnył. Šeho žyle wobšedženštwu pschipadže po tajšim, s wu-šfaczom někotrych legatow, jeho štaremú fhnej Surjej.

Handrij bě kaž šlamany. Šodarmo jeho Hilža s tym troščtowasche, so jeho bratr nanowu pošlednju wolu snaje a so budže po tym škutkowacz, tež hdyž wona njeje wjazy t šafōštemu wurafej dōščla. Wšohi čžłowjek šrudnje hlomu tšchafesche. Wón fwojeho bratra lěpje snajesche.

A wón mějesche prawje. Njedźiwajo na wščitke próstwje hwojeje žony a na wšče napominanja knjesa fararja, kotryž jemu křutnje do hředomnja rěčesche, Surij wupraji, so chze na hwojim prawje wobstacž a to wobkřowacž, sčtož je jemu nan ham we wškej fornje wotkasał. Sa woczakane herbstwo poskiczi wón bratrej křudobnu jałmožinu.

Handrijowa hordosč wupražny. Mjes nimaj pschindže k wótrej roškorje, a hłowa ho wuměnjachu, kotrež kaž kalacze najhłubšchu wutrobu ranja a kaž tež žadny čłowjek druhemu rady njewoda.

Tak džěleschtaj ho bratraj pschi nanowym rowje w sjawnej šłobosčzi, a jeno s prózu poradži ho próstwam a horzym hylsam burawki, hława pohnuč, s najmjeńšcha to, sčtož bě hedi wona nalutowała, jako sčerjepatku sa hwoju nufuczerpjaznu hwojbu pschijecž.

To běšče, sčtož hedi ludžo sa Surjowym křibjetom sčeptachu, a sčtož jemu hamemu we wutrobje hedišče, tak so ho hwojeho bohateho wobhediženstwa, ani hwojich kčžjazyh džěczi wješelicž njemóžesche.

Teho čželodži napschecžiwu njebě Surjowemu smyhlenju nicžo wustajecž. Wón běšče štróšby a pilny a hwojim ludžom dobry knjes, a njemějachu křudži tež runje pschicžinu, jeho wotewrjenu ruku hwalicž, njesadžewasche wón tola hwojeje žonje, hdyž wona kaž hmilny jaudžel nufu-čžerpjaznyh a křornych podpjerasche. S křótku, wón běšče w powščitkowym sprawnu a ródny, a nicšto njemóžesche hewał runje nicžeho šleho wo nim prajicž.

(Pschichodnje dale.)

Jeno psches wěru.

Prawdu čžiniecž, to je najlěpscha wěra! Tak rjeknje něchtóžkuliž. Kěka to tak wjele, kaž s tym, so prawdu čžiniecž, pokasacž, so masch wěru, dha je to žyle prawe, měnišch pak s tym to, so čži wšchudže křwalbu dawaja dla twojich pocžinkow a so teho dla psched Bohom wobstejisch, hdyž tež ke mšchi, k Božemu blidu njepschindžesch a kšesčžijansku wěru hanišch — dha je to kža, kotruž je čžert ham wonamakał. — Sšlysch powjedańčžo!

We Winje bydlesche junu dr. Kreizenach, kiž niz jeno druhich k dobrym skutkam pilnje napominasche, ale bě tež ham pobožny muž. Wón čžitasche kóždy džěni mšchu, dawasche jałmožinu posčesche ho kóždy tydžěni tji křóč a natwari křěžu, w kotrež křudži a s křudoby do hřěcha padnjeni ludžo bydło a jěscž dostawachu a ho k lěpschemu žiwjenju pokřilowachu. Zato dyrbjesche tutón wumrjecž a jako se hmyertny mi hmylemi tež myšle Božeho huda dla pschindžechu, čžiniesche jemu starosč wo wěcžnu sbóžnosč wulku cžezju. Duž chžysche hwoje dobre skutki Božemu hudej napschecžiwu stajicž, myšlesche na hwoje mšče, dary lubosče, sčwikanja a dobroty na křudym, njesacžu pak pschi tym žaneho troschta, ale prajesche kóždy ras šrudny: to wšchak tež nicžo pomhacž njemóže. Napokředk, jako nicžo wot teho wšcheho wobstacž njecha psched wohnjom bóžjeho huda, sčstona wón s hłubiny šestrascheneje wutroby, hylsy bėža jemu po křomaj a wón rjekny: „Mój Božo, hmil ho nade mnu, Křysta dla!“ Duž sacžu troscht a čžishe a sbóžnje je na to wuřnył. — Nětk bě prawy saklad namakał. S.

Wótcženasch.

Něhdy bu duchowny sawołany, so by někajkeho sčewza, kotryž psched hudson štejesche, na pschihachu pschihotował. Sa

njewěm, w kažej naležnosčzi to bě, hacž herbstwa abo někajkeho pschestupjenja dla. Duchowny teho muža snaje a wě, so je na jeho hwoču malo dacž; wón hedi tu wěž rospowjedacž da a potom na hwojeho muža wótrje hlada. „Sčzesch ty pschihahacž?“ ho jeho prascha. „... Haj!“ wón wotmolwi. Ale w tymle haj, w jeho štyškapořnymaj woczomaj a hromadu šłóčženyaj hubomaj wón pšsnawa: Tak je, čžehož bėch ho bojal; tón čžłowjek chze wopacžnu pschihahu wotpoložicž. „Wopomni, sčtož chzesch čžiniecž!“ wón jemu pschirěcžuje; „hwojaty Duch je čži blisko!“ Tola tamny pschi tym wostawa, wón chze pschihahacž. A čžim křutnišcho duchowny do jeho hředomnja pschima a jemu Bože hłowo prjódk džerži, čžim hmynišchi sčewz pschi hwojeje wěžy wostawa. Tšchnosč duchowneho šapšhija; wón žaneho hłowa wjazny nima, a tón čžłowjek tu šteji, hotowy, hwojateho Boha hanicž. Duž jeho wšchšcha mōž šaja, wón ham njewě kaf; wón hwojeje ruzy posbėhnje a wuspėwa nad tym hřěschnikom nutry wótcženasch. — Tón šteji kaž wot njewjedra trječeny, wobłėdnjeny, tšchepotazy na žylm cžěle; wón chze rěčecž, a hłowo jemu w křku kčžazy wostawa. Na jene dobo wón wumola: „...Ně, ně! ja njepschihaham!“ — A duchowny praji: „Nnježe Božo, ja ho čži džakuju!“ — Sčto je teho njewšowneho psched wopacžnej pschihahu wobarnował — duchowny abo wótcženasch? F.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Nafecžanske 3. wucžerške městno je ho wot škulškeje wšchnosče wupřkalo. Wucžer dostanje wot šhule 1295 hr. do křodow a dale sa šastupjenje žyrkwinskeho wucžerja 200 hr. Tele 200 hr. ho jemu tež pschi pensiji licž. Samolwjenje pschijima knjes škulski radžicžel Šhūka w Budyschinje hacž do 5. februara.

— Se šrudženjom hmy hlyšcheli, so budžetaj jenož jedny abo dwaj Šserbaj mjes kandidatami, kšsčž hwoje pruhowanje jutry na Budyskim seminarje čžinja. Hdyž ho pschi pschijimanskim pruhowanju na nasche hərbste šhule njedžiwja, budže nufa lėto a wjetscha. A temu hišcžže ta druha wulka šrudoba pschindže, so naschi wucžerjo do Němžow cžahnu.

— Štrajk džělacžerjow w Křimicžawje je škōncženy, hdyž je 21 njedžel tral. Šozialdemokratojo bėchu wobohich džělacžerjow naschcžuwali. Sčto hu wbošy naschcžuwani a šašlepjeni dozpili? Nicžo. Woni hu ho podacž dyrbjeli a nėtko prošcha, so bychu jich šažo do džěla wšali. Njebudže nasch džělacžerški lud bōrny pšsuacž, so wot šozialdemokratow žaneho wužitka nima, ale so jón šawjeduja a potom w hubjenštwje hedižo wostaja?

— S nascheje kolonije w Šokolodno-wjecžornej Afrizy je powjesč pschishla, so hu ho Šerero — tam šašhdleny lud — pschecžiwu Němžam šbėhnyli. Čžezke bitwy hu naschi wojazy s nimi mēli, ale je jich tola pschemało pschecžiwu hromadam šbėžkarskich Šererow. Duž Němška wojakow wuhotuje, so by jich won pšškala k podcžiščženju šbėžka a je tež křěžorstwowy hemy k temu pjeniesy pschiswolił. Pschichodny pjatk 500 wojakow do teje kolonije wotjėdže. Nadžijomnje ho podcžiščženje teho šbėžka bōrny poradži, so njebychu naschi kolonistojo cžezžo cžerpicž trjebali.

— Štolėtnemu tyscherjej Šrōhlichej we Winklu w Šlasfej pšškla křěžor Wilhelm k narodnemu dnjej šbožopschewaze pišmo, 300 hriwnow, kaž tež rjanu šchaltu se hwojim wobrasom. Šrōhlich štejesche w hwojeje wšy (w Šlasfej) pod 5 křěžorami (Napoleonom I., Napoleonom III., Wilhelmom I., Šjedrichom III., a Wilhelmom II.) a 3 křalemi (Ludwikom XVIII., Šhorlu X. a Ludwigom Šilippom). Tež republiku je šesnał. Šchėdžtwy je duchownje hišcžže prawje cžerstwy a tež cžėlnje hišcžže čžily.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočěń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sěrbske njedželske łopjena.

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihicziščerńi w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Septuagesima.

1. Sam. 18, 1.—4.

Pšhecželstwo mjes Dabitom a Jonathanom je to jeniczke, kotrež nam šwjate pišmo dokladnje wopišuje. Wono ma tež ja naš wšitkich šwój dobry pschiklad. Na lubosne waschuje wopišuje nam Samuel, kak so wonaj spšhecželishtaj: „Jonathanowa wutroba sjednoczi so i Dabitowej wutrobu a Jonathan lubowasche jeho kaž šwoju wutrobu.“ A ichtož prawe pšhecželstwo samóže, kotrež njehinje, so Jonathan, kralowy šyn, Davitej šwój mantl, šwój mjecz, šwoju tšelbu a šwój paš da.

Wěrne pšhecželstwo:

1. Na czo so wono šłózi?
2. Šhto samóže?
3. Kak dolho traje?

1. šht. Dabit je so wrócił i bitwy pšhecziwo Filistiskim; wón běsche Goliata pšchewinył a nješesche jeho hłowu w ruzy; lud jemu wysta, pastyrška ponižnosć, ryczerška smužitosć a dowěrjenje k Bohu šwěcža so i jeho woczow a Jonathana šapschimnu. Duž, hdnž běsche rěczecž pšhestal je Saulom, sjednoczi so Jonathanowa wutroba i Dabitowej wutrobu a Jonathan jeho lubowasche kaž šwoju wutrobu. Čeho dla niž Saul? Dokelž je šawisčju na Davita hladasche. Hdžez je šawisč, tam je njedowěra. Hdžez je lubosć, tam je wóczlo bližšeho pschipošnacž. Tak so Jonathan Davitej w lubosći pschikhila. Wón je pošnal, ichtož šu smužitosć, dowěrjenje k Bohu a rošbudženosć Davita dokonjale. W pšo-

mjenitym šahorjenju kralowski šyn pastyrškemu hólzei ruku k pšhecželstwu poškiezi. A pšhecželstwo so šwjasa, kotrež wutra we wješelu a šrudobje a šamo šmjercž pschětra. Šhto je pšhecželstwa šalozk? Haj, to wšchak je potajnistwo, šchtož wutrobu k wutrobje čehnje. W našchim cžaku so wšchelaki šwjast pšhecželstwo mjenuje, kotrež žane pšhecželstwo njeje. Hdž młodzi hromadu šupja k šhromadnemu šwjekelenju — haj šnano k hrěšchym wješelam — je to wěrne pšhecželstwo? K temu šluscha něšchto hlubishe, něšchto, ichtož nješkazenu młodosć pšychi. To je špodobanje na šdobnym škutku, šahorjenje sa wulke, šmužite škutki. To je khudusčki, šebicžny cžlowjek, kotryž so wóšebje w młodosći sa to šahoricž njemóže, kiž se šawisčju na rjany šutt druheho hlada. Šenu myšl mēč sa dobre a šdobne — to je myšl, kiž pšhecželstwa wobšamkuje. A ichtož je najhlubšchi šalozk pšhecželstwa, to praji Dabit někotre mēkazy pošdžišcho k Jonathanej: „Ty šyn se mnu, twojim wotrocžkom, šlub šezinił w tym šnješu.“ To běsche šwjast w tym šnješu. Jonathan na Dabitu wobdžiwasche jeho njełhabłazu wěru, dowěrjenje na wěstu pomoz teho šnješa, džěczaze dowěrjenje k Bohu. To běsche šwjate pšhecželstwo, kotrež woběju sjednoczi we wěrie a nadžiji hromadže khodžicž. A hdnž my w nowym šlubje štejimy, my prajimy: hdžez pšhecželstwa so šalozja na šhryštukowu lubosć a hnadu, so je wón tšeczi w towarštwje, potom šu wone šyluische hacž šmjercž. Wone so wopokasaja a młodne wostanu. Derje tebi, hdnž ty, šam w tym šnješu šalozeny, pšhecžela w tym šnješu namakasch, potom našonisch, ichtož je šhryštomuž wuprajil: „Hdnž

mi tyžaz pokladow mjenuješ, wone mi tak wjele hódne njejsu kaž dobry pscheczel.

2. Wěrne pscheczelstwo wschitko samóže. Dwoje dokonja, w lubosczi sobudželicz a džel bracz. Schtož je moje, to je twoje, a schtož je twoje, to je moje. To nam nasch tekst na hnuzaze waschnje powjeda. S pastyrskim kijom běšče Davit wuczahnył. Jonathan wušlecze so swoju šuknju a da ju Davitej, k temu tež swoj mantl, swoj mjecz, swoju tšělbju a swoj paš. Najbližšchi k kralow-skemu trónej da swoju draštu pastyrskemu hólzej. To je smajno poddacza zykeje wutrobny. Pscheczeljo wschitko hromadže džela, pscheczeljo šebi wutrobu wušpaja. Tole pscheczelstwo budž nam i pschikladom. Pomyšlmy šebi do jeju pscheczelstwa. Jednu pscheczel njemóže psched druhim mjelczecz. Pschi wschej poniznosczzi je teho dla tež Davit Jonathanej šdželicz dyrbił, so je wot Samuela kral žalbowany, so budže Saul a jeho dom šastorcženy, so tróna niž na Jonathana, ale na Davita pscheńdže. A tola to Jonathana njerošhori a Davita hordeho njescžini. A kaš je potom šašo Jonathan czerpił, jako bu Davit hanjenu a pschescžehany — wón je so wo njeho bojał, kaž k njemu rjekny: „Tón Knjes budž i tobu!“ D kajka nutrnoscz pscheczelstwa, kiž to swoje njepyta, kiž wschitko wěri, wscheho so nadžija, wscho pscheczerpi.

3. Prawa luboscž nihdy njewupadnje. Saul Davita psche wscho wójško staji a wón so wschemu ludu spodobasche. Jonathan dyrbi nasad štipicz, ale Jonathan teho dla hněwny na Davita njeje. Wón Davitej to najlěpsche pscheje. Jako pak šud na Saula a jeho dom pschińdže a Jonathan bu tež na horach w krmawnej bitwje morjenu, so Davit njewjěšesche, so běšče jemu nětko pucz k trónej wotewrjenu, ale wón plaka wo swojeho bratra Jonathana. Wěrne pscheczelstwo wěcznje traje. Davit a Jonathan štaj jako wěrnaj pscheczelej na semi a w njebjěšach wěcznje šjednocženaj. A takemu pscheczelstwu pak dyrbiš šam w tym Knjesu šažoženy bycz, w tym cžłowškim pscheczelu, kiž so njehańbowasche, swojich wuczownikow pscheczelow mjenowacz. Šenož schtož je i wěcznosczje wěcznje traje. Šdyž šmy se swojimi w tej lubosczi šjednocženi, kotraž je i njebjěš dele pschischla, potom tež šadwělowacz njetrjebamy, hdyž lubny pscheczel so wot naš dželi, pschetož my wěmy: wěrných pscheczelow šmjercž njedželi; pschetož jich prawy pscheczel dušchow k wěcznemu šjednocženju hromadu wjedže.

Šamjenj.

Đadoscz po wěcznej krašnosczzi.

(Gustav Knak, † 1878.)

Pschiswólče, pschiswólče
Čzahnycz mi, hdyž šesuf je;
Šorzo ša nim dušcha hlada,
Wěcznje wopšchijecz joh' žada,
Štipicz k jeho trónej čže.

Najšklódsche, najšklódsche
Šklónzo, kiž nóz pschelamje;
D hdy šhromadženy budu
Tam pschi wušwolentym ludu,
Šdže cže wošo wuhladye?

Šandželjo, jandželjo
Špěwaju tam krašnišcho;

Šschidla šem, špěch worjokolony!
Šiščeže dženyš psches horu, doły
Šecžu Zion pytajo.

Dušcha rži, dušcha rži
Š wjěšlom, kaš b'dže w Šalemi;
Šašy šlote, měšta jašne!
Božo, wěm ja, džěcžo cžašne,
W kajkej budu radosczzi?

Šdenje, Šdenje,
Kaš twój plód tak šklódky je!
Tam pod palmami nam wschudže,
Kaž by so nam džalo, budže.
Šnježe, tam tež dowjedž mje!

Šandrij Šejleť,

* 1. febr. 1804, † 15. okt. 1872.

Ničo šylwišche, hač wozučene šwědomnje.

(2. Šam. 12, 7.)

Wěšty šudnik měšesche jatych psched šobu, kotrymž so wina dawasche, so běchu jeneho měščežana šabili. Škóždy přějesche. Na-
pošledku položy šudnik swoje wucho na lěwe wutrobno wobšforže-
nych. Šich wutroba cžišche klapasche. Šako pak k pošlednjemu
pschińdže, šlyšesche, so jeho wutroba wótije pufozy, a džesche
k njemu: „Ty šy tón šklóšnik!“ A mordať dale njepřějesche.

Š. M. Šitawški.

Klapanje Božeho porša wo durje wutrobny.

Šowjedaničžo i luda. Šodať K. A. F.

(Šotrəcəwanje.)

Šrjechi wošebje na přědowanju to abo tamne šłowo Šurjowu
dušchu, dha ša njeho tež dny a hodžiny pschikhadžachu, w kotrychž
jemu šadžerženje pschecžiwu bratrej jako njeprawda psched woczti
štupasche a w jeho wutrobje so pschedewšacže hibasche, wscho šašo
dobre šezinicž. Tola wón njemějesche mozy, so mohl šlote puta
rošpacžicz, i kotrymž bě jeho dušcha šwjasana. Pschezo šašo so
wón šadwělnje swojeho „dobreho prawa“ džeržesche; to běšče tón
šchit, na kotrymž so wschě hibanja a pohnuwanja jeho šamšneje
wutrobny, kaž tež wschitke proštwy a pschirěčžowanja jeho žony nje-
móžnje wotražowachu.

Šětra, kotryž bě w dowěrjenju na wopokasany pošdatnu dobru
šlužbu počal njehańbiežowy bycz, wón bórny na to je šlužby
wuhna. Wo Šandriju pak porědko něšcho šlyšesche. Šón dyr-
bjesche so se swojej šwójbu, tak derje hač to šamožesche, psches
šwět pschebicz, škóždu jašmožinu swojeho bratra hordže wotpošaso-
wawšchi.

Wěšche ras njedželu rano, wjele lět po tym. Na dworje bě
cžicho, pschetož njedželu njedawasche Šurij ženje džělacž, jeli šyno
abo rož wonkach njeležesche a bližowaze njewjedro burowu móscheń
se šchłodu njepohrožesche. Šewal wón swojich ludži kručže k žyrkwi
džeržesche a šam pschi žanej Božej šlužbje njepobrachowasche. Tež
dženša hotowasche so wón ke mšchi do bližšesche wšy, do kotrejež
běchu šafarowani; pschetož Wonezy šame, runjež bohate a derje
wobudlene, hiščeže šwój šamšny Boži dom njemějachu. Šilža
njemóžesche jeho dženska pschewodžecz. Šene i jeju džěczi běšche
šhore a trjebasche wothladanja. Duž dha bur šam džěšche.

Šrunjež hiščeže šaše rano, běšche tola hižom jara tužno. Šjazny
šrócz dyrbjesche wón duzy po puczju štejo wostacz a šebi pót
i horžeho cžola šetrěcz. Pschi tym se štarobliwosczju ša cžornej

sczemu sbladomasche, kotraž so na wječornym wobšorje hrožecze pojběhomasche, runja dalofim horam so wótrje pschecziwo módre mu njebyu wotšběhomasche.

Běsche pak wonka hižom burej horzo a tužno, nutšta w zyrkwi bu hišcže wjele hórje. Duchowny bě šebi sa tekst to šlowo wufwolil, kotrež w 1. lišcže šwjateho japoschtoła Pawola na Thešalonškich w 6. šchtucžy 4. stawa napišane steji a kotrež takle rěka: „So by ničto šwojeho bratra w žanej wězy njepšchetrótschil a nješjebał; pschetož tón Knjes je šudnik, kiž to wschitko wjeczi, jako my wam tež prjedy prajili a wobšwědčžili šmy.“ Šurjej so pschi přėdowanju žiwemu štyštasche. Šemu běsche, kaž by kóžde šlowo tego šameho jeno jemu placžilo a kaž bychu wschitkich woczi w zyrkwi proscze, popšchewatšy a š wufšmėchom jeno na njeho hładalej. Šako bě Šoža šlužba šlóněžnje nimu, — wona šdasche so jemu wěčnosč bjež, njeczėrpjesche jeho pola dobrých snatých a pscheczelow, kotřiž w šabawjaznych čyrjėdžicžkach na pohrjebnišcžu hromadže stejachu. Šso ani ja nimi njewohladawšchi, haj jich postrow lėdy šnapšchecziwoschi, wón rychle domojpucž nastupi. Šakle pschi kromje wyšofeje bucziny, kotraž wobej wšy džėlesche, wón wokomil posasta a dych šrėbasche. Šišchi tym pytny, šchtož hacž dotal w šwojim rošhorjenju š žyła wobkėdžbowal njebėsche, šak bě čorne mróčžno pschezo wyschšcho postupowalo a nětko žyłe njebyo se šwojim čēmnyš šchlewjerjom pschitrylo, psches kotryž so jeno dych a dych bluka šlóněžna pruha pschelama.

Šurij so komdžesche. Šyrbjesche so wón wróčicž? Ša małe mjeišchiny móžesche zyrkwinu wješ šašo dozpicž a tam njewjedro docžafacž. Ša kóždy pad bě to najrosomnišche, a kóždy druhi džėn budžische wón to š wěštosčžu čžinil. Šženša pak so wón hašliwých pohladow a šlowow šušodow bojesche, kiž bėchu wěšcže tež hnydom wuczuli, šo bě přėdowanje jeno na njeho wotmėrjene. Šdyž wón tón krótschi lėšny pucž wufwoli a derje postupowasche, šmėdžesche drje so hišcže nadžecž, šwój dom do wudyrjenja njewjedra dozpicž. Škucze so roššudžiwšchi wón do přėdka kračesche. Šwotolo njeho bě šmjertna čžischina. Ššacžki, kotrež džėnša rano tak wješle špėwachu, bėchu štrachowčžiwje do šwojich hnešdow scžėkala. Šadyn wěšicžk njesadumasche; njeshablajzy, kaž w tyšchym wocžakowanju štejesche šchtom pschi šchtomje.

Běsche to ta hlubota čžischina šolowotolo, ta šmėrkojta čžėmnota, do kotrejež mróčžele, pschezo hlubje dele wišaze, šamotny lėšny pucž šawalachu, abo dušchata tužnota powėtra, šchtož burej wutrobu hromadu šflucžowasche? Šlbo bě to bóle hlóš w jeho šnutškwonym, kiž bě pod přėdowanjom š nowa wubudženy a jemu nětko pschiwolasche: „Ty by tón muž, kiž je psche daloko pschimal a šwojeho bratra, šwojeho šamšneho čžėlneho bratra pschetrótschil!“

Š dohom wón wuštróžany stejo wosta. Šašny blyš blisko psched nim dele šjėdže, a móžne šahrimanje, hnydom na to šlėdowaze, jemu šjewi, šo njewjedro runje nad jeho hłowu stejėsche. Šžiwja štyškwota jeho šaja. Šwón wjedžische, šo pschi bliskim njewjedrje ničšo štrachnišche njeje, džyli pschėbytk pod wyšofimi šchtomami. Ššchelake podawki jemu pschipadžechu, kotrež bě šlyšchal a čžital. Šakle šašdžene lėto bėchu wowčzerja bližšesche wšy, kotryž bě pod šchtomom kryw a šchlit psched njewjedrom pytal, pod nim šaraženeho namakali. Š wón wošprjedž lėša pschi tajkim njewjedrje!

Šrėnjemu blyškej rucze druhi, šylnišchi šlėdowasche, a nětko šjėdže wėtrowy štorš psches šchtomy, šo so horde wjeršchki štonajzy šhibowachu a šopjena a hašofy š džiwim šolwrotom psches powėtr wjerčžachu. Šwot jeneje tajkeje dele šlecžazeje hašofy móžesche so Šurij lohko došč šarashcž.

Ššchi myšli, šak bliska bě jemu šmjercž była, šak jemu tež

nėtko hišcže w kóždy wokomil hrožesche, jeho wutroba šarža. Šwón bojesche so šmjercže a štrachowasche so hišcže bóle tego, šchtož šejady šmjercže leži, šudženja: „Štón Knjes je šudnik, kiž to wschitko wjeczi, a jeho woczi stej jako wohenjowe plomjo, wonej winu tež tam widžitej, hđžež ju žaneho čžłowjeka woko njewidži a njenamaka.“

„Šrašna wėž je, šapadnyčž do rukow žiweho Šoha, pschetož našch Šóh je póžerazy wohen.“ Šburej běsche, jako by wón tele šlowa hakle pod blyškami, kotrež jeho ras na ras kaž wohenjowe morjo wobłėtowachu, prawje šrošymicž wufnył, a hrimot, njepšchėstawajzy nad jeho hłowu bobotazy, šlincžesche jeho tyšchnej dušchi kaž pošawna šudženja. Šhišcže njebė žana šrjepjel deschcža padnyła, ale runje to šrašnosč a hrobniwosč jeho wobštejnosčesche hišcže powyšesche. Šwón pospytowasche so modlicž, ale wón njemožesche. Šemu běsche, kaž by šlatba na jeho dušchi ležala.

Duž pschipadže jemu to šlowo, kotrež duchowny š wobšanknjenju rjekny: „Šy-li pak šwoju ruku ša njeprawym šubšom wufšchestrjel, dha čžin, kaž Šacheuš čžinjėsche, kotryž š Šesufej pschistupiwšchi džėsche: „Šlej, Šnježe, položzu šwojeho šubša dam ja šhudym, a šym-li někoho šjebał, dam jo šchtyri króč šašo“. Šyrbjesche wón tež tak ššutkowacž a šašo dobre čžinicž, šchtož běsche na šwojim šratšje šawinowal? Ššakomosč a šmjertny štrach so w nim niz mjenje móžnje bėdžeschej, jako šwotputowane žiwjele wonka. Šė — haj — ně. Duž bu, kaž bychu so njebyša nad nim roštorhnyłe a plomjenjowe morjo so na njeho wulało, a šatrašchny hrimot šlėdowasche, šemja pod nim šdasche so šhablacž, a pol hješ wėdomja wón š jemi padže, š šchepjetazyšmaj hubomaj prajizy: „Šaj, Šnježe, položzu šwojeho šubša! Šeno šmil so, jeno wumož mje!“

Šwotom wopuschėžichu jeho šmyšly.

Ššawalny ššiwk jeho bóršy š pohluščenja wubudži. Šwón so posbėže. Šlyš běsche žyłe blisko pornjo njemu do wyšofeho bufa dyril, hišcže so hašofy žehlachu. Šle móž njewjedra bėsche š tamnym poslednim šatrašchym šrašom ššamana. Šeno jenotšiwė blyški hišcže psches njebyo šapachu, a daloko a dalšcho bobotasche hrimot.

Šaž wošnje Šurij do přėdka šhablašche, š pschirodženyš hnučžom pod huštyšmi šronami šchtomow šrečžišnu psched šizazyš deschcžom pytajzy. Šakle po-nėčžim jemu wscho šašo pschipadže, šchtož bėsche so š nim štalo, jeho šmjertny štrach, šamny šatrašchny šraš a jeho šlubjenje. Šwošebje jeho myšl na poslednišche njewopuschėži.

(Ššchichodnje dale.)

Šnjewjedž naš do špytowanja.

Šunu we wulkej wótrej šymje džėsche jara šhuda šolcžka, š mjenom Šilžka, psches hašy jeneho mėšta. Šokelž bėsche jara čžėnto šwobłėšana, bė jej jara šyma, šo na žylyš čžėle šchepjetasche. Šeje šhuda macž bėsche ju wupóšłala, šo by šchwablicžki na pschedaš wokolo nošyła, dokelž domach ani špijes, ani šhlėba, ani drjewa š tepjenju wjazzy njemėjachu. Šwona šhodžesche hižo šhėtry čžab, a ničto nochžysche ani na nju, ani na jeje šchwablicžki pošładacž, šak hakle je šupowacž. Šwona pschidžė do jeneje pschedawašnje, w kotrež š durjemi, kiž wocžini, do jeneje štwy šrečži, hđžež mėjachu čžople drašty, šufnje, šhapy, šchtrympy a šupnje na pschedaš a šadyn čžłowjel njebėsche pódla. Šmalu šhwilu wona w durjach stejo wosta a wobhlada šebi tuto šohatštwo. Duž bė jej, jako by něčto we wutrobje prajil: Šohlej, šow šu tajke čžople drašty, wscho pošne, rucze wšmi šebi čžoplu šufnicžku a šchtož hewal šrebasch, a dži potom prjecž, šadyn čžłowjel jo njewidži! Šle pschi tym nadpadže ju wulki štyš a njemėr, wona so

hiščeže juntróč wó jstwie wohlada, hacž tu woprawdže nihtó nutstach njeje. Hižom wutylny ruku ja jenej řuknju, ale druhi hłóř w nutstownym jej praji: Hdyž tež žadyn jenicžki čłowjek tudy njeje, dha je tola Bóh luby řnjes; tu tón wšcho widži a na kóždeho čłowjeka kóžbuje.

Hižka řo pšchi tajkim pšchemyřlenju řtróži. Kucže wona řařo ř durjemi na hařu won řtupi. Nětk bě wjeřela, řo njebě kranjla, a jej běřche, jako by tež tajka wulka řyma wjazy njebyla. Ředom bě někotre kroczele dale řchla, dha jena žona ř jeneho wofna na nju dele woła: „Ty wbohc, řhude džécžo, řak je tebi řyma! pój horje, ja čžu čzi tвое řchwablicžki wotkupicž.“ Hižka džécže a pŕtajřhe tu žónřtu, řiž bě tajke řmilne řłowa řlyřhecž dala. řako w tej řhěži ř njej pšchindže, hdyž běřche jej řnjenina řkuzomna džowka hižom napřhecžiwó pšchichla a ju nuts domjedla, džecřhe řařama řmilna řnjeni: „Bój, řydn řo pola řhachlow a ty, řhata, pšchinjeř jej řhofej a pomajřu.“ Hižka, hdyž běřche jědla a piła a řo ř ruku lubořuje podžakowala, čzyřche řwój pucž dale hicž, ale řa řnjeni džecřhe: „Ach, ty wboha holecžka, w řakfej hubjenej řuknicžy řy pšchi tej wótrej řymje! Čžakaj hiřčeže mału řhwilku, ja čžu hiřčeže pohladacž, hacž ja žane čzoplřche wězy řa tebe nimam.“ Wona džécřhe a pšchinjeřhe jej čzoplu řuknju, řchřympy, řtupnje a řhapičřku a hiřčeže druhe nuřne wězy, wotkupi jej tež te řchwablicžki, a hdyž běřche ju řwobleřala, řa jej hicž.

Č wulkej wjeřelořču běřeřche Hižka ř maczeri domoj, řotraž ju řkoro njeřnajeřhe, a powjedařhe jej wřcho, řchtož běřche řo ř njej podalo řam na měřče řpřtowanja a pola teje dobročřiwje řnjenje. Č řak džakowaje řo macž, řiž běřche bohabořajřna a po- božna, lubemu Čbóžniřej, řo bě wón, tón dobročřiwny dobry pařřř, řa jejnym džécřžom řchol a jo pšched řrěchom a řadom řwarnowal.

Sbudženje.

Hdyž duřcha jeno řwěru
Čšo Bohu dowěri,
Dha ř tvojemu tu měru
Tvoj pucž řo wujajřni.
Čchtož ty řy řhroble wěrił,
Čo junu wohladajř;
Čchtož řy řo nadžecž řwěrił,
Čam řhotowane mařch.

S. Žitawřki.

Jehnjatko Jeřom Řhryřta.

Něhdy řdžěli řam jedyn ř čhineřřiřki miřionarow řčžehowaze lubořne powjedaňčřko: W bliřřořči Amoy bu řwójřba, ř nana, ř maczerje a ř dweju řarřcheju řynow wobřteřaza, řo řlina ewan- gellřeje řpřtwje pšchijata. Čřecži řyn pŕřchēřche nana wo domo- nořč, hacž řo ř řchēřeniřy řamłowicž njeřmje. Řan jemu pšched wocži řtaji, řo je tola hiřčeže jara mlody, a řo řo řnadž pšche- řhwata, hdyž řo řnjeřej řeřuřej řwječži; jemu mohlo řo řadžicž, řo by pořdžičho řařo řo pohaniřwa řapadnył. Čale řada běřche jara rořomna; ale džécžo njeřařhe ř wotmolwjenjom dołho na řo čžakacž. Wono wotmolwi: řeřuř je řlubil, řo čže jehnjatka na řwójřch řukach nořhycž; a řokelž řym ja hiřčeže małe džécžatko, dha řudže nje čžim łóže njeřčž móž.

Řnuty wot tuteho ř wutrobu wuprajeneho řłowa řjewi Čhineřa miřionaram řadanje řwójřeho řynka. Čzi řo džécžo pŕ- howachu, a řa někotry čžaj móžachu jo pšchēř řchēřeniřy řo řchēřēřijaniřwa pšchijecž, řak řo nětko wřchitke řtawy tuteje řwójřby Řhryřřuřowym woržam pšchijřkluřheju.

U. Č.

Spokořnořč.

(1. řim. 6, 6—8.)

„Macže dha wy řak wjele řamóřa, řo Bohu pšchēřo džako- wacž“, pŕajeřhe junu bohary řospodař ř řwójřemu řuřodej, řhude- mu řkalzej, „řo řóždy wječřor řpěwacže: Čšo Bohu džakujmy? řa byř řjekł, řo wāřheju řukow džělo mało pjenjeřneho řwunořchka pšchinjeřhe, a wy macže řhětro čžřjódžicžku džécži, dha řrje tola řuřto jene řrochu řrótko ře wřchēřnym řhłěbom pšchindže.“

„Čo macže pŕawo, řuřodže“, pŕaji řhudny řkalž, „ale řchtož nařhe wřchēřne džakowanje nařtupa, dha ma řo řo řak: Ča řo, řchtož mamy, džakujemy řo Bohu, lubemu řnjeřej, řokelž řam ř nim dobrořtu čžini; a řa řo, řchtož nimamy, džakujemy řo řež lubemu Bohu, řokelž jo njeřrjeřamny. — Řhudoba, řotraž je pšchi wřchēř řhudobje wjeřela, njeje řana řhudoba, ale bohariřwo.“

Č.

Wřhelake ř bliřka a ř daloka.

— Čandženu řrjedu je nařch lubowany řhěžor řwój 45. na- rođny džēř řwječřil. Řjech je řyřly řud řutón džēř řobu řwje- čřil a nutŕne modlitwy ř Bohu řlak řa nařcheho droheho řhěžora. Č wutrobnej radořčžu řmy tónle narodny džēř řwječřili, řokelž nařcheho droheho řhěžora řařo řroweho a čžileho widžimny, hdyž řehdom řtyřřniwa bojořč pšchēř nařch řud džēřche, hdyž řlyřchachmy, řo je na řchiju řthorił. Bóh řdžerž jehó řam řroweho a čžileho řo řalokeho pšchichoda.

— W Draždžanach pšchi Řarcžin Řutherowej řpřtwi, hdyž pšched řrótkim řnjes řarāř řturm řemrje, je řo tón řadny podarř měł, řo je řpřtwiřřke pšchedřteřicžerřřwo wřchitřch řhjoř duchownyřch, řotryřčž běřche jemu Draždžaniřka řada ř wólbje pořřicžila, wot- pořajala. Duž ma nětko řonřřtorřřwo řarřke měřto wobřadžicž.

— Žalořne wohnjowje njeřbože je řo w norwegřřim měřčeje Anleřundže řtalo. Žalořny woheř je wulki džěl měřta řanicžil, řak řo běřche řa někotre hodžimny pšchēř 10,000 řudži hjeř řtatoka. Čwarjenja, řak je řam wāřhnye, běchu řwjeřcha ř řrjewa. Čřłoda wucžini na 20 milijonow řriřnow. Nařch lubowany řhěžor je řam řnyřdom łóžje na pomoz póřřal, řo bychu wbořy řudžo na łóžach řo wulřhowacž mohli, hdyž řu nimale nařy ře řwójřch domow čžeknyčž řyřbjeli.

— Řřēnja łóž je řo Řřřřki wujěla na pomoz pšchēřiwó řbēžkařřim řerero w nařchēř koloniji. Řhēřřje řyřbi řo řež řam pomoz pšchiwječž, pšchetož nařchi řrajenjo mařa wjele wot pšche- mořy džiwich řudži čžerpicž. Řa řurowe, nječřłowřřke wāřhnye řu někotryřch řrajanow čžwilowali a morili. Duž nadžimny řo, řo řich bōřny řařklužene řhořtanje řrjehi.

— Řjenjeř řa řeřeřniřy ř Wóřporka řo Řadworja je nětko řakřka řomora pšchijwolila, řak řo řudže nadžijomnje nětko řwar řpēřchowacž. Čež načřřřř řa řeřeřniřy wot Řakež řo Wójerež řu nimale řotowe, ale řak ř dobreho řóřla řlyřchimny, řo wona řětu- řchemu řejmej w Řruřřkej hiřčeže njeřpšchedpóloži, ale řakle ř řětu. Ř hdyž řo něčžřřchemu řejmej w Čarřřkej řež hiřčeže njeřpšched- póloži, mamy hiřčeže 2 řěče čžakacž, řokelž řo řarřř řejm jenož řóždej řwě řěče řhromadži.

K rozpominanju.

Lubosć je njeřjesow řakóň, hidženje pak řakóň hele.

* * *

Potrjehi čē njeřbože, o njeřkorž! w njeřbožu je řbože.

* * *

Zařtup řo řeřje řameho, řrjedy řač ze řwěta wu- řtupiř.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Serbske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihciziscežetni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostac.

Seragesima.

2. Sam. 12, 1.—7. 13.

Davit běšče czežto šhrěschit. Uriaka běšče w bitwje na strašchne město stajit, so by padnył, a hdyž je morjeny, wošmje řebi jeho mandželřku Bathsebu sa žonu. Nětko běšče w čělněj sechernosći žiwj, ale tón řnješ da jeho šbudžicž psches pokutneho předarja Nathana, kotryž jemu do šwědomnja sawoła to řhutne řłowo: Ty řy tón muž. A jako Davit řwój řrěch wuřnaje w šsprawnej pokuće, řo jemu se rta profety wěřtosć dořtanje, so je tón řnješ jeho řrěch precž wřak.

Bóh njeha řmjercze řrěschnika, ale so by řo wobrocžit a žiwj byl.

- Wj wohladamy: 1. wulkeho řrěschnika;
2. pokutneho předarja, wot Boha póřłaneho;
3. řrěschnika, kiž pokutu čini.

Šrudny to wobras. Davit wot Boha lubowany, řral pokny poniznosće, muž po wutrobje Božej, wón řteji psched nami jako mandželřtwolamar a mordar. Šswjate piřmo nješamjelcži tež řrěchi wotrocžkow Božich. Ale řak řěšče to možno pola Davita, so wón řak czežto šhrěšči? W kóždym čłowjeku je řajřka potajna řlubina, kiž móže pak na dobo řo won dobyčž řak řłomjo, hdyž řo čłowjek wjazy wot ducha Božeho wodžicž njeda. Šdyž njewachujemy a řo njemodlimj, my do špytowanja padnjemy. Špytwar w naš řaka. Řižo řainej je tón řnješ řrajit: „Je-li so dobre čžinicž budžesch, budžesch

řwodobny; je-li so pak njebudžesch dobre čžinicž, dha řrěch wotpoczjuje psched durjemi; ale njepřhidaj jemu jeho wolu, ale řnjež nad nim.“ Šo naš njecřiste myřle nadběhaja, temu my wobaracž njemóžemy; so pak řo pola naš řa-řyřla, temu móžemy wobaracž ř wachowanjom a modlenjom. Šewak řadořč řrěch porodži řak pola Davita — a to řhětije dele dže — mandželřtwolamar bu řeichler a řřoncžnje mordar. Wón řo njeharbuje řebi Bathsebu sa žonu wřacž. Řak dže ř kóždej duřchu dele, kiž řo do řrěschneje řłužby poda. A řak řěšče w Davitowej duřchi? Wodlicž řo wjazy njemóžesche. Šrěch řěšče murja mješ Bohom a mješ nim, wón žaneho mēra njemējesche. Wón mējesche řařoknu řřyřnosć, řak to pofđžiřcho w 32. psalmje wupřaji: „Šdyž ja to čžyř řamjelcžecž, wuřřhnyřchu moje řosćze psches moje wřchědne řřiwlenje.“ Šo je potom řela řižo na řemi. A řajřich řelow, w kotryřž řudžo ředža, je dořč. Šo řěšče czežke řeto řa Davita, doniž pokutny předar wot Boha póřłany njebu. Bóh tež řebi pokutneho předarja řežele, řlyřch tež jeho řłóř, hdyž řebje řwój řrěch wobřkoržuje.

2. Nathan pschindže ř Davitej. Jemu na tym řeži, so by řrawe řłowo řřechit, a wón je wěřče tež Boha wo to pofřył, so by jemu řrawe řłowo namaracž řak. A Bóh je jeho wuřlyřchal. Wj řnajecze pschirunanje wot bohateho, kiž wjele wowřow, a řřudeho, kiž mējesche řutku jenu womečicžku, a tola wořmje řohaty řa řworejho řošča ř. řu jenu womečicžku řřudeho. Nathan by řiřčezze pschir-řtajicž mohł: „Řohaty řararj, so by jeho wowřu dořak, řřudeho.“ Ale řak řaloko wón řicž njeharřche. Ale čžeho

dla rěczy wón psches pschirunanje? Hdyž nam něchtó našch hrěch jako našch porokuje, šmy my pschekalani šudnizy. My šo roshorimy a šo wotwobroczimy. Hdyž pať šo nam hrěch na druhich pokasuje, mamy wuschy pošluchacz. Čzucze prawdoscže šo šbėha a my prawje šudzimy. My šo šami w šchpichelu widzimy, ale šo tola njepóšnajemy. Teho dla Nathan to pschirunanje powjeda a Davit šebi myšlesche, šo je wopravdže něchtó w jeho kralestwje tule šlósčz čzinił. Wón pať šo šam šudži a Nathan praji to šlowo: „Ty šy tón muž.“ Davita to šlowo w najhłubšchej dušchi trjehi. Šchto dokonja frute, khostaze šlowo, hdyž šo w prawym wokomitnjenju rjeknje! Wone njepšmė š hnėwa, ale se šwjateho prawa Božeho šo žórlíčz, ale dyrbi tež hrěch jašnje wotkrječ. Našch čzaš wšchat by najradšcho jenož šlódke přėdowanje šlyšchal, ale tola je našcha pschšluchnosčz, pokutu přėdowacz a na šudženje Bože pokasacz: „Njemyleče šo, Bóh šo njeda ša šmėch mēcž!“ Tajke pokutne přėdowanje je kaž nóz lėkarja, š kotrymž brjód pscherėšnje, kiž šo pschėzicz njecha. To drje na wokomit boli, ale lėkar š tym dobrotu čzini. To njetrjeba šóždy krócž frute šlowo mēcž, ale pošluchaj na šwojeho pscheczela, hdyž tebi šlowo luboscže praji, šo njebn dale šludžil na puczju hrěcha, šo by pokutne přėdowanje kaž pola Davita plody njepšlo.

3. Na pokutne přėdowanje Nathanowe pschindže wušnacže Davitowe. Na to „ty“ profety — to „ja“ teho hrěšchnika „ja šym šhrěšchil“. Šchto pomha nam, hdyž nimo tajšeho wušnacža džemy a wutroba njemėrna wostanje! Se šprawnym wušnacžom je móz hrěcha šlamana. Kamjeń drje hišcže š wutrobny njeje, ale wón šo hižo hiba. Š wušnacžom „Ja šym šhrěšchil“ rańšche šera šhadžeja. Davit hnadneje hodžiny ženje šabnł njeje, wón wo njej w šwojich psalmach špėwa. A na tule pokutu pschindže wodacže. Bóh jemu psches Nathana šjewi: Tón Anjes je twój hrěch precž wšal. To drje šo něchtó prascha: Kať ma šo, šo šo po tajkim čzėžkim hrěchu na tajke krótke wušnacže, kiž šo hišcže w žiwjenju wopokasalo njeje, wodacže wudželi? Bóh hlada do wutrobny. Hdyž je w twojej wutrobje prawje, hdyž je tebi hrěcha wutrobnje žel a š wutrobu do šwojeho Šbóžnika wėrišch, potom ty na wušnacže šwojich hrěchow, njech, šo je wušnajesch domach w čzichej komorzy abo w špowjedži w Božim domje, wodacže dostanješch a měr wutrobny:

Bóh njecha šmjercže hrěšchnika, ale šo by šo wobrocžil a živy byl. Šamjeń.

Anjesowy hamor.

Serem. 23, 29.

Snajesch hamor Anjesowy?
Anjes se šwojim šlowom klapa
Khutnje wo wšchė wutrobny,
Dokelž š luboscžu wšchón šapa:
Čhze nam šbože, šbóžnosčž dacž,
Duž jom' njedaj wonfach štacž.

Tutón hamor čzėžki je,
Šbóždob' hrěch wė kručze khostacz,
Dušchu hordu rošbije,
Škotrąž škalojta čhze wostacz.
Duž kaž Šelix njekomdž šo,
Waž čzaš hnady wušche wšchob'.

Wšchitzny jako Šomorra
Šsmny psched Bohom wšwojey šlósčzi,
Hdyž my šlowo šakonja
Šazpivamy w nadutosčzi.
Teho dla tež Boži lud
Šacžul želesny je šchud.

Duž šo podwol rucze 'mu,
Hdyž tu klapa Bóh Anjes lubny,
A kaž Davit š pokutu
Wopruj Anjesej nowe šlubny,
Dha tón hamor prucžil je,
Škotrąž krašnje troschtuje.

Snajesch hamor Anjesowy?
Šswoju luboscž pschewšchu mėru
Štworiczel twój bohatty
Na wšchėch puczach šjewja šwėru.
Šlej, tež tať šo dohycž čhze
Anjes do dušche twojeje.

Hamor dobročzivošcže
Mało ludži dopóšnajy;
Wot Boha wšchat šchčėdriwje
Wšchitzny krašne šubla maju,
Tola mało žlonikow,
Kiž šo šaju hrošnosčžow.

Snajesch hamor Anjesowy?
Mały je, pať jara móžny,
Wšchudžom klapa šurowy,
Škhostar džėński je a móžny.
Hdyž ty šhrěšchisch, prašnje čze:
Njesnajesch dha šwėdomnje?

Čzėkń psched jeho škapanjom
Do nožy a do čzėmnošcže,
Š šadamom a š šainom
Čzėkń do šhlódka šelharošcže,
Wšchudžom hamor šašlyšchisch;
Tole dyrbišch — njedyrbišch!

Snajesch hamor Anjesowy?
Šeho šud, šlej, wótrje bije,
Šnosmlėje lud štwjerdujenny,
Škotrąž w šlóschtach šlych šo wije.
Njesšny šudne hamory
Šusto widžal, šlyšchal ty?

Kať je rošbił kralow kral
Šsrael je šurowošcžu!
Kať je njepšcheczelow šwal
Šušczil tempel š bjesbóžnosčžu!
Kať je Bóh lud warnowal!
Tón pať njej' šej šacacz dať.

Alle šchto dha wopišche
Šamor, kiž Anjes trjeba šwėru?
Lubosny a traschny je,
Š nim šej žada twoju wėru,
Šo by jemu wotanknył
A š nim wėcznje šbóžny byl.

Surij Bróška.

Klapanje Božeho poršta wo durje wutrobny.

Powjedańčžo š luda. Šodal K. A. F.

(Šotracžowanje.)

„Šolojzu šwojeho šubla“, Šurij psched šobu šórbotajšche.
„To šo wė, šolojzu teho, šchtož je šo mi wot nana namrjelo;
pschetož teho, šchtož je mi moja žona šobu pschinješla, šo tola
Šandrij haťle tať prawje mozowacz njemóže. Alle to wšchat je
tež tať wjele, jara wjele. A nėtko je wjedro nimo, kaž precž
šdunjene! Ša njewopšchijam, kať móžach šo taťle štrachowacz.“
A dale šstupajzy wón počza licžicz a pschėzo bóle šo jeho čzoło
šmorschčzi. Šotom jemu tež ta myšł psches šlowu šjėdže: Šacž-

Njeje dha došcz luboscže
Šebi njebješti Wótž dođal?
Šelufa, šlej, pošłal je,
Šwoje dla tež š šmjerczi pođal.
Š luboscžiwym hamorom
Šlapacz njem'že wo twój dom.

Duž šo pokucz š Davitom,
Hdyž Bóh tať čze š hnadu wabi;
Wšchėdnje wušnaj š šawošom,
Šo šmy njehódni a šlabi,
Dha Bóh dale pschšhadža,
Šowu hnadu pošlicža.

Šchidla rańšchich šerjow wšmi,
Šotaj šo pschi žušym morju,
Čzėkń šam do Ameriki.
Njemėń pať, šo čzėkńješch šorju;
Tež tam hamor rošmlėje
Wšchitke dušche bjesbóžne.

Šsy na puczju wohidnym,
Dha šust šlyšchisch hamorowny,
Ššamo w šlėčžu šhróšczazym;
Njewjedro, šchum wšchorowny
Šaštróža čze žalostnje. —
Šytaj hrěchow woadcže!

Boži hamor rošraža
Šhrobly lud, kiž šmėchi čžeri,
Šmlėje dušche š kamjenja,
Kiž šo žiwja w šhniłej wėri.
Wšchudžom čžjopy ludowe
Š hamorom tať rošbite!

Š jeho šudom warnuje
Bóh čze w šóždy čzaš a wšchudžom;
Šóšnaj jeho khostanje,
Kiž tu dawa hordym ludžom,
Šo by šuda hamoram
Šwucžeknjež mołł w njebju tam.

tež-to je Zacheuſ woprawdže wſchě ſwoje kubla na poloſtju džělil a kħudym daſ? Szano wón žanħy džěczi njemějeſche, ſa kotrež dyrhjeſche ſo ſtaracž.“ To běſche tež roſdžěl. Wón mějeſche ſchěſcž džěczi a Handrij jeno dwě.

ſemu pſchpadže, ſo by wjele ſprawniſcho bylo, hdyž by wón wóſom džělow čžinił, ſa kóžde džěcžo jedyn, potom by bratr dwaj džělej doſtał a wón by ſbytkne ſchěſcž džěle wobkħował. Wón wſchaf chzyſche ſwoju njeprawdu ſaſo dobru ſčžiničž, ſawěſeže, ale poloſtju? Ně, to bě njemóžnoſcž. Tež nan njebudžijeſche taſ wěſeže ženje džělil.

ſaſo běſche wón pod tajkimi a podobnymi myſlemi wjeſ dozpil, bě ſo nimale deſchězowacž ſaſtało. Wola dwóřſkich wrotow jemu jeho žona napschecžo pſchińdže.

„W tajkim wjedrije ſy ty na pucžu byl, Surjo? Wože dla rěcž, tebje tola žane njeſbože potrieħilo njeje? Ty džě ſy tajki blědy a poħmurjeny!“

„Wlupoſcž“, ſamórcža bur, „ja ſym jeno hacž na kožu ſmofnył a chzu čžiničž, ſo do ſucheje draſty pſchińdu. Poſtaraj ſo ty jeno wo to, ſo potom dobru horžy grog namaſam.“

Tež poſdžijeſcho woſta wón čžichi a malo wot ſłowa. A tola burwka měrkowaſche, ſo je ſo i nim něſchto woſebite ſtało, a ſhladowaſche huſto ſtaroſčžiwje a dwělnje na njeho.

ſkóncžnje jaſo běchu džěczi wječžor do loža a wón ſe ſwojej žonu ſam, dha wón mjelčenje pſchetorže. „Mi je dženſa na domojpucžu ta herbſka naležnoſcž hiſchěže raſ pſcheſ hłowu ſchla. A runjež ſym teho wěſty, ſo mam ſwoje dobre prawo na wſcho, ſchtož je nam ſawoſtajił, a ſebi to wot niſcho wſacž ani wotnuſowacž njedam, chzu tola Handrijej napschecžiwjo jaſo bratr ſkufkowacž a ſe ſwobodneje ruſi i nim džělil.“

ſilža i radoſcžu ſawyſta. „Džakowano Bohu, ſo ſy ſkóncžnje k tutemu pſchewoſacžu pſchiſchol! Wóž mamoj džě na poloſtju hiſchěže doſcž a nadoſcž, hdyž moje herbſtowo pſchiwiojmjemoj.“

„Nó, poloſtja runje bycž njetrjeba“, bur ſamórcža. „To by tola nimo měry wulka njeprawda byla, njebudžijeſche nan mi, kiž ſym jemu ſwoje žiwje dny ſwěrnje ſlužił, wjažy njewuſtajił, dnyli temu njeporadženemu ſhnej, kotryž w ſwojich džěcžazyħ ſłobach i domu čžekny. Wyſche teho mamoj ſchěſcž džěczi a Handrij jeno dwě.“

„Lěpje male herbſtowo w žohnowanju, dnyli wulke bjeſ žohnowanja“, wotmolwi ſilža.

Alle i tym wona pola bura rjenje trjehi. „Schto ma to rětacž? Džeržijeħ mje ſa paducha abo rubježnika? Schtož ja dam, to dam, dofelž chzu, niž, dofelž ma wón prawo na to.“

Taſ wonaj hacž hluboko do nožy rěčjeſchtaj, a Surjeje běſche čžim dlěje čžim bóle kóždeho tolerja žel, kotryž dyrhjeſche wudacž. ſkóncžnje ſo i tej myſlu ſmėrowa, ſo džě ta wěž taſ njecžeri, a džěſche do loža.

Naſajtra jeho žona na jeho dobre wotmyſljenje dopomni. Alle wón ſo teho ſminy, prajizy, ſo dženſa a bližſche dny i žyła žaneho čžaſa nima. Taſ njedžele ſańdžechu, bjeſ teho ſo budžijeſche bur najmjėnſcheho čžinił.

Tu pſchińdže próſtwowſki liſt wot Handrija. Wſchě ſłoby a wſchu hordoſcž ſabnyſchi, wón bratra Wože dla wo pomoz a podpjeru proſchjeſche. Teho žona, kotrež ta myſł kaž ſjėdojčžene žahadło we wutrobje težeſche, ſo je wona njewinowata pſchicžina mužoweje roſkory i jeho ſwójbju a ſhubjenja herbſtowa, běſche wot přenjeho dnja ſem daloſo pſcheſ ſwoje možy džělala, ſo by muž a džěczi pſched najhóřſchim parowanjom wobarnowala. K temu pſchińdže w poſleńſchi čžaſ maczerina doħa kħoroſcž a ſmjercž. S kóttka, jejna móž běſche do čžaſa pſchetrejbana, a wona ſo ſlemi kaž kwětk, kotrež woda pobrachuje.

Bě to jenu njedželu rano, jaſo Handrijowy liſt pſchińdže.

„Děž hnydom“, pohonjeſche ſilža. „Tradazeho bratra taſ rucže hacž móžno i jeho nuſy wutorhnyčž, to je ſawěrnje najlěpſcha Woža ſlužba. A potom, Surjo, jeli twojeje žony próſtwa něſchto pſched tobu pſaczi, dha dlěje ſkupje njewiku, ale daj jemu ſkóncžnje, na čžož ma wón pſched Wožimaj woczomaj prawo.“

„Ty to njeroſnyſch. Handrij ſam wo ſnje na džělenie njemyſli; wón wo podpjeru proſy, a tu dyrbi doſtacž. Zowle tute 600 ħrimnow, kotrež i poſlednich ſkótnyħ wifow domoj pſchijeſch a mam w pjenježnym kħamorje hiſchěže hotowe ležo, chzu jemu pſchepodacž. Sa myſlu, wón budže wěſeže ſpoħojom. A i tym je ta wěž woczžinjena.“

„Ty jeno plezo ſa čželo daſch, Surjo!“ wotmolwi ſilža.

„Mjelcž! A jeli ſo chzeſch něſchto wjažy čžiničž, dha móžeſch wot jeji, mjaſa a butry ħromadu ſpakowacž, ſchtož runje maſch, ja chzu jim to ſobuwſacž.“

ſaſo bur bóřy po tym na pucž hotowy i duri wuſtupi, ſtejeſche jeho najſtarſchi ſy porno ſapſchėnjenemu woſej.

„Proſchu, wſmi mje ſobu do měſta“, wón proſchjeſche.

Surij ſebi to wofomił roſpomni. ſemu bě njepſchihóbdne, ſo ſyn, kiž běſche maczerneje mjehjeje wutroby, pſchiwuſnyħ w jich kħudobje widžeſche.

„Ně, woſtań doma!“ wón i kóttka ſnapschecžiwjo, a na wóſ ſkocžiwſchi wón kħud ſapſchija a wotjėdže, bjeſ teho ſo by hiſchěže na ſrudne woblicžo ſwojeho džěſcža pohladnył.

S horžymi ſylſami wjeſela Handrij njewoczakowany boħaty dar pſchija. A tež Surij njemóžeſche ſo ſloħteho pohnuwanja dowobaracž. Naſ běſche ſo tola bratr pſchemėnił, a taſ malo runaſche ſo wboħa wotewſata žónſka tam na lėħwje něħdy taſ kčžejazej rjaney Marcže! Tež džěczi pokaſowaiſchtej jaſnje ſnamjo tradanja na ſwojimaj wuſkimaj, blėdyňmaj woblicžomaj.

A jaſo klapaſche Woži porſt wo Surjowu wutrobu, a woſpjet wobħwėdčzi hłóſ w jeho ſwėdomnju: „Ty ſy tón muž, kotryž je jich do wſcheho tuteho ħubjenſtwa pſchinjeſł. Daj wrócžo, ſchtož twoje njeje.“

Alle wón ſatyka ſwoje wucho a ſtwjerdži ſwoju wutrobu, a ſmėrowa ſwoje ſwėdomnje i tym, ſo džě je nuſa w tu kħwilu wotwobrocžena. ſaſo chzyſche wón jaſo wrócžo jėcž, ſtejachu čžežke njewjedrne mrócžele na njebju.

Woſtań i najmjėnſcha taſ doħo jow, doniž njewjedro nimo njebudže“, bratr proſchjeſche, a njerady Surij do teho ſwoli, dofelž runje přėni blyſt jaſnje pſcheſ njebjo ſapny. Wjeſkłowny a pſched ſo wudžerazy wón pſchi wotnje ſedžeſche, mjėſ tym ſo ſo Handrij podarmo prózowaſche, roſmolwu i nim wjeſcž, a džěczi ſe ſtrachom a bojaſliwje na čžmoweho wuja ſhladowaiſchtej.

(Wſchichodnje ſkóncženje.)

Czeja ſwěza ſo dlěje pali?

Wojjeſcž ſe ſtareho čžaſa.

Na ſchumawach, to ſu i wulſkimi lėſami wobſtejane hory na čžeſko-bajeřſkich mjelach, ſtejeſche pſched wjele wjele lėtami pſchi jenyħ čžmowym jėſorje ſłomjana rybařſka kħěžka, a njedaloſo teje ſameje na jenej hóřy i wulſkich kamjenjow natwarjeny a i koprom kħny hońtiſki ħród. W tej malej kħěžy bydleſchtaj rybař a jeho ſyn, do teho ħrodu pař pſchikħadžeſche i kóždej naſymu knjeſ i Wjedžoſub na hońtwu i džiwjej čžrjódju ħajńkow a pħow, knježkow a knjenjow, kiž wjedžichu lebiju lěpje wjeſcž hacž jehlu a kħud na konju lěpje hacž wrjeczeno. W tajkych čžaſach běſche potom Belial ſam wyſchſchi patron teho ħroda. Tón wyſchſchi naliwat kħjeſche mjėſ ſudami w pinzy, kħchař ſatrowaſche w kħchini, džiwinar mjėſ pħami, knjeſ i Wjedžoſub ſa kħartowym blidom, hdyž hońtiſke

wjedro njebe, a jeho mandželjska mjes hwojimi džowkami. Na třechach tworczechu wěstikowe thorhojczki, na sthobach mjawczachu kóczki, po ljubjach howrjejsche wětr, pby skwlaču na dworje, a s durjemi ho stajnje saprastowasche. Knjes i Mjedžosub, a jeho krašni towaršchojo žlofachu najbóle hač do frjedž nozy a jich hajnižy, hdyž běchu hwojich knjesow k měrej sporali, hiščeže někotre hodžiny dlěje. Na žanu njedželu šebi nihtón ani nje-pomyšli, šdasche ho, kaž by ta s žyła w protyžy teho knježka nje-štejala.

W thěžy pšchi jěsorje běšche to hinał. Hdyž běšche w šymje šwětlo na pjezaku abo w lěče to na njebju hašnylo, dha pod tym šlomjanym krywom nicžo dale nješaklineča, hač wječorny thěrlušch, nutrna modlitwa a potom te čziche, mērne wodychowanje rybaka a jeho šyna, kotraž špafchtaj. Š rašchemu thěr-lušchej mjelozechu košy w šadnym thlěwje wo šwoje šnědanje, a pšches žyly džei knježiče šwjata čziščina wokoło teho starza a jeho pachola.

Na hród tón rybak rad njeidžesche, pšchetož wón běšche jedyn tych tak mjenowaných čžěškich bratrow, a te šakrowanja a blašnosče, kiž tam šlyšesche, běchu jemu napšcheczivne kaž konjei tšcheczki. Druhdy chzylšche ho jemu šejdacž, kaž by pšches nješchwarnu haru hiščeže hrošišche šynki šlyšchał, mjenujžy šynki hěškich dundrow čžertoweje hudžby. Ššwojeho šynka, kiž jemu te šudobje s rybami na hórku hač k hrodej nješčž pomhašche, wón šobu nuts njewša, ale dašche jemu wonkach tak dolho čžafacz, hač běšche s kucharjom ryby pšchewažil a potom to šwoje doštał. Moja wutroba a moja hłowa, tak myšlesche šebi tón pobožny muž, nješcažetej wjažy po tutej hudžby, ale nošy mojeho Šanka, tak rekašche tón hólz, nje-štejitej hiščeže tak twjerdže. Ale junu, běšche to runje pšchod Božej nozy, šawola ta hnadna knjeni teho hólza, kiž pšchod wro-tami štejesche, k šebi do jstwy, položi čžezki čžěški čžerwjemy šloty do jeho ruki a džesche k njemu: „Šanko, doběž rucže do Žwiczina ke klamarjej a šup šchěščž puntow wóškowow; pšchetož dženkša je wulka hoščžina a šu reje a kucharjoweho hólza je Šultan šušnył.

Tón hólčžez wuprošy šebi pola nana a džesche do Žwiczina. Šklamar pšchipožži jemu k tym rjanym dolhim, bělým šwězam hiščeže tšji mješišche pišane a džesche k njemu: Šanko, tele ty dženkša Božemu džěščžu k čžesčži šašwěčž a tónle poprjanž džěl se šwojim nanom. — Šan mješesche wulke wješele nad tym hodow-nym darom a hač runje dyrbjesche dužy domoj na horu, mjes tym šo běšche prjedy s hórki šchol, dha pšchiidže tola šferscho dom hač hewał. Na pšchifašnju hnadneje knjenje došta wón ša tón pueč dwaj kroschej a šarancžk mjedoweho piwa. To wšchitko pšchi-nješke wón domoj. — Šan budžišche rad te pišane šwěčžki šthowal a po něčžim šašwěčžowal, ale tón hólz mēnjesche, šo dyrbi ho tola Božemu džěščžu tež něšchto k luboščži a čžesčži wopokafacz. A wón pšchihotowasche linjane šwěčžniki, tykny šwěčžki do nich a šašwěčži wšchě tšji na jedyn ras, tak šo jeju štwičžka hiščeže ženje njebe tak roššwětlena była. Še šwojimi porštami, kiž běchu wot wješpla štwjerdnjene, wucžiščowasche šwěčžki, a jeho nan čžitasche mjes tym přenjej dwaj štawaj se ščenja Šufascha. Špotom wužišchtaj s džafnej modlitwu piwo a tón poprjanž.

Šwonkach pač pšchod thěžku na klawzy, hdyž rybak hewał šwoje šyčže porjedžesche, šedžesche pšchi mēšaczku jedyn jandžel teho Šnješa. Šemu bē poručžene, šo dyrbi teho rybaka a jeho thěžku wobarnowacz. Šchto wón štražičž dyrbjesche, wón po prawym njemjedžesche; pšchetož hdyž tež w thěžy něšchto běšche, šchtož mole a šeršaw nješzeru, dha njebšesche tam tola nicžo, ša čžimž bychu padušchi pytoli. Šež njebrožesche žane njewjedro; pšchetož njebjesha bē jašne, kaž jena jenicžka hwešda, a jěsor běšche hładki kaž hładak, w kotrymž ho te bēle a žolte šwěžy na njebju a

w hrodže wotblyšchžowachy. Šla wobnjomeje nušy tež štrach njebe, pšchetož jeno na pjezaku ležachu někotre wuhlicžki, kiž šo pod lohkim popjelom dale žehlachu. Šle čzi šwjeczi jandželjo nješku čžlowižy mudracžkojo, ale pošlušchui a šwērni štražnižy. Š tón tam na tej klawzy džesche w šwojej wutrobje: Šnjewēm tež, šchto mam tu štražičž, a čžeho dla šym runje šem pošplanj, dha jo tola tón Šnjes wč, kiž mje je pošplał.

(Škōncženje pšchichodnje.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Šecžaze šopjeno šafškeho krajneho towarštwu šnutskowneho mišionštwu ho šašo našchim Šserbam w šerbštej rěčži poda. Šwone je w čžoplej luboščži ša šwjaty škutk wukhowazeje lubošče špišane a budže kōždeho, kiž jo w tajkej myšli čžita, šahoricž, šo budžemy hotowi, šwoju ruku na pokutnym dnju wotewricž ša wazny a šwjaty škutk. Šošeslanje štanje ho pšches Ššmolerjež knihi-čžiščezčejnju, a hdy by ho do žaneje wošady wjažy šopjenow trjebalo hač w šašdženym lěče, njech ho to w bližšchim čžaku tam šjewi.

— Šafški šejm je štrjedu wo nacžišku k pšchemēnjenju wólb-neho šakonja wuradžowal. Šschelake nahladu šmy šlyšcheli, ale dopóšnacž njeje, šchto budže hódneho wušfocžičž, dokelž šu nahladu pšche wšchelake.

— Ššcheczivno wólbje šapóšlanžow thěžorštwoweho šejma knjesa Šrašy s Šškopiz a knjesa hrajbe Šrušma-Šwužakowškeho běchu pšcheczivnižy protest šapokōžili. Šwobaj protestaj pač štej ho šačžiščloj a wólbša wobeju šapóšlanžow je šo ša placžazu wuprajila.

— Ša thěžorštwowym šejmje je šapóšlanž Šrašja rjanu rěčž mēł wo Ššrimicžawškim štrajku. Šwón jako jenicžki šaštupnik porjad-nych štronow w Šafškej je našche šafške wobštejnosče pšcheczivno njehašbicživnym nadbēhowanjom šozialdemokratow šafšital a tež s hnujazyšmi šłowami šaštupil ša našchu šchječžijansku žyrkej. Šwón na pšchiklad wuložowasche, šo šozialdemokratojo tak žiwje pšcheczivno našchej žyrkwi wojuja, dokelž wjedža, šo tam, hdyž thorhoj šchžiža šmahuje, ša nich plódneje šemje njeje. Ššane wu-šnacže našcheho šapóšlanža Šrašy je šebi powšchitkowne pšchi-póšnacže došylo.

— Ššesche powješče s Ššfiki pšchikhadžesja. Š najmješšcha šo pječža žane nowe šurowošče pšcheczivno našchim krajanam štate nješku. Šnadžijomnje ho bóršy poradži, šbēžł podtkōčžičž.

— Ššmilny škutk našcheho thěžora na wobhydlerjach wot-paleneho mēšta Ššalesunda je tam wutrobny šahoricž, tak šo je na šwojim narodnym dnju se wšchěch šokow Ššorwegšesje wutrobne šbožopšcheczža pošplane doštał.

— Š Šwojerež pišaja, šo šu přeni pošli nalčža pšchišchli — na štarym pohrjebnišchžu šu 9 šchšbržow wobkēdžbowali. Šeno šo njebudža ho hiščeže šwojeho pšchesajneho pšchikhadu kačž dyrbješčž.

— Š Šeuthenje je šašo njerosomna wjeta do šmjercže wjedla. Šdokelž ludžo rad tajke podobne wjety čžinja, podawł tudy podamy, šo bychu ho tajkeho njerosoma hładali. Šdwaj hórnikaj ho wjetowaschtaj, šo šitr špiritušja wupijetaj. Šako ho nad tym dwēlowasche, šebi šitr ššafaschtaj a jedyn šebi hiščeže popjer wot hoščženzarja žadašche, šo by jón nuts ššpnył, šo by špiritus hiščeže wótrišcho ššlobžal. Šoščženzar pač žaneho nje-mješesche, duž muž špirituš tak wupi. Šwón bleschu hiščeže na poš wupil njebšesche, duž hješ myšlow k šemi padže a njeje wjažy k šebi pšchišchol.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spař měrnny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Szerbiske njedzelske łopjena.

Wudawa Ɣo kóždu Ɣobotu w Smolerjez knihicziščerńi w Budyschinje a je tam sa sčtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Estomihi.

Prěd. Sal. 7, 3—5.

Prědar Salomon saƔudzi tamne cžłowiske žedženje, kotrež mudrosć žiwjenja pyta na puczu swontowneho sboža, a dawa prawidło sa prawnu mudrosć žiwjenja. Wón rěczi wo domje žalosćenja, hdyž Ɣo wo semrjeteho žaruje. To dyrbi cžłowjeka dopomnicž, Ɣo budže kónz s nim. Psches to dyrbi Ɣo cžłowjek k prawej žiwjeniskej mudrosći pohnuć. „Rudženje je lěpje dnyli Ɣmjercž“ — to je Boža srudoba, wo kotruž nikomu žel njeje, pschetož wona wjedže k prawemu žiwjenju.

Wudrych wutroba je w domje žalosćenja.

Pschetož 1. tam wohlada kónz wschittkich cžłowjekow;
2. tam budže wutroba polěpschena.

1. W domje žalosćenja wohladaš kónz wschittkich cžłowjekow. Ale jenož tón, kiž tam dže? Džesč tam rad? Tyžazy dyrbja wotmolwicž: my džemy radšo do doma wjeřela. Ale kelko domjazeho sboža je pohrjebane w domach wjeřela! Subjene towarstwo wutroby kasy a wjedže k domjazemu njemerej. Ale tež tajzy, kotrychž wutroba njewiřa na žadosćach Ɣwěta, praja: „Ja rad njekhodžu do doma žalosćenja. To mi blisko dže.“ Haj, wjele tych je, kiž Ɣłowo „Ɣmjercž“ ani Ɣlyščecž njechadža. Sčtóz njecha do doma žalosćenja hicž, Ɣo tež wo žohnowanje pschinješe, kotrež dyrbi wot tam Ɣobu wsacž. Prěnje žohnowanje je, Ɣo kónz wschittkich cžłowjekow wohladaš. Smjercž cžini kónz se žiwjenjom a krařnosću. Wutroba sařtanje klapacž a woczi Ɣo lamatej, cžěło sprořtnje

a to Ɣłowo Ɣo dopjelni: „Wot semje Ɣy wsaty a do semje Ɣo sařo wobrocziř.“ Wschitka krařnosć sařdže. Wschě Ɣwětne wotmyřlenja Ɣo Ɣobu do rowa kladu. W domje žalosćenja wohladaš kónz wschittkich cžłowjekow. Kelko Ɣo jich hižo w kežejazyh lětach wotwoła! Wumru cži, kotsiž Ɣebi žadaju wotřal cžahnyć, wumru pak tež cži, kotsiž Ɣo Ɣmjercže boja. Wschitzy dyrbimy tón pucž hicž. Kaščče Ɣo noscha s hrodow kaž tež niřkich hětow. Hdyž pak w domje žalosćenja kónz wschittkich cžłowjekow widžiř, widžiř tam tež twój kónz. Pschi kóždym wumrjecžu Ɣmjercž nimo twojich wotnow dže, Ɣo wo nje klapa a tebi pschwoła: „Ty, ja Ɣym tebi sařo wo jeneho cžłowjeka bliže pschischoł. Wobřaraj Ɣwój dom, pschetož pschindže hodžina, hdyž dyrbiř tež ty wumrjecž.“ A njeje nam tajke napominanje nusne, Ɣo bychmy se sechernosće řtanli? Swontownje wschał je kónz wschittkich tón Ɣamy — w on wumru, sařtanu dychacž a sprořtnu w Ɣmjercži.

Ale kał wschelaše je řnutřtowne wumrjecže? ředyn polny sadwělowanja do Ɣmjercže dže, dokelž wutroba k Ɣmjercži hotowa njeje. Kał wjele hinał wumrje tón, kiž Ɣo we měrije Ɣwojeho Sbožnika dđerzi! Posběhowaze je, pschi Ɣmjertnym ložu měrijazeho być. Tež sa tebe řteji wysche kóždeho Ɣmjertneho loža dopomnjeńka: „Ty dyrbiř wumrjecž“, potom pak tež to prařchenje: „Kał chzeř wumrjecž?“ A k dobremu kónzej móže tebi dom žalosćenja pomhać.

2. W domje žalosćenja budže wutroba polěpschena. „Rudženje je lěpsche dnyli Ɣmjercž; pschetož psches řrudnosć budže wutroba polěpschena.“ Hdyž my pschi kaščču

stejiny, stupi na naš kamo wot šebje to praschenje: „Gdy by ty to był, kiž jow leži? Kač by ty wumrjet? Kajfi by ty psched šudnika stupit?“ Tak naš semrjetny napomina, našču wutrobu pruhowacž, hač je morma pschecziwo temu šnjesej. Wo semrjetym ty šlyšiš, so je se sadwelowanjom do šmjercze schoł. Wón je šnano twój pscheczel był. Duž pschińdže to praschenje: „Móžesh ty mernišcho šmjerczi napschecziwo hladacž?“ Abo ty šlyšiš, so je šnaty we wěrje do šnjesa šesom šhryšta šbóžnje wušnył — njewubudža to tebe: „Ja čžu tež tak žiwny byčž, so byčž tež tak wumrjetčž móhł?“ W tajšich hodžinach Bóh š nami rěči. Duž šo š žarowanju wo pscheczela lohka Bóža šrudoba pschitowaršchi. Haj, hdže čžesh? Ššmjerczi njemóžesh čžeknyčž — tež temu niz, kiž žiwnyh a morwyh šudži. Duž je tón šnjesh blisko w domje žalosczenja. Š hlubiny horje du. Š šmjercze wjedže š temu, kiž je horjestacze a žiwjenje. Š winy horje do hnady. Š rowa horje š njebjekam. Ty šy šwojich semrjetnyh lubowal, njechajš jich na wěčnje šhubicž. Praschesh šo: „Wohladam jich šašo?“ Čžlowška mudrosčž tebi wotmolwjenja dacž njemóže. Šedyn je, kiž tebi wotmolwi: šesuš šhryštuš, tón horjestanjeny. Šóždy semrjetny pscheczel pokasuje tebe š šesušei — a wón šteji pschi rowach našchich lubuch — a wón roššwětli našču šmjertnu nóz se šwojim šlubjenjom:

Ja šym žiwny a wy budžecze tež žiwi.
Šamjen.

Róža nadžije.

Róžu čžu šej plodžicž,
Šychu žiwjenja;
Tajke džěto čže šo hodžicž
Š mytom dobytka;
A š tej próžy prošču ša nju,
Dokelž róža š njebjja je:
Mile njebjjo, šmej šo na nju,
Šo mi nješpadnje.

Nadžija ty rjana,
Šebje wušwolu;
Šdže tež w šwěcže šwětka žana
Šcže čži š runjecžu?
Wot mladoscže hač do rowa
Šebje šmjertni plahuja,
Š šóždym šlónžom ščžewasch nowa
Š twojoh' šorjenja.

Ščžej duž šlota róža,
Ščžej mi š wješelu;
Štrachi mje tu mašo štróža
W twojim šlyščzenju.
We tebi šo šwješeluju,
Š tebi džerži wutroba,
A hdžž šwět tež wopuščžuju,
Ščžej mi š popjela!

Handrij Zejleš.

Klapanje Bóžeho poršta wo durje wutroby.

Šowjedańčžo š luda. Šodal K. A. F.
(Štónčzenje.)

„To džě je runje tajke wjedro, kač psched šjioni njedželemi“,
Marta našpomni.

šurij šarža. Šyrbjesche dha jeho dženska wščitko na tamny džěš dopomnicž? Ale wón mjelčesche.

„Ššmilny Bóžo!“ Šandrij nahle šawola, „Bóže njewjedro dyri! A nětko šašy! Bóh budž žym ludžom hnadny, kotryčž je potrječhko!“

Šulki štyš šurja nadpadže. Wón w tej niškej štwicžy wjazy wutracž njemóžesh. Tak rucžehač njewjedro počža popuščžowacž, šo wón na dompučž poda. Šako š města jědžišche, šašlyšcha, šaf šebi dwaj mužej psches drohu pschitowaršchtaj: „Wěšch hižom? We šwonežach je Bóže njewjedro dyrišo, dwójžy do teho šameho domu. Žyly dwór šo š jašnym plomjenjom pali. Wohnjowa wobora je hižo šawolana.“

šurij nješasta. Wón šo njeprascheshche. Še šchumjatyw wudrom jeho šchud šonjow trjechi, šo wonaj šo nastročžawišchi š přědkom štawaršchtaj a w džiwim štoku po dróšy čžerješchtaj. W runej měrje jeho woczi na tu wohnjowu čžerwjeninu hladašchtej. Šotraž šo pschezo šlylišcho a šlylišcho na wobšorje wošnamjeneshche. Haj, to bě bješ dwěla, tam šwonežy ležachu, a jeho pušotata wutroba jemu prajeshche, šo bě to jeho dwór, kotryž šo palešche.

Wón šo molil njeběšche. Šako hodžinu pošdžišcho šo počžazeju šonjow šadžerža, namaka dom, na kotryž bě tak husto š radoščiwej hordosčžu šhladowal, w šadžaznyh rošpadančach. Tež bróžěš a hróžž šo hižo palicž počžeshchtej. Ša dworje jemu jeho žona napschecziwo štupi. Šwona bě blěda kač šmjercž a jejne čžahi běchu kač štamjenjene.

„Bóža ruka čžěžko na namaš leži, šurjo“, wona bješhłóšnje šapocža.

„Haj, wopravdže“, wón rychle šnapschecziwi. „Ale wšcho je šawěščžene.“

„Wšchitko? Tež žiwjenje šwojeho džěšcža?“

Wón ju nawalnje ša ruku pschija. „Ščhto ma to rěčacž? Bóže dla, rěčž!“

Duž wona jeho do šušodneho domu šobu wša. Šam ležeshche šant, na čžištyw poššlanju wuššestrjeny, šmjercžblědy, ale tola rjany a pošojny kač we hlubokim španju. Ša nim njebě nihdže žaneho šranjenja widžecž. Šeno po šhribjecze dele čžemno-módra šmuha běžeshche. Šrěni šraš Bóžeho njewjedra běšche hólčžeza, kotryž čžyšche šo runje do domu wróčžicž, pod wuššokaj lipu trječhil a morweho š jemi šwješš, a hnydom na to njewjedro druhi šróčž dyri a domške šapali.

šurij kač šadwelowany prošče na šwoje morwe džěčžo hladašche. Šeho woczi palešchtej, ale žana šylša šobuželnošcže šo nješpokafa, šo by jeju plomjo wuhajšla. Šudžišche wón tola proštwu šwojeho džěšcža dopjelnil a teho hólčžeza šobu wšal! Ale to dyrbjesche tak byčž.

„Wón budže šaršchich hrěchi domaphtacž nad jich džěčžimi“, šórbotajšche wón. „Š trachna, trachna wěž je, šapadnyčž do rukow žiweho šoha!“ A potom wón nahle š hłóškom wuwola: „Ja, ja šym šwoje džěčžo mordowal!“ a čžyšche se jštwy čžeknyčž.

šeno š nusu jeho šwjerdže džeržachu. Šilža šo wot njeho njehnu a bědžeshche šo š horžymy modlitwami wo jeho dušču, pschetož jeho šadwelowanje dawasche najhórsche wocžakowacž. Šóšy potom wohnjowa wobora pschińdže. Šejnym próžowanjam šo poradži, rošščěrjenje wohnja šamješowacž a šbytkne domy wo wšy wuhowacž. šurjowe šubło šo hač do dna wotpali.

Š wohnjowej woboru bě š dobom tež šlekaš pschishchoł. Wón hólčžeza hač do najdrobnišcheho pschepytowasche, a po dolhich bješplódných próžowanjach šo jemu poradži, šlabu šchricžku žiwjenja wotknyčž. Mějesche wón tež š woprědka jeno mašo nadžije, ju šđeržecž, a wupraji wón šjawnje, šo šmėje to džěčžo w najššpšchim padže šeta dolho, haj ja žyše žiwjenje na ščžehach njewjedroweho

trasa czerpicz, tschepotatej starschistej wutrobje se wschęcch jeho słowow jeno to jene słyschescztej: Dżęczo je žiwie!

„Widzišch, Surjo, Bóh je šmilny“, rjekny Šilža.

Bur njewotmolwi. Wón běšche šo pschi ložu porno šyufej t semi šwejst a šyly, kotrež bě prjedy podarmo pytał, šo jemu horzo a pschezo horzyscho po lizomaj ronjachu.

Tcho wutroba běšche šlamana. Boža trachna frutošćz bě jeho t semi czišnyla a šadwelowanju blisko pschinješla. Tcho dobrocziwošćz jeho šašo pošbėje. Ale š Surja běšche druhi cžlowjek nastal. Šišćeže w tu šamunóz wón šwojej žonje wschitko wušna. Wón bě kručze wobšamnył, tał daloko hacž běšche to jemu móžno, wišcho šakomdžene šašo dobre šezinicž. Tał rucze hacž bě šo našajtra najnušnišche rumowanške džęło na wopalnišćežu stało a wón šebi pscheglad nad wulkosčzu potrecheneje njehody dohnył, jędžesche wón do męsta, šo by šwojemu bratrej wschu jemu cžinjenu njeprawdu wotprošnył a š dobom tež š jeny m notarem dla džęlenja herbštwa pschędbježnje poręczał, pschi kotrymž dyrbjesche bjese wscheho škupeho wikowanja jako hešło placcicz: „Bołojza wot wscheho, šchtož mam!“

Dwę lęcze běšchtej njes tym šaschlej. Šandrij šo wjazy w męšće wo šwój kusł wschędneho šhlęba špróznijwe njebędžesche. Wón bydlešche se šwojej šwójbu wonka na rjanej nušizy w Nęhdžezach, kotruž bě Šilža šwojemu mužej šobu do mandželštw pschinješla, a w tym czerštwym cžišnym wjeknym powęšje Marcžineje štrowosčz š nowa šakčęwajšche, a džęcžow czerwjene licžka a radošcžiwje blyšcęžaze wócžka njedawachu wjazy pošnawacž, tał hubjenej a šiprej běšchtej hišcęže psched krótkim bylej.

Šchtož pak Šandrija bóle dnyli wscho druhe wobšwožesche, to bęchu te wutrobne pomęry t šwojemu tał dolho wozušbnjenemu bratrej a jeho šwójbje. Šurij běšche šwój dwór nahladnje šašo natwaril. Njebę wón tež po šwojim męnjenju žadny bohatty muž wjazy, dha móžesche wón tola pschezo hišcęže ša jako prawje šamožiteho bura placcicz, a wón njepróznijwe džęlašche, šo by tež šwojich džęczi pschichod węšty a bjesštarostny wuhotowal.

Šant, kotryž bě psches lęto došpolnje šhromy byl, móžesche šo hižo nětko š pomozu dweju krykow derje došćz hibacž. Tola wošta wón nęžny a njesnješe žaneho napinanja. A tola bě runje wón nanowy lubuščł, widomny šawdawł Božej hnadny. Šusto hdyž nan š pola pschińdže a teho hólčęza po bofu šwojeje maczerje abo w towarštwje bratrow a šotrow psched šhęžnym durjemi šedžecž widžesche, bu jemu, kaž by jašny šłoncžny blyšcęž psches jeho šhutne woblicžo pschęjěl, a jeho pohlad šłoži šo potom t napišmu horje, kotrež bě wón nad durjemi nowonatwarjeneho domu štajicž dał: „Woprui Bohu džak a šaplacž Najwyschšchemu šwój šlub“, a „Wołaj šo te mni w cžakšu nušy, dha čžu ja cže wumoz a ty dyrbišch mje šhwalicž.“

Bóh je wschudžomny.

Węšty knjes Marcžin, šprawy lubowal teho Knjesa a wobšedžer rjaneje šahrody, šedžesche junu w rjanym lęnym cžakšu njedželu wjecžor w šahrodnej šhęžny, widžiwšchi psched šobu rjanosčz Božej štwórbny na ščęžaznych róžach a na šadowych šchtomach, kiž polne plodow štejachu a Božu šchęždrimowšćz pschpowjedachu. Wón rošpomni šebi we wutrobje tajku hnadu Božu a pschi tym tež tu wjele wyschšchu hnadu, kotruž běšche dopołdnja pschi Božej šlužbje jako nutry pošluchał Božeho šłowa na šwojej dušchi šacžul. Pschi wschęcch tym šakšchcha wón, šo šo w bliskosčzi nęšchto hibacž počza a šo wrjesfot šlyšcęž da. Wón njelęczo š šhęžki wuštupi a widži psches halošy, kiž pak jeho potajichu, dweju hólčęzow blisko pschi šahrodowej muri štejo, horje t jenej kruschwinini hladajo, kotraž polna rjanuch žoltych plodow wišasche. Šedny

džesche nětk: „Šanko, hladaj jenož, tajke šu to rjane kruschwy! Ša šym cže teho dla jow šem pschijwedł, dokelž žadny męr nimam, ja čžu jow horje šalęcž a namaj někotre dele šschajęcž, ty pak je šebęraj do cžapki, a potom čžemoj šo do nich džęlicž.“ — „Šchto, Róla?“ wotmolwi tón druhi, „ty čžesch kradnyčž? Šdy bych ja to wjedžil, dha ja nišdy njebnyh š tobu šchol.“ — Róla wotmolwi: „Š, knjes Marcžin je bohatty, wón ma pschezo hišcęže kruschwow došćz, wschaf jo njewidži a hdy by tež widžal. Kruschwy dyrbu męcž.“ — Š tutym šłowom lęšesche na murju, šo by na kruschwinu došahnyčž mohł. Šant, jeho towaršch, džesche: „Róla, pošluchaj na mje. Ša šym šebi prjedy tež druhdy tał pomyšłil, ale po tym šo je našch knjes wucžer nam 139. psalm wušladowal, dha ja tajke hręchi wjazy cžinicž njemóžu. Šrošchu, daj mi jenož někotre šchucžki prajicž, a šmęjesh potom hišcęže lóšcht, kruschwy kradnyčž, dha cžiń jo.“

Šant šczahny šebi cžapku a štyknywschi ruzy počza špęwacž: „Knježe, ty wobhonišch mje a šesnajesch mje. Ša šedžu abo štawam, węsch ty jo; ty rošemišch moje myšle š daloka. Ša šhodžu abo ležu, wobšahajch ty mje a węsch wschitke moje pučę. Pschetož prjedy hacž šłowo na mój jašł pschińdže, hlaj, Knježe, węsch ty to wschitko a t. d. Pschetož tež cžęmnošćz njecžini cžęmne psched tobu a nóz šwęczi šo jako džen. Čžma je runje jako šwęcł.“ Pschi tych pošlednich šłowach lęšesche Róla pomału š murje dele a džesche t Šantej: „Ty, jeli je tebi tał kaž mi, dha čžemoj rucze dom hič.“ — Wonaž džęšchaj. Róla džesche: „Šdžęcha tutón psalm šteji? Šant: „W bibliji, njewęsch ty to?“ Róla: „Ša nimam žanu bibliju a mojej šaršchlej tež niž.“ Šant wjedžesche jeho do šwojeho nana domu a cžitajšche jemu tón psalm. Šotom prajesche Róla Šantej dobru nóz a džęšche dom, šacžujo w šebi, šo je šhręšchil. —

Knjes Marcžin, kiž wo tym wschęcch wjedžesche, wjeklesche šo, šo je Knjes Šesuf, našch dobru paštyr, teje šwojej jehnjeczi wobarnowal, a našajtra poruczi wón šwojemu šlužomnišch, dvě kobjeli š najrjenschimi kruschwami napjelnicž a kóždemu hólčej jenu dom donjesčž, Róli tež rjanu nowu bibliju, do kotrejež bě napišane: Mój luby mlody pschęcželo, mje šwjekeli, šo šy hłošej Šswjateho Duchu pošluchał a šwoju wutrobu lubemu Šbóžnišch woštajil. Čžitaj šwęru Bože šłowo šam, dha šy šbóžny węcęze tu a tam“. Šant dosta druhu wužitnu knižku š tym napišmom: „Mój luby mlody pschęcželo, ty šy dušchu psched škaženjom wobarnowal š pomozu Božeho šłowa. Šošnawaj dale šwojeho Šbóžnika a pomhaj jemu dušche pschijwedowacž.“

Čžęja šwęza šo dlęje pali?

Šowjesčž se štareho cžaka.

(Šłoncženje.)

Njes tym bu najwyschšchemu šchch jandželow, cžertej abo šatanej, wonkach w kraju pschezo cžęšnišcho. Šdyž nęhdže do bliskosčęže žaneje žyrkwički pschińdže, šlyšchescche wón šwjatocžne šynki pišcęčelow a ludži t nim špęwajo: Čžęšćz budž Bohu we wyškofčęzi, męr na semi a cžlowjekam dobre špodobanje! Šohladny wón psches šapocžene wofna nęhdže do rošjašnjeneje štwicžki, dha njewidžesche nicžo hacž rjane šchtomiki, šłocžane jandželki a njewinowate džęcžatka, kiž š radošcžu špęwachu a šlakachu. Tykny wón hłowu nęhdže do forčžny, dha běšche tam wscho pušte a próšne. Nad tym šo tał rošhnewa, šo šo na šhribjet nózneho wętra šyđže, šo by do puštych horow šlecžal, a tam w šchłalobach šwoje šłoby wunjemdril. Njedaloko wot maleje rybatańne štupi na šemju. A jako wokoło róžka pschińdže, wuhladny wulžy roššwęcłeny hońški hród; nětk šebi šwoje prjedawšche pschedewšacže hinał pschęmyšłil a džesche šam pschi šebi: Šudy čžu woštacž, tał

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoěń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Serbske njedzelske łopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihcizisčezěrnj w Budyšcinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Invokavit.

Hebr. 4, 14.—16.

My mamy wulkeho wyschischeho měšchnika. Se słowom wulki so wyschichi měšchnik noweho kluba rosdžěli wot wyschicheho měšchnika stareho kluba. Wyschichi měšchnik stareho kluba hišcže tón prawy njeje, wopravdžity čłowški wyschichi měšchnik, kiž móže čerpcjenje mječ i tymi, sa kotrychž fastupi. Wulki wyschichi měšchnik, prawy, w kotrymž je Bože słowo móz a žiwjenje, njeje to jenož šwojeho hamta, ale tež šwojeje parichony dla. Jesuř, kotrehož wyschichi měšchnizy pschescžěhachu a morichu, běšče tón prawy, wulki wyschichi měšchnik, pschetož wón běšče šyn Boži, wón běšče šwjaty, njewomasany, wot hrěšchnikow wotdžěleny, wón je so juntrócž woprował sa hrěchi zylého šwěta a je wyschichi měšchnik wěcznje. Těho my mamy; my wjazy na njeho njeczakamy kaž israelski lud, ale wón je so šjewil. Wón ma móz, nam wěcznu šbóžnosčž šdžělicž. Pschetož wón je i njebjekam špik. Wyschichi měšchnizy stareho kluba džěchu psches to šwjate, so bychu do teho najšwjeczisčeho templa šaschli; ale dale njepšchidžěchu, tam w najšwjeczischim wostachu psches mrócžalku wot hnadneho stola džěleni. Jesuř pak šandže do najšwjeczisčeho njebjekow, so by sa naš psched Bože woblicžo štipil. Wón bu pošbėhnjeny i njebjekam, so by wschitto napjelnil. A tónle wyschichi měšchnik je Jesuř. Wón je naš Šbónik a pomoznik. Šdnž pak mamy tajkeho wyschicheho měšchnika, potom šadwělowacž njetrjebamy w bėdženjach.

Jesuř prawy wyschichi měšchnik.

1. Jeho chzemy pošnacž;
2. Šola njeho mamy šwoje wukhowanje.

1. Šchto rěka Jesuřa pošnacž? My jeho pschewodžamy a šlyšimy jeho drohu wuczbu. Wona je wofschewjenje našcheje wutrobny a hwěsda na puczu našcheho žiwjenja. Šchtož je Jesuř prajil, to je našche heřło, to je wěra našcheje wutrobny. Tak šebi našcha wutroba dobywa plody šašlužby Šhryštufkoweje. A hdnž we wěrie šhodžimy pod šchtomom, kiž so na Golgatha i njebjekam pošbėhowašče, dha tež šacžuwamy móz šchizja, so so pošbėhujemy i žiwjenju, kotrež jeho pošnawa. My dnrbimy džeržecž twjerdže to pošnacže a kručže tym napschecžiwostupicž, kiž chzėdža nam je i rukow torhnyčž. Pschetož tajke špytowanja šu njelicžne, a našcha wutroba je lohko pschihilena, i jeho šlužby čzašneho wuzitka dla čžekacž. A hdnž so tež w naš šjawne njepšchecželstwo pschecžiwostemu Anješej w naš njebėha, kał huřto placži nam to šłowo: Ša wěm twoje škutki, pschetož ty mašch mjeno, so šy živy, ale šy morny. Prošchmy wo Duchu Božeho so by naš pošylnil, so bychmy so twjerdšcho pošnacža Jesuřoweho džerželi, šwěrnishi byli w jeho šlužbje. My džě mamy tu žiwu nadžiju, so naš mózna ruka Jesuřowa džerži we wschittich wichorach, haj šamo hdnž naš pucž wjedže psches čžemny doł šmjercže.

2. Šola njeho mamy šwoje wukhowanje. Duž šhwatajmy i jeho hnadnemu trónej. Wulki wyschichi měšchnik njeje pschewulki sa naš. My mamy pschistup i njemu jako i hnadnemu štolej. Šjes šobucžerpjenja

běchu wyschšchi měšchnizy, psched kotrymiž Jesuŝ w řudu štejesche. Jesuŝ pať ma řobuczerpjenje, wón pľafa na město Jerusalema, wón pľafasche pschi rowje řwonejho pschezela Lazaruša. A tole řobuczerpjenje je wón řobu do njebeř wsať. Wón řnaje nasche řľabosće, nasche czerpjenja, pod kotrymiž my řaž jeho wuczomnizy řdychujemy. Duž řtupmy ř jeho řnadnemu tronej. Wón drje je řpytany we wřhitřim řaž my, ale bjes řřeća. Wón njeje w řanym řpytowanju podleřať. řdyž pať mamy řajkeho wyschšcheho měšchnika, řiž ma řobuczerpjenje ř hubjenty a kotrehož řobuczerpjenje ř nami bu řiřcheže řľubřche a nutriřche, řdyž bu řam řpytowany, njeřrbjeli potom wuřhow řytacž pschi tronej řnadny? řnadny tron je město modlenja, řorľo, řdžež řo ředjenja nascheje wutrobny řtaja. A tónle řnadny řtol je řřryřtuř, pschetož řóh je jeho wuřtajiť řa řnadny řtol psches wěru w jeho řrwi (řtomř. 3, 25). Duž móžemy ř řhrobľosću ř jeho tronej pschistupicž, niž ř wotrocžkowskej bojosću, ale w džećazym dowěrenju na řnadu, wot řřryřtuřa nam wřhitřim dořytu. řschistupicž w pokutnej wěre — poniřny a řesuřej poddaty, to je prawy pucž ř řnadže řesuřowej. řchťož řajki pschidže, namaka řmilnosć a řnadu, pschetož ř jeho poknosće bjerjemy řnadu řa řnadu. řhwatajmy ř njeřerneho morja do wuřhowa řesuřowej řnadny, řo byřmy řo řunu wuřhowali na řodži psches morjo řmjercze ř wěćnej wuřhowanzy wěćneho řnadneho řtola w njebeřach. řamjen.

Njeprawe kubľo.

řrudnje bě w domje, řiřcheže řrudniřcho we wutrobje řabriřanta řrobřta. Dwaj řyřazaj řrimnow řyřbjesche wón řa nětotre dny řenemu wěrićelej wupľacžicž, a mějesche řědy řto w řwojej pokľadnizy. řjes řym řo wón řa ředjesche a rowpominasche, řo wo jeho řurje řakľapa, a na jeho „nutř“ řastupi řprawny řiřakľa řubasč, kotryž řiřom řěta doľho ř nim we wobřhodnym řwajřtu řtejesche. Wón mějesche moľ řjež řiřcheže řrudniřchi napohľad řyžľi řrobřt a djesche řrařchijwe:

„řa ř jenej řrořtwu řu. řwoja řona je njeřzele doľho řhora, wřchu řwoju řařľuřbu řym řa řapřku pschetřebať, džeľ mojeje domjazeje nadobny je na wupozčeřni řastajeny; řa ani řjenjeřka w domje nimam; řeno tónle řoľ řiřcheže mam“, řu wón řotterijny řoľ ř dyřřaka wuceže. „řřym pschezo řrať a řo řboža nadžiřať, ale dořyl řenje ničo njeřřym; njeřacze ři tón řoľ řa řnadniřku wotľupicž?“

řabrikant řiřčtra řubasča wobřarowasche a bě řwóľniřny, jeho řrořtwu dořľnicž; řa wjele dže řiřcheže mějesche, řo móžesche tón řoľ řapľacžicž. Wón řo řčini, ale pschistaji:

„řak řusto řym řam řrařľ, řo řu řotterijne řjenjeř řhubjene řjenjeř! Dořycž ničo njeje, a řamo, řdyž tónle řoreďki řad řas řastupi, řha řola nad řajřimi řjenjeřami řane řohnowanje nje wotpoczuje.“

„Wěro, wěro“, wotmoľwi řubasč, řako řwoje řjenjeř džeřownje pschija.

řnjes řrobřt řařo do řwojich řyřľow řapadže. ř wotřal řyřbjesche řjenjeř řracž, řo moľ řwóľ doľ řapľacžicž? Wón bě řľubřchi řyžľi tón muž, řotremuž bě řunje wupomřať, pschetož wón mějesche řjenje řyžľi ničo, wón mějesche doľ. Dwaj řnej doľho wón ř řym pschetřeba, řo pomož řytasche, — podarmo! řřecži džeň řhraba wón wřčelake řóďne řapřery, řadne řjenjeř, řmóřřaze řary řwojich džeći w řromadu a pschijneje je ř řupjenty řořom do jeneje pschemenjeřneje.

„řdyž něřto wotpľacžu, řmeje řoľ wěrićel řnano řiřcheže řčezępliwořč“, wón řyřľesche, woczarowawřchi, řať wjele řjenjeř dořtanye.

„řřcheju wjele řboža!“ řjekny řyřle řankwier, řiž bě na řoľ a dořycžne řopjeno pohľadnyľ. řasč řoľ bu psched řřjomi řnjemi cžeňjeny a je 18,000 řrimnow dořyl. řa móžu řam ře řjenjeř řnyřom wupľacžicž.“

A řriedny řacž móžesche řo řrobřt prawje dořomnicž, řezachu ře řrote a řapřerjane řjenjeř psched řim. řčehaniřny wón wřhitřo do řakow řtyřa; wón bě něřko bořaty muž.

Běřche wón řo? Bě wón řo woprawdže? řako bu tón řoľ cžeňjeny, wón řemu njeřľuřčesche, ale řubasčej. řřmėdžiřche wón něřko řeho njeřwėdomosć wuřicž a ře řjenjeř wobřhowacž? řjebe řo pschecžimo bójřim a cžľowřim řakonjam řřřřrowane? A njebeřche tón muž, řotremuž ře řjenjeř řľuřčachu, řyřřamnyř we wosębitej měre potřebny? Wón móžesche řwojej na řmjercž řhorej řony ř nimi řnano wumęjenje, na řóždy řad řať wosęwjenje pschijneřč.

Abo njebe řo řaž řoži řořt, řo řo řemu řunje něřko w jeho wuľfej nuř řale njeřoczarowana pomož dořta? řrobřt řo ře řobu bědjesche. Ale řacž drje wón, řwojej řyř řtyřnyřchi, řo modlesche: „řjeřjedž řje do řpytowanja“? řa njeřerju.

Wón podleřa. řasajřra bě jeho wěrićel řapľacženy, a bójřny na řo wón ře řiřcheže něřotřnyř dnyřich řpokoji.

řubasčowa řona wumřje. řrobřt wřčę pohřebne řhóřty řapľacži a řubasč njeřjedžiřche řo řemu dořč džeřowacž. Wón řtejesche něřko ře řwojimi maľmi džećimi řam a rowřudži řo, ř řwojej řarej maczeri do řčtyřřeje cžahnyč, řo by řa jeho dom řastarala; wón řo nadžiřesche, řam ře řařľuřbu namakač.

řrobřt běřche řpokojom, řo wón w precžľu cžeňniřche. řschetož něřko řyřľesche řo wón řola řřonežny řwojich řjenjeř wjeřelicž móž. řať doľho řacž wón řubasča pschezo wıdjesche, nočnyřche jeho řwėdomnje řjelcžecž, řotřež řemu njeřřčestajny „řaducho, řubjeny řadusche!“ pschimoľasche. řdyž řudže řebany řakľe ř jeho woczow, potom řyřľesche wón řařo měř a pokoj namakač.

A wón móžesche řať řbořowny byč. řeho wobřhod řčęřesche, wón řaneho doľha wjazy njeřejesche. Ale njeprawe kubľo njeřnyje. řbože w řrobřřowym domje wjazy njeřyřľesche. Wón řaneho měra njeřejesche, jeho řona wumřje, jeho řři řčęřjaze džeći ře, wón řo do cžasřa řeschėdžiři a řestari; řemu bu pschezo řařniřcho, řo řapľacjenje řa jeho cžinjenje řiřom něřko nad řim wotpoczowasche.

Duž wón něřko wobřamny, pschelřchijwene řjenjeř wrocžicž. Wón dže bě řo řiřo řawno řyřľ, ale řaniba běřche řemu řyř řwajřala; řola něřko bě wón řrucze rowřudženy.

řdže bě řubasč? řrobřt řwóľ řamotny řom řamny a pucžowasche do řčtyřřeje. řřonežnyje řo měřřno namaka, řdžež bě wón byřľiľ. Ale wón řam wjazy njebe. řo řmjercži řwojeje maczerje běřche wón w precžľu cžahnyľ. řřiřřo njeřjedjesche řdže, bě řo řiřom doľhi cžasč. Duž řo řrobřt ř řymi řjenjeřami, řotřež jeho řaž wosęň řalachu, řařo wrocži. řschezo ř nowa řo wobřonjowasche, řola wo řubasču ničo řhonič njebe.

řrobřt běřche řľemjenty muž. „řaducho, řaducho!“ pschezo w řim řľincžesche. řo mnořich řěřach řas w řosęčenzu ředžiřwiřchi, wón řenu nowinu do řuki řřa. řu řemu njeřabzy řjeno „řubasč“ do woczow řadže. řčto ř nim bě? řłowina ře řuchimi řľowami řowjeda, řo je řebi řary džeľacžer ře řčtyřřeje we řwinje dla řyřobneje nuř řiwjenje wsať.

řrobřt na řmjercž wobľėdny. Wón njeřejesche řaneho řłowa; w řim řať wóřřje wolařche, niž wjazy: „řadusche!“ — ale: „mordarjo, mordarjo!“

Dwaj řnej řořdžiřcho řařama nowina ře řuchimi řłowam

f nawjedzenju dawasche, so bu njesnaty muž w lěhu sajaty, kotryž pschezo „padusche! padusche! mordarjo! mordarjo!“ wótsje wołasche a so pschi tym s pjasčomaj bijesche. Seho jako womrótnjeneho spósnachu a bludnizy pschepodachu.

K. A. F.

Džerži twoja kótwiza?

(Hebr. 6, 19.)

A džerži twoja kótwiza
We móžnych wichorach,
Hdyž nad tobu je nóz a čzma
A hrosa delekach?
Tu žołmy wysche stupaju,
Tam stala sběha so,
Kiz traschi twoju kóždiczku —
A brjoh je daloko!

A džerži twoja kótwiza
We styskach wutrobnych,
Hdyž duscha spróžnej schidle ma,
Čze tyschi śwět a hrěch?
Hdyž mēr a sbože wutrobny
Čzi hela rubicz čze,
So čzasto sdychnjesch šamotny
A plakašch žalostnje!

A džerži twoja kótwiza
W tamnej hodzinje,
Hdyž čzujje tyschna wutroba,
So šmjercz čzi blisko je?
Hdyž semi rjeknjesch božemje,
Čzo šhubi kóžda móž,
Čzo sfónczi twoje žiwjenje,
A pschińdže dolha nóz?

Haj, wěstu twjerdu kótwizu
Ma nascha kóždiczka:
Tu žiwu sbóžnu nadžiju
Ma milosčž Chrystuša!
Njech wichor dže najstraschniji,
Čzo žołmy waleja:
Maš wita pschistaw njebjeski
A šwětłosčž bjes kónza!

Jan Waltař.

Knježe, wostaj jón hišče tuto lěto.

Běšče nowe lěto. Ludžo wote mschě džěchu. Duchowny běšče wo njeplódnym figowym shtomje přědował (Luk. 13, 1—9). Šbóžnik powjeda pschirunanje: Knjes winizy pschińdže a pyta plody wot shtoma; ale dokelž žančh njenamaka, pschitasa wón, so by so shtom porubal. Winizar pak prošy: „Knježe, wostaj jón hišče tuto lěto, hačž jón wobkopam a pohnoju.“

Zyrkej běšče, kaž pschezo, nowe lěto bohacze wopytana byla; běchu tu tež tajzy pobyli, kotřiž hewal sa žyle lěto ke mschi njeřhodža. Duchowny běšče móžnje přědował wo rjanym pschirunanju, ale tola bě dosečž tajkich wutrobow, pola kotrychž běchu napominaze šłowa nimo čzahnyle, kaž wětsiř nimo wuschow duje.

Dwaj mužej běšchtaj hromadže na jenej ławzy šedžaloj; wonaj tež hromadže wote mschě do wšy dele stupaschtaj. Tón stary běšče s kowańnje, njemóžesche pak wjazy šam to čzežke džělo dokonjecz; wón šwojemu šynej s čzašami kufš popomha, shtoz

móžesche. Tón drugi, mlody čzłowjek, hiščeze dolho wo wšy njebč. Wón bydlesche s napschecža kowańnje a běšče šchemz.

Stary pomalu stupasche, na šwój kij so šepjerajo. Wón stonasche a šebi šylšy s woczow trějesche. Mlody, rjenje šwoblešany šchemz se špodžiwanjom na njeho hladasche a so jeho woprašča:

„Se waš to přědowanje tať jara huulo?“

Stary kiwasche, a hdyž hróšno džěšchtaj, wón mlodeho pscheprošy, so by jeho juntrócž na wjeczor, hdyž je šwjatof čzinił, wopytačž pschischoł — so čze jemu potom powjedacž, čzeho dla je jeho přědowanje t šylšam huulo.

A tať so sta — na wjeczor pschińdže šchemz. Stary šedžesche w šwojej komorzy šam, — biblija woczinjena psched nim ležesche. Wón šapocža powjedacž:

„Šako mějachmy loni nowe lěto, ja tam we ložu ležach a běch na tu nowu šhorocž čzežko šhoril, kotraž tehdom wokoło šhodžesche. Mlodzi tutu šhorocž lohko pschětrachu — ale mje wona šhětro pschemja. Mějach tajku horzotu, so myšle šhubich. Tehdy mi moje hrěchi kaž hory na šwědomnje padnychu — a mój najwjetšchi hrěch běšče palenz-picže. Šydomdžěšacž lět běch stary a hiščeze pschezo wotrocžł hrěcha. W mlódschich lětach drje běšče hiščeze hórje bylo — ale ja so tola pschezo hiščeze njebčch wostajil, hačž runje běch stary. Mi běšče žalostnje horzo, mi běšče, kaž by mi do wuschow šahrimalo: „Nětko je tebi postajene wumrjecz, potom pak to šudjenje!“ Ma to běšče mi, kaž bych psched želesny mi durjemj štejal, na kotrychž běšče napišane: „Wěčnosčž“. — Šlapach wo durje, doniž mi poršt nještrawjesche, ale wone so njewoczinihu; nutštach pak bě hlóš šlyšecž: „Porubaj jón! Šydomdžěšacž lět stary a žaneho ploda! Šydomdžěšacž lět a pschezo hiščeze palenzowu picžł, pohrubaj jón!“ Duž běšče mi, kaž by so wšcha moja móž šhubila a kaž bych morowy t semi padnył; moje pošlednje šdychowanje pak běšče: „Šmil so! Šmil so!“ Wšchitko woczichny — ja ničzo njemyšlach, ničzo njecžujach. — Šako po šhwili šašo t šebi pschińdžech, šašo hlóš šašlyšach, kiž kaž šady wrotow wěčnosčže šallincža: „Hiščeze tuto lěto! hiščeze tuto lěto!“ Bóršy po tym šwojej woczinihu. Mojeho šynowa džowczicžka pschi mojim ložu štejesche a so praschesche: „Džědo, budže wam nětko šašo šepje?“

Ša njemóžach ničzo wotmolwicž, ale so jeno trochu wužmėjo na lube džěčzo pohladnych. Duž mje majšasche a praji: „D džědo, šajti šcže wy nětko šašo mlody a rjanj, ja čžu to hičž tym druhim wupowjedacž!“ A s tym wona wuběža.

Tehdy buch wumoženy wot šwojeho hrěcha a šym wodacze namakał. A nětko je šašo nowe lěto a ja šym pschezo hiščeze živy — ja šym pschihotowany, njech mój kónž dženska abo jutje pschińdže; ja wěm, so móžu šbóžnje wobsamknyčž psches šwojeho lubeho Šbóžnika.

Mlody šchemz běšče s měrom pschipošluchał, a jako staremu dobru nóz praji, tón jemu hiščeze tuto šłowo šobu na pucž da: „Štari ludžo dyrbja, mlodzi mōža wumrjecž!“ Teho dla dyrbjeli wšchitzy šady wrotow wěčnosčže šlyšecž tón hlóš: „Hiščeze tuto lěto!“

Šhudny tkalž.

Powjedacžko se šarscheho čzaša. Šodał K. A. F.

W jenej wjeszy, wot drohow a městow wotležanej, bydlesche mlody tkalž, tón bě pobožny a šprawny, ale šhudny. Šeho žona, runje tať šromna a dobročziwa kaž wón, jemu pschi rjemješle wot ranja hačž do pošdneho wjeczora šwěru pomhasche, a pschi wšchěm tym njeměšchtaj taj dobray čzłowjekaj hušto njeđzele dolho ničzo druge t jěđži, dylžli bėrny a šel; tola wonaj běšchtaj šbožomaj,

došel ž bo lubowaschtaj a měješchtaj dobre šwědomnje. Bóh tón Anjes běšche jimaž tji nadžijepoľne džěczi wobradžil, kotrež se wschej starobliwoscju kublaschtaj a k wschemu dobremu napominašchtaj. Šchtóž k nimaj pschindže, šo nad jeju radošcziwej myšlu a lubošcziwym wobkhadom wješešche, a něfotryžtuli w jeju šrijedžijnje rad i bėrnami ša lubo wša, šo by šo na šchešczijanškim rošrěcžowanju mlodeju mandželskeju wolšchemicž mohł.

Šunu jedyn rjany lěcžny wječor pschindže k temule tkalzej derje šdrascženy muž; tón jeho pschecželniwje postrowi, prajizy: „Njewšmicže ša šlo, šo tak pošdže do Wascheho domu šastupjam. Mam dženska hišcže hacž do W. hicž a nješnaju pucža; nječacže W. šy tak dobry bycž a mje hodžinu daloko pschewodžicž? Šotom mohł drje šo šam dale namacacž; chžu Wam to bohacže šaplacžicž“. Kucže škoczi tkalž se štoła, woblecže šo šwoju wotnošchemu, ale derje wuplatanu šufnju a krocžesche špěšchnje a wješele psched šwojim zušym knjesom do přědka.

Dužy po pucžu rošrěcžowaschtaj šo wobaj wo wišelafich wěžach, a tón zušy bė jara pěčny a dowěrlivy. Šako běšche šo škóncžnje žyle šacžmilo, tón nješnaty i dobom šasta, wucžeže pišcžakku i dnyšaka a šahwišda tak móžnje, šo wboheho tkalža po wschěch štawach šyma pobėhowacž pocža; w tym wofomiku wuwalichu šo něhdže wošmjo abo džěšacžo šylni khadlojo i bliskich šerkow a rošrěcžowachu šo i tym zušym, kiž běšche jich nawjedowat, wo wurubjenju jeneho bliskeho mlhna, kotryž chžychu w šlědowazu nóz wuwješcž. Ša to pschedštaji jim nawjedowat k hudeho tkalža jako noweho towaršcha, prajizy, šo drje šo wón w tu šhwilu hišcže trochu bojašny bycž šda, šo pať šo to bórny da. Šón nješbožowny muž padže na šwojej koleni a prošesche wo šmilenje; tola jedyn i nich nastaji jemu pištolu na wutrobu a šarjewi: „Pať džěšch šobu abo wumrěšch!“ Šotom šapschijeschtaj jeho dwaj a wlecžeschtaj jeho šobu. Wofoko poškozny dozpicchu našpomnijeny mlhny; tam šo nutšlamachu, a tón k hudy tkalž a hišcže jedyn druhi dnyrbjeschtaj na štraži štacž. Šola ludžo tyčle rubježnikow wušlědžichu. Šu běšche jich mēra pošna; nawjedowat rubježnikow, našch tkalž a hišcže něfotši drusy buchu šajeczi, cži drusy cžeknychu.

Mjes tym pocža šo ta wboha žona domach štaracž a šo tyšchicž, jako jejny muž tak dolho wuwosta, a došel ž wón tež našajtra hišcže domoj njewróczi, dha bu jejna tyšchnošcž njewuprajnje wulka; šušodžo wuňdžechu jeho pytačž, ale njewidžachu a nješlšchachu ničšo wo tym nješbožownym. Ša wboha žona bė bještrošchtna a hišcže njewjedžesche, šakju štrašchnu powjescž doštanje. Šched wječorom hacle šhonichu ludžo wo pschedewšatym rubjenštwje w pomjenowanym mlhnje, a i dobom tež, šo je našch tkalž šobu pošdla byl, šo je i nawjedowarjom šajaty a na šmjercž a žiwjenje w šastwe šedži. Nětko šo ta wboha wjazy džeržecž njeda; wona pschepoda šwoje džěczi jenej šušodžinje a bėžesche, šchtož móžesche, do mēšta, hdžež jejny muž jaty šedžesche; jejny přeni pucž běšche k šudnikej, kotremuž šhód wěžy powjedasche, tak daloko hacž jón wjedžische, a prošesche jeho potom na kolenomaj šlecžo, šo by jejneho wboheho nješbožowneho muža wumohl. Šle šudnik, hacž runje ju i wutrobu wobžarowasche, njemóžesche jej pomhacž; pschetož ta wěž mēješche šo šormalnje po šakonju wuwješcž; tola jej wón dowoli, šo šmėdžische jeho wopytowacž.

Njewopišajomny běšche wustup, kotryž nětko šcžehowasche; wobaj mandželskaj šamaschtaj ruzy k nješju a wolašchtaj šo k Bohu, jenicžkemu wumóžerjej njewiny; potom pytasche tón muž šwoju wbohu žonu šmėrowacž, a prošesche ju, šo kucže Boha džeržecž, kiž ju w tutej žaloštnej nušy wěšcže njewopuschczi; pschetož jeli-šo je wón tež wopať cžinił, došel ž budžische šnano radšcho šmjercž wušwolicž dnyrbjał, mēšto teho šo je i rubježnikami šchol, dha tola wschehowědomny Bóh wě, šo je wón jeno šwojeje šwójny dla šmjercži wuňcž chžyl a jeno i lubošcžu k nej šlabny byl, w tej

nadžiji, šo jemu Bóh, kiž jeho njewinu šnaje, wěšcže i jeho nušy wupomha. Šotom šo taj nješbožownaj mandželskaj rošžohnowaschtaj, pošylnjenaj w dowěrje k šwojemu nješbestemu wótzej, a ta žona šo šašo k šwojim džěcžom wróczi; tola wopyta wona šwojeho mandželskeho hišcže wjazy krocž, a pschi kóždym šendženju pošylnjowaschtaj šo hromadže we wěrje a šhromadnej modlitwje. Šle wšchnošcž bė psches mnohe ša šobu šlědowaze rubjenštwu nušowana, šakonje škrucžicž, a po tutych běšche tež wbohi tkalž šchibjenžu šašlužil, došel ž bėchu jeho i rubježnikami šobu došahnyli. Šchtož pať bė najhóršche, nawjedowat rubježnikow běšche šo se šwojimi towaršchemi šrěcžal, šo chžedža teho tkalža na šchibjenžu pschinješcž, nječ k hoičtuje, šchtož chže; teho dla bėchu woni mješ šobu psches jene, šchto dnyrbjesche kóždny pschi pschepšchowanju dla njeho wuprajicž. Šlawjedowat wobkrucžesche, šo je šo wón hižo pschi wjazorych rubjenštwach šobu wobdželał, a mjenowasche potom te mēšta, a i tutym wuprajenjom pschindžechu te druge psches jene; jako potom šudnik wschěch hromadže pschepšchesche, a tón k hudy tkalž šwoju njewinu wobkrucžesche, dha wjedžichu cži rubježnyž šwoje wuprajenja tak na wěrnošcž podobne šcžinicž, šo žadny dwěl wjazy wšche njewosta; haj, woni móžachu jemu do wocžow prajicž, hacž dha šo wón Boha nješoji, šo tole přeje? — Šak džěšche to wot jeneho pschepšchjenja k druhemu, a tón wbohi njewinowaty tkalž njemėješche žanych šarěcžnikow, hacž šwoje horze šylšy.

Škóncžnje buchu akty šamnjene a šwawnemu šudej pschepodate; tón na to šymno-šrejnje wušudži: Škalž ma šo najpředny wobwješchž, a potom tež cži drusy, hdyž šu předy wotprawjenje přenjeho šobu wohladali; jeno i tym rošdžělom, šo maju šo jich cžěla na kole štamacž. Šako bė krajny wótž tuto wušudjenje pošpišal, bu wono jaty wušjemjene a i dobom tež poštajene, šo ma šo to šamo ša tji dny wuwješcž.

(Šschichodnje škóncženje.)

Wšelake i bliska a i daloka.

— Šwješelaze wopotašmo šahorjenja ša našche šchule šlšchimny i Běšeho Šholmza. Anjes ryčerkubler Julius Groša je tamnišchej šchulškej wošadže 2000 hr. daril i tym poštajenjom, šo ma šo daň k wušnamjenjenju pošlych šchulerjow tež ša napravjenja k štrowotnemu pošylnjenju a šawješelenju džěczi našožicž. Wěšcže je to dobra myšl, šo ša štrowotne rošwivanje džěczi w šwobodnym cžaju poštaracž, wošebje dobra pať ta myšl, našche džěczi psches přamije (wušnamjenjenja) k pošnosczi pošonjowacž. Duž móžemy jenož pschecž, šo bychu drusy po tymle namjecže cžinili; hdyž pať šo to nještawa, by jara derje bylo, hdy bychu šo šakke šchulške přamije je šchulškeje pošladnyž šawjedle. Šschetož hdžež šu, šu šo najlěpsche našonjenja i nimi cžinile.

— Šak ma šo na ruško-japanškim bitwišcžu, šo šaknje prajicž njeda, došel ž šu powjescže žyle šebi našphecžimo rěcžaze. Šak wjele je šnano do přědka prajicž, šo budža Šapanšy na morju dohčž, Šužy pať na kraju. Šakwjetschi štrach je ša naš w Europje, šo najšerje wójna mješ Šurkowskej a Šolharškej wjazy wotwobrocžicž njeje.

K rozpominanju.

Wo bknjež swoje žadosće; wone su najwjetsi njepřeceljto twojeho zboža.

Šklucžil ša šacžanško-šerbške pišmo: **z** = i (zub); **s** = š (syn); **š** = šch (šat); **e** = ž (cworn); **é** = cž (čerń); **č** = cž (črij); **ř** = šch po p a k (přah, křud), i, šj, šch po t (tři, třo, třasé).

Sy-li spēwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spař měrnny
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Szerbske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždu šobotu w Smolerjez knihicziščetni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Reminiszere.

Rom. 8, 31.—39.

Sahorjenje rěči i nascheho teksta, hdyž Pawoł křěrlusč nascheho teksta saspěwa i tymi rjanyimi synkami: „Je Bóh ja naš, ščo móže pschecziwo nam bycz?“ A tajka móž leži w jeho słowje: „Ja bym wěsty!“ Spěwajmy teho dla i nim šobu:

Wyšoki křěrlusč wo wěstosći nascheho šboža.

Wopschijecze teho křěrluscha šwopschimnjemy do tychle słowow:

1. Kaž ty chzešch, Anježe, bym spokojeni;
2. Hdyž bym wot tebje njedželeni.

1. „Kaž ty chzešch, Anježe, bym spokojeni.“ To je křěščijanske hešło křěščijana, kiž je šwojeho šboža wěsty. „Je Bóh ja naš, ščo móže pschecziwo nam bycz?“ tak šapoczńje šo našch tekst. Ale tola, ščož chze ja Boha a i Bohom bycz, pschecziwo temu je wjele na šwěcze, haj tón je na šwěcze šazpieny; pschetož džěczi šwěta šu jenož žiwe ja tutón šwět. Křěščijenjo pak šu žiwi ja druhi kraj, i kotrehož drje šo hišcze ničto wrócił njeje; kiž wěria do Boha, kotrehož hišcze widželi nješbu; kiž tudy wšitke wobczěnosće šczěpliwje šnješbu w nadžiji, šo čzěrpjenja tuteje čzafnosće nješbu hódne krafnosće, kotraž nad nami šo šjewi. Je to džiw, šo šo to džěczom šwěta šměschne šda? A njedyrbjalo to bolecz, hdyž naš šwět ja tajkich wobhlada, kiž šady potraczowazeho čzafa našad woštanu? Haj wěšo, kaž dołho šwojeje wězy wěsczi nješbny. Hdyž pak bym křóny wěsty, kiž mi

Bóh pschihotował je; hdyž bym pšnal, šo Bože myšle nješbu čzłowške myšle, je wušměschenje šwěta šwoje zahadło šhubilo a ponižni móžemy špěwacz: „Kaž ty chzešch, Anježe, bym spokojeni.“ A i šwětej wokoło naš pschindže hrěch w naš, kiž chze naš šatamacž. Šapochtoł praji: „Ščo chze na wušwolonych Božich šforzicž? Ščo chze šatamacž?“ Tajke hodžiny by tež pscheył, hdyž hlóš we wutrobje šakšyšcha, kiž tebi wotkry twoje žyle hubjenstwo, šo dyrbjěšche i šapochtołom šdychowacz: „Ja hubjeny čzłowjeł, ščo budže mje wumóz i čzěla šmjercze?“ Tajke wobštorzowaze hlóšy bola, a tola šu nušne i Božej šrudobje, kiž želenje porodži, wo kotrež ničomu žel njeje, njedyrbjeli šo tehdom Božemu šhoštanju podczifnyč a prajicž: „Kaž ty chzešch, Anježe, tak bym spokojeni!“ Ani křičiž naš nješmě do šadwělowanja wješč. Hdyž tež naš tajki čzěži křičiž njetriechi kaž šapochtoła Pawoła, bym jo tola tež druhdy šaczuli, ščo rěka, wot šwěta hidženy bycz, dokež teho Anješa pušczič njechamy. Wny drje bym tež šaczuli, ščo rěka pschezo wachowacz, hdyž šwět lohtomyšlunje Bože kašnje pschěstupi, ščo rěka wšchědnje šwoje čzělo křičowacz i lošchtami a žadosčemi, hdyž šwět wjekešy po šchěrošim pučzu křodži — to drje boli a šamopšcheminjenje je nušne a tola hdyž bym wěsczi, šo je to tón křičiž, kiž ja Anješom nješemy, kiž je wón tyšaz křócz čzěšchi nam předy nješł, njedyrbjeli šměrom bycz a w tej wěstosći špěwacz a pšnacž:

„Kaž ty chzešch, Anježe, tak bym spokojeni.“

2. „Hdyž bym wot tebje njedželeni.“ Wěšo našche křěščijanske žiwjenje šteji napschecziwo žiwjenju šwěta:

ſchtóž ſwět ſwoje kublo a pokladu mjenuje, je nam jenož pucžowanſki pjenjeſ ſa krótke pucžowanie pſches žiwjenje. Swěta wěnzny ſu nam ſmjertne wěnzny, kiž drje bñſchcža, ale njewonjeja — wjeſele naſcheho žiwjenja je naſch Sbožnik. A tola hdyž je nawal rěki ſylu, kotremuž napſchecziwo pluwamy, je Wóh ſa naſ, ſchtó móže pſchecziwo nam bycz? Nunje ſchtóž naſ wot ſwěta dźeli, ſjednocza naſ ſ naſchim Bohom, ſchtóž naſ ſwěta njepſcheczelow cžini, cžini naſ pſcheczelow Božich — a duž njech naſ ſwět wuſmėſchuje a hani, na tamnym dnju ſo ſjewi, ſchtó je mudriſchi byl: Wěſo hrěch nam žiwjenje wobcžezja, ale hdyž ſwět k temu njedóndže ſo pruhowacz, dźeržimy my ſwoje pokutne dny, ſo ſami ſe ſobu do ſuda džemy a pomyſlimy ſebi na ſmjertnu hodžinku, na row a ſud. Dofelž ſhorofcz cžujemy, praſchamy ſo ſa lėkarjom a jeho namaſawſchi my wěſczi ſwojeho ſboža ſpėwamy: „ſchtó chze na wuſwolennyh Božich ſkoržicž? Wóh je tudu, kiž prawnyh cžini. ſchtó chze ſatamacž? Khrystuſ je tudu, kiž je wumrjel; haj hiſchcže wjazny, kiž tež ſbudženy je; kotryž je na prawizy Božej a ſaſtupuje naſ.“ Tak my ſ pokutnymi ſylſami ſwojeho Sbožnika ſapſchimujemy. Wěrnó je, bjeſ lubeho ſchizja njednje a ſchtóž chze ſchecſcžijan bycz, dyrbi wſchelake pſchecžerpicz, ale hdyž ſym tēho wěſty, ſo ſo mi ničzo njetanje, ſchtóž Wóh poſtajił a wobſamknył njeje a ſo je tež hodžinu poſtajił, hdyž ſchiz jaſo wote mnje wofmje, potom mje ſchiz wot Boha njedželi, ale k Bohu wjedže, ſo ſebi pſchezo jaſo praju: Kſchecſcžijan bjeſ ſchizja bycz njemóže, a ja wēm, ſo ſym na prawym pucžu do praweho wótzneho kraja. Duž prijcz je wſchēm dwėlowanjom a njedowěrjenjom, kotrež ſebi naſch Sbožnik njefaſluži. Stupmy a ſałożmy na ſałożk ſchecſcžijanſkeje wěſtoſcže naſcheho ſboža, wuſnajo ſ Pawołom: „Wty ſmy wěſczi, ſo ani ſmjercž, ani žiwjenje, ani jandžel, ani knjeſtwo, ani móž, ani nēcziſche, ani pſchichodne, ani wyſoke, ani hłuboke, ani žane druge ſtworjenje njemóže naſ dźelicž wot luboſcže Božej, kotraž je w Khrystuſu Jeſuſu, naſchim Knjeſu. Hamjen.“

Hubjenny cžitar biblije.

Ruſki kžezor Alexander I. raſ pſches gowernement ſekaterinoſław jėdželſche, poſaſta na jenej poſtſkej ſtažiji a da ſebi cžaj pſchihotowacz.

Na jonym pulcže pytny wón nowy testament a ſo pſchedſtejiczerja ſtažije wopraſcha: „Cžitaſch ty wjele w tutej kniſy, mój ſyno?“

„Kóždy džen w njej cžitam. Majeſtoſcž!“

„To je prawje wot tebje, — hdyž dha w tu khwilu ſtejiſch?“

„W ſcženju ſwjateho Mateja.“

„Nó, dha cžitaj prawje pilnje — ſchtóž ſbože ſwojeje duſche pyta, tež ſwoje cžafne ſbože namaſa.“

Sako pſchedſtejiczer je iſtwny ſtupi, kžezor mjelcžo pjecz ſtorublowſkich bankowkow mjeſ poſhlenje ſtawy ſwj. Mateja položi. Nėſchto cžafa po tym ſo kžezor na tymſamym pucžu wrócz. Saſo wón na tamnej ſtažiji poſaſta a ſo pſchedſtejiczerja ſtažije wopraſcha, kaſ daloko je we ſwojim bibliſkim cžitanju pſchichol.

„Hacz do ſcženja ſwjateho Lukaſcha,“ rėkaſche wotmołwa.

„Nó, wohladajmy, podaj mi tu knihu!“

Te pjecz bankowki hiſchcže njedótknjene na tymſamym mēſtnje ležachu, na kotrež bėſche je kžezor položił.

„Čza je wulki hrěch, mój lubny,“ kžezor pſchedſtejiczerjej rjekny, kiž budžiče ſo ſahañbjenja a poſtróženja dla najradſcho do jemje

pſchepadnył. „Ty Bože kraleſtvo njeiſty pytał, nēcko dyrbiſch tež ſeiniſke myto parowacz. Daj ſebi to k wucžbje ſlužicž!“

Te pjecz ſtow rublow buch u mjeſ tamniſchich khudych roſdželene. F.

Boža wulka luboſcž.

(Romſk. 8, 31—39.)

Je ſa mnje Wóh, ſchtó bojecž chzu
Sso njepſcheczelitwa ſwěta?
Wiſchaf ruku dźerži nade mnu
Wón hižom dolhe lėta.
Wóh ſo mnu je a wodži mje!
Hdyž rjenſchi troſcht je na ſwēcže?
S nim minu ſo wſchē ſtrachi.

Wóh je mój Wóczcz pſches Khrysta,
Kiž ſa naſ je ſo podal:
S nim wón mi wſchitko hnadnje da,
Je kóždy hrěch mi wodal.
Ssym Bože džecžo pſches wėru,
ſchtó potom traſchi wutrobu?
S krwē Khrysta mēr mi kčžje.

ſchtó chzyl mje nēcko wobſkoržicž?
Ja pſched Bohom ſym prawny;
ſchtó mje chze k heli ſaſtorcžicž?
Mój ſchit to je ſchizž krawny,
Na kotrymž Khrystuſ wumrjel je
A pſches njón dželſche ſe ſmjercže,
Bycz brėdnik pola Wótza.

Ty wulka luboſcž njebjeſta,
ſchtó twoje plomjo haſnje?
Styſk, žalofcz, mjecz, hłób, nahota
A ſchtóž naſ traſchi cžafnje,
To wot tebje mje njedželi,
Hacz junu póndu k wēcžnoſcži,
Hdyžž tebje połnje ſłodžu.

D ſbožna wětoſcž ſ wyſoka,
Ty do mnje radoſcž lijeſch;
Mi ſ tobu wyſta wutroba,
Ty moje rany žijeſch!
Duž ničzo dželicž njemóže
Mje wot Božej luboſcže,
Kiž je we Jeſom Khrystu!

K. A. Fiedleſ.

Spėwarſke.

We wulkim mēcže bydleſche w poſhmurnym pincžnym wobdlenju, pſches kotrehož male wokna ſwětlo jeno ſporje ſ wuſkeho dwora padaſche, jena cžėbliſta ſwójba. Muž bėſche ſo do picža dal a ſ tym ſebje a ſwojich do nuſy a hubjenſtwa pſchinjeł. A tymle ludžom ſaſtupi duchowny, dofelž bē ſhonil, ſo mējachu woni ſchėcžlėtneho ſyna, kiž hiſchcže ſchcženy njebē. Muž njebē doma. Sako wón žonje roſpraji, cžeho dla je pſchichol, wona ſmėjizy rjekny: „Niz jeno jene, wſchē ſchtyri džecžki ſu njeſchcžene.“

Duchowny jej na to khutnje do ſwėdomnja rēcčcz pocža; ale wona bē žyle bjeſdžatniwa a ſdaſche ſo ſa jeho napominanja ſ žyla njepſchitupna bycz. Wón ſo ju wopraſcha, hdyž je rođžena, a da ſebi to a druge ſ jejneje domiſny powjedacz. Słóncžnje

staji prafchenje, hdže bu konfirmowana, na čož wona se swojeje fšchiny Borstowe spěwaršce pšchinješe a jemu přenju stronu wotewri. Tam stejesche napišane: „K dopomnjenju dosta tule knihu džen swojeje konfirmazije Marja Smochez sa pilnosć, fromnosć a dobre sadžerženje. Palmarum 1872.“

Zako šo wón ju woprašča, hacž dha je tež w tutej knižy čitala, wona wobtruceše, šo je tale kniha we wulkej nudy husto jejny jenicžki trošcht była. Na to šo wón wobhoni, hacž je tamny předať, kotryž je ju něhdy požohnował, hiščeže žiwj. Wona džeše, šo je hižom morwy.

Duchowny jej do woczow pohlada, prajizy: „Scho drje by tónle muž prajil, by-li nětko tudy pšched wami štal a widžecž dyrbjal, šo jeho něhdušča konfirmanka, kotraž jemu tak wjele wješela čzinješe, kaž pohanka šwojim šchtyrijom džěčžom bjes šwjateje fščeženizy wotročž dawa?“

Duž wona š hłobom pšakacž pocža a njemóžesche šylšow dla dołho žaneho šlowežka murjež. Š radošču wona nětko pšchiswoli, šo dyrbjachu šo jejne džěčži fščežicž. Šemu njedželu popołdnju mějesche šo tale fščeženiza. Běšče to hnuzaz napohlad, jako tši najštaršche džěčži wokoło dupy stejachu; najmlódsche bu hiščeže noščene. Tež nan bě pšchi tej šwjatocžnosći pšchitomny.

Dopomnjenje na domišnu a na wobnowjenje fščeženškeho šluba, šo tymle špěwarškim pšchijamkaze, běšče š klucžom było, š kotrymž šo tale, š wopředka na šdacže žyle šamknjena wutroba wotewri.

F.

Wušlyšchana džěčžaza modlitwa.

W Petersburgu, w ruškim hłownym měšče, wumrje njedawno šastojnik a šawostaji wudowu a tši džěčži. Dofelž njebo nan žane šamoženje měl njebē, dha knježesche šurowa nuf w tej wošrocženej šwójbje. Tu napiša jene džěčžo, šydomlětny hólčez, na papjerku liščil, kotryž rěkašče: „Šuby Božo! Moja šotra čže jěšč, póščel mi tši kopeki, šo bych šhlěb kupicž mohł.“ Š tymle liščikom, kiž bě šawalil, běžesche hólčez k najbližšchemu lištnemu šaščežikej, šo by liščil nuts tyšnył. Tola šwojeje mólcžkosće dla njemóžesche hacž k šaščežikej došahnyčž. Bšchi tymle prózowanju wuhlada jeho jedyn duchowny, kotryž k hólčej pšchisłupi a šo jeho woprašča, šchto jow čžini. Šólčez pokafa jemu šwój liščil. Šdyž bě duchowny liščil pšchecžital, prafšesche šo ša tej šhudej šwójbju a hdžž bě šo wo jeje nudy a šprawnosći pšchepokafał, poštieži wudowje nahladny dar. Tola š tym šo hiščeže šmilny duchowny nješpokoji. Na pšchichodnej njedželi wjedžesche wón dweju tych šhudnych džěčži do žyrlwje a předowasche wo šmilnosći a fšchecžijanškej lubošći a powjedasche potom tón podawł š tym šhudym hólčžkom. Škónčnje hromadžesche duchowny w šwojej wošadže ša tu šhudu wudowu a jejne džěčži a duž šmilne wutroby nawdachu 1500 rublow. Tak bu hólčžkowa próšwa, kotruž bě w špomnjenym liščiku wuprajil, wšče wšchitkeho woczatowanja dopjeljnena.

Hłob šylšow.

(Herder.)

Tši dny běšče Štaaf we wutrobje šwojeho nana morwy; — pšchetož šchtwórty džen bě Šobh šebi jeho ša wopor wušwolil. Mjelčžizy čžehnišche Abraham do kraja Morija, do najšlubšcheje žalščže šanórjenty, jako jeho pšchecželny hłob džěščža wubudži: „Šlej, mój nano, tu je woheň a drjemo, hdže je pak jehnjo k woporej?“ „„Mój šyno““, džesche Abraham, „„Šobh šebi šam woporne jehnjo wuhlada!““ Tak wobaj mjelčžizy hromadže džěšchtaj.

Š jako na woporne měšto dóndžeschtaj, a woltať natwarjenty a wšcho hotowe běšče, šapšchija nan šwojeho šyna a položil jeho na woltať, wša nóž do prawizy a pohlada k njebjju horje. Něma

šylša, w nanowym a džěščžowym wóčžku šo šybolaza, pšchelama mróčžele a štupi k Božej wutrobje š wulkim wołanjom. „Abrahamje!“ šawola Šnješowy jandžel š njebjja dele, „Abrahamje! pšchepuščež teho hólža a njecžil jemu ničžo. Došč je!“

Š radošču nan šašodarjeneho šyna, wopor Boži, wóčžo wša a narjekny teje trafčno-wješčeje měštnošći: „Šehovah widži!“ Wbu widži němu šylšu we wóčžku čžerpjazeho; wón widži wutrobinu žalščž, kotraž tyšchnišcho škorži, dyžli wšcho wołanje.

Trojata je čžlowjekow modlitwa k Bohu, a móžnišča je jena dyžli druha.

Modlitwa š čžichim hłobom šo jemu derje špodoba; wón šylšchi ju hłuboko we wutrobje a ju tež š duchowazeju hubow miščoščiwje pšchiswosnje. — Modlitwa nudy š wulkim wołanjom šo pšches mróčžele pšchecžiščežuje a žehliwe wuhlo na hłowu počžiščežerja hromadži. — Tola pšche wšcho móžna je šylša wopuščeženeho, kotryž šo twjerdže Boha džerži a mrje. Wona rošpacža wrota a šašubi, čžiščeži šo k Božej wutrobje a šložuje hlady Widžaweho dele.

F.

Šhudny tkalž.

Šowjedanečžo je štaršcheho čžaša. Šodał K. A. F.

(Škónčjenje.)

Šhudny tkalž bu po wšchej krajinje jara wobžarowany; pšchetož kóždy jeho ša njewinowateho džeržesche; jeno šo wón njebudžišche šobu hič dyrbjal, běšče powšchitkomne mēnjenje. Šnješ duchowny, kiž bě jeho wěrował, jeho čžasto wopytowasche, a namafa jeho, kaž móže šebi to kóždy lohko myšlicž, w najšlubšchej šrudobje; wón pytašče jeho pšches trošcht nabožiny pošbēhnyčž, a modlesche šo š nim hacž najnutrišcho, tak to tón dobry muž škónčnje wutrobotošč šapšchija a šo wóčžowškimaj rukomaj šwojeho Boha w džěčžazej myšli podwoli. Šeho žona wołasche šo š hłobom k Bohu wo wumoženje a běžesche džēn pšched wotprawjenjom, šajkaž běšče a stejesche, š rošpščenymy wlošami do hłowneho měšta a žadašče š wječhowej porěčžecž. Nětko šo runje trjechi, šo běchu pšchi wobjedže nekajki podawł wupowjedali wo jentym šhudym hospodarju, kotrehož běchu njewinowacže wotpravili; to běšče škladnosć dało, tež wo jatym tkalžu rěčžecž; pšchetož ta wěž bě tež pola dwora šnata, a wječh počža nad tym rošmyšlowazy byčž. Ša žona dyrbjesche na měšče šastupicž. Šeje šprawne luboščiwje woblicžo a jejna šrudoba rěčžeschtej tak móžnje, šo šo wječhowej jašne šylšy po ližomaj ronjachu, a šo bu wona wo njewinje šhudeho tkalža pšchegwēdžena. Wona tu wobohu žonu hnydom k wječhej dowjedže; tež tón bu k šylšam hnuty a džesche: „Dobra žona! Šašch muž njedyrbi wumrjecž; čžu na měšče někoho š tutym pšchifašom wotpóšlacž.“ Šo pak běšče tež wulki čžaš; pšchetož hižom bě wječžor a našajtra rano w 9 hodžinach mějesche šo tkalž k šchibjenzy wješčž. Š temu mějesche šourier 10 hodžinom jěchacž. Šječhowa da na to tu žonu wofšchewicž, po čžimž ta š njebjšfej radošču a š horliwym džakom pšchecžiwu Bohu wotēndže; tola wona bě lēdy dwē hodžiny běžala, jako wjazy dale njemóžesche; duž dyrbjesche někotre hodžiny wotpocžnyčž, tak šo halle našajtra rano wokoło džěšacžich šašo domoj pšchindže.

Šourier pak, kiž mějesche ša tkalža hnadu pšchinješčž, š konjom padže a šebi nohu wuwiny, tak šo dale njemóžesche; k šbožu bě wón bliško jeneje poštskeje štažije, hdžž wosta a hnadny lišt poštarje pšchepoda, kiž jón potom pšches jeneho poštilona dale pošla. Bšches to wón něšcho hodžinom pošdžišcho do šudnikoweju rukow dóndže. Šo tym pak wobohi tkalž ničžo njewjedžesche a wšchnosćž runje tak malo. Džewjecž hodžinom wotbi, a šwonjenje šhudeho hrěšnika klinešesche hróšbnje w jenotliwym šwufach; šchulške hólčžata pšchindžechu se šwojimi wučžerjami a špěwachu šmjertne

khěrlusche, potom pschińdže tón wbohi tkalz, wot swojeho fararja wjedzeny, potom rubježniški namjedowat i tymi druhimi delinquentami, a skóncnje kat se swojimi wotrocžkami. Wulka byla luda i města a i wokolnosće sa czahom šlědowasche, kotryž so, wot kompanije wobronjenych měšcžanow pschewodžany, pomalu schibježny bližesche. Tkalz niczo njerěčesche, jeho horjo njemějesche ani bylow ani słowow; ale kóždy móžesche widžecž, so bu wón wot rubježniškeho namjedowarja njepšchestajnje wobkědžbowany. Nětko czah schibježny dozpi; w tym wokomiku pschijěcha jedyn postillon, runje jako tkalza k rěblej wjedžichu, a pschepoda pschitonnemu řudnikej wulki list; tón jón rucže storže a sawola: „Hnada! hnada ja tkalza!“ Duž nasta wyškanje mjes tymi tyřazami, kotrež žaneho tónza wsacz nochyřsche.

Alle tón rubježniški namjedowat wuprořny řebni wot řudnika domolnosć, k ludej porěčecž řměcž, a jako bč řo to jemu pschiswoliko, řtupi wón na powyschenje a řiwasche ludej, so by mjelcžal. Wřcho womjelatny, a rubježnik wolajsche i hłogom: „Ředyn Wóh je na njebyu a tutón Wóh je prawy! — To ja njewěřach; teho dla řo jeho tež njebojach, ale dowolich řebi wschitke hrěchi a řlósće. Tola w řwojim hrěschnym žiwjenju pschijńdžech czasto na wěřny, i kotrychž móžach derje pólnacž, so je Wóh, řiž řwět wodži; to chyřch nětko i wěřtosću wjedžicž a myřlach, hdy bych jeneho žyle njewinowateho, fromneho człowjeka k řwojemu towarřtwu pschijneřl a jeho k wobdželenju na wschěch naschich řlósćach nufowal, dha njemohł prawdosćiwny Wóh, jeli řadyn je, na žane waschne pschidacž, so by tajki njewinowaty człowjek i nami do runeho řhostanja řapadnył; wón dyrbi jeho wumoz, řaž je řo to nětko tež wopravdže stalo; pschetož tón tkalz je žyle njewinowaty a pobožny, řprawny muž. S nim řym ja pruhu řežinił, a Wóh je jeho wumohl. řaj, wopravdže! Wóh je, jedyn prawy Wóh je!“ A nětko wón wo tu hnadu prošesche, so bychu jeho řařo do řastwa wotwjedli, dokelž ma hiřchže wazne wufnacže czinicž, a so chže potom řwoje řhostanje rad czěřpicž, kotrež je dwóřny a tróřny řařluziř. řemu bu tuta próřtwa dopjelnjena; wón a jeho towarřschjojo buchu řařo wotwjedzeni a do řjecžasow řesamřani.

Mjes tym bčchu řhudeho tkalza wofřchewili a pořnyli, po czimž někotsi mlodži mužojo pschistupichu, jeho na ramjeni řběžechu a do města njeřechu. Tkalzowa řona bč řo, mjes tym so řo tole wschitko řta, tež wrócžila: wona widžesche hromadu-bčženje luda a řlyřschesche wolanje: „Woni tkalza njeřu! Wón je wobhnadženy!“ a i dobom wuhlada tež řwojeho muřa w dalokosći, řař jeho na ramjenjomaj i řustanjom do města njeřechu. S hłogom řyřly wjeřbela řlajajo řracžesche wona řa czahom do hofčenzena. Wřitanje wobeju mandželskeju njeda řo wopifacž. Wřonaj buschtaj w řhorejče domoj dowjesenaj; pschetož to częžke horjo bčsche jeju řař řobu wřalo, so hič njemóžeschtaj. S tymi řjenjesami, kotrež bč řhudy tkalz je wschelaticř stronow darjene dostal, řo wón nětko řařo řhraba, a Wóže řohnowanje bčsche i nim a jeho řwóřbu!

Něschto řa řtarřch ludži.

řusto řlyřchich řtarřch ludži řkoržicž: „řa tola k nicžemu wřazny na řwěče wužitny njeřym, k czemu tu hiřchže řym? Ach řo by mje tola Wóh tón řnjes řjecč wřal!“ A bohuzel nadenđesch tež mlodych ludži, kotsiž na podobne waschne wo řwojich řtarřchich powjedaja, řař by řjekł, so řu jim wobczęžnosć. Duž njech řtari a mlodži řlyřcha, řchto řwjate piřmo praji: „Ř czemu řu tu řtari ludžo, kotsiž nicžo wřazny džělacž njemóřa?“ — řřalm 92, 16: „řo bychu woni řjewili, řo tón řnjes řař dobrny je, moja řkala, a njeje řana njeprawda w nim. řřalm 71, 18: řo ja řwoje řamjo wupowjedam džęcžidžęcžom a řwoju móž wschitřim, kotsiž hiřchže pschijńcž budža.“

řajte řjane powołanje maja to řtari ludžo! Wóh jim na pořledku řabat wobradži, na kotrymž móřa jako řředarjo wřstupowacz a řwědcžicž wo Wóřich wodženjach a řlutfach. A to woni hiřchže wjele řěčecž njetrjebaja — to řwědcženje řo hižo řtawa psches jich cziche poddate žiwjenje, psches jich modjenje, psches jich mērne žiwjenje. S tym woni řředuja pschecžiwu wschitřemu mlodostnemu, pschekřwatanemu a njeměrnemu waschnyju. A hdyž tež řynojo a džowki wřřchi nimaja řa řajke řředowanje řtarřch, maja to tola jich džęcži — czu mali. řim je řajka řtara wowa abo džęd wopravdžity poklad, kotryž jich džęcžaze žiwjenje pořwjecžuje. Čži řtari tu podarmo njeřbu.

Wřchelake i bliska a i daloka.

— řřeni pokutny džen řwjecžimny w pořnym czasřu. řesufřowe czěřpjenje a wumřjecže nař wjedže do pokuty naschich hrěchow dla, kotrež řu te hofdže, i kotrymž je na řichž pschibity: „řa řym to řawinowal, řchtož ty řy pschecžěřpił.“ řdyž řmy pař jeho namakali w pokucže, hdyž řmy jeho lubosć řaczuli, potom řlyřchimny tež jeho řlowo: „řóćče řem ře mui wschitřny, řiž wy řpřozni a wobczęženi řče, ja chžu wař wofřchewicž“ a wone nař pokasuja na wobczęženych a řabludženych najcheho luda, so bychmy w řesufřowej lubosći jim řuku podali, jich tež dowjesč k řchizjej řřhřystufřowemu. řa nich řo dopomnjamy w lubosći na pokutnym dnju, hdyž řnutsřowne miřionřtvo wo nasche řurje řlapa; duž woprujmy řa řluff řřchescžijansřeje lubosće niz jenož i řuku, ale tež i wutrobu řwóř dar.

— S pschitwarom řchčęncžansřeje řchule řo w bliřřchim czasřu řapoczņuje. řwar je řo řwarřtemu miřchřej řurřej wewulřich řdžarach pschepodał. řacz do 1. řeptembra dyrbi řchula dotwarřena byč.

— Dokelž w řruřkej na wucžerjach pobrachuje, je řo wřichnosć řošřudžila, nowe pschihotowanřke wřstawy řa řeminarř (řřaparandy) řaložicž. řutry řo 10 řajřich wřstawow řaloži. řajřki wřstaw najřerje tež do Wóřerę pschijńdže, a maja řo wo tym w bliřřchim czasřu wřjednanja, kotrež nadžijomnje k řpokořazemu řónzej powjedu, hdyž měřto Wóřeręřny řwar k řemu natwari řadžijomnje měřchčansřke řastupjerřtvo do teho řwoli, dokelž řmėje měřto wulki wužitk wot nowořaloženeho wřstawa. řotom budže tež řjana řkladnosć řa naschich řerbfich řtarřchich, řwoje džęcži tam na wucžerřki wřstaw pólacž, pschetož řwoje džęcži w blifřosći męcž, je tola wulki wužitk, dokelž móřa jim wschelake i domu pschijnescž, psches czož je jich pschebytł tuřřchi.

— řdyž pola nař řo řědy řněh pokasuje, řu řo pola řirřchberga a w řobrřkich řorach wulke řněhowne mjecžele mēle, řa řo řu řelesnizy řawēte byle.

— řajř řhčęřor, kotryž ma řtajnje czopłu wutrobu řa nufu řwojich poddanych, je 10,000 řřiwnow ře řwojeho řamóřenja k řěpsřchemu němřřich řařnydlenych w řřřizny woprowal, řiž řu psches řbčžřarřřich řerero řchřodowali.

— řa bitwřschčzu w řřřřkej bčsche w pořlednim řhđženju wschitko řmēřom a pschikřhadžazym powjesčřam řo wjele wēřny pschizpicž njemóřesche. 24. řebruara pař je wēřnhódna powjesč dóřřla, řo je! řapanřke řóđřřtvo řařo řwjerđřřinu řort-řřthur nadbēhował, ale řo bu nadbēh wot řuřřich wotpokasany a řo je řo pódla 6 řapanřřich řóđřřow pódnóřilo. řo je řřeni wřřpčch řuřřich.

K rozpominanju.

Lža je hrěcha plašć.

Džakownosć so dobrej roli řuna, kotraž wřacy a řěpře zaso dawa, řač je dostala.

Sy-li spëwał,
Pilnje dźëłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spëwaš,
Swěrnje dźëłaš
Wšëdne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočëń ty.

Z njebjes mana
Njeh ćí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřëw će!

F.

Szërbske njedzelske łopjena.

Wudawa ƒo łóždu ƒobotu w Smolerjez knihciziszczerńi w Budyschinje a je tam sa sctwórtlëtnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Okuli.

Ps. 77, 8.—14.

Spëwać psalma sctorzi, so je tón Knjes ƒwój lud wopuscëzít, ale tola pschedobudže ƒo wón psche wschu stysknosć k njekhabłazej wërje do Božeje lubosće. Wón spëwa: Ja wopominam skutki teho Knjesa, haj ja spominam na twoje přëdnishe dživny, a tajki hlada nadžijomny do pschichoda. Kaž psalmista ƒo pschebëdži psches stysknosć ƒwojeho kšizja, tak chzemy tež my wot njeho wufnyć, jažne wócžto męcž a ƒebi je sđeržecž w tyschnosćach.

Kšhesćizian pod kšizjom.

1. Wón ƒo podda pod Božu ƒwajatu wolu;
2. Wón widži tež pod kšizjom Božu lubosć.

1. „Budže tón Knjes węcžnje satorcžicž a žaneje hnady wjazny njewopokasacž?“ tak cžëžny sđychuje spëwać psalma. Wón ƒo wopuscëženy sacžuma wot Knjesa. A tole sđychowanje hišcže dženka mjes kšhesćizianami wotmjelkto njeje. Pohladajmy nuts do žiwjenja, telko je tam duchowneje nusy a hubjenstwa. Tam leži jedny w swjasłach žadosćow a hrëcha; wón cžuje to potajne wotrocžstwo; wón žada ƒebi po wuřwobodženju, ale podarmo; žadosćiwosć jeha pschëzo saƒo pschewinje. Abó tam je duscha wobdata wot cžëmnosće po cžëžkich pruhowanjach a dwëlowanjach a wona sđychuje: „Mój Božo, mój Božo, cžeho dla ƒy mje wopuscëzít? A pódla snutškwoneje tyschnosće swonkwone horjo a sřudoba. Tu je hospodar; wón je ƒo pschëzo ƒwëru prözował, ƒo jako dobry kšhesćizian wopokasacž, ale tola pschi ƒwojim dźëłanju a modlenju

rosćetej nusa a starosć w jeha domje. Tam leži dobry kšhesćizian na kthoro=kožu a cžaka wot jeneho ranja do drugeho na Knjesowu pomoc; ale tón Knjes da jemu cžakacž a wón sđychuje: „tón Knjes je mje wopuscëzít.“ Tole sđychowanje pschëzo s nowa kšiczi we wutrobach a domach. Tehdom ƒo sapocžnu póstne hodžiny, kaž pola nascheho Sbožnika, hdyž wón w sãhodže Gethsemane sawola: „Moja duscha je sřudna hacž do ƒmjercze.“ W tajkich hodžinach dyrbi duch pytacž to hlubože potajnstwo lubosće, kotrež ƒo po sđacžu w hnëwje potaji, a kšhesćiziansta wutroba dyrbi nawufnyć ƒo pokhilecž pod wschëhomóžnu ruku Božu, so móže s psalmistom prajicž (11): „Ja dyrbju to cžëpcicž; prawiza najwyschšcheho móže wschitko wobrocžicž.“ My dyrbinny cžëpcicž, to nješteji nam kšhesćizianam, hdyž ƒmy wobdacž wot lubosće Božeje w Křystuƒu — niž w hwësdach ani wysche hwësdow, ale we wutrobje węcžneje lubosće, we wótzowškej wutrobje Božeje, kiž ƒwoje džëczi psches horjo na snutškwonym cžłowjeku wucžisći, pořnlni a k ƒebi cžëhnje — nam kšhesćizianam šteji, so „my dyrbinny cžëpcicž“, s njewuħařliwymy piřmitami na kšizju Křystuƒowym napiřane. Abó njedyrbješche Křystuƒ cžëpcicž, so by k ƒwojej krařnosći nuts sčol? Pod kšizjom Křystuƒowym nawufnjemy, so „prawiza najwyschšcheho móže wschitko wobrocžicž“, a my prajimy: „ja chzu cžëpcicž“ a poddamy ƒo pod Božu wschëhomóžnu ruku. Sđyž my nasch kšizž tak wobhladamy, w tej myřli a w tym duchu, potom budže nam tež hodžina cžëpjenja a sřudoby hodžina pschëkrařjenja sa nasche snutškwone žiwjenje, hdyž ƒo

nasche snutstowne žiwjenje wučiziscej wot njeczistoscze, hordoscze a žadoscziwoscze a šo podda do praweje poklušnosce luboscze, kiž wscho wěri, wscho pscheczerpi, wscheho šo nadžija. Tajtu krafnoscž chze nam tež srudoba pschinjesč.

2. Ale kak je to možno? „Ja wopominam skutki teho Knjesa; ja spominam na twoje přednišche džiwy. Božo, twój pucž je šwjaty.“ Bialmišta hlada do šandženoscze, hdžež mějesche israelski lud czerwjene morjo psched šobu a egiptowski wójsto šady šebje a Bóh tón Knjes šwój lud psches džiwo wukhoma. Tak tež našch lud wróczo hlada do šandženoscze, hdžež je džiwnu móż teho Knjesa nashonił — tak w čašku reformazije, hdžež bu wušwobodženy š wotročštwu romšeho Babela, abo hdž je Bóh našchemu ludej pomhał dobyč nad šwojimi njepšcheczelemi. Wšchudžom widžimy wodženje Bože, šo špěwamy: „Božo, twój pucž je šwjaty; hdže je tajki móżny Bóh, jako ty, Božo, šy?“ We wodženjach ludow wobrasuje šo tež Bójške wodženje jenotliweje dusche. A njewidžimy tež w našchim žiwjenju ruku Božu, kiž bórny ponižuje a šašo posbėhuje? Bóh tón Knjes naš wjedže do čžemneho doła, ale wón pschi naš šteji pschi pucžowanju psches čžemny doł, šo by naš š njeho wuwjedł. A pschi wsčėm šchizju nasche wócžko hlada na njeho, kiž je tón šchiz ša naš nješt a je šo šynyl š prawizy Božej a š jeho wócžka žorli šo nam pschewinjeršta móż ša wsčėn šchiz do nascheje wutroby, šo my prajimy: „Bóh drje naš džiwnje wodži, ale štajnje šbóžnje.“ Šamjeń.

Boži wojowarjo.

(Ephes. 6, 11.)

Šso woblefaj brón Božu, šbėhń šhorhoj wyšoto,
Tu šwjatu šhorhoj šchizja, kiž wėžnje blyšczi šo:
Tu nješt psches čžmu a šwėtkoscž we šwojim Šbóžniku;
Wšcho dobyče je twoje we tutym šnamjenju!

Šso woblefaj brón Božu; njech wěra je twój šchit,
Twój šryw, njecž, šylny šabat, tak pschewinjesch ty šwėt.
Š tej brónju wopašany čžėhń pucž šwój do rowa,
Tak pschewinjesch ty helu a dozpišch njebješa!

To Konstantinus jumu je derje dopóšnał,
Niz brónje ani wójsto, našch Knjes je wojował,
Našch Knjes ša njeho doby a jemu pokafa
Na njebju šchizja šnamjo, to šnamjo dobyčja.

Ššto Augustina š ruki tam čžertej wutorže?
Kak wozuczi je šmjercze ša nowe žiwjenje?
We Božim pišmje šliczi po proštwach Moniki
Wšchė šwjate brónje jemu našch Knjes najšmilnišchi.

Šso woblefaj brón Božu; hlej, šwėt wschaf leži w šlym
A šluži temu šlemu a hrošy wěrjazym.
Našch Knjes naš pokhlynuje, nam šwėru dopomha
Še wscheho šleho škutka do šwojoh' kraleštwu.

Duž čžemy, lubi, šwėrni, š tej brónju wojowacž,
A wješt le š našchim Knjesom we wschitšich bėdach štačž.
Tu brónje a tam palmy, tu šłabi, krašni tam
A šbóžni! Šaleluja! Šaj, Šesu, pomhaj nam!

Šan Šaltar.

Bóh šwojich džiwnje wjedže.

Šowjedancžko š Oldenburgškeje reformazije.

Šodał K. A. F.

„Šošnajcze wschaf, šo tón Knjes šwojich šwjatych džiwnje wjedže; tón Knjes šlyšchi, hdž šo š njemu wolał“, tak rėczi kral Dawit w 4. šchtucžy 4. psalma. Tež profeta Šesaiš w 29. šchtucžy šwojeho 28. stawa šwėdczi: „Knjesowa rada je džiwna a jeho mudrosčž krašna.“ Tutej wuprajeni, w Knjesowym mjenje čžinjenej, wopšchijatej njebješku wėstoscž, a kóždy, kiž ma woczi š hladanju, wėrnoscž tychle šwjatych šlowow pola wschėch Božich džėczi wobtwjeržemu namafa.

Luby šerbšti čžitarjo! Štejišch ty tež pod wjedženjom Božim? Šhodžišch tež na džiwnych pucžach šwojeho Knjesa? Ty šo š wjele druhimi čžłowjekami krašneho kónza nadžijesch; ale šy tež pucž š temule kónzej namafal? Šawėrnje žadyn drugi njeje, dnžli tamny wuški pucž šamojaprėcza w šrocženju ša Šesušom Šhryštušom, na šotrymž mőže šo čži jeno hnada, šbože a šroschť, wodacze hřechow we wěrje do twojeho Šbóžnika, prawdosčž a wėcžne žiwjenje dostacž. Še tónle šaklad pola tebe položen, o potom njech šu pucze twojeho žiwjenja tak špodžiwne a šašmatane hacž čžzedža, ty pónđžesch pod prawizu šwojeho Boha šroschťnje drohu žiwjenja a mőžesch šebi we šwojej duschi wėšty byčž, šo jumu dozpijesch krašny wotthlyjeny kónz: wėcžne hnadne myto w njebješach!

Dženša čžzu čži podawišnu jeneho tajkeho džėcžja Božeho wupowjedacž, nad šotrymž je šo tamne Knjesowe šlubjenje, nam w 14. a 15. šchtucžy 91. psalma miłosčžiwje date, špodžiwne dopjelnilo: „Wón požada mje, dha čžzu jeho wumoz; wón šnaje moje mjeno, teho dla čžzu jeho posbėhnyčž. Wón wola šo še mni, dha čžzu jeho wušlyšcėčž; ja šym pschi nim w nusy, ja čžzu jeho wutorhnyčž a š čžesczi postajicž.“ Njech čže tale podawišna wubudžuje, šo tež ty, luby šerbšti čžitarjo, šwoje žiwjenje Bohu lubemu Knjesej porucžišch, šotryž je wsčėm šwojim w kóždy čžaf a to hušto na špodžiwne waschnje blisko še šwojej pomozu a še šwojej hnadu!

W nėcžišch Belgijškej bydlesche w čžafu reformazije bohata a nahladna šwójša. Ša wobstawajche š wjele šynow a džowkow. Šrėńšchi bėchu šo posđžišcho měšchėžanskim rjemješlam pschewobrocžili, š wuwšacžom miłóšcheho, Šranziškuša. Dofelž bėšchťaj šaršchej po šwojim waschnju pobožnaj a čžwšchťaj jeneho šwojich šynow rady do šlužby žyrkwje dacž, dha žadašchťaj, šo by Šranziškuš do nėkajkeho šłóschtra šchol. Šón pak, hižom šabe šwojemu Knjesej wocžehnjeny, rady do teho šwoli a pošwjeczi šo teho dla duchownštwu. W šłóschťre študowasche wón š wulkej pilnosčžu a pokajowasche pschi tym tajku wutrobnu pobožnosčž, šo wón pola šwojich pschedštajenyh bórny we wóšebitej čžesczi štejesche.

We wulkim šławnym wikowanškim měšcze Antwerpenje šo w tehdomnišchich čžafach š póštnym předowanjam najhódnišchi mužoj wušwolachju, a bórny bu tež našch Šranziškuš, Šlarduš š mjenom, š temu powolaný. Dofelž pak wón šwojeho Šbóžnika še wschej wutrobu lubowasche, dha mőže šebi kóždy myšlicž, šo wón tute póštnje předowanje wo čžerpjenju a wumrjecžu našcheho Knjesa, na čžimž džė wscha našcha wěra wotpocžuje, štajnje š najšlubšchim šačžuwanjom a š wulkemu natwarjenju šwojeje wóšady džeržesche. W tamnym čžafu pak jedyn pschekupž š Šamburga dla pschekupštwu w Antwerpenje pschėhwasche; tón bė tež psches Božu hnadu š wobrocženju pschishol a teho dla š evangelskej wucžbje, šo tehdy runje roššchėrjazej, pschėstupil. Šola pak wón hišcėze w Antwerpenje tajke katholicke žyrkwje wopytowasche, wo šotrychž wjedžesche, šo šo tam evangelij wo šchizowanym Šhryštušom š čžopkej wutrobu pschipowjeda. Wšchėš Bože wjedženje pschidžje wón tak tež š předowanjam našcheho Šlarduša, a bu psches teho šameho wutrobne

a hým-li přiče wjele wot waš žadał, nó dha budžče žiwi, kaž chzeczé, a wužiwajče wšchě radošče žiwjenja, tať dolho hačž móžeczé; jeno wo jene waš prošču; a to mojej lubošči f wam wěšče njesapowjedžiče, je džě to jeno malicžtosč a na kóždy pad wašche sbože." Woni šo prašchachu: „Šhto wot naš žadašch? Wty chzemj to čžinicž." Wón wotmolwi: „Nicžo dale, hačž šo jeno džěń do šwojeje šmjercze druhe žiwjenje sapočnjeczé; ale to dyrbicze mi tež se wšchej wěštosčju šlubicž, kajtuž móže čžlowjeť dacž." Tale rěčž běšche jim špodžiwna wot jich wučerja a woni ju f woprědka njesrošmichu, tola šlědowaze rošpomnjeczé jich do jejneho hlubokeho rošoma dowjedže, a f jejnym wěrnym měnjenjom jich žyła dušcha šarža. Duž tón šlowo wša, kotryž šo najbóle triecheny šacžuwawšche, a džěšche: „Wučerjo, pšcheczelo! my šachodni čžlowjeťojo ani jenicžki džěń wěšty nimamy. Duž lubimj lěpšche žiwjenje, nětko f nim šapočžinamy, woboje w tónžamj wofomit, w tym mašch jenicžku wěštosčž." Tat wón rěčžěšche, a wšchitžy tať čžinjachu.

Rónž pobrachuje.

Šušod dó jštwy šajupi a šynt doma jemu napscheczíwo běži, kaž běšche to šwucženy, šo by jemu rucžku dať. „Šhto dha šy čžiniť?" šo šušod jeho woprašča, „kajki napohlad mašch? Šy we wójnje pobnyť?"

„Šaj“, wotmolwi mačž hólčžeza, „to budžiče mohło šlě wupanyčž. Ša běch šebi motyku šabyła, kotruž na polu jara nušnje trjebach, a póbšlach šwojeho šynka šhwatajžy domoj, šo by mi ju pšchinješł. Š pšcheczom, mi šlužicž a mi wješele čžinicž, je pšchě-šhwatniwje běžal a panył. Motyka je jeho blišto wócžka šranika. Šichi šamym budžiče jemu do wócžka šajčła a moje džěčžo by wócžto šhubilo. Tat je hólž hišchče f módrym wócžkom wotešchol.“

Šušod mjelčžěšche a na žonu pohlada, jako chžyl hišchče wjazy šlyšcheczž. „Rónž f tutemu podawtej pobrachuje“, škóncžnje džěšche.

„To běšche rónž“, žona wotmolwi, „ja hým prawje šwarila, šo šo mój hólž prawje na šedžbu brať njeje, wjazy ja njemóžach, dokelž běšche šo tola jenož f džěčžazej njewobhladniwosčju štaťo“.

„Rónž pobrachuje“, šušod šašo džěšche.

„Mój hólž budže šebi do špomjatkowacž a budže pšchichodnje wobhladniwišchi“, mačž dale džěšche.

„Rónž pobrachuje“, šušod wótšičho a šynlišho prajěšche. Wón pošběhny poršť a pošafowawšche horje a džěšche se šwjatocžnym hložkom: „Džakujče šo temu šnjesej, pšchetož wón je dobročžiwj a jeho dobřota traje wěčžnje.“

Šwětej kšchžowanj byčž.

W štarjch čžafach je šo mlodženz wučženeho šchěđžiwza prašchal, šhto to rěfa: šwětej kšchžowanj byčž. „Dži won“, džěšche šтары, „na pohřebnišchčežo, wolať morwch a rjěń: Šójče won, je lubošna meja, njebjěša šu módre a ptacžki špěwaju.“ — Młodženz džěšche a jako bě šo wrócžil, džěšche šтары wučžer: „Šhto šu morwi wotmolwili?“ — „Nicžo“, džěšche mlodženz. — „Dži šašo“, šafasche štarž, „wolať morwch a rjěń: Šteji njewjedro na njebjěšach, šhwatajče, šo wy pod ščechu pšchindžeczé, pšchetož bóršy šo šběhnye!“ Šako šo mlodženz wrócžil, šo štarž šašo woprašča: „Šhto šu wotmolwili?“ — „Nicžo“, džěšche mlodženz. „Duž dži šašo a šhwal jich, a hdyž njepošłuchaja, dha šwar jich.“ — „Ach, mój nano“, džěšche mlodženz, „to budže tež podarmo, woni mi na woboje ničžo njewotmolwja!“ Duž džěšche štarž: „Šlej, mój šyno, ša lóšchtom a šrudobu, wabje-njom a hročženjom, šhwalenjom a šwarjenjom šwěta mašch šo

runje tať maťo prašcheczž jako morwi, to rěfa: šwětej kšchžowanj byčž.“

Wšchelake f bliska a f daloka.

— Wty lubjch Ššerbow f nowa na šo wotmėwaze šerbšfe Bože šlužby w Dražđžanach šedžbliwch čžinimj, šo bychu šwojich w Dražđžanach a wofolnošči w prawym čžafu na nje dopomnili. Šrěnja šerbšfa Boža šlužba šmėje šo njedželu Šātare w šchžinej žyrkwi a šapočnje šo w 1/2 12 hodž. Druha Boža šlužba ma šo ščezju njedželu w juniju, to je lěťka 3. njedželu po šwjatej Trojizy, 19. junija, ščezja Boža šlužba je ščezju njedželu w šeptembrje, to je 16. njedželu po šwjatej Trojizy, 18. šeptembra, a škóncžnje šchtwórta Boža šlužba njedželu 2. adventa, 4. dezembra.

— Š nowotwarom šchule w Šchčženžy šo w bliššchim čžafu šapočnje. Šwar je šo šnjesej twarštemu mišchtrej Šurkej we Wullich Šdžarach pšchepodať.

— Šnjěš študenta Šan Šchžžan f Šodžžija je tele dnj šwoje theologiške pruhowanje w Šipšku f dobroj šhwalbu wobštal.

— Šrjedawšchi šafški finanžny minister f Wadždorf je wumrjel. Wón běšche pšchěd dwėmaj lėtomaj šwoje šastojšštwó škóncžž dyrbjal, dokelž běchu šo pod nim šafške pjenježne naležnosčje jara pohubješšchile a jemu šejm teho dla šwoju njedowėru wupraji. Wón běšche wot šwojich podštajenych, ša kotrychž šo štarasche, lubowany a čžěščenj.

— Šsyn bratra naščeho šhčžora, Šendriča, je wumrjel. Wón běšche pšchi hracžju se šwojim bratšštom nješbožownje se štoła padnyť a je wot teho čžafa šhorowal. Wulka to šrudoba ša štaršchaju, šo je tón šyn, na kotrehož po jeho žiwym duchu wulku nadžžiju štajachu, na tajke šrudne wawšchuje šmjercž namatal. Ššmjercž šhodži do domow wyškofich a niškich. Mašch šhčžor je f pohrjeběj do Šiela dojčł.

— Š bitwišchčža powješčž pšchindže, šo šu japašške šódže nowy nadpad na pšchistaw pola Šort-Šrthur čžiniť. Šušte šódže wujěđžechu pšcheczíwo japašškim, ale dyrbjachu žofacž. Šena ruška šódž, šchžičer Šskold šo podnuřjo wrócžo ščžahny; jena ruška šopedolódž je šo podnóřila a tež šódž Šetwišan je šašo wobšchłodžena. Tat roššchěrja šo powješčž, po kotrejž šu šašo Šapanžy wušpěch měli, ale hačž je tež wěrnó, dyrbi šo šakle wocžafacž; pšchetož f bitwišchčža pšchihadža telko njewěrnych powješčžow, šo čžlowjeť njewě, šhto dyrbi wěricž.

— Ššchěd lėtami šo w nowinach pišasche wo štrašchym šwěrjeczju, kotrejž we Wójerowškich štronach šahadžuje. Někotři ludžo běchu šamo tigura widželi, kiž běšche pječža f menažerije čžeknyť. Šdžěž šo šwěrjo pošafa, tam běšche štrach a šchepjetanje. Škóncžnje šo prajěšche, šo šu ludžo w štrachocžiwosčči žyłu wěž pšchěhnali a šo to šwěrjo ničžo druhe njeje, hačž wulki poš. Šo paš tam šwěrisko šahadžěšche, běšche widžeczž na šawošťankach wot škóncžowaneje a roššdrjeneje šwěriny, kotrejž w lěšach namafachu. Nětko je šo škóncžnje poradžžilo, tigura moricž. Šdyž šo šašo šlědy pola Čžělného pošafachu, šo hajnižy a honjerjo na hońtwu na njeho podachu a kulka hajnika šwěrisko mori. Wón paš njebē tigr, ale wulki wjelk, kiž šebi, hdyž šam šhodži, na čžlowjeta nješwěri, jenož hdyž šu w šťadłach. Šara porědko šo w naščej wofolinje wjelki pošafuja. Šaž je šnate, je šo pošledni wjelk w naščej krajinje 14. dezembra 1845 w Wužatowškej holi šatšěliť, hdyž běšche šo něhdže 40 lěť přjedy pola Wochošow tajki wjelk do šyčžow pošpadnyť. Šjepošchěny hólčž je f Šušteje f nam pšchishchol.

K rozpominanju.

Lěkař a počła z jědojtych rostlinow jeno wužitne wučahujetaj; zawisě na wopak čžini.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ěi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ěe!

F.

Džerbske njedželske łopjena.

Wudawa so kóždy šobotu w Šmolerjez knihicziščeječni w Budyšchinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Łätare. Ps. 23.

Tónle psalm je šo we wschěch czašach wot pobožnych kšesczijanow rad spěwał, a wěšće lubosć našeho Knjesa šo rjeńšcho křwalicž njemóže, hacž i tym šłowom: „Tón Knjes je mój pastyr, na niczim ja nusu njesměju.“ Wón je psalm kóždeho kšesczijana, kotryž šo šhubjeny cžujesche bjes teho Knjesa a je nětko k Šbóžnikej pschischoł, kotryž je žiwjenje woštajit ša šwoje wowzry a kotryž šwoju wowzku, kotruž je namakał, paše na selenej luzy, wjedže po prawym puczu a junu domoj pschinješe do wěcznych hětow měra. My spěwamy:

Tón Knjes je mój pastyr, na niczim ja nusu njesměju.

1. Wón šliczi mi najlěpsche pastwischczo;
2. Wón wjedže mje po prawym puczu;
3. Wón pschihotuje mi wěczne wobydjenje.

1. My snajemy dobrego pastyrja, kotrehož šo hižo Dawit trošchtowasche we wješelej nadžiji; wón je našch drohi Šbóžnik, kotryž šam wo šebi praji: „Ša šym dobry pastyr.“ A hdyž móžemy i psalmistom wyskajo šaspěwacž: „Tón Knjes je mój pastyr,“ potom tež šacžuwamy, šhto na nim mamy. Jesuš paše šwojich na selenej luzy a wjedže jich k czerstwej wodze. Luby kšesczijano, snajesč ty luku jeho šłowa? Šy woptał wodu žiwjenja? Druhe pastwischczo wschał šo tebi pokasuje, kotrež šo tebi lěpje lubi, pastwischczo tuteho šwěta. Młodženz, młoda holza widžitej pschichod psched šobu ležo

kaž selene pastwischczo, k kotrcmuž wješelej křwatatej, ale šhtož jeju wabi, je to lubosć k Šbóžnikej, wot kotrehož chzetaj šo wodžicž dacž? njeje to wjele bóle ta myšl, šo se štaršchiskeho doma dže do šwobodnosće, hdyž šu šami šwoji knjesojo, hdyž móža šo šawjeshelicž na pastwischczu šwěta a wužiwacž, psched cžimž šu štaršchi jich wukhowacž chzgli? Woni njewopomnja, šo njebudža šwobodni, ale wotrocžy hřeča, šo to, šhtož šo wofschewjenje byč šda, nježiwi, ale šajedoječi, šo to njeje luka žiwjenja, ale šmjercze, na kotruž woni du. Křwataj přjecž wot šwětnych šahonow, na kotrychž drje róže kčžija, ale wone šu jědojte róže; křwataj k šwojemu Šbóžnikej, kiž tebe paše na selenej luzy šwojeho šłowa, kiž naš wjedže k czerstwej wodze šwojeho ewangelija. Ty snajesč šłowo jeho lubosće: „Ša šym křlěb žiwjenja, šhtož do mnje wěri, budže živy, hacž runje wumrije.“ Šodaj šo w myšli do tajkeho šłowa a ty budžesč woptawacž, kať tajke šlubjenje trošchtuje a wofschewja. Džerž šo jeho šłowa, to je móž a žiwjenje, to je selena luka, kotruž žadny šněh w šymje njepschikrywa, to je študžen žiwjenja, kotraž tež w šłóncžnej horzocze njšaprahnje; k nej šo wrócžmy pschezo radšcho, pschezo hlódnischi a lacžnischi.

2. Jesuš wjedže naš po prawym puczu šwojeho mjena dla. My to šašlužili nješymy, ale wón to šwojeho mjena dla cžini, pschetož wón je našch wumóžnik. Šako dobry pastyr njewoštawa wschał i tymi šwojimi na selenyh wložnych trawnischczach w dolinje, ale wón jich tež wjedže horje na hory nimo nahlych škalinow a wulkich hlubinow, hdyž šrowotne šela rostu. Šak wjedže Jesuš

tych swojich na hórku Golgatha, tam rostu dobre sela, róziczka poniżnosće, selo sczerpliwosće. Wón wjedze nań tež psches czemne doły, hdžež lutu nóz widžimy, ale w czemnosći widžimy jeho pastyrski kij so sybolicz a móžemy spěwac: „Hacž ja runje khodžu w czemnym dole, njeboju so žaneho njesboža, twój prut a twój kij trošchtujetaj mje.“ Ty snajesch czemne doły. Wěsch ty, jako ty pschi khoro-kožu swojeho džešča abo pschi kaschczu swojeho nana, swojeje maczerje stejesche? Wěsch ty, kak tón Knjes tebe sameho na khoro-kožo položi? Tehdom je tebe do czemneho doła wjedł, ty pať njetrjebasche bjes trošhta, bjes wěry, bjes nadžije hiež, pschetož wón běsche pola tebe a tebe po czežkim czašu sašo wuwjedze i czemneho doła a ty so sašo pašelch na jeho selenyh łufach. Abó knano bu nam hodžiny pschischle, hdžž tón Knjes naschu duschu do puschiny wjedžesche. Tehdom byl na wěra khablasche, Bože słowo wjazny trošchtowazeje mozy njemjesche, ty so modlesche, ale kschidła modlitwy sprózne k semi padachu, njebješa běchu samknjene a k temu kměchi kwěta a spytowanje czěła — o kajta stysnosć! A tola w najwyschschej duchownej nusy pschińdže do twojeje czwilowaneje wutrobny kaž njebjeska roša: „Hacž ja runje khodžu w czemnym dole, njeboju so žaneho njesboža.“ Tón Knjes wjedze swojich po prawym pucžu.

3. „Ja budu wostacž w domje teho Knjesa wěcznje.“ Móžemy i wutrobu tak spěwacž połni wěsteje nadžije. Tudy na semi ma kóždu swoje wobudjenje, hdžež móže wostacž, jow móže so tež njewěrjazemu derje hiež, knano lěpje hacž pobožnemu, ale ty njetrjebasch tudy žaneje nusy mēč, ty dyrbišch tola wopomnicž, so w semskim žiwjenju pschezo wostacž njemóžesch. Ssy bebi tam město pschihotował? Ssy wopomnił: my tudy žaneho wobstajneho města nimamy? My wschitzy dyrbimy psches czemny doł kmjercze a nihto njewě, hdy ma tón pucž hiež. Sady twojeho kmjertneho koža leži dołha wěcznosć. A jenicžki wodžec psches czemny doł je Jesuś Khrystuś, dobry pastyr. Wón psched nami steji: Khwatajmy k njemu, hdžž kmny so wot njeho sabludžili, a my budžemy sacžucž, kak sbožotwe je žiwjenje, hdžž Jesuś nam prjedy dže, potom na kónzu czaka na nań sbóžne wumrjecze, so móžemy w kmjertnej hodžinye prajicž: „Njedžeržče mje horje, pschetož tón Knjes je sbože dał k mojemu pucžej; puschežče mje, so pocžahnu k swojemu Knjesej, pschetož nam kiwa wěczna domisna. Tam wostanjemy w domje teho Knjesa wěcznje.“ Hamjen. G.

Tón Knjes je mój pastyr!

(Spitta.)

Psalm 23.

Mój pastyrjo, cze klychu
A krocžu ja tobu:
Ja husto pak so tyszču,
So sabynam cze tu.
Njech we wschěch czašach radny
Ja twoje pucže du,
A spožč, so činju i hnady
Ja twoju wolu wschu.

Twój kij a prut mi poda
Trošcht we wschej czežnosći,
A twoja lubosć doda
Mi pomoz w strachosći.

Hdyž wutroba mi spanje
A mōž so pohubi,
Sso twoja rada stanje,
Kak wuńcz mohł stysnosći.

Ssej myšlu w srudnej nozy:
Hdy budže minycž so?
Dha njenadžujzy mozy
Mi dał by, Sbožniko!
Hdyž hladach, hdže bych czełnył,
A běch, kaž swjasany,
Dha rucze by ty rjeknył:
Tu je pucž pschekrafnj.

Ssym husto jara srudny,
Wschal kwět je slobotny;
Mi czaš so sda tak bludny
A pschichod njeduschny.
Duž twoje słowo kwjate
Mje sašo směruje,
Mi do wutrobny date
Je sbože psches tebe.

Mje husto tyszča hrěchi
Tu i tajnej bološču,
Ty pak mašch hnady tšěchi,
Kiž rany pschikryju.
Hdyž husto bym tak spróžny
A w běhu wošlabnu,
Dha sběhnjesch, wschekomóžny,
Mje i twojej dobrotu.

Mój pastyrjo, cžehi i hnady
Mje móžnje sa sobu;
So i tobu bych schol radny,
Ja pak bym šlabny tu.
Ty chžyl mje i ruku wodžicž,
Hdyž dale njemóžu;
Sso budže derje hodžicž,
Hdyž pomhasch i milosću.

Ssu knadne krotke pucže
A nimo i prózu je;
Duž ty mje wjedžesch rucže
Do domu sbóžnosće.
Tam, Knježe, kwěnosć twoja,
Kiž mje tu wodžesche,
Bdže khalba wostacž moja
Do wscheje wěcznosće.

S. Brósta.

Bóh swojich džiwnje wjedže.

Powjedańczo i Oldenburgsteje reformazije.

Podal K. A. F.

(Potracžowanje.)

Sato bě Franzistuš Alarduś hižom dwě lěče w Jenje pschehywał a na wědomosćach a we wěrje pělnje rostł, woczakowasche wón sašo nowu pošelku pjenjes i Hamburga. Džeń wote dnja khodžesche na póst; pjenjesny wuwostachu. Psches to pschidže najch pscheczel do najwjetšcheje nusy; wón pišasche list ja listom, njedosta pak ani wotwolwenja, ani pjenjesny. Po wschelafim napraschowanju skónčnje nashoni, ja je tamón pschekupž, jeho pscheczel, na mór wumrjel. Wjedžishe wón jeho tež pola sbóžnych,

tam hortach a pola swojeho Anjese a Ebožnika, dha sczini tola tuta powjescz na njeho hluboko srudžazy saczischcz. Scto dyrbjesche wón nětko sapoczecz, hdyž bēiche ſo tola zyle na swojeho pscheczela spusczczal? A temu bē w zushym kraju, hdzež žanych pscheczelow a snatych njemējesche, tak so jemu njesbože hrožesche, so hlodu a hubjenstwa dla kōnz wosmje. Scto mējesche czinicz? Wón skōncznie žaneho druheho wupuczja njesnajesche, hacž k swojimaj bohathmaj starschimaj hicž. Pschetož wón ſebi myšlesche, so ſo jemu tola wot teju mēscze pomoz a podpjera dostanje, hdyž jimaj swoju nusu wustorzi; ale swojeho Anjese Jesuša Khystuša njechadžishe saprēcž, teho dla bē kručze pschi ſebi wobsamknył, so jeho wot ewangelijske wuczby nicžo njepschinješe, a dyrbial tež swoje žiwjenje spusczczicž.

Tola pucz wot Seny do jeho domowiny njebēsche ſnadny, a wón, kiž mējesche tōnle dolhi pucz bjese wschēch pjenjes wot-položicž, bu pschi tym wot wulkeje nusy a mnohich wobczēnosczow domaphtany. Wón ſo nadžijesche, so smēje wscha nusa swōj kōnz, hdyž do starscheju doma pschiindže; ale tak ſo wón molesche! Sako tam skōncznie dōndže, trjechi ſo najprjedy se swojej kotru. Ta ſo jeho woprascha, scto wón je, dokelž jeho njepōsna. Wón ſo ji da spōsnacž. „Scto, tōn kezar?“ jawola wona a czekny. Wón pschiindže k swojej maczeri (nan bē w cžabu jeho njepschitomnosczje semrēł) a skorzesche ji swoju nusu, ale tež ta saprē luboscz k swojemu džēsczu, a mējesche Bohu wošebnu ſlužbu s tym wopokajacz, hdyž swojeho ſyna kezarskemu ſudniſtwu pschepoda. Wón ju s horžymi ſylami Božedla proschesche, ale wona njechasche nicžo wo nim wjedžecz, jeli so njechadžishe notu wuczbu wotpschibahacz a ſo polny ponižnosczje a roskacžja sašo do kłōschtra wrōczicž. Tola wōn wosta njekhablazny; duž bu hnydom inquisiziji wosjwjeny, wojazy pschiindžechu a wotwjedžechu jeho swojasaneho se starschiskeho doma do Antwerpena, hdzež bu do wyšoseje twjerdžisnoweje wēže jaty ſadženy.

Kaž bēžazy woheñ rošnješe ſo powjescz psches mēsto: czeknyeny mnich tu sašo je. Budžishe lud pschitomny byl, jako Franziskuša do wēže wjedžechu, wón by jeho w fanatiſkej roš-šobjenosczji se swojimaj rukomaj rostorhal. Nětko wēžu zyle cžrjōdy luda woblēhowachu a wustōrkowachu najhrōšbnishe ſakli-wanja pscheczivo njemu. W jaſtwje pať spytowachu ſlužobnizny inquisizije, pobožneho Marduša wot jeho wēry pschinjescz, ale podarmo. Woni najšlōbsche wabjenja a ſlubjenja nałożowachu, tola tute runje tak mało, kaž najſatraschnishe hroženja, kotrež pscheczivo njemu wuprajowachu, jeho njesamōžachu khablazeho sczinicž. Wón kručze a radošnje wusnawasche: „Sa wēm, do toho wēry, a na teho chžu radny wumrjecž!“ —

Sako nětko widžachu, so ſu wschē ſrēdki podarmo, ſašudžichu jeho jako kezarja k ſmjerczi. So pať bychu ſo wscheje hary w mēscze smynli, wobsamknychu, jeho hnydom w jaſtwje psches jēd wo žiwjenje pschinjescz. Marduš swōj wušud k ſmjerczi mērnioje ſlyšesche a po wospjetowanym spytowanju, jeho k wobroczenju nawabicž, bu jemu khelich, s jedom napjelnjeny, pschepodaty. Wón wsa khelich s krutej ruky a wupi jōn, swoju dušchu do Božej rukow porucžiwšchi, s njekhablazej wutrobitoščju. Na to ſo lehny, so by swoju ſmjercž docžatal, ſo ſradujo, so mōže hižom tak sahe wschemu ſemskemu hubjenstwu czeknycz a k njebjeske radošci a šbōžnosczji pscheñcz. Satychwothladowat pať s bērzom, kotryž bē jēd pschinješł, sašo woteñdže a ſantny jaſtwowe durje sa ſobu.

Sako bē Franziskuš khwilu se sthknjenymaj rukomaj a pod najwutrobnischim sdychowanjemi k swojemu Bohu a Ebožnikkej poležal, sacžuwasche pschemērnno lačnoscz, kotraž jeho žalōšnje cžwilowasche. W jeho jaſtwje njebē tež ani krjepki wody namafacz, a tola njemējesche žaneho mēra, ale myšlesche tam a ſem, tak mohł ſnano nēkat k wōdže pschiñcz. Duž stany a wuhlada psches

wuſku kulojtu džeru w scženje swojeho jaſtwa, kotraž jako wofno ſlužesche, so je runje pschi wēži delefach mēschczanſta hrjebja. Ale tak dyrbjesche wón s teje ſameje wodu horje pschinjescz? Skōncznie pschiindže na jedny ſrēdč; wón wsa dolhu bornizu, kotruž mējesche runje pschi ſebi, pschiwjasa ju k swojej cžapzy a pusczzesche tu nětko psches džeru do wody dele. Semu ſo radži, so ju nimale polnu wody horje scžeže. Dokelž jeho lačnoscz hacž najhōrje cžwilowasche, wupi wschu wodu na jedny ras, runjež najczisčischa njebēsche. Psches to bu pať jemu tak šlē, so bōry na to ſylne bluwanje ſastupi. Šo tajkim bluwanju bēsche drje wón na ſmjercž ſlabny, tola pať bē to jeho wumōženje k žiwjenju, pschetož na tajke wašchnje bu wschōn jēd sašo wublwanny. Zplicžku nōž ležesche nětko ſlabny a hubjeny na swojim ſlomjanym lēhwje, mjes bojōščju a nadžiju sdychowajo a horze prōštwy k Bohu Anjesej horje scželo.

— Nasajtra rano pschiindže bērz do jaſtwa, so by kezariowe cželo wunješł a pohrjebal. Tola njemalo ſo njedžiwasche, Marduša hišczje pschi žiwjenju namafacz. Mēnjo, so ſo to s prawymi wēzami njestawa, hnydom s khwatkom sašo woteñdže, so by to druhim prajil. Sako ſo tale powjescz nětko rošnješe, dha wschudže mēnjachu, so je Marduš kušlat a jako tajki s cžertom w swjaſtu ſteji. A tola je knjes Jesuš swojim wuczomnikam, kotřiž do njeho wēryachu, ſlubil: „A budžali scto ſmjertneho picž, njebudže to jim ſchłodžicž“ (Mark. 16, 18). Ale pschi tejele pschiwērye ſtupaſche ludowy hnēm pscheczivo Franziskušej hišczje wjele wyschicho, wscho žadaſche s mozu jeho ſmjercž psches woheñ a inquisitionizny ſudnizny wobsamknychu teho dla, so by ſo Franziskuš živy spalil. Šaj, jeho ſamšna maczeť wosjewi, so chže drjemo k ſchczēpomweje daricž a pschiwōžowacz dawacz. To ſo tež tōn ſamšny džeñ ſta, a maczeťne hidženje džēsche tak daloko, so wōšnikkej pschifasa, kōždy krōcz, hdyž s wjesbu pschi wēži nimo pojēdže, s hloškom wuwołacz: „Franziskušo Mardušo, to je prēnja wjesba, kotruž tvoja macž scželo!“ A tak dale hacž k ſedmemu a pošlednjemu rasej. Nětko bē twjerdže postajene, so smēje Franziskuš nasajtra rano wohenjowu ſmjercž wuczēpicž. Tola Bōh wscho hinať wōdži, dnyli cžlowje-kojo myšla; pschetož jeho myšle nejšbu cžlowſke myšle. (Zefaias 55, 8. 9.)

Zylu nōž ležesche Franziskuš s horžymi modlitwami psched Bohom a wołasche ſo njepschestajnje k swojemu Anjesej. „Anježe Jesu, jeli chžesch mje wumōž, dha połaž mi pucz!“ Tak sdychujō stany a widžesche, so runje mēščacž s murinym kulowatym wuhlādkom do jaſtwa ſwēcžesche. A wuhlādkej pschistupiwšchi, namaka jo pschewuſke k pschelēsenju, a jako psches nje pohladny, štrōži ſo psched ſtraschnej hłubinu. Tola jemu nicžo druhe wysche njewoſta, dnyli tōnle pucz k wumōženju spytacz. Duž wušlecze ſo swoju draſtu, rošrēsa ju se swojim nožom a wjasasche potom dolhe kručki hromadu, tak so s teho schtrył naſta. Sako ſo nadžijesche, so drje nětko hacž k ſemi došaha, pschiwjasa jōn sa rynku, ſo tam namafazu, a pusczēzi drubi kōnz dele. Na to wschē mozy napinaſche, so by psches wuhlādko pschelēšł, a hlaj! to ſo jemu skōncznie radži. Nětko wišasche wonka na schtryku a pusczzesche ſo pomalu dele. Ale lēdy bē halle do polozžny swojeho puczja pschischol, dha ſo schtrył rostorže a wón do hłubiny dele padže. Budžishe na ſemju abo ſnano na kamjenje padnył, by jemu ſmjercž wēšta byla. Ale tež tudny bē ſo tōn knjes hižom starał. Wón padže šbožownje do jeneho bahnišczja, tak so na swojim cžele žaneje schłody njewsa. „Tōn knjes šhowa jemu wschitke jeho koščje, tak so s tych ſamych tež jena rošlamana njebu“ (Psalm 34, 21).

Bōry šhraba ſo sašo se swojich štrōželow a dobywasche ſo nětko se wschēmi mozami s bahnišczja, so by swoje žiwjenje wumohl. Mējesche krutu nadžiju, so jemu tōn knjes tež s wēštosczju dale pomha; pschetož šnutškomny hloš jemu prajesche, so

wumrjecz njedhrbi, dokelz chze jeho tón Snjes hiščeže k nēcžemu druhemu trjebacz. Safo go nětko mjelczo dale wleczišče a k mēšchžanskim wrotam pschińdže, kotrež běchu k wulkemu sbožu wotewrjene, pschińdže jemu safo pschiwěra cžlowjekow k wužitkej. Wojeŕŕki stražnik, tam stejazy, go mjenujzy nad jeho napohladom, dokelz bě na wšchēm cžele k blótom pschifryty, tak sastróži, so myšlesche, žiweho cžerta widžecz; duž tšělbu spuščeži a do stražniškeje jstwy cžekny, tak so mōžesche Franziskuš njesadžewany k wrotami a k tym tež k mēsta won. Tola jeho mozy, prjedy hižo wošlabjene a psches tajke njeswucžene napinanje hiščeže bóle wutriebane, počinachu wuštawacz a wulkej wotpjatošči mēsto wotstupowacz. S najwjetškej nusu wleczišče go po tajkim w cžemnej nozy do jeneho hajka, něšto wot mēsta šdaleneho. Sow wjazzy dale njemōžesche, duž sańdže do najhlubšcheje huščiny, hdžež go do khopjena lišča, kotrež bě žebi nahromadžil, lehny a go žyle k nim sapšifry. Dokelz bě žyle wot napinanja mozow, k džela wot horzoty jara wumucžnjeny, dha dolho njetraješče, so bóřny twjerdže wuřny. Bě mjenujzy runje žrjedž lēta a cžitarzej budže hiščeže wēdomne, so Franziskuš tež w pořlednej nozy ani wōčžka šanknyl njebē.

Safo pak nasajtra rano bēřz do jastwa pschińdže, so by žwōj wopor wotwjedla tuto prošdne namaka, stejese tu kaž škamjenjeny. Nětko bě k najkrucžisčej wēstošči pschischol, so ma tudy k kuřarjom cžinicž a wšchōn lud to wēřesche. Tola tež stražnik bě žwoje nōžue nashonjenje wupowjedal a tak dha tola škōncžnje na tu rořomnu myšlicžku pschińdžechu, so je Marduš cžeknyl. Šnydom bu wšchemu wōjřku w mēšče porucžnosč data, wuńcz a cžeknje-neho safo popadnyč. A hlaj! mjes tym so tucži wo dnjo wšchu krajinu pschepytowachu, špasche Marduš žylicžki džen cžisče pod žwojim liščowym krywom, wot Božich jandželow šchitowany. Wōn mōžesche k Dawitom prajicz: „Sa ležu a špju žyle šmērom, pschetož ty žam, Snježe, pomhašy mi, so ja bjes starošče bydlu.“ (Psalm 4, 9.).

(Psichichodnje škōncženje.)

W cžemnosči.

Něhdy mje něchtō do wuřkeje štwicžki žwojeho wobydlenja dowjedže a mi bylu šanarikow pokasa, kotrež wōn tam k dobrym špēwarjam wuwucžowasche. Mi nadpadže, so mōžesche go šwētlo do kōždeho k tych maľnych šaschčikow jeno psches jenicžku mutnu šchleńžu pschecžiščezowacz. Duž go teho muža sa pschicžinu tajkeho napravjenja praschach.

„To wy njewēšče?“ wōn rjekny, „w cžemnym wone najrjeńšcho špēwaju.“

Tole šlowo wošebity šacžisčez na mnje ščžini, a w nim šdasche go mi wjele wopšchijate byč.

Sa na to pomyšlich, hačž Bōh tón Snjes se žwojimi špēwarjami, cžlowškimy duřchemi, tež tak njecžini? Hačž žebi wōn tešame tež w cžemnosči njecžehnje? W cžemnym wone najrjeńšcho špēwaju. Šak wjele krařnych a trořchtnych šhērluřchow, kotrež nam k natwarjenju šluža, njebychmy mēli, njebudžisčiche Bōh te wutrobny, k kotrychž go wone žōrlachu, psches cžemnotu horja wot šwēta tak-rjež wotdžēlił a do šwōjateje šamoty šamknyl! Šak někotry šhērluřch žwojich šerbškich špēwarškich njebudžisčiche ty, mōj luby cžitarjo, ženje tak nutrnje a wutrobnje špēwal, hdžž ty njeby k cžemnosče cžerpjenjow k Bohu horje šhladowacz dhrbjal! Šchtō dha budže k hnujazej wutrobu wo krařnosči žwojeje domišny špēwacz, hdžž go wōn w žusobje njewidži?

F.

Šslawne wudowy.

Wēšče je mjes cžitarškami našcheho njedželskeho šopjena

„Bomhaj Bōh!“ tež někotražkuli wudowa, kotraž je pod wudowjazy m horjom a wudowjazej starošču hižom huřto šdychowala; duž njech wšchaf wona, pschińdže-li safo ras tajka cžemna hodžina, na tamne šlawne wudowy špomina, wo kotrychž milliony nětko hižom wot lētnyřazow šem rēcža. Šich mjena wēšo njewēmy, ale wone šu k wjetškej šlawnosči pschisčle, dnžli najwošebnišche a najmudrišche žony wšchēch cžadžow.

To je najprjōdžy wudowa k Zarpatha, kotruž profeta Šelias pschi drjewošbēranju nadeńdže, a nad kotrež go tón dživ šta, so jej muša a woliž ženje njesaprahnyšchtej. Šotom pak pschińdže wudowa w Šlainje, nad kotrež go hiščeže wjetšchi dživ šta; jejny řny bēšche morwy a tón Snjes šam jeho wōžiw. Šodarmo go tola tajke krařne dživny runje nad wudowami njestawaju; ně, wone dhrbja k teho wuřnyč, so tón Snjes runje na wudowy wurjadnje špomina a je wošebje jim se šwojej pomožu bliřki. A hiščeže šecžu wudowu šnaju, kotrejež mjeno je w njebjēřach napřbane, a kotraž je wulžy šlawjena w šchecžijanstwje; to je tamna wudowa, kotraž wšchitko, šchtož mēšesche, nutspołōži do Božeho šaschčža. „Wšchitko, šchtož mēšesche“ — ach, my huřto wo šcherpatžy wudowy rēcžimny, ale hiščeže ženje ju žadny wot naš dal njeje, pschetož wona da „wšchitko, šchtož mēšesche.“ My tola wšchitžy jeno wot šwojeho pschemērka dawamy. Šeho dla pak, wy lube wudowy, budžče štrořchne; wam je tón Snjes bliřki, pschetož nad wudowami je wōn dživny cžinił w šarym a nowym šlubje.

F.

Wšchelake k bliska a k daloka.

Šodawa Š. Šōlcž.

— Na pořledni šeleny šchtwōřtk porucžamy knihi našcheho lutherškeho knihowneho towarštwu, so bychu je kmōřšja pačērřkim džēcžom šobu dali na pučž žiwjenja. W natwarjazych knihach maja dar sa žyle žiwjenje, maja brōn w našchim cžadžu, hdžež šu wot špytowanjow wobdacži. Šajke pobožne knihi šu trajazy dar, sa kotryž budža go wam hiščeže džatowacz, hdžž wy w rowje špicže. A tež wy, lubi šarřchi, džeržče na to, so wařche džēcži žebi bibliju, špēwarške a katechizmuš šobu wořmu, hdžž do žuřby cžahnu, a napominaječe jich, so bychu žebi žwoje nabožne knihi wjecžor abo njedželu do rukow wšali a go w nich natwarili a pořhnlili.

— Na šerbškim šemschenju w Draždžanach njedželu Šātare přēduje šnješ šarač Domaschka k Budestez. Špowjednu wucžbu šmēje wōdžer našchich šerbškich šemschenjow, šnješ šarač rycžer Šakub k Nješwaczibla.

— Šańdženy šchtwōřtk je našch šerbški šařlužbny wōtčžinz profeskor dr. Muka w Šreibergu žwoje 50 lētny narodniny šwjecžil. Še wšchitkich štron šu go jemu wutrobne šbožopšchecža pōšlale. Nutrna lubošč k žwojemu šerbškemu ludej, njewuřtawaze próžowanje a džēlo sa šwōj lud — to stej šnamjeni, kotrež nam wo-piřatej jeho žiwjenje. Duž nutrnny džak našchemu wōtčžinzej k tym hnutyš pschecžom, so by nam hiščeže na dolhe lēta šdžeržany byl w cžikōšči a štrowošči k šbožu našcheho ludoweho žiwjenja.

— Šrabja Šaldersee, pořlednja postawa k wulkeho Šismarškoweho cžadža, je šańdženu šobotu wumrjel. Wōn bēšche w 72. lēče žwojeho žiwjenja. Nařhonity wojał, ale wulki politikar, kiž stejese na stejisčezu našcheho želesneho kanžlera Šismarka, je go k nim se žiwjenja minyl. Pschi rowje žaruje našch žyly lud, go jemu džakujō sa to, šchtož je sa njōn cžinił. Wōn dže bēšche tež tón, kotryž je žyle wōjřko wšchelakich narodow w Šhinejšisčej wōjnje wjedł. Wot tam je tež šhorošč šobu pschijnjeřl, kotraž nětko jeho žiwjenju kōnž ščžini.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ěi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ěe!

F.

Szerehske njeđzelske łopjena.

Wudawa Ɣo kóždu Ɣobotu w Ssmolerjez knihicziščzećni w Budyschinje a je tam Ɣa sčtwórtłětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Judika.

Jes. 43, 24. 25.

Profeta Jesajaf lud trojchtuje, Ɣo budže wuřwobodženy i Babylonsteho jastwa. To je skutk hnady Božeje. Lud Ɣebi ju Ɣaklužil njeje. Teho dla dyrbi Bóh ludej pšhes rón profety prajicž: „Mi Ɣy ty Ɣluženja nacžinil i tvojimi hrěchami a Ɣy mi prózu naložil i tvojimi łóščezemi.“ Hdyž Ɣo tehdom tole Ɣłowo israelskemu ludej rjekny, kať wjele bóle płaczi to Ɣłowo wo wumóženju, kotrež je nasch Sbožnik ł naschemu wuřwobodženju dokonjať. Sswjaty póštny cžaf dowjedže nař na horu Golgatha. Tam wo- hľadamy teho Sbožnika a hdyž do jeho wobłědnjeneho woblicza pohľadamy, Ɣłyschimy jeho Ɣłowa: „Mi Ɣy ty Ɣluženja nacžinil i tvojimi hrěchami a Ɣy mi prózu naložil i tvojimi łóščezemi.“ Tole Ɣłowo kať hamor na naschu wutrobu dyrri, ale my wěmny, te Ɣame wobliczo tež mile na nař hlada a jeho rón dale praji: „Da, ja Ɣahubju twoje pšhestupjenja moje dla a njespominam na twoje hrěchi.“ My Ɣłyschimy Ɣłowo nascheho Sbožnika i jeho łščizy: „Haj, mi Ɣy ty Ɣluženja nacžinil i tvojimi hrěchami a Ɣy mi prózu naložil i tvojimi łóščezemi. Da, ja Ɣahubju twoje pšhestupjenja moje dla a njespominam na twoje hrěchi.“

Wone potafuje nam:

1. hłubokosć nascheje hrěschneje winy;
2. bohatsřwo Božeje hnady.

1. To Ɣłowo potafuje nam hłubokosć nascheje hrěsch-

neje winy. My póšnajemy bolosć Božeje wutroby, kotruž je jej cžłowřki hrěch nacžinil, ale tež wulkosć lubosće, kotraž chze cžežke džěło dokonjecž. Ale njeje dha Bóh wěcžnje njescheměnjomny? Teho wutroba, hacž runje wón sbóžny a Ɣwjaty w njebjěbach łnježi, stara Ɣo wo naležnosće kóždeho cžłowřtkeho džěcža. Teho wótzowřta wutroba nař pšchewodža stajnje a pšchezo we wjeřelu a řrudobje. Kať běsche wjeřele w njebjěbach, jako Ɣo Sbožnik narodži, kať běsche tež řrudobu w njebjěbach, jako Hadam a Žewa řhrěschisčtaj. Kať je wjeřele nad kóždym hrěsch- nikom, kiž pokutu cžini, kať wěscže je tež řrudoba w njebjě- bach nad hrěschnikom, kiž řhubjeny dže. Najwjeřsche džěło a prózu lubosće Božeje widžimy na łščizy řhryřtuřowym. To je prózowanje Božeje lubosće wo tebi a řa tebe, Kaťte to cžežke prózowanje! To řu te cžežke řři hodžiny, kotrež Sbožnik na łščizy wiřařche; w řřch řřjoch hodžinach je wón wjazy cžerpil, hacž řa te řři łěta jeho řřawneho řřutkowanja. Wón wolařche Ɣo ł řřowjemu Wóťzej: „Mój Božo, mój Božo, cžeho dla řy mje wopuřcžicž?“ W palazej cžwili řřowjeho cžěła řřduchuje wón: „Mi chze řo picž“ a potom, hdyž běsche wřchitko piřmo dopjelnjene, wón řřowju Ɣłowu hiřcže juntrócž pořběhny a řřwój řřwjaty rón wotewri, i móžnym Ɣłóřom řawoławřchi: „Dokonzane je!“ Nima wón prawo, tebi a mi prajicž: „Mi řy ty Ɣluženja nacžinil i tvojimi hrěchami!“ Kať řřejřch ke łščizej řřowjeho Sbožnika? Kať wjele lubosće je tón řřjeř na nař wožil, nař pohnuć, řo bychmy hnadnej powjescži wo jeho łščizy wutrobu wotewřili. Žako džěcži řřmy wobřjepjeni i jeho řřowju, w řřwjatym

sakramencze wużiwamy jeho czeło a krej, w Bożim słowie blyshczi so jeho kschiz jako kótwiza naschego sboža. We wjeßelu a srudobje saczuwamy jeho dzeło na naschey wutrobje, i kotrymž nam praji: „Mi by ty słuženja nacził i tvojimi hrěchami.“ Kať hnuzaje kinczi tole sduchowanje i Anjesoweho rta! Ale njeje to wobskorženje sa najch njeđzał? Kať by my so pschecziwo jeho luboseji sadžerželi? Bomyßlmy ßebi, so bychmy my cźlowjekei luboseč wopofasali a wschitko cziłi, jeho wutrobu dobyč, a nasche prózowanje by podarmo było. Tajke něscho hłubofo boli. A tón Ebóžnik nětko wschu prózu słozi na hrěschne cźlowjestwo a cźlowjekejo jeho wot so storcza. S tajkej boloseču dyrbi tón Ebóžnik na tyßazy hladacž, kotřiz jeho krej i nohomaj teptaja, kotřiz pschi wschem jeho dzele so sħubja, sa kotrychž je podarmo wumrjet, dokelž njechadža wumoženi byč. Ale my njechamy jenož so roshoricž na njespscheczelow Ebóžnika, ně my chzemy prajicž: „Sa bym to sawinowal, sčtož ty by pscheczerpil.“ My blyschimy jeho słowo i kschiza, duž daloko stejo nje-wostawamy, kaž jich wjele w Serusalemje, ale k njemu kħwatamy, so bychmy so podali Anjesej bolosečow — potom tež sa blyschimy postrow jeho hnady.

2. „Sa sahubju twoje pschestupjenje moje dla a nje-spominam na twoje hrěchi.“ Tole słowo siewi nam bohatstwo Božeje hnady a ßmilnosče. Hacž runje dyrbi wjele njeđžaka žnjecž, so wón tola njewobara wopor pschinjesč. Wón jenož na to džiwa, cźlowjekow sbóžnych cziłicž. „Sa sahubju twoje pschestupjenja m o j e dla.“ To wschu cźłowsku saßlužbu wusamtnje. Wón je sa naß czerpil a nasche pschestupjenje sahubil — duž tež dwójzy słowcžko k nam rěczi: „Sa, ja!“ Chzesch so napschecziwo tutej sbóžnej powjesczi pschecziwjecž, hdyž chze wón tebi list, tebje wot wěcžneho wotrocžstwa wußwobodžazy, do rukow kłócicž? My ßebi tola naschu drařtu wobhladamy, kaž by dobra došč byla, ale tajka je wona womasana psched Božim sħwjatym woblicžom! W njej njemóžemy sařtupa namařacž ke kħaßnej hořcžinje. Ale póřtny czaß nam do wutrobny spěwa: „Sa krej a prawdošč kħryřtußa je moja drařta pschistojna!“ Póřtny czaß je hnadny czaß, w kotrymž kschizowany Ebóžnik sħwojej ruzy wu pschestrěwa, so by naß k ßebi czaßnył. Jesuß woła, my do jeho rukow kħwata-my, so by jeho hnada nam sħwěcžila psche wscho bėdženje tuteho sħwěta a nam sħwěcžila k wěcžnemu sħwětku kraßnosče. Hamjen.

Knjesowa kschizna ból.

Młody cźlowjek bėsche sħwojej mrežazej maczeri sħlubił, so chze junu pobožny muž byč. Lěta jańdžechu, a młodženz so sħlubi. Njewjesta k tajkim blyschesche, kotřiz so wo knjesa Jesußa mało staraju. Raš wona sħwojeho nawoženju narěcža, so w sħwjatym póřtnym czaßu so do wjeßeleho piwneho towarřstwa džešche. Tam nětko ßedžachu a puncž pijachu, a nawoženja bėsche sħwoje „wobosy“, kaž to njewjesta mjenowasche, jabył. Njejabzy pať jeho woczi na wobras kschizowaneho na scženje padnyšchtej. A jemu bė, jako byšchtej woczi Ebóžnika tak srudnje na njeho hladačej, a jako by blyschal sħwoju njebohu macž so sašo modlicž, kaž bėsche wón to sa czaß sħwojeje młodosče tak huřto blyschal: „Wschitko, Anježe, chzu ja sabycž, ženje twoju kschiznu ból!“ Wón wjazy ani brintot schkleńzow, ani wyřtanje a wolanje roshwěbeleneho towarřstwa njeblyschesche; jemu jeno we wuschomaj kincžesche: „Wschitko, Anježe, chzu ja sabycž, ženje twoju kschiznu ból!“

Tak tu wón ßedžesche, czišche do so ponórijeny a se sħylami

we woczomaj. Duž jedyn i jeho sħuřodom do njeho storczi a džešche: „Mó, sčto dha ty křalzo sašo rypasch?“ A njewólne so jeho hubomaj wuřuže: „Wschitko, Anježe, chzu ja sabycž, ženje twoju kschiznu ból!“ Wón so stóži, jako bė to słowo wuprajil. Někotři pospytowachu žortowacž; ale i wjeßelom bėsche kónz, jedyn po druhim so wotßali; a jako wón se sħwojej njewjestu domoj džešche, bė tež wona czišcha a niz sħlowa njerjekny. Wón saczuwasche, so je wona gromotna; ale jako bėschtaj kħežne durje dozpiłoj, jemu wona ruku sawda a džešche: „Sano, wschitko chzu rad sabycž, ženje jeho kschiznu ból! Sa so czi džafuju sa tole słowo.“

Mój luby ßerbsti czičarjo! W tu kħwilu sħwjeczi kschesčijanska žyrkej sašo sħwjaty póřtny czaß. Kať chzesch jón ty sħwjeczič? O so by w tymle czaßu tež twoje heßlo było a wostało:

„Wschitko, Anježe, chzu ja sabycž,
Ženje twoju kschiznu ból!“

F.

Njeđželu wječor.

Dobru nóž, o njeđžela,
Ty mi ßame sbože da:
Napoř i Božej studniczi,
Božu hnadu sa hrěchi!

Miloseč, ßmilnosč njejestja
W tydženju njech pschewod da!
Napielk mje tež i luboseču,
So ja bratrow njeßubžu.

Anježe, džal czi sanoscha
Duřcha sa kħlėb žiwjenja,
Kotryž dženka łamał je
Mi mój Ebóžnik bohacže.

Njech ja pschezo žiwy sħym
Po tym słowie drohotnym,
Tak so duřcha kħwali cze
Hacž do wscheje wěcžnosče!

Dobru nóž měj njeđžela,
Kiž mi ßame sbože da.
Wuřlincžale swony sħu,
Měßacžk steji na njebju.

Sunu sħwjedžen rjenišchi
Sħwjecžu w tamnej kraßnosczi,
Hdyž mi sbóžna njeđžela
S Božej hnadu saßwita!

K. A. Fiedler.

Twjerda wutroba.

Snaty duchowny wulkeho města nam raš tole powjedasche:

Anjeni Rohnowa bėsche hódna pschekupřka žona, a ja sħym ju dolhe lěta sħnal. Sħwoje cžestne mjeno mješesche wona sa naj-wjetřesche kħblo a noschesche hłowu wyßoko kaž semjanka. K wulkej srudobje sa nju so jejny sħyn, kotryž bė jejneje wutrobny hordoseč a wjeßele, někajkeje njeßwěrnosče pschecziwo sħwojemu knjesej winowateho scžini a dyrbjesche sħwoje pschestupjenje w jařtwje wotpofucžicž.

Macž dla teho nad nim poklecže wupraji a w sħwojim testamencze postaji, so wón junu sa jejnym kařcžom hič njeßmė. Sħyn so wobėndženeje winy hłubofo łajesche; wón wodacže sħwojeho sħlužbneho knjesa dozpi, ale niz to sħwojeje maczerje. Sa so

ju wopraschach, hacž njewě, so je šhubjenemu šynei jeho nan napšhecžiwu pschischol. Wona nicžo wo tym njewjedžišče; wona běšče Židowka a nochžyšče tež nicžo wo tym wjedžecž. „Wón njekmě sa mojim kaschczom hicž“, to bě skónczenje wschěch jejnych rěczow.

Psched někotrymi njedželemi namakach ju blědu a wuplakanu w jejnych klamach šedžo. „Moje poklecze je na mnje wróczjo padnyło“, wona i tšchepjetazym hlošom rjekny, „moje wbohe džecžo sa mojim kaschczom njepóndže; psched mačo dnjemi je mi wumrjelo, bjes teho so šym jemu woczi sandželila, a dženska džěch ja sa jeho kaschczom!“

Wot nětko tale žona šwoju hłowu wjazy wyšoko njenošy; wona je šebi wote mnje bibliju požčžila a čžita i tajkej šrudobu, kotraž jej i Božej hnadu i žohnowanju šluži, džeu wote dnja stawisnu wo šhubjenym šynu.

Njetyšch šo!

Njetyšch šo, ach njetyšch šo,
Čžakaj čžišče, wutroba!
Šesuf wě a šnaje to,
Čžehož dla šy njeměrna.

Njetyšch šo, ach njetyšch šo,
Wón čži i nusy wupomha;
Šeho luboščž krašnišcho
Šebi i nožy šesthadža.

Njetyšch šo, ach njetyšch šo,
Šdyž tež čžer tu nahla je,
Wóšty rostu wyšoko —
Wóh čže i šbožu powjedže.

Njetyšch šo, ach njetyšch šo,
Čžemny pucž Wóh rosjašnja;
Čžišnjesh staroščž na njeho,
Š čžernjom róže šalcžėja!

K. A. Fiedler.

Wóh šwojich džiwuje wjedže.

Šowjedančžto i Didenburgškej reformazije.

Šodal K. A. F.

(Škónczenje.)

Šakle psched wječžorom bu Franziskufš Alarduš psches šchczowka-
nje pša, kotryž runje psched nim štejesche, se španja wubudženy.
Š najwjetyšchim šastróženjom a tšchepjetanjom šlyšcheshche piškanej
róžkow w šwojej bliskoščži a pytny bóršy, so sa nim šlědža a so
je w najwjetyšchim štrasche i nowa-šajecža a wróczjo-pschijwedženja.
Tu pocža šo jemu šmjertnje štyškacž a štróžele jemu nimale dych
šastajichu; duž wobrocži šo šašo w modlitwje i šwojemu Šbóžni-
škej, njemóžeshche pak dale nicžo prajicž dnyli: „Šnježe Šesu, pom-
haj!“ — Wóršy na to šlyšcheshche dweju mužow psches hajš pschincž
a jeho štrach hacž nanajwyšchšcho štupajche. Nětko šašlyšcha teho
jeneho prajicž: „Šowle dyrbi byčž: tu je mój poš šchczowka!“
„Ach“, rjekny na to druhi, „daj namaj jeno domoj hicž, mój jeho
tola njenamakamoj. Njeyšym žylicžki džeu nicžo i jědži měč, duž
šym wschón hubjeny.“ Šrěni wotmolwi: „Ša tež, čžemoj jeno
domoj hicž.“ Ša to šahwišda šwojeho pša, kotryž teho dla i njemu
pschiběža, wot Alarduša prjecž. Šle šak je šo Franziskufš šrado-
wal, šo temu Šnješej džakowal a jeho šhwalil, so je jeho i nowa
i tajkej wulkej štrachoščže wumohł!

Šišchče šawošta Alarduš w šwojim ššhowje, doniž šo žyle

nješacžmi, potom šebi šakle šwaži, šwoju šospodu wopušchčžicž.
Čžyššche šo w Božim mjenje i jenei šwojej šotšje podacž, kotraž
w jenei wješžy pschi dróšy hndlesche a tam woženjena se šwojim
mužom šorcžmarjesche. Šule šotru čžyššche wo pomoz, wošebje
wo draštu prošycž a šo potom psches mjesy podacž. Šó čžmje
džěšche teho dla po dróšy dale. Wóršy wuhlada wós se žitom
prjedy šo jěčž, pschistupi i wóšnikaj a prošcheshche jeho wo dowol-
nosčž, so šměl na wós šalěščž, dokelž je šlyšchal, so čžze wón žyłu
nóž jěčž. Štuž jemu to dowoli, a Alarduš ščžini šebi na wosu,
šak derje hacž šo hodžeshche, mjes žitnyh měchami lěhwo, šak šo
móžeshche derje ššhowany a teho dla bjeseshchego štracha dale jěčž.
Psched domom jeho šotry wóšnik pošasta, so by do šorcžmy šašchol.
Šranziskufš tež i wosa šlěšy a šwaži šebi, i wóšnikom šobu do
šhěže šastupicž. Šako psched šwojej šotru štejesche, štróži šo wona
nad jeho napohladom, tola pak jeho njespóšna. Šod horžymi
šlyšami a proštwami ji rjekny, so je jejny šbratr. „Ščhto, ty šy
tón šezat?“ wona wuwola a čžyššche na měšče wo wšy ludži
w hromadu wolacž, šotšž bychu jeho šašo jateho wšali a do
Antwerpena wróczjo pschijwedli. Šak bě Šranziskufš i nowa
we wulšim štrasche. Šle tež šudy jemu tón Šnješ i nusy wu-
pomha. Ššotšiny mandželški mješeshche šobuželnosčž i nim, rěčeshche
se šwojej žonu, ju na šok wšawšchi, a šmėrowa ju dospolnje, hdyž
ji přjódžeržeshche, šak bychu woni šami najwjetyšchu šanibu psches
jeho šmjercž žnjeli, wošebje hdy bychu šbratra na šakle wšchnje
šami pscheradžili. Šy teho dla lěpje bylo, i wóšnikom poščžecž
a jemu něšakš dar poščžicž, sa šotryž by čželanza šišchče hacž
psches mjesy šobu wšal, potom bychu jeho tola wotbyli. Žona
šebi škóncžuje rěčecž da a wšcho šo šta, šakž bě muž prajil. Šjes
wulšeho rošmłowjenja jemu šišchče pošřebne draščženja dajšhtaj
a jěščž a picž pschedštajšhtaj. Šod wutrobnyh džakowanjom
Alarduš jimaj božmje prajeshche. Šonaj pak lědy i nim rěčeshčhtaj
dla štracha, so šo psches šakšeho šezarja šnjecžiščža. Wón šašo
na wós šalěše, na čžož wóšnik dale jědžišche. Šišchče w tej šamej
nožy pschindžeshčhtaj psches mjesy.

Alarduš drje bě nětko šlědženjam šwojich njepšchecželow wu-
čžeknył, ale i tym šišchče niz wšchey nusy. Šak dolho hacž bě
i wóšnikom hromadže, šastarajche tón jeho i jědžu a i picžom; šako
pak dyrbeshche šo wot njeho džělicž, běšche nušowany, šebi i pro-
šchěštwom šwoju čžělnu pošrebu pyšacž. Ššwój pucž wón na
Šamburg šloži, myšlo, so jeho tam šnacži šemrjeteho pschecžela bjes
pomozy njewoštaja. Š mjes tym, so šwój pucž do šamneje štrony
šložowajche, wjedžišche jeho tón Šnješ na to měštno, hdyž čžyššche
jeho šako šohacžže žohnowany šrat še šhwalbje šwojeje miloščže
šrebacž.

Š Didenburgškej mjenujžy bě psches ewangelišku wučžbu, šo
tam pschecžišchczazu, wšchón lud do wulšeho njeměra pschischol.
Šemu bě Bože šlowo psches wutrobu šchlo, tola niz šak, so se
šubami ššchijpajchu i mjeršanjom (šakž šamni: Šap. škutki 5, 33 a
7, 54.), ale šak, so šo pošnižowachu psched tym Šnješom, prajeshjo:
„Ščhto mamy čžinicž, so bychmy šbóžni byli?“ (šakž šamni: Šap.
škutki 2, 37.). Šle šohužel bě tu šara mačo šakšich mužow, šotšž
móžachu jim prawe wotmolwjenje na šule prashen dacž a jich
i žyła w ewangeliškej wučžbje rošwucžowacž. Š tymle čžakš
žedženja pschipóšla jim tón Šnješ Šranziskufša Alarduša. Šakž
hłóš Boži šlincžeshche temu we wutrobje: Šow dyrbišch přědowacž!
Š pošluchajo šakšemu hlošku, pocža přědowacž wo šbóžnocžinjajej
wěrije do našchego šnješa Šesom Šhryšta a šak móžemy jeno psches
wěrnu pošutu a prawu wěru wodacž hřechow, žiwjenje a šbóžnosčž
dostacž. Šeho přědowanja pak běchu šak móžne a wutrobny hnujaze,
so na wšchitšich jeho pošluchariow hłuboki šacžišchcz čžinjachu a so
bychu mnošy ša šnješa Šesufa došchčži.

Nětko bě Šranziskufš, džak budž lubemu Bohu! tola šašo

jako nahladny předač evangelija w jasnojstwie, ale Bóh tón Anjes, kiž wšcho džiwne wozdi, bě řebi jeho hiřčeje k wjetřchemu wuřwolil. Raž řo derje myřlicž dawa, njemóžachu jeho duchapólne a móžne předowanja tež krajnemu wótzkej njeřnate wostacž. Dokelž tón tak wjele řlawy wo nim řlyřeře, da jeho k řebi přchińcž a rořřčowawře řo ř nim. Marduř dyrbjeře jemu řwoje žyle žiwjenje wupowjedacž. A hlejčje! wjetř řčini jeho k řwojemu generalnemu superintendentej, tak řo bu jemu móž nad žylej krajnej žyřkwoju do ruki data. A to bě wořebje w tehdomniřchim čřařu jara wažna wěž, přchetož na wřchelakich měřtnach ředžachu ludžo hiřčeje w putach čžemneje přchiwěry. Nětko Marduř jako generalny superintendent we wřchěm kraju ewangeliřto-lutherřtu wěru řawjedže a džělasčje řa řwojeho Anjeřa jako njewuřtawazy wojowaw řwoje žiwe dny. Halle we wyřřofich lětach wotwoľa jeho tón Anjeř 1578 do řwojeho njeřjeřeho raja, a řamo nad jeho potomnikami wotpocžowawře wořebite Bože žohnowanje. Hiřčeje jedyn jeho prawnuřow bě teho runjecža superintendent w Oldenburgřkej a je tež přčes wřchelake dobre piřma řa teho Anjeřa džělač.

řladaj, mój lubowaný řerbřki čžitarjo! tole bě podawisna ř oldenburgřkim reformatorom, Franžiřtom Marđom, kotruž čžyřč čži wupowjedacž. řa njeřam ničžo dale přchijacijč, přchetož wona čži řwoje wučžby řama podawa; čžzu čže jeno hiřčeje k dobremu řónzej na řlowo nařčeho lubeho řbóžnika dopomnicž: „řa řym pucž, wěrnoscž a žiwjenje; ničtó njeřpřchińdže k Wótzkej, řhibe přčese mije!“ řana 14, 6. ř tym budž a wostan Božej miřšči poručeny! —

Pucž k řbožu.

řy přčejejč řej byčž wobřboženy,
Měčž řadařč čžajnyř kublow dořčž? —
řlej, tón je wěrnje řpokojeny,
Řiž čžini řwoju přchijřluřčnořčž!

řčtó bjeř čžežkotow řawořtanj,
řdže ramjo mařč tu bjeř řčhija? —
Duž wostaj řčoržbu, morřotanje,
řo mařč přčje čžežke brěmjenja!

řym njeřawidž, kiž wřřčje řteja,
řež řylřy ma řrón řralowřki!
řjeř pucže horje, dele džjeja,
Mař Boža miřščž bohacži!

K. A. Fiedleř.

Čže řo bojimy?

řan řhryřřtomuř, na řónzu 4. lěřtotka po řhr. nar. biřkop w řonřtantinoplu, běřčje griřiřřkemu řhěžorej řrkadiuřej dla řwojeje njeřhabłazeje řwěrnoscže čžerń we wofu. „Wohl řo ja jeno na biřkopje wjeřčicž!“ wón rař w přchitomnořči řwojich dworjanow wutwoľa.

„Řóřčel jeho tola do wuhnanřtwa!“ řnapřčecžiwu přeni dworjan;

„Wřmi jemu jeho kubla!“ džeřčje druhi;
„Řolož jeho do rječřawow a do jařtwa!“ radžeřčje řecžži;
„Njeřřby ty ř knjeřom? daj jeho wotprawicž!“ rjeřny řčtwóřty.
„Wřcho, řčtož tamni radža, čži ničžo njeřpomha“, pař pořřledni prajeřčje; „řdžeřa čžeřč jeho wuhnacž? řdžež je Bóh přchi nim, je jeho domiřna. řmóžniřč řo jeho kublow, ty je řhudym wofmjeřč, niž jemu. řžičń jeho do jařtwa, wón budže, řwoje rječřawy řořchiwřči, řbožowny. Wřmi jemu žiwjenje, a ty jemu njeřbo wotewriřč. řeno jedyn řředř je, ř kotrymž móžeřč řo na

nim wjeřčicž: řy dyrbjal řambž jeho k hrěřčeni ju nuřowacž; přčetož ja tuteho muža řnaju, ničžeřo řo wón na řwěčje njeřboji, hacž jeno — hrěčha“.

F.

Wřchelake ř blřka a ř daloka.

— řřenje řerbřte řemřčeni je mějeřčje řo řańdženu njeřđelu w Draždžanach. řjedro hojeřčje a duž běřčje řo bohata řerbřka wofřada řeřčla, w lubej macžeřnej řecži Bože řlowo řlyřčecž. řředowanje mějeřčje knjeř řarač Domawřčla a řpowjednu wučžbu jako řpowjedny wótz řwojeje Draždžanřkej řerbřkej wofřady knjeř řarač ryečer řakub. řpowjednyřč běřčje 202, mjenujžy 67 muřžřřich a 135 žónřřich.

— řjeř lětuřřimi abiturientami, t. r. mjeř tymi, kiž řu řwoje wotřhadne pruhowanje na Budyřřkim řymnařřiju wobřtali, njeje w tym lěčje řadyn řerb.

— řnjeř řantor řušter w řluřřču je po řrótkej řhorocži wumřjel a bu řwřatocžnje na řluřřčanřřkim pohřebniřččžu řhowaný, řdžež je tak mnohich lubřč w řwojim powoľanju k měrej přčewođžal.

— řutry 1905 řo nowa přapřaranda jako přchihotowatnja řa řeminar we řwojeřezach nadžijomnje řaloži. řa přapřarandu maja młodženzoj 3 lěta řhodžicž a potom 3 lěta na řeminar. řara powitacž je tole řaloženje w nařčich řerbach, dokelž maja nařči řerbřžy hólžy nětko řřladnořčž, řo ložy řa wučerjow w nařčej řerbřkej řužizy wuwučicž dacž. řarřchim je polóžene, jim tole wuwučenje pořřicžicž, dokelž móža řich řa tuni pjenjeř we řwojeřezach měčž, řdžež móža jim řhlěb a butru přchinořčowacž. Duž njeř řebi řerbřžy řarřčhi w prawym čžajnu wopomnja, hacž njeřčadža wobdarjenyřč hólžow tam pořřlacž. řa řhudyřč budže po móžnořči polóžene. řjeř woni to w prawym čžajnu a po móžnořči nětko hižom řwojim knjeřam duchownym řjewja, řdž řo řa tu myřł řajimaju, řwojim řynam tule nadžiju přchihoda wotewričž.

— Nařčemu řrajanej profeřorej dořtrej řluzy w řreiberku je řo je wřchelakich řtron nařčeho řerbřřeho luda wutrobne řbožo-přčecže k jeho 50lětnym narodninam dořtalo. řdž řo wón wutrobnje řa nařčje přčecža džakuje, my ř nadžiju do přchihoda řladamy, řo byřu přčecža nařčjeje wutrobny dopjelnjene byle.

— řnjeř duchowny řyřčer je w Budyřřčinje w towarřřtwe je řa narodořřpř nařčeho luda řajimazy přčednořčř wo řiřtoriji nařčeho řerbřřeho luda džeržal. Wón je řecžal wo přenič řapocžatřch řerbřřeho luda w nařčim wótznyřm kraju a tak je řo nařč lud přčes řwoju pobožnu a wótcžinřřu myřł řam řdžeržal.

K rozpominanju.

řkupocž čini wutrobu kamjeńtnu a mjedžowu.

* * *

Bože řlowo budž twojej duři řwětko, móč a trořř, přewodna hwěžda, puč k njeřbu pokazowaca.

* * *

Kóždy řlědowacy džeń budž wučome přjedawřeho dnja.

Daliřčje dobrowólne darj řa wbohe armenřřke řyřoty.

řčes knjeřa řararja řicžarja w řořacžizach:

M. N.	5 hr. — np.
M. N.	3 " 40 "
M. N.	30 " — "

řromadže 38 hr. 40 np.

řa bohaty dar praži řo w mjenje wbohich řyřotow řnutý džak.

řólčž, redaktor.

Sy-li spëwał,
Pilnje dżëłal,
Strowja ée
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Prëz spař mërny
Čerstwosé da.

Njeh ty spëwaš,
Swérnje dżëłaš
Wšëdne dny;
Dżëń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrëw ée!

F.

Szerbske njedzelske łopjena.

Wudawa ƙo kóždu ƙobotu w Smolerjez knihicziščezëni w Budyschinje a je tam sa sčtwórtlëtnu pschedpłatu 40 np. dostacž.

Palmarum.

Sach. 9, 8.—12.

Dženšnišcha njedzela ƙu durje do czicheho tydzenia. Sczenje wopisuje jeho sacžehnjenje do kralowsteho mësčta. Ale to wystaze Hosianna wobroczi ƙo bóršy do „kšchizuj jeho, kšchizuj jeho!“ Se stareho testamenta je nam to wëščczërške ƙłowo na dženšnišchu njedzëlu postajene. My ƙłyšchimy, sčtož je ƙo mało dnjow do jeho kšchizowania dopjelniko. Ale tón našch kral, jako ƙajki ƙo wón pschিপowjeda, je ƙo wón scžinił psches ƙwoje czerpjenje, a Sacharja jeho widzi, ƙak wón pschindže, ƙwój lud wot njepscheczëlow wumóz a jemu mër pschinjesčž.

„Zionje, hlaj, twój kral pschindže ƙ tebi!“

1. Wot Boha tebi pòkłany.
2. S ƙrašnym darom mëra.
3. So by ƙwoje kraleštwò postajil po wschëm ƙwëczë.

1. Wot Boha pòkłany pschindže kral do Ziona. (Scht. 8. 9.) Tele ƙłowa nam sjewja, so bësche cžap cžëšnosčze. Lud drje bësche w Sacharjomym cžaku s wjëtšcheho dżëła ƙo s Babylonsteho jastwa wróczil, ale njepschëstawaze nadpadny ƙušodnych ludow tyschachu kraj a jeho wobydlerjow. Duž chze ƙo tón Anjes ƙam nastajicž ƙ sakitanju ƙwojeho luda, pschetoz wón je jich hubjenštwò „je ƙwojimaj woczomaj widzil“. A jako teho, kiž wumozjenje pschinješe, lubi krala, kiž budže prawny pomocnik a nad kotrehož pschindženjom móže ƙo lud swjebelicž.

A w Ahrystuku je ƙo to ƙlubjenje dopjelniko. W nim je ƙebi Bóh tón Anjes twjerdy hród a wëšte

lëhwo sa ƙwój lud scžinił pscheczëwo wschitkim njepscheczëlam. A wón ƙo nam prëduje lëto wot lëta jako našch pomocnik. Nëtko ƙo nam sašo w kšchizu teho Anjesa psched woczë staji, ƙak je našch Bóh sa naž to najwjetšche cžinił. Bóšnjajesč ty, sčto je tebi s tym wobradžene a ƙy ty hotowy, jemu jako kralej nad ƙwojej wutrobu a žiwjenjom ƙnježicž dacž?

2. A my njedhrbjeli jo hinał móž, hdyž ƙebi prajicž damy, sčto my jako cži jeho wot njeho dostanjemy. Tón Anjes, našch njebjeski kral, pschindže ƙ nam s ƙrašnym darom ƙwojeho mëra. Jako mërny ƙo nam wopisuje. (Scht. 9.) Niž na wójnstim konju, ale skoczëczu mëra, niž se ƙwëtnej mozu wuhotowany, ale w ponižnosčzi a niskosčzi wón pschindže. A skut mëra dyrbi ƙo wufonjecž mjes jeho ludom. „Wojërška tšëłba dyrbi rošlamana bječ.“ (Scht. 11.) Deczi dyrbja pusčžëni bječ. Wšchemu jastwu dyrbi ƙo psches mërneho šërschtu konz scžinicž. A pschicžina wufwobodžënia je kraj ƙłuba t. r. tam tón psches kraj ƙłuba sasylgowany ƙłub Boži se ƙwojim ludom, kiž ƙo wot teho Anjesa ženje njëlamje a po kotrymž ƙo pschëzo sašo ƙmili.

ƙak zyle hinaschi pał hacž tam we ƙłowje ƙlubjenja steji mërny kral Jesuž Ahrystuž psched nami! Niž psches šwonkowne dopjelnjenje we ƙwojim nutšczëhnjenju na mlodym wóšle, ale wón je ƙo wopravdže mërny šërschta sa tych ƙwojich scžinił. Wëšo wójny tež hišcžë mjes kšchëscžijami kónz njeje, powšchitowny mër na semi hišcžë daloko leži. Ale mër we wyschšim frošymjenju je ƙo nam psches Ahrystuža dostał, mër wot hrëchow wumozëneje

wutrobny. Bjes wumóžnika bychmy jeczi byli w jamje bjes wody. (Scht. 11.) Žana ruka ſo nam njeby ſkicžala, naſ ſ hlubiny wuczahnyč. Nětko pať je wón ſwoju ſbóžnikowſtu ruku wupſcheſtrěl, naſ poſbėhnyč. Wón je měr ſčinił pſches ſwoju krej. Haj na ſchizju je wón, pſchi kotrehož narodže njebjeste byly „měr na ſemi“ ſpėwachu, měr ſčinił.

3. Jako kral ſo wón pſchpowjedzi. Jako tajki dyrbi kraleſtvo mēc. Teho dla ſlyſchimy: Twój kral pſchindže.

Scht. 10. Džowzy Zionſkej ſo pſchindženje krala wėſchczi. Ale dale Iſraela budže jeho kraleſtvo doſahacž. Bohanjo wot morja hačž k morju, wot Euphrata hačž k kónzej ſwėta dyrbja jemu poddani byč. Wulke tole ſłowo wėſchcženja, wjetſche hiſcže jeho dopjeljenje. Prėdowanje mėra w nim je ſo won njeſlo do wſcheho ſwėta.

Hdyž naſchu wutrobu poſbėhuje tole pohladanje na wulkoſčž Knjeſoweho kraleſtwa, tola to najwažniſche ſabycž njeſmėmy — mjenujzy ſebi na to pomyſlicž, ſo my temu Knjeſej jako ſwėrne ſtawy w jeho kraleſtwje pſchiſlyſchamy. Na to dopomnja naſ kónz tekſta: Dha wobrocžće ſo nětk k temu twjerdemu mėſtu.

A njemu, kiž chze tym ſwojim twjerdziſna a hrėd byč, dyrbja ſo wſchitzy wobrocžicž. ſola njeho žadyu jaty podarmo na wuſwobodženje njecžaka a wot njeho dyrbi ſo kóždemu dwójzy ſbože a žohnowanje doſtač.

Šny ty wopravdže pſches njeho ſwobodny? Nje- dyrbiſch wjele bóle proſnyč: „D ty pſchelamarjo wſchitkich ſwjaſtow!“ Ale ty njetrjebaſch jako jaty ſadwėlowacž, pſchetož tón Knjeſ móže tebje wot teho wſcheho wu- ſwobodžicž.

Temu kralej poddajmy ſo ſaſo ſ žylej wutrobu. Hdyž chze naſ wot Boha nam póſłany ſ darom mėra wobdaricž, chzemy ſo jemu džakni ſ nowa ſlubicž, ſo bychmy w žiwjenju a wumrjeczu jeho byli a woſtali. Hamjen.

Pſches jehnjo wumóženy.

Na rjanej ſtarej žyrtwi we Wardenje nad rėku Ruhr namaka ſo wyſoko pod tſėchu mjes druhimi kamjenjemi kamjentne jehnjo wudypane. Tam, hdžež ſo ta wowzka namaka, ſedžeſche junu kryjeť pſchi ſwojim džėle, ale pomjaſ, kiž jeho korb džeržeſche, ſo roſtorže, a wón padže hluboſo dele. Pſchi žyrtwi ležeſche wjele kamjenjom, dokelž ſo wonkach a nutſkach wſchelake twarjeſche, tať ſo ſo wbohi dyrbjeſche roſraſnyč. Tola tamny kryjeť ſtany čizny, ani porſt njebė jemu roſbity. Šchto dha je jemu na ſpodžitwne waſchnje žiwjenje ſdzeržalo? Mjes kamjenjemi paſeſche jehnjo a pytaſche a ſłobaſche ſebi ſtwjelcžka, kiž tam a ſem rojčechu. Na tuto jehnjo padže kryjeť mjehſto, ale wbohe ſwėrjatko bu žyle roſ- mjecžene. Teho ſmjercž tamnemu pať žiwjenje ſdzerža. Š hnuťej wutrobu póſnatwaſche to tón kryjeť a džakowny ſa ſpodžitwne ſa- khowanje da wón to jehnjo do kamjenja wudypacž a tam wyſoko horkach pſchi žyrtwinej tſėſche ſamurjowacž. — Eroſymišch tež, mój lubny bratje, moja luba ſotra, kajtu wažnoſčž tuto ſpodžitwne ſdzerženje žiwjenja tež ſa tebje a ſa mnje ma? Šnajeſch hlubinu, do kotrejež ſu naſche hrėchi naſ čiznyly, a to jehnjo, kotrež je naſ pſched ſkaženjom ſdzeržalo, dokelž je ſo pſches naſch pad moricž dało? — Čizchi pjatk tebi na tajke praſchenje wotmołwa.

S. Žitawſki.

Sa čizchi pjatk.

Džeň byſow duſcha wita,
Hdžež kónu černjomu
Čzi, hlowa krawnje ſbita,
Sa wuſmėch ſtajichu;
Hdžež tebje ſchizjomachu
Na horje Golgatha,
Čže hrėbnje moricž dachu,
So hela ſawnyſta.

Mje njemolče, wy druſy,
Kiž macže lubo ſwėt
A kotrymž Šbóžnik zuſy
Se hižom wjele lėt;
Njech w čizchej ſamotnoſczi
Šwój ſtyſt dženy wuſtoržu
A placžu w džakownoſczi
Wſchu luboſčž ſ luboſcžu.

Tu čizche plakam, flecžu,
Ból jeho ſačuwam;
Hdže widžu nuſu wjetſchu,
Kiž čzerpi Šbóžnik tam?
Wón ſčzerpnje polny ſmėcha
Se ſmjercžu bėdži ſo
A nima tola hrėcha
To Bože jehnjatko.

Šchto bjes byſow mohl ſtupicž
Šso pod ſchiz Šbóžnika
A jeho widžecž wupicž
Khelch hórki wot Wóřa?
Šsyn Boži lubowany,
Kiž ſama luboſčž je,
Tón njeſe naſche rany
A naſche poklecže!

Hdyž ſmjercž ſo hižom mėri
Na tebje, Šbóžniko,
Čže hiſcže luboſčž čžeri,
A nam ſłožicž woblicžo:
Čhzeſch, prjedy hačž tu haſnje
Čzi wócžko we ſmjerczi,
So wofſchewil by čaſnje
Naſ troſcht twój njebjesti.

Duž, Khrtyſcže, rėčž k tym ſwojim,
Rót ſwjaty wotewť ty;
Šlej, tu pod ſchizjom twojim
Mny placžo ſtejimy.
Njech poſlednje te ſłowa,
Kiž rjekny pſched ſmjercžu,
Nam ſe ſwėtneho doła
Pucž k paradizej ſu!

K. A. Fiedler.

Mandželſtwolamar a Boža martra.

Nėtajka mandželſta mėjeſche ſ mlodym muſſkim hrėſchny wobkhad. Hižom dawno bėſche jej ſwėdomnje dla teho poroſki čžiniło, ale ſta žadoſčž jejneje wutrobny wjedžiſche tele poroſki pſchego ſaſo ſmėrowacž. Jako pať čhzyſche tamny mlody muž ju jedyn wjeczor ſ nowa wopytacž, wuhlada wón pſchi ſaſtupje do- iſtwny na ſchpundowanju wulki wobras ležo, kotryž ſchizjowaneho-

Khrystuša pschedstajesche. Wón so strózi, pschetož wón njemóžesche dó jstwy dóncz, bjes teho so njeby na wobras stupicz dyrbjal. „Schto ma to rěfacz?“ wón se spodžiwaniom wuwola. „„Stupcže jeno na Božu martru!““ wona wotmolwi, „„dha nuts pschińdžecze.““ „Kajku hrósbnoscz mi tola pschizpivacze?“ wón i njełóchtom rjekny. „„Grósbnoscz?““ so wona i khtnym hłóšom woprajcha, „„a tola šmój Wj a ja tak husto hižom bjes hrósbnoscze kschizowaneho i nohomaj teptaloj.““ — Tón hrěšnik bu wot tnyhle fłowow móžnje sapschijaty; wón widžesche hłubinu, do kotrejež běšche sapadnył. — Wobaj so swojeho njeduschneho žiwjenja wotrjeknyšchtaj.

Tole činjach ja sa tebjje! Schto činisch ty sa mnje?

Miklawšch Ludwig hrabja i Zinzendorf, kiž so 1700 w Draždžanach narodži a 1760 w Herrnhucze wumrije, běšche šaložeč evangeliškeho abo Herrnhutškeho bratrowstwa. Wón je teho dla wjele pučowal, a to po Němzach, Dańskej, Ruskej, Franzowškej, Šendželskej, haj šamo po Amerizy, so by čłowške dušche ja Jesuša sahorjal a šobustawy sa ewangeliške bratrowstwo dobywal, je pak pschi tym tež wjele wušměščenja a pschescžehanja wutracz dyrbjal.

Běšche to w léczje 1719, jako Zinzendorf na swojim pučowanju do Nižoseniškeje tež do Düsseldorfa pschińdže. Šdyž wón pschi tutej škladnoscz tamnišchu wobrasowanju wopnjta, jeho mjese wšchěmi krašnymi wobrasami, kotrež tam widžesche, žadny tak móžnje w dušchi njeimajesche, kaž drohotny wobras kschizowaneho, kotryž mějesche podpřimo: „Tole činjach ja sa tebjje; schto činisch ty sa mnje?“ Na tule prascheń, wón pschi šebi rjekny, njebych tež wjele wotmolwič mohł; wón pak Šbóžnika prošesche, so by jeho i mozu do šjenocženštwja swojich čžerpjenjow storhnył, jeli jeho myšle do nich nochzyle. Zinzendorf pošdžišcho šam wo swojim pučowanju takle pišche: „W swojim džewjatnatym léczje džěch do Nižoseniškeje. Na žylym pučowanju šacžuwach so wot šwěta wotčahowany. Wobstajne žedženje mojeje dušche běšche wšchudže k Jesušej a wo jeho žohnowanje tež nad druhimi.“

Šošdžišcho pschińdže Zinzendorf ras do jeneho hosčženja w najchich Łužizach a namala tam tež Božu martru na ščěnje wišajjo, tola wšchón wobthad w tymle hosčženju běšche žyle šwětny, tak so lohko pošna, so je w tutym domje kschizowany drje na ščěnje widžecz, ale so wón we wutrobach njebydli. Schto wón teho dla ščěni? Bjes teho so to ludžo pytnychu, napiša wón nad Šbóžnikowym wobrasom na ščěnje hóstneje stwy tešame fłowa, kotrež běchu na jeho wutrobu tajki móžny šacžišchecz činile: „Tole činjach ja sa tebjje!“ a pod tónšamy wobras tu prascheń: „Schto činisch ty sa mnje?“ Šo někotrym čžagu so hosčženat a jeho žona tehle pišma dohladašchtaj. Wobaj hłuboko hnutaj na swojej koleni padnyšchtaj a wuwolašchtaj: „Wóh pošohnuj teho muža, kotryž to namaj k šbožu napiša! Schtož hacž dotal hišchěje njecžinjachmoj, chžemoj nětko čžinicž.“ Wona i šebi ruzy na to šawdašchtaj, so chžetaj nowe žiwjenje šapocžecz a Khrystušej we wšchej šwěrnoscz i šlužicž. Schtož šlubišchtaj, to wuwjedžeschtaj! Wona i buschtaj wot tuteje hodžiny šem druhaj čłowjekaj, a jeju žyle hospodaštwow bu wjele lépsche, dyžli prijedy běšche.

Ša někotre léta hrabja Zinzendorf šako psches tule wješ pučowawšche a pošasta tež psched tymšamym hosčženjom, so by do njeho šastupil. Šoščženat a jeho mandželska Zinzendorfa hižom psches wołno pošnašchtaj, běžeschtaj k njemu won, wjedžeschtaj jeho psched Božu martru, hžezž bě so to pišmo hišchěje šdžeržalo, kotrež něhdy Zinzendorf tam napiša, šhwaleschtaj Šbóžnika wutrobnje

ša wumoženje šwojeju dušchow, a tež hrabja džakowawšche so miłosčiwemu Bohu nutrnje ša nashonjenje jeho hnadu. F.

Jesu, pomhaj!

Něhđže psched pošta létami bě šemjanški knjes w Šchlesyuskej žiwny, tón bě krajny radžiczel, ale tak njeschwarny a i hrěchami womasany, kaž bě to jeno čłowjekaj móžno: Wóh a wěčnoscz, šud a šatamanštwow bě jemu hłuposcz, hela šměch; šemsch a Boža šlužba bě jemu hubjene šeklerštwow. Ššwojej džěščzi, dvě lubošnej holecžy, chžyšche wón tež w tajkej njewěrje, abo kaž wón prajesche, w tajkej mudrosčzi woczahnyč. Wšonej njedhbjeschtej žaneho rošwucženja dostacž i Božeho fłowa ani wo Bohy; modlenje bě žyle šakafane. Šena teju holecžkow bě šydom, šarscha pak džewjecz lét štara. Macž tuteju džěščoww bě jara pobožna a ššchescžijanska knjeni, wona šdychowawšche a platašche w potajnym dla njekšchescžijanskeho žiwjenja a šmyšlenja šwojeho mandželskeho. Tón njeběšche jara husto domach, ale mějesche šwoju šlužbu wobštaracž, a mějesche tak pak tu pak tam pučowacž. Tutón čžag našozi pobožna macž k rošwucženju šwojeju džěščoww w bohobojosczzi; wona pošjedawšche jimaj wo Bohy a wo Jesušu, našchim Šbóžniku. Šeje próža njebě pošdarmo: tej holecžy njekšchijeschtej jeno jara derje a lohko, ale ta wucžba dosta tež w nimaj žiwjenje: wšonej wšchitko w fłowach a škutkach našošchetej, tak so šo šoždy džiwawšche, kiž jeju rěčecz šlyšesche. Šan šo na to hněwawšche a pytašche wšchitko šako poštorhacž psches wušměščenje a žorty, ale wón i njepošojnosczu pošna, so šo jeho žorty njepošobachu a šo jeju wutrobom njejimachu. Wón dyrbesche pschestacž, i Božim fłowom žortowacž; tola pak wotmyšli šebi, so chže šwojej holecžy pošdžišcho šam rošwucžicž a jimaj rošomnišche pošnacžje dacž, hžyž budžetej bóle wotroščenej; nětko chže jimaj dacž hicž, dokelž štej hišchěje jara mlodej a hłupej.

Še tymle čžagu bě tutón krajny radžiczel se žonu a i džěščowmaj na wopytanju pošla pschecželow. Šošdže wječor jědžichu domoj; a bě jara čžma. Duzy šwrocžichu. Ničto we wosu njebu wobšchodženy, hacž krajny radžiczel: tón bě šebi ruku šlamał a hłowu šrašyl, a bě někotre šraščne rany dostał. Š hrosu a i bolosczu šawola wón, jako šwrocžichu: Jesu pomhaj! — Wšchitzy platachu, jako tajke njepošže šhonichu; a ta šydomlětna džowčicžka džěšche se šylšami k naney: „Šlej, nano, nětko Jesuša wo pomož woławš, wo kotrehož hewal njerodžišch. Wón budže čži wěšče pošhacž; ale lubuj jeho nětko!“

Šan na to ničžo njewotmolwi, ale poštrózi šo, a wša tajku džěščowwu rěč k wutrobje. Domoj pschischedšchi pošklachu hnydom poš laseńka. Tón i hłowu wijesche, niz dla šlamaneje rufi, ale dla nabitych džerow do hłowy. Šlamana ruka bu bórsy šahojena, ale rany na hłowje nochžychu šacžicž, a nacžinichu laseńkej wjele pošzy a šhoremu wulku boloscz. W šwojej šhorosczzi njemyšlesche wón na nikoho tak jara, jako na šwoju mlódschu džowčicžku a na jeje fłowa, a ššladowawšche na nju i wěštej štrachocžiwosczu, tak čžasto hacž k njemu pschińdže. Š šylšy kulachu šo i jeho woczow, hžyž wona k njemu pschistupi, šo jeho woprašawšchi, hacž nětko Šbóžnika lubuje. Ššchi tajkej škladnosczzi wopšchija wón ras šwoje džěčžo a šošchesche je, prajizy: „Moje lube džěčžo, mašch dha ty teho knjesa Jesuša tak lubo?“

„Šaj, nanko, ja mam jeho jara lubo.““

„Čžeho dla dha?“

„Wón ma naš wšchitkič, a wošebje džěčzi tak lubo.““

„Šak dha to wěšch?“

„Šena žona, kiž k macžeri pschikhadža, hžyž ty domach nješy, je nam wo knjesu Jesušu pošjedala; a macž je nam i jeho knihow wo nim čžitala.““

„Macz drje je tež tebi prajila, so dyrbišch so modlicz?“

„Haj, to je.“

„Modlišch dha so ty t Jesušej?“

„Haj, nanko, kóždy džej.“

„Wo čo dha to prošyšch?“

„So by wón mi a tebi, maczeri a kotšiczy a wšchittim ludžom hnadny byl a my so pschezo polěpschowali. Macz ma hižom teho knješa Jesuša jara lubo.“

Nan wołoscha swoje džěczo a kasasche jemu, so by t swojej kotšje schlo. Wón pschemyšli, schtož bě jemu jeho džěczo w nje-winje prajilo. „Ty so ženje njemodlišch“ (džěsche wón sam pschi žebi) „ani sam sa so, ani sa swoje džěczy; ty masch žměchi t modlitwu. A twoje džěczo so modli, a je tak sbožowne psch swojej modlitwje. Je mi tuto džěczo date t pokutnemu předarjej? Chzesch mje, mój Božo, psches tuto džěczo t žebi wrócicz? Ach, ja žym khodžil po puczu bjesbóžnych! Želi móžno, žmilny Božo, dha mi wodaj, a wobrocž mje!“

Kasník bě hižo něotre čažy t khoremu pschihadžowal, ale t hlouwu bě pschezo jenak daloko, wona njehasche sažicz; a kasník mēnjesche, jeli so skoro žicz njepócžnje, dha slě wupadnje. Khoreho nadpadže nětko hrosa, hdž na žmjercz a žud spomni. Přjedy bě so khrobolil a druhim prajil: „Eslabuschkojo maja jeno bojoscž psched žmjerczu, a že žwědomnje čžini hrosu psched žudom; schtož je muž, dyrbi jako muž byčž, a sprawný muž móže čžlowjekam a Bohu psched woczti stupicz.“ Nětko wón wjazy tak njemyšlesche a njerečesche. Hrosa bě na jeho wobliczu widžecz; a hdž schto wo žmjerczi žłowo žytny, wudyrichu jemu wulke krjepjele potu na čžolo. Žeho mandželska jeho žwěru w tutej khorošči hladasche, njehrobli pak so, jeho wo něschto prashecz, ale modlesche so mjelczž stajnje sa njeho.

Jene dopokdny pschiběža žydomlětna holczka t nanaj a džěsche:

„Mój nanko, schto dha čžinišch?“

„Ja žym hiščeže jara khory.“

„Mój nanko, mi je so tak rjenje wo tebi w nožy džalo.“

„Schto dha, moje džěczo?“

„Božluchaj jeno, nanko! mi so džijesche, mój khodžachmoj w naschej wulkej sahrodže wołoko, tam pod tymi rjanymi schto-mami. Na jene dobo, skoro pschi kónzu haleje, padže ty na semju a bě čžisče morny. Ja jara wołach. Nichtó mje njekšyšesche, nichtó w sahrodže njebě. Ja hiščeže bóle wołach, tak jara hacž samožach: ach luby, luby Božo, najlubšchi Ešbóžniko, pomhaj mojemu nanaj! A na to wuhladach jara rjaneho a lubošneho muža, jeho wobliczo so blyšchčesche, a jeho drašta so žwěčesche rjenišcho hacž twój sloty pierschčej. Tón pschija mje sa ruku, wołoscha mje a džěsche: njeplačž, ja budu twojemu nanaj pomhacž. Sapšchimá jeho nětko sa ruku, a wón wotucži a sažo stanje. Ja pschijach hnydom twou ruku a ty woczini na to swojej woczti a bě sažo žywy a storny. — Ach, nanko, ty njewěrišch, tak žym so nad tym swjěšelila. Ty wěšče sažo woczerstwišch, dokelž je so mi tak rjenje wo tebi džalo, a dokelž ma čže knjes Jesuž lubo.“

Nan saplakny t wjěšelosczu nad swojim džěčžom. „Bóh požohnuj tebe, mój jandželto!“ džěsche wón, wopšchija swoje džěczo a koschesche je; „jeliso mje Bóh sažo wustrowi, dha to čžini t luboscžu t tebi.“ A wón schowa wšchitte žłowa swojeho džěčža we swojej wutrobje a rozpomni je. Džěčžowy žón bě sa njeho wu-žitny t wučženju, domjedženju a t žwarjenju. Žo něotrych dnjach pšžla wón t duchownemu a da jeho prošycz, so by t njemu pschischol. To bě přeni krocž, so sa duchownym žadasche; hacž dotal njebě wo žaneho rožil. — „Ach, knježe“, witasche wón jeho, „ja mam přeni krocž žadanje, so t wami roščezowacž. Sa žym khory, kaž widžicže, a lékařo mēnja, so žym straschnje khory; ja tež sam čžuju na swojim čžele straschnoscž swojeje khorošče: ja mam žple

hinasche sacžuczža dhžli w stornych dnjach. Přjedy njesnajach žaneje bojoscže psched žmjerczu, a žmējach so nad wěčžnosczu; ach, nětko žym sacžul, schto bojoscž je psched žmjerczu a wěčžnosczu. Ja njeshym chžyl so ženje modlicz; ach, hdž bych so jeno nětko modlicž mohł! Ale schtoha by mi moja modlitwa pomhala? Bóh by ju sa žorthy mēl, dokelž žym přjedy modlitwu sacžyšul. Prosch-če wšchat wy nětko sa mnje, luby knježe; wafchu fromnu modlitwu Bóh tón Knjes wužyšchi.“

(Pšchichodnje ščoncženje.)

Wschelake t bliska a t daloka.

— Porjedženje. Nam běsche so wopacžna powjesč dostala, so pschi wotkhadnym pruhowanju na Budyškim gymnasiu žadny Šerb pódla byl njeye. Temu ma so snapscheczivicz, so běsche přeni wšchittich abiturientow A. Würba t Wulkeho Dažina roženy Šerb, kiž je swoje pruhowanje t wulkej khwalbu wobštal, tak jo je so jemu 1. zensura dostala.

— Theologiske pruhowanja pschi Lipsčanskej universicže žu so ščonežile. Dwa Šerbaj staj pruhowanje khwalobnje wobštaloj: knjes kandidat Šchijan t Hodžija a knjes kandidat Ššbarč t Budyšinka, žym něhduscheho fararja Ššbarča w Budyšinku.

— Žyrkwinske wučerške město w Šluschu, kotrež je so psches žmjercz knjesa kantora Šuštera wupróšniko, je so wupišalo. Samolwjenja wo tole město maja so hacž do 14. haprleje pola knjesa schulšeho radžiczela Šchüzy w Budyšcinje stacž. Tole město ma wot schule 1200 hr. dokhodom, wot žyrkwje 789 hr., kaž tež 110 hr. sa pofracžowazu schulu, t temu pschindže rjany wunoschł sahrody.

— Biblija we wójnje. Sa wufrajne bibliške towarštwu, kotrež je w tym měžazu swój 100lětný jubilej žwjeczilo, žebi šapocžatł wójný wurjadne džělo žada. Žižom přjedy hacž so rusko-japanška wójna šapocža, škutkowasche šastupječ w Jokohama w Šapanškej a proschesche japanškeho wójnskeho ministra wo dowolnoscz, žwjate pišmo mjes wojakami, kotšičž do žlužby stupichu, rosdželicž. 50,000 japanškich ščejškich knihow a 5000 japanškich testamentow so hnydom pschihotowasche a tak běchu japanšy wojazy, hdž do wójný džěchu, je žwjatny pišmami wuhotowani. Towarštwu rosdžela njeczini mjes pscheczolom a njepšcheczolom, ale žwjate pišmo wojakam na wobemaj štronomaj rosdželuje. W němško-franzowškej wójnje pschindže licžba rosdželenych žwjatnych pišmow psches millijon eksemplarow a placžesche towarštwu 400,000 hr. W pošlednej južno-afriškej wójnje so 133,000 biblijom, nowych testamentow a ščezesškich knihow w lětomaj 1900 a 1901 wojakam a jich swójbam rosdželi.

K rozpominanju.

Někotrežkuli jabłuko je drje z wonka rjane, ale z nutřka skažene.

* * *

Zle swědomnje je škóžbnik, sudnik a kat w jenej wosobje; wono kóždemu čerpjenju žahadlo, kóždej róži čerň podawa.

* * *

Njemóžeš-li wulke dokonječ, njezacpiwaj w małym skutkowač.

Šlucžil sa šacžansko-žerbške pišmo: **z** = ž (zub); **s** = š (syn); **š** = šch (šat); **e** = ž (eworn); **č** = čž (čerň); **č** = čž (črij); **ř** = šch po p a k (přah, křud), š, šj, šch po t (tři, třo, třasč).

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Serbske nješčelke kopjena.

Wudawa so kóždju šobotu w Šmolerjez knihicziščječni w Buduščinje a je tam sa šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Jutry.

Jan. 11, 25. 26.

„Wěriš ty to?“ tak so Šbóžnik Marthy prascha, hdyž je jej jutrownu powjescž pšchipowjedal: „Sa bym horjestawanje a žiwjenje.“ Gusto so sda, kaž by šwět wo tu wěru wjazy njerodžil. Wón šwjeczi jutry, ale tola nicžo njewě wo horjestanjnym. Bóh chyzł dacž, so by tale wěra w naš žiwa byla, so by so i nowa w naš pošhluka. To chzedža jutry w naš škuttowacž. Wěstosć chzedža nam dacž: Ahrystuž je šmjerczi móž wšał, wón je žiwy a knježi hiščje dženska. Wón naš wěstych čini našeho horjestacža a šbóžnosćje, ale wón džerzi tež šud nad tymi, kiž do njeho njewěrja. Troscht a napominanje je jutrowne předomanje. Se šłowami našeho jutrowneho teksta so nam předuje:

Ahrystuž je horjestawanje a žiwjenje.

1. Jako šbóžny troscht tym, kiž wěrja.
2. Jako šhutne napominanje tym, kotřiž hiščje dwěluja.

1. Ahrystuž je horjestawanje: to běšče šbóžne jutrowne našonjenje wučomnikow. Woni běchu šastroženi, Jesušowe šłowa běchu šabylí. Woni běchu čichipjatkowna wošada, kotraž so k jutrownej nadžiji pšhecžiščjecž njemóže. Wumrjecž běchu jeho widželi, wo horjestacžu wóni nicžo njerošymja. Šsamo jako powjescž šakinczi: Ahryst je štanýł, šu hiščje šhablazny. Škóždju dušchu dyrbi šebi šon šnjes šam dobyčž, ju šebi wotewričž sa šwoju owjescž.

To njeje njewěra, ale małowěra, kotraž so hiščje pošhluka njeje. Woni hiščje do pošnacža nuts šrostli nješku. Woni jenož hiščje šebi njewěrja wěricž, šchtož šebi pšcheja. Čzim wjetsche jich wješele, jako šu pošnali: Jesuž je žiwy. Woni šhwatajzy tam džėja i wulkej wješelosćžu. Šich wutroba so hori. Nětko wóni wje džachu: Jesuž je wumrjel — ale je nětk žiwy sa nich.

Šsmjercž a horjestawanje nětko sa wučomnikow hromadže škluschtej. Šawoł a Šětr přědujetaj Jesuža ššchizowaneho, kiž je wot mormych štanýł a chze nětko wšchittim žiwjenje dacž.

To je hojaze žohnowanje horjestacža, so tole wopominimj. My čichi pjatk wěmny, so na njón jutry pšchindu. Wješeli teho dla jutrowne ranje wškamny: „Jesuž, mój šnjes, žiwy je, ja i nim šobu žiwy budu. Našcha šłowa we njeju šwój šlaw čěhnje sa šobu.“ Gusto ššchescžijanštwo šacžiščecž čini, kaž by žyle ššchescžijanštwo w šwječzenju šwjedženškich dnjow wobštało. Ně, móž žiwjenja dyrbi byčž. Šawoł wušnawa, so je jeho žiwjenje bjes Ahrystuža prošdne. W nim je Ahrystuž šam žiwy. Ahrystuž je móž, kotraž jeho škuttowanje wodži. Tajzy chzemny byčž — haj, my chzemny šwjecžicž našche jutry jako šwjedžen horjestacža a žiwjenja.

2. Šhutne napominanje je sa wšchittich šhablaznych. Wěriš ty? tak so Ahrystuž prascha. Šo tajkim je móžno, so čłowjek tu wěru nima. Šsamo Marče bu čěžko, šo k jašnosći pšchedobycž; wučomnikam, kotřiž šu i jeho rta škluscheli, so po ššjoch dnjach horje štanje, dyrbja so šalle wocži wotewričž, wóni dyrbja najpředy ruzy do

jeho bofa položic. My teho dla kručje fudzić njechamy, hdyž někotři hiščće k prawej nadžiji pščiščli njeišu. My chzemy jim pomhać, so by tež jich wutroba bo sahorita w lubošči k Sbožnitej. Wone dže šu pytaže dusche, kotrymž je šlubjenje date, wone dyrbja namafac.

Srudnišcho je, hdyž druhe liwke wošanu na lubym jutrownym šwjedzenju, hdyž woni nječuju, so je tu fěrschta žiwjenja tež sa nich, so by w jich wutrobach nowe žiwjenje sbudził a chze jich k nadžiji horjestacza wjesć. Rohož wutroba je samknjena, tón blyšč dženša powjesć: Jesuś je živy sa tebje. Čzaš je hiščće, so móže šo wutroba sa wěru a nadžiju šhrec.

Pšched jenym mamy šo hiščće sašowac, so wutroba šo štwjerdži pšhecziwo pšinatej wěrnosczi. Kaš wjele je jich prjedy jutry šwjeczilo a fěrschtu žiwjenja we wutrobje nošylo, potom paš šu šebi dobre šymjo wutorhnyć dali a šo pšhecziwo šchesežijanštwu wobročili. Woni derje Boži hlož blyšča a tola šwoju wutrobu štwjerdža. Šchto budže jim tón horjestanjeny? Jesuś pščińdže i hnadu abo k šudu, i hnadu tym, kiž wěrja, k šudu tym, kotřiž štwjerdženi wošanu. Dženša, hdyž wy jeho hlož blyščicze, nještwerdžće šwoju wutrobu fěrschće žiwjenja. Wón pšchinješe žiwjenje, wón paš ma tež wěcznu šmjercz w šwojej ruzy. Šamjen.

Jutrownicška.

Šmjertne jaštwo rošlamane
Jutrownicška pšchipodži,
Wješelošće tšělba rži.
Wštno hlož došpěwane
Do pol čičej' nozy šu. —
Šklyščiš radošč jutrownu?

* * *

Jutrowni čaharjo na ranišči kemšč.

Šdže šu mi banth čerwjene
Na šwjedžen wješely,
Šchto módrych, bělých pšchinješe
Na šwjedžen jutrowny?

Šdže šu mój pšychny koniko,
A šchto šo šradujesch?
Kaž šlónčto škoczi šhadžejo,
Ty šo mnu šejhrawješch!

Šdže je mi woda jutrowna
Se žorla čerštweho,
Šchto mi tej' jašnej' nacžerpa
Do šlónža na ranšo?

Šdže šu mi ješka pižane,
Šich dawno žadny šym,
Šchto dženš je kuleč šo mnu chze
Na brjóžku šelenym?

Šdže šu mi rjane šhorhowje
Na šwjedžen dohčža,
Te bubony a piščezele
Do šwjatoh' šhěrlušča?

* * *

Šhěrlušch kemščerjom.

O najšwjeczíšča jutrownicška
W blyščczu šelenym, nalětnim!
Budž nam šwjatocžuje powitana
W templu šnjelowym wyšofim.

Šwjate pšcheńdže wutrobu čžucze,
Njewuprajne hiba šo hnucze,
Šdžž tvoje šwony nam šlincža
A tvoje šhěrlušche šuncža
Šaleluja dohčžerše!

Handrij Zejleš.

Jutrowne wašchnja pola Šserbow.

1. Jutrowna woda. W Šserbach w rócznym čašu jutrow lědom šhěžu nadeńdžesch, do kotrejež by šo jutrowna woda njenanošyła. Šižo dawno do šlónža-šhadženja šhwataju mlode holžy k rězy; w potajniškej čiščinje krocža mjelčžo, nacžerpaju šebi wodu a mjelčžo, kaž šu pščiščle, du šašo domoj. Tajka woda, mēni lud, šo nihdy nješafy, ale wošanu pšchezo čerštwu; šchtož ju pije, wošanu štrony; šchtož šo i nej myje, šo porjeišči, woczi šo wujašnitej, šmorschčzene woblicžo šo šhadkuje. Jutrowna woda ma krašnu mōz; šchto čžyl teho dla tajki šlawny šredf šańcž mēcz? A šu potom te holčatka domoj pščiščle, dha pytaju škradžu wšch šparne komorki, hdyž je šlōdki špaš wšchch domjazych jatych wšal; teho pokrjepja i něžnej ruku, tamnemu šlušnu žyly šaran polny mješ woczi, so woczi wutwaluje a hubu rošdaja, nje-wjedžo, šchto šo jemu štanje, hačž šo na pošledku domaša, so je i jutrownaj wodu došč a nadošč pokrjepjeny.

Wašchnje, jutrownu wodu nošyć, wotšhadža i praštarých šchesežijanškich čžawow. W šaštarštu dawachu šo jich wjele w nozy pšched jutrownicšku šchčicž, a woda, kotraž šo žyly lěto še šchčženžam trjebašče, bu i wješča runje tutu nōz nanaščena a šwjeczena.

Pščišpomnjenje. W nozy do jutrownicški, hdyž dwanaćže bije, bēži — kaž šo w ludu powjeda — šrjedž šōždeje rēki wino, ale jeno tak čženka šmuha, kaž prawje tošta nič abo šnadna bōrniza. Duž nješapomn tola ničto čžaf — so hiščće junšrocž praju: i dypšom dwanaćch, a wumēć šebi ju šōždy i čžafom šwoju rēku abo šwōj pšchērow, so winowu šmuhu nješmyli.

2. Jutrowne šlōnžo. Šchtož je w ludu živy, wē, so Šserb šebi wotřeczecž njeda, so jutrowne ranje Bože šlōncžko pšči šhadženju tšič krocž i wješelom poškoczi. Widžal drje tutōn dživ hiščće žadny njeje, hačž runje šōždu jutrownicšku mnošy tuteho džiwa dla wjele prjedy pjerje wopuščža, džyli žadny drugi džen, ale rēč, šchtož chžešch, dopošafacž tola žanemu njebudžesch, so šlōnžo pošafowacž njemōže, a by tež žyly mathematišku geograšiju we hłowje mēl. To by mi prawy Šserb byl, kiž by šebi to wurečecž dal.

Š wotšal tuta pšchivēra? Jutry šu čžaf wješela; šrudny poštny čžaf je nimo; a šōždeho wēriwego čžlowjeka wutroba kaž i wješelom pošafuje, hdyž špēwacž blyšči: Šhryšt je horjestanyl a se wšchej' martry čžahnyl. Wšča štwōrba šo wješeli, nje-dyrbjało dha tež — tak myšli lud poetišzy rjenje — šlōnžo, tutōn blyšččžazy šwēdł Božeje mišocze w naturje, šo šobu wješelicž, a runjo žyly štwōrbje, i radošču pošafowacž? —

3. Jutrowne tšēlenie. W nozy do jutrownicški šo we wšchch rōžkach a šutach tšēla, hačž runje šo tajka hara šōžde lěto i nowa šafajuje. Młodži hōlžy čžinja tu nōz ropot se šwojimi štarými bušchtwjemi, a mali pacholojo prašfaju tehdy se štarými šlucžemi. Tu nōz dyrbi šo tšēlecž a dyrbjeli tež pošdžišcho ša to šhōštani byčž.

Tuto jutrowne tšēlenie dopomina šnadž na šemjerženje, kotrež šo šta, jako tōn šnjesh i rowa štanj.

4. Jutrowne jeja. Š wješča w šōžnym domje šo jutrownicšku wobli jeja warja a jēdža; najšušczíšcho widžimy čerwjene abo žolte, tež molowane se wšchelašimi wobrašćami. Šmotšjo dawaju tajke hušto šwojim mōšćam.

W čžafu pošta bē, kaž je šnate, šafajane, mjašo a jeja jēšč. Wē paš poštny čžaf nimo, počžachu šo i bōle pošylnjazej žiwnošču, kaž i jejemi, našhčowacž. Wot wješjanow došfawachu w šaštarštu hačž do nowišcheho čžafu duchowni, wučerjo a mnišča jeja jako darj abo mēšto mšdy. Mnišča mējachu wašchnje, džēcžatšam w jutrownym čžafu pižane jeja daricž. Wotšal wotšhadža wašchnje pižaných jeji.

Přichipomnicž chzemy, so řo řchorpawu tych jeji, kotrež jutrownicžku na blido přchirndu, hižom tón řamy džen popořdnju na pola donjeřu a to wořebje na tón řahon, na kotrymž ma řo len wuřhwacž. řchorpawu řo na řonzy a rōžki řahona nakladu, potom řo len řepje poradži.

Str.

Jutrowne jeja.

Waschnje, řo jutrowny řwjedžen ř jejemi wobdarjecž, je jara stare a pola pohanskich ludow a řchescžijanow nadeńcž. Bohanam placža jeja jako řnamjo radořcže, mješ tym řo řu wone řidam řymbol řarowanja. Pola popředniřch řo řelazym jeja jako ředž pořkicžowachu, a pōdla jutrowneho jehnjecža, kotrež ř dopomnjecžu na wucžah ř Eghptowřeje jutry na blidže wēriwego řida řteji njeřmēdža jeja pobrachowacž.

Řchescžijanam placži jejo řa wobras horjeřtacža. Raž ř njehibiteho jeja řivy ptacžk wuřhadža, twjerdu řchorpawu přchex lama a řo na řwojimaj řchidleřchomaj do powētra řbēha, tař je řchryřtuř w přchekrařnjenej podobje ře řamknjeneho rowa pořtanyl; tař dyrbimy tež my junu ř rowow řeřtawacž, hdyž řo wone řaž jejaže řchorpiny rořlemja a my na řbōžnikowu pořiw řo jemu napschecžiwu pořbēhnjemy.

W řanym kraju njeje wařhnje wobdarjowanja ř jejemi tař rořchēřjene řaž w Ruřkej, hdyž řōždy domjazy, haj řōždy wojat jejo w nēřařkejřkuli podobje dořtawa — nihdy njeřařlincžuje přchi tym pař tež lubořniřchi pořtrow dylři tōn, kotryž tam jutrownicžku ře wřchēř hubow řlyřchich: „Tōn Řnješ je řtanyl!“ jedny druhemu přchimořa, a řenje nje pobrachuje wotmolwjenje: Wōn je woprawdže řtanyl!“ F.

Jerusalem.

Bēřche to řwojatocžne wotzucjenje na přnim ranju, kotrež mje w řerusalemje powita. Lēdom řwitařche džen, dha řchepotařche moja duřcha hižo přched dočřakowanjom teho, řchtož řmēju widžecž. Řomaku miny řo přenja raniřcha hodžina a njeřcēřpliwu řařachmy řwojemu wodžerje, nař ř teř řwojatniřy domjescž. Řimale řtrachowarřche řo moja noha twjerdže pořtupicž, jako do „řyřkwoje Božeho rowa“ řařtupichmy. Mojeř wocži bēřchtej řaž mutnej a blukej a moju duřchu řařchijachu řpodřiwne řwojate cžucža a myřle, tař řo wřchē tamne, ř kamjenja řēřane a dypane dželō a wřcha řolořbalna pňcha a řrařnořcž tehole twarjenja mi řo jeno řdachu, řaž pucžowarjej wjerřchki nařdalnyř hrowow, kotrež na řchēřnyř horach ře řowjerja wuřtupuja. Řjewjedžo, řař řo mi poda, bēř ja ř teje rowoweje potajniřy wuřtupil a bēř na řyřkwinu terrařu dořrocžil, wot kotrejež řyř řerusalem přchewidžicř. Tu ležēřche přchede mnu to mēřto řēřtyřazow a řdařche řo mi řaž wudowa w řwojeř řrudobje. Lētow tyřazy, kotrež na nim leža, woliřowzy, dla wuřkořeje řtarobny řpadowate, rowy ře řwojimi bēřymi řamjenjemi, řlařy džērawe a murje rořpadane a tu a tam řpowalane a rořmjetane: to wřchitko dopomina na te cžēřke podawisny, kotrež je tuto mēřto wucžerřpilo. Teho dla mēni řujobnik, řo dyrbi jara cžicho a ř mērom we nim bhcž, řaž w řarowanřkim domje, a dyrbjeli řudžo ř pokryřym woblicžom na hařach řhodžicž. Me tež tutōn dom řrudobny ř řēřtyřazow njeje wot cžłowjeřteho hořka a hary přchepuřchēřeny wořtal a wřchudže honja a cžiwčcža řo tam řupzy a přchedawarjo, přchiliřchēřiwu a cžiwčcžiwu wodžerjo a nahramny prař.

„Glajcže“, džēřche mōj wodžer, „tōnle pucž, řiž ř yřkwi Božeho rowa wjedže, to je tōn „bolořcžiwu pucž“. Tu njeje řamjenja, ani řtejateho ani ležateho ani tež řyřwara řaneho, kotryž njeby řwēdř wulkeje podawisny byl. Tuta mēřtowa řtrona je teho naj-

řwjecžicřteho widžala w wřchitkej jeho hanibje a wuřmēřchenju, jeho, teho řařbudzeneho a cžēřpjazeho, teho ř cžernjemi řronowaneho a pod řchizowej cžēžu do řmjercže wjedzeneho. Rařke řwojate dopomnjenja řu ř tymile řamjenjemi wřchitkimi řobu řatwarjene; řelko tyřaz wutrobom je wot řonřtaninownyř a řeleninyř cžarřow na nje pohladowajzy řwawilo, je wot tuteho napohlada trořchtowane řařo wotřkal řchlo?!“ „Tam ř pořdnju leži Bethlehem“, džēřche nařch wodžer dale. Bethlehem, to najlubořniřche mješ mēřtami! To leži tař řmēřnje na horje a Bože řlōnzo ř wuřkořa hlada tař cžicho na nje, řo řo njedopomnjju, řo budžich hdyže druhdy mēřto wohladal, kotrež by ř tajkej lubořnořcžu tajku nahladnořcž wulkořnje řjednocžalo. — Tam na řēwu řtronu mješ horami wuřchēřcžera řo doř pařtyřow; wuřti a řmēřny leži wōn mješ horami a jeno njewjele řchtomow wobwēnzuja jeho wobrub. Tam řu w řwojatej nozy te wōjřka njebjeřte najpřjedy tym najřchudřchim mješ ludom to nowe řbožo přchipowjedale. Mnohe řlōřchtry pořbēhujja řo wuřchēřche bethlehemřch řhēřow a wjerřchny řryw, kotryž najwuřchēřcho řo pořbēhowajzy wuřtupuje, řlyřcha řyřkwi, wot řhēřorki řeleny twarjenej a pod řwojatej řkařobu řtejaže, hdyž bu řchryřtuř narodženy.

„Rařteho mjena je tam tōn hrod“, woprařchach řo nařcheho přchewodžerja, „kotryž jeno nēřotre řta řrocželow wot jow na wjerřchku tamneje hōřki řteji?“ — „To je Dawitowu hrod na řionje“, džēřche jenahlyōřnje tōn wodžer. řow je tōn muž bydlil, tōn najwjetřchi řwojeho cžarřa, řiž bēřche wēřchcžer, řpēwar a řral. Wot jow mōžēřche wōn řerusalem přchewidžecž a njeřadžewany bēřnu řōřmu w rēžy a cžichu řo řelenjazu dolinu, tamne terebinthy a oliwowzy wohladowacž, řař wone pňcha tamniřchich hōřkow wjerřchki. Ře řrōřkemu ranju leži wohladowarjej přched wocžomaj doř řořařatowu, muhametřka mořcheja na horje řlorija a dale wōn řotořniřchēřo řloneho mořja. — řadny napohlad njeřamōže wutrobu ř tař cžēmnyřmi řačžucžemi napjelnicž, řaž řořařatowu doř, doř wuřti w řřjedž dweju hōřkow, wot kotrejuž je jena woliřowa hora, ta druga pař mēřto řerusalem na řwojeř řwjerřchiny njeře, wot řidrona, nimale wody njemēřazeho, řtradžnje přchecžehnjeny. Řihdy njeřařwēčzi Bože řlōncžko w tutej cžēmnej hlybinje: rano řhowa řo řa woliřowej horu a popořdnju řa řloriju. ře to doř cžēmnotow a řhlyōřkow a rowow, a řchtož přchēř mōřt dže, kotryž tam řidron přchēřaha, teho řařchija, byli tež nočžyřl, řtruchlořcžiwu hrořba. Ř prawizy wot mořta nadeńdžēřch rowy řbřaloma, řořařata a řacharija. řwōdlařy leža w bliřtořcži tutyř rowow, na řemju wuřchēřtrjeni, a hromady nawalanyř řamjenjow přchijporjeja řrudno tehole mēřtna.

„Tam ř ranju“, džēřche nařch wodžer ře mui, „widžicže Bethaniju a woliřowu horu“. Řimo Bethlehem je Bethanija wēřcže wřcha najlubořniřcha wjeřka a drohe dopomnjecža přchijimaju řo ř tutym mēřtnom. Tu je řazaruř bydlil a řarja a řartha; w jeju towarřtwe je řeřuř wotpočžowal wot řwojeho řwojateho dželā, řo by nowe mozy hromadžil ř wuwjedženju řwojeho cžēřteho powořlanja; tu je wōn ř řerusalemu wuřtorřany řyřcžifnu, tōn bješdomny domisnu, tōn wot řwojeho luda řařpity lubořcž a po-cžēřcženje namakař. Bethaniju cžyřl teho dla pořkoj cžicheje lubořcže mjenowacž. ře tař řamotnje, tař towarřchnje ř horje přchitwarjena, řolo wokořo wot řhlyōřnyř řchtomow, wot řelenjatyř řo honow wobdata, řo mořl řtatoř řwōj we njeř řtajičž cžyřcž, wobdaty wot lubyřch duřchow. Dořho wotpočžowarřche moje woko nad Bethaniju, nad domowinu tyřch duřchow, kotrež mējeřche tōn Řnješ tař lubo, a moja wutroba bē hnutu wot njewurjekniteho horjenja. ř dobom ř Bethaniju přchewidži woko woliřowu horu. Bliřto přchi njeř leži řethřemane, deřeka pod nim oliwowa řahroda a horka na wjerřchku řyřkej „Řnješoweho ř njeřju-řpicža“. Raž hora mēra a wotpočžinka je woliřowa hora ře řwojimi řchtomami wohladacž. Lēdom mōžach

šwojej woczi wotwobroczič wot tych šwjatych hórkow se šwojimi nješapomnitymi dopomnjecziemi.

H. F. W.

Jesu, pomhaj!

(Škónczenje.)

Duchowny jemu na to wotmolwi a džešče: „„Nječ tež je našich hrěchow wjele, Božeje hnady je hišče wjazny; a hdžež je šo hrěch móžny sežinič, tam je hnada hišče móžnišča. Šdyž nětko šwój hrěch špóšnacze, dha prošče nětko, šo by wam wodaty byl.““ Na to padny wón na šwojej koleni pšchi thorym a modlesče šo nutrnje, tak šo wobaj, thory a duchowny, wótsje płašchtaj š wutrobnym hnucžom. Duchowny woczi na to špěwašče a čitašče 26. thěrluš: Mój Šbóžnik je trošcht hrěšnika. Thory prošesče duchowneho, šo by wšchač chzyl bórny šašo t njemu pšhič. Šižom našajtra pšhičduče duchowny šašo, a thory jeho š wješčym woblicžom witašče a džešče: „„Duby knježe, wy seže dobry paštyr dušchow, wy nje njewopuščizče. Šandženu nóz je šo šo mnu wulke pšcheměnjenje štało. Ša šym šo šthrobil š Bohom rěčezč, a šym Šbóžnika prošyl, šo by mi moje hrěchi wodat; a mi běšče, jako by wón te mni rješt: Štań, tebi šu tvoje hrěchi wodate! Ššym špóšnal hrěšny pucž, po kotrymž šym hacž dotal thodžil, a šym widžal helstu hlubinu, do kotrejež šym thwatal. Ša šym šo štróžil a chzu šo nětko wrócizč. Tón knjes je mi na moju modlitwu wotmolwil: tebi šu tvoje hrěchi wodate! ale druhi hlób šašo we mni džešče: nješebaj šo, Bóh je daloko wot tebe, wón nješlyšchi; a ja šo poččinach thablacž. Šraječe mi nětko, luby knježe, ššto mam činicz?““

Duchowny wotmolwi: „„Šdy by to runje žly šwět prajil, dha je tola Bože šlowo wěščišče a šlubi hrěšnikowej hnady; do-wěrcze šo Bohu, wón je wczera a dženka a pščežo tónšamy hacž do wěcznošče a žadny njeje t hanibje pšchischol, kiž je šo jemu dowěrič. A našch Šbóžnik tež nam praji: teho, kiž te mni pšhičduče, won njewuštorčam.““

„Ša šo wam rjenje džakuju, knježe, ja čuju, šo šu wašče šlowa wěrnosč.“

W bližšch nož njepšhičduče žane španje ša žylicžtu nóz do jeho wocžow, ale wón wojowašče š Bohom hacž do ranja. Wón džešče š Šakubom t Bohu: Ša čze njepuščez, thiba šo mje požohnuješch. Dopolnija pšhičduče šašo duchowny t njemu a namaka jeho žyle pšcheměnjeneho: mēr Boži běšče nad nim wulaty. A wón prašesče šo š nutrnym hlošom a džešče: „Šsmēm Bože wotkasanje wužiwacž? Šmēcze je tajkemu hrěšnikowej dacž, tajkiž ja šym?“

„Šaj, ja šmēm; wono je runje ša tajkich wuštajene, tajkiž wy seže.““

„Bohu budž džak! Duby knježe, jutšje dopolnija pšhičduče a wudželče mi a mojej lubej mandželškej Bože wotkasanje; ja mam wulke žadanje po nim.“

To šo šta. A duchowny, kiž tónle podawč powjeda, wobšwědcza tu wulku hnadu Božu, kiž je šo tu šjewila pšchi wužiwaniu Božeho wotkasanja.

Wot tuteho dnja bē krajny radžičel žyle pšcheměnjeny, to kóždy widžesče a šo džitwašče. A ta mlóbsča holčka prajesče jedyn džei t njemu: Njeje wěrnó, nanč, ty šy nětko tak wješčly, dokelž mašch Šesufa lubo; a ty tež wotthorišch!““

Šan šplatin, wopšhija šwoje džěčzo a džešče: „Šaj, mój wutrobný holbiko, ja mam jeho jara lubo a šo tež nadžijam, šo mje tón křěč šašo wuštrówi. A my chzemy jeho wšchitž, ty a ja, macž a šotšička lubowacž“. Džěčzo bēžesče š wješčelom t macžeri a powjedasče ji, šštož bē nan prajil.

Š thorym šo nětko hladajž polěpšchowašče, tak šo šo lētač

džitwašče: ša šchěšč njedžel móžesče do šahrody hicž, a ša dalšče tš njedžele bē žyle wuštrówjeny.

Šeho wobroczenje njebē žane ludanje, ale bē wěrnosč. Še šwojej mandželškej šo wón nětko rošrěčzowašče wo Božej wulkej šmilnosčzi, modlesče šo š nej a špěwašče thěrlušče, thodžesče te mšchi a t Božemu blidu, čitašče domach w bibliji; pomhajšče thudym a potrebnym a pošbēhowašče potłóčženych, thostasče šlósč a šhibalštwo; wón bē a wosta wěrný šchěščžian, doniž se šbóžnej nadžiju wěczneho žiwjenja njewumrje.

Tak wěrnje, hacž ja živy šym, praji tón Šnjes, ja nimam špodobanje nad šmjercžu bješbóžneho, ale šo by šo bješbóžny wobrocžil wot šwojeho pucža a živy byl. Šesefiel 33, 11.

R.

Wšhelake š bliska a š daloka.

— Šdyž štaj dwaj theologaj duchowniške pruhowanje w Šipstu wobštało, knjes Šschizan a Ššbatč, je šo šašo jedyn Ššerb rošbudžil, na duchowništwo študowacž: knjes Ššerwa š Wulkeho Dažina.

— Ššerjedu po jutrach šmēje šo w Budyščinje šašo šerbški džei. Dopolnija wotdžeržuja wšhelake wotrijady šwoje šthadžowanja a popolniju šmēje Macžiza Ššerbška šwoju hlownu šhromadžišnu. Še wutrobnje pšchecž, šo bychu šo Ššerbja bohacze šeschli, a š dobrej wolu šo to wuwješč hodži, dokelž šmēje šo lēšča wo dotwarjenju Macžičneho doma jednacž a wuradžowacž.

— Š wulkej radošču rošnješe šo powješč, šo je šo šozialdemokratam Čžopawški wotriješ ša thěžorštwony šejm šašo wotdobyč. Dotalny šozialdemokratiški šastupječ bēšče šemrjel a duž mējesče šo nowa wólba štač. W tej wólbe je nětko reformatiški kandidata Zimmermann nad šozialdemokratom dobyč, tak šo ma Šatška nětko dwaj wotriješaj, kotrajž nještaj pšchēs šozialdemokratom šastupjenaj. To pak je dopokasmo, šo je wótcžinšž šmyšlenym loško, nad šozialdemokratami dobyč, hdž hromadže šteja a hromadže džerža.

— Ššyn knjesa hrabje Arnima nad Mužatowom, kiž pruski wotriješ w thěžorštwonym šejmje šastupuje, čze šobu do Ššeriki pucžowacž a do šakitanšeho wóššta pšchecžiwó Ššerero šastupicž.

— Dwoje nješbože mējesče drjewony wškowat w Šlowym Ššuppine. Šemu šo 80,000 hriwnow w papjerach kradny a tola šo njeporadži, paducha wušlěbžicž. Čžim mudrišča bēšče dawčowa wyschnosč; wona wunamaka, šo je wobkradnjeny šwoje šamoženje wo 80,000 hriwnow pšcheniško šjewil. Duž mējesče šo šamolwicž, šo je wón dawčku wyschnosč ššebal, a mējesče hišče t přenjemu nješbožu 4509 pjenježneho thostanja pšacžicž.

— Še wšy Ššlsdorf pola Ššlebena šo žona hórniča Ššala thowašče. Šato bēšče row wurny, šadwēlowany mandželški šemrje-teje do rowa štočzi a šo šatšeli, tak šo bēšče 4lētny šynč nětko žyle wošhrocženy.

K rozpominanju.

Z wěrnosču swoje cyłe žiwjenje wobštejiš; ze kžu husto lēdy hodžinu.

* * *

Bjez modlitwy a čišiny či žadyn džei, žadyn wječor nježandž.

Šlucžil ša šacžanšto-šerbške pišmo: **z** = š (zub); **s** = š (syn); **š** = šch (šat); **e** = ž (eworn); **č** = čž (čern); **č** = čž (črij); **ř** = šch po **p a k** (přah, křud), š, šš, šch po **t** (tři, třo, třasč).

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłas
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Serbske nježelske łopjena.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihicizšczerńi w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 up. dostacž.

Quasimodogeniti.

Kol. 3, 1.—4.

Jutry šu nimo, Bože špicze šo pschibližuje. Semja šo wotewri, kotraž Jesuša džeržecž njemóžesche. Njebješa šo wotewrja jeho powitacž. Domišna dušche je horkach w šwětle. Quasimodogeniti! Jako š nowa narodženi! Šče-li š Khrystušom, potom pytajež, šštož je horjekach, hdžež Khrystuš je k prawizy Božej. Wot jutrow k Božemu špicžu je tež našch pucž. Šdyž pak k njebješam našch pucž wjedže, dha dyrbi tež našche kłodženje k njebješam hiež. Pschezo šako pak je nušne napominanje: „Budžeže wobštajni!“ Šdyž šče š Khrystušom horje štanly, budžeže tež š nim živi; pytajež, šštož je horjekach, pschetož wón tam je! Šdyž šče jutry džerželi, džeržeže tež Bože špicze š nim!

Pytajež, šštož je horjekach, a niz to, šštož na semi je.

1. Niz to, šštož na semi je, pschetož my šmy š Khrystušom wumrjeli a pohrjebani.

2. Ale to, šštož je horjekach, pschetož my šmy š Khrystušom horje štanly a dyrbimy šo š nim šjewicž w krašnosći.

1. Runje na wopał ludžo činja. Woni pytaja, šštož je na semi. Semja je město, w kotrymž šu šo šakhdli. Now je kónž žiwjenja. Wo njebješa njerodža. Ššto pak š tajšeho smyšljenja ščežuje? Woni šu hordži a praja: my chzemy šwět pošnacž. Ššto woni psche-

pytaja? Semju někotre šta metrow do hlubokosće, někotre šta metrow do wyškoscže — dale je semja ša nich š deskami šabita. A šu woni wopravdže tónle žyly šwět pošnali? Ššto je semja? Šrepta pschi kowje šwěta. Šdyž pak je semja šrjedžisna, dha chzemy šwět dohycž. Ššto šu Aleksander a Napoleon dobyli? Ani jedyn džěl semje. Wonaj štaj wumrjełoj a šmjertne šwony kšincža: pohrjebanaj. Drušy praja: My chzemy šwět dohycž a wužiwacž. A woni šej poklady hromadža, wješela šo a rejwaja a mjenuja to wješele — dwě, ščešć, džěšacž lět, potom šu špróžni a štawy wjazy šlužicž njehadža — a potom jich k měrej kšowamy a row předuje: My nješšmy nicžo na šwět pschijnjekli, teho dla tež nicžo š njeho wunješć njebudžemy. Šswět šandže se šwojimi žadosćemi. Šsmjertne šwony šwonja: wumrjeli, pohrjebani! Šubi kšchescžienjo, my dyrbimy ponižni bjež. Šak mała je semja, šak nicžo čłowjek! Wěšo pošnaj šwět, ale wjedž, šo je to jara mało. Pschede wšchēm pošnaj: Wašch njebješki Wótž je wšchak ščinil. Šo pak je wěczne žiwjenje, šo my tebe a kotrehož šu pošlak, šesom Khrysta, pošnajemy. Wěšće knjež nad šwětom, ale wjedž, to je jara mało. Jesuš praji: moje kralestwo njeje wot teho šwěta. Wěšo wobšedž a šwješel šo nad Božimi darami, ale wjedž, najwažnišche nješku šwonkowne kubla. Ššto pomha čłowjekej, hdy by wón runje žyly šwět dohycł, a na šwojej dušchi šchodował? Jesuš je wumrjek. Nje-wěšće wy, šo wšchitzy, kiž kšchecženi šu, šu do jeho šmjercže kšchecženi? Š nim dyrbi našch štary šadam wumrjecž, štary hordy, šwětny čłowjek. Budžmy ponižni!

Budźmy mudri! Knieże, wucz naß wopomnicź, so wumrjecź dyrbinu. Njepytajcze to, schtoż na semi je.

2. Śsmjertne swony kłincza psches semju: wumrjeli, pohrjebani. Ale jutrowne swony kłincza psches nowu seleninu: kmjercź je póžrjeta do dobycza. Swony Božeho špicza swonja: K njebiekam wjedže našch pucź. My kmj poniżni po Jesuřowym kłowje: Schtoż so kam poniżuje, budže pomyscheny. Psches njeho budžemy wulzy. Wy scže Bože džeczi, praji Jesuř. My budžemy se semjskich podroźnikow njebieszy herbojo, se śwětnych džeczi Bože džeczi. Nětk twarimy nowy wulki śwět, nowe njebieka a nowu semju. My kmj žimi s Khrystuřom, ale mamy njebieske žiwjenje na semi.

Šdže so njebieka? Džeczo porst posběhnje: tam so njebieka, tam bydli Bóh luby Knieš. Wono ma prawo. Šdžež je Bóh, tam so njebieka. Wo njebiekach na semi drje so cžlowjekam džije, ale woni chzedža njebieka bjes Boha a njebieka horkach pschewostaja jandželami a wroblam, kaž so njewěrjazy wuprajili. My dyrbjeli tola skóncžnje mudrišchi bycz. Semja njebudže žane njebjo polneho boža, najmjenje bjes Boha, kaž to žadny wótzny dom wjazzy njeje, hdyž staj nan a macź wumrjekoj.

Druhi praji: Mój dom so moje njebieka. „S Bohom natwarjeny“ drje so wysche njeho sariža. Ale hdyž tón Knieš kžezu njetwari, tam džetaja dželaczerjo podarmo. Šdžež wón njełnježi, tam scherjenja do domu pschińdu a dom budže hela. Šdže so njebieka? Nawukimny wot Jesuřa: Njebieske kralestwo je so pschibliziko. Jesuř je pschinjeł njebieka kam, njebieske žiwjenje. To pytajmy! Šdže so njebieka? Słysz jeho kłowo: Cžlowjek njeje žimy wot khlěba kameho, ale wot kóždeho kłowa, kotrež psches Boži rót wuńdže. Pomyłł sebi na to, so mašch duschu. Žiw ju! Horje posběhncze wutrobny! Šdže so njebieka? Dži do komorki. Posběhn kwoju wutrobu k Wótzej w njebiekach a njebieka so dale do twojeje wutrobny pušcža.

Šdže so njebieka? Dži do kwojeho doma, do kwojeje dželaczernje, do džěta, ale w Jesuřowym duchu skutuj, lubuj, modlo a ty nashonišch: hdyž ty bydlisch, tam so kame njebieka. Tak pytaj, schtož je horjekach. Ženož schtož ma njebieka we wutrobje, dotelž ma wutrobu w njebiekach, tón junu do njebiek pschińdže. Komuž je Khrystuř jeho žiwjenje, temu je wumrjecze dobycze, tón budže tež s nim šjewjeny w krařnosći. Šamjen.

Staroba a kmjercź.

Džed běšche 85 lět s cžesczu dozpil. Wón we kwojim džědowskim stólzu kědžesche a njewidžesche ani běly džěn ani kłonzo wjazzy, kotrež jeho psches wotewrjene wofno se kwojimi mlymi pruhami wohrjewasche; pschetož jeho woczki běšchtej woflepiliej. Tola wón bē scžerplivy a myšlesche we kwojej wutrobje: „Wóřny mi nowy džěn sařiwěczi, džěn mojeho wumožjenja! Sa kłonzo sažo wohladam!“

Běšche w cžasju nalěcža. Duž pschińdže s hólczatow jedyn, jeho wnuk, s pola domoj a khwalesche jemu plódnosć lěta a nadžiju wufywow. Šchědžiwz so woprašča: „Maju dha tež schtomny hižom kćenje a kopjena?“ Hólczez so spodžiwasche a džesche: „„Dw haj, hižom dawno, džědo! Njewěšch dha to? Šsym džě czi wčera kčěwmu haložku pschinjeł a přenju róžu se sařodny!““

Duž so stary muž pošmewkny a rjekny: „Moje lube džěczo,

twoje wčera a twoje dženska sa mnje wjazzy njeje. Tež twoje kwětki so sa mnje kwoju wón šhubile.“

So khwili so wón sažo woprašča: „Spěwaju dha schkownonczki a kłobiki?“ — A hólczez so k njemu pokhili, pschetož wón cžezko kłyschesche, — a džesche: „„Šaj, džědo! to je radošč, je kłyschecź. Seli chzesch, dha cze won do sařodny domjednu.““

A sažo pošmewkny so schědžiwz a rjekny: „Šaj, hdy by mi ty tež kwoje kłyschenje počezicź mohł! Schto chzu wonka?“

Na to wón džesche: „Dži ty jeno sažo won, mój kyno! ty mašch wonka cžinicź. Ale pošcel mi kwoju mału šotru, lubu Mařku, so by něchtó pschi mni byl w mojej cžěmnej komorje.“ — Duž hólczez s hólscžiwym kłobom rjekny: „„Ach, džědo! mała šotra džě wjazzy doma njeje!““

„Niz wjazzy doma? Šdže dha je, to lube dobre džěczo?“ so schědžiwz prašchesche, a hólczez se klyšnym kłobom wuwoła: „„Wona džě je psched tjiomi nježelemi hižom pohrjebana!““

Duž kměkotasche so schědžiwz a s dobom plakasche, prajizny: „Ach haj, ale tak džě je wona tola doma, a je cžas, so sa njej du!“

Njes tym běšche hólczezowa macź cžische jastupila, a jako tole kłyschesche, padže wona woflepjenemu naney wokoło schije, a jejne klyš macžachu jeho lizy. Tež hólczez plakasche a sapschija džědowu ruku.

Duž posběže so schědžiwz na jene dobo kaž pschekrařnjeny a džesche: „Džeczi, džeczi! schto so rudžicze? Njedajcze so s tym mylicź, so je mi śwět jaschol a cžas so mi pominył! Kať dyrbjalo to hinať bycz? Sa steju na prosy wótzneho domu; moja kłaba staroba je džěcžastwo horjestacža a wěcžneho žiwjenja!“

Nětko běšche so džěn nashiliť; šahadžaze kłonzo pošwětlešche schědžiwzowe mile, pschecželnawe cžahi a barbjesche je s cžerštwěj žiwjenškej cžerwjeninu. Wón šdasche so drěmacź. — Ale wón nje-drěmasche; wón ipasche, so by sa hwěšdami se kwełom nowych ranischich serow sažo wotucziť!

F.

Šnajesch kraj?

(Serok.)

Šnajesch kraj, hdyž krařnje kčěje wšcho,
Ma žiwnych schtomach plody kłyscžca so,
Šdžež dnyhi njebieske tam kchemja cze,
A palmy mēra šteja w módrinje?
Ach, šnajesch jón? — Tam cžahnycz, tam,
Š moja duscha, žadošč wulku mam.

Šnajesch dom, kiž s tšechu pschifryje
Tam hwěšdowej wšchě domy wykofe?
Šlej, jandželjo mi lubje kwoju:
„Šój, džěczo, durje wotanknjene so.“

Ach, šnajesch jón? — Tam cžahnycz, tam,
Š pucžowarjo Boži, žadošč mam.

Šnajesch horu a do mróczel pucź?
Žich mało kłodža wufki šbóžny pucź;
We džerach kafa stare hadžifko,
Pať pařtyť derje sa nař stara so.

Ach, šnajesch jón? — Šaj tam, haj tam
Dže našcha cžer, tam, Wótcze, žadošč mam!

S. Žitawski.

Dowěrjenje na Boha.

W mēscze B. bydlesche pobožna wudowa, kotraž tydženške wječorne Bože kłuzby, w Šětrowskej žyctwi so wotmēwaze, po-

rijadnje wophtomasche. Wona běšče jara khuda a dyrbjesche jedyn džen fwoj popledni pjenježt wudacž. Wjeczor Božeje služby tu bě, swony salkincžachu, ale wona hiščeze pilnje pschi wołnje ředžo řchijesche. Džecži, kotrež běchu wonkach hrale, do jstwy fastupichu.

„Macži, hižom řo řwoni“, najstarřche řjekny, „njeńdžesč ty te mřchi?“

„„Mě, lube džecžo“, wona wotmolwi, „pschetož jeli tule jecžku njedohotuju, njemóžu wam nicžo ř wjeczeri dacž.““

Ma to řo najmjeřřche ř nej pschicžisčezča, a ř dowěrjazymaj woczłomaj na nju řhladujo wono džesche:

Dži jeno te mřchi, mamicžka, Bóh nam wjeczer póczele.“

Tole řhutne řłowo maleho řynta macž wutrobne pohnu, wona jeho wokořcha, položi řwoje džěło na bok a džěšche po řwucženym waschnju te mřchi. Lědy běšče wona potom po řtón- cženju Božeje služby řwoje wobydlenje dozřila, jedyn řuřod ř nej řastupi.

„Somle, řilža“, wón řjekny, „řu te 20 pjenjeřłow, kotrež Wam dołžu. Mch, Wř řo na nje wěcže njedopomnicže, ja pař žyle derje. Se wřchal hižom polđra lěta řem, jako řebi je wot Wař požecžich; mi bě tale wěž tež žyle ř pomjarka wuřchła, a cžeho dla dyrbjach runje džerřa wjeczor na nju pomřřicž, hařle tař prawje njeměm.“

Alle ta řhuda wudowa to wjedžesche. Wona bě w řwojej wutrobje pschěřwědcžena, řo je Bóh řabyty dołh na řwěłko pschi- njeřł, tař řo jejne džecži njetriebale řłód cžerpicž. Š radořčžu wona řwoje džecži řawoła a póbłła je ř tutym řwenjemi po řhlěb. Wěra maleho řynta pař, kotryž bě teho wěřty, řo jemu Bóh jeho wjeczer wobradži, je dowěru jeho maczerje tamny wjeczor řpodžiwne pōřřłniła!

F.

Bóh wuřłyscha modlitwu wěrjazeho.

W jenej malej wřř řěšče junu, řnadž psched 90 lětami, jedyn krawž žiwř. Wón bě řprawna a bohabořjna duřcha a řiwjeshče řo a řwoje džecži tař wot řwojeju rukow džěłla. Pscheyz móžeshče je ř drařtu wobřtaracž a řenje njetriebachu řo řłóđne lehnycž. Tařo pař Bóh lubř řnjes ř drohotu žyly kraiř doma- pntasche, pschindže tež wón do wulkeje nuřř; pschetož řhlěb bu drohi, a tař mnořř, kotřřž prjedy řidžane řiwjenje wjedžechu, do nuřř padžechu a na drařtu wjazř tař wjele wařicž njemóžachu, a teho dla džěło jara pomalu džěšche.

Tař běšče tuta řwěrna duřcha cžasto řři, haj řnano řchtyri dny řjes džěłla a jeho džecžarka, kotryčž řchtyri mějeshče, chžychu tola řěřčž. W tutym cžčřkim cžřřu řpuřchčži wón řtoro řwoju nadžiju. Hižom dołho běchu jenož poliwku a řuchi řhlěb ř jěđži měłi. Haj, nuřa pscheyz pschiběrasche a tař dyrbjeshče wón napōřłedř řwoju domjazu nadobu pschedacž, řo njebychu trjebali řłoda wumřjecž. Se řtarōřčžu a cžezřej wutrobu lěhasche řo wón wjeczor, a ř nej wón rano řařo řtawasche.

Ma jentym dnju pschistupi ř njemu jeho najmłóđsche džecžo, jeho řilětna Maruřřka, a pschija jeho ruku a prajeshče: „Řhlěb! lubř nano! řhlěb!“ — Šřřly řtupachu jemu do woczow; tola ničtō njemóžeshče je řetřčž, hař tōn, wo kotrymž řěka: „Wolaj řo te mni w cžřřu nuřř, ja chžu cže wumóž a ty dyrbiř mje řhwalicž.“ (Řř. 50, 15.) Wōłny řrudnořčže wotpōřasa ju wón ře řłowami: „Tuto ranjo njemóžu wam pomřacž, tola ř wobjedu macže řo wřchě do wole najěřčž.“ „Tola ř wotkal budžesh, lubř nano, řhlěb dořtacž?“ džachu džecži. Š njeřju pōřasa něřł nan a džěšche do řwojeje komorki, padže na řwojej koleni a džeshče tař ř řwojemu Bohu: „Mch, lubř a řmilny Božo a Wótčže! moje džecži řu wřchal tež tvoje džecži. Dyrbjal ja něřł tu řrudobu widžecž, řo bychu řłoda wumřěle? Wřcho ty řeživjesh, a tař móžesh tež mi a mořim džecžom řhlěb dacž!“

Tařo bě řo wón tař ř Bohu wōłal, mějeshče wón nadžiju, řo Bóh jeho wuřłyschi a tař řo tež řta. Hižom řa pōł hodžintř pschindže jeho řarřcha džowka řeřka ř njemu, prajizř, řo chže jena řona ř nim pōřecžecž. Tařo tōn krawž do jřtwy řtupi, wuhłada wón jenu burowku, kotraž řo jeho prascheshče, hař řebi řwěri, jenu řutnju řa nju a řa jeje džowku řeřchicž. „Lubje radř!“ džeshče wón a nucžeshče ju ř pōřřdnjenju. „Šo pař byřchče wy wjeřłeshčo džěłacž mořli, řřm wam něřchto řobu pschijnjeřłla.“ džeshče burowka dale a wřa řwōj korb o řadži žyly pōkrotu řhlěba, hařłł krapow, pōł bēřłka hrořhu a řhanu butry na blido a něřchto pōłcža.

Řajka wjeřłesč a radořčž řnježeshče tudř! Řiz řłowa nje- móžeshče nan prajicž a wotmolwicž je řřłami. Burowka řo něřł prascheshče: „Šchto ma to na řebi?“ Řěřł pōwjedasche jej nan a rořładže jej wřcho hař nanajdrobnishčo. Šřřly radořčže płakasche burowka, jako wona wo nuřř řlyřeshche, a wjeřłeshče řo we řwojim Bohu, řo je tař jenej řhudej řwōjbjje pōmřala. „Wot něřka njedyrbicže wy je řwojej řwōjbu řanu nuřř cžerpicž. Tař rucže hař wam něřchto pōbrachuje, pschindžčže te mni a wy dořtanjecže, řchtož pōtrjebacže. Dha budžčže tu w Božim mjenje a řpuřchčzejcže řo na moje řłowa!“

Wřchitzř padžechu na řwoje kolena a džakowachu řo Bohu, kotryž nam wřchěm řnowa pschiwōła: „Šdyž je nuřa najwjetřcha, je moja pōmoz najblizřcha!“ Wbo: „Wřchitku waschu řtarōřčž cžřřicže na njeho, pschetož wón řo řa wař řtara.

Schtož řnyesh, to řnějesh.

Marja, jara řjana řolza na pohładanje a pōžcžiwa, řlužeshče pola něřajřich řnježich w mějčže. Wona bě 16 lět řtara a řnježa běchu ři jara dořri, dořłž bě pschitōjna a pōnižneho waschnja. Wola teho řnjeřřtwa bě tež řlužobnik, lořki pachołł a njemdry cžłowjek. Tōn něřło řa Marju hładasche, kař by ju řawjedł, a řecžeshče ři jara řłóđžř. Marja pař jeho řóždy ras ř krotřim wotpōřasa. Tař džeshče wona něřdy ř njemu: „Ša řřm řhuda a dyrbjř řlužicž; ale radřcho chžu hiřchče řhudřcha byčž, hař řwoju cžeshč prjecž cžřřnyčž. Šo pař jeho njewottrařchi; ale wón řtutko- wasche cžim bōle na nju, cžim bōle řo wona řapjerasche. W wona džeshče junu: „Řeliso mje na pōfoj njewotřajřich, budu to řnjeni řkōřicž, a ju pōřřycž, řo by mje ře řlužby puřchčžila.“ Šo wřcho ničō njepomřasche; cžim wjazř řadžewłow řo jemu na pucž řtaje- řche, cžim wrōtnishči bě. Marja něřło niřđže psched nim měra njenamaka, a řkōřeshče řwoju nuřř teho dla řwojej řnjeni. Řnjes nařwari něřł řlužobnika jara a hrožeshče jeho prjecž pōřłlacž, jeli řo řo Marja hiřchče junu na njeho wōbcžejuje. Šo bě řłē; řlužobnik řapjeshče, tař řly bě, a řalubi ře řatrowanjom, řo nad nej wjecžicž, tař řo budže řwoje řiwe dny na njeho řpominacž.

Wōřř na to pschindže řjemjeshłniřki cžłowjek ř Marji a řadasche ju řa mandžěłku. Marja do teho řwōli, dořłž bě jemu dořra. Wjesbōžny řlužobnik pař, řiz to řlyřeshche, džeshče řchčerjo: Šo ř teho ničō njebudže, řa to řo řa pōřtaram!

Řnježim, pola kotryčž Marja řlužeshče, bu něřło pař to wono pōkranjene, tař řo, wřcho do hromady řlicžene, řchłoda na řto toleř wunjeře. W dořłž njewjedžichu, řchłō je to kranjł, dachu w nowinach wōřjewicž: řchłōž te a te kranjene wěžř řařo pschijnjeře, abo wōřjewi, hđže řu, dořtanje 20 toleř mřta. — Hižom na druhi džēř pschindže řid a pschijnjeře dwanatł řłěbornych wulřich řizow, a pōwjedasche, řo je jedyn wjeczor něřajka řolza ř njemu pschijehła a je chžřła tute řizř pschedacž, dořłž chže řo řenicž a pjenjesh trjeba. W hdyž řo ju řa mjenom praschach, cžekny wona wotřajiwřchi řizow, pōwjedasche řid dale; a džeshče tež: řajka je řolza byłla, njemóžu prajicž, dořłž bě cžma, a mějeshče ř temu

wulke rubišečo wotolo hlowny swjafane, swobletana pač bēšche tač a tač, w tajkej a tajkej draščje. — Knježa spójnachu s tajkeho wosnamjenjenja, so je to jich Marja byla. Woni sawolachu Marju, a jako ta pšched žida stupi, džesche tón: haj, w tej samej draščje je ta holza byla. — Woni napominachu Marju, so wschaf by so s dobrym wusnała a tač khostanje pomjetišchila. Ale Marja jara plakasche a njemóžesche so k ničemu wusnacž, pšchetož wona bē njewinowata. — Služobnik pomhašche jara schěžuwacž a džesche: To hiščje dolho wschē franjane wēžy njejšu, wona smēje jich hiščje wjazy sšhowaných. A woni dachu jeje kščinju woczinicž a namafachu w njej wjazy plēborných kžizow, nožow a tež tajkich kšwēcžnikow; tež namafachu w jejnym ložu wschelaku drohu nadobisnu. A tač wotwjedžechu Marju do jastwa jako padušchnizu. — Ssudnistwo ju wjazy hacž džekacž krocž pšchepšychowasche, překi a pōdli praschesche, ju napominasche wērnosčž rēcžecž a so paduchstwa wusnacž. Marja pač pšchi tym wosta, so wo žanym paduchstwie nicžo njewē. Wona pač bu paduchstwa winowata spōsnata a jako samopaschna hrēšchniza wotšbudžena: so dyrbi tš dny k šmēcham šjawnje stejecž, sa šchiju se želesnym rječžajom pšchisamknjena, a potom s mēsta wupokasjanu dyrbi ju bēž wuwjesčž. A šta so tač; žane šdychowanje, žana šhlyš a žana proštwā pola čłowjekow nicžo njepomhašche. Bōh pač, kiž do potajneho hlada, wušhlyšcha jeje proštwā a pšchinješe jeje njewinu na šwētlo; a to so bōrny šta. —

Nēhdže ja pol lēta pšchindže nētajki čłowjek k šlōtnikej a pšchinješe jemu wschelake fruchi roseschrijeneho plēbra na pšchedač. Šlōtnikej so to njelubjesche, so je plēbro roseschrijene, a praschesche so jeho: šchtō wōn je, a hdže ma plēbro jow, a čžeho dla je tošame přjedy šchřel? Tōn čłowjek nēšchtō moskotasche a njechāsche tač prawje rēcžecž. Šlōtnik pač bē s molom šradžu po polizaja pōškal, a jako tōn njenadžizy do jstwy stupi, rēcžesche tōn čłowjek šjawnje a powjedasche, so je jemu tuto plēbro jedyn služobnik k pšchedacžu dač. Polizaj džesche hnydom po teho služobnika a šaja jeho; to pač žadyn drugi njebē, hacž Marijny pšchječžehat. Wobaj, tutōn služobnik a tež tamny čłowjek, kiž bēšche plēbro pšchedacž čžyhl, buschtaj do jastwa wotwjedženaj. — We pšchepšychenju pola šbudnistwa wusna so nētko tōn služobnik, so je wōn šwojich knježich wobkradnyl a niz Marja; a to je teho dla čžinił, dokelž je na Marju jara šty byl a ji šatraschne wječženje pšchilubil, dokelž njeje s nim dobra bječž čžyhl. Marja nicžo wo žanym paduchstwie njewē a je žyly njewinowata. — „Wšchako je tola pola žida se kžizami byla!“ — „Njeje tam byla, ja šym tam byl njedželu w Marijnej džēlanškej draščje.“ — „Wšchako je Marja wschelake franjane wēžy w kščinje a ložu mēla!“ — „Haj, ja šym je tam šradžu štykal.“

Wšchinosčž so šdobnje džitwasche nad tajkej šlōščju. A tutōn šlōstnik bu dla paduchstwa a dla pšchiplōdženja a do hanibynježenja do jastwa wotšbudženy, hdžež dyrbjesche čžaf žitwenja čžžte džēlo džēlacž.

Marja pač bydlesche pola šwojeje čžety. Derje bē, so knježa wo njej wjedžachu. Knjeni pōška s wosom po nju, wsa ju šašo do služby, wobdari ju jara bohacže a wosjewi wschudže, so je Marja njewinowata. Marja so ja nēkotry čžaf woženi s tym šamym rjemješnikom, kotryž bē přjedy wo nju šhodžil.

Wože pucže so džiwne, ale napōšledku pšchitwjedže wōn wschitfo k dobremu kōnzej. R. R.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Na mēsto k. wučerja Handrika je so k. žyrkwinski wučer Bergat je Sprejž do Rakež ja wučerja wuswolil a to mēsto

1. julija nastupi. Šacž do teho čžaba budže wučerka to mēsto šastacž. Šacž runje je sa Rakežansku šchulu s wužitkom, so je tač bōrny noweho wučerja dostala, my tola kōždy krocž wobžarujemy, hdžž šašo jedyn wučer s Prusseje do Šakšjeje pšchindže, dokelž tam nusa wjetšcha bywa. Knjes Bergat bēšche jenicžki, kiž bēšche so samolwil, se Šakšjeje ani jedyn. To pač s teho pšchindže, so naschi šakšy šerbšy wučerjo do mēstow čžahnu. Tež plšchimy, so so šašo jedyn Šerb s Šhwacžiz do Kamjeniz pšchepšybli. To je jara wobžarowacž a duž dyrbinny wschē šrēdku na ložicž, temu njedostatkej wotpomhacž. Pšchicžina leži w tym, so so dołhody pšchi naschich wješnnych šerbšich šchulach niske, mēsta a tež wjetšche šchulke wošady w nēmskich wotrješach wjele wjetšche dołhody šwojim wučerjam placža. Hdžž čžedža šebi šchulke wošady šwojich wučerjow šdžeržecž, budža to teho šwolicž dyrbjecž, so so tež dołhody poruno pomyscheja.

— Šrudna powjesčž pšchindže s Budyšchina. Tam je wutoru 49 lēt šary murjer Lomka šwoju mandželisku škōnzowal. Wōn bēšche wopilž a rady njedželasche. Wōn bēšche tōn džēn wotolo 11 hodž. se škalu domoj pšchichol, hdžež bēšche dotal džēlal. Tam bēšche woteschol, prajizy, so tam wjazy džēlacž njepšchindže. Po malej šhwili se šwojeje žonu do šwady pšchindže. Wadženje a wurēcžowanje trajesche pšches pšchipołdnje. Nēhdže 3/4 hodž. roshnēwany mandželiski na jene dobo nōž se šafa wučēže a šwoju mandželisku do wutrobna kałny. Wōn čžyšche hiščje drugi krocž kōčž, ale jeho 20lētny šyn to wotwobrocži. Žona so hiščje hacž k šužodžinej wlecžesche a prajizy: „Ša šym kałnjena“, padže hromadže a wudycha. Mordat po nješfutku šmērom s domu džēsche. Na šhodže šetka šwoju džowku, po kotruž bēchu pōškali. Na jejne prajenje: „Šchtō šy čžinił?“ wotmolwi wōn: „Ša šym ju kałnyl“. Wōn poda so do bliškeje palenzarnje a tam wupraji: „Ša šym šwoju žonu kałnyl, hdžž je wona morma, dyrbju ja tež wumrjecž, duž čžy šebi pōšledni palenz kupicž“. Wōn so wopi a so w 1/23 hodž. domoj wrēcži, hdžež so šmērom šajecž da. Pšchi wobhladowanju čžēla dyrbjesche pōdla bječž, ale tež žaneho rostacža njepokasja. Šrudne dopokasmo, kač daloko palenzpicže čžłowjeka pšchinješe.

— Wopomnjecža hōdny je podawč, kotryž so s Thüringskeje pišche. 7. thüringski pšchłowski regiment w Gera w bližšchim čžabu jubilej šwjecži. Š tutemu jubilejeji so so 7 bratšja, kotriž so wschitzy pola 7. kompagnije 2. bataillona jako wojazy šlužili, šwoje wobdželenje pšchipołwedžili.

— Do 101 lēta šastupi přjedawšchi šabritski wobšedžer Gabriel Neurher w Ingolštacže. Wōn je čžerstwy a čžily, kač by 50 lēt šary byl a k temu štroweho ducha.

— W hōbrškich hōrach je so šhlynje šnēh šchol. Na Šopje leži šnēh 2 1/2 metra wyšoko. Pšchi hōbjenzach leži šnēh hacž k tšcham.

K rozpominanju.

Kōždy nowy džēn pobožne začuča w tebi wobnowjej.

* * *

Nade mnu je Bōh, we mni zakon, přede mnu nje-smjertnosē.

Dalšche dobrowólne darj sa wbohe armeniske šyroty.

Pšches knjesa šararja Rādu pšchi Michalškej žyrkwi w Budyšchinje:

Štud. Kr. w Budyšchinje 3 hr. — np.

Š. w Šenkežach (do šonfirmazije) 1 „ — „

Šromadže 4 hr. — np.

W mjenje wobohich šyrotow wutrobny džaf.

Šolč, redaktor.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Szerehske njedzelske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knižicziščerńi w Budnščinje a je tam ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Misericordias Domini.

Mat. 18, 1.—7.

Wo džěczoch rěczy tón Anjes w našchim tekjeze k šwojim wuczomnikam. To je napominanje, kotrež wón wupraji: „Budźće jako džěczy. Šchtóž šo šam poniža jako to džěczo, tón je najwjetšchi w njebjeskim kralestwje.“ Mamy lěpšcheje pnyhi do wutrobny, khiba tule džěczazu myšl, šo šo ponižujesh pod teho Anjesa? Wle š džiwanjom na našche džěczy praji nam tež khtutne hroženje: „Šchtóž pohórschuje jeneho wot tych mólcžkich, kiž do mnje wěrja, temu by lěpje było, šo by młhuški kamjen na jeho šchiju powješcheny a wón potepjeny był w morju.“ Duž dyrbinny khtutni byčž pšchi woczehnjenu našchich džěczy, šo bychu pnyha byle ša našch dom, šo bychmy je šwojim šobuščesčijanam pokasacž móhli, kaž něhdy romska knjeni Kornelija. Druha bohata romska knjeni běšche pšched nej wulki poklad šwojich drohotnych wězow wotewrila a chyzšche Kornelijnu pnyhu wohladacž. Duž pšchuwjedze š pódlanšcheje štwy dweju derje woczehnjeneju šynow a jeju pšchedštaji: „To je moja pnyha.“

Starajmy šo ša prawu pnyhu do wutrobny a doma.

1. Džěczazu myšl do wutrobny!
2. Džěczazu lubošč do domu!

1. Šdy by tón Šbóžnik na praschenje šwojich wuczomnikow: „Šchtó je najwjetšchi w njebjeskim kralestwje?“ nicžo druhe njecžinił, hacž džěczo, kiž w blisčosčzi hrajesche, mješ wuczomnikow štajił a žohnował, by to

hižom doščž ponižowaze předomanje bjes šłowow bylo. Šordosčž teži we wuczomnikowch wutrobach. Woni hižom štoły widža, na kotrychž dyrbja w njebjeskim kralestwje šedžecž. Wón da wotmoltwjenje, hdyž šo k šawočanemu džěczu pošydnje a budže šam mały jako džěczo a špody napišmo napišche: „Šeli šo šo njewobročicze a njebudžecze jako džěczy, dha wy njebudžecze do njebjeskeho kralestwa pšchińcž.“ Wón chze jim prajicž: „Dele š hory hordosče! Šchtóž wy šče, je luta huada.“ Šaj, wjazny džěczazaje myšle! Wny dyrbinny šo wobročicž — tole napominanje je nam jara trěbne. Wny hladamy tak radži š hordosčju na šwojeho bliščeho, kaž bychmy wjetšchi byli w njebjeskim kralestwje. Šdže je pola naš džěczaza ponižnosčž, kotraž je šebi šwojeje niškosče wědomna? Šak šu džěczy ponižne! Škralowške džěczo, kotrež wón nješesh, wupšchestreje šwojej ruzny ša burškim džěščjom, kaž by jeho bratšik bylo, a hólz, kotryž přeni křócž šwojich towaššchom se šchule šobu domoj pšchinješe, njeprašča šo přjedny: „Čžej by ty? Še twój nan tež tak wjele kaž mój?“ Šdyž tak na džěczy hladamy, njedyrbimy šo hańbowacž našcheje hordosče? Wny šo rad š druhimi pšchirunamy. Šonižnosčž wjedze naš do njebjeskeho kralestwa. „Wšchetož jeli šo šo njewobročicze a njebudžecze jako džěczy, dha wy njebudžecze do njebjeskeho kralestwa pšchińcž.“ Budźće ponižni jako džěczy! Budźće tež špokojni jako džěczy! Šak džakowne šu džěczy ša malicžkosčž! Džěczazu wutrobu móžesh lohto šbožownu čžinicž, a hdyž ma tež džěczaza wutroba junkrócž bolosčž pšchětracž, bóršy šu šyly šetrijene. Duž nawukńmy špokojni byčž, hdyž tež junkrócž

po naschej woli njeubže, a směruijmy šo w tej myšli: Lubu Wóczez chze tať mječ a duž je prawje tať. Haj, wobrocž šo a budž dźakowny a špokojuj jako dźeczó! A škónčnje lubuj jako dźeczó! Dźeczó njemóže pschihladowacž, hdyž druhy nicžo nimaja. Kať tkóczi šo po lubosczi, žadajo t staršiskej wutrobje! Kať khetse sabudže a wodawa! Nawukni my w hymnym šwěcže luboscž wot dźeczó! Wšo sady naš leži paradis dźeczóštwy, wrócžo do njeho njemóžemy — ale naša myšl dyrbi po šnjeso-wej pschikasnji sašo mila dźeczóza myšl byčž. Wona je najrjeišča pycha wutrobny.

2. Do domu wjazny dźeczózajeje luboscže! Ale šhto reka dźeczózi lubowacž? Šnano jim nicžo njesapowjedžicž a po jich dźeczózajnych myšlicžkach čžinicž — to je mjehkoscž a žana prawa luboscž. Ně, wjazny dźeczózajeje luboscže a to praweje dźeczózajeje luboscže! Šhtóž šwoje dźeczózi lubuje, tón lubuje jich dušchu, widži w nich Bože dźeczózi, špomina na samolwjjenje, šo dyrbi je sa njebjeka woczahnyčž. Štarschi šu přeni wuczerjo šwojich dźeczózi a dźeczózajštwy je šwjatniža, w kotrejž dyrbja prawi dušchompastyrjo byčž. Tam je trjeba napominacž a wobarnowacž, sa nje a š nimi šo modlicž a nad nimi škutkowacž psches dobrny pschiklad. Šošlednje je šobu najwážnišče. Našch Šbóžnik praji: „Šhtóž pohórschuje jeneho wot tych mólcžkich, kiž do mnje wěrja, temu by lepje bylo, šo by mlynski kamjen na jeho šchiju powjeschenny a wón potepjenny byl w morju. Pohórschenje pschińčž dyrbi, ale bėda temu čžlowjesej, psches kotrehož pohórschenje pschińčže.“ Šhto pomha, hdyž dźeczó 10 kasnje nawuknje — hdyž ty je jako nan abo macž njedžeržisch? Druha kasnja praji: „Ty njedyrbisch mjeno twojeho Boha njewužitnje wužiwacž“ — ale hdyž ty nětko šakruješch, je to tať wjele, kať by temu dźešcžu prajiť: „Ššakruj tež!“ — ně, ty dźeczó njepočžinť wucžič a twój jasyť w nim dale šakruje, hdyž ty dawno w rowje ležisch. Tať je š kóždym hrěchom. Kať móže nóžny šmjersť žyle nalětne kčjenje šanicžicž, tať móže lohfošmyšleny žort, šymne pohladanje, hdyž šnano šo dźešcžu wuškmejesh pschi jeho modlitwje — to móže wutrobne nalēcžo moricž. A dźeczózaje wócžto wótrje widži. Duž šapocžni my šami pschi šebi, kať naš našch Šbóžnik wucži: „Wjazny dźeczózajeje myšle do wutrobny — wjazny dźeczózajeje luboscže do domu!“ Šamjen.

Pobožna žónska.

Šrawi šu šhroblji jako lamy, a wutrobitošcž, kiž š wěry pschiń- dže, dostanu žónške tať derje kať mužšy, a woni to druhdy čžim šjawnišcho wopokasuja. Še Wóh sa naš, šhtó móže pschecžiwonam byčž?

Žónška w Amerizy bėšče, kotraž šama š dwėmaj šlužobnymaj džowkomaj w domje bydlesche, khetro daloko wot šuškodnych wobydlenjow. Šunu wječžor dže wona do šwojeje šparneje komory a widži špody loža šškórnje won štejo a pytny tať, šo tam špody loža paduch leži. Najpředy šo tať štróži, šo jej škoro dych wu- wosta, potom pať šebi pschemyšli, šhto ma čžinicž. By-li džowžy šawokala, dha mohlo to na měšče šle wupadnyčž. Ššukodow tež njemóžeshče tať rucže šawolacž, dokelž mějeshče tón paduch najškeršcho wonkach pomoznikow štejo. Wona prošeshče we wutrobje Boha, šo by jej šjewiť, šhto ma čžinicž. Šnydom dopomni šo, šo je jenicžki najlěpšchi pucž: šo do Božeho šchita a šwarnowanja po- dacž, dokelž Wóh tón šnjesh ma móž, tež šwojich š hele wumóž.

Duž šanfne wona durje sady šo, štaji šwěcžku na blido,

šhny šo a počžnje w bibliji čžitacž, a wucžita wóšje tš stawy še ščjenja šwj. Mattheja. Šlób a rěčž šo jej niz kuska njehacžeshče. Ššapšledť poklady šo a ščžini modlitwu: wona pošnawashče psched Bohom šwoje hrěchi a prošeshče wo wodacže, wona dźakowashče šo Bohu sa dostate Bože dobroty, a porucži šo psches nóž do jeho wšchekomóžneho šchita, šo by Wóh štrachoty, kiž šnano jej hroža, hnadnje šdalowal. Ale nětko jej nicžo druge šbytkne nje- wosta, hacž šo do loža lehnyčž. Ššomaklu šo teho dla wušklecže, wuhašny šwězu a lehny šo w Božim mjenje do loža. Škoro by jej něť počžalo jara šle wokoło wutrobny byčž, ale doměrjenje na Boha dosta šo jej š nowa a pschewaži jejnu bojoscž.

Maľu šhwilu wosta wšcho š měrom. Ššotom šhlyšchi, šo šo špody loža něšcho hiba, paduch stany, štupi psched ložo a šo prašcha: „Šnjeni, špicže wy?“ Wona wotmolwi: „Ně, šhtóha tu je?“ Wón dale džeshče: „Dha čžu wam prajicž, šo šym dženska wječžor šem pschischol, šo bych wam jara wjele šleho načžiniť. Ša čžyč waš po móžnosčzi wurubicž, a hdy byšchče woľali abo šo wobarali, bych waš škónžowal, ale to mi woboje nětko wjazny móžno njeje. Wy šče předy šłowa šhlyšhecž daľa, kotrež hišchče čžak mojeho žiwjenja do mojich wuškow pschischle nejšbu a kotrež šu nje tať hnuť, šo ani wam ani někomu wot wašchich ludži niz prošchť šleho čžinicž njemóžu. Ša mam wonkach pomoznikow štejo, kiž na mój nješkut čžalaja, šo bychu šo šo mnu do rubjenštwy dželili, ale ja čžu hieč a jich domoj pošlacž a potom čžu šašo pschińčž a wam hišchče něšcho prajicž.“

Kať prajeshče, tať čžinjeshče. — Šako šašo pschińčže, rjekny: „Ša šym šwoje šłowo džeržal; woni šu woteshli a ja tež pošdu, předy pať dyrbju něšcho wot waš mječ. Wy šče tamne šłowa š knihow čžitala. Šajke to knihi šu? Ženje hišchče nejšym tajke šhlyšchal.“ — Ša žónška poda jemu bibliju a wón šo wotšali, a dolho njebė nicžo wjazny wo nim ani šhlyšhecž ani widžecž.

Džiščto lět bėchu šo minyť, jako bė ta žónška pschi něšajkim nabožnym šwjedženju pošla. Ššomyšl šebi kóždy šam, šhto wona pschi šebi šacžuwashče, jako w tej šhromadžišnje něšajki muž wu- štupi, rěčž džeržeshče a š horliwym duchom wupowjeda, tať je psches Bože šłowo š wěčžneho ščajenja wutorhnyjenny, a tať je přeni raš Bože šłowo šhlyšchal, jako je čžyť hortach powjedany nješkutť wuwjescž.

Žónška je po šhromadžišnje t njemu šchla, ale tuto šeńdženje šo njehodži wopišacž; kať šbudžliwe a wutrobu hnujaze je bylo, to móže kóždy šam wjedžicž.

Wážny dom.

Šš Budyščinje šteji pod bóršlinom, abo kať nětko reka: róžť jerjoweje a mnišehje hašny, čžišło 7 (předy čžo. 16) tať mjeno- wany Leibnišez dom, kotryž w šwojim čžakšu knjeni general- leutantowej šwudowjenej š Brűšewiž rodž. hrabinžy š Wartens- leben nad Šolboržami a Ššopalenjom šhlyšeshče. Šónle dom, w tu šhwilu šwonkownje njenahladny, wšebje pať w šwojich šnutškonnych rumnosčžach žyle šatwarjenny a pscheměnjenny, ma psches to wulku wážnosčž, šo bu w nim 1. oktobra 1817 budyški šrajnostawški šeminar šaľoženny, a je wón hacž do 1. oktobra 1857, po tajkim runje 40 lět dolho, wotpohladam tuteho wustawa šhlyžil, 1 lěto pod direktorom M. Šrinižom, 12 lět pod direkto- rom Ššomšelom a 27 lět pod njesapomniym šławnym direktorom Drešlerom. Ša tón čžak bu 415 mlodženzow, mjesh nimi 43 katholicšeho wěrnowušnacža, w tutym domje sa wucžerške powołanje pschihotowaných. Š tať mnošy buchu psches šnjeshowu hnadu š pomozu tchle dželacžerjoto w šwojim čžakšnym derjehicžu na wšchelakore wašchnje špomozowani a ššobom na to pokasowani, tať móža měr a wotšchewjenje namakacž sa šwoje dušche! Tež sa

Bože kraljestvo w Šerbach so i pomjenowaneho domu pod bór-
linom zohnowanje bohacze wuliwasche; pschetoz i njeho je po czašu
140 šerbskich muczerjow, 124 evangelskich a 16 katholicich, swukha-
džalo! Mnoge mjena tych šamych maju dobry kint w našim
šerbskim kraju. My chzemy jeno někotre naspomnić: Garbar,
Melba, Zybła, Kostof, Wischa, Wjela, Pjekar, Rozor, Hiska, Vogel,
Mucžink, Bartko, Bajer, Kochta a wjele druhich. Wulka wjetšči-
na i nich spi hižom dawno wótzow španje; jeno mała čzjódka je
hiščeže šytkna. Kaž šebi tamni, kiž šu nětko na Božej prawdže,
tón luby wustaw džakownje wažachu, kiž bě jim we šwojim czašu
podložil sa šastojnsku wustojnoscz položil, taš plačzi tež hiščeže
šytknym mužam mjenowanj dom pod bórclinom sa drohi pomnit
dopomnjecza na šbožownu měštnoscz něhduschich studijow a prózo-
wanjow. Š kajkimi šacžucžemi woni wšchitzy po dozpicžu muczer-
šteje kandidatury špomnjeny dom wopuščezowachu, to je mjes
druhym tež se šledowazeho rošžohnowanja widžecž, kotrež Šerbske
Nowiny jutry 1857 pschijnješechu:

Tak dha bu i Bohom dokonjany
Tón škutk, kiž i Bohom šapocžach.
D hdže šy wostal, czašo rjany,
Wot Boha daty w njebjekach?
Ach, kak ty lecžišch šhwatniwje
Do morja wšcheje wěcznosczje!

Hdže šče, o lube lětka krašne?
Hdže šče, wy špěščne hodžinki?
Hdže šče, dny wofšchemjaze jašne,
Wy mojom' šboža mlodžinki?
Šso minje a šajšle šče,
Čzaš šchčezku wróczo njepóndže.

Wi wócžo džaknje w šylšach plawa,
Hdž na waš nětko špominam.
Kak mje to wšchitko w dušchi hnuwa,
Šchtož dobreho ja wot waš mam!
Ach, Wóh daj, šo čzaš wušywa
Tež sa wěcznoscz ras plody ma!

Dha božmje nětk, o šeminaro,
Šaj božmje, luba wucžerňa!
Ty džě šy, drohi luby twaro,
Wi woltaš mojom' wědomštwu.
We twojich murjach wšhofich
Šzej podložil š šbožu položich.

Tež božmje, towašchojo drošy,
Šaj božmje, šerbska „Šednota“!*
Ša přecžku nastajicž mam nošy,
Šalcž Šnjeshowe du jehnjatka.
Duž Ššerbstwu šwěrní wostancze,
Tež mje šo druhdy dopomnicze!

A hórke božmje wam wšchěm praju,
Wy lubi, drošy wucžerjo!
Džak horzy ja wam w dušchi haju
Ša wašche šprózne džělo wšcho.
Mječ sa to Wóčez milošče
Waš požohnuje bohacze!

* Mjeno tehdušcheho towašstwa šerbskich šeminaristow.

Nětk paš čže, Šesu, prošču i nowa,
Kiž šy šo sa naš š šmjerczi dal:
Špožč, šo hych šymjo twojoh' šłowa
Na dobru rolu wušywaš.
Tak šo by rjenje ššhadžalo
A wěczne plody pschijnješlo!

F.

Šchtož na šwoje čžělo šnje, wot čžěla škaženje žueje.

Hana K. bě šyrotka, 18 lět štara a jara rjana holza; wona
šlužesche pola pschekupza G. w měšče B. Šnjesh a šnjeni běšchtej
i njej jara špokojom, pschetoz wona bě pilna, pošluščna a šwěrna,
a šchtož je nětko jara porědko pola mlodeho luda namakacž: wona
bě tež pócžiwka. Ššwojeje rjanosczje dla měšesche wjele špytowanja
pschewinycž: njepócžiwki mlodženzajo štejachu sa njej, a to niž
jeno i nišeho rjada a powolanja, ale wjele wjazny i wšchšescheho
a wofšebneho štawa. Wona paš wojowasche se wšchej šwěrnosczju
pschecžiwu wšchemu škemu nabběhowanju a pschewiny wšcho šle
i modlitwu.

Hana měšesche šwoju komorku, hdžež lěhasche, w šnježim
domškim, ale se šady w šwarjenju. Šene ranje njepšchindže wona
w prawym czašu i loža. Šnjeni wolašche na dworje: Hana! ale
Hana njepšchindže. Duž šebi šnjeni myšlesche, šo je ššhorika, a
džěšche šama do jeje komorki hladacž. Ale šchto tam wuhlada!!
Hana ležesche we ložu šrwawa a mowka. W šašndženej nozy bě
ju něchtó šabik. Šyly dom a šušodža, a ščždy, kiž wo tym ša-
šlyšcha, šo jara poštróžichu, a wobžarowachu tule pěšnu holzu.

Ššchekupz džěšche š šudništwu a wošjewi tam, kajki njeshkutk
je šo w nozy w jeho domje podal. Ššudništwu pschekupšchomasche
nětko šyly dom a šušodštvo, a pišasche wjele, kaš je tak wašchnje,
ale ničšo šo njewušlědži, tež niž tak wjele, šo by šo na teho abo
tamneho tukacž hodžilo. Šškarjo čžělo wobhladowachu a šezěro-
wachu; čži namakachu, šo bu Hana i něčžim tupym do tyła dy-
rjena a tak pschesh to morjena.

Šaduschštwu a rubjenštwu dla šo tuto mordarištwu štalo njebě;
pschetoz ani lapka ani kroschik pjenješ njebě poštranjeny, ale wšchitko
bě w dobrym rjedže wostajene.

Ššudništwu tutón njeshkutk nětko w nowinach wošjewi, a šłubi
wulke myto temu, kiž mohł jemu něšchto dalšche wo tym mordar-
štwu šjewicž, abo winika tak pschepokasacž; šo šo pschecžiwu njemu
pschepntanje šaložicž hodži a šo móže šo jemu jeho njeshkutk do-
wjeshč a wón šo šhostacž. Ale tež to bě podarmo; ničtó nje-
pschindže š šudništwu. Tak pominy šo 6 njedžel. — —

Šyba je mały ptacžil a šnadne štworjenčžto, a šchto šyrbjal
šebi myšlicž, šo šyba tutón njeshkutk na šwětko pschijnješ a
winika pschekadži? Wóh ma džitwne pucže a njecžini po čžłowškim
wašchnju. Šchtož šłabe je, wušwoli wón š pomozy, a šchtož
njemudre je, to wošmje wón š wušlědženju. Ša wěž paš měšesche
šo tak:

Njedaloko pschekupšteho doma, w kotrymž bě šo mordarištwu
štalo, bydlesche pjekar. Tón měšesche jenicžteho lubeho šynka,
9 lět štareho, a tutón měšesche ššłudnu šybu, kotraž na jeho hłób
bóršy š njemu pschilecža, šo jemu na hłowu abo ramjo šynny a
i jeho ruki jědžesche. A dofelž měšesche ššhidle trochu pschirěšanej,
ššletowasche wo šštwu a njebě pschezo w šščžy šawrjena. Ššłcžez
šhajkasche druhdy i tej šybu, a tak měšesche ju tež jedyn džěš na
ruzy šedžo, a wona jemu i huby jědž šjerjesche. W tym wocžini
žyly čžłowjek štwu, a šyba naštróžena pschesh žušeho čžłowjeka,
ššlecža i ruki a pschezo se šštwy do ššžže a i ššžže na hašu;
hšłcžez paš sa njej. Ššłššchena šyba njepošlučhasche na žadny

hlóš wjazy, hólczez móžesche hwišdacž a wolacž, wón ju njemóžesche došahnyčž. Derje bě, so mějesche kšhidle pschirějanej a njemóžesche tak na žanu tšechu slecžecž. Tak šo hólczez ša sybu honjesche wot jeneje kšže k drugej, a bě ju hižom někotre hašy pschehnał, hacž syba napošledku do džery slecža, kotraž bě w muri jeneje kšže. Hólczez pschistaji k muri rěbl a lěsesche hacž k džery, so by sybu wuczahnył, ale wón wuczahnył k přenjemu murjerški hamor k džery, a tón bě krawny, a potom došahnył tež sybu w tej džery, a džesche tak k hamorom a je sybu domoj. Safo nan tutón hamor wuhlada a krej na nim pytny, spomni tež na šaraženu Hanu K. a jako jón šebi hišćezje wobhladowasche, pschińdže wojak po załtu. Pjekar jemu hamor pokasa a džesche: Wólj hólj je jón namakal a runje domoj pschinješł. To je hamor dragunarja S., kiž je murjerstwo wuknył! džesche wojak k pjekarjej. Dha móže šo jemu hamor šašo dacž, wotmolwi pjekar.

A wojak wotěndže; pjekar pak njemějesche ničžo nusnišche, hacž k šudnistwu hičž, tam hamor pschepodacž a powjedacž, tak je k njemu pschichoł, a što je wojak J. pola njeho prajił. Šudnistwo sawali pschepyntanske akty a pschepóšla je na wojerški regiment. Wojerške šudnistwo wsja nětko dragunarja S. do pschepšlyščenja a woprašča šo jeho, hacž tutón hamor šnaje.

Alle lědom bě dragunar S. tutón hamor wuhladał, dha na wschěch stawach tšchepjetašche, kaž wošowe liščje, a jakotasche: „Šaj, wón je mój, ja čžu šo wscheho wušnacž!“ A wón bu na to do jastwa wotwjedženy.

W druhim pschepšlyščenju powjedasche nětko dragunar S., tak je čžyl njeho Hanu K. k njepóžčiwosći šawjesčž; ale wona je jemu hrosyła, jeli šo ju na pokoj njewoštaji, budže šo na njeho pola wojerškeho wyschšeho wobčezowacž. Wórsy na to je wón wojeršku šchtrafu dostał dla nělajšeho pschehladanja w šlužbje, ta je šo jemu jara wótra šesdała, a je wón teho dla na Hanu tukał, šo je ta jeho pola wojerškeho šuda wobškoržila. A tak je čžyl šo na nej wječicž a je ju šabil. Hamor je teho dla tam do džery tyfnył, šo jón njebny ničtó namakal.

Dragunar S. bu wot wojerškeho šuda k šmjercži wotšudženy; a jako bě šwój hrěch wobžarował a pokutu čžinił, bu na to wot šwojich towaršchow šatšeleny. —

K. K.

Wschelake k bliska a k daloka.

— Wot teju dweju šerbškeju kandidatow duchownstwa, knješa Šchizana-Šodžijškeho a Šišbarka Budyšchintškeho je přerěšči jako dobrowólnik 1. haprleje w Dražďžanach šastupil a drugi čže wučerške měštno hacž do Michala šastupowacž, šo by potom tež šwoje wojerške lěto wotšlužil.

— Kaž šlyšchimy, šo w meji šarške měštno w Walešchězach wupróšdni, dokelž šo knješ šarar Šandrik dla šhorowatosćje na wotpocžint poda.

— Na Wože špicze šmėje šo žyrtwinšta wšitazija w Mi-nakale.

— Kaž hižo šjewichmy, šo k džiwaniom na našche šerbške šchule štatna pschihotowarńja ša šeminar we Wožerezach wotewri. Wučomžy w šwójbach bydla a pschebnył dostanu a budže šo nětko hižo na to dželacž, šo dobre a tunje šastaranje dostanu, šo by tež šhudišchim šaršchim móžnota škiežena byla, šwojich šynow ša wučeršow wuwučicž dacž. Šdyž šu wučomžy wošebje potriebni, budže šo šchulški pjenješ psches štatne podpjerj šaplacžicž. Šotšiz maja myšle, šwojich šynow do tejele wučeršnje póšlacž, njech to nětko a najpošdžišcho šwojemu duchownemu abo tež knješej wotšeršnemu šchulškemu inspektorej Šuringej we Wožerezach šjewja. Šadžijomnje jich wjele tule jim poškieženu dobrotu wužija.

— Kaž šo šda, njeje na jenym Šabrodškim tigrje, kiž šo potom jako wjelk wupokasa, doščž. Wschelake wobšedžbowanja na to pokasuja, šo je we Wožerowškej wokolinje hišćezje drugi wjelk. 7. t. m. dželacžerjo na pučžu do Šychwalda šo w dalokosći wot 150 metrow na dobo na jene škocžo dohladachu, kotrež k hole pschińdže a kotrež mějachu wschitzy ša wjelka. Wón je šo pjecža do Wužakowškeho lěša wobrocžil. Namakali šu tež roštorhanu šwěrinu, jelenje a šorny.

— W Šleswigu je najmjeńšča šchula. Wučerški kandidata Šansen bu ša wučerja pschi šchuli na Šordštrandišchmoor powołany. Wón ma jenož 2 džěščzi rošwucžicž.

— Wješela powjesčž je wot našcheho bitwišćezja k Afriki doššla. Našchi wojazy šu pod wyschłom Šeutwinom došćeršku bitwu pschecžiwu Šerero wjedli džek 9. haprleje. Šerero šu šo wrócžo ščahnyli. Našchi wojazy šu šo psches njepšchecželške stejnišćezjo pschedobnyli. Bitwa běšche horža a trajesche psches 8 hodžinow.

— Šdyž šu powjesčze k asiatiškeho bitwišćezja tež jara njewěšte, je tola nowišča powjesčž, kotraž šamo psches Šetrošrod pschińdže, wo čžeškim pocžeršpenju ruškeho lóžšitwa doššla. Šanzerowa lóž „Šetropalomk“ je šo podnóřila. Šona běšche na minu šjela, kotraž ju do powětra šjeli. Šenož 4 offizerojo šu šo wukhowali, wschitzy drušy šu mormi. Wješ tymi, kiž šu šwoje žiwjenje wotšajili, je tež admiral Šakarow. Šeho šmjercž je wulka šchłoda ša ruške lóžšitwo. Šakarow, wobdarjeny šmužity admiral, mějesche šo w tu šhwilu ša jenicžkeho muža, kiž šamože, nahladnosčž Ruškeje na morju šašo pošbėhnyčž.

K rozpominanju.

Bjez wojowanja žane dobyće, bjez dobyća žana króna.

Šlucžik ša šacžanšto-šerbške pišmo: **z** = š (zub); **s** = š (syn); **š** = šch (šat); **c** = ž (cworn); **č** = čž (čern); **č** = čž (črij); **ř** = šch po p a k (přah, křud), š, šj, šch po t (tři, třo, třasč).

Dališche dobrowólne dary ša wbohe armeniške šyroty.

Š Bufecžanškeje wošady psches knješa šararja Šubizu:

Š. k Wdž.	5 hr. — np.
M. k B.	10 " — "
J. k R.	3 " — "
R. k Š.	1 " — "
B. k T.	5 " — "
Šch. k Wd.	3 " — "
R. k B.	2 " — "
Šch. k Wa.	1 " — "
Š. k L.	10 " — "
Š. k B.	3 " — "
Š. k B.	3 " — "

Šromadže 46 hr. — np.

Ša bohatty dar praji w mjenje wbohich šyrotow wutrobny džak.

Gólčž, redaktor.

„Šombaj Wóh“ njeje jenož pola knješow duchownych, ale tež we wschěch pschewawarńjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Na šchtwórcž lěta placži wón 40 np., jenotliwe čžišla šo ša 4 np. pschewawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Serbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihiczišćezětni w Budyschinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Jubilate.

2. Kor. 4, 7—11.

Džěczi šwěta šo nam kšesćizianam šměja a praja: Kšesćizienjo tola ničžo wot žiwjenja nimaja. Prawi kšesćizienjo, kóšiz šu žiwi po kšesćizianštim napominanju: Wješelcže šo w tym Knjesu w kóždu čzaš, šo ša tajše wu-šměšćenje džakuj, pschetož woni wjedža, šo woni to, šchtož šo w njebješach dokonja, hižo na šemi w šebi nješēja, drje potajne psched woczomaj šwěta a šamo hušto psched šobu potajene, ale tola druhdy šjewjene. Wopomńmy:

Kak šo potajna krašnosć wumoženyh
Šhryštušowych šjewi

1. na čžele šlabosće,
2. pod čžěšnosću čžerpjenjom,
3. pschi šmjerczi.

1. Potajna krašnosć wumoženyh Šhryštušowych šo hašle nješewi na pschekrašnjenyh čžele horjestacža, ale hižo na čžele šlabosće. To widžimy na japoschtole Pawole. Šdnž wón w Athenje a Korincze wuměštwo lubowazym Griecham ewangelij předomasche, nještejše psched nimi muž griehišteje rjaneje šróšnosće. Šdnž wón w Romje šłowo wot kšizža pschpowjedasche, hordy wojerški lud w nim ryczerja njewohlada. Šacž runje běšche wulki duch w nim, jeho čželo běšche tak prawje hlinjane šudobjo. To běšche widžecž na šaldatym čžole, na šuchej postawje. A tola kak šo hluboko ležaze wóčžko šwěčesche w šwjatym šahorjenju, kak šo blěda huba žožmješche w móžnyh šłowach, pohladajcže na čželo šlabosće, kak je

wono posběhnjene w šwjatym powołanju! Do hlinjaneho šudobja je Bóh poklad, blyšcž šwojeje krašnosće položil a wón šo won šwěczi, druhich roškwěcžicž. „My mamy tón šchaz w hlinjanyh šudobjach.“ To dženska hišcže kóždy kšesćizian nashoni. Našče čželo tak lohko wušpróznj we wichorach žiwjenja, wono wošlabnje, wono šthori. Někotre džěcžo Bože dyrbi bóle a bolosťnišcho nashonicž hacž druhe, šo š jeho čželnej a štrowotnej možu hubjenje šteji. Šak hušto tón Knjes tych šwojich š čžěžkimi šhorošćemi domach pyta a jim šacžucž dawa: ty bydlíš w hlinjanyh šudobje. Ale hlinjane šudobjo, hubjene čželo nješe krašny poklad w šebi, drohotny kamjen, kiž šo jašnje šwěczi w blyšcžu Božeje hnady, njebješeho měra, šbóžneho wješela. Šnutštowny blyšcž šwěczi šo psches šwontowne pschitrcže čžela. Šak někotremu džěšću Božemu móžesh na woblicžu widžecž: Bóh je jašne šwětko do wutroby dať, tam blyšcži šo mjeno, kšizž Šhryštušowý — duž šo tež na šnutštownym čžlowjeku wašnje Žesom Šhryšta šjewi.

2. Potajna krašnosć wumoženyh Šhryštušowych šo tež pod čžěšnosću čžerpjenjom šjewi. Pawol prawje praji, hdnž pišche: My mamy wšchudžom žalosć, my budžemy pschescžehani, my budžemy podtlóčeni. Šeho japoschtolške žiwjenje je nješpšestawaze čžerpjenje. Wón nješamjelczi, šo budže jemu pod tajšim čžerpjenjom štyščno. Štyščno junu je, ale „my nješadwělujemy“. Na wšchěh štarosćach dobywa wěra; my kónž njewošmjemy, pschetož my njebudžemy wopušcženi, tón Knjes je pola naš, duž šo njebojimy. Šod wšchěm čžerpjenjom je Pawol pošny

trošča a w troščje ma mēr a radošč. Tajki steji pšched nami jako rycer. W čerpcjenju je šo sjewilo, šhto w nim je. Tyšazy kšheščjienjo wusnaja: Ša bych podležal w kšhižu, hdyž najlěpšchi troščtar, šwjaty Duch, mje snutštownje njeby napjelnił i troščtom a mērom, ale w čerpcjenju šym mōz saczuł, kajfejež hač do tal njesnajach, mōz wēry, kiž mōžesche šo poddacž do Božeje wole, mōz ščerpliwosče, kotraž mōžesche najčežšche nješč, mōz nadžije, kotraž w dohczerškej radoščji wšche kšhiža trōnu wohlada. To je krašna wēz.

3. Botajna krašnosč wumoženyh Khrystušowyh sjewi šo tež pšchi šmjerczi. „Wly nošny kōždy čas wokolo to mrēče Knjesa Jesuša na našim čēle.“ Tak mōže Pawol pišacž, kiž dyrbjesche wšchēdnje šmjerczi do woblicza pohladacž. Ale w mrēču je šo tež žiwjenje Jesušowe na nim sjewilo, žiwjenje, kiž šmjercž pšchewinje. Hdyž mōže Pawol džiwayo na martraštku šmjercž sawoacž: Ša šym šo dobre bēdženje bēdžił, njeje to krašnje, njeje to pruha njebjeskeho šwētla? Nicžo rješscheho na semi njeje, hač šbōžne domojhicže wumoženeho Khrystušoweho, kotrehož wēra praji: Jesuš moja nadžija a mōj Šbōžnik, tōn je živy; wo kotrehož lubosčji rēka: wona nihdy nje-wupadnje; kotrehož nadžija njebjeska wotewrjene widži. Pšchi tajkim šmjertnym ložu šo sjewi, kajki schaz je tōn Knjes tym šwojim dał. Kał husto hiščeje čēle i zunym, mērnym napohladom wopokaže, šo bēsche w hlinjanym šudobju njebjeski schaz, Boži Duch! Duž dajmy pruham wot woblicza Jesom Khrysta šo šwēczič do našcheje wutrobny, šo by šo wōn w naš šwēcził a šo sjewił na čēle šlabosče, pod čēšnosčju čerpcjenjom a junu w našchej pošlednej hodžinzny. Šamjen.

Khwaleny budž tōn Knjes ša wšhitko.

W jenym małym mēstacžku bēsche junu kšora žōnša, kotraž mējesche jara dolho a čezko čerpcječ. Wona bēsche tež kšuda a mējesche wicž w stawach, šo njemōžesche, dokelž bēchu ruzny a nošy škšhiwjene, ani štacž, ani šbedžecž, ani kšodžicž, njemōžesche šo we ložu ani šbēhnecž, ani i ruku jēdž do rta wšacž. Wona nje-mējesche muža, ani džeczi, wona ležesche w malej komorzy na hubjenym ložu; w komorje pšchi ložu stejesche stare blidko, pšchi tutym stejesche stary štolž, na ščēnje wšasche mały kšamorš, tež bēchu tam male kšachlicžki a nētotre hornzy a šchlicžki. Wona mējesche špochi wjele bolosčow a tola ženje hrošnje njehladašche ale jejna wutroba a ert bēschtej pošnej modlitwy a kšwalby i temu Knjesej. Wona džesche, šo ma šo štajnje wjele Bohu džakowacž, šo žadyn čas nima i škorženju. Nihčto wot tyh, kōšiz i njej pšchińdžechu, njeje ju ženje hinał trječil hač špokojnu a w tym Knjesu štroščtnu a pošnu džaka pšchecžiwu Bohu. Šejny duchowny, kotryž ju wopytowasche, powjedasche junu wo njej jenemu wērja-zemu kandidatej. Tōn šamy njebēsche hiščeje wjele wo šwētnej nušy na šebi šhonil a šamo tež niz druhdže widžal a džiwasche šo jara, šo mōže kšheščjijan do tajteje žalosče pšhińcž a tola tał derje wšcho i Bohom šnjescž. Duž žadašche wōn, šo by ju šam wopytacž a šo pšchewēdžicž mohl, kał ščerpliwa je. Šunu do-pošnja w džewjecžich džēsche i njej a namala ju po čēle jara hubjenu, po dušchi pał šbōžnu w tym Knjesu. Boži mēr jemu hižom i jejneho woblicza napšchecžiwu šwēcjesche, jako i njej nuts štupi. Wōn džesche: „Luba pšchecželniza, ja šym škšhchal, šo wy, hač šče runje jara kšora a kšuda, tola ženje njeskoržicže, ale šo šče štajnje špokojna a pošna Božeje kšwalby. Ša chzyh šo rady wo tym pšchewēdžicž a waš wohladacž. Wašcha nuša je tola

žalōšnje wulka. Njeskoržicže dha wy ženje? Kał dha je to tola mōžno?“

Wona jemu wotmolwi: „Mōj luby knježe, ja ženje njeskoržu a to teho dla niz, dokelž mam šo Bohu tał wjele džakowacž, šo žanu kšwilu i škoržbam nimam.“

Kandidat šo dale prascha i hnutej wutrobu: „Ša kajke dobroty dha macže šo dženska džakowacž?“

Wšchelosč šwēcjesche nētko i jejneju woczow, jako wona jemu wotmolwi: „Šlajče, dženska rano pječich wotucžich, jako bēch nēhdže hodžinu šdrēmnyla. Tajke wofschewjenje dolho nješym mēla a po tutym španju čujach šo kaž i noweho narodžena. Njemējach ja tudy wulki šamoš, šo Bohu, lubemu Knjesej, džakowacž? To šym činiła, hač bē wokolo šchescžich. Dha pšhińdže šušodžina ke mni a rjekny mi pšchecželnje: „Dobre ranje, ja chzu wam ložo pošlacž, wy škoro na deščach ležicže.“ Wona wša mje lahodnje i loža won, položil mje na semju, poščēlasche ložo, hdyž bēch šebi jamu i mojim kšhiwym kšhibjetom wuležala, potom šbēhny mje wona šašo derje do loža, šwodžewa mje a nētko ležach kaž pryzekšna. Njedyrbjach ja ša to šo mojemu Bohu wutrobnje džakowacž? Šako njebēch hiščeje i tutym džakowanjom hotowa, wokolo šednich, dha pšhińdže druha šušodžina, kotraž i rukomaj hromadu bijesche a džesche: „Šu, luba šušodžina, kał je pola waš šyma; ja chzu wam rucže kuš šatepicž, šo šchēdžime wofna kuš dele džēja a wam tał šyma njeje. Šče dha kšosej piła?“ „Hiščeje niz, wono je hiščeje šahe rano. Šam w kšamoršku leži poš luta kšoseja a škibka kšlēba. To by duščne šnēdanje ša mje bylo, hdy by mi jenož nēchtō kšosej šwaril a do huby dał.“ Duž wša luba šušodžina rucže wōdny karan, bēžesche dom, napjelni jōn i čerštwej wodu, pšchinješe tež w šchōrzušche nēšcho wot walečkow a drobneho drjewa, šatepi mi, šwari kšosej, wuliwasche jōn do šchalki, nakra kušti kšlēba do njeho, a hdyž bēchu mješke, tykny mi te kušti do huby, da mi tež picž, hač bēch šo na-šnēdala. Šotom wotrumowa šchalku, šmy ju, štaji ju na boš, wumjecže štwu a džēsche potom šašo dom. Ša prajach i njej: „Šaplacž wam Bōh, luby Knjes.“ Dženska šym šo kuš wušpala, pošnēdala, ležach w poščēlanym ložu w čzoplej štwej, hdyž drušy kšudži nimaja ničžo jēšč a šymu mrēja, a luba ruka bēsche mi tał pošlužila: kał wjele šamoša mam dženska žyly džēi, šo Bohu džakowacž, a tola šu to jenož šwonkowne darj a dobroty ša moje kšude, kšorowate, šmjertne čēle; ale wšche teho kšwalu tež Boha, lubeho Knjesa, ša to, šchtož je dženska na mojej kšudej dušchi činił a wopokasal, kał šo po njej horjebjerje, šo njeby kōnž wšala. Šbōžny džēi poniži, wofschewi, našyczi, troščtuje wōn moju dušchu je šwojim šwjatym šłowom. Nētko je džewjecž wotbilo, a dha je wōn waš, luby knježe, ke mni pošlal, a ja šym šebi wēšta, šo wy prjecž njeponđžecže bjes wubudžazyh a troščtowazyh šłowč-kow ša mje i Božeho šłowa. Dha mam tałke tež tōn wšchēdny kšlēb ša moju dušchu a mam dženska hač do nožy lēdom čaša došč, šo mojemu Šbōžnikej džakowacž ša to, šchtož je dženska nade mnu činił. Widžicže, luby knježe, šo nimam čaša i temu, šo bych počžala škoržicž.“

Kandidat bu jara hnuty we wutrobje, jako tajku rēč kšudeje, jara potrječeneje žōnškeje škšhesche. Tōn šamy je pošdžišcho dobry pređar byl, je tež wjele čezkeho na semi našhonil, ale hač do šwojeje šmjercže pšchezo špokojny a mērnny w Bošy wostal, pšchezo bōle a radšcho Boha kšwalil hač škoržil, a je šo wušnal, šo je tamne wopytanje a rošrēcženje i tej žōnškej jemu i wulkemu žohnowanju šlužilo.

Bōh daj, šo, dokelž drje žadyn wot naš wot kšhiža tu pšchepušchēženy njeje abo njebudže, tež my i tuteho powjedańčka, kiž je wērne, bychmy wjele hnady a žohnowanja ša šnježenje šwojeho kšhiža mēli.

Ebóžni šu czi frudni šchrystužowi, pšchetož woni budža trošchtowani!

Luboscź k Jesusej.

(Psaln 73, 25. 26.)

Jesu, mam-li jeno tebe,
Dha wo nicžo njerodžu.
D tak wobohacžam šebje,
Hdyž šo tebe mozuju!
Šhto mi njebjo, semja chzetej,
Paruje cze wutroba?
Cžěło, duscha šahinjetej
Bjes šwojeho Ebóžnika.

Mječ mje horjo šwěta tyšchi,
Jesuš je trošcht wutrobny;
Ššym-li w nusy, wón mje šlyšchi,
Nješšym žadny pomozy.
Wothudnjam a cžerpju šchodu,
Jesuš mój džěl wostawa;
Łacžnotu wón šchewi š wodu,
Šłób pať š khlěbom š wyšoka.

Hdyž we cžemnym dole kłodžu,
Jesuš moje šłónzo je;
Šěry khelich kchiza šłodžu
Šako šame šłódkoscze;
Cžernje, wóšty bycz šo šwadža
Róžow kwět mi njebješki;
Radoscź w krašnych pruhach šhadža,
Š mrototy šo šybolí.

Šaj, mój Jesu miłoscžiwny,
Mój ty wěcžnje wostanješki;
Tebi jeno chzu bycz žiwny,
Ty mje ł njebju powjedžješki.
Mječ tež twoja luboscź kčěje,
Jesu, mi tu na šemi,
Šo tam duscha kónu směje
Šunu w šbóžnej wěcžnosczi!

K. A. Fiedleř.

Šle plodny.

Šhtož cžłowjek šyje, to wón tež žněje. Šasche škutki šu wušywo, a jich ščěškwki dyrbimny žnjecž. Šola ščěškwki šu husto došcž jara njewidomne, a dolho traje, přjedy hacž Wóh hrěch kšojta. Někotry hižo ša cžas mlodoscže šymjo wušywo, ale husto lěta šańdu, přjedy hacž šymjo šhadža. Tu je džěcžo, kotrež šymjo wušywo: maczerine šylšy a nanowe škóržby, a to je jara šly wušywo. Hdyž šo tež Wóh dolhim lětam nad nim minjecž dawa, šymjo, kotrež mlodženž abo knježna wušywo, wěscže ššhadža, hdyž tež w pošdžišchim žiwjenju. W Budyščinje běšche ras muž žiwny, kotryž na šwoje stare dny wjazny džělacz njemóžesche a dyrbješche teho dla pola šwojich džěczi wušow pytač. Dokelž mějesche něšcto pjenjes, tež woprawdže pola jeneho š nich pšchěbntk namaka, kotrež pať š nim jara šle šahadžesche. Wón w jenej komorzy pod tšechu bydlesche a mějesche lědma kšudobne lěhwo. Druhdy drje wón šdychowasche, pšchetož wón mějesche husto hlób cžerpicz a běšche jara džakowny, hdyž jemu něšcto pšchinješechu. Šako šo jeho něchtó, kiž jeho wopytowasche, ras woprascha, hacž šo nadžija šbóžnoscž dostacž, wón š pšchekrašnjentym woblicžom

wotmolwi: „Šaj, teho šo pšches Božu hnadu nadžijam!“ A jako wón jeho wobžarowasche, šo šo jemu tak hubjenje dže a jeho šamšne džěczi šo tak nad nim pšchěhrěšchujaj, wón šdychny a džesche: „Šaj, Wóh hrěchi mojeje mlodoscže domaphta; ja šym šo pšchěcžiwno nanej a maczeri šam jara hubjenje šadžeržal, a nětko je to mi pšchischło, ja mam pod mojimi džěcžimi cžěžko cžerpicz. Ale to je Boža hnada, pšchetož ja šym pšches to ł pošnacžu šwojeho hrěcha a ł pokucže pšchischol; nětko wěm, šo je žiwny Wóh na njebju, kiž wšcho wodži. Ša šo jeno na Jesušowu šašlužbu špuschčžam, pšches nju nadžijam šo, šo wodacže dostanu.“

Šónle starz w pokoju domoj džesche a šo horka Bohu lubemu šnješej wěscže bóle džakuje ša cžěžke dny a hodžiny, w kotrychž je wón ł wěje a ł pošnacžu pšchischol, dnyli ša dobre dny na šemi, hdyž bě wón bjesbóžnje žiwny. Hdyž cžěžke cžasny ša tebe pšchikhadžej, luby cžitarjo, dha špominaj na šwoje hrěchi a šrošniť prawje, šo chze cze Wóh tón šnješ ł pokucže šbudžicz, dokelž wón po šwojej lubosczi nochze, šo by ty šhubjeny byl.

F.

Wopytanje pohrjebnišcža.

(Wogl.)

Šlej, pola tótki klapje šo:

„Mí wotewí, wotewí, šchědžiwzo!

Cže prošchu, šo chžyl klucže wšacz,
Mašch drohi row mi pokasacz.“

Šak zušbnik rjeknje brodaty,
Wón wojak běšche šmahujeny.

„Šak mjenuje tón drohi šo,
Kiž pšchi mni došta pošlańcžto?“

„Macž droha wotpoczujje tam;
Nješ Marty šyn wjaz šnaty wam?“

„Wš tón? Šak wulki, šbrunjeny!
Šhto ša teho waš špóšnal by?“

Nětk pošcže pať a wohlejczje
To měštacžto, kiž pytačje.

Tu bydli, š pšerschčžu pšchifryta,
Nětk wascha morwa maczerka.“

Duž wojak štejo woněmi
A hlomu ł šemi nakhili.

Ššo prošcže měri na hórku
A šylšy woczí macžej, u

Šacz rjeknje, š hlomu šawinšchi:
„Tu moja morwa njebydli.

Šhto we tak wuškim bydleńcžku
Mohł šawrjecž luboscž macžetnu?“

F.

Dwaj pučzej.

Šunu prošchěšche duchowny šwoju wošadu š hnujazymy šłowami pšchi někajkej škladnosczi wo miše dary do kollektowch šchlicžkow. Wšchitzy dawachu, jenož někajka šlupa žónška, kiž ł temu mějesche, džesche nimo a njeda nicžo. — Šako domoj pšchindže, bě jejna móščen přjecž, hacž šhubjena abo franjena, bě njewěšte. Wona šo kšětro štróži a džesche, kaž je potom pošnala, šama pšchi šebi: „Wóh přjedy po tamnym pučžu do mojeje wutrobny njemóžesche, dha je nětko cžert pučž ł šakej namaka.“

Sijalka a ponižny čłowjek.

Ponižnosć ho husto pod wobrasom wonjateje sijalki pschodstaja. Čeho dla to? Pohladaj na sijalku, kak wona w trawje potajnje ležeje a lubosnu wón roščerja, tež hdyž je wot mnohich ludži njewobkedžbowana. Njeruna ho jej ponižny čłowjek, kotryž čyše a niczego ho njemozowawšči dobre čini, hdyž ho to tež wot śwěta njepšhipósnowa a nješlami? Wón wolóža nusu kudeho, wotpaleneho a druhich nješbowawšych, hjes teho so by wo swojich skutkach rěčal. Wón wudžela radu a pomha, hdyž wě a samože, skutkuje wjele dobreho a ho njeprašča: Esu to tež ludžo šonili a budže ho moje mjeno w nominach mjenowacž?

Sijalka je wschitkim ludžom lubosna kwětka. Rěčewa wona w sažnym nalěczu w selenej trawje, dha ju džěczi pytaja, so bychu lubu maczerku i wonjatym wonjecžkom swješeli. Njeruna ho ponižny tež w tymle nastupanju tamnej nalětnej kwěty? Njeje wón wschudže rad widžany? Njewobkhabža kóždy čłowjek rady i nim? Njeporucžuju jemu ludžo rad to abo tamne džělo, dofelž wjedža, so wón swoje skutki do wschěch njebješkich stronow njewutrubja?

Nasch najwjětšči šerbiki pšbnjer Sandrij Sejer, pšes wurjadnu ponižnu myšl ho wusnamjenjazy, je tež ponižnu sijalku lubosnje wobspěwał. My dowolamy šebi, tónle něžny spěw, kotryž je nasch hlawnny šerbiki hudžbny mištr K. A. Rozor do wopravdže krašnych syntow sdrasčył, čěscžonym lubym čyitarjam šžělicž. Wón takle rěka:

Rhwalena budž, sijalka,
Módrinka ty miła,
Kiž by i dychom nalěčža
Sahje wotucžila.

Č trawy, i mocha kufajo
Sběhasch jašne woblicžo.

Č swoju barbu njebeša,
Jako šněhi tachu,
Dofelž by tak ponižna,
Čebje šwoblekachu.

Čemja i lutej' lubosče
Da čzi krašne wonjenje.

Č wóčkom šwojej' milosče
Nětko hladasch na mnje;
Njej' twój ležew a wonjenje
Luby dar tež sa mnje?

Čaj, po šymškej čěšnosčzi
Nješesch lóšcht a radosč mi.

Něžna kwětka wonjawka,
Milosč woblecžena,
Čnamjo něžnoh' džěčatstwa,
Witaj, wubudžena;
W twojim lubym póšelstwi
Womłodža ho myšlicžki.

F.

Božo, budž mi hrěšnikej huadny!

Bobožna a šprawna ščesčizjanka běšče, kotraž jara khoru ležesche a mějesche hižom dolho čěžko čěrcpicž. Jato duchowny jemu i njej pschidže, džesche wona i njemu: „Sa to wscho šašlužu a hiščeze wjazh.“ — Tole je wusnacže, kotrež porědko wot khorych šlyšich. Č wjetšča čžedža duchownemu wobkucžicž, so njeišu tak wulžh hrěšnižh, kiž šu tajke šašlužili, so maja te a

te dobre pocžinki. Potom pschiddu a pschistupja te šhorym i wjetšča tajžh šwětni troščtarjo, kiž pokutne myšle i dusche khorcho škerje šacžerja se šwojimi rěčemi, hacž so bychu pokutne špósacže šbudžicž pomhali, škerje wo wocžerstwjenju rěčža, hacž wo wěčnosčzi. Tamna khoru ho tež šprawnje wusna, so nětko njemóže tak i žylym duchom ho modlicž, bolosčžow dla, kaž by rad čžyła; ščtož dyrbjało kóždeho trasčicž, so pokutne a wutrobne modlenie njeby wostajil a wotstorkowal hacž na pošlednje khoroložo. Č rtom prajicž: Na šhryta rany wušnu ja! — to tež njebudže nicžo pomhacž, hdyž njepokutna wutroba njepokutna wostanje a i tamneho kłowa jenož sa šwoju ščernosčž hłowal čžini!

Ščto je pscheměnil?

Njedawno woprašča ho něčto žonu, kotrežež muž běšče ewangelsku wěru pschijal: „Če to wěno, so je wasch muž šwoju wěru pscheměnil?“ — „Ně“, wona wotmolwi, „wěra je mojeho muža pscheměnila. Šriedy ho wón i žanej njepósnowasche, nětko pač je šebi jenu wušwolil; a ta dyrbi dobra byčž, dofelž móže wutrobu ludži pscheměnicž. Wš šam šče teho šwětk, so ho mój muž wjazh njewopiwa a wjazh njeseli, kaž je to hewal kóždy džěni čžini.“

F.

Šsaakowe woprowanje

je šnamjo wopora šhryštušoweho. Čnamjo wažneje wěžh dyrbi nam wažne byčž, tola niž tak jara, jako wěž šama. Židža myla ho pola Šsaakoweho woprowanja, dofelž jo njepósnowa sa šnamjo, ale sa šašlužbny štk, kotryž žytemu šraelskemu ludu wěčnuje i šěpschemu pschidže. Kaž šhryštušowa gmejna i šwojim modlitwam pschistaja: „dla čěrcženja a wumrjećža Šesom šhryšta“, tak pschistajeja židži i šwojim modlitwam: „dla šwjatanja Šsaakoweho“. Woni po tajkim njewodža wo potajnu šbóžnu radu a huadu Božu, kotraž w šhryštušgu je dopjelnjena a šjewjena wschitkim ludžom.

Wšhelake i bliska a i daloka.

— Č wuradženjow Macžizy Ššerbsteje je i radosčju wušběhnyčž, so ho Macžicžny dom lětku dotwari a so budže i tym dolholětna nadžija dopjelnjena. Dom budže krašna pycha měšta Budyščina.

— Malešchanske šarske město je ho wot konsistorstwa šjawnje wupižalo.

— Če šchulskim twarom w Ščecženžy ho na nowy tydženi šapocžnje. Twar dyrbi hacž do 1. septembra došonjany byčž.

— Wwradžowanja šakšeho šejma ho i šwojemu šónzei bliža. Č wšebitej napjatosčju ho kóždy kórcž wocžakuje wobšamknjenje deputazije wo proštwach wo železnizy. Tónle rošlad je nětko došchol. Č njeho je widžecž, so tež na tutym šejmje ho hiščeze wocžakana železniza i Rakež i Šruskim mješam njewobšamknje, ale wona je ho wyschnosčzi hagle i rošpominanju podała, so ho něhdže w lěče 1906 dowobšamknje. Čež pruski namjet ju hiščeze to lěto i wobšamknjenju na šejm njepščinješe. Šdyž by ju něhdže pruski šejm w pschichodnym lěče wobšamknyl, ma tola hacž do pschichodneho šakšeho šejma čžakacž. Duž wschaf je nadžija na bliške natwarjenje tejele železnizy wot Rakež do Šródkta, kotraž by bliške pschšamknjenje do Barlina ščicžila, šako špadnyla. Čo pač je tola špokojenje sa tyč, kotšiz ho sa nju šajimujja, so je tola nimale wěšte, so budže ho tale železniza, na kotruž ho hižom tak dolho čžaka, twaricž.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Šerhske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 up. dostacž.

Kantate.

Vf. 98.

Spěwajće temu Anjelej nowy khěrlusch, t. r. Kantate! Nasch psalm je dobyčerski khěrlusch. Nowe šjewjenja Božeje hnady khwalicž, k temu šo nowe khěrlusche šaspěwaja. Jako šo najwjetsche skutki Bože we wumóženju pšches khryštuša stachu, je kšhesćizjanska zyrkej nowe khěrlusche šaspěwala. Potom je tón Anješ šašo zyrkej w reformazi-
skim čašu wobhnadžil i darom khěrluschenja. Nasche krašne khěrlusche šu drohi Boži dar. A hdyž tež to žórko šo wjazy tak žiwje nježórli, stare khěrlusche dyrbja šo nam šašo nowe šćiznicž, hdyž je kóždy i wutrobny temu Anjelej šaspěwa. Khěrlusche, kotrež šu Dawit, Luther, Pawoł Gerhard spěwali, dyrbja tež nasche wusnacžja byčž. Nowe khěrlusche šaklincžja pšchezo šašo k khwalbje starych škutkow Božich, kiž šu dopjeljenje starych šlubjenjom Božich. Pšchetož wjetšche dobyčja hacž te, kiž je khryštuš dobył a šwojej wošadže šlubil, njeišu.

Spěwajmy dobyčerske khěrlusche k čžescži
Šesom khryšta

1. ša dobyčje, kotrež je wón dobył;
2. ša dobyčje, kotrež kóždemu wěrijazemu wobradži;
3. ša dobyčje, kotrež je šwojej wošadže šlubil.

1. Wón čžini džimny. Šo je šwojeho jenicžkonarodže-
neho šyna do šwěta pšklał, je najwjetschi džim Boži. Dokonjane je wumóženje, tónle wulki džim, a w jutrownym
čašu špominamy wošebje na dobyčje, wo kotrymž šo

špěwa: Žiwjenje wobthowa dobyčje, šmjercž je pšche-
winjena. Možy čžemnosćje šbėhachu šo pšchecžiwu temu
Anjelej krašnosćje a bėchu jeho po šdacžu pšchewinyle.
Šeho njepšchecželjo chžychu dobyčž, hdyž bėšche Šesuš
mormny. Ale to bėšche jenož podleženje na šdacže — to
dopokasa jutrowne ranje, šo bėšche wón dobyčer, kotrehož
šmjercž džeržecž njemóžesche. Ššmjercž, hdyž je twoje
žahadło? Šela, hdyž je twoje dobyčje? Bohu pak budž
džak, kiž nam dobyčje dawa pšches našeho Anješa Šesom
khryšta!

2. Nam je dobyčje pšches njeho date. My šmy
jeho dobyčje, duž je tež jeho dobyčje našche dobyčje.
Kóždemu, kiž do njeho wěri, wobradži wón dobyčje.
(1. Jan. 5, 4.) Wón da šwoje šbože pšchpowjedacž.
(Šcht. 2, 3.) W nowym šlubje je wjele krašnišcho hacž
w starym. Šchtóž je našhonil, šo je jemu tež tele šbože
pšchihotowane, rad šahłokuje do khwalenja psalmištj.

Wjele jich je mjes nami, kotrymž šo njesechže dobyčer-
ske khěrlusche špěwacž. Woni šdychujja pod wobčježnosćžu
džěła, čžerpjenjom, kšchizja, čžuja šo husto bóle jako pšche-
winjeni hacž jako dobyčerjo. A škóncžnje, hdyž šymna
ruka šmjercže šo šwójbneho šbožowneho žiwjenja dótkla,
chže wutroba šadwělowacž. A tola to wěrijazeho, kiž
Šesuša šnaje, šatrašćicž nješmė. Wón wė: šmjercž šwoje
rubjenštvo džeržecž njemóže. Pšchetož wěrijazemu płacž
šlubjenje: šchtóž do mnje wěri, budže žimny, hacž wón
runje wumrje. Tak móžetej tyščnosć a rudženje drje
wucžomniša Šesušoweho potulicž, ale niž do šadwělowanja
wjescž. Pšchezo wón šašo šwoju głowu pošbėhnje w tej

węstości, so niktó a niczo jemu schłodzić nje móže, dofelz jeho dżelicz nje móže wot lubości Bożeje.

Něšto druge móhlo naš wjele bóle czijchczecz, so nje měli radości, dobyczerske thěrłusche spěwacz. To je ponižaze pónacze, so pomału do přédka dže w našchim schesčijanskim žiwjenju, wošebje we wojowanju, so šmy hufto czi pscheminjeni a niz pscheminjerjo we wojowanju pschecziwo slym lóschtam a žadosčam: pschecziwo šebicnosčzi, hordosčzi, hněwej, nahrabnosčzi, czělnym wabjenjam. A tola nješměmy sadwelowacz. Ahwatajmy pschezo sažo k Jesušeji, njeuštannym šo modlicz a prošycz, wachowacz a šo bėdžicz. Wón móže pschezo hišcze dżiwny czinicz, tež tón dżiw, i hrěschnika Bože dżeczó sczinicz, so budže twoja wutroka wucziszčena, w tebi sje pscheminjene. Wěc kručze, so wón dżerzi, schtož wón šlubi, so je hotowy, tež tebi wschėdnje wschitke twoje hrěchi wodawacz. Wěc jemu, so móže nje pscheczelow w twojej wutrobje pscheminycz a so budže tebi dobyczje wobradžicz, kotrež je tym šwojim šlubik. Nałoż šwěru hnadne pomozne wězy! Ššano tebi našhonicz da, so nad hrěschnej pschithilnosčzu do budžesch, so šmėsch prajicz: wot mojeho pošledneho byczja pschi Božim blidu je mje Bóh wobarnowal, so šo tón abo druhi nje pscheczjel wjazhy we mni hibał njeje.

3. To je potom tež rukowanje sa to, so smėjšech džel na dobyczach wošady Jesušoweje, jeho kralestwa.

„Wystajče temu Anjelej wschitkón šwět“, tak napomina psalmista. Ššwět dže dyrbi šo pschekrašnicz, šwjata wošada bycz. Dale wošada hišcze roscze, šteji hišcze w bėdženju. Krašne dobyczja je hižo dobyła a kóžde dalekroczenje w póhanstwje je nowe dobyczje. Kunje w našchim czasju ma Jesušowa wošada czežke wojowanja. Njeboj šo, ty małe štadlešchto! Džerž šo Jesušowych šlubjenjom. Wón budže semju šudžicz. Ale móžemy šo teho wješelicz. Niz šo teho chzemy wješelicz, hdyž widžimy šudženych — niz našcha šašlužba je, ale luta hnada, hdyž budžemy wumoženi — ale wješele nad dobyczjom Božeje prawdosčze. Historija nam hižo wjele tajkich dobyczjom pokazuje, my w nich wohladamy wodžazu, žohnowazu, ale tež šudžazu Božu ruku. Špomnicze na Ššraela, na wošud Šerusalem! Šunu pschińdže pošledne šudženje. Ššy wěšty, so móžesch w nim wobstacz? Wješelicze šo se rženjom.

Šunu budža hišcze krašnišche dobyczerske thěrłusche šaklinczecz wot jeneho kónza njebyš k druhemu. Šotom budže w pošnej měrje rėtacz: Špěwajče temu Anjelej nowy thěrłusch!

Wudžerž tu, Zion, wudžerž šwěrnosč tu,
Njebudž liwke, šbėhń šo špěschnje,
Ššoro pschińdžesch k dobytku;
Šbėhń šo, wostaj wschitko hrěschne,
Zion we tym šmjertnym bėdženju.
Wudžerž tu, wudžerž tu. Šamjen.

Nalėczo.

Rjane nalėczo je šwojimi radoščzemi je sažo pschischlo. Wschudže wono mlode, czerstwe, wješele žiwjenje wubudža. Šašne šlónzo šwěczi czoplišcho na womłodženu semju. Njebjó blyšczi šo w módrnym schacze. Šselenu draštu woblekaju šo schtomny a pošliczeju woschewjazhy thłódf. Młódna trawa wubiwa na lůzy. Ššjalta šo wotewrja a roššěrja šwoju lubošnu wón. Š kóždym ranjom šo tyšazy kčenjom rošwijeju a wschėdnje postrowjeju naš nowe kwětki. Ššacžata w lėžu, na polach a w šahrodach spěwaju

šwoje cžile spěwancžka a twarja šebi wumjelske hněžka. Wschu semju debi mlódnoselene wodžecze, i kóždym dnjom šo mlode wubhywy powyšchujja a trawa bywa pschezo hušczišcha. Čžile jehnyo ššacze na paštwje, na horje a w dole, a paštyt piška šebi wješele hrónčžko. Ššatať wobdžěluje šwoju rolu a ju se šymjenjom wobšywa. Še tež dželó czežke a próza wulka, dha šacžawa šo wón tola i tej nadžiju pošlylnjeny, so jemu žně bohate šaplaczenje pschijněku. Džeczi wopušchězujja štwy a hraju w thłódfu schtomow a na pišanych lufach. Wone schčipaju kwětki, kotrež nalėczo dawja, a wija wonjšchka sa lubeju šarschěju k wješelu.

Milosčziwy Bóh je nam rjane nalėczo wobradžil, kotrež semju tak rjenje pschi, kwětki tak pišanje wubudža, njebjó i módrinu pocžahuje, pola do šeleniny drašči, schtomny i mlódnym liščjom kryje. Š lubujmy šwojeho milosčze-pošneho Wótza w njebjěbach, kotrež je krašne nalėczo k radoščzi człowjekow štworil!

F.

Powitanje nalėcza.

Bój, witaj, nalėczo,
Ššam ponješ pruhu miłu,
Čžin štwórbu i nowa žiwu,
Ššam poštuš, pscheczelo,
Bój, witaj, nalėczo!

Bój, nowe blyšczenje
Ššomje pošhmurjenej,
Ššawješ'lach woshudženej
Ššches džitwje hrubosčze,
Bój, witaj, blyšczenje!

Wšy šparjo, wozuczeze
Wše włóžnej, plódněj šemi,
Dych žiwny i mróčzelemi
Ššches hona pscheczehnje, —
Wšy šparjo, wozuczeze!

Ššo lufka šafelen!
Ššahach bubnja pupki,
Šša plótom trawne kufki
Ššej thwala mišchi džen,
Ššo lufka šafelen!

Ššě, hory, runina
Šš žlobiny a doły
Ššlašcž kwłėfaju šo czmowy,
Wšcho nowy narod ma,
Ššě, hory, runina.

Wón, wješ a město, pój
Tež ty na wožiwjenje,
Tu mózne pschekrašnjenje
Ššawulki šwjedžen šwój,
Wón, wješ a město, pój!

Ššij wschitko wješele,
Ššchtož žiwje je a dycha,
Ššo šrudžbje je tu psycha
Ššawina radoščze, —
Ššij wschitko wješele!

Handrij Zejleš.

Kčenja a nadžije.

Nalėczo šje cžaj kčžewa, cžaj nadžije a šlubjenja. Ššlód šrawi pošdžišcho; wón je ššutk lėczja a našymy. Ššeno krotki cžaj

ſchtomy ſwój nalětny ſchat noſcha; radoſtne dny jich kčžewneje pſchi ſo ruče pominu. Huſto ſnicži ju jenicžki polnóžny wětr, jenicžka ſhyna nóz. Tež čłowſta wutroba taji nadžiju na nadžiju, a nje- ſčžerpliwje woczafuje ſemſki putnik jich dopjelnjenje. Hórke ſje- banje pač čaſto na jedyn raſ zylj raj docžafanjow ſahubja, a ſtruchle ſhladuje čłowjeſ na hromaduſpadany twar ſwojich nadžijow.

Kaž nalěčžo bjezměrna bohatoſčž kčženjow debi, tač haji tež mlodoſtna wutroba najwjažy nadžijow. S tyžazami hordych do- čžafowanjow naſtupuje mlodženz čžer ſwojeho žiwjenjowěha; wón nadžija ſo pokročženja, čžerče, ſlawy a wuſpěcha.

Hacž runje jeno mała licžba ſ mnohich tyžaz kčženjow, ſchtom krywazyh, ſrałoſčž dozpiwa, dha je tola ſhyla plodom k ſdžerženju čłowjeſow a ſwěrinu doſahaza. Hdžž tež tač někotry dymny wutwor twojich nadžijow do hołoſčže roſpaduje, njebudž bjeſtroſčhtny a njeſadwěluj; ſpofojnemu čłowjeſej njelicžomne radoſčže ſačžewaju. Wſchekomudry wodžer naſchich poděndženjow najlěpje wě, ſchto je tebi wužitne a ſlužobne.

F.

Mjelač Knjeſej!

(Sturm.)

(Pſalm 37, 7.)

Mjelač Knjeſej! Šchtož w nim wotpocžnje,
Ma duſchu wjeſelu,
A pſchěndže lohko žiwjenje
Tu ſ krutej doměru.

Mjelač we wěrije! Ach, njepytaj
Wſcho tajne wuſlědžicž;
Eſo ſwjatom' ſwětku wotantaj,
Daj wſchač ſo roſſwěčžicž.

Mjelač w luboſčži! Budž roſa ty,
Kiz ſ njebjeſ puſchčža ſo
A na ranje na trawicžžy
Kaž ſlěb'ro blyſchčži ſo.

Mjelač w žiwjenju a njehoſ tač
Sa kublom, ſa čžerčžu!
Eſwój khlěb jěſ w měrije, dha čži wſchač
Wóh potrebu da wſchu.

Mjelač w čžerčženju: „Kaž mój Wóh čže!“
Mjech rjetnje wutroba;
Džerž ſměrom, hdžž wón ſchwika čže,
Wón tebje lubo ma.

S. Žitawſki.

Mjemolčže ſo, Wóh ſo njeda ſa ſměch měčž.

(Gal. 6, 7.)

Dželacžer G. w Hamburgu bě ſo nawucžil, pſchi kóždej ſklad- noſčži leſtrowacž. Wón mējeſche te leſtrawſke ſłowa: „Wóh mje ſatama! Wóh mje ſchtraſuj! Wóh mje ſpal!“ pſchezo na ſwojim jaſyku. A hlaj, Wóh tón Knjeſ wuſhlyſcha jeho junu, jačo wón Boži hčew na tajke bjeſbóžne waſchnje na ſo dele wolafche.

Džen 18. februara 1819 naſta mjenujžy w Hamburgu woheſ, pſchi kotrymž bě tež G. jačo muž pſchi ſhławje pódla. Spodny kžže, w kotrejž ſo paleſche, bě pinza, w kotrejž wſchelake tučžne wěžy pſchewawachu a kiž bě na druhim dnju po wóhnju hiſchčže

njeſranjena. Tola ſo ničto do njeje nutž podacž a po te wěžy, kiž tam hiſchčže bēchu, hičž njechafche, dokełž ſo kóždy bojeſche, ſo ſo ta ſama do hromady ſhynje. Napoſledku ſmuži ſo leſtrač G. a džēſche ſ tymi ſłowami: „Wóh mje ſpal!“ do pinzy, ſo by tam hiſchčže někotre wěžy woheſnej wutorhnył. Šchtyrjo druſy mužoj džēchu ſa nim. Ale lēdy bēchu woni hacž na połožju do pinzy, dha ſo kruch teje ſameje hromadu ſhynny. Čži ſchtyrjo mužoj wuſndžechu njeſranjeni ſ teje pinzy. Tón njeſbožomny leſtrač pač tečēſche hacž pod pažu w horžych kamjenjach a hacž runje bu wſcho móžne k jeho wumoženju čžinjene, dha bē tola wſchitko podarmo. Wón wſa ſrudny kónž a jemu ſo ſta, kačž bē ſebi žadał, wón bu pſchi žiwym čžele ſpjecženy a ſpaleny, pſchetož na dwě hodžinje dhyrbjeſche wón ſpodny žehliwých kamjenjow najſurowiſche bolofčže pſchētracž, priedy hacž pod wulkim wołanjom a žaloſčženjom ſwojeho ducha ſpuſchčži.

* * *

Wola mēſta Williſbaua hrjachu w lēčže 1553 tſjo hracžžy jenu njeđzelu wonkach pſchew mēſchčžanſkej murju a jedyn wot nich, ſ mjenom Ulrich Schröder, kiž bē hižom wjele pjenjeſ ſhubil, leſtrowaſche zylj čžaſ na jara žadlawe waſchnje. Tačo bē na- poſledku na jene dobo jara dobre kharu doſtał, prajeſche wón: „ſo čže, dhyrbjał tón krocž ſaſo ſhubicž, Bohu ſwój mjecž do žiwota čžihnyčž.“ A hlaj, wón ſhubi a wutorhny ſ molom ſwój mjecž, pſchija tón ſamy ſa kónž a čžihny jón k njebjeſam horje. Tón mjecž pač ſakłó ſo jemu, jačo ſaſo dele pſchilecži, do tyła; hiſchčže někotre ſdychnjenja a jeho leſtračſka duſcha bē ſ čžela wuſchla.

* * *

Sedyn jērchač, kiž něhdy kože w jenej rěžy plofaſche, bu pſchi tajkim ſwojim džēle wot nahleho deſchčža pſchekhwatany. Roſko- bjenty poſbēhny ſo wón a tykny ſwoju pjaſž k njebjeſam horje a ſawoła: „Dyrbicž dha ty pſchezo deſchčžowacž dacž, ty tam horkach, a to tehdom, hdžž móže naſch jedyn deſchčž najmjenje trjebacž?“ A hlaj, ſ hrimanjom a ſ blyſkom wotmolwi jemu tón Knjeſ ſ njebjeſ dele. A jedyn blyſk trjehi jeho runje do teje ruſi, kotruž bē k njebjeſam ſbēhnył a to tač, ſo bu ſ molom wſchē čžucže ſ njeje a ſo wona k ſemi dele wiſaſche, kačž morwa. Hewač woſta wón njeſranjeny, pſchetož tón Knjeſ njechafche hiſchčže jeho duſchu ſtaſhčž, ale tu kromu a ſlabu ruku wobkhowa wón hacž do ſwojeje ſmjercže k wopokaſmu ſa to, ſo ſo Wóh njeda ſa ſmēch mēčž.

* * *

Sedyn ſtary bohabojaſny wótz powjeda nam, ſo je w ſwojim čžaſu jeneho ſemjana ſnał, kiž je žadlawje a lohkomyſlnje pſchi Božej martrje, čžerčženju, kſchžžu, ſakramentach a elementach ſakro- wal a je čžyl do wóžny čžahnyčž. Duteho je wón ſe wſchēj kſchēſčžijanſkej luboſčžu ſchtraſowal a je jeho pſchi tym na to do- pomnił, ſo dhyrbi ſebi tola pſchemyſlicž, tač wón nětko do wóžny čžehnje, hdžž wo čželo a wo žiwjenje dže, a tač wón njewē, ſchto ſo ſ nim we wóžnje ſtanje. Ale ſemjan je ſo ſaſakly a krobly wopokaſal a je jemu to wotmolwjenje dał, ſo klecže a leſtrowanje njebojaſnym wojakam derje pſchiſteji, ſo k wojeſtému žiwjenju ſobu ſluſcha a ſo ſu ſtajnje čži najwjetſchi leſtrarjo najwjetſche ſbože mēli. Wóh pač ſtaraſche ſo ſa to, ſo wón k hinaſchemu ſpóſnacžu pſchidžže. Pſchetož jačo bē ſo bitwa ſapocžala, bu jemu ſpódne čželekno wottſelene, tač ſo jemu jeho leſtračſki jaſyſ ſe rta hacž n awutrobu dele wiſaſche. Wſchitžy, kiž to widžachu, ſtróžichu ſo. Tón leſtrač dhyrbjeſche pač po někotrych dnjach pod njeru- rjetnitymi bolofčžemi wumrjecž.

R. N. S.

Pšchiroda a jeje wliw na cžłowski wutrobu.

Pšchiroda njeje jeno polna žiwjenja, ale tež polna kwětka, a wěšće njeje pšchypadnje, so matej kwět a kwětka tón šamy korjeń. Wo dnjo ju wobšwětluje plónzo a w nozy pšcha ju tyžazy hwěšdow; haj, my móžemy prajic: wo dnjo je pšchiroda na semi, w nozy na njeby. Wona je pšchezo a stajnje sa kóždeho wotewrjena; kóždy ma k njej pšchistup a njetrjeba žadny sastupny pjenjes šaplaczič; móžemy ju darmo wobladac a wobhladac. Wona tež njeje daloko, je kóždemu blisko a najbliže wješnemu ludej; trjebamy jeno s wotnom won pohladac abo s kžěze wustupic a my ju widžimy. Wona njeje něhdže mały domcžk, bórny se scženami wobmješowany, ale je rospšchestrjena po zylm wulkim a šchěrokim kwěće. Wona je wupšchestrjena, wupowischana, wustajena, šahadžena, we pomětsje pluwawa, we semi šahřebana. Wona je polna darow a ma sa kóždeho něšto, šchtož jeho šwěkela a šchtož wón potreba. Wona ma wodu sa lacžneho, sa mlynka a rhyčku, deščy a šlónčne wjedro sa bura, železo sa kowarja a wojaka, šlěbro a šloto sa pjenježnika, žoltu linu sa lěpjerja, bětu sa hornčerja, kamjenje sa murjerja, drjewo sa cžěšlu a kuchařku, trawu sa šlót, žito sa ludži, tobař sa kurjerja, kwětka sa rostlinarja, šwěrjata sa šwěrinarja, kamjenje a mjedže sa njerostarja, hwěšdy sa hwěšdarja.

Cžim njewinowacžišča je hišče cžłowski wutroba, cžim bóle je cžłowjek s pšchirodu šhenocženy; cžim wjazy wješkela nacžini jemu pšchiroda, cžim bóle wješkeli šo wón nad pšchirodu. Teho dla wješkela šo najbóle džěczi nad pšchirodžinyimi darami. A kóždy počař pšchinjeke džěcžom druhe wješkela a wšch šo s radosčju pšchijeja. Malěcžo pšchinjeke jim ptacžki, kwětka a mjetle. Šajke wješkela, hdyž šchtořny šařo pšchikhadžeju, na wobnožny hwišdaju a do kufawow k hneřdu noscha! Šak šraduja šo, hdyž wuřlyšcha kofulu kufacž! Njepóčnu husto po kofuli kufacž, jako bychu šame male kofulki byle? Wone pytaju mōdre šjalki, šchčipaja pětřkucže a podlěš a cžinja šebi wonješcha. Š mlócža cžinja šebi rjećazy; wot huřazych kwětrow a nješapomnicžkow pletu šebi wěny; na mlócžowych trubjelach trubja; s wjerboweje škory cžinja šebi pjerdawny, tatrawy abo trotawy a piščyžalki. Wone běhaja sa pšchynymi mjetlemi, so bychu je mohle popadnecž, sa wotatym prawownikom (Pfauenauge), sa šomocžanym žarownikom (Trauermantel), sa cžerwjenotromatej šerjanču (Lurorafalter); šoja bruki a šraduja šo nad jich bruncženjom. Šěcžo pšchinjeke jim hižom přenje plody, sa kotrymž šu jim hižom dawno šlěny hromadu běžale: wiščnyje, holanšte jahody, truskalzy, pošdžicho tež šažne kruschwy, jako jakobnizy. Šasyma wobradži jim jabłuka, šlowki, wino a worjehi. Šyma pošćicža jim lōd a šněh. Wone njemōža nutškach wutracž sa cžoplymi kachlemi, dyrbja won, do šymy, na lōd, na šanki, njewostaja jim žaneho mēra. To šu džěcžaze wješkela, kotrež džěcžo s pšchirodu a we pšchirodže wužiwa. Šo dorosčeny cžłowjek wo wjele tajkich džěcžazych wješelach wjazy njerodži, šo šamo rořny a njeje džiwacž, a my bychmy teho sa šlupikořteho džerželi, kiž by jako wulki cžłowjek hišče wšchitke džěcžaze wješkela šobu a s tej šamej radosčju kaž džěcžo wužiwač čyžyl. Šwjaty Šawol praji: „Šako ja džěcžo běch, dha běch jako džěcžo a mējach džěcžaze pomyšlenja; jako šo pař muž ščinič, wopušćicžich ja džěcžaze wawšnyje.“ Čař džěcžatstwa je čař hrajkanja a šradowanja. Čař mužstwa je čař džělanja a škutkowanja. Wješkela dorosčeneho šu njenje pšchirodšte abo tajke, kaž je pšchiroda pošćicžuje, ale šu bóle šnutšowne, kiž šebi cžłowjek šakle pšchēs šwoje škutkowanje wudobudže, a je pšchi tym jeno to wobžarowacž, so tajke wješkela husto žane prawje cžiste wjazy njeřbu, ale šu šhětro jara se šebicžnosčju naměřchane, t. r. na pšch. pola bura, wón drje šo wješkeli nad tym, so jeho žita rjane steja,

ale wón tež hnydom woblicžuje, šak a šak wjele móže jemu jeho žito pšchinječ a šak wjele budže šnano na štronu položicž mōž, a šabudže husto, k najmješchemu s wopřědka, so njeje wšchitko, šchtož je šo nam radžiko, jeno našch šamšny škutk, ale so je wšchitko na wyschšim žohnowanju ležane. To njeplaczi pař jeno buram šamym, to placzi tež wšchitim druhim cžłowjekam, kiž šebi myšla, so je wšchitko jeno jich šamšny škutk.

(Pšchichodnje šfōncženje.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— We Wojerecach šmēje šo šrjedu 4. meje mišioniška wustajenja, na kotrež budža šo wudžělki se wšchelakich mišioniškich krajnow pošasowacž. Tute wudžělki budža šo pošasacž a šo tež pšchewawaju, so by šo wumjēška myšl ludow w našchich mišioniškich krajnach pošasala a so bychu tuczi našchi šchěscžijenjo, kotřiz šu šo s pōhanstwa ke šchěscžijastwu wobrocžili, džělo namatali. Šale šajimawa wustajenja šo wšchitim pšchecželam mišioništwu wutrobnje k wopytej porucžuje.

— Njewjedra šařdženu šobotu šu wulku šchodu nacžinile. Š Šalbizach je bljšť do stareje šlomjaneje kōrcžny dyril a cžłowjeka moril. Š Šōšborškim a Šhorjēškim wokrjeřu je njewjedro jara šylne bylo. Š Šhocžebuškim wokrjeřu šu wšchelake wohnje pšchēs bljšť nastale. Š Šōrtu w Šlōtach bu šaršchi muž w šwojej štwicžny pšchēs bljšť morjeny. Šrašta bu jemu wot cžěla torhnjena a šo špali. Šež šylne krupy šu padale. Šola Šohlšurta běchu kručchi wulke kaž kurjaze jejo. Šwone šu šywy a wiščnyowe kēženje šanicžile. Šola Šriedlanda šo tak mōžny krupy džěchu, so dyrbjaču wokeny šacžinicž, so njebychu šo wotnowe šchleňzy rošbite a so mōžachu po njewjedrje krupy s šopacžom přecž šypacž. Šajšaršchi ludžo tajkeho njewjedra njepomnja.

— Šajčopliški džēn w šaprleji běšche šobotu 16. t. m. Šjedrowuštojni šu wulicžili, so wot 50lēt šem tajki cžoply džēn w šaprleji byl njeje.

— Šrudne šu powjēcže, kotrež wot našcheho bitwiščyja s Afriki dostawamy. Šuž, kiž wobštejnošče šnaje, je nam wobkručžil, so šo tale wōjna pšchecžimo Šerero runa tej wōjnje, kotruž šu Šendželcženjo pšchecžimo Šuram wjedli w džiwaniu na to, so šu krajne wobštejnošče podomne a so budže šebi pšchewinjenje Šerero jara wulke wopory žadacž. Šerero šwōj kraj šnaja kaž Šurojo a budža našchim wojakam wjele wobcžěžnosčow cžinicž. Šuž je nušne, so by šo tam šylne wōjško pōšlalo, so njeby wojeřka nahladnosč našcheho luda hišče bóle počěpila.

— Šařch kžězor je šo se šwojeho šrjedžno-mōrřteho pučžowanja štrony a cžily domoj wrōcžil.

— Šajšaršchi šudenta univeršity w Šieřenje a s došom tōn, kiž najdlēje w zylej Šēmřkej študuje, šudenta chemije, Šhryšćijan Šušch, kiž na wšchē 33 lēt študuje, je w 50. lēcze šwojeho žiwjenja wumřel. Šōn mēješche tař wjele pjenjes, so mōžesche šo derje šežiwicž a da šo jako pošluchař porjadnje wot lēta 1871 šapriřacž. Šruřowanje cžinicž pař šo wabjeny njecžujesche. Ššēto to došry pšchiklad sa druhich študowazych njeje.

K rozpominanju.

Wjesele je kaž khlōdk, w kotrymž móže drje putnik wotpočnyč, ale njesmje ležo wostač.

Šlucžik sa šacžaniřo-šerbřte piřmo: **z** = s (zub); **s** = š (syn); **š** = šch (šat); **c** = ž (cworn); **č** = cž (čerā); **č** = cž (črij); **ř** = šch po **p** a **k** (přah, křud), **ř**, **ř**, šch po **t** (tři, třo, třasč).

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wšedne dny;
Džeń pak swjatosk,
Duši daty,
Wotpoń ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Dzěrbske njedzelske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihicziščežerńi w Budyschinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 nr. dostacž.

Rogate.

Mat. 7, 7.—11.

„Prosčće a wam budže date; pytajcze a wy budžecze namatacž; kłapajcze a wam budže wotewrjene.“ Trózy našch Šbóžnik w šwojim přédowanju na horje k modlenju wubudžuje a trózy lubi wušłyschenje. Prosčće, pytajcze, kłapajcze! Š tym chze nam prajicž: Budžecze wobstajni w modlitwje; njewustawajcze, hdyž tež tón Šnješ se šwojej pomozu čaka. Čłowjeť dyrbi prošecž, Bóh pak chze dacž. Bóh modlitwy wušłyscha, pschetož kaž čłowštki nan modlitwy šwojich džęczi wušłyscha, kať wjele wjazy budže našch njebjeski Wóćez łobre dacž tym, kiž jeho prošcha.

Šbóžnikowe přédowanje wo modlitwje:

1. Modlcze šo!

2. Bóh waš wušłyschi.

1. „Prosčće“ nam Šbóžnik pschwoła. W žiwjenju šłyschich husto próštwy kłudnych a wobčeženyh, kotřiz tebe wo pomoz prošcha, a hdy by tež kóždu próštwu rad dopjelniť, ty to njesamóžesč. Šsamo šersčta, kotryž šo husto wot šwojich poddanow wo hnadu a pomoz prošy, njemóže wschitke próštwy dopjelnicž; pschetož wón je šłabny čłowjeť. Ale Bóh móže pomhacž. Nascha pomoz steji w mjenje Šnješa, kotryž je njebjeska a šemju štworil. Wón je šwojeho šyna Šesom Šhryšta k našchej pomozy póšłal a psches njeho pschpowjedacž dať, šo móže pomhacž. Duž dyrbimy jeho prošecž, dokelž wěmy, šo chze prošceny bycž a šo šłowo šłyschi, kotrež k njemu rěčimy. Kať

pať dyrbimy prošecž? to je hłowne praschenje. Šdyž je něchtó šamožity a tež hotowy, tym, kiž prošcha, pomhacž, šebi wón najpotřebnišchich a najdostojnišchich wušwola, kotrymž pomoz wudžela. Potřebni Božeje pomozy šu wschitzy, kiž k njemu pschikhadžuju. Ale wot naroda šmy tež wschitzy njedostojni, psched Bohom štejecž a jeho prošecž. Šchtož nam jenicžy prawo dawa, psched njeho štipicž a jeho prošecž, je wěra do Šesuša Šhryštuša, psches kotrehož budžemy Bože džęczi. W tej wěrje pať, psches kotruž šmy Bože džęczi, dyrbimy tež prošecž. Ty dyrbišch wěricž, šo chze Bóh, kaž šo wón w Šhryštušu nad tobu šmili, tež twoju modlitwu wušłyschecž. Šajka pať je tale wěra pola naš? Wjele šo haťle dopomnja, hdyž je šo njebjesko poczahnyťo a woni šo šami wjazy do přédka nje-wjedža na pucžu žiwjenja, kotřiz wschať tehdom junu k Bohu pschińdu, pol wěrja, pol niz. Woni tole pschińdženje k Šnješej jako pošpyť wobhladuja, kotryž chzedža tež hišcže činicž, šo by nicžo njespyťtane njewoštaťo. To pať njerěka, we wěrje šo modlicž. Wěra je wěšta nadžija, kotraž wschitko na Boha štaja. Na čzo pať chzesč šo powoľacž, hdyž ty šam nicžo nimasč, šchtož by mohťo tebe jeho pomozy dželomneho šezinicž. W Šesušowym mjenje dyrbišch šo modlicž, to wón šam kaťe. „Ša čzož wy teho Wótza prošecž budžecze w mojim mjenje, to budže wón wam dacž.“ Modlitwa w Šesušowym mjenje je najponižnišcha a š dobom najmóžnišcha modlitwa. Ponižna — pschetož ty šo modlišch w tym šacžucžu, šo nicžo psched Bohom njeišy se šwojej šašlužbu a žiwjenjom, ale šo na šamu Šhryštušowu šašlužbu šaľožesč — naj-

móznischa, pschetož hdyž so ty w Jesuſowym mjenje modlišch, wěsch ty: ja ſobu pschinjeſu najmóznischedo ſarěczniſta, kiž mje psched njebjestim Wótzom ſaſtupuje. Ale ty dyrbiſch ſo tež w duchu Jeſom Khrysta modlicž! Niž kóždu próſtwu móžeſch w Jesuſowym mjenje psched Boha pschinjeſč, ale jenož tajke, kiž ſu wurěczane ſ jeho ducha. Hdyž bychu to ludžo Bohu jenož prajicž trjebali, hdyž chzedža jeſč a picž, draſtu a čziſe, khezju a dwór, pjenjeſy a kublo měč, potom by jich wjele modlerjom bylo a khtnoſč žiwjenja a džělo byſchtej ſo ſhubilej, potom bychu ſo ludžo žyſe ſwětnym kublam poddali, ſo njebychu ſkónczje žaneje myſle wjazny mēli ſa najwjšchſche kublo. Wěſo móžeſch proſyć, hdyž ſy w nuſy, ale naſche ſłowo dyrbi pschi wſchěch próſtwach być: niž moja, ale twoja wola ſo ſtań! a my najwjšchſchu ſtarocž ſabycž njeſmēmny: Pytajcže najpriedy Bože kraleſtvo! Teho dla je naſ Jeſuſ we Wótče-naſchu wucził, ſ Wótzej w njebjekach ſo wolacž, ſo by jeho mjeno ſwjecžene bylo, ſo by jeho kraleſtvo ſ nam pschiſchło, ſo ty jeho wola ſo ſtała, my pał woadcže hrěchow doſtali a wot ſtego wumoženi byli. Sapocžatk, ſriedžiſna a kónz naſchich modlitwow dyrbi ſbože naſcheje duſche być. Hdyž proſyſch wo dobre wjedro ſa polo, wo ſtrowoſč ſa tych ſwojich, njeſabudž, pschi čžělnym ſebi tež na duchowne myſlicž, proſyć wo njebjekſi khlěb Božeho ſłowa, wo Božu huadu ſa tebe a ſa tych ſwojich — potom ſo modlišch w Khrystuſowym duchu a twoja modlitwa njewuſklyſchena njewoſtanje.

2. Bóh wuſklyſcha prawu modlitwu. Starschi ſwojim džěczom rad próſtwu dopjelnja. Kał wjele bóle budže to njebjekſi Wótčez čžinicž? Čžecže ſłowo wěricž, kotrež ſu njewěrjazny lěta 1848 wuprajili a tež dženzba hiſchcže praja: „Bomhaj ſam ſebi, dha budže Bóh tebi pomhacž.“ Čhtó čžył wěricž, ſo móhl ſebi čžłowjek w žiwjenju ſtajnje ſam ſebi pomhacž! Wobhladaſ ſebi ſwoje čžělo, kał je wono ſłabe a braſchne! Bjes Boha ſmy hubjeni a ſłabi. Bóh je wſchudžom a wſchitko ſkutkuje. Wón wuſklyſcha naſche modlitwy, hdyž my prawje proſumy. Druhdy wſchak ſu twoje próſtwy tajke, ſo je Bóh wuſklyſhecž njemóže. Pomnyſł ſebi do ſańdženocž! Tehdom ty wo něſchto ſ horzym žadanjom proſchěſche. Nětko dyrbiſch poſnacž, ſo by tebi ſe ſchodu bylo, hdy by Bóh po twojej woli čžinił. Tež wěrjazny čžze ſebi druhdy něſchto wot Boha wunuſowacž. Wěsch dha ty, čžłowcže, kiž čžzeſch mrějaze džěczó ſ mozu do žiwjenja wot Boha proſyć, ſo je džěſczu dobre, dale žiwe być? Wo džěſczu, kotrež bēſchtej tež ſtarſchey ſ mozu ſe ſmjercže wuproſyłoj, ſo piſche, ſo wono roſom ſhubi a ſtarſchey móžeſchtaj jenož proſyć: Knježe, wſmi jo ſ ſebi! Huſto ſebi wuſklyſchenje hnydom žadamy, Bóh pał čžze naſ ſčžetpliwocž wuczić. Huſto ſo ſda, kaž by tón Knjes ſe ſwojej pomozu čžakał, kaž by naſ wjazny wuſklyſhecž njechal, njechamy Bohu winu dacž, ale čžzemy ſebi prajicž, ſo ſo wjazny tał nje-modlimy, kaž ſu ſo naſchi wótzojo modlili, kotſiž ſwoje raſſche, wječorne a blidome pacžerje ſpěwachu. Bóh je tón ſamny woſtał, ale my wjazny hódni wuſklyſchenja njeſmy, dofelž ſo w prawej wěrie a w Jesuſowym mjenje njemodlimy. Wly čžzemy prawje proſyć, a tón Knjes budže naſ wuſklyſhecž, my čžzemy teho Knjeſa pytacž, a wón budže ſo wot ſwojeho luda namaſacž dacž; my čžzemy ſ naſchimi modlitwami wo jeho durje klapacž

hicž, ſo móhl nam Sbóžnił junu durje wotewricž a my ſańcž móhli ſ kraſnoſcži. Hamjeń.

Tón Knjes je mój paſtyr.

(Pſalm 23.)

So, Jeſu, ty naſch paſtyr ſy,
Nam roſwjekela wutroby;
Nam wozam twojej' woczěrnje
Wſchak žana trada njebudže.

Naſ wodžiſch ſ kuzny jelenej
A ſ čžerſtwej wodže njebjekſej;
Na prawe pucže wodžer ſy,
So ſbóžny pschebytł nam'ſamny.

A njech tón pucž tež druhdy dže
Wſchez čžěmne doły hluboke.
Čžo njebojimy njeſboža:
Twój prut a kij naſ wobſita.

Nam ſchčžedre blido ſhotujeſch,
Naſ ſ wobradami wofſchewjeſch,
So žiwimy ſo pokojni
A njeſchecžel nam njeſchłodži.

Čžak póndu ſ nami dobroty
A ſmilnoſč naſche žiwe dny.
Wſchi tebi, ſwěrnny paſtyrje,
Naſch woſtatł budž do wěcznoſcže.

Kad čžzemy woſtacž ſe ſwěru,
O Jeſu, w twojim ſtadleſchku.
A dowjedž naſ, hdyž na kónz dže,
Do twojej' ſbóžnej' woczěrnje!

R—b.

Macžerina modlitwa.

Pobožna ſwudowjena macž bēſche, ta mējeſche jenicžkeho, hižom dorocženeho ſyna. Wſchezo bē poſklyſchny a bohabyaſny był, ale na wyſkofej ſchuli bēſche towaſchow namaſak a we ſwójbach ludži ſnacž nawuſknył, kotſiž jeho ſawjeſč pocžinachu. Junu wječzor džěſche ſ ſwojej macžeri: „Čžaba macži, dženzba wječzor nječžakaj na mnje, ale dži ſpacž, dofelž kuſčžicžł dlěje wumowſtanu.“ Na praſchenje, ſchto ma priódk, wuſna ſo na poſledł, ſo je ſ někotrymi pschecželemi něhdže na bal pscheproſchenty, ale ſo ma wona bjes ſtarocžze być, dofelž ſo nicžo njeſdobne a hrěſchne ſtacž njedyrbi. Macž wotmolwi: „Čžubowany ſyno! Ty wěsch, ſo je twój nan ſo minyl, jako ty hiſchcže maty bēſche, a ja ſym najwjeſchju prózu ſ tobu a ſ twojim kſchecžijauſkim woczehnjemom mēla. Duž ſo njedžiwaj, ſo ſym mēniła, ty budžeſch mój troſcht a moje ſepjeradło po čžěle a po duſchi, hdyž ſo ſeſtarju a hdyž tež mój čžaſł dóndže. Ale ja widžu, ſo wotžal póndu a moja nadžiſa njebudže dopjelnjena. Dyrbi tał być, dha čže do Božej ruſow porucžam. Čžtož twój dženzniſchi bal naſtupa, dha jenož na to dopomujam, ſo moje myſle derje ſnajech, tež ſy ſtary doſč, ſo móžeſch roſkudžicž, ſchto je prawe abo njeprawe psched Bohom, kiž budže junu mje a tebe ſudžicž; ale, mój lubny ſyno, teho ſo dopomá, hdyž tam wofſrjedž wjeſelnych rejwarjom a rejwarłow ſy a ſo ſ nimi wjeſeliſch, ſo ſo twoja macž domach ſa ſwojeho jenicžkeho ſyna modli, ſo by ſo wot kricžomneho ſwěta wotwobrocžil a tamne wězy žadał a pytał, kiž wěcznje ſu w njebjekach.“

Čžyń pał tam tola džěſche. Ale hižom po pucžu nadpadže jeho wěſta čžěſnoſč we wutrobje. Dužny tam jemu ſpochi te ſłowa we wuſchomaj ſyncžachu: „Twoja macž ſo domach ſa tebe modli!“ Čžako do rejwanſkeho ſala ſaſtupi, witachu jeho

wščitzy i wješkym wobliczom; ale jemu bšche, jako by kždy, kiž na njeho pohlada, jemu pschwołat: „Ty, klyšich, twoja macž ho domach sa tebe modli!“ Tež sčtož herzy piškachu, jemu klincšesche, jako bychu ho jemu tute kłowa pschwołate. Sdyž sapocža rejwacz, bšche jemu, jako by cžesče dostojnu podobu kwojeje maczerje pschezo psched woczomaj widžat, kať na kolonomaj ležo prošy: „Anježe, wutorhni mojeho jenicžkeho kyna, so do wčžneho sfaženja njesapadnje.“

Pšchemoženy wot tajkich sacžucžow, praji hnydom božemje kwojim pscheczalam a khwata, so domoj pschińdže. Sow poškłucha mjelcžo pschi stwinych durjach, so by srošmit, hacž ho macž modli a kať ho modli. N jejne kłowa bčhu tať kwerne a wutrobne, so wón cžishe nuts sastupi, jej wołoko sčije padny a wšcho wotprošy. Wón ju proschesche, so by jemu radžita, kať mōže pola Boha wodacže a kmilnosč namacž, dokelž ho jara kwojeho dotalnego pucža kaje a kbi žaneje radny njewě. Macž potasa jeho na khrystuža. Wón pať ho tať sprawuje temu Anjesej poda, so wot njeho tu hnadu dosta, so mōžesche jako domjazny mišionar druhim duškam předomacž a je sa khrystuža dohycž. Nětko je se kwojeje kwernej maczerju w njebježach.

Spať a kmjercž.

Jara husto ho spať a kmjercž dwójnikaj mjenujetaj. Dwójnikaj pať staj i wjetšcha tať wulkeje podobnosče, so mōžesč jeju na přeni pohlad lohko došč je kōbu pscheměnicž. Tež spať runa ho kmjercži w mnohim nastupanju. Wobaj staj nje-pscheměnlivy pschirodny sakoń. Spať pschikhadža po wotpjatosčzi mozow psches sprōžnive džělo, kšncžiwšchi džěń a jeho skutkowanje; — kmjercž jima cžłowjeka po dospolnym pschetrjebanju mozow a došncžuje žiwjenje i jeho nadawkom.

Do woprawdžiteho spanja potasuje ho sasparnosč; skutkowanje smyšłow sa smonkownosč ho pomalu poshubja a pschekhadža kšncžnje do polneje bješwědomosče. — Tať je tež, hdyž ho kmjercž bliži. Džělbracže sa naležnosče wšchědneho žiwjenja wotebjera, poškilnosč sa rosprōschenja a kwerne swješelenja ho pominiuje.

Spjazny leži bješhibicže wupšestrjeny se sandželenymaj woczomaj; wščitke smyškly ku kať sputane a njecžinja žaneje klužby. — Tež mormy tu sprostnjeny leži. Woczi a wušchi nicžo njewidžitej a nješklyšchitej wo pschitomnosčzi druhich. Smyškly na pschezo kwjecža. Žana pruha kwerkla, žadny snyt, žana wón, nicžo, nicžo ho wotemrjeteho cžěla wjazny njedōtka.

Spať poškicža wotpocžint wot sprōžneho džěla a mnohich wobcženosčžow minjeneho dnja, a je-li wón cžichi a stromy, wotpocžuje tež duch, kotrehož puta, jeho na cžělo wjasaze, ho ros-wjasane byč idawaju; — kmjercž wobradža wotpocžint wot próžy a starosčžow žiwjenja; ani srudoba a wješele, ani starosče a tysch-nosče, khorosče a bolosče ho morweho wjazny njejimaju a jeho wotpocžint njekaza.

Pod žedženjom woczakuje ho cžaš spanja po kwerne do-pjelnjenej pschikšluchnosčzi, a je wono potom kšōdke a mērne, mješ tym so je njemērne, cžini-li kwerdomnje poroki. — Tať ma ho tež se kmjercžu pobožneho a bješbōžneho. Pšchetož kwjate piškmo praji: „Čži, kotsiž bješ poroka prawje kšodžili ku, pschińdu i mērej a wotpocžuja w kwojich komorach“ (Zej 57, 2); „ale cži bješbōžni, praji tōn Anješ, nimaju žaneho mēra“ (Zej. 48, 22).

Wōžni dušcha w spanju dale skutkuje. — Mly ho teho tež wot kmjercže nadžijamy.

Ženo někotre hodžiny spať sprōžneho drēmarija w kwojimaj rukomaj džerži; na ranje kšěduje jemu wotucženje i nowemu dnju. — Tež nōž kmjercže njeje žana wčžna; pschetož my wo-

cžakujemy po kmjercži wotucženje i nowemu žiwjenju. Semja wšchaf to wrōcžo dostawa, sčtož je sachodne, a khumšchtny twar cžěla do procha a popjela rospaduje; ale dušej, kotryž je i Boha, je našch Šbōžnik mēsto pschihotowat, hdyž žana kmjercž wjazny njeje.

Spať dama nowe možy sa džělo sčžehowazeho dnja. — Tež po kmjercži woczakujemy horjestacže i nowymi duchownymi mozami i nowemu, rjenišchemu žiwjenju.

Spať a kmjercž wšchěch runataj. W spanju je wučženy runje tať daloko wrōcžo, kať njewučženy; khudy spi na kwojim kłomniku runje tať derje, haj husto hišcže lěpje, dnyli bohaty na kwojim moškłowym lěhwje. — W kmjercži nješchituje žana wyškōsč psched cžetwemi, kotrež cžělo w rowje pschetocžuja.

So dokonjanym sparju ho rano sašo i tymi postrowjamy, kotrychž našcha wutroba lubuje. — Teho nadžijamy ho tež po kmjercži, hdyž nam psches Wōžu hnadu ranje noweho žiwjenja kšhadža!

F.

Na trawicžku.

Trawicžka ty mōlicžka,
Praj, sčto mašch do džěla?
„Sčěru semju wōdžewam,
Drascžicžku ji rjanu dam,
So ho lubje kwerwa.“

Trawicžka ty kōmotna,
Sčto mašch w twojej ružy?
„Lute rjane rōžicžki,
Kiž cži sčžělu pod nohi
Na brjōžku a lužy.“

Ale sčto ho jelena
Nōžnyšch, pycha kōnow?
„Drēmajch w mojim moškku hdyž,
Sawalam a nōrjam cže
Do jelenych kōnow.“

Selenawka kwětkojta,
Džak cži dobrocžiwka!
Twoja klužba lubosče
Je mi stajne wješele,
Trawicžka ty miła!

Handrij Zejleř.

Pšchiroda a jeje wliw na cžłowski wutrobu.

(Škōncženje.)

Dokelž my w pošdžichich lětach pschi wšchěm kwojim skutkowanju tež husto wjele kšbicžnosče we wutrobje plahujemy, a dokelž my radženje kwojich skutkow jeno kwojeje kšamšnej možy pschikipšujemy, dha tež našche wješela žane cžiste, prawe a wērne wjazny byč njemōža, a mēsto wōšbožazeho sradowanja a dobrocžiwosče sakorjeni ho we naš nadutosč a hrabnosč; i temu pschińdže, so my husto wješela pytamy, kiž w pschirodže sakožene njeišku a kiž tež, hdyž je i moraliskeho stejisččža wobhladamy, naš woprawdže wōšbožicž njemōža. Sčto dha pať je wina, so my pošdžicho husto žane prawe cžiste a džěcžaze wješela wjazny njewužitwamy? Nad tym je wina, so my jenicžny na kwoje kšamšne skutkowanje kšžbujemy a kwoje žyłe smyšlenje jeno jemu pschi-kožujemy. Mly kmy jenicžny na to smyškleni, něšchto sašklyč a warbowacž. Mly teho dla sa pschirodžine skutkowanje žanu myšk wjazny nimamy, kšiba něhdyž sa wjedro. Šacž tam na lužy tajke

abo hinajke mjetle létaja, hacž šu rjane abo hrosne, kač rěfaja, kač nastawaju atd., wo to šo na pschiklad bur nještara. To wjedžicž nicžo njepomha a žane pjenjesh nje-pschinješe. Kajke kwětki na luzu steja, kač šu twarjene, kajkich barbow šu a cžeho dla runje tam rostu a druhdže niz, to je burej wscho jene, na to wón nje-fedž-buje, jeno šo tam prawje wjele trawy roscže. Wón teho dla tež njemóže šapschijecž, kač móže něchtón ša to myšl a nad tym wješele měcž, mjetle lojicž a sela pytacž a mochi domoj uošycž. A tola je runje to ša pschirodospytnika a wobfedžbowarja pschirody naj-wjetšche wješele. A cžeho dla? Dofelž je wješele š pschirody. Najcžičičišche a najrjeńšche wješele cžerpa pschirodospytnik š pschi-rodžineho žórła. A tuto žórlo nježórli šo jeno ša pschirodospytnika; š njeho móže kóždy cžerpacž, kiž nima hišcže žyle jatolkanu, brjudow polnu a štwjerdnjenu wutrobu. Ša derje wěm, šo šnano šo mi napschecžiw: Šenicžke žórlo praweho, cžisteho a wěrneho wješela je Bože šlowo. Ša tež pschecžiwio tajkemu wuprajenju wustupowacž njebudu a njemóžu, ale pschispomnicž čžu jeno: 1. dyrbi Bože šlowo we naš prawe a wěrne wješele wubudžicž a wobtwjerdžicž, dha mamy je prawje naložicž a šwoje žiwjenje po nim šložowacž. Njenadenžemy hišcže pschezo tajlich, kiž maja polnu hubu Božeho šlowa a tola we wutrobje žadny mēr a žane wješele? 2. Njeje dha pschiroda tež Boža? Nješbu njebješa štworjene psches Knjesowe šlowo a wschitko jich wójsko psches ducha jeho erta? Cžeho dla wažimy šebi jeno Bože šlowo a šazpivamy abo hanimy Božu pschirodu? Še dha štworicžel pschirodu tač jara hubjenu šhotowač, šo žaneho wobfedžbowanja hōdna njeje a šo nicžo š njeje nawuřycž njemóžemy? Cžeho dla pokazuje naš knjes Šesuf tač husto na pschirodu? Cžeho dla šu štoro wschitke jeho pschirunanja a powucžowanja na pschirodu šložene? Nje-móžemy š pschirody nicžo wuřycž š woschewjenju šwojeje wutrobje?

Wrócžmy šo šašo š pschirodže, wot kotrejež šmy šo šdališ, budžmy šašo jako džecž, a my šhonimy, šo ma pschiroda, jeli ju prawje wobfedžbujemy, tež ša doroscženych hišcže wješelow došcž, kiž móža cžlowšku wutrobu woschewicž. Boža študnicžka ma wody došcž.

Kač mamy to šapocžecž? Pohladaj horje š šybolatym hwěž-škam, špomí na Knjesowe šlowo: „We mojego Wótza domje je wjele wobydlenjow!“ a fedžbuj, hacž njebudža žane nadžije ššhadžecž we twojej wutrobje? Wobfedžbuj nalěto š zušby dom pschikha-džaze ptacžki, jich radošny špěw, šo šu šašo domoj, jich pilnošcž pschi hnežštwarjenju, jich staroscžiwoscž ša šwoje mlode, a ty dyrbjal kamjeńtnu wutrobu měcž, jeli cže to njemohlo šwješelicž a jeli cže to njedyrbjalo š luboscž šahoricž, š luboscž cžlowještwu, bōjštwu a š pschirodže?! Pohladaj na ptaki pod njebješami, na kwětki na polu, njedostawa wschitko šwoju potrebu? a ty njechajš wěricž, šo šo tež ša tebe štara wótzowška luboscž? Šladaj, kač je jene druhemu špomožne, jene druhemu š wješelu, a ty nočžyl pošluschny bycž tutemu hlošu a šwojemu šobucžlowjekej pomozny a šlužomny bycž? Njewidžišč, šo je w pschirodže wschitko krašnje šradowane a šo je pschiroda pschezo džělawa, niz jeno wschitko, šchtož ma postajene, došonjecž, ale tež š najwjetškej došonjanoscž pschiwjescž, a to njedyrbjalo tebe wabicž a cžericž, tež šwojim škutkam po móžnošcž najwjetšchu došonjanoscž dacž?

Šeho dla fedžbujmy tež na pschirodu a wuřimy wot njeje. Wona je Boži dom, kač ju Šakub mjenowasche („To njeje nicžo druge hacž Boži dom a tu šu njebješe wrota“), jako mějesche wón, pod hołym njebjom wotpocžowajo, šwój krašny šón, a my šmy, pschebhwajajo w pschirodže, tež w Božim domje. My widžimy w nej Božu krašnocž, pytnjemy škutkowanje jeho ducha a šacžuwamy jeho blisšocž. My šmy pola njeho a wón pola naš.

We nim šmy my žimi, hibamy šo a šmy, a wschaf wón wot jeneho kóždeho wot naš daloko njeje.

M. R.

Wschelake š bliska a š daloka.

— Na Bože špěcže šmēja šo Gustav-Abolšski šwjedžen we Wjelecžanškim Božim domje. Šserbjy předomacž budže knjes duchomny Bogt š Šodžija. Šschecželjo Gustav-Abolšškeho towarštwu š wofolnošcže šo nadžijomnje w bohatej licžbje šeńdu a šmēja pschi tym škladnošcž, šebi nowy Wjelecžanški Boži dom wobhladacž.

— Šsecži džěń šwjatkow budže šo bibliški šwjedžen w Budeštezach šwjecžicž. Wón budže přeni bibliški šwjedžen, kotryž šo w Budešczanškej wošadže šwjecži.

— Š tuthym měšazom je šo knjes šarač Šandrik w Malešchezach na wotpocžink podal. Šeho wošada, kač wschitzy Šserbja š wutrobnej šobuželnošcžu na tym džěl bjerjemy, šo je dla wocžazeho cžerpjenja tač šaše nuřowany byl, šwój paštyřški šij šložicž. Wōh trošchtuj jeho a wobradž jemu mēr a špokojnošcž na jeho wotpocžinku.

— W pošedženju Šakecžanškeho pschedštejicžerstwa je šo šańdženu njedželu wobšamklo, šo móšchnicžka wot 1. julija špadnje.

— Šchwórtk do šwjatkow šo wuradženja šakšeho šejma ššoncža. Wōlbny šakon šo nje-pscheměni, tež niz dawšowy porjad. Wo želešnicach, po kotrychž šu pschezo mnohe žadanja pschi šeńdženju šejma, je šo wuradžalo, ale jenož malo želešnicow je šo pschiswolicž mohlo, dofelž šu pjenježne wobšejnošcže hubjene. Ššrjedu mějesche šo w drugej šomorje wuradženje wo proštwach, kotrež běchu dla cžerje Šartišo-Šadworškeje želešnicy na šejm šo poššale. Próštwu Šchwacžanow, šo by šo cžěć š pošdnju w blisšocžicži Šchwacžiz šminyla, šo wschnošcži š wjedženju da. Próštwy pak, kotrež běchu šo podale wot Abolšškeje hěty w Šhrōšcže, š Malešchez a š Minakala, bjes wušpěcha wostachu. Š tym drje budže nětko hēdženje, kač ta želešnica pošndže, ššoncžene. Wōjowalo a pišalo je šo došcž. Šadžijomnje pak šo nětko bōřny dotwari, hdyž šo wschaf prašcha, hacž budže wužit ša tych, kiž pschi nje bydla, jara wulki, hdyž wopomnimy, šo ma na pschiklad Šartiški wobydleř psches Šadwoř do Šudyščina šo wješcž.

— 2. meje šwjecžesche w Draždžanach mandželški por jara žadny dejmantowy kwapš. To bēšchtaj rentier Šnzmann a jeho mandželška w nowym měšcže. 2. meje 1844 bušchtaj wonaj w žyršwi w Šomacžu wěrowanaj. Wōnaj štaj cžilaj a štowaj.

— Ššwětna wuštajěža w Št. Louis w Amerizy je šo wotewřila. W Št. Louis w němškim wotdžělenju šu tež kwapšne dary našcheho šhēžorškeho pora wuštajene. W 52 šščinjach šu krašne ššěborne dary, mješ nimi cžěšny dar pruškich městow: 200 puntow cžěžka šōdž je ššěbora.

— Wot japaništo-ruškeho bitwišcže je šašo nowa wěšta pošwjesč džšchla, kotraž je wot wobeju štronow wobšrucžena. 1. meje šu Šapanizy š jara wulkej pschemozu něšotre mješšche džělby ruškeho wójska, kotrež dyrbjachu Šapanow po móžnošcži šadžeržowacž, wot řěi Šale wotcžišcželi, tač šo je japanška 1. armeja, š 200,000 muži wobšejaza, řěku Šalu pschecžicž mohla.

— Šrudnje šteji na našchim Šfrikanskim bitwišcžu. Š štemu nje-pschecželej Šerero je šo drugi pschidač — tyřuš, kotryž mješ našchimi wořakami šakhadžuje.

Dališche dobrowólne dary ša wōbohe armeniške šyroty.

Š. š D. 6 hr. — np.

W mjenje wobohich šyrotow wutrobny džaf.

Šólč, redaktor.

Sy-li spěwał,
Pilnje džělał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Serbske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez kniharstwe w Budyschinje a je tam ja štwórtlětnu přichodnosc 40 np. dostac.

Exaudi.

Jan. 7, 37.—39.

Słowo Bože nam powjeda wo rjanyh šwjedzenju jelenych hětow. Tutón šwjedzeń šwjeczeske israelski lud k dopomneczu na džiwnu pomoc Božu, hdyž běšče Bóh israelski lud w puščinje džiwne šdzerzał, jón džiwne napowil a napyczil. Wošebje rjany běšče pošledni dzeń šwjedzenja. Kajke běšče to wyštanje, hdyž měšchnik w šlotym šudobju wodu čerpacze se žórka Siloah pšchi Zionškej horje a ju potom w šwjatocznym čzahu horje nješesche do tempła a ju na wołtar wula. Pšchi tym lud spěwawše: „Wy budzeczce i wješelosczu wodu čerpacz je studnje teho šboža.“ To běšče škwalba Boža, dokelž běšče šwojemu ludaj šrjedza w puščinje reki wody dał. Tón Šbóžnik je pódla, a hdyž wón šklyšchi wyštanje luda, wuštupi wón a to šłowo šam na šo nałožil: „Ja šym prawa studzeń. Še-li chze šo komu picz, pój ke mni a napoj šo!“ Kajke krašne šłowo ja naš! Pšchetoz my šmy tola tež israelske džěczy w puščinje šwěta! Pola Šbóžnika namakamy prawe woššewjenje:

Šesuf je žórka žiweje wody.

1. Pucz k žórku;
2. Móž se žórka.

1. Šesuf wuštupi w šwjedzeńskej šhromadžisnje a wupraji: „Še-li chze šo komu picz, pój ke mni a napoj šo!“ Pola čłowškich džěczy wšchał je wšchelaka lacžnoscz. To je wěšo čželna lacžnoscz — to je lacžnoscz ducha, kiž

chze našhonicz wědomosczce a wumjelstwa šwěta — to je lacžnoscz po čžesczi a nahladnosczci. A tola nijeje to lacžnoscz, kotruž ma Šbóžnik we woczomaj. Lacžna je čžłowška dušcha, kotraž šdychuje: Š so by mi derje bylo! To je žedzenje po měrje, šo by njeměr we wutrobje pšhestal. Naškej nješmjertnej dušchi chze šo picz. Košpomnicze šebi to, pošastańcze škwilu wot wšchědneho honjenja, pošladajcze nuts do šwojeje wutrobje, nijeje tam tajke žedzenje? Njemije šo pšche wšchitke šwětne harowanje čžiche žedzenje: „Š so by mi derje bylo!“ Kaž jeleń jachli po šymnej wodze, tak šdychuje moja dušcha, Božo, k tebi; mojej dušchi chze šo picz po Bošu, po žiwym Bošu. To žedzenje dze nam pšhes wutrobu, a tola malo jich je, kotřiz to šbože namakaja. Woni šhodza k džerožnym studnjam tuteho šwěta — a tola lacžni woštanu. Šwět měr dacž njemóže. Čžłowjek je se šwojej nješmjertnej dušchu ša něšcto wšchšche poštajeny. Ščto pak je tale lacžnoscz druge, hacž žadanje, šo bychmy měr měli i Bohom. Wutroba, kotraž ma měr i Bohom, je šbožowna wutroba, wutroba bjes Boha, bjes wodacza, bjes měra i Bohom je šhuda, lacžna wutroba. Ale tak budze jej pomhane? Šbóžnik praji: „Še-li chze šo komu picz, pój ke mni a napoj šo.“ Miły a pšcheczelný wón pšched nami šteji a špróžnych a wobčezženych k šebi woła. W nim namakamy měr. W towarštwje i nim leži naške prawe šbože. Ščtóz jeho namaka a pola njeho šo napije, tón tež šemške žiwjenje hinał wobhladuje. To móžesh šhudy bycz, a šy tola wješely; to móžesh wopušczeny bycz a šo tola njebojšč. Ty šy njewotwišny wot šwětneho šboža. Duž

chžešch-li sbožowny bycz, „pytaj jeno Jesuša, niczo druge njepomha.“

2. Móz s tuteho žórta žiweje wodny. Tón Anjes praji: „Schtož do mnje wěri, wot teho žiwota reki žiweje wodny poběhnu.“ Jan pschistaji: „To pať prajesche wón wot Ducha, kotrehož dostacž dyrbjachu, kiž do njeho wěria, pschetož šwjaty Duch hiščcže tudy njeběsche; pschetož Jesuš hiščcže njeběsche pschekrašnjenu.“ Jako bě šwjaty Duch na wučomnikow pschischoł, jich wěra wožiwi. Tehdom Bětr rôt wotewri k wješelemu šwědczenju a doby 3000 dušchow ja jedyn džen. Boži duch wjedžešche Bawoła psches kraje a morjo, kschizowaneho Khrystuša předomacž. Tak šu wot wučomnikow, psches šwjateho Ducha roššwětlennyh, reki žiweje wodny běžale bje wschitke ludy, so buchu puščizny Bože sahrody. A s jich pišmow žórli šo dženša hiščcže žiwa woda, kotraž chze naš do wscheje wěrnoscže wodžicž, w šrudobje trošchtowacž a ja njebjěša dobycz. My šo šwjatkam bližimy, hdžež je tón Anjes šwojim wučomnikam móž Ducha dať. Duž prošmny tež my teho Anjesa, so by nam pšpłal šwjateho Ducha. Pschetož kaž dolho njejšy wožiwiť psches Ducha Anjesa, je twoja wěra morwa, spi tež dobre šymjo, kotrež je tebi wušyte do wutrobny, kaž w šymnej semi. Šwjaty Duch pať je nalětny wodnyh, plódnny nalětny deščezit, so šapocžnje roscž a kčezč. Potom pať mašch tež móž druhich wofschewicž. To widžimny na wschitkich wulkich mužoch našcheje zyrkwje. Šdyž šu tež dawno semrjeli, reki žiwjenja hiščcže dženša wot nich běža. Ja mjenuju Luthera — mužow šnutsowneho mišionštwu „Wiecherna, Liednera“! Ale ty šnano prajišch: To běchu wobdarjeni mužojo, šcho móžu ja cžinicž? Jeno so je Khrystuš w tebi žiwy, potom móžešch tež se šwojej šłabej mozu žohnowanje škuttowacž. Šwěrnny nan a hospodať we šwojim domje, pobožna macž mješ šwojimi džeczimi, wěrxazy mišchtr w šwojej dželacžetni, dobry mlóženiž mješ šwojimi towaršchemi — móža s bohonym duchownym žohnowanjom ja tych bycz, kiž šu wokolo nich. Šdyž ty we wschědnej draščze pokasujesch, so šy šwěrne džeczó Bože, hdžež šy pilny w šwojim pomolanju, na měsče, kotrež je tón Anjes tebi pschipošalať, hdžež šy šmužitny tež w cžerpjenjach tuteho cžaka, budžešch šebi na to nje-myšlo šwědczenje ja teho Anjesa a žiwa woda. Tehole ducha mozy my trjebamy wošebje w našchim cžaku, so bychu pruhi žiwjenja w duchu Khrystušowym šo nutš šwěczike do cžemnyh wutrobow. Duž šhladujo na šwjatki prošmny s mjenom dženknišcheje njedžele: „Wušlyšch naš, napjelń naš se šwojim šwjatym Duchom!“ Šamjen.

Njedželske ranje w meji.

Čžichu krocžel mlóde ranje
Stupa s wrotow purpurškich,
Wětřil šam spi měrne španje
W žłobach něhdže hlubokich,
Jeno reki šaschumja:
Dženš je kemsch a njedžela.

„Šwěczene budž Bože mjeno“
Čžlowjel šobu hłokuje,
Š wóczka, k njeju wobroczenoh,
Šwěczža pruhi šwěczišche,
Reki wěcznoh' žiwjenja
Dušchu jemu pscheschumja.

Děš a polo, ludži próšnej,
Wotpocžnjetej w cžišchinje,
Šchčerkot, ropot s haru wóšnej
Bucz a droha njeptynje,
Jenož ptacžki špěwaja:
Dženš je kemsch a njedžela.

A šwjatnižy šo nětko mjelu
Čžrjódki w psche kemschazej,
Šona, lufi pať jim ščželu
Šwětki s ruku wješelej,
Štacžkow hłóš jich pschewodža
A rjeńšchemu haleluja.

Džed a wotka po kješchku
Šhablajo ja mlódschimi
Čžehnjetaj tu lubu šchčezžku
Hiščcže w wyschšchej radoščzi;
Šeju šabat blisťo je
A te psalmy njebjesťe.

Ma rešaku mjelcži piša,
Šlužne kolo njepiščcži,
Šakowa je woněmika,
Bruz do košy njerēcži,
Šwony s zyrkwje šaklincža:
Dženš je kemsch a njedžela.

Čžerwif hrušku pschetocžuje,
Šwěrjo njewě, šcho tu chze,
A njeju pať šo towaršchuje,
Šchož je s njebjěš rodžene,
A s tej próštwu šubla šo:
Pšchindž k nam twoje kraleštwu!

Handrij Zejleř.

Wopomń kónz.

W někajtej wšy bydlachu tšjo „roššwětleni“, jedyn pišať jedyn hajniť a jedyn bohomy wukrajan, kotryž bě wot šwojich pjenješ žiwy. Čžile tšjo běchu pschezo w hromadže, běchu džě woni jeneho ducha džeczzi a hanjachu Boha a jeho šwjate šłowo. W tejšamej wšy pať tež stary, pobožny muž B. pschewywasche, kotrehož mějachu džeczzi a dorocženi radny a kotrehož cžinjenje špomnjeny tšjoch „roššwětlennyh“ hušto w najhlubšchej wutrobje rudžešche.

Jedyn dženiť běšche jim wón šłowo, w Širachu 7, 39 štejaze, pschimołal: „Šchož cžinišch, dha wopomń kónz“. Čži tšjo šo k temu šmějachu a wušměšchowachu teho stareho, pobožneho muža B., hdžežkuli šo jeno widžecž da. Woni po móžnosčzi hiščcže hórje škuttowachu dyžli hdy přjedy: hajniť hońtwarješche a šakrowasche njedželu, pišať dželášche kaž wschědny dženiť, a bohomy wukrajan pschecžini njedželu s jědžu, picžom a hracžom.

Stary B. njeda šo w korcžmje, hdžež tamni tšjo mužojo wschědnje wobšhadžachu, ženje widžecž; wón mēnjješche, so nočže šedžecž, hdžež wušmēwžy šydaju.

Tak lěta šandžechu. Duž šo hajniť se wšy miny: pschekšiwjenja dla bě wón šastožništwu a cžesč šhubiľ, a šawostacže wo wšy njebě wjazy móžne. — Pišať běšche liščizny šalšchowať a šedžesche w kšostacžni — bohomy wukrajan pať, šwoje pjenješy a šublo pschecžiniwšchi, se wšy wuczahny, a ničto njewjedžišche, hdže bě.

Duž pschikšhadžesche stary B. šako do korcžmny a pijesche njedželu wječžor šwój šarancžl. Pšchi tym rečžesche šo wo špom-

njenych „roskwětlenych“ a jich dóúce, a jedyn i hošczi dopominašche na słowo šwjateho pišma, kotrež bě starý B. tamnym tijom pschwołal: „Ščtož činišch, dha wopomí kónz!“

Starý B. da šebi bibliju podacž, šejmašche šwoju čzaptu a čžitašche Psalm 37, 35—36: „Ša šym widžil bjesbóžneho, tón se šwojej mozu druhich trašchješche a roššchěrješche šo a šelenišche šo jako lawrjenzowe drjewo. Šako ja nimo džěch, hlaj, bě wón prjecž; ja šo po nim praschach, dha wón nihdže njeběšche namafacž.“

Šaj, bjes Boha woczafuje čžlowjela štrašchny kónz!

F.

Wudžeržliwoscž.

Kral, wjazy krócž pschemozy šwojich nješchecželow podležawšchi, špasche, po tym šo bě štejišchčžo nješchecželšeho wójška namjedžil, w bróžni jeneho ratarja. Šako našajtra na šwojim šlomjanym lěhwje wotuczi, pytny pawka, kotryž na jenu hrjadu horje lěšješche. Wón padny dele, ščini pak hnydom druhi pošpyt, šo by horje pschišchol. Š wobžarowanjom kral widžješche, šo pawk tež druhi krócž i teje šameje wyšchiny wotpadže. Tež ščeczi pošpyt šo nje poradži. Tak pawk dwanacže krócž tošamo podarmo wospjetowašche. Šakle ščinaty pošpyt šo radži, pawk wjeršchf hrjady dozpi. Duž kral wuwola: „Tónle šazpiwany pschekafanz je mje wudžeržliwoscž wucžil; ja čžu po jeho pschikladže čžinicž! Njepodležach ja tež dwanacže krócž pschemozy šwojich nješchecželow? Na jenu bitwu šnano hišchče šo moja njewotwišnosčž štožuje.“ — Š někotre dny na to bu tale nadžija se šlawnym dobyčžom wobtwjerdžena.

F.

Luther jako nan.

Dr. Luther běšche luboščimny nan šwojich džěczi. Šako bě ras jara šchoril, jemu čžeta jeho maleho, přenjonarodženeho šynka se šhoroložu pschinyšče. Džěcžo šo na šhoreho nana šmějtotasche a šwojej rucžzy ša nim wupšchescžerasche. Duž šo nan šrudži, tola pak tež we šwojim duchu šawjeheli, požohnowa džěcžatko a džješche: „Dži a bywaj pobožny! Šjenješy čži nočžu šawoštajicž, ale bohateho Boha, kotryž čže njewopuschčži. Bywaj jeno pobožny! Š temu čži Bóh pomhaj, hamjen!“

Luther běšche pak tež fruty nan a šwoje džěczi w bohabojošczi woczahny. Šeho dwanacželětny šyn bě ras něšchto njeprawe šworal. Duž jemu jeho nan šti dny dolho pschjed šo njeda, doniž šo wón njeponižowašche a njewotprošješche. Šako macž a něotji domjazy pschecželjo ša šyna prošchachu, Luther šhutnje rjetny: „Ša čžyhl radšcho mormeho dnyžli nje poradženeho šyna męcž!“

F.

Mór w šerbskich Hornich Ružizach.

Našchi štari šerbszy wótzojo mějachu hušto pod mórom čžeršpecž, kiž w šwojim čžafu mjes nimi i wulfej šurowošcžu ša šhadžješche. Wošebje šly bě mórški čžaf w Ššerbach wokoło leta 1632. Najšurowišcho wuštupe tehdom tuta šhoroščž w holanškich šerbskich wošadach wot Wójerez hacž i Šhorjelzej. We Wójerezach šemrje na nju w lěcže 1632 w polšchwórta měšazach na 700 čžlowjekow, mlodych a štarych, a powjeda šo, šo tehdom we Wójerezach njeje wjazy hacž 16 porow mandželškich šbytknych woštalo. Š runej šurowošcžu šahadžješche mór we wokolnych Wójerowškich wšach, na pschiklad w Bórku, hdžez nimale wšchitzny wobhdlerjo na njón wumrjechu. Š Šchprewizach šapocža šo mřecže hižom w lěcže 1631. Tehdomnišchi Šchprewjanski šarar Matej Wicžas bě teho dla nušowany, šo do Šamorow a wot tam pošdži-

šcho do Bórka a na pošledku do Wójerez ščahnyčž a bě wot Šchprewiz na šti bėrtle lěta šdaleny. Šo pak jeho špowjedne džěczi mjes tym njebychu žyle bjes Božeho šłowa byle, džeržješche wón Bože šlužby wonka w holi pola Bórka, hdžez tež ššchčžijješche a Bože wotkafanje wudželešche. Na rune wošchne přėdowasche tehdom tež duchowny i Šholma pola Miškeje Šobničanam pschede wšbu a šteji na tym měšcže, na kotrymž je šo to štalo, šliško pola Šobnizy hišchče dženznišchi džėn kamjen i napišmom: „Šestaltar 1632“ i dopomnjecžu na tamny šrudny čžaf. Šodobny woltař, i kamjenjom natwarjenny a i ličžbu lěta 1632, namafa šo tež na jenej hórzy pola Šššora, na kotrejž je Šššorski šarar Šrjehot Šrygar pod dubom Bože šlužby džeržal. Do tuteho duba bu pošdžišcho ličžba lěta 1632 wurššana a je šo tón šamy dolhe lěta pola Šššora šdžeržal. Šako pak bě wón po čžafu i nutška žyle šhnil, šu jón na pošledku lóšy paštyrjo šapalili a tak tuteho šwėdka se štareho čžafa ššahyli. Š lěcže 1832 bu teho dla wot Šššorskeho hrabje horkach našpomnjenny woltař na tym šamym měšcže natwarjenny, na kotrymž bě přjedy tamny dub štal. Šak šrudnje je dyrbjalo tola w tych pomjenowanych a tež w druhich wokolnych wšach byčž, hdžez bėchu tež Bože domy w nich šamfnjene, dofelž šo ludžo bojachu, w twarjenjach hromadu pschicž! Šyšazy šu tehdom šemrjeli a hušto doščž njebė tu ničto, kiž by čžyhl šemrjetych pohrjebacž, dofelž šo kóždy w šwoje žiwjenje bojješche. Šakle w lěcže 1633 wróczi šo šašo lěpšchi čžaf, pschetož i tutym lětom pschesta mřecže. — Šomy a rune tak šly mórški čžaf našta w Šššerbach w lěcže 1680. Tola šda šo, šo je tehdy mór mjenje šerbskich wošadow pschecžahnyl, hacž polšta lět přjedy. Š lěcže 1680 pschindže wón wot Draždžan šem, hdžez bě i wulfej šurowošcžu wuštupe a na tyšaz čžlowjekow moril. Wot šerbskich wošadow mějješche, tak wjele hacž je šnate, najwjazy Šššmėlnjanška pschecžeršpicž. Š Šššmėlnej šamej wumrje, kaž je tehdomnišchi Šššmėlnjanški duchowny Šurij Wėšenig do šwojich žyrkwinskich knihow napišal, 31 wošobow na mór, wot kotrychž buchu jenož šštyrjo na šerchom pohrjebani, wšchitzny drusy pak w šahrodach, na šufach a w šerfach. Šo šu šo druhe wšy w lěcže 1680 pschjed mórom w Šššmėlnej bojale, to wobtrucža nam tež štare žyrkwinske knihi w Šššalowje, i kotrychž widžimy, šo šu tehdom Šemicženjo a Šumicženjo dla móra, w Šššmėlnej wudyrjeneho, šwoje džěczi w Šššalowje ššchėžicž dali, ščtož je šo pošledni krócž hišchče wulkeho rózka 1681 štalo. Šaž w Šššmėlnej, tak šahadžješche mór w lěcže 1680 tež w Šššamjenžu hacž najhórje. Šam wumrjechu na njón 4 radni knježa, 4 duchowni a wuczerjo, 2 lėkarjej, 17 tótkow a psches 1500 druhich ludži. Wšchė šhėže bėchu polne šhorych a tak mjenowana hajnownja pola Šššamjenža bě wot čžeknjennyh měšchčanow i Šššamjenža wobšadžena. Wjele domow a hašow bě šabitych a měšchčanške wrota bėchu šawrjene. Šlót ruješche w hródžach a dyrbjješche šawutlicž, dofelž tu ničto njebė, kiž budžišche jón i pizu wobštarał. Š měšcže šamym našta hlėb, dofelž ničto wjazy je wšow ničzo nuts nješchijwješ. Šššmori buchu wšchitzny hromadže do hlubokich jamow čžišfani a i šalkom pošhpani, dofelž šhwila njebė, ša kóžde čžėlo wošebje row rycž. Šako bě na pošledku w měšcže najwjėtšcha nufa našta, šmilichu šo wokolni šemjenjo a šublerjo nad tym nješbožownym měštom a pošlachu jemu šhlėb a butru a wino a wšchelake druhe wėzy i warjenju, ale jenož hacž pschjed wrota. Šakle pschichodne lěto 1681 šasta mór w Šššamjenžu šahadžecž a tež w druhich štronach, w kotrychž bě 1680 wuštupe. Wot tuteho lěta šem nješchlyšchimy tež ničzo wjazy, šo by šo mór hdžy šašo w našchich Ššššerbach pošafal, hacž rune je tež tu pošdžišcho wjele šhoroščžow pod druhimi mjenami pošhlo, kiž šu rune tak šurowje mjes Šššššerbami šahadžale kaž nėhdny mór.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spař měrnny
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěň pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čé!

F.

Szěrbske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihicziščezetni w Budyschinje a je tam ja sčtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Sswjatkowniczka.

1. Kor. 12, 3.—7.

„Nichtó njemóže Jesušeje Anjes rěcacž, khiba psches kwjateho Ducha!“ tole wažne roščudne słowo tudy japoschtol Pawol wupraja. Sswjatosok Pawol dawa nam pohladacž do wutrobny nascheho Sbožnika a pónacž jeho lubosć a kweřnosć, so bychmy so jemu poddali i zylej kwojej wutrobu. W žiwjenju mamy my wschelatě dary, stejimy na wschelatich městnach kwojeho powołanja — a wschudžom dyrbyja so ducha dary wopokasacž k temu, sčtož wuzitt pschinješe.

Psches kwjateho Ducha budžemy prawi křesćizienjo.

1. Psches njeho je Jesuś nasch Anjes.

2. Psches njeho budžemy pokwječeni a pokhljeni skutkowacž w duchu křystuškownym.

1. „Nichtó njemóže Jesušeje Anjes rěcacž, khiba psches kwjateho Ducha.“ Kak mamy tole słowo japoschtola rošymicž? Wopat bychmy jo rošymili, hdy bychmy myšlili, so je prajicž chyzł: Nichtó njemóže se rtom Jesuša Anjesa mjenowacž; my džě snajemy jeho słowo: „Njebudža wschitzy, kotřiz te mni rjeknu „Anježe! Anježe!“ do njebjesteho kralestwa pschicž, ale kotřiz wolu mojeho njebjesteho Wótca činja.“ Jesušeje Anjes rěcacž, dyrbi so wopokasacž w sprawnym poddacžu wutrobny, psches kotrež bywa woprawdže nasch Anjes. Jenož tón jemu woprawdže Anjes rěka, kiž křucze do njeho wěri, we wěrije

kwoje sbože pnta, kwoju nadžiju ja čaš a wěćnosć na njeho staja a so w kwojich skutkach wot njeho wobknežicž dawa kaž kweřny kłuzownik wot kwojeho Anjesa, kaž džěćo wot lubeho nana. K temu pak nichtó njedóndže se kwojimi mozami. Čzechodla? Dofelž kibi žiwjenje po kweřnej myšli a žiwjenje w křystušku křucze napschecžiwostejitej. A nascha wutroba so tak rad pschihila k kweřej. Pawol praji w tym kawnym listce: „Čžělny čłowjek pak njerosymy wot teho, sčtož je ducha Božeho.“ Kak chyzli so my hrěšni čłowjekoj, na kotrychž hrěch wiša, sčrabacž k nowemu žiwjenju? Žiwjenje dacž móže Bóh kam. Daj kibi to roščaknicž: Hdy by tež samohł rostlinu i drjewom a skoru a korjenjom najlěpje wosnamjenicž, so by napohlad mēla kaž křosćena, wona tola bjes žiwjenja wostanje; pschetož ty njesamóžesch jej móž k roščenzju dacž. Wschitke žiwjenje móže tón Anjes kam dacž. To dyrbjesche kibi wusnacž, kaž hušto chyzsche se kwojimi mozami nowe žiwjenje sapoczecž. To chyzsche stareho čłowjeka moricž, ale tón njewumrje; w jěnym sčtalczě so podczisčezzi, w druhim sašo postaje. Druhe křucze wachuje na kwojich myšlach a hibanjach a džerzi kóždy wječor kwoje wotrachnowanje, ale je to křesćizianske žiwjenje, hdyž mašch stajnje njewěstosć a sčytnosć. So tym pucžu so nichtó k kwojemu Anjesej a Sbožnikkej njenamaka. Pschi tym wostanje: „Nichtó njemóže Jesušeje Anjes rěcacž, khiba psches kwjateho Ducha!“ pschi tym wostanje, sčtož kmy w katechizmušu nawukli: „Ja wěřju, so ja kam se kwojeho rošoma ani mozy njemóžu do Jesom křysta, mojeho Anjesa, wěricž, aniz k njemu pschicž, ale kwojaty

Duch je mje psches evangelijon pomolał, se swojimi darami roškwěcził, w prawej wěrje wuśwjecził a sđerzał.“ Ale my dyrbiny so tež roškwětlicz a wuśwjeczić dacz. Wjele drje jich 3. artitel po słowach snaja, ale s nashonjenja wobšwědczić njemóža, so so žiwjeńsku móz swojateho Ducha na sebi saczuli. Duž proschmy dženša nutrnje wo dar swojateho Ducha, so by nětko swoj skutk w naš sapoczecz mohł. Ach hlaj, wokolo tebe je nalěczo — ale twoje włošy so schědžiwja a nalěczo w swojej wutrobje šwjecził njeišy. Pošhwataj! Sapoczń i kasnjemi! Wobhladuj je jako Bože kasnje. Hdnyž budža w twojej duschi žiwe słowo a hamor, hdnyž nawuńnjesch swojich hrěchow dla so rudzić, potom Boža srudoba pschindže niz i naš, ale wot Boha. S tajkej roslamanej wutrobu dži wot Sinai na Golgatha! Wot schiza žórli so žiwa woda. A šy-li něšto nashonił wo měrje Božim, wo radošči w swojatym Duchu, potom tež wěra roscze kaž na dobru semju šadžena rostlina, kiž dobre plody nješe.

2. Japoschtol praji: „Wschelake dary so, ale jedyn Duch je.“ Bóh je wulki poklad darow a mozow tym swojim dał, ale jenemu wón wschitko njeda. Tak běšche hižo w japoschtolskim čašu. Ale rošdžel widžimy. Pola japoschtolow běchu dary a mozy šwjeczene psches swojateho Ducha, ale tak wjazny w našim čašu njeje. Ale njeišu-li wone pschekrašnjene wot swojateho Ducha, potom wone tež njetwarja na čješči Božej, ale so i skazenju. Pomysł sebi na dar mudrosće! Šchtóž ju prawje wužije, móže ju trjebacz, swojich bratrow prawu mudrosć wo Šhrystušu wuczić. Šchtóž pak ju njewužitnje wužiwa, móže dusche i nej do puščiny a šmjercze wabicž. Tak móže dar rěče wutrobje dobycz, hdnyž so wužiwa po słowje: „Ja wěrju, teho dla rěču ja!“ Ale šchtóž tón dar wopał wužiwa, kaž ludowi rěčnizy našeho čaša, móže wohen šapalicž, kiž mēr dusche kasny a porjad powróčza. Šóždy wot naš ma swoju službu, swoj dar — ale jedyn duch je we naš wschitkich žiwny, so my služimy jenemu Šnjesej, hdnyž so wot swojateho Ducha wodžicž dawamy. Potom so w kóžnym wopokasaju teho Ducha dary i temu, šchtóž wužitk pschinješe. Tam w přenjej wošadže kčješesche rjane nalěczo, wschitžy běchu žiwi w mozy swojateho Ducha. Ale njeje pola naš srudna našyma? Praschajmy so, kať wjele lubosće šmy sa dobre wošady woprowali. A hdnyž šmy wopravdže něšto činili, kať wjele šebicžnosće běšche pódla! Šak mało rukow so w našim čašu posćicža, mlodžinu psched skazenjom šachowacz, šabludženyh šašo pschiwješč! Šswjatkki tu so — wone powjedaja wo swojatowym žiwjenju japoschtolskeje wošady — tón Šnjeschyžł nam šwjatkki žohnowacz, so bychu nowe šwjatkki — nowe duchowne žiwjenje w naš a wokolo naš šhadžalo psches swojateho Ducha. Šamjeń.

Š swjatkam.

Troschtarjo wschěch šrudnyh,
Wuczerjo wschěch šludnyh,
Ty wschěch špokojijch.
Dusche, kiž so kaja,
Tebje w wěrje snaja,
S troschtom napjelnišč.
Mam ja tudy w šrudžbje wostacz,
Tam we njeby troscht je dostacz.

Košom njewošchewi,
Duschi njewošjewi,
Ššto ju špokoj.
Jeno słowo hnady
Šoji moje pady,
Wěrnie wobšboža.
Wošchew i nim mje kóžde ranje,
Špožecz mi móz a šakitanje.

Šswědko hnady wótžnej,
Wucžer i ruku móžnej
S dusche hrosu wschu.
Šokaž mi te rany,
Šdžež šym wuškowany
Ššchew wschej štyšnosću,
Šo ja njebych šrudny wostał,
W wěrje pak bych radošč dostal.

Duchej wošlabjenom',
Špróžnom', potulenom'
Šomhaj i šhreblosći.
Šo ja njewustanu
W swojim wojowanju
S njepšcheczelemi.
Šošylń moju šlabu duschu.
Šo we wěrje wobštacž móžu.

Šapišč moje mjeno,
Šswjaty Ducho, jeno
W knihach žiwjenja.
Nječ je šmjercž mi jandžel,
Tón mi woczi šandžel,
Ššlódki troscht nječ da.
Wušnywschi daj tamnu jasnosć
Widžicž mi a Božu krašnosć!

Šurij Bróšf.

Štjo pschecželjo.

(Šerder.)

Šnětkó mješesche štjoch pschecželow. Dweju lubowasche jara, štčeshe njemješesche wjele šańcz, runjež tón najšprawnišcho i nim mēnjēsche. Šas jeho psched šud žadachu, hdžež bē wótrje, ale njewinowacze wobštorženy. „Ššto wot waš“, wón i nim džesche, „chže so mnu hič a ša mnje šwědcžicž? Šichetož wótrje šym wobštorženy a kral je hněwny.“ Přeni jeho pschecželow so hnydom šamolwješche, prajizy, so šadžewkow dla i nim hič njemóže. Druhi jeho hacž i durjam radnizy pschewodžesche; tu so wobroczi a džesche wróčzo, so hněwneho šudnika šrachowanšchi. Ššeczi pak, na šotrehož běšche najmjenje twarił, šobu nuts džesche, rěčesche ša njeho a šwědcžesche wo jeho njewinje tak radoštnje, so jeho šudnik puščeci a wobdari.

Štjoch pschecželow ma čšlowjet w tymle šwěcže. Šak so či šadžeržuja w šmjertnej hodžinje, hdnyž jeho Bóh psched šud žada? Šjenješy, jeho najšpšchi pschecžel, jeho najšpředny wopuščez a njeńdu i nim. Šschiwušni a pschecželjo pschewodžej jeho hacž i durjam rowa a wróčza so šašo do swojich domow. Ššeczi pschecžel, na šotrehož wón w swojim žiwjenju najšbole šabymasche, šu jeho dobre škutki, i wěry wuškadžaze. Wone šame pschewodžuja jeho hacž i trónej šudnika, du do přjedy, rěčza ša njeho a namasaju šmilnosć a hnadu.

F.

ručje hač so hodži, abo wone so maczeri wobarajzy t bofej stupaju, a nan je wot džěczi bity. — Wschě swjasfi pschimusni-stwa a pscheczelstwa frostorcha wopilz; swojim bušodam je wón t postorkej a t čzwile; s njeho nastawa spytowať njewiny; wón je njewužitny staw gmejny a stata, kotrymajz je skóncz- nje t wobcěžnosći, hdyž khlěb khdobny jě, abo hdyž jako skótnik, t čzemuž bu wot swojeje žadosćiwoščje dowjedženy, swoje hubjene žiwjenje w jastwoje skónczi.

Kospominajmy skóncznye poměry wopilza t swojemu Bohu a Sběžnikaj! S woprědka pschitadžeju hiščje hodžiny, w kotrychž so myšl na Boha a Sesom Skhrysta w nim sběha; tola trošchtina a swjěbelaza wona jemu njeje, ale traschna a nje- injeblawa. Teho dla ju wón potkóčuje a poduščha swoje swě- domnje, doniž wono skóncznye zyle njemjelczi. Tak dha wón tež swojemu wěcznemu skazanju njesajtajnje napschecziwo dže, jeli so jeho knano kmilny Bóh hiščje kaž palbu s wohnja njewutorhnye.

Hdyž je tónle srudny wobras, w pschedstejazych rynchčach ros- winjenty, bohuzel wopradowžitosći pschimějenty, dha dyrbjal so tola kóždy skazazeho palenza hladacz, kaž jědojteho hada, a wschitko na- ložicž, so by swojemu sobubratrej, so na tónle pucz skazanja sa- bludženemu, pomocny byl, doniž je hiščje čzaš.

F.

Njemolcze so, Bóh so njeda sa kměch měcz.

Měhdy wudhyri w někajkim pruskim městasčku skótny mór; a komuž jěd wot padnjeneho skotu někaf do křwě pschindže, dyrbjesche po někotrych hodžinach wumrjecž. — Sunu sobotu, psched kamym swjajtm wjeczorom, jědžesche někajki měščezan teho kameho města, kiž běsche sašakla dušcha, s wrotami won, so by swoje buche kyno na bliskej kuzy domoj brač. S nasdala so hrimasche a hrožesche s deschczom. Duž posběhny wón kynowe widly t njebjěkam a rěczesche pschi tym Boha hanjaze, kakraške kłowa, kotrež so mi wuprajicž njecha. — „Schto to bě?“ wón njejabzy t swojemu wotrocžkej džesche, kiž so sobu wjesesche, a setrje šebi šlu muchu s woblicža. „Nicžo drje dale njebě!“ wón džesche, ale s čzěšnej wutrobu, dofelž drje čzujesche, so je to tajka mucha byla, kiž bě na spadanyh skocze šedžala a kotrejež jědojte kalnjenje čzłowjeka mori. Woblicžo jemu sacžěšasche a nicžo wjazzy wo šebi njewje- džizy, wróći so po hodžiny domoj do swojeho wobydlenja. A nasajtra rano wón mormy ležesche, jako tajki, kotrehož je Boža kurowa ruka šbiča.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Sańdženu šrijedu swjeczesche knjes farar Matel-Suczijnjan- ski swój pjećadwazhčzi-lětny dušchompastnyški jubilej. Sa jeho wulku swěrnosć, w kotrež je štajnje w šahrodže Božeho kralestwa škutkował a s kotrež je šebi lubosć swojich wofadnyh, kaž tež swojich jastojniškich bratrow dobnł, dostachu so jemu mnohe rjane čzěšne a džakne wopokasma na jeho jubilejštim dnju. Rano jeho knježa wuczerjo, zyrkwinszy priódkstejczerjo a jastupjer knjejštwu wutrobne pschecža jubilaraj wuprajichu. Šako jubilejški dar so rjany stwiny čzajnik pschepoda. W 11 hodžinach běchu so šerbszy jastojnišzy bratšja šeschi, běsche jich 13 na jubilej pschischlo, lubeho jubilara s wutrobnyhmi pschecžemi postrowicž. Pschedšyda konfe- renzy, knjes farar ryczet Šakub, džeržesche jubilaraj hnuzazu, wot čzopleje lubosče napjelujenu postrowjazu rěcz. Wón běsche šebi na wustojne waschnje wuswolil kłowo Ps. 109, 30, kłowo nascheho bibliskeho puczniška na 18. meju, kotryž nasch jubilar naschemu ludej wudawa a sa kotryž so jemu nasch šerbski lud wutrobnye džakuje. Šo wutrobujimazej rěczi wón knjesej jubilaraj požohno-

wanje wudžěli. Knjes farar Běrnik pschepoda na to s pschecžel- nyhmi kłowami dar šerbskeje konferenzy, rjanu wotivnu taflu a rjane knihi zyrkwinskich stawisnow. Šubilar, hnuty wot wopokasa- neje lubosče, džakowasche so w rjanej dlějškej rěczi. Šhromadny wobjed šhromadži wschitkich wokolo jubilara, pschi kotrymž so hiščje nělotre rjane kłowo bratrowskeje lubosče wurěcža. Šopol- dnju pschijědže hiščje knjes duchowny Šaas s Budyšchina a w mjenje Budyškeje konferenzy wutrobnye šbože pschecjesche a šobu- pschinješe dar konferenzy, rjane knihi. Bóh mišy daj, so bychu wutrobne pschecža, kotrež šu so t jubilaraj na tym dnju rěczale, dopjelniše a so by hiščje dolhe lěta pasč mohł Šesufkome šadło.

— Sa fararja w Malešezach je so šrijedu do Božeho špěcža wot zyrkwinskeho priódkstejštwu jenohkóšnje knjes duchowny Mikela wuswolil. Bože žohnowanje jeho pschewodž do noweho jastojništwu!

— Dofelž je so knjes wuczer Šantusch w Komorowje sa zyrkwinskeho wuczerja w Klukšchu wuswolil, so Komorowske wuczerške město wupróšdni. Sa noweho wuczerja do Komorowa je so nětko knjes Krawz wuswolil, kiž běsche hač dotal s wucze- rjom w Myšezach. Duž Komorow šašo šerbskeho wuczerja doštanje.

— Šchichodnu šrijedu dopoldnja w 10 hodžinach šměje so nalětnja šhromadžišna šerbskeje duchowneje konferenzy we winowej kiczi w Budyšchinje, na kotrež so jara wažne naležnosče wuradža.

— S Budestez. Na šeczim dnju swjatkow swjeczi so pola naš bibliske kłowjedžen. Šakške kłowne bibliske towarštwu je psched někotrymi lětami wofebite wopory sa wudacže šerbskeje biblije pschinješlo a čze je tež dale na so wsacz. Šana próza so njelutuje, so by tež našch lud w kóždym domje swoju bibliju měcz mohł. Bibliske kłowjedžen čze wo wažnosći biblije a Božeho kłowa sa našch lud, sa nasche domy a dušche t nam rěczecž. Šserbske kemschenje, sa kotrež je knjes farar Wróšaf s Šrodžiščezja pschecželnje přědowanje na so wšal, so popoldnju w 2 hodž. sa- pocznye, němške pak popoldnju w 4 hodž. Na nim šměje přědo- wanje t. far. Mann s Šumwalda. Šo kemschenjomaj so kollektu sa s kłowne bibliske towarštwu šběra.

— S hlubokim džělbracžom wosjwjamy, so je Bóh Šjeršchny nascheho najšlawnišcheho, wulzyšakšlužbneho šerbskeho komponistu t. K. N. Kozora, bywšcheho 1. wuczerja, kantora a organistu w Šetlizach, šańdženy šchwórtk, 19. meje, s tuteje čzajnosče do tamneje wěcznosče wotwołal. Šřeni džěn swjatkow, popoldnju w 3 hodžinach, so jeho wotemrjete čžělo t pošlednjemu wotpoczinkej pschinješe. Šchto šerbski lud tutemu muzej, s kotrymž bu wón wot Boha wobhnadženy, sa wschě čzajny dolži, to je do wschěch wótcziniškich wutrobom s njewuhašlwyhmi pišmikami šachte. Wón wotpoczuj w měrje a wěczne šwětko njech jemu šwěczi!

Sběrka.

Šrawi wěrjazy šchesczijenjo maja tež swoje tyščnosče we žiwjenju šnjescž, haj, druhdy maja runje prawdosče dla čzěpicž, Šesufša dla teho a tamneho parowacz abo šnjescž; ale hdyž woni tola njewotpadnu, ale wudžerža, dha je s teho widžecž, so dyrbi šbóžneho, šchtož maju psches Šhryštušja sa wutrobu, tola s žyła wjazzy bycz hač srudneho, šchtož jich pschi Šhryštušju šobu potrjechi. Ššwět pak šebi to njewopomni a njewěri.

Daliske dobrowólne dary sa wbohe armeniske šyroty.

S. D. 6 hr. — np.

W mjenje wobich šyrotow wutrobny džak.

Gólč, redaktor.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Szěrbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihiczišczerńi w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Sswjedzeń šwjateje Trojizny.

4. Mójs. 6, 22.—27.

Aaronowe žohnowanje, kaž je wón po Božej pschifasni israelski lud žohnował. To žohnowanje, kotřez šo nam kóždu njedželu šobu domoj dawa — frošymimj tež, šhto wono nam praji? Wono nam pschedšnamjenja, tak naš trojeniczi Bóh pschewodža se šwojim požohnowanjom po wschěch našchich pucžach.

Štutk trojenicžkeho Boha k našchemu šbožu:

1. wodjenje Boha Wótza;
2. hnada Boha Ššyna;
3. štutkowanje Boha šwjateho Ducha.

1. „Tón Anjes požohnuj tebe a šwarnuj tebe.“ Wodjenje Boha Wótza wobšteji w tym, šo wón dobre dawa a šle wotwobročža. Wótz je lubosčž. Lubosčž pak dawa, šo šobudžěli, wopruje. Aaron dyrbi wošadu požohnowacž: Tón Anjes požohnuj tebe! Šhto pak rěka žohnowacž? Niž jenož šbože pschecž, ale tež dacž. Žohnowacž šo nałoži w myšli pschisporjecž. Šdnž Bóh Abrahama požohnuje, rěka to tak wjele, šo je jeho bohateho čžinil na čžělnych a duchownych kubłach. Nješšimj šo tež teho žohnowanja šwjěššeli? Njedyrbimj wušnacž: Ja wěrju, šo je mje Bóh štworil a wschědnje šastara? A temu je nam pošnosčž duchownych a čžělnych kubłow wobradžil, šo dyrbimj špěwacž: „Njeh Bohu džakuje šo wutroba wschěch ludži.“

Ale niž jenož dobre čže nam Wótz dacž, ale

tež naš wobarnowacž, wobarnowacž psched wschěm ššym čžěla a dusche. Wón naš wobarnuje, šo do štaženja njepadnjemj.

2. Hnada Boha Ššyna. „Tón Anjes roššwěcž šwoje woblicžo nad tobu a budž tebi hnadny.“ Šdnž něchtó šwoje woblicžo nad nami roššwěcži, šo jeho wěcžto blyšcžězi a wón na naš pschecželnje hlada, my mamj doměrjenje k njemu. Tak je Bóh, Wótz w šwojim ššynu, kiž je jeho podomnosčž, pschecželnje na naš pohladał a štrowil. W nim je nam ššhadžalo ššlěncžko prawdosčže. W tym ššlěncžku dyrbimj šo šupacž, šo wot njeho roššwěcžicž dacž. Temule ššlěncžnemu ššwětku njedyrbimj ššebi wot nikoho ššacžmicž dacž.

A hnadny čže nam ššyn Boži bncž. Šak ššebi to čžłowjetojo wyššoko waža, hdnž jim kral někajku hnadu wopokaže — to njetrjeba rjad bncž, jenož šo je pschecželne ššłowo, piššmo. A ššhto to rěka, hdnž ššěžor ššłóstnikfej hnadu wopokaže, šo jemu ššhoštanje ššpusčžězi? Njeje nam to Boži ššyn we wjele wyschšcžej měrje wudžělit? Wón čže nam wodacž hrcžow, žiwjenje a ššbožnosčž dacž. Š hnadny!

3. Štutkowanje ššwjateho Ducha. Ššhryšštuš je se ššwěta ššchol, dokonjatoschki ššwój šštutk wumožjenja, ale wón je ššastupjerja ššawoššajil, ššwjateho Ducha. Tón Anjes poššběhń ššwoje woblicžo na tebe.

Šdnž ššhto ššwoje woblicžo na naš poššběhnje, wón naš wobkędžbuje, šo ššo jemu šš woczow njeshubimj a ššo njeshabludžimj. Tak ššwjaty Duch na naš hlada. Wón naš powoła, roššwěcži, wuššwecžězi a ššđerzi, kaž wón žylė

tšhesčijanstwo na semi powoła, šhromadzi, roššwěczi, wušwjećzi a pschi Jesom Abryščeže šdžerzi w prawej jenatej wěrje. Šswjaty dyrbi nam bycz, kaž našch Šbóžnit wupraji; prawy wuczet, wodžer, trošchtar, šudnik na našchich dušchach.

A daj tebi šwój mēr. Po tym steji najhlubšče žedzenje dušche, niz jenož wot džěczi Božich, ale tež wot šwětnych ludži, jeno so jón czi po wopacžnym puczu pytaju. Prawy njebeški mēr dušche, jeniczi balsam trošhta ša našchu wutroku dawa Abryštuš psches šwjateho Ducha. Wón móže šam smėrowacz, hdyž šwjaty Duch š nim nutšczehnje, kaž něhdy hołb do Moachoweho kašćeža š wolijowym łopjenom mēra.

Šroschmy, so by šo žohnowanje trojenicžeho Boha bohacze na naš wulało. Šamjen.

Wěra do šwjateje Trojizy.

Dr. Marcžin Luther.

(Porjedženy pscheložt 11. šhėrlušcha šerbšich špėwaršich knihi.)

Do Boha Wótza wěriny,
Kiž je njebio, semju stworil;
My jeho lube džěczi šmy,
Zako Wótz je t nam šo horil;
Wón nam wšchědnje žiwnošč dawa,
Čžělo š dušchu wobarnuje;
Šchitowacz naš nješastawa,
Kšchiz a horjo wotdžeržuje;
Naš šastarawšchi, šwarnujo
Wón w šwojej mozy džerzi wšcho.

Do Jesom Abryšta wěriny,
Jeho Šyna, našchoh' šnješa;
Wón Boh je, š Wótza plodženy,
Mjes nimaj nej rošdžěl, mješa;
Š klina Marje w Božej nozy
Bu wón čžlowjel narodženy
Psches šwjateho Ducha mozy;
Potom na šchiz powyšcheny
Wón ša naš wumje, wot šmjercze
Šak psches mōz Božu stanyl je.

Do šwjatoh' Ducha wěriny,
Š Wótzom, Šsynom jene bōjštwo;
Wón ščele nam, naš trošchtujzy,
Dary š njebjja jako šwōjštwo;
Kšhesčjanstwo wón w kōždym kraju
K jenej myšli šhromadžuje,
Hdžez šo hrěchi wodawaju;
Čžěla wón nam š rowow hnuje,
Hdyž wita po wšchēm hubjenštwije
Naš junu wěczne žiwjenje.

Šamjen.

F.

Semja.

Našcha semja je našchich wšchitkich macz, hospoda, w kotrejž šwoje žiwjenje wobšamknjemy, row a wotpocžint našcheho džěla. Semja je po tajkim šapocžatk, pschėhod a wuškod našcheho žiwjenja, kotraž je wot mnohich tyžaz lět šem mnohe tyžazy čžlowješkich narodow nožyla, pōžrjela a wupłodžila, a je šmana a hotowa, na tymle šwojim džěle wobštacž a šwoje czeže wušpožeracz. Tak

puczuje a pschėhadžuje žiwa semja na mowtej semi, hacž šo na pošledtu jena š drugej směcha.

Hdyž nětk tak semju wobhladam, dha špominam, so šym wot njeje wšaty a dyrbiu šo, runje kaž wšchitke druge čžlowješke džěczi, šažo do semje wrócžicz. Še pať to macžerška dobrotu, so mje semja nožy, šezijwa a moje čžělo t šebi wosmje; ale hiščeže wjetšchu lubošč wopokafuje mi, so mje mjelčo na šmjercž dopomina a mje wuczi, so drje je moje čžělo semške, moja dušcha pať njebeška.

A. W.

Dženiny.

Šswitanje dnja na kraju njeje bjes powaba. Šrėni ranišchi hlōš je špėwanje šhaponu. Wón je burowy čžafnik. Daloko rošnježe šo jeho dolhowuczahowane jašne budžaze špėwanje. Druge šhapony wotmolwjeja. Šotom šo šwoni ke klatanju. Šswjatacžnje klineži ranišchich šwonow šynť po žylej čžichej wješzy a dopomina na štrawjenje jandželowe. Nałeto a w lěczu šapocžnje kastojećka hižo pschi šmėrtanju na tšěche wjacžkotacz; hwiždť (Šausrotšwanz) šanošcha poštakowajo na wššokim ponošchu abo na nekajkej starej muri šwoje krotke, bojašne hrōncžko. Šonashma a w šymje šhšchimy mlōczenje jako nakraju hudžbu. Špěschny a štajny ras dopomina na žnješke žohnowanje. Šroki kochuja; jedyn šadowy šchom, jena šhěža po drugej šo pokazje. Ššlōnzo wobšwětluje najprjedy žyrtwinu wěžu a špušchčuje potom šwoje pruhi na domške tšěchi. Šontach je hušchtno a šhlōdno. Šobnožki a lišče kapaju. Šena woleńza po drugej šo wotšunje; jene durje po druhim, jene wrota po druhim šo wotewrja; tu a tam wuhladuje radošne a rōžojte holecze abo žonjaze wobliczo. Š wuhenjow kudžerja šo czeńke, pomōdrojte kadowe stolpy; paštyr trubi; krowjazzy šwōncžť klineži. Najprjedy wustupi byť, kuty kaž šultan, š wotewrjenych hrōdžowych durjow; ša nim šlėduja derje kulane krowy. Š wješkelym rucžom poštrawja wone po žylej wšy mlode ranje. Šur šapschahuje konje, so by na rolu jěl; wješele drypoze šlōšchtno šrėbjo do prjedy a wrōcža šo šažo t macžernej koble, kotraž š wotmėrjenej krocželu prjedy pluha dale stupa.

Tež mjėnšcha domjaza šwėrina pōcžnje šo pomału pokazowacz. Šižom dawno je šhapon je šwojimi kuryimi woczafowal, hacž šforo džowka njepšchidže, duricžki čžėmneho kurjeńza wotewricž. Na pošledť pschidže. Šena kofosch po drugej šo wušunje; prjedy nič džje, hordže poštrawjajo, šhapon š krejčėrwjenym rjemjenjom, w brunojtej šlotoblyšchčatej draščje a š čžornoselenej šwěcžatej šerpojtej wopušchu. Wón poštupi mušzy, njebojašnje a hlada wokolo š plomjenjojty mōkom. Nětk pošbėhuje šchidla, hrudž šo bubni, a š mōžnym jašnym špėwanjom poštrawi wón š nowa mlody džėń. Šišane kury pōcžnu hnydom hrjebacz a šebi šame šnėdanje pytacž. Šilnje a štaroščiwje šo kōžde šornješchto pschi puczu wudyhnye.

Tež wššoko horka na tšěche nastanje žiwjenje. Šolbjeńž šo wotewri a pschnje tupotajo pschidže jedyn hołbit po druhim won, nětk jedyn bėly š čžėrwjenymaj nōžkomaj, nětk jedyn bruny š bėlym šhopikom, potom jedyn šchėry se šchijku, do wšchėch barbow pschėblyšchčowatej. Še to nušnotne tupotanje, poškonjowanie, kurečenje a bubnowanje. Š dobom šo žyla čžrjōda pošbėhnje a šhwata š ryčlym lėtom won do pola, žyrbu pytacž. Šsu šo šažo domoj wrócžile, šedža pokojnje na tšěche a čžėbaja a hlakujja šo we šwětle ranišcheho šlōnza. Škōžde pjerkto šo wucžeka, šhlakuje a šrjaduje.

Šo hašy se wšy won czehnje dale rano popowjedowate a gigotate šadło hušow na šelenu paštwu š bliska jėšora. Šetka je zušy, dadža šo na njeho se šurowym šyčzenjom; prōšchna mřōčžel wosnamjeni pucz bōrbotateje čžrjōdy. Šschišchėdšchi t jėšorej wušpšestru šchidla šchėroko a lēcža, kaž dralnje czehnjene, t lubowanej

wodze, i kotrejez bëla ranišča para wustupuje. Bomalscho, smèrnišcho šlëduje czah khablotatnych kaczkow. Nih wódzeć je kaczor we brunej, módrje wobrubjenej pjerjowej draščje se homoczano-jelenej hłowu a schiju, kotruž pařf i najcziszciszeje bëleje barby pyřchi. Wješele pluřkotaju we wodze, ponórijeja řo, honja řo a bachtaja. Šsu sprózne, steja w czrjódzy hromadze, cziszcza řo abo tyřnu hłowu pod řchidla. Šda řo, jako bychu spaře, pohladuja pař se řwojimaj czornymaj powoczinjnymaj woczomaj na kóždeho, řiž nimo dže. Š dobom řaprařnje kaczor i řchidlomaj a řařchřěczi njelepje se řwojej řchërokoplampatej hubu. Šenohłóřny řchřëř wotmolwja. — To je wotzuczenje a wonczëhnjenje řwëřiny je wřny.

W lëřu a na polu řtawa najprjedy řlósčtna řyla řpëwakow. Šslódke wofřchewjate řtrowjenja ranišche řaklincza we dole a na horje, w potajnym řeřčřku, nad rořojnym polom. „Řak někotre male, wbohe ptacžatko ma czëřnu, řtyřtniwu nóž řady řo. Wono ředžeřche na wobnožzy, hłojčřku do řkulojczeneho pjerja řtlóczenu, jako přchi hwëřdnym řwëtle řutawka czicho a mjelczo mješ řchto-mami lecžeřche a řebi rubjeřstwo wuřwoli; řuna přchińdže i doła horje, jermanř se řchkaloby, mordar dele se řwojeho borla na dubje; přches řeřči bë řiřchta řchla; wřchë bë wono widžalo. We powëřřje, na řchtomje, na řemi bëřche řtaženje řakalo. Řolne řtyřka bëřche wono ředžalo a řo hibacž nješwëřilo; jeno někotre mlode řutowe łopjeřchka bëřhu jo řakitala a potajře. Řak wješele nětko wuřtoci a řhwali řmëřniwořcz žiwjenja a řakitanřu řwëřłowu!“

Wjele hodžinow pořdžischo wotzuczi něžniřcha přchëřařancžina. Řakle hdyž řlónczne řruři czoplischo řwëczza, pocžina řuntwora řwóř řyncžaty řët, řtaje pawř řařo na řwojej rořowłóžnej řpëczi, wopuřchczi pilna pëžolka řwoju mjedowłódku tutřu a koleba řo pëřany mjedel na wonjatej řwëtzy. Řruři pocžinaja bëhacž a řëtacž. Řež řwëřki wotewrjeja řwoje řjane wóczka, tola niž wřchë i dobom, jena priedny, druha pořdžischo, czasto řakle wokoło polodnja.

Řořdžischo dnyřli na wřny czini řo pola mješczanow džeř. Řařny řu řahe rano řak wotewrjete, jeno tu a tam wlecže řo řóczka přches pucž. Řlamy řu řesamřane, řawëřchki řpuřchczene. Wëže žyřkwjow a ponoschki wřřokich řhëžow řahaja něme a czëmne do řwitazeho raniřcheho njeřja. Wřcho je hiřchcže řmëřom řaž mowe, přchirodžinej mozy řpanja podczëřnjene. Řajři rořdžël, po řařach i wuřkim ludom wobydłeneho mëřta řrocžicž, rano wokoło řřjoch abo řchtyřjoch, a popořdnju w tym řamym czäřu! Řřëni žiwj wobras je řnawo pořtowski wotrocžř se řwojimi řonjemi. Wóřřje řza řonjow pořtkowy přches cziche mëřto na řařowym pokrjwje. Šwjedžeřřki, wuřtkowy wliw nacžini raniřche řwonjenje. Řlincži na wřny jeno jedyn řwón, řwoni řo w mëřcže i wëže i mnohimi řwonami, i daloka a i bliřka. Šda řo nam, jako bychmy žyřku wofřadu i daloka řo modlicž řlyřcheli. Najprjedy rano pořaže řo w mëřcže řluzžaza wofřobina, džowka i řorbikom na ruzy, potom džëlacžëř, řjemjeřłnik, duzy na řwoje džëřlo.

Wřchëř człowjekow wola ranje ř skutkowanju. Macž budži řwoje džëczi. Řak radny řacž bychu hiřchcže dleje řlódke řpanje wuřiwale, dnyřja tola řtawacž. Wone dnyřja řo i czäřom ř pëřnemu wäřchnju řaheřtawanja přchiwucžicž po přchikłowje: „Šř řahe řapocžal, řny řahe dořonjal.“ Žedyn i wjele druřich řnutwazych wobrasow řwóřbneho žiwjenja je řhromadna raniřcha modlitwa řarřchich a džëczi. Že pař tola řařo w nozy dobrocživny Wóř dom a dwór řnadnje řakital a nana a macž řtroweju řdžëřal. Čžeho dla njednyřbjeli řo jemu řa to džakowacž? Něřk řo džëřřke džëřlo řapocžina. Řlódzy dže na řwoje powoľanje. Wřchudžom widžimny řapocženje, nastajenje. Džëczi džëja, pëřnje řwobłëřane, myře a czëřane, i řaslicžku, pjerownizu a řniřkami do řchule, hdyž je wucžëř i wäřnym woblicžom woczäřuje. Wandrowřki wopuřchczi

přchëřowacžnu. Řajnik, i buřchkwju na řamjenju, řaha do lëřa. Wješele řchczowřajo, wřcho přchëřtowajo a wobczmuchtajoj bëži řpëřchny řonjeřřki poř priedny njeho. W džëřlärnjach řlyřchimny wuřłanje a řlepanje. Řrořna řchczëřcža, pila řži, želeřo řo řehli, řchřë řo řhpaja. Řudžo přchëja řebi, nuřnotnje nimo řhwatajo, „dobre ranje!“ Tute řahe raniřche řtrowjenja řlincza wjele řlósčtniřcho, wjeřëřšcho, dnyřli pořdnishe wječžorne řtrowjenja. Wone žolnja mlódnë žiwjenje po řlódkim wotpocžinku, wješele nadžëcža a řtutkowanja; wone řu radostne, řaž mlódy džëř řam. Tola blyřchczi řo řjane raniřche řlónzo řež w někotrej horzej řlyřny džëřenja. Tu a tam wopuřchczi nan řwoju řwóřbu, džëcžo řarřchich dom. Bële rubjeřchka řmahuja, pořtowske wofř a želeřnicžne czahi wotwjesu řak někotre lubowanu wutrobu.

Řanjy džëřlaweho dnja řteji napschëcžiwu njedžëřřte ranje. Řamne je nuřnotnje hibite, řawtowate, hokřotate, tuto bješžortne, cziche, řwjatocžne. Řlamy a džëřlärnje řu řawřene; na polu, w lëřu, přchi řëzy řnježi czisčhina. Žane wóřne kolo njeridruje, řana kofa njebrinczi, řadny pnyřř njeřži. Šeno ptacžki řpëwaja a žyřkwine řwony řlincza.

Řchidžë řwjedžeř, njedžëřa,
Dha řež řwón řo řlyřchëcž da:
Dushe řrudne, wješele
Ř Wóžom' domej řhwatajczë.

Řucže ř žyřkwu řu i nutrymi řemřchëřjemi pokrjete; woni du we řwojich najłëřřchich drařtach. Řjeje to spróžniwa řemřka řaroscž, řotraž jich czëři i budow a řhëžow won, ně, ale je řamne, nam wřchitřkim řhromadne wlyřchche czëřjenje, bójřke wëzy řpóřnacž. Řor-hořchcža a řařny řu řmëřom. Bnyřłow řnyřki a nutrne řpëřny řlincza nam i Wóžeho doma napschëcžiwu.

Bješ dwëřa řlyřchka řařnořlónczne nalëczowe abo řëczowe ranje do najřjëřřchich přchirodniřřch wujewow. Wono řpocžci nam jene i najcziszcisřchich a najwofřëbnisřchich wofřchewjenjow. Wobuřel přchëřpja je mnořny řa řawëřchłami, řiž bychu jehow řjanoscz řacžucž mohli, a druřny, řotrychž jich powoľanje i raniřchim řlónzom budži, jehow řjanoscz nješacžuja.

(Wřchichodnje řlónczenje.)

Wřchirunanje wřchëdneho ranja se řtworjeřřkim ranjom.

Na kóždym ranju je wřchitřo puřte a pëřřdne a czëmno nad hłubokosczu. Šymne raniřche wëřny poduwaju na morju řmëřkow we řwitanju. Řaj, duž pjaři Wóř: „Budž!“ — a raniřche řerja řtupaju horje. Ale hiřchcže řëži njeřjo řaž na řemi, řaž řëřor řda řo czi do mhly řawalena přchiroda. Tola něřk wuliwa řo řwëřło dele, njeřjo řbëhuje řo wot řemje řaž řnyw: něřk rořdžëřřch řemju, wodu, horj, řchtomny, rořłiny. Šlónzo, wřcho wóžiwjaje, wuřtupja, řaž wóczko Wóže; žiwjenje rořłiwa řo po žyřlej přchirodže, wřchudže řo řiba. Čžłowjek pař pořbëhuje řwoju hłowu a widži džiwowpoľne řtutkowanje njewidomneho a tola wřchudže bliřkeho Woha.

U. W.

Wřchëřlake i bliřka a i daloka.

— Řimale wřchitřny řařřzy řerbřzy duchowni bëřhu řo na řwoju nalëřtnju řonferenřu řriedu po řwjatřach řeřchli. Š nutrnej modlitwu wotewri přchëřřyda řnjëř řarar řyčëř řakub řhroma-džisnu. Wón pořtrowi wutrobnje noweju řobuřtawow najschëje řonferenřy, řnjëřow duchowneho Řoweho w Budeřtezach a Wicžeřka we Łupoji. Šserbřte řařřke wofřady řu ř wjedžeřnej řustaw-Řdolřřkeho řwjedženja w Budyřchinje řa ewangëlřku řapalku w Řulowje 1000 řriwnow nawdale. Řnjëř řuperintendent Řuring

we Wojerezach je ho w Serbskich Nowinach ja tónle dar w mjenje Kulowsteje ewangelskeje wořady wutrobnje podžakował. A wjedzenju ho dawa, so je ho herbska Bartowa czítanka wot knjesa kantora Kaplerja i nowa pschegladała a je nětko sašo dostacž. Knjes farač Matel-Huczijnanski, kiž je psched trótkim hwoj 25 lětny sastojski jubilej hwojeczil, ho konferenzu ja jemu wopolařanu lubosčž podžakowa. Pořledne herbske kemschenje w Draždžanach je knjes wyschski dwórski předar Altermann se hwojim wopytom počesčzil. Na jemu wot knjesa pschedhwydny wuprajeny džak je wón pscheczelnje wotmolwil. Hdyž knjes pschedhwyda sašo papjerki: „Tón Knjes je mój pastyr“ i roshladom herbskich kemschenjom w Draždžanach rošdawa, ho to tež lubym Šerbam i nowa na wutrobu položi, so bychu řebi po tajku papjerku i hwojemu knjesej duchownemu schli, hdyž řami do Draždžan a wokolnosčže czahnu, abo so bychu je tym hwojim tam pólřkali. — W Šsmjecžkežach směje ho 1. njedželu w juniju sašo herbska spowjedž a kemschenje a wosmje knjes farač Ráda wotdžerženje teho kemschenja pscheczelnje na ho. Šwjekelaza je powjesčž, so je kollekt na bibliskim hwojedzenju w Budeřtezach 200 hriwnow wunjeřla. W Šhwacžizach ho lěřba hwojedžen swonkowneho miřionstwa hwojeczi a to řonž augusta abo řapocžatk septembra. Řobocžne Budyřke Gustav-Adolfske towarřtvo hwoj lěřuški hwojedžen njedželu 26. junija w Kluschu hwojeczi. Knjes pschedhwyda prořbu wo bohatty wopyt wulkeje Łužiskeje konferenzu w Šabrachčizach, kotraž ho sašo w řeptembrje řeňdže a na kotrež směje knjes miřionřki direktor se Šwarz pschednosch. Sa jeho wulke prózowanje sa naške Lipsčanski miřionřtvo ho knjesej pschedhwydže i postanjenjom wutrobnny džak wupraji. Šakřbu duchowni řu tař mjenowane ewangelske řozialne řjednocženřtvo řaložili, i kotremuž wo pschisřup prořcha. To pař konferenza wotpolože, hdyž pař řóždemu pschewořtaja, řajke čže řtejnischčo měč i ewangelskemu řwjajřej. W tu řhwilu ho řyřkwinska galerija wo Łužizy czisřčži. Řo dolřim řednanju je nětko nařladniř gallerije do teho řwolil, so móže řebi něčřto řyřkwinu galleriju wo Łužizy abo wo hwojim hamřkim řejřmanřtwe řkasacž, tař so řebi njeřřeba wjazy wo řylej Šakřkej řkasacž. Duž ho pschecže wupraji so by řebi tola i najmjeřřcha řóžda řyřkej galleriju řyleje Łužizy a řóždy duchowny a tež druřby wořadni, řotřiz to móža, i najmjeřřcha galleriju hwojeho hamřkeho řejřmanřtwa řupili. Knježa duchowni řu rad řwolnivi, abonentow tutřch řjanyř knihow řapřowacž. Knjes pschedhwyda řjewi, so budže nowa herbska biblija i lěřu jutry docžisřčžana. Řomisřija pschegladařja biblije je pilnje dale dželala a wupraji ho jej wutrobnny džak, řaž řež knjesej řararjej Waltarjej, kiž sa nowu bibliju řobu řorrekturu wobřtara. Knjes farač Domařřka porucžuje řjane řnižki wot knjesa duchowneho Dobruřkeho wudate „Daniel w lawowej řamje“. Sa lutherřke knihowne towarřtvo piřche knjes duchowny Dřscheř řnihi wo 30 lěřnej wójnje wořebje i džiwanjom na řehdomniřke wobřtejnosčže w našchich Šerbach. Duž řu jemu powjesčže wo 30 lěřnej wójnje w našchich Šerbach řara witane. Řo řhodžiniřkim wuradženju wobřamřny konferenza hwoje wařne wuradženja, kotrež sašo našch luby pschedhwyda, knjes farač řyčřeř řakub se řnatej řiwosčžu a řajřnosčžu wjedžesche, so jemu hwoj wutrobnny džak prajimy.

— Š Budeřtez. Na řečřim dnju řwjatkow řwjecžesche herbski wotřjad hłowneho řakřkeho bibliskeho towarřtwa hwoj bibliski hwojedžen w Budeřtezach. Šswjedženřzy wřchěch hořči i blisřka a i daloka řhorchowje i řhěžow a řwony i Božeho domu witachu. Přchewodženi wot řyřkwinyř a gmejnřkich pschedřtejčejřjom duchowni, kiž běchu řem pschisřchli, a druřby hořčo do wudebjeneje, i kemscherjemi napjelnjeneje řyřkwje řastupichu. Šserbski hwojedženřki předar bě ř. farač Mřóřak-Řrodžisřčžanski, bratr naškeho řwěřneho něhduřkeho duřchowpařřija. Wón řaloži hwoje řwěčženje

na řebr. 4, 12 a řtaji ta prařchenje: „Ščřto je nam Bože řłowo?“ 1. móžne řiwjenje, 2. wóřny mjecž, 3. majestetiřki řudniř. Š njeřhnutej ředžbliwosčžu a nutřnosčžu wořada na wěřřřlyřnyř řłowach čžeřčeneho předarja wřřařche, kiž řohnowanje biblije a móž Božeho řłowa sa naške duřche a domy do řajřneho řwěřka řtajichu. Mjes hořčemi na němřkim řemřchenju wohladachmy řež ř. wyschřkeho řyřkwineho radžičřela Meiera řaž řež řastupjerjom řollatury i Budyřřčina. Knjes řar. Mann i řumwalda bě němřke předomanje pscheczelnje na ho wřal. Wón položa po řf. 2, 20, řčřto Bože řłowo je a řčřto ma řa řař byčž, mjenujřy: Biblija i řhřyřřtuřom řako řóžřnyř řamjenjom dořny řaložř naškeho řboža. Wona ma byčž 1. naške natwarjate, 2. naške řwójřbne, 3. naške řudowe řnihi. Na wuřtojne wařřnje wón rořestajesche, řař wulřy řrařny polřad na lubym Božim řłowje wobředžimy. Řo předomanju buchu na woběmaj řemřchenjomaj něřotre biblije, kiž běchu i dželala dar blibliřkeho towarřtwa, na řhude džěčři rořdželene a řwjatocžnje se řchpruchami pschepodate. řako řpěw řyřkwinskeho řhora řlyřřchachmy na řerbskim: „Wotewřčže ře řjane durje“, na němřkim: „Mřy mamy móžniřke prořečřisřke řłowo“, motetu wot Š. řřigela a „o drohe Bože řłowo“, motetu wot řauptmanna. Wřchě řpěwy běchu se řnatej wuřtojnosčžu pschihotowane a wuwjedžene. Řollekta, psched řyřkwinyřmi durjemi řa řakřke hłowne bibliske towarřtvo řřladowana, je 200 hr. wunjeřla, a to 102 hr. na řerbskim, 98 hr. na němřkim řemřchenju. Tón Knjes řohnuj tutón dar lubosčže a pólřnawaj ho řnadnje řóždemu řěčřanemu abo řpěwanemu řwěččenju, so bychu pólřlučarjo nowy nastořk dořtali, ho řwěřniřcho w Božim řłowje wobhonjecž a jeho móž a trořčřt nařložowacž na řbože hwojeje duřche. —

Sběrki.

Ščřřož řhřyřřtuřej dawa we řebi byđlicž, řenož so by w domje řbože měř abo prawje řačřuty, wjeřelny trořčřt, tón pschedawa jemu wutrobu; řčřřož pař řhřyřřtuřej i czisřkej lubosčžu řo poda a pschisř tym řo řa njedořřojneho džerži najmjeřřřcheje řnadny wot njeho, tón dawa jemu řwoju wutrobu.

* * *

Řenje řo řóřřlo řnadny tař njewučerpa, so njeby wjazy wody dařo, ale wono je njeřaprahnite, tař so i Božeje polnosčže řjerjemy řnadu řa řnadu.

* * *

Hdyž je Wóh se Šawluřa Řawola řčřiniř, i piřeječžeharja řhřyřřtuřoweje wořady řapořřřřřlo, dha wjeřel řo poniřnje a wopomń, so móže Wóh, kotřnyž je řebje řiřeřčřijana a wjeřele džěčžo Bože řčřiniř, řež řiřččže druřim tař daloko pomřacž a řacž řo jemu to pola druřich njebudže řiřččže řěpje radžičž, řčřřož je řo jemu pola řebje poradžřlo.

Daliřke dořrowólne daru řa wbohe armenisřke řyřoty.

Š řodžisřkeje wořady psches knjesa řararja řřchizana:

Wěřmarřka se ř.	3 hr. — np.
Řelakež se ř.	1 " — "
Šchřřřna i ř. ř.	2 " — "
Ř. Ř. i ř.	3 " — "

Š řetlicžanskeje wořady psches knjesa duchowneho Mřkelu 6 " — "

řromadže: 15 hr. — np.

W mjenje wobohich řyřotow wutrobnny džak.

Šólčž, ředaktor.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjaton.
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Serbske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždy kobotu w Šsmolerjez knihicziščezetni w Buduščinje a je tam sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

1. njedzela po swjatej Trojizy.

Romst. 10, 8.—12.

Hdyž duscha wumóženje namaka wot šwjatich hrěchom, hdyž móže prajicž: Stare je šaschle, hlaj, wschitko je šo nowe šeziniło, kak je duscha k temu došchła? Pšches Šhrystušowj ewangelijon. Wo nim dženska japoschtoł Pawoł rěczi. My wopominamy:

Škło wo wěrje.

1. Šchto wono skutkuje w jenotliwym čłowjeku;
2. Šchto wono skutkuje po wschěm šwěcze.

1. Hizo Mójsaš móžesche do šwojeje šmjercze k Šsraelskemu ludej prajicž: „Škło je tebi blisko w twojim ercze a w twojej wutrobje.“ Tež w nowym šlubje a wošebje w ewangelškim šcheszczijanštwje to trjechi. Škło wo wěrje šo kóždemu blisko wjedže w předomanju, kóždy móže jo šlyšecž a to hjes próžy. My šo w nim rošwucžujemy wot džěczatštw šem, wono šo nam do rta, do pomjatka, do wutrobny položa tak bohacze, šo je šo hizo prajilo, šo je na doščž. Žadny šcheszczijan šo wobczěžowacž njemóže, šo njeje nicžo šlyšchal wo wěrje do Šesom Šhryšta. A tola šu čzi žadni, kiž se rtom wušnawaja, šo je wón Šnješ. Wopacžna bojoščž je mnohim hubu šatylaka, šo se žanym šłowczkom ša Šesufa, šwojeho Šnješa a Šbóžnika, njewuštopuja. A tola je to w našchim čzašu wošebje nušne, hdyž ma šwět Šhryštušowe mjeno hušto we rcze, ale jenož k hanjenju a wušmewanju. Še to šamo čłowšta bojoščž, kiž šastróža, jeho mjeno wušnawacž? Ně, to je hišcže

we wjetšej měrje pobrachowaza žiwa wěra we wutrobje. Hdyž šmy my w šwojej wutrobje našonili, šo Šesuf, kotrehož je Bóh wot mormych šbudžil, naš šbóžnych čzini, potom budže tež pola naš rěcacž: čzohož je wutroba poľna, to dže pšches rt. Nam budže kaž japoschtołam pšched wyškočej radu w Šerusalemje: my njemóžemy wostajicž, šo njebychmy Šhryštuša wušnawali. We wutrobje a rcze čze škło w skutkowacž. Pšchetož hdyž š wutrobu wěrimy, budžemy prawi a hdyž se rtom wušnawamy, budžemy šbóžni. Hdyž šo čłowjeka hańbujesč a tola w nušy pola njeho pomoz pytašch, móžesč šo potom džiwacž, hdyž tebe wotpokaze? Nakož to šam na šebje a na Šnješa Šesufa. Še to njeprawe, hdyž wón praji: Šchtož šo mje a mojeho škła hańbuje, teho budže šo tež čłowški šyn hańbowacž? Ale tež na wopak: Šchtož mje pošnawa pšched čłowjekami, teho budu ja pošnacž pšched šwojim njebjeskim Wótzom. Pošnacze je šbóžnosć. Wyško to naš pošbėhuje nad šwětom š jeho hanjenjom a wušmėšenjom. To je wopokasmo šcheszczijanšteho ryczerštw. A kajki mēr, kajku radoščž pšchinješe do wutrobny, hdyž šy pšches tajke wušnacze Šhryštušowe mjeno pšchekrašni! Šon Šnješ daj šklowu wo wěrje, we rcze a we wutrobje tych šwojich, šo by pola nich rěkało: My njemóžemy wot tym mjelczecž, šchtož šmy pošnali; rt dyrbi wušnacž, čzohož je wutroba poľna.

2. Niz pak jenož jenotliwemu čłowjekej, ale žytemu šwětej je škło wo wěrje se šwojimi huadnymi pokladami poštajene; pšchetož tu njeje žane roščželenje mjes Židami a Šrichami; pšchetož wschěch hromadže je jedyń Šnješ,

bohaty na wschędch, kiż ƚo ƚ njemu wołaju. W starym ƚlubje rėfascy: Izrael je wuswoleny lud. W ƚwėtnej historiji paƚ tón abo tamny lud prėdku stej. Nėschto hinascy je, hdyż ƚo wo ƚłowo wo wėrje jedna. Każ na ƚ wėra wuczi: Je jedyn Bóg, kiż je njebješa a semju stworil a je cżinil, ƚo wot jeneje krwė wschędch cżłowjekow narody pschindu, każ nam wėra zyłe cżłowjestwo jako jenu ƚwójbu wopisuje, w kotrejż ma kóždy staw to ƚamo prawo, taƚ nam wėra praji: ƚo by sbóžny byl, njewuczini, kotremu ludu pschisłuschesch, kajku masch sđželanoscż, jeno ƚo wėrisch, potom njebudżesch ƚ hańbje, ale sbóžny, pschetoz Bóg chze, ƚo by wschitkim ludżom pomhane bylo a ƚ pō- smacżu prawdy pschisłi; każ wón bohatstwo ƚwojich cżėl- nych darow w ƚwojej wulkej stwórbje wschitkim wudżėla, ƚu jeho duchowne żohnowanja wschitkim pschihotowane. Schtoż po wschēm ƚwėcże, njech je wysoki abo niski, bohaty abo khudy, muž abo żona, dżėcžo abo schėdżimż ƚ jeho mjenu we wėrje ƚo woła, dyrbi sbóžny bycz. Na druhim boku pschi tym wostanje, ƚo po dalokim ƚwėcże ludam nicžo ƚ sbożu njepomha, khibe ƚłowo wėrny. Hdyż ƚo mėsto njeho njewėra prėduje, schto je plód? Lohkomy ƚłnoscz praji: Chzemy jėscż a picż, pschetoz jutije ƚmy mormi, a ƚ lohkomy ƚłnosczu je sjednocżena njestroschtnoscż w żiwjenju a wumrjecżu bjes nadżije, kotraž do sadwėlo- wania wjedże. Nė, każ dołho my po Bożim ƚłowie cżłowjestwo wobhladujemy ƚa bójski narod, taƚ dołho dyrbi pschi tym wostacz: Najlėpscy, kotrejż je Bóg wot njebjes w ƚwojim ƚymu dał, dyrbi ƚo wschemu ƚwėtej poskicżicż a prėdomacz w ƚłowie wo wėrje. A hdyż też wschitzny ewangelijej pōkłuschni njejsu, dyrbi ƚo tola po wschēm ƚwėcże, we wschędch cżasach, na kóždym mėstnje pschi- powjedacz. Njeje w żanyh druhim sbóžnoscz, njeje też žane druge mjeno cżłowjekam date, w kotrymż mohli sbóžni bycz, hacż jeno mjeno Jesuś. Samjeń.

Mojej duschi chze ƚo picż.

(Spitta.)

Psalm 42, 3.

Praschjeje ƚo, cżeho tradam,
A schto wulżny boli mje?
S wutrobu ƚej Boga žadam,
ƚo nim picż ƚo duschi chze,
Wicho mi dajcże! — tola khudy,
Subjenny ƚym bjes Boga;
Lacżny, hlėbdny w ƚwėcże tudy
Wludżu ja bjes pokoja.

Bohatstwo a ƚwėta ƚłėdnoscż,
Cżejcż a lóschť a kraśnoscz wscha
Njespokoja dusche hlėdnoscż,
Wutrobje mōż njedawa.
Mozny ƚ wėrje, ƚ wuśwjecżenju,
Troschť pschi ƚwėta slobocżi,
Wjesť lu duschu ƚ wucżehnjenju
Bóg mi jeno poskicżi.

Szwjecžo ƚlepe, pschibóh khudy,
Kiż je ƚ ruku scżinjenny,
Njemōże mi bólne kschudy
Nihdy sđalicż ƚ wutrobny.

Szwėtne myśle, mudrowanje,
Tutoh' cżasca pschibohi,
Njewosmu mi požadanje;
Jeno Bóg to spokoji.

Ach! hdy smėje ƚo mi dostacz,
Widżicż Boże woblicžo?
Hdy budu mōż pschi nim wostacz
Szwobodny wot sachodnoh'?
Hdy ja sapschimnu tam jeho,
Hdyż wjaz' wsaty njeje mi?
Ach! hdy imėju ja taƚ jeho,
Każ mi ƚłowo polubi?

Hdy je polnoscz Ducha data,
Kiż mje ƚ templej wuśwjecżi?
A hdy jeho wola ƚwjata
Moju duschu pohani?
Ach! hdy smėje wschitka žadojcz
Szo w tej jenej poshubicż,
So bych ja byl jeho radojcz,
A mohł jeho pschekraśnicż?

Wėm, ƚo nima w dusche klini
Wostacz cżwilna žadojcz mi;
Tón, kiż duschu lacżnu cżini,
Sunu lacżnoscz sastaji.
Hdyż ƚmy ƚ puscżiny tu pscheschli
Do njebjeskej' sakhrody,
A ƚo ƚ rėfam żiwym sejschli,
Dha wjaz' lacżnoscz nimamy.

S. Żitawski.

Szwjaty dżėń.

O ty cżicha, ƚwjata njedżela! Hdy by ty njebyła, njechal żiwny bycz! Tydżėń leczi każ wėtr, a hdyż je kraśny byl, bėchke próża a dżėło. Próża a dżėło, starojcże a hrėchi, a pōdla Boga wulka ƚmilnoscz. Śiżom ƚobotu, hdyż je ƚo ƚ ƚwjatemu wjecżorej wotswonilo, je mi taƚ ƚwjedżėńsny wokolo wutrobny. Duż poloża ƚo dżėłanski grat, łopacz abo zpyh, hėbl abo knihi do boła. W Boge mje, tydżėnio! Aż, jutije je njedżela! — Duż pōsħdń ƚo cżishe ƚ ƚwojej żonje a ƚ ƚwojim dżėcżatkam.

Ślaj, twój Bóg hlada ƚ njebjes, rėczi ƚ tobu a rjeńje: Ssz- dom dnjow ƚym cżi paƚ jaśo dał je ƚameje hnady. A dokelż ma kóždy dżėń schtyriadwazyćzi hodżinow, je tebi wospjet sťo a wóřom a schėscżdżėřacz hodżinow datych wot pōřledneje ƚoboty. Nėť stupcże psched moje woblicžo, wy hodżiny wschitke, ƚo bych waś ƚudżil! — A wone pschindu. A kóđej ƚu na cżole napiřane tvoje hrėchi. A schtoż ƚy ty wot hodżiny ƚ hodżinje sťeho cżinil pschecżiwo Bożim ƚwjatym kasnjam, sjawnje abo potajnje, a schtoż je hrėschneho cżi psches duschu pscheschło abo potajnje we wutrobje hnėřdżilo, je nėť napiřane na cżole tych sťo a wóřom a schėscż dżėřacz, a ƚwjaty Bóg wschitko cżita a tebi taƚ wotmolwi: To je ƚydom dnjow ƚ twojeho żiwjenja! — a hlada na tebe, ƚo mohło ƚo cżi seznycż. — „Božo, budż mi hnadny po ƚwojej dobrocże, a sħub moje hrėchi po ƚwojej wulkej ƚmilnoscz!“

A hdyż je njedżelu rano a wschitko taƚ cżicho kolo wokolo, jako by semja ƚwojemu stworiczelej ƚ nohomaj leżala, dha njech ƚo twoja wutroba pōsbėhuje w nutrynych modlitwach. Mój Božo a mój Sbożniko, hđže ƚy ty, ƚo bych ƚo ƚ tebi bliżil? Ślaj, ƚ zyrkwje sħlincża jaśne swony. Tón Knjeś woła: Tudy ƚym! Pschibliżuj ƚo te mni, dha pschibliżuju ƚo ƚ tebi! — A cżrjėdy nutrynych

femjherjom khwataja do Božeho domu, a nětk saklincža: „Budź khwalba Bohu hamemu!“ a „Zed'n twjerdy hród je našy Bóh ham!“ A požoł měra wotewrja hwoj rót a pschpowjeda: Měr budź j wami! Tak je Bóh hwět lubował, so je wón hwojeho jenicžkeho narodženeho hyna dal! — A to je moje czěło, kotrež budže ja waš date. To je moja krej, kiž je ja waš pschelata k modawanju hrěchow.

D kať njeńcizomny je wschitkón hwětny lóschť a hwětnu wješele porno tajkim hwojathm njedželskim powjesežam! Pschetož kaž dalosi tež hwět je a wyšoke wschitke njebeše, psches Boži mēr nicžo njeńdže. A to dyrbi kóždy sacžucž, njech je měšcžan abo wješnjan, a dyrbi czíšče a wješele se hwojim Bohom wobkhadžecž, so by ho k nowemu džělu poškyluil. A njedyrbjał nihdže žadny thory hycž, kotremuž ho njeměla njedželu trošchtu pomoz pschijeicž a ewangelijon pschpowjedacž. Pschetož tón Knjes praji: To je mój džěń.

Dženiny.

(Potracžowanje.)

Bołdnjo je cžaš wotpocžowanja a našycžowanja. Ludžo a štót, wot saheho ranja hem skufkowazy, potrebaju woskhwemjenje; woni hu džěl hwojich we spanju nahromadženyh mozow pschetrjebali, kiž maja ho sašo dobyčž.

Macž wola k wobjedu. Wscho ho shromadži wokoło kryteho blida, pschede wschēm džěcži se hwojim stajnym strowym požadom. Tola prjedy hacž ho k blidu hychacž hmedža, dyrbja nutnje ruzy štylnycž a k temu horje pohladacž, wot kotrehož tamny kralowski spěwať spěwa: „Wschitkich wocži cžakaju na tebe, Knježe, a ty dawajš jim jich pizu w prawym cžaku.“ Srudnje tam, hdžež pěkne waschnje shromadneho k jědžispěwanja w domje wjazy nje-wobšteji! Těhdy je wužiwaniu kóžda wyschšcha hwojecžina wsata, a stawa ho tam jeno swěrjaze pizowanje. Napohlad wobjedowateje džělacžecškeje hwojby, wošebje džěcži, njeje bjes radosče. Kajki krašny požad, kajke spokojne pohladny! Kucže je wulka schkla poliwki wupróšdnjena; wóšmuž abo kadžate bėrny ho niz mjenje rucže pominu. Móže macž hagle něšcto lėpsche prjódštajicž, o tehdy blyšcžča ho džěcži woblicža j radosču a liza ho cžerwjenja. Pyta bohatty a hnty cžašto worakawje j widlicžkami ja najlėpschimi kufkami a skorži na hubjene kucharštawo, cžini ho tudy džaknje a cžíšče schkla próšdna hacž na dno. Brjuchpašer snaje pschi wobjedže jara derje „wužiwaj“, njewě pať uicžo wo „paruj“. To je přědnosč wo budy psched palazom, sacžinť jednoreho burškeho wobjeda, kotryž ho psches nicžo druhe narunacž njehodži. Nadoštnje pschihladuja staršchi džěcžom, kať jim tať derje hłodži, a sda ho tež wschitko šjědžene, ma starosčiwu hospoša tola hyschče něšcto šhntne ja khudeho pucžowarja, kiž spróžny a hłódnny wo kufť „doschkrabkow“ prošny.

Tež štót wě derje polnja cžaš. W hródži wobrocžerja kruwy hłowy k cžlowjetej a žadaju wot knješa wscheho stworjenja hwoju pizu, kať ju tutón wot štworicžela hameho žada. Poš na rjecžasu, njeměrnje wotečakowajo, běha tam a hem, doniž ho džowka se schklu ujepokaže. Potom pať wješele a džaknje j wopušchu mērkoze. Kóčka pschindže wokoło pschipołdnja k wofnej, hlada j wofnom nuts k wobjedowatym a žada tež hwoj postajeny džěl. Ssomo ptacžy spody khachlow wufkocži won a prošny, a sdyha džaknje namjetane hrijódky. Tak runa ho pschipołdnju žyła semja wulkej jědžnej kěži; ja millijony je blido kryte; wscho chze jěšcž, a tón Knjes našycži wschitko, schtož je žiwe j dobrym spodobanjom.

Ma měšcžanškich hašach, na hwanthych měštnach je womjelsknylo. Džělacžer wotpocžuje, doniž jeho hodžina sašo nječepi. Tež w lėhu je cžicho; wofkach na polach je próšdno; žadny cžlo-

wjet njeje widžecž, hamo schkownečť mjelcži. Jeno schwjercž žyrcži tež pschi tužnej horzocže, a mjes wyšofimi kłóšnyimi hašami khodžo blyšchimy spodžiwne pikotanje, tam ho wari a pari — hwětowe manna ho hotuje.

* * *

Nanje je mlódnje žiwe, wjecžor hwojatocžnje cžichi. Namo wschitko wožiwja a wufhadža; pschibhwanje žiwjenja je widžicž; wjecžor ho wschitko domoj wrócža a khwata k wotpocžinkej; žiwjenje spaduje.

Kychlu krocžel pospěchuje
Pucžownik we džiwim lėhu,
A lubym dom ho nawrócžuje.

Nakrajnif hėdži w kłódku schtomow hwojeje kěže; nad nim ho dopjelnja wěrnosč tamneho pschihłowa: „Ho dokonjanym džěle je derje wotpocžowacž“. Šóbla njeho na lawzy hėdži macž j najmjeńšchim džěscžom na klinje. Zeje druhe džěcži hraja na semi k jeje nohomaj j pšycžkom, kiž hėbi wschitko lubicž da. Wošmėwkwawo jim macž pschihladuje, nan pať tu khwilu se spokojnym wofom trawypolne luki a framjaze žitne pola wobhladuje a cžaš woblicžuje, hdy knano mohť sašykowacž.

Tež štót ho domoj wrócža. Cžěžkotnje a mucžne krocža konje j role dom. Šolbje pytaju smėrnimy hólbjenz, khapon je hwojimi kurami snaty kurjenz; hušy a kacžki wopušcžča wodu.

Dječžo wozny domoj cžahnu,
Šowjadow pať
Šladke, cžolate te šadla
Kujo džėja,
Šnate hródže napjelnjeja.

W lėhu jedny spěwať po druhim womjelskne, pyta hwoje hněšdo abo hewať smėrnimy kucžik pod lisčowej třěchu schtomowej, w cžėmnyh kėrcžku, hycha ho, thknje pyšť do cžopleho pjerja a šdrėma. Blyšcžatocžorny rapať lecži psches šlote wjecžorne njebjó k najwjetschim jėdlam abo dubam do lėša; tutón scžele bolhe hobršte scžėny na seleny kufowy podložk. Schkownečť pušcžča ho, po wuspėwanym wjecžornym khėrlušchu, dele na žitne polo. Šlotoseleny bruk šalėse do róže; khwilu hyschče hraja a hynčža kuntwory a komory we pošlednim wjecžornym hwětle, tola j dohom hu přecž.

Šamor a piła wotpocžujetej; džělacžernja ho sawrje. Wjecžorne serja ho wužehla; hėpjoita mrocžel, pschi wobšorje daloko wupšchestrjena, shubjuje hwoje šlotne abo bahorowe barbno a šhwa schėropopjėlowa; we podychantym hėmėrkanju wustupja paštyřka hwėšda (Venus). Šėšor, rano mlódnny a jašny, je nětko wjecžornje cžichi, cžucžiwny a žedžiwny. Šsoniwje šteji na jeho brjošy cžapula, džiwja kacžka schčercži we rohodžu. Pschėzo cžišchšcho hycha; blėda hócžawa (Seerose) šandžela hwoj hnehojty kheluschť; žane lisčicžkto ho njehibnje, žana žolma; jeno kolp, najrjeńšchi wódnny ptať, cžaha hwoje hamotne kruhi, jako by běly duch ho cžíšče na wodže huwať, nětk nahle do hłubiny ponórtjenny, nětk w ponowjennyh blyšcžču wunórtjowajo; krašnje šhibuje a wudawa ho jeho žolmojta schija, lohko a hwoobodnje ho wón wješe, schidla kať scžėžorowe plachty pošbėhnjene.

Hewať pušta hola je wjecžor rjana, haj wulkotna. Špadowate hłonzó pošlocžuje puštu plóninu. Še wuhaklo, šteja krašne wjecžorne serja nad džiwisččom; wohnjowe hmuhi wobmjesuja wobšor, cžorna jėdlina wutyluje hwoje khmurne ramjeniki (Kandelaber). Bruna thmjeschčowu woda blyšcžči ho na cžerwjeń; na cžornomódrnym njebjó blyštoze mēšacžkowy hėrpik; běla para štupa wložna j thmjeschčowych hłubinow.

Kať je ranišchi šwóncžť džěń pschpowjedať, tať šwoni jemu wjecžorny šwóncžť k wotpocžinkej. Šotajna, hłódku želnosč j pojam

wutrobu. Swonjenje hwojateho wječora mi pschowoła: Wórny pódzješć tež ty k hwojemu wotpoczinkej.

A je džen ho nashilil,
A džělu mjěsu postajil,
Słyszchu swón tak pschewiwacž:
S modlitwu ho lehńće spacž.
(Pschichodnje skónčenje.)

Słónzu napschecziwo.

W sažnym nalěczu ho w jahrodže nasheho kušoda rjany spěwać kóš (Amšel) pokasa. Wón na najwyschškej hałosy najwyschšeho shtoma ředžesche. Těho móžny a jažny hlóš žyłu wulku jahrodu wožiwu, a wutroba kóždeho pschipošlucharja běšche wot jeho sajimaweho a lubošneho spěwa sajata. Schkóržow hwiřdanje bě řlabe pschecziwo temu.

Mařajtra sahe da ho wón jažo na tymžamžnym měřtnje řlyšchecž.

„Hlejće tola“, k hwojim ludžom rjeknych, „wón hlada runje na tuřamu štronu, kaž wčžera!

Duž něchtó wotmolwi: „Wón spěwa řlónzu napschecziwo. Słónzu ho wón pschiwobrocža. Wón žyly wěšće wě, hđže řlónzo šteji, tež hdyž je wono džěna wot ranišchěje mřly řapšchirnyte.“

Słónzu napschecziwo! Šak rjenje to klineži! A kařka řluboka mřly w tym leži!

Hdyž ty, mój luby čžitarjo, w hwojim horju ho modlišć a spěwařć, nimařć ty tehdy řacžucže, jako by spěwał a ho modlił řwětku napschecziwo? Ty žyly wěšće wěřć, hđže je twoje řlónzo, tež hdyž čže mřócžele horja pschirnywaju. Wutroba je pschezo řwětku pschiwobrocžena, hdyž ho na hwojeho Šbóžnika wobrocža.

A pschirnyšć-li ty we wulkej radořći temu řnjesej řwój řhwalospěw, nimařć tež pschi tym řacžucže, jako by najwutrobniřća radořć na tutej řemi jeno řlaby pschewřlód byl tamneje řařnosćže a řbóžnosćže, wo kotrež w hwojathym piřmje řěka: Pšched nim je wjeřelošćže dořć a řama rjanošć po jeho prawizy wěčnje?

F.

S wutrobu radny.

Něhdy praschěšće ho něchtó wěřteho řchěřćijana, kiž pod twjerđym kralom byđlesche, hač hwoje dawki radny dawa. „Šaj, ř wutrobu radny“, tutón wotmolwi, „wjele radšćo, hač pod jeho miřym řjedomnikom.“ „Šak mamy to řrořnyć?“ ho nětk tamón praschěšće. Wón wotmolwi: „Pola teho njeboho krala njewjedžach prawje, hač to ř lubošću k Bohu abo k miřemu kralej čžinju; pola tuteho pař wěm, řo dawam ř lubošću k Bohu, hwojemu Šbóžnikoj.“

Štary džěd a jeho wnuk.

Někařćaj mandžěłstaj měješćtaj štareho nana řastaracž a mařeho řjecžłěneho řynka woczahnyćž. Štary nan pschezo bóle řlabnjěšće, jeho ruzy a koleni řchepotařćtej, wón mało řlyšchěšće a widžesche, tež njemějšće žanych řubow wjazy. Hdyž řa řlídrom řydařće, njemóžesche wjazy řžizu derje wobđžeržecž, wobřidowasche řub ř poliwku, a druhdy bu jemu tež něšćto řažo ř huby wuběžalo. Těho řyn a pschichodna džowka ho teho grawowaschćaj, a teho dla dyrbjesche ho štary džěd napořledk řa řhachle do hele řydačž a wonaj jemu tam jeho jěđž w horněřćej řchlicžy dawařćtaj, ale niž do dořće, řo by hwoju poliwku prawje na ředžbu brał a ničžo wjazy njerořřidat. Tam tón štarž řrudnje řa řlídrom hladařće a ř jeho woczow ho řlyřy řonjachu. Něhdy jemu řchlicžka ř řchepo-

tateju rukow wupadže a ho rořrašy. Duž mloda žona řwarjesche, wón pař ničžo njeprašesche a řdychowasche. Młody muž tež njelčesche, ale wón štaremu naněj řrjewjane řortko wudžěla; ř teho dyrbjesche džěd nětko jěřć. Po řhwili řjecžłětny řynk na řemi ředži, ma řruč řrjewa w ruzy a dypa ř nožom do njeho. „Šćto řha tu mój řynk rjaneho džěla?“ ho nan woprašća. „Šortko“, wotmolwi řynk, „řortko džělam, ř teho dyrbitaj nan a macž jěřć, hdyž budu junu wulki.“ Duž muž a žona řhwilu na ho hladařćtaj, pocžesćtaj řlafačž, dowjedžesćtaj džěda řažo k řlídru, dawařćtaj jemu wot nětka řažo řobu jěřć, tež ničžo njeprašesćtaj, hdyž by něšćto rořřidat.

Wřhelake ř bliska a ř daloka.

— Pšchichodnu njedželu, řrěnju njedželu po řwójatej Trowizy, 5. junija, budže řerbřta řpowjedž a Boža řluzba w Šsmjecžlezach. Šlano 1/2 8 budže řpowjedna řecž, w 8 hodž. řerbřte a 1/2 10 hodž. němřte řrědowanje.

— Šakčžanřte žyrřwinřte pschewřtejcžerřćwo je wobřamkto, w Božim domje parne řepjenje řaložicž. Řepjenje budže ho řiřće w tutym lěče naprawicž. To budže wořebje řa řemřerjow ř dalokich wřow w řymřkim čžafu wulka dobrota.

— Hdyž hač dołat w řrusťej na řraju potračžowaze řchule njeběchu, wřchnosć nětko na to džřwa, řo bychu ho řařće, hđžež ho hodži, w tutej řymje řaložile. Šo by řaloženje řchulřkim wořadam lóžšće bylo, ho řjenježne pomozne řrěđki pořćežuja.

— Šapóřłanzaj řrabja Arnim-Mužatowřki a ř Šöy-Bufowřki a řrajny řadžicžel Šchwarz řu pola želeřniřćeho miniřtra audienczu měli dla želeřnicy, kotraž ma ho ř Raťež do Wojerež twarić. Bohužel je nadžřja na dołho woczafanu želeřniczu řpadnyła. Pšchetož miniřter je wuprajil, řo je ho twarjenje želeřniczy wotřtorčžilo, dořelž ho wot Šakřteje wobčěžnosćže čžinja. Šak dołho je ho twar wotřtorčžil? wo tym ničžo řlyšchecž njeye. Šrudne pař by bylo, hdy by ho nadžřja wobhđlerřćwa, kotrež řař dołho na tule nuřnu želeřniczu čžafa, žyly řanicžila. Duž je dobre, hdyž ho nowe řrěřćwo w njemu na wřchnosć pořćeželu.

— Šsmjercž je w pořłednich řyđženjach řhodžila jako žnjěňřařka do wřřokich řnježerřćich domow. Młody wójwoda Měřlenburgřki žyly nahle wumrje. Po tym džěšće pschew Šakřku řrudna powjescž, řo je řryňžěřa Mařja Šfabella, mandžěłřta řryňža Šana Šurja, po čžežkej řhorošći řemrjela. Nětko je řažo 30. meje rano 1/2 1 hodžin wulkwójwoda Bjedriř Wřlem Měřlenburg-Štrełizřki řemrjel. Wón řnježesche wot 6. řeptembra 1860 a běšće wot hwojeho luda horžolubowany.

K rozpominanju.

Ponižnosć je znamjo křesćijana.

* * *

Šwětně wjesela njepyťaj, řrětož wone wutrobje rozkaće zawořtaj.

Šlucžil řa řacžanřto-řerbřte piřmo: **z** = ř (zub); **s** = ř (syn); **ř** = řch (řat); **e** = ř (eworn); **č** = čž (čern); **č** = čž (črij); **ř** = řch po p a k (řrah, křud), ř, řj, řch po t (řri, řřo, řřasć).

„Pombaj Bób“ njeye jenož pola řnjewow duchownych, ale tež we wřchěch pschew dawařćnjach „Šerb. Šlowin“ na wřach a w Budyřćinje dořćacž. Ša řchćwořć lěta řlacžri wón 40 np., jenořłiwe čžiřća řo řa 4 np. pschewawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Dzěrbske njedzelske łapjena.

Wudawa so kóždy sobotu w Šmolerjez knihiczišćežerńi w Budyščinje a je tam sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

2. njedzela po šwjatej Trojizy.

Šat. 1, 21.—25.

W starym šćenju na džěńšnišcu njedzeli tón Anjes pscheczelnje na wječer prošy, ale najprjedy so prošeni hošćo samoltweja a šjebaja a šchodža šebi šami. Wobštoženi šu hošćo, kotřiz na prošenje pschińdu. Šbóžni šu w čašnosći a wěčnosći, kotřiz Bože šłowo šłyscha a wobarnuja. Wot teho wotwišuje nasche šbože, kať my š Božemu šłowu štejimy. Duž wopomńmy:

Šdy pschinješe nam Bože šłowo šwoje pošne žohnowanje?

1. hdyž my šłyschane šłowo Bože we wutrobje wobarnujemy;
2. hdyž my to šłowo w žiwjenju wopokasujemy.

1. „Njebudźće jeno pošłucharjo“, ale tola najprjedy pošłucharjo. Tehdom běšče tola napominanje njenušne, ale w našim čašu je wošebje nušne sa mlodych a starých, hdyž je tať wjele prošdných měštnow w Božich domach. Kať dyrbymy pošłuchacž? „Wšmicže to šłowo horje š čžichej myšlu“, t. r. š lohkej myšlu, šo macže lědy wotewrjenej wušchi, wjele mjenje wotewrjenu wutrobu sa nje, šo to šłowo š jěnym wuchom nuts a š druhim won dže. Ně, š nutrym duchom a se žedžiwej wutrobu šyđaj rad š Jesukowymaj nohomaj. „Wšmicže to šłowo horje š čžichej myšlu“, t. r. niz š njelóšchtom, hdyž nasche hrěchi křošta a šłabosć nascheho žiwjenja wotkrywa. Tole šłowo, dofelž je Bože šłowo,

je wěrnosć, rěči wěrnosć, wšchitko š prawym mjenom mjenuje. To šłowo je šudniť wutrobnych myšlow, njelišćeži a njepšchitrywa, ale najpotajnišche šaldy nascheho šnutškwoneho wotkrywa a šo tať wopokasuje, jaťo našch wěrný pscheczel, kiž derje š nami myšli. „Wšmicže to šłowo horje š čžichej myšlu“, t. r. niz š hordosću, šo to šłowo mišchtrujesh a čžinišch, kať by jenož sa džěćo bylo, sa wšchědneho muža a sa žony, ale kať njeby šdžěłaneho muža špokojicž mohťo; abo šo šo na waschnju předarja a jeho předomanju poštorokujesh. Njehańbuj šo Šhryštukoweho ewangelija, ale ponižuj šo ponižnje pod njón. Njewešmicže jo horje jaťo čžłowške šłowo, ale jaťo Bože šłowo; dajće jemu dale kłincžecž we waš, šo by we waš a psches waš pošody njekšto; njepodczšicže dobre pschedewšacža a hibanja, kotřez we waš wubudžuje.

Wšmicže to šłowo horje, pschetož w nim leži žohnowanje. Wono je šchpihel, kotřiz nam našch wobras pokasuje a nam praji, šchto dyrbymy byčž a šchto hišće nješšmy, naš po našchich počžintach njekřwali, ale bješ wobmyšlenja a š žohnowanju našchu wutrobu wotkrywa, šo bychmy wotpožožili wšchitku njecžistosć, kotřaz šo tež we wutrobje najlěpscheho šchescžijana hišće namata. Šladaj šwědomliwje do teho šchpihela a njerunaj šo muzej, kiž je šo wobhladať, přecž dže a šabudže na měšće, kaťki běšče. Njewobrocž šchpihel na druhich, šo by jich šłabosće w nim widžal a šwoje š nim šachowať. Tón šchpihel pokasuje nam Boži wobras, jeho šwjatosć a prawdosć, po kotřez je njepšcheczel hrěcha, ale tež šwoju lubosć a šmilnosć, po kotřez je pscheczel hrěšnika, pokasuje nam

ſwoju wulku radu luboſcže, po kotrejž je ſo nad hrěſchnym cžlowjeſtwom ſmilit, hdyž je ſwojeho ſyna ſa naſ t wumožanju dał a chze tych, kiž ſo pokutnje t njemu wróća, cžaſnje a wěcžnje wobſbožicž. Haj, tole ſłowo móže naſche duſche ſbóžne cžinicž. Wono dawa pomoz t wſchemu dobremu, móž pſchecžimo wſchemu ſtemu, troſcht we wſchém cžerpjenju, wofſchewjenje ſa wſchu ſtarocž, ſwětlo na wſchitkich naſchich pucžach, móž ſamo w ſmjercži a ſwětlo pſches row; wono pſchekraſnja naſche žiwjenje tudy delkach a ſawěſcža nam najrjeńſche wjeſele w njebeſach.

2. Budžcže pak cžinjerjo teho ſłowa a niž jeno poſłucharjo. Poſłuchacz je dobre a nuſne, ale t tym doſcž njeje. Kiſheſcžijanow je doſcž, kotſiž jenož poſłuchaju, kotſiž po ſwucženju do Božeho doma pſchikhadžeja a myſla, ſo je t tym doſcž. To ſo Boh njeſpodoba a tebi pomhacž njemóže. To njeſny ani do ſchpihela pohladał. Doſcž je kiſheſcžijanow, kiž ſo na předomanju natwarja, ſu we wutrobje ſapſchimnjeni, ale ſo t tym ſpokoja, a w ſwědomju ſo tež khoſtani cžuja, ale tón ſacžicž bórſy wottſchafu. Bože ſłowo pak je žiwe a njecha w twojej wutrobje pohrjebane bycž, ale dyrbi žiwjenje ſbudžicž; wono je ſymjentne ſornjeſcho, kotrež njeſmęſch t naſhwilnym ſahorjenjom poduſhecž ani precž cžiſnycž, ale plahowacz, ſo by ſkhadžalo a plodny pſchinjeſlo. Wono je móž, kiž chze twoje žiwjenje a wutrobu pſchetworicž, ſo ty ſe ſkutkom wo tym ſwědcžicž. Budž cžinjer teho ſłowa, hewať ſo ſam ſjebaſch a kiſheſcžijanſtwo pola ſwěta do hańby njeſeſch. „Wſchu nje- cžiſtoſcž a ſłocž dyrbimy wotpołožicž“, a to žadny wuſaty njeje. A temu pak dawa Bože ſłowo loſcht a móž a budže dokonjany ſakon ſwobodny, kotryž cžlowjeťa wuſwobodži wot wſcheho hrěcha a hotomeho cžini t wſchemu dobremu.

Duž budžcže dobri poſłucharjo teho ſłowa, kotrež wobarnujecže w pěknej wutrobje, a ſprawni cžinjerjo, kotſiž jo w žiwjenju wopokaſuja, potom budžecže ſbóžni w ſwojim ſkutku. Hamjeń.

Njedželu wječor.

(Benjamin Schmolck, † 1737.)

Hiſb: Něk wotpočujuje hola —

Něk njeđzela je ſaſchla
A wutroba je naſchla,
Schtož horzo žadaſche:
Wóh je mje roſwucžował,
Se ſłowom naſhecžował,
Wón duſche lacžnoſcž ſtajil je.

Pſches Bože ſłowo ſtrowa,
Ma duſcha Boha t nowa,
Duž ſtroſchtny t mērej du;
Přecž je něk hrěchna ſchłoda,
Tu Boža hnada woda,
S krwju Khrſta hrěchi kryte ſu.

Mi, Trojiza ty ſwjata,
Se hižom ſbóžnoſcž data,
So ja twój templ ſhm;
Hdyž twoje ſwětlo jaſne
Mi ſwětli pucže cžaſne,
Szo minje wſchitkich mroſow dym.

Hdyž twoja móž mje ſita,
Mi jaſne ſlónzo ſwita
Tež w nóznej cžemnoſcži;
Hacž junu t Boha druhdže
Mi ſabat ſkhadžecž budže,
Niž žana nóz wjaz njeſnicži.

Ja ſpacž du cžiſche, mērnje,
Mi ložo kryje ſwērnje
Wóh t ruku jandžela;
Móž pokoj na mnje lije,
Mi wo njeby ſo džije,
Ach, bych byl bórſy horjeťa!

F.

Kolebka a kaſhcž.

(Wülfert.)

W cžlowſkim žiwjenju je wjele wotpočowantow, — a ſchtó njeſnaje mjeſ nimi najwážniſchej — kolebku a kaſhcž? Přenja ſteji na proſy ſaſtupa do ſwěta, druga na proſy wuſtupa t njeho. Wſchelakej, jara wſchelakej, haj žyle ſnapſchecžnej ſdawatej ſo po ſwojim ſamērje bycž, a tola ſtej ſebi tať bliſko pſchuwuſnej.

S deſtow je kolebka dželana, a tať tež kaſhcž. W lěſu ſtejeſche něhdy ſchtom, wot kotrehož buchu t temu deſki wjate. Čzerſtwy a ſeleny wón ſwoje hałoſy wupſchecžeraſche, a hižom tehdy ſpróžny pucžowar pod nim wotpočowawſche. Škóncžnje bu ſchtom porubany, jeho ſdónk roſrěſany a w pokojnej dželatni ſdželany. Kolebka ſuano a ſdobom tež kaſhcž t jeho drjewa naſtaſchtaj. Kolebka a kaſhcž — wobaj potajkim něhdy móžnje a poľnje jaťo lěſny abo ſadowny ſchtom roſcžecžstaj, na kotrehož hałoſach ptacžki ſpěwachu. Wobaj buſchtaj něhdy wot nalecžža liſcženaj a wot naſymy wotliſcženaj. Wobaj padnyſchtaj pſches ſeferu a wichoř.

Kolebka a kaſhcž — we woběmaj cžlowjeť ſpi; we woběmaj je wotpočžinť a mēr. Rať pokojnje leži cžěſchenz w kolebzy! Žana nuſa ſo jeho njeđotka; wón njeſnaje žanych ſtarocžow. Čžiſte a njeſamrócžene je njeby jeho žiwjenja. — Ma ſo t kaſhcžom hinať? Tež w nim cžlowjeť ſpi. A tež tudy jeho žana njeħoda njetrjechi; wón je wuſwobodženy wot cžaſneje nuſy, a ſtarocžje ſo jeho wjazy njejimaju. Wěſo je to hinaſchi ſpať, hacž wſchědnny ſpať w kolebzy — pſchetož nětko je wón želeſny, dołħotrajny a ſymny — ale wěſteho a wuſchowaneho wón tola ſpanza džerži.

Ani do kolebki ani do kaſhcžža my ſami njeſtupamy; naſ do wobeju kladu. Pſchetož bjeſpomozni a ſlabi hiſhcžje běchmy, jaťo na macžerinyh klinje ſedžachmy. Wot njeje doſtawachmy, ſchtož trjebachmy; tež wotpočžinť. Luba macž ſbēže naſ t rukow a klina, poľožiwſchi naſ luboſcžiwje a něžnje do kolebki. — Sproſt- njeni a woblednjeni a ſlemjeni na mozy a hibanju ſmy my w ſmjercži. Naſ poľoža do kaſhcžža; pſchetož my njeſamóžemy ſebi ſwoje poſlednje ložo ſami poſłacz.

Kolebka a kaſhcž — pſchi woběmaj ſo plaka. Šchtó nje- ſnaje ſylſy radoſcže, kotrež ſo w nanowym a macžerinyh wócžku ſybola, hdyž wonaj na ſwoje džecžo w kolebzy ſhladujetať? Šchtó njeſnaje ſylſy boloſcže, kotrež ſo we wócžku woſhyrocženeho dželcžža blyſcžža, hdyž wono pſchi kaſhcžžu ſwojeju ſtarſcheju ſteji? — Starſchi kladu ſwoje džecži do kolebki, prawidlownje pak kladu džecži ſwojeju ſtarſcheju do kaſhcžža. Šylſy ronja ſo we wobě- maj padomaj.

Kolebka a kaſhcž — pſchi woběmaj ſo nadžijamy. Haj, nadžija ħiba ſo we wutrobje, ſlódka nadžija ſo nam napschecžiwu jaſni, ſtejimy-li pſchi kolebzy ſwojich lubuſchlow. S nimi nadžijamy ſo pſches žiwjenje ħicž. Pſches niť chžemy cžiſty wjaz ſa ſemju

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosk,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će!

F.

Sěrbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihicziščjeńni w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

3. njedžela po šwjatej Trojizy.

Lut. 9, 57.—62.

Dobrowólni postićuju šo w našim šezjenju do wójška Jesuškomeho. Ale woni šo wopokasuja jako šlabuškojo a najeczi. Šdnyž jim tón Knjes šjewi, šhto šebi wot nich žada, woni roščekaju. Woni nejšu i najnušnišim wuhotowani a wobronjeni, jim pobrachuje wutrajnosć a šmuzitosć čezkoty pschewinycž. Šdnyž wójwoda šam na mjehkim šahłecžku njelěha, njekmédža tež čzi, kofšiz ša nim du, mjehke lěhwo pytačž. Šdnyž čzemy ša Šbóžnikom hieč, njekmémny šebi to psche lohke ani psche čezke čzinicž.

Rhodžmy ša Rhrystuškóm.

1. Šhto nam šadžěwa?
2. Šhto dyrbi naš wubudžecž?

1. Čžehodla pschindže přeni tych tjoch, kotrychž Matthej pišmanuwczennch mjenuje, k Jesušej? Jesuškome přědowanje na horje je něhdže móžny šaczisčez na njeho čzinito. Pschesjenosć mjes wuczomnikami je šo jemu šnano špodobala, kaž wuczomnik lubosće pschi wutrobje mišchtra ležecž, je šo jemu lubošne šdalo, wodnych jeho ducha šaczucž a pschi nim šebi lěpscheje prawdosće dobycž, šo jemu rjana myšl šdasche. Ale to běšche šahorjenje, kaž hdyž šo šłoma pali. Tak šebi džeknišchi džek hišchje někotry myšli a wón čze pola lubeho Šbóžnika jako dobrego paštrja jenož radosć šřěbacž, jeho lubosćime šlubjenja šlyšecž, jemu i nim k prawizy šedžecž a herbomacž wěcznu šbóžnosć. Tak šebi woni

řhodjenje ša Rhrystuškóm i rjanymi barbami wubarbuja. Ale čžehodla njepschindže k wopravdžitemu řhodženju ša tym Knjesom? Jesuž džesche k njemu: Lisčki maju jany, a ptaki pod njebjekami maju hnešda, ale čžlowjeka šyn nima, hdyž by hłowu pohilil. Tón mišchtr jemu njepraji: Budž mi witany, to mje šwjěšeli, šo čžesč ša mnu hieč; wón je jeho pošnał, šo njeje řhmany, we wohenju wutracž. Šchtóž njewojuje, njebudže řonowany. Jeho šlabosć běšche pschimišlivosć na šemške wobředženštwo, wón šo řchiza bojesche.

Druhi šadžewk šu šwjaski šwójby. To je wěšče řjenje, hdyž šo čzi, kofšiz šu jena šwójba, mjes šobu lubuja, ale k temu my nejšmy, šo bychmy šebi še šadžewkom byli na pucžu šbóžnosće, wjele bóle dyrbi kóždy na to hładacž, šo druhého šobu do njebjek pschinješe. A hdyž tón Knjes praji: Njeh mormi šwojich mormych řrjebaja, čze wón i tym prajicž: wostaj wšchitko, tež najnutrnišche šwjaski šwójby, hdyž tón Knjes tebe woła. Wěšo wón i tym pschitacž njecha, šo dyrbi jeho nanowe čžěto njepohřebane wostacž, ale pschi štarosćzi pohřeba a pschi řudženju a žarowanju wón štarosć wo šwoje wěczne žiwjenje šabycž njekmē.

Čžeczi šadžewk je šlabosć a njerosřudženosć, šo wot štarých šwjastow wottorhnyčž a kónž čzinicž i dotalnymi walchnjemi a i dotalnym žiwjenjom. To čze něchtó jenož junkrócž šwojemu šwucženju, šwojej šlabosćzi žimy byčž, čze šo wohładacž kaž Lotowa žona. Ale pschi tym pschindže wón pošdže a šo šašo šabudže. Čžlowjek wobrocjenje hacž na pschichodnu škladnosć wotštorczi a škónčnje

wjazy t temu njepšchindže. Dženša, hdyž wy jeho hłóš blyšchicze, nještwerdźcze swoju wutrobu. Druhi šebi myšli, so šo tať kručze wšacž nješmė, so dyrbja šo czėlu šadne dućczka wostajicž, ale tón šnjes se šwojim hrimotaznym šłowom šrijedža štupi: „Šadyn, kotryž šwojei ruzy t pluhej pšchiloži a wohlada šo nasad, njeje derje pšchihotowany t kraleštwu Božemu.

2. Čžericž a wabicz dyrbi naš strach, so móžemy šbože šhubicz. Šadyn t tyč tšjoch, hacž runje bėchu Božemu kraleštwu blifto, njeje nuts šchol, dokelž šu šebi pšchedolho t czėlom a t krowju radžili. Duž khwataj a nješomdž šo! Ty wėšch, šchto to rėka, na dwórnišchczo, t šlužbje, t dźelenju pošdže pšchincž. Šchto halle ma rėfacž, t nješestemu herbštwu pošdže pšchincž!

Duž kšhoble šhrabajmy šo! Čžezki drje je šapoczatt, ale šmuzitemu šo poradži. A šo šam pšchewinycž, pšchijnješe špokojenje a wulku mšdu. Šladaj na pšchiklad šwojeho šnjesa! Wón tebi pšchiwola: Mój kšchescžijano, ša mnu dži!

Je čžezto čži, ja prjedy du,
Čžu šwėru pomhacž tebi,
We bitwje, kiž šam šapocznu,
Čžu wobrocžicž šo t tebi;
Šly wojat, kiž njewojuje,
Šdyž wyšchšchi šam do bitwy dže.

Šamjeń.

Modlitwa pomha.

Šódž t mjenom „Kornelia“ šódžowasche pšches wulke atlantifke morjo. Šako bėšche nimale do šrijedž morja dojėla, pošbėhnu šo wulki wichor, kiž pjecz dnjow trajesche. Ludžo na šódži šebi myšlach, so šu šhubjeni. Runje pšchi najwjetschim njewjedrje, jako štrašchne žolmy šódž tam a šem njetachu, so lėtasche kaž šhniły kruč drjewa, šašmatachu šo šchtryki a plachty na hornim ščežorje. Tajka šchłoda dyrbjesche šo rucze wotštronicz: Ale wichor howrjesche šatrašchne, a na horny ščežor lėicz, šdasche šo njemóžna wėž, — šchtóž by jo špytal, by žiwjenje wažil. Šódžwodžer pšchikafa t krotka jenemu hólzej, so by horje šalėš. Bėšche to mlody, šchwizny pachol, lėdy 13 lėt štary a jeniczki šyn wudowy, kotraž bė šwojemu najlubšchinzej do šwėta hicž dowolila, dokelž mėjesche lėdy šama šo najėšcz.

Šako hólz tajku porucznošcz došta, šejma šebi šwoju čzapku, pohladowasche horje na šoncžl ščežora a šašo dele do šchumjazych žolmow, kotrež do šódže prafschu a t mokrej ruky ša nim hrabachu; potom pohlada na šódžwodžerja. Mału kšwilku womjelny; duž pak rjekny: Ša bórny pšchindu! — Wón khwatasche do šwojeje šomorki. Šo někotrych mjėšchinach šo wróczi; a nětk čžolpasche po šchtrnyšwym rėblu horje, rucze a bjes štracha.

Tón muž, kiž je nam tu wėž powjedat, štejesche delkach pšchi ščežorje a hladašche ša tym dźėščom, hacž šo jemu hłowa wjerčjesche. Njewjedro štrašchne šašhadžesche, wichor howrjesche a žolmy ščežor macžachu; ale naš hólz wišasche na rėblu, kaž czėlž na drasche. Ša šchtwórcž hodžiny bėšche šašo delkach, štrowy a čžerstwy a šmėjesche šo wješely. — Bohu budž džat! tamón rjekny; pšchetož jemu bėšche wutroba se štrachom tšchepjetala.

Šošdžišcho šo hólza prafšesche, hacž šo njeje štrachowat? Dw haj! hólz wotmolwi. — Šeho dla šy šebi tež tu wėž w šomorzy wobmyšlil, prjedy hacž dźėšche. Wobmyšlil šebi njėššym, hólz wotmolwi, ja čžych šo modlicž. Pšchetož myšlach šebi, živy tola dele njepšchindžesč, duž dyrbišch šo prjedy modlicž. A potom šo mi njestyškasche a šo tež njebojach. — Nětk prafšesche

šo tamón, hdyž šy šo modlicž nawuknył? Šólz wotmolwi: Šako bėch hišchcze domach, je mje luba macž to nawuczila. A hdyž do zušby dźėch, napominašche mje t štajnej modlitwje, so by mje Wóh pšched štrachotu šwarnowat; a to šabycž nočžu.

Macž je jeho šo modlicž nawuczila! Macž a šašo macž? — Ty luby hólce: powjedaj to našchim šerbškim macžerjam, so bychu šwoje dźėczki nawuczile šo modlicž, pšchetož tež te dyrbja won do wichora a žolmow žiwjenja. Derje temu, kiž móže šo modlicž!

Kroczenie sa Jesuřom.

Šłóš: Šesuka ja njepušchcžu —

Ša Šesuřom krocžicž čžu,
Šoržo žadam pšchi nim wostacž;
Wšchat pšchi šwėta Šbóžniku
Kadošcz, mėr a trošcht je doštacž;
Wšchitko, šchtož mje wobšboža,
Šeho miłošcz wobradža.

Ša šym jeho, wón je mój,
Lubošcz naju towaršchuje;
Ša čžap, wėcznošcz šwojei šmój,
D to dušchu bohacžuje!
Pšchetož jeho šašlužba
Njebješa mi wotanka.

Ššwėt by mi byl bjes njeho
Šeno hela, čžėmna jama;
Šdyž pak t nim tu wodžu šo,
Šchto mje potom tyšchi, tama?
Ša mam njebjo na šemi,
Šhodžu w šamej šwėtkošczji.

Šódžny kšchizž šo pomjeńšcha,
Wón jón šobu na šo kladže;
Duž šo džeržu wodžerja,
Tón mje wjedž po šwojei radže;
Š dowėru ja ša nim du
Š rjenišchemu pšchebytku.

Šucze du pšches žiwjenje
W jašnych honach, w čžėmnyh dole;
Wėm-li pak: wón šo mnu dže,
Štajam wšcho do jeho wole;
Šo je moja nadžija:
Wón mje wjedže do njebja!

K. A. Fiedler.

Wótczenasch ma wulku mój.

Šörup je male město w Šchleswigštej. Tam bydlešche špratny, bohobojny bur, kiž bėšche tež šmėrz a jednat. Šchtóž mėjesche wo wšy nětajku šforžbu, dyrbjesche t nej najprjedy t šmėrzej, so by tón, je-li móžno, tu wėž t dobrym wujednat. Šunu pšchindžeschtaj dwaj šuřodaj pšched jeho šub, kiž mėjeschtaj šforžbu, kotraž by, kaž móžesche šo do přėdka špóšnacž, jara dolho trala a ša kotruž by šo wjazy pjenjes šwudawalo, hacž bė winojta. Šeho dla pytasche jeju šmėrz t dobrym šjednacž a napominašche jeju t wutrobnymi šłowami, ale wšchitko bėšche podarmo; wonaj wostaschtaj štwjerdnjenaj. Šo temu burej do hłowy njechasche. — Šo někotrych dnjach da jeju šašo šawolacž. A jako hromadže šedžachu, a wonaj čžakaschtaj, so budže šmėrz wo šforžbje rėczecž pocžecž, dha wón džesche: Lubaj pšcheczelej a šuřodaj! Našchi wótzojo

wuspěwachu, prjedy hač wažny skutk šapocžinachu, nutny wótczenasch. My chzemy tež tak čžinicž. A na to ščahny žebi čžapku a štyknywšchi ruzy šo modlesche: „Wótcže nasch, kiž šy w njebješach, šwjeczene budž twoje mjeno!“ — A wonaj šobu prajeschtaj hač t šłowam: „Wodaj nam nasche winy, jako my wodawamy naschim winikam“, a hač do „Šamjen“. — „Nó, šužodaj“, džesche nětko bur, „chzetaj dha hišcže šforžicž?“ wobaj šhwilu wotmjelknyšchtaj, potom džesche jedyn: „Ša chzu mēr čžinicž!“ a druh: „Ša tež!“ a šawdaschtaj žebi ruzy a bēšchtaj šjednanaj. — Šchtó je jeju šjednaš, bur w Šurupje, abo wótczenasch?

Ssmilna wutroba namaka šmilenje.

Šowjedaičžko je stareje šranzowskeje wójny.

I.

W holi.

Šopoldnjo bēšche a šlónčžko štejesche hišcže šhētro wyšoko na njeju. W holi šnješesche tužny powētr a šwjata čžiščina; žadny liščžik šo ani njehibny. Mjelčžo šedžesche tež ptacžina na hašožkach a w šercžinje, jeno druhdy šlapasche dypak abo knóštoštasche špēšchna wjewjercžka.

Šajku čžiščinu ššchetorže wješele hwišdanje maleho pachola, jēdnacže abo dwanacželētneho, kiž po šchčezžy ššches holu džēšche. Šdžež nimo ššchindže, hladachu ptacžata je šwojich šhowankow a nacžahowachu ššije, ale došelž šo pachol wo nje nještarašche, ale čžišche šwoju drohu dale džēšche, wostachu šmērom šedžo, tyknychu hlojčžku šašo pod ššchidleschko a drēmachu dale. Wjewjercžki šunychu šo rychle hač na wjeršchi šštomow, hdyž šo jim hólčžez bližesche, tola njetrjebachu šo bojecž, ššchetož porēdko šo wóčžto t nim wobrocži. Špēšchnje špocržowasche dale ššches šelenty moch a pišany wrišš a pošhili šo jeno, hdyž prawje rjanu čžerwjenu truskalžu mješ šelentym liščžom ššchi šchčezžy pytny. Tu žebi wušchčžipny a derje jemu ššlodžesche. Wo druge šo nještarašche, tež niž wo rjane mjetele, kiž tam a šem na šlónčžnych ššlecžkach po pišanych ššwētkach ššletowachu.

Bēšche to pēkny hólčžez, na šwoju štarobu ššerje wulki hačž mašy, mējesche rjane, ššcheczšelne, lubošne woblicžo, dolhe brune wlošy, a čžēmne jeho wóčžko ššwēcžesche šo kaž kryštal. Šeho drašta bēšche doščž jednora: ššochla, ššaka a rubjane ššolowy, to bēšche žyła jeho pycha. Wón njebē žyle šam; ššlny, ššrēnjowulki poš jeho ššchewodžesche. Ššjany drje tón njebēšche: čžorne trundlate wlošy wišachu jemu wokoło hlowy a žyheho žiwota; ale mudry a ššwērnny bēšche, ššchetož hdyž šo w holi nēšchto pišny, dha naštajesche wušchi, poššluchasche a hladasche na šwojeho ššnješa, jako budžišche prajicž chžyž: „Šedžbuj a hladaj šo!“ — ale hdyž potom pytny, šo jimaj ničžeho šštrašchneho nješrošy, wiješche t wopuschu a bēžesche ššodla šwojeho ššnješa ššpēšchnje dale.

Šak bēšche šo jimaj wulki ššuch pučža minyž, jako t daloka nēšchto wutle ššalincža, ššchtož šo po ššhwili t hronami wošpjetowasche. Poš nacžahowasche wušchi, hólčžez pošasta a poššluchasche. Ššhwilu bēšche ššmērom, potom pak ššlincžesche ššašo kaž daloke, čžezke hrimanje, t wječžorneje šštrony lēža. Poš ššmórcžesche.

„Ššlupy ššhadla!“ rjekny hólčžez, „ššchto budže? daloke hrimanje; duž šo njeboj, Ššlawko! rucže poběž! nan na naju wēšče žžžom čžaka.“

Hólčžez džēšche dale a poš poššluchnyje ššledowasche. Dyp a dyp pak tola ššašo pošasta a poššluchasche, tamny hrimot šo jemu na žane wušchnje nješpodobasche, jeho mlody ššnješ pak teho dale ššedžbu nješesche.

Š lēža ššchicžahny nětko nēšajke ššlyne wonjenje, a pachol jo t wulkej radoščžu do šo ššrēbasche. „Ššej, Ššlawko!“ džesche wón,

„ja čžuju žžžom wuhelž; nětko bóršy t nanej ššchindžemoj. Ššpēšchnje, Ššlawko, ššpēšchnje!“

Rychle ššupaschtaj dale a ša někotre mješšchiny ššchindžeschtaj na ššwēklinu, hdyž bēšchtaj dwaj wuhelžaj natwarjenaj, t ššotrejuž šo ššurjesche. Ššodla šštejesche wulki, ššlny, ššchēroko ramjenity muž, poššchēd ššotrymž mohł ššnadno šo někotrny nabojecž, njebył-li wjedžal, šo je to wuhleč. Ššeho drašta a woblicžo bēšchtej čžornej wot wuhla a ššura a w ruzy džeržesche ššlny ššochor. Poš ššaschčžowkny t radoščžu a hólčžez ššawoła wješele: „Ššomhaj Ššoh, nanko! ja tu buch! a wjele dobreho wot macžerje, a wona wššchitko derje wobštara!“

Wuhleč, hdyž hólčž ššwojeho ššyna ššlyšchesche a ššchčžowknanje pša, poššchčži ššwój ššochor a wotmolwi t tošštym hlošom: „Derje, derje, mój ššyno, šo tu ššašo ššy! Ty móžesč mi hnydom wječžer ššchihotowacž; ja runje wot wuhelža woteičž njemóžu. Ššadžēšaj wohen a poššchirēj poššchipoššdnishu poliwku tam w tym hornžu; ta namaj t wječžeri doššahnje. Ššimasch mi dale ničž wo macžeri prajicž?“

„Ššaj, nanko“, wotmolwi hólčžez. „Šščžera bēšche ššlē domach. Ššwojazy bēchu do wššy poššchishli a ššjerichu, hdyž nēšchto bēšche. Šštež t nam bēchu šo namafali a chžychu mēčž pjenješy, jēščž a picž. Macž budžišche jim tež dacž dyrbjała, hačž runjež bēšche jim runu wērnosčž prajika, šo ššy padušchi a rubježnyžy a žani ššprawni wozazy; ale w tym ššchindže jedyn wjerški wyšchł a tón do tych ššlēpžow tola tak t teššatom ššjerjesche, šo wššchitzy t durjam čžčččachy, a ššotšž durje nješamafachu, čži t wotnom wuššchžichu.“

„Ššchłoda, ššchłoda, šo nješšym domach byl!“ wotmolwi nan. „Ale tak dha ššy do nascheje wješki poššchishli, kiž tola tak t boša leži! a ššajzy dha ššy byli? Ššjeje čži macž to prajika?“

„D haj, bajersžy ššy byli“, wotmolwi Ššan. „Ššrubny, nješmany lud, prajesche macž! Ale tón wyšchł je jich derje poššchitrył; jeho teššak je jeno ššchžez to wotššetowal na jich ššchērošch ššhribjetach, a ša hodžinu ššy wššchitzy se wššy byli.“

„Ššak, nó to je derje! — Ale nětk ššaj naju poliwku t wohenje; ša hodžinu mam ššwjatof. Duž bajersžy ššy byli; nó čžakajče, čžakajče, ja drje teho abo tamneho hišcže nadešdu, ale to božemje njebudže — nó, nó!“

Ššan t Ššlawkom wotešdu, a wuhleč ničž dale njeprajesche, ale ššbēhny ššwój ššochor kaž lohki ššjeschł, a jeho wocži šo džiwje ššwēcžeschtej. — woprawdže, bajersžy móžachu wo ššbožu prajicž, šo tehdy domach njebēšche.

Š maleje ššžžki, ššotruž bēšche žebi t dornow a ššochorow natwarit, wša Ššan hornž t poliwku a poššchistaji jón t wohnjej. Ša pošš hodžiny bēšche nan hotowy, poššoži ššwój ššochor do boša, džēšche t bliškej hrijebicžy, wucžiščži žebi ruzy a woblicžo a tak ššhdny šo na ššawku do ššžžki. Ššam poššchinyšče Ššan poššchirētu poliwku, ššotruž nan do drjewjaneje ššchlicžki wuššidny, a ššotraž jimaj derje ššlodžesche; ššbytk pak došta Ššlawk. Po wječžeri dyrbjesche Ššan hišcže wššchelle dopowjedacž, tola pak wjele wjazy njejedžesche.

Mješ tym šo ššlónžo ššhowasche a wječžorny wētr ššchēptasche t liščžom na hašošach. — Ššan poššluchasche nutryne na nēšchto a potom rjekny: „Ššano, nješšlyšchicže ničž?“

„Nē, ja ničž nješšlyšchu“, džesche nan, „hačž wēššik w hašošach.“

„Nē, to ja njemēnju“, džesche Ššan; poššladaj jeno na Ššlawka, tón tež ššlyšchi.“

Pošš bē ššwój čžrjop wulisał a čžuchasche nětk t nošom do powētra, mējesche prawu ššrēnju nohu poššbēhnyjenu a poššluchasche do teho boša, t ššotrehož wētr dujesche.

„Nó, ššchtoha mataj?“ woprašča šo wuhleč, „ja tola ničž

njebljshu, hacž sčeptanje liščja na sčtomach a spěw dróšny, kiž tamle swój wječorny kherlusč sanoschuje."

"Njebljshisch dha te daloke, daloke hrیمانje?" praschjesche so San. Blawf a ja bljshachmoj je duzy kem hižom, ale dokelž potom pschesta, dha njejschm niczo wo nim spomnił. Najpriedy hebi myslach, so je njewjedro, ale to drje schm so tola molil."

"Ja niczo njebljshu", džesche sašo wuhler, po tym so bēsche khwilu pošluchal; „twoje bljshenje je wótrische hacž moje! — Tola nětko — bēsche mi storo kaž — haj, haj — wěsch ty sčto, Sano, na Dubrawje najsterscho drjemo pusčžeja!"

"Ně, nano, ně, to bycz njemóže", snapscheczimi hólczez, „pschetož Dubrawa leži tam, a tamne wutke synčenje pschińdže runje s napscheczimneje strony. Najsterscho drje je njewjedro, wschaf bēsche dženska došč horzo."

Wuhler tschapsesche s hłowu. „Hrیمانje?" džesche wón. „Ně, to njewěrju; pschetož njebo je cziste a jasne, tež by wětšit wótrische duł. Čžišche — nětko mi tola bēsche, kaž bych něsčto sašljšchal! Njewjedro! nó, móžno by bylo, chzu na měšče wohladacz!"

Wón wudrapa s ruku dólczł do semje, lehny so, tak dolhi hacž bēsche, na semju, tak so s wuchom na dólczł pschińdže. San džiwajo pschihladowasche.

"Zyle prawje", džesche wuhler po krótkim pošluchanju. Spytaj to tež, Sano, dha hnydom wjazh bljshisch!"

San czinjesch kaž nan a pschitkóczy wucho do jamki. Sjawnne spodžiwanje wosnamjenjesche so na jeho wobliczu. „Nětk bljshu wjele jasnišcho", džesche wón, „semja so wopravdže tschaps! Božo mój, sčto to tola je, nanko!"

"Sčto budže hewaf, hacž bitwa tamnu stronu lěša!" wotmolwi nan, „a wutke hrیمانje nastawa psches kanony. Sdyž macž jutše kem pschińdže, pschinješe najsterscho wjele nowinkow. A twoji bajerszy so wěšče tež pódla!"

"Nanko, chzemoj tam dóncž!" sawoła San a postoczi; „chzyl sa žiwjenje rad bitwu wohladacz! niž, nanko?"

"Njebudž džiwny, hólczez!" wotmolwi wuhler. „Měnišch dha, so je bitwischczo tak blisko, so mohłoj tam sa hodžinu pschińcz? je to k najmjeńšchemu pjecz hodžinow pucža daloko, a bóršy směje hara kónz, pschetož czmicžka nastawa a w nozy so njebiju, wošebje hdyž měšaczł nješwěczy."

"Ale, nanko", wobtruczowasche hólczez, „ja bljshu hołf pschezo hišchče zyle jasne a Blawf tež."

"Haj wschaf, kaž dolho je trochu šwětko", wotmolwi nan, „ale čakaj jeno hodžinu, dha niczo wjazh njebljshisch!"

A nan mějesche prawje. Srom womjelsowasche dale a bóle. San čžišny so na semju, so by pošluchal, ale wscho bē a wosta směrom.

"Wěsch ty sčto", sapocža nětk wuhler, „bitwa ma kónz, ale je-li czi tak wjele na tym ležane, so by bitwischczo wohladał, wschafo móžemoj tam jutše rano dóncž. Ale k temu dyrbišch sahe na nohomaj bycz a duž je lěpje, so bóršy lehnycz džesch."

"Haj, nanko!" rjefny San jara mjěšelj, „ale wy mje tola rano w prawym čašu sawołacze?"

"Nano se šwitanjom", wotmolwi nan, a sa poł hodžiny bēschtaj wobaj w najtwjerdšchim spanju. Blawf pał, kiž bēsche so do durjow lehnył, jeju sčtyrinohaty stražnik, jeno drěmasche.

(Pschichodnje dale.)

Stary Flattich.

A staremu Flattichej, pobožnemu württembergskemu duchownemu, pschiwjedže junu bohaty kubler swojeho mlodeho šyna do wučžby a k woczehnjenju. Jako bēsche nan se starym fararjom kam, stor-

žesche temu šwoju nusu a džesche: „Mój šyn je zyle sašakly a štwjerdnjeny čłowjek. Wšcha wučžba, wschitko napominanje a khostanje bēsche hacž dotal podarmo. Sšym teho khlopza k dobremu napominal, šym jeho bil, s hłowom khostal, psched ludžimi pohabowal, ale niczo njeje pomhalo. Nětko praschjesche so Flattich, hacž njeje niczo druge spytal. Tón nau wotmolwi: Sa šym jeho pschi wodže a šuchim khlěbje sawrjel junu dwaj dnjej sa šobu. Šymu je dyrbial mrěcz, tón šly khlopz". Hišchče zly dolhi rhyf tajkich pospytowanych šrědkow šwupowjedowa tón kubler. Škóncžnje woprascha so farar, hacž je tež šwěru sa swojeho šyna a s nim so modlił. Kubler wusna, to njejschm hišchče čžinił. „Sdyž njejsče tón šrědk hišchče naložili", wotmolwi na to Flattich, „dha so njedžiwam, so bē wschitka na hólzowu kožu šložena próza podarmo." Flattich wobkhowa to džěczo pschi hebi, naložowasche šwój šrědk, a hlaj, tón pomhasche. S teho sašakleho čłowjeka bu dobry, pilny a džělawy muž, kiž je s wošebitym žohnowanjom sa šwojich šobuczłowjekow štkowal.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Njędželu 19. junija směje so, kaž šmy hižom wošjewili, šerbiske kemschenje w kščižnej žyrkwi w Draždžanach.

— Njędželu 26. junija budže Budyške poboczne Gustaw-Wdolfske towarštwo šwój lětny šwjedžen w Kluschu šwjecžič. Lubi Šerbja s wokolnosče, hotuječe so w prawym čašu na šwjedžen!

— Sdyž kóždy džej štyšknije k njebešam hladamy, hacž Bóh luby šnyes njebudže nasche modlitwy wušljšchecz a nam deschczil dacž, dyrbimy so tež troschtowacz, so je w druhich krajinach hišchče hórje. Pola Stargarta na wschě tsi njedžele krepka deschczika padnyła njeje. Malětna rožka hinje džej wote dnja. S Meklenburgsčej pschu: Futrowe žně so šnicžene a hdyž bóršy deschczil nješchińdže, njebudže s rožkowymi žnjemi hinał. Wschitke pschěrowy na lukach so wušhke. S krajiny pola Brignity pschińdže powjescz: Sow je šuchota, kaž lěta dolho byla njeje. Kožki maja šrudny napohlad. S Neuschčeczinskeho wokrješa pišaja: Wot kónza haprleje so tudy krepki deschczika pschischlo njeje a semja je kaž wušmalena. Džeczł šhněje. A temu pschińdu hišchče nózne šmjerski po wulfej horzocze, kiž je wodnjo byla. Šrudne to powjeseče. Bóh chzyl so dale mišoščiwje bóršy nad nami šmilicz.

— Sdyž je tole lěto tak šuche, bēsche psched 100 lětami to lěto jara mokre a runje w tym tždženju wulka woda we Łužizy wot 13.—17. junija 1804. Wulka woda je tehdom wjele škody nacžiniła. Mosty buchu potorchane. W Budyščinje je woda na Židowje 22 twarjenjom šobu storhnyła a jedyn mlyn je 16 kšodami. Pschi starym hospitalu šwjateho ducha je dženska hišchče wosnamjenjene, tak wyško je woda postupowala. W Saganje je so zly mlyn šobu storhnył a mlynk, kiž s nusu žiwjenje wukhowa, dyrbešche pschihladowacz, kaž jeho žona a 5 džěczy we wodže kónz wšachu. Na mošče w Saganje je 42 ludži wo žiwjenje pschischlo. W Saganškim wokrješu tepi so 42 ludži. 14. junij 1880 dopomina na wulke pschelamanje mróczelow, kotrež hebi w pruskej Łužizy 70 woporow žadasche; w šakškej Łužizy 63 čłowjekow w žolmach šmjercž namaka. 231 twarjenjom bu šnicženych, 680 wobšchodženych. Šškoda wučžinjesch nēhdže 1½ millijona hritnow.

K rozpominanju.

Tak dołho hač duša sebi trošta w swětnych wěcach pyta, dha žaneho měra njezměje.

Sy-li spěwał,
Pilnje dźelał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař měrny
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swérnje dźelaš
Wšedne dny;
Džeň pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čé!

F.

Serbske njedzelske karpjena.

Wudawa so kóždu kobotu w Smolerjez knihicziščječni w Budyschinje a je tam sa schtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

4. njedzela po swjatej Trojizy.

Mat. 7, 24.—27.

Wšes pschirunanje tón knjes rěči. Wón čze naš
s tym pschirunanjom psched tym sathowacž, so njebychmy
jenož po swotownym waschnju kšesčizjenjo byli, ale kšes-
čizjenjo se skutkom a se žiwjenjom. „Teho dla,“ wón
rjetnje, „shtož moje słowa słyschi a je čini, teho pschi-
runam ja mudremu mužej, kiž je swój dom na skału
wutwaril.“ Tajki twar wutraje tež w desčeziku a nje-
wjedrje. So sbóžnik wo twarjenju na skału rěči, drje
so nam džiwno sda, dokelž my swoje twarjenja na skału
njetwarimy, ale na to hladamy, so so dobry satožk kladže.
S tym pak w słubjenym kraju njeby dosč bylo, pschetož
wulke desčezje semju wjele lohečow hluboko rosmotaja a
twarjenje bjes tajkeho skalineho satožka by hromadu pad-
nje. Teho dla so tam tež města na hory natwarjene.
Tajkeho, kiž je swoju kšezu derje natwaril, staja sbóžnik
napschecziwo temu, kiž kšezu na pěst twari. Hdnyž desčez
a woda pschindžetej, twar padnje. To je tón, kotryž drje
Bože słowo słyschi, ale jo nječini.

Khrystuš kebi žada, so bychmy kšesčizjenjo
byli se skutkom a se žiwjenjom.

1. Szamo słyschenje je twar na pěst;
2. słysčecž a jo činič je twar na dobru skału.

1. To so nam wěricž njeha, so mohli w našchim
rozjašnjenym čažu hiščeze tajzy njemudri ludžo byč,
kotsiž swój dom na pěst twarja. A tola tak je, hdnyž tež
niz pschi twarjenju semskich domow. Tam so hluboko

ryje, so by twarjenje dobry satožk mělo. Ale druhe domy
wšednje hromadu padaju — to drje psched čłowškimi
woczemi sjawne njeje, ale słyscha do snutkowneho žiwjenja.
Na kwěče je dosč tajkich njemudrych ludži. Njemudry
je tón, kiž Bože słowo słyschi a nječini to kamo. Sšto
činja čzi, kiž so Bože słowo słyscheli? Wosmu jo kóbu
do žiwjenja? Dadža so wot njeho khostacž, troštowacž,
pohylnič k wojowanju pschecziwo hrěčeje? Szmy my
mudri? Žadny čłowjek so pohylnič njemóže, kiž jedž
wot so storka, hacž runje wě, tak ma jěšč, so by so
nashčizil. Žana duscha njebudže sbóžna, kiž Bože słowo
słyschi a po nim nječini. Wona twari na pěst. Čzeho
dla to činja? Dokelž so to lóžo čini a žaneje prózy
njetreba, hacž hluboko rycž. Szamo słyschane słowo
duschi žaneho njeměra nječini. To móže duscha směrom
dale spacž. Haj, woni kebi myšla, so twar kšesčizjanstwa
twjerdže stej. To wjele lět dže s tajkim žiwjenjom. Hdnyž
pak desčezil srudoby pschindže, hdnyž wody snutkowneho
spytowanja schumja, wichor pschecžehanja abo kmjertna
nusa so pschibližuje, potom tajki twar hromadu padnje;
sšto je potom čłowška mudrosč, kotryž je čłowjek wysche
Khrystušowych słowow staja? Kajki je twój twar?
Budžmy mudri a niz njemudri!

2. Sbóžny a mudry je tón, kotryž Bože słowo
słyschi a jo čini. Sšto pomha tebi, so ty wěsch, so so
na wopacžnym pucžu, kotryž do sčozenja wjedže, hdnyž pak
ty tola po starym pucžu dale čehnjesch? Kóžde předomanje
tebe sažo na prawy pucž pokasuje. Na dobrej woli leži.
Nascha wola je lěnja. Budž mudry! Hdnyž so na

šwjatym měsće, mjelcž temu Knjezej, so mohł tón Duch w słowje šwjó stutk w tebi sapočecz. A hdyž tež tón Duch kručje pschima do stareho człowjeka, poddaj šo. Tón Knjes njecha žaneje swjerschnoscze, ale zyle šchesczjanstwo. Tón Knjes žada šebi skutki a žiwjenje. Jenož teho, kotryž šo jako Jesušowy wuczomnik se skutkom wopofasuje, Šbóžnik na skalu šaloženeho mjenuje. Kajka je to skala? To njeje lohkomyšlne žiwjenje — mi Šbóžnik praji: **Wojujcže!** Čžinčže, so byšchcže šbóžni byli, i bojoscžu a se rženjom. Šaložk je Jesuš Khrystuš. Wo tym šaložku praji: „**Ša krej a prawdoscz Khrystuša je moja drašta pschistojna.**“ Čžłowjek, kiž šo ša šwoje czělo stara, šebi šwoju draštu tajku wobštara, so móže šo ša šymny a czoply čžaš woblekacz. Šaf tež my njechamy šrudobje čžetacz, ale šo šylnicž, ju i čžichej myšlu njescž. Wo to prošycž njekmješch, so njeby wicher łódži twojeho žiwjenja hrosyl, ale šo by Jesuš pschezo pola tebe na łódži byl. Čžinjerjo teho šłowa šu prawi mudri twaržy. Šchtóž po jeho šłowje čžini, čžuje, so wón šam nicžo njeje, hdyž šo Khrystušej njepodda. Šotom njech štrachoty pschindu, wěstoscž hnady wostanje. Šiches čžinjenje Božeho šłowa wuczomnik Jesušowy se šwojim Knjesom nutrnje hromadu šrosče, so jedyn wot drugeho pusščezicž njemóže — skala niz wot doma a dom niz wot skaly. Bože šłowo do žiwjenja, to je prawy pucz. Jesuš naš k rošbudženju wola. Čžzemž bycz mudri abo njemudri? Mudri, kiž Bože šłowo čžinja a plody njeku, k wěcznemu žiwjenju pschindu. Šamjen.

Jesuš, moje šnamjo.

(Šhěrlušch njeboh Šandrija Šróška, w šwojim čžazu šararja w Šudestezach, i jeho předomanja na njedželu Škuli 1838.)

Šłóš: Wachuj prawje, hdyž ta hnada —

Hdyž šchto rěczu, hdyž šchto čžinju,
Knježe, dha mje nawucz šam,
Šacž tak, kaž mój Jesuš, mēnju,
Šacž ja na njoh' šedžbu mam.

Ššym ja jemu, kaž ja šhodžu,
Še žiwjenjom špodobny? —
Hdyž šo pódla i hrěchom wozžu,
Šslužu ja jom' jenicžy? —

Du ja ša nim, hdyž wón šhodži?
Abu pytam jeno to,
Šchtož tu čžělu derje šłodži? —
To mje nawucz, Jesušo!

Daj mi nam'šacž čžescž a radosč
Še tych štopach ša Šobu;
Ššchepytaj wšchak moju žadosč,
Daj, šo šleho njemyšlu.

Ša Šobu čžzu šwěru šlědžicž,
Šušču i čžělom Šebi dacz,
A tak dołho šo tu šědžicž,
Šacž mje budžesch k šebi wšacz.

W Knjesownmaj rukomaj.

Jesaj. 49, 16. Šlaj, do rukow šym ja tebe šapšak;
twoje murje šu štajnje pschede mnu.

Ššym, Knježe, w Šwojich rukach;
Njech pucz tež štrachny je,
Wēm, šchto mi murja je.

Ššym, Knježe, w Šwojich rukach,
Šwój jandžel šo mnu dže,
Mje šwěru štražuje.

Ššym, Knježe, w Šwojich rukach,
Šam trošcht a wješelosč
A žohnowanja dosč. —

Šaj, ja šym w Šwojich rukach,
To Šy šam prajisch mi —
Š tak to wošchewi!

Šaj, ja šym w Šwojich rukach,
Šo wšchědnje nashonju;
Šuž šo tež njeboju.

Ach, šdžerž mje w Šwojich rukach,
Šmój Šesu, i miłosču,
Šacž šbóžnje doščžu.

Ach, šdžerž mje w Šwojich rukach,
Šjech Šwój ja wostanu!
Ša Šebje njepusščžu.

Šurij Šitawški.

Dawanje njekhudži.

Šedyn rjemješliski mišchtr powjeda: „Ša šym najprjedy, jako šo šamostatnje etablěrowach, čžęte čžazy pschětracz mēl. Ššwoju wěž ja rošymjach a tež bjes Boha šwój pucz njendžěch. Njedželu ja k dželawemu dujej njecžinjach, ale džěch še mišchi, tola wo Božim žohnowanju wo šwojim rjemješle malo šacžuwach, tu džěšche škerje našad dylši do přědka, žane wotebjerarstwo nočžyšche šo namakacz. Šuž šaklyšchach ras w jentym předomanju šłowo, kotrež mi na wutrobu padže. Šřědar šo praschěšche, hacž dha tež něšchto ša teho Knjesa a ša pschitkad jeho šralestwa čžinimy. Ša to hacž dotal hišchcže ženje pomyšlil njeběch, a běch-li tež druhdy šhudemu abo nekajkemu dobroczěštemu wustawej šcherpatku dał, dha njeběch to tola ženje Knjesa dla čžinil. Ša wšchědnje tu proštwu špěwach: „Ššchindž k nam twoje šralestwo!“ ale nětko šo šale modlitwa jako wobškoržba pscheczimo mi posběže, dokelž šo i hubomaj modlach, wo čžimž moja wutroba nicžo njewjedžišche. Ša dyrbjach šebi pomyšlicž: haj njedžiwaj šo, hdyž žaneho žohnowanja njepytnejesch, twoje šamšne modlenie dže psched Bohom pscheczimo tebi šwědcži! Šušamu šhodžinu bu mi jafne, to ma a dyrbi šo pscheměnicž. Ša temu Knjesej šlubich, wot šbóžneho ša šriwnow, kotrež niz jako čžisty dobytł, ale i žyla jako rjemješliske dołhody psches mojej ružy džěchu, dyrbjěšche šo šriwna pschezo ša dobroczěške šamery a ša Bože šralestwo postajecz, a wot teho čžaza šem, šo šo tak čžinju, Bože žohnowanje nade mnu wotpoczjuje. Šwoji wotebjerarjo šu tak pschibywali, šo nětko še šchescžimi pomoznikami dželam, a psches wšchelake wobštejnosče a pomery je moje wobšedženstwo, kotrež šebi psched lětami šupich, tajku placzimowšč dozpił, šo mohł je wo tyšazy dčóšchjo pschedacz. Ša hišchcže dženša še šłowa žohnuju, kotrež šym tehdy šlyšchal.“

Ssmilna wutroba namaka šmilenje.

Powjedańczo se stareje franzowskeje wójny.

II.

Budźeje šmilni, jako tež waiš Wóczez šmilny je.

Na ranjšim njeju potajowachu šo přenje serja. Wuhleř postanywšchi sapschimny ruku šwojeho šyna, šo by jeho wubudził.

„Šaj, nano!“ rjekny Šan trochu spižy, „je hižom tak daloko?“

„Šzo wě! Šano, duž rucze stawaj!“

Š wobemaj nohomaj postoczi Šan, trějesche šebi woczi a pschimny ša šwoju draštu. Na to bēžesche š hrjebicžy, mješesche šo a potom pschimndže š naney a džesche: „Nětk šym hotowy!“

To wšcho trajesche něhdže pjecz mješčinow. Šan samšny hětu a nětk džěšchtaj psches holu, štrowy, čerštwy powětr šrěbajo. Šlawš paš bēšasche wješele šchčowkajo tam a šem.

Běšche to krašne ranje! Šoša šchemjesche šopjesčka a štwjelčža, powětr bēšche tak šhlōdny a šlōki, hola wubychowasche šlōdke wonjenja, ptacžki, kiž bēchu wčžera w pošodniškej horzocze ša liščjom šo šhowale a mješčžale, šletowachu nětk špěwajo a wyskajo po haložkach, a še wšchěch štronow šlincžachu jich špěščne lube šhěrluški.

Běšche to wješele, tajke psches holu pucžowanje, a Šan šacžuwasche to š žykej wutrobu. Šeho wōtre wucho šlyšesche šōždy šynš, jeho šašne wōczko widžesche šōžde šēžne štworjeničžo pschi pucžu. Šōn widžesche a šlyšesche wšchitko, a druhdy wōn šasta, šo by nana šedžbneho ščiniš na rjany šlōš drōšny abo na šifolenje šylobika pschi rēcžy, abo wōn pošajowasche jemu paš wjemjercžku, paš šornu, paš liščku abo drugeho hōššeho wobudlerja.

Šako bēšchtaj tak dobru hodžinu pucžowaloj, dha šlyšeschtaj, šo Šlawš njedaloko šylnje šchčowka.

Šan pošasta a džesche: „Šchto-tež-to tola ma, šo tak haruje?“

Šan wotmolwi: „Še najšterje nekajšeho jēža namakaš. Wšchako wēšch, tak tehdy šakhadža. Šušnje do njeho, šrani šebi hubu a čžeri potom haru, kaž njemdry. Nješch šchčowka, tōn šlupy šhadla! Šdyž pošalu pošndžemoj, dha naju wēšče doščehnje.“

„Šchžu jeho š najmješšchemu šahwišdacž.“ džesche Šan a šahwišda tji raji na palž, tak šo daloko po holi šlincžesche. Na mēšče pschesta šylnje šchčowkanje. Šonaj paš džěšchtaj dale po mješkej šēžnej šchčezžy. Šo malej šhwili pschihna Šlawš, škwlesche wokoło šwojeho knjesa a škobasche š hubu jeho draštu.

„Džiwny šhadla, wostaj mje na pošoj!“ džesche Šan a štorlasche pša wot šo. „Njemyšli šebi, šo je to pēšnje, tak po šēžu wokoło šetacž! „Dži mi, dži!“

Šyšl paš njēndžesche, ale hladašche tak nutrnje na Šana, škwlesche šašo, škobasche jeho šholowy, pošladowasche do šofa, š šotrehož bē pschischol, a šchčowkasche wōšpjet.

„Ale šchto jeno mašch, Šlawko?“ džesche nětk wuhleř a pošasta. „Nješčini dha tak šlupje! Šy tola hewaš tak njerosomny wješšy. Šsy šnadž šajecžka w jeho šēhwje došahnyš a šadajil? Šōj, pōj a njebudž šlupy!“

Šōn džesche š Šanom dale, ale poš wōšta štejo, poššny wopušch, nahili šlowu a škwlesche tak žalōšnje, šo wonaj šašo šastaschtaj a džiwajo ša nim šo wōhladowaschtaj.

„Tōn poš drje tola něšchto ma!“ džesche nětk wuhleř. „Šladaj jeno, tak tōn šlupy šhadla na naju pošladuje, kaž by naju pošpčž chžyl, a nětko wōčžo bēži! Šlawko — hđže dha čžesč?“

Šlawš šo wōhladny, šchčowkasche, bēžesche šašo šručh, wōczi šo, bēžesche šašo, šo pschi tym wōhladowajo, škwlesche, wjergotasche š wopušchu, pschibēža šašo w šfoku, škobasche Šana ša šholowy, šchčowkasche a bēžesche wōšpjet na šof do šēža.

„Šano,“ džesche nětk Šan, „tōn čže šawērnje, šo dyrbimoj

ša nim, a mam ša to, šo je něšchto wažne namakaš, hewaš wēšče šo takle njeby šadžeržal. Čžemoj jemu wolu čžinicž, wšchako wjele njeshčomdžimoj.“

„Nō, moje dla!“ džesche nan, „dha pōj!“

Šdyž Šlawš widžesche, šo ša nim džetaj, pošfoczi kaž njemdry, šchčowkasche wješele, čžerjesche dale, dužy šo ša nimaj wōhladujo. Škōncžnje šfoczi do hustych šekow a šchčowkasche, šchtož mōžesche.

„Šam je, nano,“ džesche Šan. „Nětko bōršy šhonimoj.“

Šonaj došwaschtaj šo psches husečžinki a pschimndžeschtaj na malu šēžnu šuku. Šaž pschitowanaj wōstaschtaj tudy štejo. Šod štarým dubom šrjedž šucžki ležesche čžlowjek, jeho blēde wōblicžo bēšche š šrwju wopanzane, woczi mēšesche šandželenej, jeho poščna wōjeršta drašta bēšche majana a rostorhana. Šōn šo njehibasche a po šdacžu bēšche morwy. Šlawš štejesche pschi nim a želniwje lišasche jemu ružy.

„Mōj Šožo, šchto dha to je!“ wupraji wuhleř po šhwili.

„Čžlowjek, wōjerški wyschš!“ šawoša Šan. „Tōn wōšhi muž je wēšče čžefanz. Šanko, temu dyrbimoj pošhacž. Šōn je šnadž jeno ranjeny!“

„Njeprajesche ty, šo šu to Šajerojo byli, kiž chžychu wčžera našcha šhēžku wurubicž?“ džesche wuhleř.

„Šaj, nano! ale šchto ma to š tutym čžlowjekom?“ wotmolwi Šan.

„Njemidžišch dha?“ wotmolwi wuhleř. „Nješwēdčzi jeho šabat šašnje došč, šo je to Šajer?“

„D nanko, a je-li tež Šajer, wōn je tola tež našch bližičhi, a wšchitžy drje tola tež jenaf hrošni a hrubi nješšy. Šaj, nanko, šnadno je to tōn šamy wyschš, kiž wčžera macžeri pošhacš!“

„Šluposčž,“ wotmolwi wuhleř, „čžeho dla dyrbijaš to runje tōn šamy byčž? Ale wšcho jene — jedyn je nam došrotu wō pošajal a to čžemoj na tutym wōtrunacž. Šowle, wšmi moju bleschu a liš jemu něšotre šapki do huby a namasaj jemu čžolo a španje, dha najšteršcho šašo š šebi pschimndže. Ša čžžu mješ tym něšotre šchtomiki pošubarč a pošyšla wudžēlacž, šo mōžemoj jeho domoj donješčž, pschetož tu wōstacž njemōže!“

Šan šlafny šo š wōšhemu ranjenemu a čžinjesche, šchtož wjedžesche, šo by jeho šbudžil. Škōncžnje šo to jemu radži, wyschš wotewri woczi, šabōrbota něšotre njeshošymliwe šlowa, ale potom šapadny do přjedawšesche wōmory.

„To ničzo njeshčodži“, pošyšli šebi Šan. „Žiwny je, a hdyž jeho w naju šhēžy a we ložu šmējemoj, dha budže jemu bōršy šēpje.“

Šošyšla bēchu hotowe, wonaj pošožišchtaj jeho došladliwje na nje a njeheschtaj jeho. Šanej drje bē to šhētro čžēžko, tola paš njepišny ani šlowčžka.

Šschipōšdnju pschimndžeschtaj š wuhelžomaj, donješeschtaj ranjeneho do hěty a pošožišchtaj jeho tak mješžy hacž wjedžeschtaj a mōžeschtaj. Šan šny jemu rany š wodu a pašenzom, wōbali je a šapasche jemu něšchto čžerštwesche wody do huby.

Šakle nětk wocžini ranjeny woczi a džesche: „Wōdu! šubaj čžlowjekaj, picž, picž!“

Šyšle bēžesche Šan po wodu, pschinješke a džeržesche ranjenemu šanku š hubje; wōn pijesche a bēšche widžecž, tak derje jemu to čžinjesche. Šši šróčž bēšche šo napiš, potom padže šašo našad a bōrbotasche: „Džaf Šamaj! došraj čžlowjekaj, džaf, šo pošhaschtaj ranjenemu!“ Š mješ tym bōrcžesche šašo šlowa, kaž š drugeje rēcže. Šeho dla woprašcha šo jeho wuhleř, hacž dha wōn šajerski nješje?“

„Nē“, džesche tōn ranjeny, „šym Šuša; šym paš do franzowskeje šlužby šupiš a bēch wot šhēžora š šajerskim jēšdnym pschēšadženy; wčžera buch ranjeny, mōj šōn šo šplōšcha a nětk njewēm, tak šym pschischol do hole a š šonja. Šataj mojšeho šonja?“

„Ně, wascheho konja nješmój widžaloj,“ džešče wuhleť, „ale budźče směrom, teho najskeršcho namakamoj. Nětko chzemoj najprjódzy sa waschimi ranami hladacž. Macže hiščeže druhe rany, hacž te we hłowje?“

„Njeměrcju“, wotmolwi Ruža. „Njecžuju nicžo. Ženo picž, picž!“ A Jan pschinješe polny hornž wody a da jemu. Wón piješče a njewostaji ani kapku. „O džaf, wulki džaf“, wón džešče, „nětk je mi wjele lěpje! Ženo hłowa nje boli a šym jara spróznj.“

„Dha spicže“, džešče wuhleť, smějemoj na Waš fedžbu, duž móžecže směrom spacž. Chzecže šnadno prjedy něščto jěcž?“

„Ně, šo džafuju“, wotmolwi wón a položi hłowu twjerdže do hłowaka. Sa dvě minucže bě wušnyl.

Nětko, Jano, mohł ty sa tym konjom pohladacž, hacž by teho šnadno namakal“, džešče wuhleť k šwojemu holzej. „Šdyž Blawka šobu wošmješch, drje jeho lohko namakášch.“

Jan běšče hnydom šwólnoy a wotšali šo k Blawkom. Sa dobru hodžinu tu sažo běšče a wjedžešče konja sa wušdu. Tón mudry poš běšče jeho wušlědžil. Wón pschinwasa rjaneho konja do hłódkla blisko hěty a šastara jeho k wodu a trawu.

Wošrjedž popołdnja pschińdže macž. Wona nješešče cžežki korb na šhribjecže a w nim wšhelku žyrbu na žyly tydžeń sa nana, dofelž běšče wješta, hdyž hewak hdylešče, tak daloko, šo by wšchědne pschinoschowanje wobcžežne bylo. Šdyž bliže pschińdže a teho konja widžešče, džiwasche šo jara, hiščeže bóle pať, jako mlodeho wyschka pytny, kiž w hěcže špasche.

„Šejom Šhryščeže!“ šawoła, hdyž bliže pohladny — „mužo, to je tón šamšny wyschł, kiž je nje wčera k rukow tych hrubych wojakow wumohl! Šaj, ja šo njemyšlu, špóšnawam jeho na blusnje na prawym lizu! Šj, mužo, to je šprawy mlody knješ! Jan drje je cži powjedať, tak je tych paduchow mlócžil?“

„Šaj, haj, ja wěm,“ džešče wuhleť šo džiwojajo. „Ale to je tola džiwnje, šo šo to takle trjechi. Nió, ja budžich tak tež šwoju pschišluschnošč jako šchescžan dopjelniť, ale nětko, hdyž to wěm, jemu wěšče na ničim pobrachowacž nješmje.“ —

A nanajluboščiwjšcho šu šo po nim horje brali a jemu pošlužili, hdyž a kaž šu wjedželi. Wošebje Jan njepschińdže wot njeho, ale dopjelni ruče a wješele kóžde, tež te najmješšče jeho požadanje a cžinjěšče wšcho, šchtož móžešče jemu na woczomaj špóšnacž. Sa to měješče jeho tón mlody wyschł wutrobnje lubo a njemóžěšče došč šłowow namakacž, šo by šwoju džakownošč wuprajil.

Ššchi tak dobrym a fedžbliwym wothladanju polěpschowašče šo k našchim ranjenym jara derje, a sa dvě njedželi móžešče šwoje šhoroložo wopuschěcžicž a sa tři njedžele na konja šo šhdnyčž.

Nětk nočnyšče dlěje próšdnj wostacž, ale sažo k šwojemu regimentej šo wrócžicž; šam šebje a šwojeho konja pschinješe do dobreho porjadka, a junu rano wupraji, šo je cžaf w Božemje prajicž. Še šylšami we woczomaj wupraji šwój džaf sa wšchu luboščž, kiž běchu jemu wopokafali, a proščešče šprawyho wuhlerja, šo by móščen k pjenješami jako male wopokafamo jeho džakownošč wšacž chžyl. Ale wuhleť ju njewša. Nětko tón wyschł njewjedžešče, šchto by cžiniť. Šhwilu šebi rošpomni, potom wotpiny šwoju jaku a wucžeže dukat k wuščkom, kotryž na šlotym rječžasfu sa šchiju noščesche. Tutón pošćicži Šanej a džešče: „Wšmi tole sa dopomnjeťku, šo nješabudžešch šwojeho džakowneho pschecžela. Moja macž je mi jón darila, hdyž běch mały hólčez, nětk darjam jón Šebi. Šapowjedžicž šo nješmješch.“

Jan wša dukat k wuščkom na rječžasfu a wupraji šwój džaf. Nětk dyrbjachu šo rošžohnowacž. Jan plakašče jere šylš, dofelž měješče teho wyschka wošebje lubo, tež tutón pytašče podarmo

šwoje wutrobne hnuče potajicž. Wostacž njemóžěšče, duž šydnj šo na konja, pschwoła hiščeže juntrócž w Božemje a wulki džaf a — wotjěcha. Wórsny běšče w holi a woni jeho dale nje-widžachu.

Lěta šo minychu, — nan a macž běšchtaj teho mlodeho wyschka šnadno dawno šabyłoj abo špomnišchtaj jeno porědko na njeho. Jan jeho nješapomni, dukat k wuščkom wšpasche jemu sa šchiju a dopominašče jeho wšchědnje na jeho pschecžela. Wón měješče jeho w dobrym wopomnjenju, hacž runje njewjedžešče, hdyž je, abo hacž je hiščeže živy.

(Ššchichodnje dale.)

Luther a jeho mandželska.

Šako běšče Luther w pošlednich dnjach šwojeho žiwjenja w Šislebenje, pišasche jemu jeho mandželska jedny staroščiwny list po druhim. Teho dla wotmolwi wón drje žortniwje, ale tež k wulkej wěrnosčju, šo by staroščow šo wostajila: „Wóndano je w šhěži, w kotrejž bydlu, šo wulki kamjeń wotwalil a dele padnył; ja šo boju, šo šy jón ty wotštarala.“

Wšhelake k bliska a k daloka.

— Šańdženu njedželu měješče šo w šchiznej žyrtwi w Draždžanach šerbške kemschenje. Šserbja běchu šo k Draždžan a šwokolnoščje w bohatej liečbje šeschli, lube Bože šłowo šlyšecž w drohej macžernej rěči. Šředowanje dđeržešče knješ šarať rycžer Šakub, wodžer Draždžanškich šerbškich kemschenjow. Špowjednych běšče 138; mjenujžy 48 mužškich a 90 žónškich.

— Ššchichodnu njedželu popołdnju budže Šustav-Šdolšski šwjedžeń, kaž hižo šjewichny, w Šlufšchu. Šserbja k wokolnych wšow njech šu hiščeže juntrócž na njón dopomnjeni, šo bychu tón šwjedžeń bohacže wopytali a šebi wutrobu šahorili sa našchu drohu ewangelišto-lutheršku žyrtvej. Na šerbškim kemschenju budže knješ duchowny Šlowy k Buděštez předowacž.

— Našch lubowany kral Šurij je psches Božu pomož sažo tak daloko wotšhoril, šo je šo do Šmškich kupjelow podacž mohł.

— Šdyž hacž dotal wo tym šlyšchachny, šo šo žony sa lěkarški wuwucžuja, šlyšchimy k Šendželskeje něščto cžišče nowe, šo je šo knješna sa duchownku wošady wušwolila a to knješna Šertrud k Šekold k Šhorna w unitańškej wošadže w Leizešter. Š wušwolenju běšchtaj šo hiščeže dwaj mužškej duchownaj porucžiloj, ale wošada žónšku wušwoli.

— Mlade holžy dadža šebi k wjetšcha, hdyž šo woženja, položju pschinoschkom sa šawěščenje psche invaliditatu a sa starobnu rentu wuplacžicž. Še pjenješy šo pschetřebaju a wone njewopomnja, šo dobre prawo k rukow dadža. Nječy šebi tola to ju rošmyšla, kajki wužitk móže sa nich mēcž, hdyž pschinoschki dale placža. Duž by dobre bylo, hdyž bychu štamnižy, hdyž šebi tam po wopišmo k temu pschińdu, je na to dopomnili, šo bychu radšcho na pschichod myšlile. Dobry škutk je měšchčanosta w tym nastupanju cžiniť, hdyž je tak naprawil, šo šlubjeni, hdyž pschpowjedanje škasaja, lečžaze šopjeno do rukow doštanu, w kotrymž šo jim wažnošč dalešawěščenja rošestaja.

„Šombaj Šób“ njeje jenož pola knješow duchownych, ale tež we wšchěch pschewawarňach „Šserb. Šlowin“ na wšach a w Budyšchinje doštacž. Na šchtwórcž lěta placži wón 40 np., jenotliwe cžiščla šo sa 4 np. pschewawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džělať,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělať
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čé!

F.

Serbske njeđzelske łopjena.

Wudawa so kóždy kobotu w Smolerjez knihicziščerńi w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

5. njeđzela po swjatej Trojizny.

Mat. 13, 44.—46.

W spěwarškich mamy dwaj kherluschej, kotraž bebi po šdaczu napschecziwo rěčitaj. Tón jedyn so šapoczńje: „Do lóžko njei, so kšesczan bym“ a druhi: „Do čezko njei, so kšesczan bym.“ Wobaj staj wot jeneho kherluscherja a wobaj mataj prawo a wobaj kšuschataj hromadze, nam pucž šboža pokasacž. „Do čezko njei, so kšesczan bym“, hdyž bebi na to myšlimy, so je so Boža hnada w Křy- stufu šjewila a chze nam blisko štipicž, haj, to je schaz na polu a dobra parla. Ale wěšo, my dyrbinmy schaz namakacž a wobarnowacž, parlu pytacž a kupicž. Naischej pschirunani so wošebje k temu hodžitej, dwojaku wěrnosčž w tymaj rjanymaj kherluschomaj nam pokasacž:

„Do čezko njei, so kšesczan bym“ — a tola:

„Do lóžko njei, so kšesczan bym.“

1. Schaz tu je, — ale jenož sa teho, kiž jón šbožownje namaka;

2. parla je dostacž, — ale jenož sa teho, kiž so šmuži, ju kupicž.

1. Wospjet je njebjeske kralestwo podobne šthowanemu schazej na polu, kotryž čłowjek namaka a šthowa jón a woteńdže š wjekełoscžu, kotruž wón nad nim mějesche, a pscheda wschitko, šchtož mějesche, a kupi bebi to šame polo. Tuto polo je kšesczianška zyrkej. Zyrkej je wot teho šnješa š jeho křwju wukupjene, wot jeho šlužobnikow lěto wot lěta wobdžělane polo. Tuto polo šnajemy wot

štwojeho džěczatstwa a mamy k njemu pschistup. Duž dyrbjeli bebi myšlicž: „Do čezko njei, so kšesczan bym.“ Do dyrbjeli bebi myšlicž, so so kóždy teho schaza pschima, so jón wschitzy namakaja. Ale nětko pschindže to druhe: „Do lóžko njei, so kšesczan bym.“ Schaz tu je, ale jenož sa teho, kiž jón šbožownje namaka. Wón tak šjawnje psched nami njeleži, so trjebał jenož nimo hiež a jón šbėhnyčž. Wón we hlubokosčži leži a chze pytaný byčž. Haj, hdy by kóždy, kiž w kšesczianškich knihach šapikany šteji, tež w knihach žiwjenja šapikany był, potom njeby čezko bylo, kšesczian byčž. Zyrkej hišče njebjeske kralestwo njeje, ale móže do njeho wjesčž. Šchtož na polo dže, schaz hišče nima, móže pał jón namakacž. A tola, kał wjele podarmo pschindu! Woni maju bibliju w ruzy, ale tola schaza namakali nješbu, kiž je tam nutškach. Wona je Boža hnada, to chze nam nasche pschirunanje prajicž. To móže něčto lěta dolho pytačž, hacž potom na dobo psched jeho wóčkom so rošjašni. Tak bėšche pola Samaritiškeje žónškeje, kotraž, ničžo nje- myšlo, k študni pschindže wodu čerpacž a kotraž bu tam šnutškownje pschemožena wot křašnosčže šesufoweje. Tak tón šnješ dženska hišče š hnadu roššwěta. To je někotry do Božeho doma pschišchol, bebi na to njemyšlo, něšchto wošebite namakacž, a kaž blyst je jemu pschi přědowanju psches duschu šchlo — tehdom so psched nim schaz blyšchčesche. Druheho tón šnješ šašo domjedže do pobožneje šwójby abo k šmjertnemu ložu wěrzazeho kšescziana — a šchtož bebi myšlił njebė, wón wohlada w prawym wučžomniku Křyštufowym šthowaný schaz.

Albo w pruhomanju srudobny, na khoroložu, pschi rowje lubeho namaka wón sдобny schaz wery a namukny i Abafom spewacz: Sdyž ja jeno tebe mam, dha ja njerodžu wo njebjeka a wo semju. Tón Anjes klapa: Wěsch ty wo tajkej hnadnej hodžinje? Dyrbi knano rěčacž: Ja widžach schaz a woštajich jón ležo a wošta khudy kaž prjedy. Albo chyzł ty prajicž: temu muzej w pschirunanju je schaz do klina padnył; sčto móžu šebi ja to, so ja jón namakal nješym? Sa tych, kiž tak myšla, pschińdže to druhe pschirunanje.

2. Tón Sbožnik powjeda pschirunanje wo pschepuzju, kiž dobre parole pytašce. Jow chze nam wón tež najprjedy tu myšl na wutrobu položicž: „To cžežko nej, so kšesczan šym.“ Tutu drohu parlu je Khrystuš i njebjek pschinješl, ale wona chze pyтана byčž; jich wjele šo da šašlepicz wot blyšcžatnych parlow šwětnych wješelow a woni njenamakaja drohu parlu: To lóžko nej, so kšesczan šym. Sbožnik praji: Pytajcže a wy namakacže. Tón pschepuz pytašce. Pytajmy tež my wěczne šwětko, trošcht a žiwjenje kaž komornik i Muristeje. Tón Sbožnik šo prašča: Sčto pytaš ty? Sachodne parole tuteho šwěta? Sčto pomha cžlowjekej, hdy by wón runje znył šwět dobył a pał na šwojej dušchi sčtodowal? Sčto šy ty cžinił, so by ju woprwdže namakal? Tón pschepuz pscheda wschitko, sčtož mješcše, tež parole, kotrež běchu jeho hačž dotal je šwojim blyšcžom šwješeli, a kupi tu dobru parlu. Hačž najwyschšce kublo po cžežkim bėdženju namakach abo Boža hnada je tebi wobradži, ty jo bjerješč ja najwyschšču płačišnu. Někotry pał šo rošbudžicž njemóže, tu płačišnu šaplacžicž, šwjaš rostorhnyčž, kiž jeho na šwět wjasa. To bėšče Agrippowe nješbože, so drje je wot Pawoła šapschimnjeny, ale so šo njerošbudži. Płačišna je wěsta. Daj temu Anjesej šwoju wutrobu — to rěka parlu kupicž. My šebi žadamy po wěcznym šbožu. Duž džiimy a pytajmy — a my budžemy namakacž. Brosčycže a wam budže date, pytajcže a wy budžecže namakacž, klapajcže a wam budže wotewrjene. Šamjeń.

Alóž i wyškoscže.

Josef Haydn bėšče nimo mery pilny komponist. Sedyn wjeczor bė wón i druhimi hudžbnikami we wješekym towarštwje. Tu šo mješ druhim tež ta praščen nacžišny, na kajke waschnje šo šnutšowna móž, je-li po trajazym džele wotpjata, najšpěchnišcho wocžerstwicž hodži.

„Ja šo ja klavěr šydnu“, přeni rucže šapadny, „a prawje horliwje hraju; to mje šašo wocžerstwoja a rošwješela.“

Druhi powjedacše, so do towarštwow khodži a šo psches žort a duchapólnu rošmólwu šahorjecž pyta. Tšecži mēnjescše, so w tajkim padže pola njeho bješča šchampanškeho wina najlěpje štutkuje.

Haydn mjelcžescše. Šako šo jeho prašchachu, kajki pošyl-njazny šredł wón pschi šwojim mnohim dželanju nałožuje, wotmolwi wón: „Ja mam w šwojim wobhdlenju mału domjazu šapalku; do teje ja khodžu a šo modlu, tak hušto hačž šo wotpjaty šacžuwam; tónle šredł mi hišcže ženje šwoju pošyl-njaznu móž šapowjedžil njeje.“

Še špodžiwanjom wschitzy pošluchachu a wušnawachu: Šaydnowe džeła dopokasuja, so je jeho móž najwjetšča.

„To njeje moja móž“, wón šnapschecžiw, „to je Boža móž!“

F.

Na šobotu wjeczor.

Šlók: Ša šo na šabat hotuju —

Nětk t wjeczoru šo bližuje
A šlónčko w Boži domečł nětk dže,
Duž wschědny ropot wotmjelkne
A wšchědna próža pschestanje.
Šso wješ'lu wužicž lubu njedželu
A derje wotpocžowacž we Anjesu.

Dha daj wschał, Božo, pokoj nam,
Do našchob' doma šastup šam,
A woschew w nozy hnadnje naš,
Šbudž pał naš jutije šahe šaš',
Šo bychmy w šwjatnižy šo nam'kali,
Sdyž šlubil šy byčž w šrjedža mješ nami.

Nam mēnu wobradž njedželu,
Wšmi wot naš winu, štaroscž wschu
A našycž i nowež žiwnošcžu
Tu hlódnu, lačžnu wutrobu.
Tež šašwěcž i Twojim šlowom šwěžu nam,
Kiž rošjašnila by pučž t njebjekam.

Wšhincž budže wěcže njedžela,
Mój Božo, luba jenicžka,
Sdyž b'džesch mje i hnadny šawołacž,
Do Šswojoh' raja horjewšacž.
Tam Tebe šhwalicž chzu bješ pschestacža,
To budže potom wěczna, šbožna njedžela.

Surij Žitawski.

Kak bu žyrkej polna.

Do wošady N. bėšče šo w bėhu lēt nježyrkwinska myšl i wobžaromnej šymnošcžu napschecžiwu Božemu šlowu šakorjenila. Duž šhromadži šo jedyn wjeczor ličžba bohobošajnych, žyrkwinskich mužow wokoło šwojeho šararja a wuradžowacše, sčto mělo šo cžinicž, so by šo we wošadže Boža šlužba šašo lěpje wopytowała. Šedyn da tu, druhi tamnu radu.

Šlónčnje pošbėže šo štary B. a džescše: „To lěpje njebudže, jeli wschitzy ludžo w našcej wošadže, kotšiz Bože šlowo hišcže lubuja, knjesej šararjej njepomhaju; my šmy hačž dotal jemu šamemu wos cžahnyčž dali; wot dženša šem chžemy šobu cžišcžecž; kóždy i dotalnych šemšichhodžerjow dyrbi bližiču njedželu hišcže jeneho šobupschiwjesčž; my bėhamy wokoło a jim to prajimy.“

Tale rada šo powšchitkownje špodobacše. A nětko mješcše šo bližšče dny bėhanje a namolwjenje. Šarac šam šebi wotmyšli, tež jeneho šobupschiwjesčž, a wopyta bohateho knjesa W., kotryž t tajkim šlušescše, kiž mēnja, so žaneje žyrkwje njetrjebaju. Tón chžyšcše šo i woprėdka teho šminyčž; ale šlónčnje šo tola nakacž da, pschetož wón bu wčžipny, sčto drje to bližšču njedželu w žyrkwu budže.

Njedžela pschińdže, a jašo bėšče wušwonilo a šarac se šwojim knjesom W. šastupi, bė žyrkej hižom tak polna, so knjes W. škoržaneho mēšta njedosta. Šarac płašacše šhlyš wješela a přebowacše i wošbitej radošcžu a možu. — Wot tuteje njedžele šem bėšče wopyt Božeje šlužby w N. šašo dobry. F.

Ssmilna wutroba namaka šmilenje.

Porjedańczo se stareje franzowsteje wójny.

III.

Róžda dobrota šwoje městno namaka.

Wulke franzowste wójsto běšče na dompuczu i Ruskeje. Ale to njebě wjazy to blyščate wójsto, kiž běšče psched někotrymi měřazami wuczahnylo. To běšče hromada ludu, bjeje wscheho porjada, mohł rjez bjeje wscheje brónje a zyroby. Na pol šmjeršnjene, i hlodom czwilowane, wot Rušow pschesczěhane, czehnjesche wono mjelcžo psches daloke rušowste runiny. Tyžazy podležachu rušowškim brónjam, tyžazy šmjeršnjachu w štraschnjej šmje.

Běšče tež mjelšča czrjódka, kiž wotbželena wot mjelščeje šny šwoju dróhu czehnjesche, dróhu, kiž běšče, kaž daloko wóczko widžesche, i morwyni konjemi, roslamanymi tšělbami, šwóczenymi wosami a wopuschčenymi kanonami kaž wobšyta. Šhutnje potracžowachu czi mužojo. Žadny šlowečko njepraji, jeno dyš a dyš posběhny jedny šwoju šprózu hlomu, so by ja něšajšim bydlom šo wohladnył. Ale tam njebě daloko a ščěroto žana šhěžka, jeno běle, šrudne, šněhowe wodžecze krynjesche semju. Šsmjertna czišchina knježesche, štraschna šmjercž wschitkim hrožesche.

Tola woni štupachu dale, pschezo dale, kóždy na šwój šrudny wošud myšlo a njedžiwajo na podeńdženja towaršchow. Tón abo tamón, wotpjaty kaž kóždy, šndže drje šo na jedny i roslamanych wosow, kiž tu a tam pschi puczu ležachu, so by kusł wotpocznył, jeno mału šhwilku, so by tak nowe mozy dobył na daloki, daloki pucz, kiž jeho wot wótcžiny dželesche.

Towaršchojo džěchu nimo. Woni wjedžachu, so tón, kiž tam šedži, wjazy nještanie, jeli šo hnydom nješběhne a šobu njeńdže; ale žadny njewocžini hubu, so by jemu pschimołal: Štań a pój! A prjedy hačž bě pošledni muž czrjódny nimo, šedžesche wón twjerdy a prosty.

Wobžarowasche jeho něchtó? Ně, to niž. W bližščeje šhwilzy móžesche šo druhemu tak štacž. A jemu běšče derje, pschetož nětk njetrjebasche dlěje štraschny hlódb žiwicž, njetrjebasche rěšaty wětr šnjescž, tež niž šadwělowanje jebateje nadžije. Šeho wošud móžesche jemu někotryžkuli šawidžecž, cžeho dla dyrbjal jeho wobžarowacž?

Tak krocžesche ta mała czrjódka dale, czišče a mjelcžo po pschczatym šněš. Ššlónzo bližesche šo k wjecžoru, rěšaty powětr běšče najšóršči, pschezo huščzišcho pošasta jedny abo drugi a nje-pschińdže wjazy. Ščtóz hiščeže tšělbu mějesche, czišny ju wot šebje, dokelž běšče pschěšlaby, tu šamu njescž. Ššrjedža w czrjódže padžechu někotři mužojo k šemi, šahłódnjeni a šprózi wot dalokeho pucža. Šědy šo czi drušy tak wjele na boł winychu, so na nich nještupichu; — so by jim něchtó k pomozy pschišchol, na to šej žadny njepomyšli. —

Ššlónzo běšče šo šchowalo, jašne hwěšdy štejachu na njeby. Wozazy šastachu. „Njepuschczmy wschu nadžiju, towaršchojo!“ šawola jedny mlody wojał, tón jenicžki, kiž šwoju tšělbu hiščeže mějesche. „Napinajče šwoje pošlednje mozy a pomhajče mi woheń šadželacž. Tudy leža roslamane pólverowe wosy a druhe drjewe, — rubajče! Dha šmějemy došč k wohnjej hačž do ranja.“

Nichtó šo ani njehibny, kóždy hladašche psched šo k šemi, šdasche šo, kaž bychu ničžo nješhšcheli.

„Dha šo tola hibajče!“ wolašche wón jašo. „Njepuschczmy šhroblo, hewal šmy wschitzy šhubjeni. Šena nóz pod hołym njebjom bjes wohnja by naš moriła! Njewěšče to? Šomhajče mi, towaršchojo!“

Tón mlody muž wuczeže šekerku i paša a džěšče k pólverowemu wosej, kiž pjecz krocžel wot pucža na šněšy ležesche, a pocža rubacž, hačž tak kručy lětachu. Duž pocžachu tež czi drušy

pschimacž. „Ach, woheń! woheń!“ wolaču někotři. „Špěšchnje, bratšja, pomhajče, hewal wschitzy šmjeršnjemy!“

Hiščeže někotři šo šhrabachu a pomhachu. Ščtóz mějesche šekerku, pomhajšche rubacž, czi drušy wušypowachu šněš k wohnišczě a twarjachu šněhowe murje kolo wokoło. — Najmušnišče běšče šo štalo a po šhwili palešče šo jašny, hrejazy woheń. Tuton napohlad wubudži tež tych najpošlednišchich i jich prosteho woczafowanja. Š džiwim juštanjom štocžichu k horjazemu plomjenju a postajachu šwoje proste a módre štawy do njeho. Tajka dobrota šo jim dawno wjazy doštala njebě, a i jich cžělnymi mozami rostachu tež jich duchowne; wschitzy pomhachu drjewe nošecž, wschitzy šo wješelachu, so bě k najmjeńšchemu na jenu nózku žiwjenje jašo wušhowane.

Tola dolho tajke wješele njetrajesche. Šhlódb, tón najšóršči njepšhecžel, cžwilowasche jich žalóšnje. „Ach, jeno kusčicžk šhlěba! „šdychowasche jedny i nich — „ščtó by měl jenicžki dórtk šhlěba!“

Šědy běšče to wuprajil, dha pschibližowasche šo tón mlody wojał a nješesche něšcto czežke na šhribjecze, ščtóz k wohnjej czišny.

„Šaj, towaršchojo!“ džěšče wón — „došč njeje, so mamy cžoplotu; k žiwjenju šlušcha tež jědž! Tudy macze mjašo; je drje jeno konjaze a šmjerške kaž kula lodu, ale pschi wohnju wono rostaje, a dokelž ničžeho lěpscheho nimamy, budžemy i nim špokojom. Šschimajče!“

A kał woni pschimachu, czi wosy na pol šahłódnjeni mužojo! Š džiwim juštanjom bjerjechu wotrubane kručy, pschěktochu je i tešakom a džeržachu je tak do plomjenja a špóžerachu potom na pol pjecžene mjašo, lehnychu šo na šemju, jedny blisko pschi druhim, kaž wozzy, a tak blisko k wohnjej, kaž bě někał móžno, so bychu špali.

„Derje, dha špicže!“ šawola tón mlody wojał. Ša čžu přěny hodžinu štraž na šo wjacž a wohnjej pschikładowacž, so njehašnje. Šotom pał wubudžu drugeho, pschetož to šebi žadacž njemóžecze, so žyłu nóz šam štražu.“

„Ně, ně!“ džachu někotři, „ja wošmu druhu štraž! — a ja šfecžu! — a ja ščtwórtu, — pjatu — ščestu!“

Došč! džěšče tón mlody wojał. „Ša hodžinu wubudžu tebe, towaršcho, a ty wubudžiš tamneho. Šěrkuj šebi kóždy šwojeho našlědnika. W bližščeje nozy, jeli ju doščakamy, wotpoczujemy my a drušy njech štraža, pschetož porjad ma byčž.“

„Wěšče, wěšče!“ pschihłošowachu wschitzy — „dobru štraž, a dobru nóz!“

Šjecž mjelšchinow pošdžišcho wschitzy špachu. Šeno tón mlody wojał štražesche, czišny hromadu šchczěpkow na wohnišczě, šndže šo potom tak, so běšče i šhribjetom k šněhowej ščěnje wobrocženy, i woblicžom pał k wohnjej, šwoju tšělbu w ruzy džeržo. Wulka czišchina běšče wokoło njeho. Šeno woheń praškotasche a czežke dyčhanje šparnych a šmjercž-špróžnych pschecželow běšče druhdy šhšhecž. Šrudnje hladašche tón mlody wojał do plomjenjow a czežke cžmowe wobrašy pschěkłodžowachu jeho dušchu. Čzi nješbožowni, kotřiž tudy špja a w kótkim španju czežu šwojeho horja njescžuja, njenastupja woni bórny wěčžne španje? Ša tu nóz drje šu šmjercži wutorčnjeni; ale jutije rano šapocžnje šo jašo dolhi džěń, džěń jěreje šmy, hlódu a wobcžežneho pucžowanja. Šjele tych, kiž tu džęšga špja, jutije wjazy njebudža. Ššnadno jich jeno položza wostanje. Šdyž i Włostwy wucžehnichu, běšče polk (regiment) došpolny — wscho kručzi wozazy, šhrobli mužojo, kiž šo šhmani šdachu, wschě wójniške pschecžiwnošcže šnjescž a pschewinycž. Ale nětko, po někotrych kótkich tydženjach, kał běšče njepšhecžel, běšče šyma a hlódb mješ nimi šrumowal! Wot štow běchu jeno pjecz a šizycžo šbhtni!

Tón mlody wojał šdychny i hluboča a wróczi šwoje myšle

wot tak frudnych wobrasow t jašnišchim, šlódkim myšlam, kiž kaž žony t jeho džěczazyč lětow t njemu pschiplowachu. Sich mała, luba kžěža domach, — žiwjenje w holi, schědžywa macz, — stary nan, — hacz-tež-to hišćeže shtomy pušćęza, — wuhlo pali? Se tež hišćeže žiw? Hacz-tež-to šebi macz nětke na šwojeho jenicz-keho šyna myšli, kiž dyrbbjesche brón wsacz a se šurowym wójniškim wječhom Napoleonom do dalokeje Ruskeje czahnyč? Wobla-li mje tudy wobladacz, pschi wohnju, šameho na straži w dalokej, schěrokej šněhowej pušćinje, kiž ani drjebjenčki šmilnošće nima a pomoz nješnaje, — šprózneho hacz do šmjerće a dyrkotazeho pschi wohnju, — maczerina wutroba by krawila dla tak frudnych wobštejnoščow!

„Derje, šo mje widžecz njemóže!“ bórbotasche šam pschi šebi a hladasche do plomjenjow a pschešadži šo se šwojimi myšlemi do mólczkeje lubeje štwicžki, hdžez šo lampka na blidze šwěczesche a w starych šhachlikowych šhachlach šchmriokowe drjewo prasfotasche, ša blidom w kožanym stole nan šedžesche, jemu t napscheczę macz, a wobaj šnana na šwojeho Šana špominaschtaj a šo prascheschtaj: hacz tež šašo pschišidže? wobladamoj jeho tu na tym šwěczę hišćeže ras? pschi czimž ruzy štyknyšchtaj a šo ša šyna modleschtaj, kiž bē jeju jenicžki, kotrehož mějeschtaj jara lubo, kiž bēšche žyla jeju nadžija.

„Ach, jeno jenicžku hodžinku, jeno jenicžku krótku hodžinku pschi nimaj, fajke šbože!“ bórbotasche šašo tón mlody wojak. „Alle“ — wón t czicha pschistaji, „to šbože drje šo mi ženje njedostanje!“

Šrudnje tšchabešche šwoju hłowu, šawali šo bóle do šwojeho džěraweho plášćęza a šedžesche tak, hacz bē šo hodžina jeho štraže minyla. Nětke wón postany, czifny nēšcto drjewa do wohnja a potom tšchabešche czishe teho, na kotrymž bēšche po nim rjad štraženja. Tón wojak pak njewozuczi, — Šan tšchabešche bóle, — šbēhasche jeho — t wulkej próžu, pschetož tón bē žyle prosty, — škónczenje šo dohlada — a njestroži šo mało: — jeho towaršch, kiž mějesche po nim štraž, bēšche morwy! Wo šnje bēšche do lēpscheho žiwjenja šastupil.

„Bóh budž tebi hnadny, wobhi człowjecze!“ modlesche šo wón a wubudži bližšcheho. Tutón postany hnydom: „Derje“, wón džesche, „rjad je na mni“. Al duž wša šělbu a dopjelni šwoju pschisšluschnošć. Šan pak lehny šo na tón blecžk, hdžez bē tamón špak, a wušny na měščę.

(Pschichodnje škónczenje.)

Wschelake t bliska a t daloka.

— Šandženu njedželu šo knješ Mikla, dotal t kaplanom w Ketlzach, jako nowy šarač Malešchanskeje wošady šapokasa, hdžez bēšche jeho wošada šchtwórtk prjedy pschi šacžehnjenu naj-pscheczelnischo powitala. Knješ wyschšchi žyrtwinski radžicžel Meier šwjatoczne šapokasjanje wufonja a na šerškim šemschenju jeho knješ šarač Šarjēnt wošadze pschedštaji. Bóh žohnuj noweho dušchowpastyrja w šwojej wošadze, kotrež je jeho postajil.

— Poboczne Gustav-Abolšste towarštwu Budyškeho wokrejša šwjeczesche šandženu njedželu šwój lētny šwjedžen w Klufšchu. Wot lēta 1881 njebēsche tam wjazny t hoščęm bylo. Czim wjetscha bēšche radošč, šo šašo do šwojeje šrjedžišny witacz. Młodži a stari bēchu ruzy hibali, jemu rjane powitanje pošćicžicž. Do šerškeje kaž do nēmskeje šwjedženškeje Wožeje šlužby pschicžahnychu mlodošč a woješke towarštwu se šwojimi šhorhowjemi kaž tež žyrtwinske pschedšćicžerstwo psched šaru, šo bychu tam pschedšhdštwa towarštwu, knježa duchowni kaž tež drušy czestni hoščę do czaha šastupili. Šod šwonjenjom šwonow a šynkow chorala „Šedn twjerdy hród je našč Bóh šam“ šo wulki czah psches częgne wrota do Wožeho

doma hibasche. Woži dom bēšche pschepjelny, tak šo dyrbbjesche jich wjele štejeć. Knježa wučerjo t wokolnoščę pod namjedowanjom knjesa šantora Šantuscha motettu: „Tón Knješ je mój pastyr“, rjenje wušpěwachu a wošadu natwarichu. Wulžy natwarjazej bēšchtej rjanej šwjedženškeje předomani, kotrež wutroby šahorišchtej ša škutk bratrowskeje pomhazeje lubošće na ewangeliškich bratrach a šotrach w rošpróščenju. Na šerškim šemschenju předomasche knješ duchowny Nowy t Budestę wo Šebr. 13, 2: Hošpodyčę Gustav-Abolšste towarštwu, pschetož wone je hošpodo- wanja hódny hošč: pilny džělaczę a wopornny dobročel. Knješ šarač Šatlow t Oberšedlitz pola Oštriza w Czěškej (t wošady w roš- próščenju) postaji wošadu na šažošku Šš. 118, 24. 25. pod jašny šynt Gustav-Abolšsteho šwjedženškeho šwonjenja a šwonjesche po šwojim bohatym nashonjenju a džěle w ewangeliškim hibanju w Czěškej džakny a prošchazy šwón. Wokrašnu Wožu šlužbu ša- štarachu na šerškim šemschenju knješ šarač Káda-Budyški a Mateš- Šuczinjanski, na nēmskim knješ šarač Mikla-Malešchanski a knješ šarač Wrošak-Budyšchinski. Šwjedženška kollekta munješę 160 hr. 26 np. Šo šwjedženškimaj Wožimaj šlužbomaj mějesche šo hłowna šhromadžišna poboczneho Gustav-Abolšsteho towarštwu. Šhroma- džišnu wotewri pschedšhdta knješ wyschšchi žyrtwinski radžicžel Meier a postrowi wšchitkich pschitomnych, džakowasche šo Klufšchan- škej wošadze, žyrtwinskemu pschedšćicžerstwu a knješej šararjej Bērnichej ša pscheczelne pschijecze, šwjedženškimaj předarjomaj a wšchitkim, kiž bēchu t poradženju šwjedženja pomhali. Lētnu roš- prawu poda knješ šarač Káda. Wot pschinoschłow je šo 750 hr. hłownemu towarštwu pschipošlalo. Šódla ličene nješku 5178 hr. pschi šonšlētny šwjedženju hłowneho towarštwu w Budyšchinje šhromadžene. Š radoščę bu powješč pschijata, šo je njedawno šemrjeta pscheczelniza Gustav-Abolšsteho towarštwu 300 hr. wot- šasala. Wunošchow bēšche 3009 hr., wudawkow 2436 hr. Tšeczi džěl wunošcha pschipošasa šo ewangeliškej wošadze w Šrottawje, druha tšecžina Rumburgškej a tšecza tšecžina t šwobodnemu roš- džělenju, kotrež ma šo pak hnydom štacž. Pschedšhdštwa šo šašo wušwoli. Šwjedženška kollekta šo ewangeliškej wošadze w Šriedlandže w Czěškej pschipošasa. Šłowne towarštwu šmėje šwój lētuschi šwjedžen w Königšteinje. Š šhērlušchom: „Nješč štajnje ša- woštanu“ šo šhromadžišna w 7 hodž. škónczi a t tym rjany šwjedžen, kiž je nomu ewangelištu lubošć we wutrobach šapalil.

K rozpominanju.

Škowrončki sebi swoju žiwnošć na roli pytaju, ale dawaju tež šwojim spēwam pod njebjom zaklinčowač; pilnje dyrbi čłowjek džělač, tola pak tež swoju wutrobu radosčiwje k Bohu pozbēhowač, wot kotrehož wšo žohno- wanje wukhadza.

* * *

Wotewrjena ruka čini wjesele wutroby.

Klucžik ša šaczansko-šerške pišmo: **z** = š (zub); **s** = š (syn); **š** = šch (šat); **e** = ž (eworn); **é** = cz (čern); **č** = cz (črij); **r** = šch po p a k (přah, křud), š, šj, šch po t (tři, třo, třasč).

„Pomhaj Bóh“ njeje jenož pola knješow duchownych, ale tež we wšchěch pschedawarňach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacz. Na šchtwórcž lēta placzi wón 40 np., jenotliwe czisla šo ša 4 np. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će!

F.

Serbske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždu šobotu w Šmolerjez knihiczišćežerńi w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

6. njedzela po šwjatej Trojizy.

Mat. 5, 44.—48.

Czežke je žadanje, kotrež tón Knjes na naš staja: „Lubujće šwojich njepscheczelow; zohnujće tych, kiž waš pokleja; czińće dobrotu tym, kiž waš hidža; proschće sa tych, kiž wam škodža a pschescžehaja waš!“ Wón šebi žada najwjetschi wopor lubosće. Wón tež wujaknja, so došč njeje, so my tych lubujemy, kotšiz nam blisko steja, „pschetoz, hdyž wy lubujće tych, kotšiz waš lubuja, kajke myto wy smějće? njeczinja to tež zlonizy?“ Ně, njepscheczelow dyrbymy lubowacž. Nasche cžěło drje šo pschecžiwja, a tola je to žadanje nascheho Knjesa a Šbóžnika, a wón tebe tež wuczi, tak to dokonjesch. Bóh tón Knjes w šwojej lubosći dawa šlónčku šhadžecž nad prawymy a njeprawymy, a tón Šbóžnik šam je džě najšěpschi pschiklad tajkeje lubosće.

Najwjetschi a najcžežšchi wopor lubosće.

1. W cžim wobšteji?
2. Kak jón dokonjamy?

1. Nasch tekst je š přědowanja na horje. Wón žada šebi džěnka najwjetschi wopor lubosće, lubosć pschecžiwow njepscheczelam. A wón tole žadanje kručje postaja. Bohužel je wjele njepscheczelstwa na semi. Šchto by njepschecžela njeměł? Wón tebe hidži a pschescžeha. Ty winy nimasch, so je twój njepscheczel, so móžesch je Šbóžnikom prajicž: „Woni mje hidža bjes winy!“ Abo — to hišćeže bóle boli — ty šy wot nětoho hidženy, kotremuž šy dobrotu

wopokasał — a tón tebi to š njedžatom šaplacžuje. Šdyž šebi na tajke njeprawo myšliš, šstupaja tebi šyly do woczow? abo wari šo w tebi a twoja wutroba praji: „Ja chzu tebi to šaplacžicž!“ Pschedwošmjesch šebi ty to? Šak mohł ty potom temu do woczow hladacž, kiž tebi praji: „Lubujće šwojich njepscheczelow!“ Twoje dla wón šlownička njewróczi. Duž ty š dobrym prawom rjeknesch: „Duž dyrby šebi wot šwojeho njepschecžela wšchitko lubicž dacž! Ně, tón Šbóžnik tuto šlowno duchownje šrošmja. Ty móžesch do wobštejnosćow pschicž, hdyž šy nufowany, džiwajo na šwoje wot Boha tebi porucžene powołanje šwoju cžěšč šakitacž a šamo psched wyschnosću prawo pytač. Ale ty to njěšměsch cžinicž se šlej wutrobu, kotraž je po wječženju lacžna, wutroba dyrbi pódla šjednociwa bječ. Šak praji Šawoł, hdyž chzychu jeho w Šerusalemje šchwifacž: „Še prawo, šhěžorskeho poddana bjes prawa šchwifacž?“ Nascha wutroba dyrbi šwobodna bječ wot šlósće a wječženja. Šón Knjes žada mjektu wutrobu. Šajka lubosć je pucha šschescžijanštw, a kaž je ju tón Šbóžnik šam wopokasał, tak šebi ju tež wot naš žada. Přjedy ju ništo njěšnajěšche. W naschej cžělněj wutrobje tale rostlina šama narosć njemóžěšche. W Šesufowej wutrobje ma šwoju domišnu. A kajke rjane plody, wot njeho do šwěta plodžene, je wona njěšla? Wona je šekeru šložila na wšcho njewólništwo. Š njeje je wuroštko mišionštw, kotrež š najhubjejšim a najštrachniškim šhodži; wona je wupłodžila lubosć šnutškwoneho mišionštw, kotraž šo tež sa šranjeneho njepschecžela na bitwišću štara a jeho hlada. Šo je lubosć, kotruž

šebi Šbóžnik žada. Wona je čezži wopor, ale Šbóžnik šebi nicžo njemóžne nježada.

2. Kač jón dofontamny? So njemóžny njeje, widžimny na rjaných wobrasach tych, kotřiž šu nawukli, šwójich njepšeczelow lubowacž a šu s tym žehliwe wuhlo na jich hłowu hromadžili. To šo nam powjeda wo kralu Janu VI. Portugalskim. Tón wobhnadži hrabju Lobe, kotryž bě k jeho njepšeczelam pschestupil, skónčnje pak jemu do rukow padnył; wón jeho wobhnadži na jutrownym dnju, s tym, šo jemu prajicž da, šo tónle čzaš jeho na to dopomnja, kač je Jezuš šwójim njepšeczelam na křizju wodak a prajil: „Ja šym žimny a wy budžecze tež žimni.“ Duchowny, kotryž běše šlyšchal, šo je mloda holza jej k hladanju pschepodate džecžo skónzowala, šo by šo na staršchimaj wjecžila, w bližškej Božej šlužbje ša nju prošesche: „Wóh čzył šo tač na nej wjecžicž, šo by k nohomaj šchizowaneho pokutu čžiniła a hnadu wodacža šwojeho krej = čžerwjeneho hrěcha namačala.“ Wošebje w mišionškich powjescžach hušto čžitamny, šo šu šchescžijenjo ša šwójich pschescžeharjom prošyli. Nawukimny tež tule luboscž. Šbóžnik praji: Njebjeski Wóčez dawa šwojemu šlónzu šhadžecž nad šlymi a nad dobrými a dawa desčez na prawých a njeprawých. Wón šwoju luboscž wschitkim čžlowjekam wopokajuje a šo ša nich stara, hacž runje to njesašlužja. To je nješebicžna luboscž, kotraž čže naš wabicž, šo bychmy tež po nej čžinili. Najwyschšchu nješebicžnu luboscž pak widžimny na křizju. Ša koho je wón na křizju wumrjel? Šsnano jenož ša šwójich wučžownikow? Ně, ša wschitkich, wscho jene hacž běchu jeho pschecželjo abo njepšecželjo, haj, ša šwójich mordarjom wón hiščeže prošy. Ššchi křizju na Golgatha je žiwe žórko čžisteje luboscže. Tam ju nawuknjemy, kotraž šo nam w šwécze tač čžezka šda. Tam je prava šchula ša naš. Šdnž ty tam pod křizjom horje hladasch k šwojemu Šbóžnikej, kiž je ša tebe, ša šwojeho njepšecžela prošyl a šo woprowak, hdnž ty pohladasch do jeho šwjateho wóčžka, njedyrbitej potom hněw a hidženje s wutrobny čžeknyčž? Šdnž jeho wóčžko na tebe hlada, potom jeho mēr šo žórli do twojeje wutrobny. Šeho luboscž w naš — to je šwjast, kiž naš wjaša jako jeho prawých wučžownikow, šo šo jeho luboscž s naš šwécži hacž k našchim njepšecželam — to je šwjast, kiž naš s nim wjaša, hacž naš jeho luboscž čžehnje k wěčžnemu mērej. Šamjen.

Póšnacže.

Ničezina šo šwjecžachu. Šoščo tu po křičženizy šedžachu a čžinjachu kač israelske džecži w puščinje, wo kotrychž rěka: „Potom šydnju šo tón lud k jědži a k picžu a štanu k hracžu.“

Šorliwje bu šhartowane, a šchodowanika a dobytł šo pschezo s tym, šchtož je šhwalobne, njepšchewodžowasche. Mōžnje bijachu pjaščze wo blido; pokliwarške a druge hrosne šłowa dawachu šo šlyšhecž.

To staremu pobožnemu wučžerjej, tež na křičžina pscheproschenemu, do wutrobny rěšasche. Š modlitwu bě wón pscheproschenje ščžehowak, s modlitwu šwjedženštu hoscžinu wotewril a šlónčžil. Dyrbjesche šhartowanje doštojne došwjecženje šwjatocžneho křičženšeho skutka byčž? Wón šo šhrobli a džesche k šwojemu šušodej: „Šuby šušodže, šaspěwajmoj šhěrlušch!“

Šsušod bě pobožny muž, ale wopomnjaty a štrachocžimny. Wón mēnjesche, to njeby tudy pschisprawne bylo, dokelž wschitžy šharty hraja.

„Woni hižom pschestanu“, šnapšhecžimny wučžer, „šapadni jeno šobu nuts!“

A tač wón šhěrlušch pscheppraji a šanješe. Šoščo buchu šedžbni; še špodžiwanjom hladaju woni na šo a na špěwarja. Tón pak šo njeda molicž. Šhartowanje bu šatorhjene; jedyn po druhim šložuje šharty na blido; jedyn po druhim počžina šahaňbjeny šobu špěwacž. Woni tón džer wjazy na hracže njemyšlach, ale wobdželowachu šo rady na druhich, šěpschich rošřecžowanjach, šu tež šwólmiwje pschipošłuchali, jako pobožny wučžer k wobšamknjenju křičke rošpominanje s Božeho šłowa wučžita, a šu šo rošwješeleni domoj wrócžili.

F.

Luboscž k bližšchemu.

(Mat. 5, 44—48.)

Šłóš: Čžini, šnježe, šo mnu tač, tač čžesč —

D luboscž, šłomjo njebjeske,
Kač hrějesch čžlowške džecži!
Tu njeje žane wumšacže,
Wščem twoje šlónzo šwécži;
Desčez dawasch prawym, njeprawym,
Šy miły dobrým, hnadny šlym;
Šchto šapschija tu luboscž?

Še tale luboscž pschiklad mi,
Šha šměju krašne šbože:
Ša čžuju šbóžnosč we dušchi,
Šo rěkam džecžo Bože,
Kiž pyta Wótža podobnosč
A žada w jeho hnadže rošč,
Šdnž šhryšta wolu čžini.

Kač Boha, tač tež bližšchego
Ša na wutrobje noschu;
Wón džer je Bože špodomštwom,
Duž ša njeho tež prošchu.
Šchtož šwójich bratrow lubo ma,
Tón dopokas s tym šodawa,
Šo ma tež luboscž k Bohu.

Mój bližšchi kōždn čžlowjek je,
Kiž je we horju, nušy;
Štam, narod, wěra njemyl mje
A hacž je snaty, zušy;
Šaj, je šnadž šamo njepšecžel,
Tež teho budž mi w dušchi žel,
Šdnž tyšchnosč jeho jima.

Kiž šlija mje, čžzu šohnowacž
A pschecž jim Božu hnadu,
Tež s dobrotu tych pošypacž,
Kiž hidu na mnje škladu;
Šchtož šchłodži mi, mje pschescžeha,
Ša teho pak njech modlitwa
Mi s dušche štupa k njebj.

Tač njepšeczelow lubowacž
Mje šhryšta pschiklad wučži;
Njech wón, to čžyl Wóh hnadnje dacž,
Wšchu šchidwu wodacž nucži.
Šaj, luboscž, šłomjo njebjeske,
Njoch twoje pruhi hrěja mje,
Šo bych byl džecžo Bože!

K. A. Fiedler.

Smilna wutroba namaka smilenje.

Powjedanježo se stareje franzowskeje wójny.

III.

Róžda dobrota kwoje městno namaka.

(Skónčenje.)

Hdyž ranje kwiťasche, wołachu alarm. Štótž bě hišće pschi žiwjenju, šo posběže. Šhesćo abo šednjo pak woštachu ležo, woni běchu wšchemu horju četnyli. „Derje jim!“ džachu nětosi šam i pschi šebi, a potom džěchu dale, pomalu a šrudnje k wječornej wobšoroštronje. Raž wčera, tak běchu tež dženska proste čžela, wopušćženy a rošlamany wójniški grat jenicžke, ale njemylnje pucžniki.

Do přědka — domoj — šo pomalu čžumpachu, do přědka wščitžy hladachu. Našad šo žane wóčžko njewohladny. Tu — šaklincža i daloka hura-wołanje. Raž wot njewjedra trjehena, pošasta mala čžrjódka.

„Dale, dale!“ wołasche Jan. „To šu kosačoj, šnadno naš njewidža, hdyž špěšnje dale šhwatamy!“

Dale šhwatasche mala čžrjódka, tak wjele hacž šłabe možy to domolichu. Ale to bě podarmo; ščto bě jich šhwatanje porno špěšnosći konjom kosačow! Hura-wołanje klincžesche psčezobliže, bóršy běchu jich kosačoj wobšupili, a štrašnje klincžesche jim do wušchow: „Stejčže, šo poddajčže, jecži ščže!“

Haj, jecži běchu. Šich pošlednja brón bu jim wotewšata, ruzy jim se šchryškami šwjasanej. Šónž šchryška wša kosač do rukow a nětko džěšče w štoku našad. Ščtótž w štoku šobu njemóžesche, bu šobu wlečženy. Jan pschimny šo šedla šwojeho čžwilerja a džeržesche šo twjerdže, hdyž wjazy doštopacž njemóžesche.

Ša poš hodžiny pschińdžechu do maleho městacžka. Ššched jenej wjetščeje šhěžu wošrjedž města šastachu. Šich nawjedowač škocži i konja a džěšče nuts; po někotrych mjěščinach pak ša šo wuštuپی.

„Šatšelicž!“ wón i krotka wołasche.

Šecži šo do rynka šestupachu. Mjes tym šo wjazy šwoje buškwje natyłowachu, wotpinachu drusy jatny jati a wotšrywachu jim wutrobna. Hdyž na Jana rjad pschińdže, pošasa šo dukat i wuščkom na šlotym rječžastu, — a hižom wuščestřechu šo ruki, šo bychu jemu jeho pnyhu wšali; duž pschijěcha nahle wojeřski knjes, kiž mějesche wotšnamjenja generala. Wón pošasta a šo prašesche: „Ščto tudy čžinicž?“

Nawjedowač kosačow powjedasche jemu, ščto běšče šo štało. Želnjwe pohladny general na jatny a wošebje na Jana, pschi kotrymž štejesche. Duž pschedrě šo kaž blyšk psches jeho myšl a jeho huba wotewri šo k muraskej špodžiwanja. Tola njeprašesche ničžo hacž: „Šetmano, šawrěj tyč jatny, tehole pak čžzu šobu wšacž, trjebam šahrodniškeho wotrocžka, tón šhadla šo mi lubi. Šwano, dowjedž jeho na mój hrod.“

Šedyn wulžy brodaty šary Ruša šupi na to k Šanej a džesche k njemu w tym, šo jeho ša šhornat pschimny: „Ty šy wumóženy, šapiń šwoju jaku a poš ša mnu.“

Wumóženy? o mój Božo?“ šawola Jan a jeho blěde woblicžo šo i wješelom troščku šacžerwjeni. „Se mje tón general . . .“

„Haj, ščto dha hewak“, wotmolwi Šwan, „a nětk pschimń šo mojeho šedla.“ Bóršy běščaj i bliškosčže kosačow a tež i města. Nětk džesche Ruša k Šanej: „Widžu, šo šy špróžny, šydn šo šady na konja, mamoj hišćže šhětry kruč pucža.“

Jan šleje na konja a duž lecžesčaj w špěšnym kolžu dale. Ša šchtwórcž hodžiny pschińdžesčaj k wulkemu rjanemu hrodej. Na knježim dworje škocži Šwan i konja, šběhny tež jateho dele a dowjedže jeho do knježeho hrodu. Tu běšče jemu derje, pschetož jěšč a picž mějesche tam došč, w čžoplej štwicžy móžesche

šedžecž; ničžo jemu njepobrachowasche. Šemu běšče kaž we šnje, a wón njewjedžesche šebi pschicžinu tajkeho pschemějenja wujaknicž. Ach, tak derje jemu dawno bylo njebě!

Bóršy pak dyrbjesche wujaknjenje došacž. Šslužobnik šastupi do jštwy, šo by jeho k generalaj dowjedł. Še šacžucžom wutrobneje džakownosčže šastupi Jan do knjesoweje štwy. Lubošćiwje rěčžesche tón k njemu takle: „Ale je dha móžno, šo mje wjazy njješnajesč?“

Jan pošluchasche nutrnje, džiwasche šo šam pschi šebi, pošhladny šašo wotrišcho na generala a duž wuprašny: „Mój Božo! Wšy to ščže, knježe? O mój Božo! tón ranjeny wšchł, kotrehož tehdy w lěšu namakachmy?“

„Haj, Šano, tón šym, kotrehož namaka a hladašče, kotremuž šamu lubošć a dobrotu wopokasowasche, — haj, mój šyno, tón šym,“ wotmolwi general. „Bohu budž džak, šo w prawym čžašu do města pschińdžech a tebe špóšnach na wuščkowym dukacž, kiž čži tehdy darich, hdyž šebi w Božemje prajachmy. Wjes njeho“, pschistaji šmějizy — „njebudžich tebe špóšnal, pschetož tehdy běšče ty hólčžez, nětko šy muž!“

„A Wšy běšćže tehdy franzowški wšchł a nětko ščže rušowški general?“ džesche Jan.

„To je bóršy wujaknjene“, wotmolwi wšchł. „Bóršy poš wójnje wopušćžich franzowške wójško, wrócžich šo do šwojeho wótžneho kraja a šym nětko general, šo bych mohł tebe wot šmjercže wumóž. Šak mje to šwješeli, šo móžu čži šaplacžicž, ščtož šy junu temu wbohemu, ranjenemu wšchlej dobreho wopokasat!“

Jan pošta něotre tydženje w hrodže šwojeho dobročžela, kiž jeho přjedy wot šo njepušćči, hacž njebě šo poš štrachosčžach a próžy wrócžopucža i Moštwy došč pošhlnil. Šotom pušćči jeho domoj a wobdari jeho najbohatscho se wščem, ščtož trjebasche: — i pjenjesami, i draštu, wopišmami, i jentym šłowom, se wščem. Šwan wjesesche jeho na šanjach hacž k pošškim mjesam. Špěšnje lecžichu konje poš dalotich ruškich runiach.

Do kožuchow a krywow šawaleny, šedžesche Jan na šanjach a njetrjebasche Šwana k špěčej napominacž. Tón šapraškowasche i šchudom, šo konje a šanje lecžichu kaž myšlicžka. Šo někotrych dnjach běščaj mjesy najětoj, hdyž mějesche Šwan w Božemje prajicž.

„Tyšaz krocž wjele dobreho twojemu dobremu knjesej“, džesche Jan se šylšojnym wóčžkom. „Praj jemu, šo nihdy njepomuju wšcho dobre, kiž je mi wopokasat; šo budža domach štajnje tš wutrobny w lubošći ša njeho bicž a wo jeho šbože Šoha prošycž!“

„Šane šłowcžko nočžu šabycž, lubščinzo mojewe dusche“, wotmolwi Šwan a klěčžesche wšpjet jeho ruku. „Tež my budžemy na tebe špominacž a ša tebe šo modlicž.“

Šwan šo wrócži do Rušowskeje k šwojemu dobremu knjesej, Jan pak šhwatasche domoj k šwojim lubym. Šobeju, nana a macžer, nadeńdže štroweju. Š najwšchščeje radoščžu jeho witaščaj, hdyž jimaš šwoje pošedženja pošjedasche.

Jan njebě pschemjele šlubil: Wšchědnje wuńdže wutrobna proštwja ššoch wutrobow i šhěži šhudeho wuhlerja psched Boži trón, horža modlitwa ša dobreho generala, kiž džakownosčže njepošhlyšči, jenicžkeho šyna tuteho doma wěštej šmjercži wutorže. A tak dopjelni šo, ščtož Širach praji: „Róžda dobrota kwoje městno namaka!“

R w ě t k i.

Rwětki šu, mohł rjez, wot dobročžimeho štworicžela jenicžy jeno k temu štworjene, šo bychu šemju pschilke a čžłowjeka šwješelowale. Šich čžichi kčžem, bohatošč jich twórbow a barbow, jich šłódko wonjenje woššchemja wošo a wutrobu.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoěň ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée!

F.

Sěrbske njedzelske łopjena.

Wudawa ƚo łóždu ƚobotu w Ssmolerjez knihicziščzjetni w Budyščinje a je tam sa šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

7. njedzela po šwjatej Trojizny.

Sebr. 13, 8. 9.

„Jesuf Ahrystuf je wczera a dženska, a tón šamy, kiž wón je, budže tež do wěcznosće.“ Tole šlowo steji kaž hwěda nad pucžemi šchesczijanow — jako troscht we wschej srudobje. Hdnyž je čzma wokoło naš, Jesuf Ahrystuf je pola naš a naš njewopušczi.

Troscht džěczi Božich.

1. My mamy Šbóznika, kiž je tón šamy do wscheje wěcznosće;
2. Šchtóž we nim wostanje, njeboji ƚo žaneho pšcheměnjenja.

1. W tych šlowach leži žórlo troschta, wěšty šaložt sa našchu wěru. Šchtož je čzagne, ƚo pšcheměnja a ƚo minje, a š nami šamymi, kaž dołho šmy šachodnosći podcziknjeni, je we wjele wězach dženska hinał hacž wczera a jutije hinał hacž dženska. Čzaj ƚo pšcheměnja. Kał wjele srudnišči je něczišči wobraš twojeho žiwjenja pornjo twojej mlodosći! Wobstejnoscze ƚo pšcheměnja, čzaj ƚudoby, čzaj bohatstwa. Šrěch naš pšcheměnja.

Alle Jesuf Ahrystuf ƚo njepšcheměnja. Wot něcznosće je našču šbóznoscž wotmyklič a ta šama luboicž dženska hiščcže jeho wutrobu hnuwa. Wón je tón wěcznu wniščiči měšnik, wón prošny sa naš, kaž na šch:žu sa naš prošesche. Jeho móž je njeslemjena kaž wot šastarstwa, jeho mudrosčž hlada na wschitke moje pucže, wón je w njebjěšach, na šemi a pod šemju, je pola naš wschitke

dny hacž do škóncženja šwěta. A tak jeho lubosčž na našche wutroby škuttuje kaž w šawołownym čzaku: Lubosčž Ahrystufowa naš k temu pščinuczi. Jeho wucho je to šamo, wono šlyšči hanjenje njepšcheczelow kaž šdychowanje hubjennych. Jeho šylna ruka je ta šama, njepšcheczelow porašcž, a miła kaž ruka maczerje. Šemšizny pšcheczeljo ƚo pšcheměnja a hdnyž to niž, woni wumru. Čzłowike šlowa dženska tak, jutije hinał klineža. Jesuf je pšchezo tón šamy, pšchezo šwěrnny, nihdy špróžny, wobložny. Jeho šlowa ƚu duch a žiwjenje, maja hiščcže tu šamu móž kaž tehdom, jako jeho šwjatny röt je rěczesche. Jesuf steji wnišche wscheho čzaka, wnišche wscheho pšcheměnjenja. Wón jón wodži, kaž łóžnik šwoju łóž. Wón steji wnišche wscheho čzaka. Wón wobkneži wschitke mozy čzaka. Tež duch našcheho čzaka steji w jeho rukomaj. Wón pšchifafa, hdnyž dyrba ƚo horde žolmy šhrobloscže lehnycž, ale wón šamkne tež duchowne dary, hdnyž je čzłowjetojo škaja. Wón steji tež wnišche tuteho čzaka, kotruž je tebi wotměrjeny k došrawjenju, k šapšchimnjenju wěczneho žiwjenja. Dobre kaž šle čzajny, srudoba, štyšnosčž, pšchescžehanje, nusa, šhoroičž, wschitko dyrbi k twojemu došrawjenju škuzicž. Duž je w naš dobry škutt šapocžal, budže jón tež dokonycž. To je šylny troscht, šo je Jesuf Ahrystuf pošnosčž, knjes a kral čzaka. Jeho wola we wschém je, šo by tebi pšchede wsčěm pomhane było, šo by wot wscheho hubjenstwa šwobodny byl.

2. Duž je žadanje sa wěrjazu dušču, ƚo pšchezo bóle k šelufej wobroczičž. Wot wopacžnych wucžbow njekměš ƚo šjebacž dacž. Ša wopacžne wucžby ma

Jesuf to rošbudne słowo, kotrež wón Pětrej snapšhecziwi: Eběhń šo wote mnje, šatanje! A tak budže wutroba khabłaza pšes bojošč pšed cžłowjekami! A tak słaba pšes šamu hrěšnu žadošč! Dyrbi-li wobtwjerdžena byč, nještawa šo to pšes jědže. Te šu ša cžeto; wutroba potrjeba drugeje žimnoščje, šo by wobtwjerdžena była. Niž swonkowna služba a wašnje móže k směrowanju dušce pomhač. Wobtwjerdžena budže wutroba pšes šamu hnadu, pšes hnadu w Khrystu, nam wot Boha šlicženu, we wěrje šapšchimnjenju. Našča wutroba šama je jara słaba. W njej hori šo wojowanie, kiž mozy žerje a škóncžnje dyrbišch podležecž. Pšchetož k khabłanju w šnucškownym pšchindu wichory wot wonfah, cžemne wodženja žiwjenja. Wišeho khabłanja pšchicžina je wichor, kiž na wutrobah žerje, hrěch, nješjednane šwědomnje. Šdnyž je tebi hrěch wodaty, potom šo njeprašchesh a nješkablašch, ale prajišch: Ša šym pšes Khrysta krawne rany tón prawy grunt nětk namatak. Ty mašch wucžiščenu wutrobu a njetrjebašch wjazy khablacž. Ty mašch měr a šnajesh teho, kiž šo ša tebj štara, ty šo šam wjazy štaracž njetrjebašch. Šeho woblicžo šo wysche tebj šwěcži, jeho duch štutkuje we wutrobje. Šwět tebj wjazy pšchewinycž njemóže. Cžemne hodžiny twoju nadžiju wjazy nješpodtkóčža, ale ty šwětlemu kónzej napšhecžimo hladašch a šebi tež pšes row wuhlad šatwaricž njedašch, dofelž mašch wobtwjerdženu wutrobu. Krafna wěž je wobtwjerdžena wutroba.

Pšes hnadu ju doštanjesh. Pšchiwosmjesh-li hnadu Božu w Khrystu Jesufu, dašch-li šo pšes hnadu wobrocžicž a šwjecžicž, kšodžišch-li doštateje hnady doštajny, wachujesh-li nad tym, šo ju podarmo brač nješky, nawukujesh-li k šawotom prajicž: Pšes Božu hnadu šym, šchtož šym, džen a bóle wobtwjerdženu wutrobu směrujesh. W hnadže woštacž pač rěka w Jesufu woštacž, a šchtož w nim woštanje, tón woštanje hacž do wěcžnoščje. Šamjen.

Na njeđelu.

(Gerol.)

(Pšalm 84, 2. 3.)

Kajka mi dženš radošč je
Žiwa w cžichej wutrobje?
Kajke šbože jašni šo
Š woblicža mi radošnoj'?

Še dla mišej' módriny?
Še dla rjanej' kwětnizy?
Še dla ptacžkow špěwanja?
Še dla rošy blyšchženja?

Boža šemja rjana je,
Krafne njebj blyšchžate,
Šlódki k rašchich krajinom
Še dym róžow, nalikow.

Alle šchtož mje šwjěšeli
Dženš, njej' šwětna krafnošč mi;
Dženša je dženš Knješowy!
Šbóžny, komuž špodobny!

Šlódšchi šwonow šynk mi je
Šacž wšchěch ptacžkow špěwanje,
Wjaz' hacž wěšfik wofšchewi
Džecži šotoj njebjeshi.

Dženš do pětnej' komorki
Še mni Šbóžnik šastupi;
Dženš šo šlicža w šwjatnizy
Njebjesh nam wobrady.

Šlej, kaž roša špaduje,
Šela, kwětki šchězuje,
Budže dušcha šchewjena
Š duchom, šłowom k wyšoka.

A kaž šchlowroncžk fišoli,
W módrinje šo pošhubi,
Tak šo šběha dušcha nam
W nutrnoscži k njebjesham.

Boži dnjo, budž witanj,
Šwěšda rašcha, měr mi šy,
Šórtlo khlódne w puščini,
Š domišny šynk šwonow mi.

Šowoptanje k Šdena,
Š kotr'hož hrěch mje šwustorka,
Šacžucže tych njebjeshow,
Šdžez wšchěch šbudu cžěšnosčow.

Trošchtuj dženš tež šrudženych,
Šažo šhromadž Knješowych,
Wotwjašaj, šchtož šwjašane,
Wobrocž džecžo šhubjene.

Pšchinjesh šwětej šhubjenom'
Šostrow šwój, měr k njebj dom;
Pšchiwolaj nam wot Wótža:
Wy šcže Bože džecžatka!

Šurij Žitawski.

Domjazaj šrědkaj.

W někajkim cželedžinškim wustawje šo lětny šwjedžen šwjecžesh. Šedyn še šwjedženšich hošči tam jemu šnatu šchthracželětnu holčžku nadeńdže.

„Njeje dha šo cži po domje štyškalo?“ šo ju wón woprašcha.

Wotmolwa bē: „Niž tak jara, ja šym něšchto pšhecžimo temu wšala.“

„Tak?“ šnapšhecžimi šnaty, „je dha tež šrědk pšhecžimo štyškanej?“

„Šaj wěšo, moja cžeta je mi prajila: Wšmi šebi kuf khlěba do šala a rano šjěš něšchto wot njeho na-cž-wutrobu, pšchindželi štyškanej, potom je ša hodžinu nimo.“

Druhe holžy šo šmējachy, prajizy: „Šo tola ničšo nješpomha!“

Šóšč pač šnapšhecžimi: „A tola to pomha, jeli-šo pod khlěbom wšchědnu wutrobnu modlitwu k Bohu a pilne džěto šrošmicže. Šutaj domjazaj šrědkaj štyškanej po powšchitkownym našonjenju najlěpje šacžerjatak.“

„Šak pač šo cži wjedže“, šo šjedawšchi prašchet dale woprašcha, „šy-li w nožy tak šama w komorje, nimašch žaneho štracha pšched šcherjenjemi?“

Šolčžka wotmolwi: „Moja pobožna štara cžeta je mi šurucžila, šo dyrby na šwoje komorne durje šnucška šti šchjže šcžinicž, potom šmēla žyle bjes štracha byč.“

„Ša wēm lěpšchi šrědk“, džeshche tón knješ pšchitomnym holčžkam. „Šehńcže šo kóždy wječor, hdyž k mēru džecže, do šchfita wšchehomóžneho Boha a rjekńcže k wěrjazej wutrobu: W mjenje

Boha Wótza, Szyna a Szwjateho Ducha! To strach najlěpje facžerja.“

Wobaj hrědkaj spomnjeneho knjesa pschecziwo styslanju a bojosczi psched scherjenjemi staj na kóždy pad poruczenja hódnej a hižom wjele wupruhowanaj. Szrědkaj stareje czety pak niz.

F.

Macz a jejne džěczo.

Sunu běšche macz, ta mějesche jeniczte džěczo, bynka. Nětk so sta, so tuto džěczo skhori, a khorošč pschibowasche taf, so mózesche kóždy widžecz, so k smjerczi dže. Ta macz mějesche wot wscheho spoczatka wulki strach, potom pak, hdyž bu pschezo hórje, běšche kaž błudna w straschnym sadwělowanju; pschetož jejne džěczo běšche jej lubšche dnyli zlyh śwět, haj hacž Boh kam. Zako jich duchowny wo tym klyšesche, džěšche tež wón do teho doma, so by tu maczěc troschtował: ale to bč podarmo. Duž spyta jo hinaf, wón pschistupi k ložu khoreho, so modlesche a prajesche tež tele słowa: „Šnježe, je-li so je twoja wola, dha spožcz temule džěsczu sažo žiwjenje a strowoscž.“ Zako macz to klyšesche, sawola kaž njemdra: „Niz, jeli so jeho wola je, to ja njeczěpju; to dyrbi jeho wola bycz. Wón njeknje mojemu džěsczu wumrjecz dacž.“ Tón farať so tajkich słowow stróži a džěšche sažo domoj. — A hlaj, pschecziwo wschemu czlowskemu pomyslenju a k njewurjekliwej radosczi macžerje woczerstwi to džěczo a je wulke narostlo. — Haj, wón je rostl, tamny macžerny lubuscht; wón je rostl na czěle a — na słěczi, a je macžeri lěto wot lěta wjazy hněwanja, haniby a wutrobneje žaloscze nahotował, je ju wo jejne wulke samoženje a na proschěrski kij a na gmejnsku khěžu pschinješl, — a na pošledku je kam ruku na swoje žiwjenje složil!

Skoto a sloty.

Powjedanečko se kerbskeje Łužicy s lěta 1872 wot S. B. M.

I.

Luby czitarjo! My smy w najnowšim čašu taf daloko do přědta dokročili, so so naschemu puczowanju a dalekoczenju žane sadžewfi taf bylnje napschecziwo stajecz njemóža, so je njebychmy pschewinycz mohli. Szyni so teho dla so mnu na želesnizu a jědžmój psches doliny a horiny, psches lufi a sahony, psches lěšy a bahnišcža. Šěrony a morja njemóža naju wotdžeržowacz, so njebychmój hacž na kónz śwěta pschincz mohłaj. Haj, hdyž železnizy a parne kóžže naju pschewjescz njemóža, stupimój do powětrowneje kóžže abo powětrownja (Luftballon) a dale lecžimój psches najwysšishe hory a psches najhlubšche morja. Naju pucz je daloki, pschetož na 5400 mil daloko dyrbinny puczowacz, přjedny hacž do tamneje krajiny dbúdzemój, w kotrejž je so to podało, sčtož chzu nětko powjedacz.

W rjanej plódněj dolinje leži město, s džěla na wyškofich stalach natwarjene, w kotrymž ma něhdže 25,000 ludži swoje bydlenje. Mimo tuteho města wije so rěka, kotraž swoje hlěborne žolny do nižiny dale sczele a wschelim ludžom, pschi režy bydlažym, so klyžobna wopokasuje psches to, so jim pomha džělacz a jim kola we wschelafich twarjenjach wjerczi, kotrejž jim a druhim nusnu zprobu a druhu potrebu tworja.

Nad tutej rěku je wyškofa a dolhi móst natwarjeny, a sčezowate a woheňšapate wošy jědža kóždy džen wjazy krócz, pak k wječoru, pak k ranju po nim a wleku wulku wopusch ja so bu. Se pak to wrjeskot a rženje, jako by djabol abo repuchaty smij kam nimo czahnyl.

Dwě wěži stejitej pschi režy, w kotrymajž so wulke kola

wjercza, kiž stajnje wodu čerpaju a horje do města čžerja, so bychu tam tón hrědk měli, kotryž czistoscz a rjanoscž domow a czlowjekow kamych podpjera.

Dale delefach pschi režy wuhladasch wyškofe minarety, s kotrychž stajnje wulki stolp kadu k njeby stupa. Šu to najšferscho domy pschibohow, w kotrychž so „mamonej a jeho jandželam“ wopory podawaju. Taf so ida, ale hdyž tam dale nuts pohladamy, dha so bórny pschewědczimy, so w tutech wulkich twarjenjach móžny kuslat s mjenom „industrija“ bydli, kotryž wozny skoba a milliony nitkow s nich napschedže a ludžom wobleczenja a pschu tworí. Pschipódla džerža tam drugeho pschiboha jateho, stareho hobra kotryž ma taf wulki žoldk, so ja tydžen na 800 kóřow pschěžy spóžera. Wón pak ma wjetškej woczki hacž žoldk a dyrbi wschitko sažo wot so dawacz. Sčtož pak je wón w rcze a žoldku poměl, to placzi tam a pola luda, we wokolnosczki bydlažeho, sa pschekrašnjene, a wschitko šebi ludžo swotnoschuja abo jo tež do dalokich městow a krajnow scželu.

W jenej drugej khěži bydli smij, kotryž želeso žerje a želesne nitki wot so dawa; w sažo drugej pak njeschwarne šwěrjo, kotrejž masane lapy kufa a pžera a napošledku cziste bčle łopjena wot so dawa.

Ludžo, tam bydlažy, pak njemóža czistoscz a jagnoscž tutech łopjenow snjescz, teho dla šebi woni czornidlo wosmu a womasaju žyle łopjena taf, so jeno malo bčleho wostanje. Pschi tym so tež džěczi džělawe a próžuja so kóždy džen, so bychu to janicžile, sčtož je smij wot so dal.

Niže města deľach, w rjanej dolinje, na prawym brjošy rěki, steja wschelafke khěži, hdyž je sly duch swoju haptky saložil, w kotrejž žadlawe lékarstwo tolcze a šebi proch džěla, kiž je w šwěcže hižom wjele pľakanja a rudženja šhotował. Wón pak njedawa khorym a bėdnym šwój proch jako lékarstwo, ale runje najrjenschim a najstrowschim ludžom, a pyta jich moricz abo tola šranicz.

Dale horjekach stejí khěža, stara a ščěra, ale w nej je žiwjenje a sčczerkot. Wjele ludži w tutej khěži šedži, kiž staremu pschibohoj wopruja, kotrehož „Šambrinus“ mjenuja. Psched tutej khěžu stejí po rynchach wjele rjaných lipow a dele k režy so rjenje wobrosčene selene strony a staly. Čžasto pschikhadžuju na tuto krašne městno, kotrejž je s wulkej naturštej pschu wobdate a kotrejž rjaný wuhlád na najwysšischo ležazy džěl města pošicža, mužojo a mlodženzy, kotřiz maju dolhe kije, s kotrychž woheň a wrjeskot pluwaju.

Druhdy nacžeri so na tuto městno wjele mlodženzow s tajkimi kijemi a s natyšnjennym kónzom. Woni maju jenajku draštu, žolte knesle a čžerwjene khornarje. Šo boku wišy dolhi nóž w kožanych nóžnjach. Šedyn pak ma dolhi jekšiwjenny nóž w blyšcžatych nóžnjach, kotryž wón s tajkim wotmachom wuczehnje, so do wschitkich tam stejazyh ludži nowy duch sacžehnje. Wón jeno słowczko šahrima a wschitko so šawjertnje abo bčži, hdyž chze wón jich mēcz. Šrašesch so, sčto cži ludžo so a sčto cžinja, dha rěka: „Maschi wojazy exerziruja!“

My džemy dale wokolo žyleho města a wuhladamy njedaloko k lěwizy s murju wobdatu šahrodu, w kotrejž je psches měru wjele rjadkow, a na nich steja kwětki, šchtomiki, drjewjane a kamjenitne stolpy se wschelafimi kamjenjemi. Žyle městno je wulžy jara rjane a lubošne a tola widžimy na nim hušto ludži, kotřiz šrudžby dla pľakaju a so rudža. Tuta rjana šahroda wopšhija wušny k wěcznosczki.

Přjedny hacž smy žyle město wobeschli, wuhladamy nowe wulke twarjenje, do kotrehož wjele ludži, mlodšich a šaršich, khodži. Se pak to twarjenje, w kotrymž so byje sa žiwjenje. Šožamo štawa so tež w jennym wjetšim nacžerwjěň twarjenju.

Hiščje do jeneje wulkeje tježe stupny; ſchto tam widžimy? — Bari ſo tam juſchka, žolteje a nacžorneje barby, kotraž ſo wot tamniſchich wobydlerjow jara lubuje a derje ſłodži, ale paſ tež do hlowny ſtupa a „kocze mjerſanje“ ſhotuje.

Woftajmy wſchitko to na boku a podajmy ſo runu čaru nuts do meſta! Mimo wulkich twarjenjow a wężow wjedže naſ pucž na wulke rumne meſtniſchjezo, na kotrymž wulke twarjenje ſ wężu a kuſt ſady njeho hiſčje wjetſche tajke ſteji. Tam wjedu tež durje do wjetſcheho twarjenja, do kotrehož naſhwilnje wjele ludži ſaſtupuje, ſchtož ſo najbóle ſobotu a ſrjedu ſtawa.

Tež w tutej tježi bydli wulki pſchibóh, kotryž „mamon“ reka a wjele woporow žada. Tola njeje wón taſ njeſmilny, ſo by tym, kiž jeho wo to proſcha, tež jaſo wot tych woporow něſchto njedał. Teho dla ſaſtupuja tež tajzy ludžo do tuteje tježe, kiž ſebi něſchto wot woporow žadaju. Nad wuſlſchja wuſchſchi meſchnik kóždeho, kiž jeho pſchiboha wo něſchto proſbu, jeli jeho próſtwa pſcheměrnje wulke žadanje njewupraja. Tola jeno tajkim ſo jich próſtwy wuſlſchjeju, koſiž ſu prjedy ſwěrní pſchiwíſowarjo byli a „mamonej“ wopory podawali. Wuſchſchi meſchnik, hač runje je luboſny a dobročiwny wobſtarny knjeſ, wotpoſaſuje paſ kóždeho njeſmilnje, kiž jeho pſchiboham prjedy woprował njeje.

(Wſchichodnje dale.)

K w ě t k i.

(Potracžowanje.)

Wſchi fromje lodowzow kčžjeja pódla družinow ſtopizow (Steinbrech) a hórkwowow čžemnocžerwjeny rózownik a kraſna njewjeſtnička (Leontopodium, Edelweiß), kotruž ſhroblu honjeť alpowſki na ſtraſchnych meſtnach ſchčžipa, ſo by ſ njeje ſwój klobuť puſchil. — Woprawdže rjany kwětkowny rječčas, kiž ſo wonjejo kraſnje horje čžehnje ſ hlubokeho doła runinow hačž t ſněhojnym wjeťſcham Alpow, Wožu kraſnoſčž a pſchecželnoſčž ſ čžichej rěčžu pſchipowjedajo.

Kwětkow twórbu ſu wurjadneje wſchelakoſčže. Lilije maju twórbu khelucha abo ſwona. Druhe kwětki maju podobu hwěſdow abo ſlónza, n. pſch. hwěſdnizy a ſlónčnizy, druhe runaju ſo kulam abo rózicžkam, jaſo juriny a róže; jaſo druhe maju twórbu nahlownika (čžrijčžki abo ſtupnicžki), abo ſtupnjow (ſtupnjowka, Calceolaria) a t. d. Schles ſo hranolojčže poſbėhuje; ſchleńčžerwnja ma kwětki, kotrychž kópjeſchka kaž jaſki dele wiſajaju; druhe maju podobu ſwěrjazeje khlamy (lawiza, Löwenmaul) abo napoſtwnika (napoſtwnik, bajtl, Fingerhut) a t. d. Kóžde kópjeſchko je nanajněžniſcho wurėſane, wobėſane, ſ čženkimi žiwkami pſchecžehnjene a nanajněžniſcho pſcheplecžene.

Kraſnoſčž kwětkownych barbow njehodži ſo wopiſacž; dyrbimy je ſami widžecž. Kaſka čžiſtoſčž w jednorej barbje n. pſch. lilijow, atlaſojta a tola wſchón atlaſ pſchewažowaza! Kaſ rjenje a pėknje ſmeſchana w ſahrodnych pėtrklucžach, tulpacž, nalikach a t. d.! Kaſka žahloſčž pruži ſo nam ſ juriny napschecžiwu! Róže pódla lilijow abo čžerwjene a bėle róže do wėnzow ſaplecžene, kaſ ſo rjenje a ſchlachotnje blyſchčža! Sich ſelena barba ſluſcha nadžiji, jich bėla njewinoſčži, jich čžerwjena hanibicžiwosčži.

Kwětkow wón mohli jich duſchu mjenowacž. Storo kóžda kwětki ma ſwoju woſebitu wón, najwjažore rjenje wonjeju. Wny móžemy ſe ſandželentymaj woržomaj hnydom roſdžčlicž wonjenje róže wot naliki abo ſijałki. Někotre kwětki kčžjeja a wonjeju jeno w nozy, n. pſch. wječžornička wudawa, kaž ſylóbiť ſwój kraſny ſpėw, jeno w nozy ſwoje ſlódke wonjenje. Wnohe kwětki wotewrjeju ſo rano a ſandželeju ſo na wječžor. Sda ſo ſkoro, jaſo bychu drėmałe. Kwětki ſo ſańdželi, hdnž ſmny wėtr na trawnik

duje, hdnž n. pſch. mlóčž kčžjeje, pſchi čžopłym ſlónčnym wjedrje ſo jaſo wotewri. Kaſ hanibicžiwje ſo wėſte kwětki hromadu ſčžahnu, hdnž ſo je něčtó jeno troſchku dótnje! Někotre kwětki, pſchede wſchěmi ſlónčna róža, wobrocžuju ſo po ſlónzu na njebyu.

Winaſchu powahu byžli měrnopaſne kwětki maju tropiſke. Spodžiwne, wnyſozy ſwjatocžne, namyſliwe, hejſowneje połnoſčže a tuheje krutoſčže poſažuju ſo jich twórbu. Sich ſčžew je wopowjažy, naduſchowaty. Namódry alowej wuhanja ſwoje kónčojte kópjena kaž hobriſke kłofi ſ puſtowſkeho pėſka a ſaſwėcži tyſazy kwětkow na mjedžanym kwěčžniku ſwojeho ſtolpika. Wón ſteji ſamotny na ſuchej runinje, krutoměrnje a ſpožčži tropiſkej krajinje čžžkomyſłnu powahu. Koſtowž (Cactus) je paſ kulojteje twórbu, paſ kaſy hadojčže, paſ ſteji runje horje ſ čžlónkwowanymi ſtolpami. Kaž płomjenja wukčžewaju podſtamkojte kwětki ſ tuholakateho ſtolpika. Wny ſo ſpodžiwamy, hdnž wohladamy bjeſtwarnu, ſchėroſelenu hromadu jeneho nadrowza (Mammillaria, Zibendistel) ſ najrjeťſchimi purpurowymi kwětkami pokrytu. Spodžiwna je napschecžiwosčž mjeſ bjeſtroſchtnym njewjeťelým wohladom holeho ſucheho ſtolpika wulkokwětkateje nozowki a jeje wulkimi, kraſnymi, bułanymi, po wonjełkach (Vanille) wonjatymi kwětkami, kotrež w ſamjełčžnej nozy ſo roſwivajo kaž ſlónzo pruhuja a w dživopólnym pſchehrawanju ſwojich tječkwow ſo ſkoro ſdadža, jaſo bychu ſo t wnyſchchemu ſwěrjazemu žiwjenju poſbėhnyčž chžyle.

(Wſchichodnje dale.)

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Wſchi wulkej horzocžže ſu wulke wóhnye w holach naſchjeje Łužizy ſahadžale. Sańdženu ſobotu ſo hola pola Kobliz paleſche a je ſo wulki džel hole, Njeſwacžidliſtemu a Bėlo-Kholmčžanſtemu knejſtwu ſluſchazeje, wotpalil. Póndželu bėſche jaſo wulki woheť we kralowſkej holi pola Hucžiny a je 64 hektarow ſanicžil. Teho runja pſchińdže ſe Žitawſkich ſtron pomjeſčž, ſo je wulki woheť w bliſkoſčži Dybina byl.

— W Njedžichowje pola Wojerež w Hornej Łužizy budže ſo pſchichodnu njedželu 17. julija ſałožny kamjeť t nowej ewangelſkej zyrkwi na ſwjatocžne waſchne položicž. Szwjatocžnoſčž ſo popołdnju w 1/24 ſapocžnje. Szwjedžcſku rěčž ſmėje knjeſ duchowny Boedich a poſwječžinſku modlitwu knjeſ ſuperintendenta Kuring.

— Srudna powjeſčž pſchińdže ſ Aldorfa w Bogtlandſkej. Tam je ſo meſchčžaniſka zyrkej do žyła wupalila. Płomjenja hižom ſ wotnow wyſoko ležazeje zyrkwe ſapachu, jaſo ſo na woheť dohladachu. Woheť bu pſchezo wjetſchi a 1/21 ſtejeſche žyła tſėcha w płomjenjach. Wóhnyjome wobory drje pſchilhwatachu, ale jim njebėſche móžno wóhnyju wobaracž. W 3 bėſche zyrkej žyła wupalena. Wona je jena najſtarſchich w Bogtlandſkej, wona bu 1511 natwarjena a mejeſche rjenje klinečžaze ſwony. Wukhowało je ſo mało, jenož někotre ſwjate ſudobja a zyrkwinske akty, kotrež ſo w kſapalni khowachu. Woktať je ſo wſchón ſpalil. Wobydlerjo ſu hluboko ſrudženi a to niž jenož dla wulkich wudawkwow, kotrež na nich čžakaju pſchi nowotwarje Wožeho doma. Ně teho dla, dofelž je kóžda ſwójba wot lėſtotetkwow do ſwiſowanja ſ lubym Wožim domom ſtupila. Tam je wjetſchi džel wobydlerjow kſchčženyh, konfirmirowanyh a ſwėrowanyh. A nětko je woheť to ſwjate meſto nutrných wopomnjenjow ſanicžilo.

— Wulka horzota je woſebje wobčžezna we wulkich meſtach. Poſlednaj 2 dnjej je ſlónčko 200 ludži w Pariſu ſčžahalo, wot kotrychž je jich 18 wumrjelo.

Sy-li spēwał,
Pilnje džéłal,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spař měrny
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swérnje džéłtaš
Wšédne dny;
Džéń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Serbske njeđzelske łopjena.

Wudawa ƙo kóždu ƙobotu w Ssmolerjez kniħiczišćečni w Budyščinje a je tam sa šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

8. njeđzela po šwjatej Trojizy.

1. Psalm.

Luther wupraji w šwojej přjedyrěczi k psalmam: „Wone mohle mała biblija rěčacž.“ Šchtož je wo wšchitkich psalmach prajene, mohło ƙo tež wo tutym 1. psalmje prajicž: To je biblija w małym. Pšchetož kaž biblija njeha nicžo druge bycž hacž wodžetka k wěcznemu žiwjenju, kotraž i jenej ruku warnujo dele pokaže a praji: „To je pucž bjesbóžnych, kiž do jatamanstwa wjedže“, a i drugej napominajo horje pokaže: „To je wuski pucž, kiž k wěcznemu žiwjenju wjedže,“ tak je tež naš 1. psalm tajki pucžpokasowac, kiž chze naš sakhowacž pšched pucžom bjesbóžnych, kiž do škaženja wjedže, a naš pokaže na pucž pobožnych, kiž k šbóžnosći wjedže. A šady šteji prašchenje: Do kotrych šluschesch ty?

Š kim džeržišch ty?

1. Š bjesbóžnymi? — potom šy jako pluwj.
2. Š pobožnymi? — potom móžesch plódnj šchtom bycž.

1. Kajzy šu bjesbóžni? Šich rada je šta, jich pucž je hrěch, jich towarštwó kažaze. Duž dyrbišch ƙo jich hladacž. Psalmista mjenuje jich pluwj. Š tym wšnamjenja jich knicžomnosć; woni žaneje wažnosće nimaja, dofelž bjes wěrnosće, bjes podpjerj ƙo lohko tam a jow mjetaja. Šdyž ƙo tež jich knicžomnosć dlějšchi čzaš polnje njepóšnaje, hdyž šudženje pšchindže, čzaš džělenja, rěła: waženy a lohki namakany. Šošledni šud pšchinješe

rosšudženje a i tym džělenje šlych a dobrych. To šu šhutne šłowa, wošebje tež sa młodosć. Njepošluchajcže na radu bjesbóžnych, i kotrež šu wam bliško; wona nicžo hódna njeje. Njehodžcže i nimi po jich pucžach, kiž šu šwonkownje špodobne, ale do škaženja wjedju. Njehydaicže w jich towarštwó; pšchetož woni wušměšchuja, šchtož je wam šwjate. Šichi tym dyrbimy šebi pšchezo na pošledni šud myšlicž. Šemu nicšto njewuczetnje. Tež my budže-my dyrbjecž šlicžbowanje dacž wot našeho žiwjenja. Šelko šłowom a škutkow budže pšchecziwo nam šwědczič! Šěť je wšchelake potajene a drušy njehonja wo potajnych hrěchach. W šudženju budža tež tute hrěchi wotkryte, to drje by je něčtóżkuliž rad pšchitrył a njemóže. Duž dyrbja šchescziženjo štajnje na štrazi bycž. Šawjedženje je wulke a ƙo kóždemu bliži. Šdyž pak ƙo nam bjesbóžnosć i jeje šrudnymi šezěhwkami wopišuje, ƙo drje my naštróžimy a prajimy: tak njehamy čzinicž, šo ƙo nam tež tak šeschło njeby. Duž chzemy sa tym štejecž, šo bychmy mjes pobožnymi byli, kotrychž tež našch psalm wopišuje.

2. Kajzy šu pobožni? Woni maja lubosć k šakonjei teho Anjela. Tam je Boža wola šapišana. Šdyž Šsraelita po nim čzinješche, běšche Božeho špodobanja wěšty. Šchtož ma lubosć k Božemu šłowu, wo nim rěczi, šebi na njo myšli, kaž Dawit, hdyž wón spēwa: Šdyž ja wotucžu, šym ja hišcže pola tebe. Dale lubosć k Božemu šakonjei da pobožnym frutosć a wěštosć; woni nawuknychu wo wšchitkich prašchenjach ƙo prawje rosšudžicž. Psalmista pšchiruna pobožnych i drjewom, kotrež je plóžene pšchi wódných rěłach, kotrehož lišcže njeshwadnje, ale plóđ pšchi-

nježe w swojim času; se shtomom, kotryž dla njeplód-
nosće pollecze njetrjehi, ale na kotrymž wóczto se spodo-
banjom wotpoczuje. Kať pónđe so tajim cźlowjekam?
Woni wobsteja w řudženju, tón Knjes ma nad nimi spodo-
banje; woni pónđza nuts ł swojeho Knjesa wjekełosczi.
Duž so łhutnje praschej! Słuschesch ty do bjesbóžnych?
Ale ludžo hańbuj a so pobožni bjeć. To rad wo řebi
njeřłyscha. A tola našcha radość dyrbi bjeć Bože řłowo,
kaťež je wono nam řewjene w řwjatym piřmje. řdnž
je Bože řłowo našcha radość, budžemy cźlowjekojo, řiz
njeřku podarmo řimi byli; my budžemy plódne řhtomy,
na kotrychž tón Knjes plody podarmo njeřyta. řotom
placzi nam řa řidu to řlubjenje: „Džicze nuts, wy
požohnowani teho Knjesa.“ řamjeń.

Moja pomoz a mój troscht.

řłób: řesuf moja nadřija —.

ř řesufom wřcho spocřinam,
Dželam cźishe w jeho řmjenje;
řdnž ja jeho pomoz mam,
řha so mój řtutł radži řjenje;
řeho miłocź njeřjeska
řa wřcho řohnowanje ma.

ř řesufom ja ł mērej du,
ř nim tež rano czerřtwy řtawam,
řpēwam řwoju modlitwu,
řžecź a řhwalbu jemu dawam,
řo je wón mje řchitował,
řdnž řym w noży cźishe řpał.

řřym-li wutły, řesuf mje
řa řelenu řastwu wodži;
řdnž řał duřha laćna je,
řha ř nej ł czerřtwej řtudni řhodži,
řdžež ju ř wodu napoja,
řiz so řórli do njeřja.

řyrbjach řicź řřes cźemny dol,
řocza řorjo njeřjo mřcźicź,
řha je řesuf řo mnu řchol,
ř nim so řłonzo widžach wřcźicź;
ř czerřnow rōže řřhadžachu,
řōžda řylřa řaprahnu.

řhto dla řřchow řřchu řo?
řesuf troscht do duřhe řije;
řeho řrej je řekřřtwa,
ř kotrymž řōžda rana řije.
řuž so řmjercze njeřoju,
ř řesufom du ł řiwjenju!

řam-li jeno řesufa,
řhto ja řotom wo řwēt řodžu?
řón mi njeřjo wotanka,
řizom jeha řbōžnosć řłodžu.
řa řym połny radośće,
řo mój řesuf řo mnu dže.

řesuf mój troscht wostanje,
řtajnje jeha w duřhi řmēju;
řoje řłowo pořlednje
řudže řesuf, řdnž ja mřēju;
řaj, tež na řwōj row řžu dacź
řjeno řesuf napřicź!

K. A. Fiedleř.

Prawdořciwy a tola řobucźerpny.

ř řhottřkej řřchewyřaschtaj dwaj muřej, taj bēřhtaj řaťo
řłcźezaj řromadže wotřostłaj. řón jedyn, kotryž řwērne, řohu
řpodobne řřchescźijanske řiwjenje wjedźishe, bu po dořonjanych
řtudijach nahladny prawisnik, — tón druhi lořkomyřłny njeřocźink.
ředyn džen řo řta, řo bu pořłeńřhi řaťo řřchemytnik (řhmuggler)
wot polizije řajaty a řłoncźnje řřched řwojim řamřnym towařřhom
młodych łet na wobřorźnej řawzy ředžesche.

ř mēřce bēchu ludžo we wulkej wczipnosći, řať budže řo
řudnik w řymle njeřřhjomnym řadže řadžerjecź. řeni woczalo-
wachu wulku miłocź, druřny mēnjachu, řo řo wēřjazemu řudnik
řaleži, ř wōřebitej řrutořezu řłocze rořřudžecź.

řsudniske jednanje řo wotřyřasche; wobřorźba řo wuczita
a řwēdžy buchu řřchēřłyřchowani. řa to řudnik ř dořtořnym
mērom wuřud ł namjedženju řa. řē to najwřřřřcha řhōřtanřka
mēra, kotruž řaťoń do wolesche: wřřote řjenježne řhōřtanje abo řhēřcź
mēřazow řaťtwo. řřchitomnym řdasche řo to řřchemērna řrutořcź
bjeć. řsudnik řať dźcźche ł wobřorźenzej, a řřchepodawřhi jemu
řřebnu řumu, řo by jeha řhōřtanje řapłacźil, wón ř řłubokim
řnucźom džesche:

„řať dolho řacź na řudnisim řtole ředžu, řyrbjju prawo
řecźecź, řať to njeřłonjomny piřmik řaťonja řada, — nēřto řať
řteju řřched řobu řaťo řwōj řtary towařřch; ja řlacžu wjeřełe
řwoje řhōřtanje, a wřazny řisheće, řawdaj mi řřwoju řuku, do wēt
řo mi a řaj řo wote mnye wodžicź. řisheće je czař; ja řžu řo
po řwojich mořach wo to řtaracź, řo by řy nowy cźlowjek byl a
řwojemu řiwjenju řo řisheće řpomōžnosć dořtała!“

řēřto ludžo řrořymichu, řať mōže cźlowjek prawdořciwy a
tola řobucźerpny bjeć, řať řo to řerje řjednocźecź řawa, njeřprawdu
řhōřtacź a tola řhōřtaneřo lubowacź, řať řřchescźijan řamōže, řrēch
řidžicź a tola řrēřchnika ř lubořcžu wobřimacź.

F.

řłoto a řłoty.

řowjedancźto je řerbfřkeje řužizny ř lēta 1872 wot ř. ř. ř.

I.

(řotracźowanje.)

řřched nēřdže 15 łetami řtejesche w tutym mamonowym
domje wulka řyla woprowarjow, řotřiz řwoje řłēbro a řłoto abo
wobrašy wot wōbeju na wōłtať řřhibōřa řladžichu. řēřotři wo-
prowachu wjele, nēřotři malo, buchu řať wřchitřny do wulřich
řnihow řapřani, a bu ł temu řřchisťajene, řhto a řať wjele řu
woprowali.

řtejesche mjes nimi tež młoda řolcźka, lubořna na pohładanje
a nēřdže 16 łet řtara. řeje cźōło řo blyřcźesche a łicźny bēřchtej
řať řnjeřřtej řablucźny. řōcźny řo řybołeschej a w nimaj wot-
řnamjenjesche řo wutroba, řjana, cźisťa a lubořna, řať ranje řcźēja-
řeho nalēcza. řzorne řładke włōřny řřchitřyřasche řnēřbēła řhapicźka.
řeje řyle drafćenje bēřche řinařche, řacź to wřchitřich druřich
řōńřich, řotřez bēchu řam ř wopornymi řarami řřchisťupile.

Šušnja wot pižaneje cženkeje barwjaneje tkaniny bēšche krótki, ale cžiſta a hladka. Krótki ſpenſar ju derje debjeſche a woſoło ſněhbēleje ſchije mējeſche czorny ſomoczany paſt, na kotrymž ſloty wiſaſche. Čzrije abo ſtupnje bēchu ſaprobſchene, wopokaſmo, ſo bē holczo hižo pucz hodžinow doſonjalo.

Zako bēšche ſwój wopor wotedala, doſta módrú knižku, w kotrejž bēšche ſapiſt wſchitlich woporow — po naſchej placziſnje něhdže 150 hrinow wunoſchazych. Wona ſtupi na boſt, pohlada do knižki, ſawali ju do ſněhbēleho rubjeſchka a thiny tu ſamu do forbika, kiž na prawizy wiſaſche.

Hana Bordanez ſlužeſche na knježim dworje we W. ſa horjenzu a mējeſche dobru ſaſlužbu pſcheſ to, ſo mējeſche knježi najenſt, kiž bēšche bohaty muž, wjele pſcheczeltwa a wjele dobrých ſnathych a teho dla tež wjele wopnta, kotryž čzaſto pſcheſ nóz woſta. Zako ſlužobniza we iſtwje mējeſche wona tež tajkim ſlužicž, koſtiž tam pſchenozowachu. Dokaž bēšche Hana pſcheczelná a ſpēſchná holczka, pſchi tym pſchiſtojna a ponižna, dha mējeſche ju tóždy w domje lubo a tež cži, kiž jeno krótki čzaſt w nim pſchewiwachu. Pſchi woteńženju doſta teho dla čzaſto wjetſchi pjenjeſ, hacž budžiſche jón ſnadž druha doſtala.

Wona mējeſche teho dla ſtajnje wjazy hacž druhe holzy jeje lētow, woſebje tež teho dla, dokaž ſtajnje na to myſleſche, tať by něſchto nalutowala a wuſbytkowala. Šchtož bē t zprobie nuſne, doſta pola ſwojeho knjeſa, a wot knjenje tež huſto to, ſchtož t wudraſčenju ſlužeſche. Bē pať jeje knjeni žónſta, kotraž, hacž runje bohata, wſchitón njewuſchny čapor a klintot hidžeſche a teho dla tež Hanzu jenož tajke wēzy darjeſche, kiž ſo ſa nju hodžachu. Njewuſchnu pychu, kotruž někotre ſlužobne mlode holzy lubuja a zyłu ſaſlužbu ſa njerjad a njewuſchnoſč ſwudawaja a na pſchichod a tajke čaſny njemyſla, kotrež pſchińč mohle a w kotrychž ſo ničzo ſaſlužicž njehodži — Hanka runje tať hidžeſche, taž jeje knjeni. Teho dla bēšche ſebi, hacž runje bē hiſchče mloda, hižo tójšchto nalutowala.

Róždy krócž, hdyž bu do měſta póbłana, ſchtož ſo t najmjenichemu ſa ſchtyri njedžele junkrócž ſta, ſaſtupi do tamneje kēže, w kotrejž nam přeni krócž pſched woczji ſtupi.

Zako t nalutowańnje na torhoſchczo pſchińdže, nadeńdže tam ſtaru cžetu, kotruž doľho widžala njebēšche. Ta ji wjele wo pſcheczeltwje powjedatſche a waſa ju na poſledku ſobu dom, hdžež dobreho khoſeja nawari a ju tať ſadzerža, ſo bē hižom kētro poſdže popoľdnju, přjedy hacž přjecž pſchińdže. Mējeſche tež hiſchče to a tamne wobſtaracž, a jako do hoſčenza pſchińdže, w kotrymž jeje knjeſ pſchewiwatſche, bē tón hižom wotjēľ. Huſto ju wón ſobu domoj waſa — tón krócž pať njebē w poſtajenym čzaſu pſchiſchla, teho dla durbjeſche pēſchi domoj hičž. Bēšche pať to w čzaſu, hdžež ſo ſlónčžto hižo kētro ſahe ſady horow khowa.

Pſcheńza bē hižom dom ſchowana a wētr dujeſche pſcheſ ſchčzerńiſchczo; tola bē kraſny naſymny džen a jeno zuni wēſiſt hrajeſche ſe ſchtomowymi haľoſami a liſčžom. Njebjo bē jaſne a cžiſte, žana mrócžalka ſo na nim njepoľaſowatſche. Doľhi rynth horow t poľdnju ſtejeſche w kraſnej módrinje pſched woczžomaj Hanki a wona t lohkimaj nohomaj a t wjebelej wutrobu dale ſtupaſche.

Zako bē něhdže hodžinu daloto ſchla, wjedžeſche ju pucz pſcheſ maľu wjeſku, kotraž pſchi něhdže pol hodžiny ſchēroľich kēľach abo lēku ležeſche. Poſlednja kēža bēšche korcžma.

Hižo pocža ſo cžmicž, jako Hanka do lēka ſaſtupi. Wojoſčž njepnajēſche a krocžeſche ſpēſchnje dale. Čžim dale do kēľow krocžeſche, čžim bóle ſo wjecžorne ſmēľki na čžornu ſchmrēcžinu wuſcheſtrēwachu.

Zako bē něhdže hacž do pol kēľow pſchiſchla, wuſklyſcha

ſtupanje cžlowjeľa, kiž ſo po puczju, t druheje wſy překi pſcheſ jejnu drohu wjedžazym, t khowatom bližeſche. Nunje na tym měſtnje hdžež ſo puczjē ſchžžowatſchtaj, ſtupi muž ſrēneje wulfoſče na pucz, na kotrymž Hana dale krocžeſche. Wón ji „dobry wjecžor“ t wulky hľoſom prajeſche a wona wotmolwi: „Wjerſch pomatſy“ — tola niž t tať jaſnym hľoſom, taž hewať, pſchetož wēſty ſtrach bē ju ſapſchijať, jako ſtup naſdala wuſklyſcha.

Muž ſo t nej do rēčžow da a rjekny ji, ſo ma wuja we W., kotrehož čže wopntacž. Wjenowatſche jeho tež. To ſmērowa Hanku trochu, pſchetož wona ſnajēſche pomjenowaneho muža jara derje; wón dže njedaloko knježeho dwora bydleſche.

Hanzyny pſchewodžer bē we W. derje ſnaty a rēčžeſche wo tym a tamnym. Tať ſo čzaſ miny a ſa džeſacž minutow bēſchtaj wulku kērcžinu překi pſchekrocžilať. Bēšche pať to najhuſčžičji džel lēka a cžma pſchibjeraſche.

Ma jene dobo jaſta muž, kiž přjedy Hany krocžeſche, a džeſche t nej: „Ma mēſče dať mi twoju knižku, kiž w forbiku maſch — a to, ſchtož hewať pſchi ſebi noſyſch“, a pſchi tym hrabny ſa jejnej ſchiju a wotorže ji ſloty.

Hana ſaſchicža a džeſche: „„Dajež mi tutón ſloty jaſo; je to jenicžka ſpomnjeńka ſtareje cžety; čžu wam rada wſchitko druhe dacž, ſchtož pſchi ſebi mam —““, a wona hrabny do forbika a čžyſche ſawalenu knižku wuczahnyčž.

Helſki ſmēch t njeho wudry: „Šlupiko, myſliſch ſebi, ſo cži ſloty jaſny dam ſa něſchto, ſchtož mam tať ſecher w ruzy taž tudy? Šolbiko, ja ſebi hiſchče wjazy wot tebe žadam: Dať mi hubku!“ a wón čžyſche ju wopſchijecž.

Se ſhľnym ſtorcom na wutrobo jeho wotſtorcži, ſo ſo ſkoro do pſchērowa wali.

Š khowatom bēžeſche něť Hanka, wo pomoz woľajo, do přēľka. Tola jejny nadbēhar čžerjeſche ſa nej a ju bóry doſahny, hacž runje wona na boſt do kēľow ſkocži.

„Něťko cže runje mam, hdžež cže mēčž čžu, a jeli hiſchče junkrócž wo pomoz woľatſch, dha cže ſadaju.“

„„Spomńče na wſchudžomneho a wſchewowēdomneho Boha! — wón waſchu žadlawoſčž widži a budže mi pomhacž.““

„Ha ha ha — ty ſy w mojej mozy. Pój t dobrým abo ja trjebam gwať.“

„„Niħdy na niħdy — tať doľho hacž je kuſť mozy w mojič žilač, čžu ſo wobaracž““ — a jaſo čžyſche ſo jemu wuwinyčž, ſtorcži jeho tež někotrý krócž t lohčžom tať pod nóſ, ſo ſo khablaſche tať t heju trjecheny boran.

Pſchi tym wjerganju padnyſchtaj wobaj do pſchērowa, a Hanka tať njepbožownje, ſo ſpodny pſchińdže. Wón klecžeſche na nej — wona pjerjeſche pať t nohomaj tať woſoło ſo a napinaſche mozy tať ſhľnje, ſo by ſo njekraſnikēj wuwinyla, hacž ſkónčžnje pocžachu mozy woſlabnjecž, a woſoło woczžow bē ji, jako by ſo najčžemniſcha nóz na nju leħnyla.

„„Božo, mój Božo, pomhaj mi ſwojeho jenicžkeho Čžyna dla!““ —

„Čžert a hela! ſchto ſo tudy ſtawa? — čžataj, njeplechjo, ja cži ſchiju ſlemju“ — ſaſklyſcheſchtej jejnej wuſchi t druheho erta. W tute ſynki kľincžachu jej tať luboſnje; tež ſacžu t molom, ſo bē cžeža t njeje přjecž, kotraž ju na ſemi džeržeſche. Š molom poſkocži a wali ſo na njekničžomniťa, kiž ſo taž law wobaraſche pſcheczimo ſchwižnemu mlodženzej, kotryž jeho ſa hľowu džeržeſche a tam a ſem wjergaſche. Pſchezo dale na dróhu ſo wojowazaj ſtorkaſchtaj. Ma jene dobo wucžeže njekraſnik nóz ſe jaťa a čžyſche mlodženza do žiwota kľocž. Hana pſchiſkocži t ſchikom, dnyri jeho t kamjenjom, kotryž bē na puczju ſbēħnyla, tať ſhľnje na ruku, ſo jemu nóz wupadže.

Njekraſnikēj ſo wuwinyenje radži; wón ſkocži na druhim

bofu do kerkow a Hanka bē wumóžena. Wona padže na swojej koleni a džesche:

„Mój Božo a Ebóžniko, ja šo czi džakuju ša wumóženje“ — potom postany, posćiczi ruku swojemu wumóžniku a rjekny:

„Bóh šaplacž wam; wón šam je waš mi póbšlal jako pomozneho jandžela w najwjetschej nusi.“

„„Haj, haj, hdyž je nusa najwjetscha, je Boža pomoz najbližicha!““

Wona swoj wotrochnjeny šchórzuch šbēhny a korbił, š kotrehož bē knižku šhubila. Dolho njetrajese, dha bē wšchitko jeje wobšedženšwo w jejnymaj rukomaj, jeno šloty šo njenamala. Město njeho šbēhny mlóženz nóž a truch wot laza njetrajnika, pschi kotrymž bē knesł š jelenjom abo š druhim šwěrjecžom, šchtož šo pó cžnje prawje wušlédžicž njehodžese.

Šeje wumóžer šo wróćzi a pschewodži Šanku psches kerki a džesche š nej hacž do W., hdyž tež wona to pschidacž nochžysche. Tež bē wona pschecžiwu temu, šo by šo tón žyly podawł wyschnojćzi wosjewil.

Wón wobthowa nóž a lapku a mēnjese, šo čže šebi pschemšlicž, šchto ma šo dale cžinicž.

Šurbanž Jan bē we W., hdyž bēchu cžetu šhowali, na pohrjebje pobyl a šo šakombžil. Wěšteje nusi dla štupi do kerkow a čžysche runje šašo wustupicž, jako Šanzyny hłóš wo pomozšakincža. Wón šo tak cžishe, kaž móžno, pschi kerkach dele pušćczi a pschinješe pomoz w prawym cžasju.

Š wutrobnym džatom šawda jemu Hanka ruku a pschejesche jemu dobru nóž a dobru domkšód.

(Pschichodnje dale.)

K w ě t k i.

(Potracžowanje.)

Š najrjenišchim kwětkam tropisťeje semje šlusťeju pihawojte a wonjelki. Džwórbá wonjelkow wušnamjenja šo psches jasnóšelene, mjeshy polne łopjena, mnohobarbite kwětki a džiwopolny twar. Šich wón je korjenita, nadušchowata. Mnohobarbite pihawy wobčahuja cžělo tropisťich šchtomow a najpušćisťe šchšaloby. Mjes nimi brunčža šlotokrywkate bruki a kolibusťki. Šražne mjetle špodžiwneje wulšocžje a barbow šražnosťe je wobłětuja. Šorje šo plecžaty šokornak na šklódných pobrijohach řeki Madlenty nošy kwětku, šchtyri štopy we wobwodže; kwětká patny (Rafflesia) na južnoindisťich šupach ma w pscheměru štoro tšiš štopy. Šchorowate rostliny našchich tepjeńjow posćicžuja jeno šlaby wobrašmajestosťe tropisťeho šróšwa.

Šchto njedyrbjal tak pschecželne dary pschirody lubo mēćž? Šchtož kóždy dar šazpiwa, posćicženu kwětku njemóže wotpošasacž. Šaž mjes ptacžim špěwom a cžłowsťeju dušchu potajnosťny šwjašł wobšteji, tak tež mjes kwětku a dušchu. Šizom něžne džěcžatko wušchestrjewa pošmēwłowajo swojej rucžy ša kwětkami; jena macžer dawasťe swojemu džěscžju kwětki jako jemu najlubšchu hrajju; š tuteho džěscžža bu po cžasju šlawny Šinné, kiž je najprjedy šeminu kwětnižu do šestawa šarjadowal. Džěczi šchčipaju rade kwětki; wone hišćeže ničžo nimaju, š cžimž bychu šwojich lubowaných šarsťich wobdaricž mohle; teho dla wjasaju ščecžele a pletu wēnžy š kwětkow. Šubusťke dary pschirodžine šu přěnisťe a najlubšche dary džěcžazeje lubosťe a džakownosťe. Škwětki šu najrjenišcha pycha njewinosťe. Škwětká, džěcžžo a knježna šlusťeju hromadže.

Šudžerjach we njewjesčžiných

Šraje wēnasťł lubosťne.

Šospoša domjaza plahuje w swojej šahrodžy pódla wužitneje šeliny pschecžo tež kwětki. Wona tešame wothlada, šakita a napoja

kaž male džěcžatka. Wona pschi š nimi šwoje cžiche domjaze wješela a šwjedženje.

Šažniwy mandželšti šteji psched nimi, je š mērom wobhladujo, a pyta jich potajnosťe wušlédžicž.

Šomowške kwětki wubudža w dalosťich šemjepašach najšklódsťe dopomnjecža. Šedny mišjonar, kiž bē š Šužno-Šranzowškeje do Čhiny pschischol, pišče: Mje je šwjěšelišo, w Šuyn-ťšchew džiwju hiazintu, kotraž w našchich jědlowných lěšach rosťe, šašo nadeńcž. Šuto nadeńženje je w mojim Duchu nahle najšklódsťe dopomnjecža wubudžilo. Mój pschebnył na žusej šemi, 7000 hodžinow daloko wot domowiny š jeje horami, špožczi tutym dopomnjecžam wěštu nabožnišku lutosť, kiž je ša šchescžijansku wutrobu š tak hłubosťej šklódsťosťu šjenocžena. Ša šo dopomnich tamnych řjanych dnjow džěcžatšwa, hdyž my w našchich jědlowných lěšach wokoło bēhachmy a š džěcžazej horliwosťu hiazinty a druge wonjate kwětki pytachmy, kiž my na šwjedženju Šožeho cžěla šamorucžnje a psche wšchu mēru šbožownje na Šnješowy pucž šlacž šmēdžachmy. Š mojeju wocžow wuroni šo špšļa.

(Pschichodnje dale.)

Šschelake š bliska a š daloka.

Šnješ šarať lic. theol. Šencž w Šetlizach šwjecžese šrijedu swoj 25 lětny šastojńški jubilej. Šsched 25 lětami jako šapłau swojemu wuššokodostojnemu naněj, šararjej tam, š bosťeju šstupiwšchi, bu wón nanowy našlédnik a je swojej narodnej šerbšteju wošadže šwěrnny wostal, cžejcžepolne pomolanje na druge wysťisťe mēštno wotpošasawšchi. Wón šmēdžese psches Šožu hnadu na jubilejškim dnju žně swojeho šwěrneho wášnja a škutkowanja wohladacž w mnohich wopošasmach lubosťe a cžesťe. Školaturny knjes tajny radžicžel Šüller w Šhorjelžu dari ša žyrťej 1000 hřiwnow do jubilaroweje ruki, wošada pschepoda drohotny štejatny cžadžnik, knježa wucžerjo wobraš. Šyrťwina a šchulška wysťnosť bēščťej jeho š pschipóšnawazym šbožopšchecžom počesťcžilej. Šasajtra šo šastojńšy bratšja š wulkej licžbu šendžechu, šo bychu še šłowami a darami swoju pschihilnosť wušnamjenjeli. Šnješ šarať Šafub postrowi knjesa jubilara w mjenje hłowneje šerbšteje duchowneje šonferenzy š wudželenjom Šožeho žohnowanja a š pschepodacžom wotiwneje tasle a knihow; knjes Šrimarius dr. Šayer řecžese jako pschedšyda němsťeje šonferenzy w Šubiju a pschepoda wobraš. Šbóh luby Šnješ špožcž swojemu wotrocžkej hišćeže na wjele lět štromosť a duchownu móž š žohnowanemu škutkowanju!

— „Š Šnježe, šmil šo nad nami!“, tak šlinczi našcha modlitwa pschi štyšniweju šuchocžje a horzocžje š nješjekam. Džěń a šrudnišche šcžěhwki horzoty šo pošasuja. Šak je šo nam prajilo, šo w Šufecžach je jenož hišćeže w šudnjach došcž wody. Šak šapocžnu tež wokoło Drazdžan šudnje a žórka šaprašnyčž. Še Šobju woda tak niško šteji, kaž ženje hišćeže štejala njeje. Š Šklóťach šu řeki wušťhle. Šlahowarjo řybow šmēja wulku šchłodu, dokelž budža nětko řyby dla nišťeje wody š hatow wulojicž dnyřjecž. Šež na želesnižy maja cžerpicž. Šak šo žičohóřški cžah šrijedu wo 2 hodžinje šapošdži, dokelž šudnje ša wodu š napjelnjenju šokomotivny došcž wody njedawachu. Šež šolije na želesnižy cžerpyja, dokelž šo želeso cžehnje pschi wulkej horzocžje. Šsches to móže šo lohťo nješbože štačž. Šschi pošwjecženju Šišmaršeweho pomnika w Šuttgartcžje jich wjele psches horzotu do njemožy padže. Š Šariju je pošledne dnj 50 wošobow na drosť na šezahanje šklóncžka wumřjelo. Š temu pschindu šrudne pomjesťe wo wulťich wohnjach w holach, kotrež nimale kóždy džěń dónđžeja. Šinať je w řańšchej Šmerizy. Šak pišče šo še Šantiago do Čhile, šo šo bjes pschecžacža desťcžil lije a šo šu wulke pomodženja nastale.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ěi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ěe!

F.

Dzěrbske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihicziščezěrnj w Budyščinje a je tam sa ščtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

9. njedzela po šwjatej Trojizy.

Łut. 12, 42.—48.

Wo fastojniku rěczy našch Šbóžnik. Fastojnik běšče w rańšchim kraju fastarać doma abo kubla a wysche czeledže stajeny. Š jeho rufi dostawasche wona jědž a mšdu. Pšhecžimo šwojemu knjesej běšče wón tón najwyschšchi mjes wotrocžkami; wón běšče jemu sa wščitko samolwity. Š tajtimi fastojnikami tón Knjes rad wěrjazych pšchiruna. Jako fastojnizy dyrbinym šwojemu Knjesej šlužicž. My šmy postajeni wot Boha a my dyrbinym pšched jeho woczomaj czežke samolwjenje dacž, kotrež na naš cžaka.

Kak mamy Šhryštuškej šlužicž?

1. Jako fastojnizy Boži, postajeni wot Boha;
2. pšched woczomaj samolwjenje, šhodžo pšched Bohom.

1. Jesuž Šhryštuš je našch kral a knjes a my šmy jeho poddanojo. My šmy stawy jeho kraleštwu. Duž mamy tež šwoje pšchibšuchnosće dopjelnicž. Šchescžijenjo Šhryštuškej šlužka. Kak pak mamy my Šhryštuškej šlužicž? Šich wjele šebi myšli, kaž tamny farisejški w tempłu, kiž šo hordži, kaž by šo jako najlěpšchi fastojnik mjes šwojim ludom wopokasał a wón šo pšchi tym šam šjebje. Kak mamy šlužicž, tu pšchibšuchnosć nam tón Šbóžnik na wutrobu položi se šwojim šłowom: „Ščto mēnišch ty, je tón najaty šwěrný a mudry fastojnik, kotrehož je jeho knjes postajil na šwoju czeledž, šo by jim w prawym cžaku jich potrebu dał?“ Šow mamy pravidlo, kak

dyrbimym Šhryštuškej šlužicž: Jako fastojnizy Boži, postajeni wot Boha. Měštno, na kotrymž ty štejšch, je tebi wot Boha pšchipokasane, a na tym měštnje dyrbišch, ščtožkuliz šy w žiwjenju, š šbožu šwojeho bližšeho škutkowacž. My dyrbinym šebi šlužicž w Šhryštušu — to je kralowški domjazy šakoň Šhryštušowu. Wšchelate drje šu dary Bože — ale kaž šo roša, hdyž šlónčžko na nju šwěcži, šyboli jako parla, tak tež móže džěko twojeho powołanja, hdyž je wobšwěcžene wot Božeje hnady, pšchi najnižšchim džěle šo šybolicz jako parla, ty šy fastojnik Boži. Šo bychmy Šhryštuškej šlužili, njetrjebamy won se šwojeho šemšteho powołanja. Tón Knjes je naš ša šwojich fastojnikow štajil do tuteho šwěta, jako tajkich chze naš škutkowazyh wohladacž. My drje hladamy do tamneho šlubjeneho kraja, ale my šmy šebi teho wědomni, šo mamy, kaž dołho je džěň, džělacž jako dobri fastojnizy Boži, doniž nóz njepšchindže, hdyž ničto džělacž njemóže.

2. Pšched woczomaj samolwjenje — teho dla šhodžo pšched Bohom. Fastojnizy my šmy, ale jenož na wěšty cžak, hacž tón Knjes pšchindže a nam dowěrjene šako wot naš wosmje. Tón Knjes pšchindže. Šdy wón pšchindže, my njewěmy, ale my dyrbinym šebi pšchezo na samolwjenje myšlicž a pšched Bohom šhodžicž. Wón pšchindže w našch šmjertnej hodzinje, kajteho tebe namaka? Jako dobrego fastojnika? Budže wo tebi placžicž: „Šbóžny je wotrocžk, hdyž jeho knjes tak jeho cžinjo namaka, hdyž pšchindže.“ Duž dyrbinym štajnje hotowi byč. Ale je dha š temu napominanja trjeba, hdyž naš šmjercž wšchědnje wobdawa? Wopomin: hdy by šo

tebi dženka wěsta powjeseč dostala, so sa lěto wumrjesch, fajki by to sacziščež na tebe cžiniło, potom by so swěru starał, so po Božim słowje na kónz pschihotowacz, potom by wachował nad swojim cžetom, potom by ty był kaž jandžel mēra, kiž bratrej rad wodawa. Tak by ty cžinił, hdyž by hiščeže mēřazy k pschihotowanju mēł. Někto pať ty ani džen wěsty njeřby a ty cžiniš a by žiwj jako wotročk, kiž w swojej wutrobje praji: „Mój Knjes so dli pschińcž; a počnje bicž wotročkow a džomki, tež jěšč a picž a so wopicž.“ Njelubosčiwosč a žadosčiwosč staj wořebitaj strachaj sa nasche duchowne žiwjenje a pschihotowanje. Běda tym cžlowjekam, kiž budža w swojej žadosčiwosči pschekhwatani wot řudženja kaž Belsazar. Sbožny tón wotročk, kotrehož tón Knjes wachowazeho namaka. Duž wachujče a modlče so! To je prawy ředk, wutracž hacž do kónza. Psches modlitwu wostanjemy w towařtwje se swojim Knjesom a Sbožnikom a njebjeske mozy so nam do wutrobny žorla, so njewořlabnjemy a njewustanjemy. Njech tón Knjes potom pschińdže řazo abo posdžišcho, wón móže nař strowicž jako tych swojich a nař postajicž na kubla wěcžneje sbožnosče. Samjen.

Pruhowanje psched Božim woblicžom.

(Spitta.)

1. Sam. 16, 7.

Słob: Duiče pschecželo —.

Dusche pschepytať,
Ssy mój rořkafať,
Ach, ty wěšč, fak i tobu mēnju,
Schtó ja řym a schto ja cžinju,
Podložk wutrobny
Se cži řnajomny.

Žorlo řwětłosče,
Wšcho cži jařne je!
Njebych nicžo tebi wuřnal,
Dha by tola mje wšchať pōřnal;
Haj, ty řnajesč mje
Lěpje hacž ja mje.

Ma mnje hladašč ty,
Szwjaty! Schto dha by
Snjesč mohł pohlad wořa twojoh'
A so njekal hrěcha řwojoh'?

Ach, mje hrěřchnika
Njewjedž do řuda.

Stupju psched tebe,
Řycha wotpadnje.
Ach, psched twojim cžolom krařnym
Steju w řwětłe žhle jařnym;
Schtó řym psched tobu,
Sřym tež we mni tu.

Ty, kiž hnadu dašč,
Ducha posbēřašč,
Kiž ty takle hnadnje wodašč,
Žiwjenje a sbožnosč podašč,
S njebjesč rjekń ty to:
„Džecžo, nadžij so!“

Krařnu drařtu daj,
Ke mni prawdosč staj,
Řahotu mi pschitřnj moju,
So bych řnjesč mohł jařnosč twoju
A so wobřteju,
Božo, psched tobu.

Wřmi, schtož cžwiluje,
Spožcž, schtož brachuje;
Wuhoj hnadnje mje wot wšcheho
Waschnja hrěřchnoh', bjesbōžneho;
Cžin mje cžisteho,
Tebi řpodobnoh'.

Džěcža ducha daj,
Kotřnj „Abba“ praj,
So mohł i džecžazej wšchať wěru
A twojom' woku hladač řwěru,
Haj, so radošč mam,
Pschińdžesč ke mni řam.

Surij Žitawski.

Dobre wuřnacže.

Sslawny řchwedřki kanřler hrabja Axel i Drenstierna, kotřnj běsche so sa cžař řřizycžilětnje wōjny wo ewangelsku žyrkej wulžy řařlužbny řcžinił, so w posłednich lětach řwojeho žiwjenja do řamoty wrōcžo řečeže. řako jeho řtam ras jendželski pōřlanž wopřta, wón k temu pschi džělenju řlědowaze pomnjecžahōdne řłowa řecžesche:

„řa řym wjele w řwěcže nařonił a tak někotru radoščiwu hodžinu pschēřiwil. Ale tón řhumřcht, prawje wjeřelny a řbožomny žiwj bycž, řym hacle někto nawuřnył. řa so řwojemu Bohu džaluju, so mi wón cžařa dawa, jeho a řebje řameho prawje pōřnawacz wuřnacž. řenicžka radošč, kotřnj mam a řytam, a kotraž mi wjařny dawa dňžli wšcho, schtož móže řwět dacž, je pōřnacže Božeje lubosče w mojej wutrobje a cžitanje tuteje krařneje kniři (pschi tychle řłowach položi kanřler prawu ruku na bibliju). Wř, mój knježe, řcže někle w najřeńřchim řcžěwje řwojich lět, řtejicže we wyřokaj hnadže pola řralow a wjeřchow, řcže k najwařniřchim nadawřkam řřebany a dopjelnjucže řebame hiščeže pschi pōřnej řtrowosčzi a najwjeřčej cžitōščzi. Ale to wřchitko Wař ras wopuřcžzi. řotom moje řłowa lěpje řrořymicže a wobtwjeřdžene namafacže. řotom pōřnajecže, so je wjařny mudrošče, trořchta, wěřnosče a radošče w cžichim, Bohu řwječenym žiwjenju a w cžitanju jeho řłowa nadeńcž, dňžli na wšchěch dworach a pschi wšchěch hnadnych wopokajmach wjeřchow.“

F.

Słoto a sloty.

Řowjedančklo se řerbskeje Łužizny i lěta 1872 wot ř. B. M.

(Řofracžowanje.)

II.

Sserbska wjeř leži w plōdnyh dole krařneje Łužizny; my mjenujemy ju řorinežny. Psches nju běži cžista jařna řecžka, a řjane łuki a pola ju se wřchitřich bokow wobdawaju. řnutřkach pať je wokoło kōždeho domu abo dwora wjeřčha abo mjeńřčha řadowa řahroda, w kotrejš je řunje krařne nalēcžo řwoju běłocžerwjenu plachtu wupřestřjelo a najřeńřchu řelenosč hiščeže bōle porjeńřchilo. řcžokli buncža a řchwōrcža, wot jeneho řcženicžka k druhemu lětajo, a řytaju řebi to, schtož je řežiwi a wōřřewi.

Wšchi tutym njeporjedže běšče wulki džiw, so mała Sanka rosczišče kaž na lětach, tak tež na czěle, na mudrosći a po duchu. Husťo posběže swojej ruzy t njebjeskemu wótzej, so by měr a pokoj do domu dal.

(Wšichodnje dale.)

K w ě t k i.

(Potraczowanje.)

Strudni, khori saczuwaju so pschi wohladu kwětkow ros- wješeleni, trošctowani. Woni sabhwaju, hladajo do wonjatych kheluschtow, swojeje tyšchnosće a swojich czěrpjenjow.

Waknijer plecže kwětki do swojich spěwow. Sdže je žadyn waknijer, kiž by wo kwětkach njespěwał? Róža a jeje schpienzu, kote hlónzo, kotrej kwětki koschi, a hlěborna roža, kiž je napoja, pčolki a mjetle, wscho so pschichodži t smyšlnemu spěwej. Wone wubudža kheluschte w jeho wutrobje; wón spožczi bjesduschnym a němym duschu a rěcz.

Sedyn t najrjeńschich spěwow wo kwětkach je tón: Kwětkow wjeczenje. Zena knježna je kwětki schczipala a je w swojej komorje do schliczki stajila; wofna so saczinjene; wona spi. Duž wu- stupuja kwětkow dychi t kheluschtow a morja drėmazu se swojim dychanjom.

Kaž so hlónzo a hwěšdy shromadne kublo wschěch człowjekow, tak tež semine hwězki, kwětki. Tež najkhudšche džěcžo hme je schczipacz a so t nimi pschiciz; pódla hlómjaneje tšěchi bura kčěje w malej sahrodzy kwětkow kralowa, róža. Tež najkhudšchi poddan hme swojemu kralej t najmjeńšcha kwětkow wěnz daricz.

Wahly Oriental a je kwětkorěcz wumyšlil, a wot najstarschich czahow hem so kwětki byle tolmaczě czichich saczuczow, wobrasu smutskowneho žiwjenja, wutrobow směsch. Róža se swojimi czernjemi je wobras lubosće t jeje wješelemi a bolosćemi. Njesapomniczka, kotraž hamotna stejo wostanje, hdyž plustotata rěczka dale běži, je snamjo lubowazeho dopomnjenja. Twjerdže so pschimaty schtan je wobras swěrneho, njerosdžělomneho pscheczel- stwa. Wyrta je swojim czěmnym lisčom a bělym kčženjom, kotrej- jez wobnožki so mjelcžo huscže hromadu czischcža, so snamjo czěcheje lubosće. Wyrtow wěnz ma njewjesta na hlówje. Tjalka, kotraž poniznje pod kopjeschtami schowana kčěje a njewidžena hlódke wonjenje rospschescžera, je stare snamjo poniznosće a směr- nivosće. Wudžernak hajowy abo džěń a nóz je wobras žiwjenja, kaž wone wobriedža steji mjes hwětkom a czěmnosću. S pschezo selenej rosmarju pschimy kaschče knježnišzy semrjetnyh a na rowy naschich lubowaných kladžemy wěnz t nješmjertniczkow abo kóczinkow.

Kwětki móžemy tež rosdžělecž po jich swontnej powabje a po smutsknej hódnosći. Róža na pschiklad ma swontnu powabu a smutsknu hódnosć; tulpa swontnu powabu bjes smutskneje hód- nosće; wjeczorniczka smutsknu hódnosć bjes swontneje powaby. Wjeruna so knježna jenej abo drugej tutych kwětkow?

Kwětki so pschědnamjo smjercže a horjestawanja. Wone po krótkim kčženju wjadnu. Krafna nozowka kčěje jeno 12 hodžinow a w tej kamej hodžinje, hdyž je wufczěla, sańdže kwětki. Schtó njedopomni so pschi tutym wohladu hlówow psalmisty: Człowjet je kaž kwětki na polu, džęńka je a jutje niž wjazny! Dijane lěšchi kwětkowe so tež jich khore a smjertne loža; tola tež rowy, t ko- trychž nalěto morwi w pschekrafnjenej podobje sašo horjestawaju. Wosdže a hamotnje nasymu na lukach stejaty njeczaknił, tak mjeno- wany, došel hewaki czah swojeho róstwa njewobledžbuje, njepsch- njeke žadyn plód; wón wufczěje bjes smjenja, ale hluboko w semi žiwí w smyje jeho koloch a pschichodne nalěto wubiwaju kopjena a smjertna tobolka. Zena wšebje spodžiwna kwětki je kulawka

(Anastatica hierochuntia, Serichorose). Horza Arabiska a Ži- domska, wšebje wokolnosć Sericha, je jeje domowina. Tam wona w horzym pšku korjenje pschcža, czěri kopjena a wobnožki a běle naschizne kwětki. Wrejo scžehnje wschě swoje wobnožki a korjenje do bruneho klubushta hromadu. Njeporědko wutorhnje wichor kuchu rostlinu se semje a wosmje ju sohu won do pschiziny. Wo- stanje na tutym puczu na wložnej pódže abo we wodže ležo póczišče kucha a na sadče morwa kwětki sašo wožiwjecž a rošwiva nowe kčženiczka, czehož dla je ju Linné kwětku horjestawanja mjenował. Wutnikojo pschijnje so t khwalobneho kraja, do wody stajena póczišče spodžiwna róža kamo po lětach t dobom sašo sa- kčěwacz. Eso powjeda, so jena tajka róža, kiž bě hižo 700 lět stara, we wodže so sašo wotewri. Kulawka schępta nam něschto wo tym, te kotrehož czěsczi hody a jutry swony klineža. Wona powjeda nam wo pschiziny a kraju, po kotrymž je něhdy nasch Ebóznik khodzil; wona pokáže nam we wobrasu, kaž Wóža móž morwe sašo wožiwicz móže a kaž wón tež nasche czělo, kaž kwětku horjestawanja, junu t rowa t nowemu žiwjenju wubudži.

(Wšichodnje skónczenje.)

Wschelake t bliska a t daloka.

— Wóndžela je najchěj Lužizy dolho woczakany plódny deschczil pschijnjebla a t džaknej wutrobu smy t njebjesam hladali. Wěšo so po dolhej wulkej horzocže deschczil t, czěžkimi hrimanjami pschindže. Wóže njewjedro je na wschelakich blakach nuts dyrilo. Pschezo pak je hišcže deschczila malo. Wóh chyzł so smilicz, so by hišcže sa wobohi stót nasymsta piza narosć mohla. Róža, kotraž je t wjetšcha wschudžom domoj khowana, ma spokojazy wunoscht, sa to pak so naletne khwy t wjetšcha malo radžile. Najhubjeńsche wuhladu so ja bėrny. Ale hdyž motry czah pschindže, njetriebamy hišcže nadžiju spuschczicz. Wot lěta 1842 njepomija wjazny tajke kuche lěto kaž lětusche.

— Wjedawšchi hlawni a njebojasny přäsidenta Burow je psched krótkim wumrjel. Wbohi muž mějesche smudny wjeczor swojeho žiwjenja. Sa dobru wěz so bėdžesche a tola njeprawo doby. Jeho czělo so do južneje Afriki domjese, a je tež Zėndželska t temu dowolnosć dala, so by w tej semi, sa kotruž je wojował a so bėdžil, swój wotpoczink namakalo. Jeho mjeno wostanje w czěsczi.

— Na asiatskim bitwischczu Japanizy pschezo bóle postupuja a je wulki strach, so budža so Ružojo na kupje Korca wróczo czahnyčž dyrbjecz. Wěšo wschak tež njewěrne powjeczče wot bitwischcža pschikhadžęja, ale to je tola se wschitkich pšnacž, so sa Ruskich hubjeńšcho steji.

— W Persiskej sašo cholera sakhadžuje. Wobhdlerjo do horow czěkaja. W Teheranje wschědnje na 900 ludži wumrje, morwi husťo na hařach ležo wostawaju.

K rozpominanju.

Je-li zo so modlic přestawaš, započina njepřecel pře- winječ a so wjeselič.

„Bombaj Wóh“ njeje jenož pola knjesow duchowných, ale tež we wschěch psche- dawarňach „Serb. Nowin“ na wřach a w Budyschinje dostacz. Na schtwórcž lěta placzi wón 40 np., jenotliwe czěbla so sa 4 np. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će!

F.

Sěrbske njedželske łopjena.

Wudawa so kóždy šobotu w Šmolerjez knihiciziczerńi w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

10. njedžela po šwjatej Trojizy.

Rom. 11, 25.—32.

Šawoł rěči wo wotšudže, kotryž je pschischoł na israelski lud jeho šaklepjenja dla. Ale wón widži jeho wumozenje šo pschiblizowacž. Šichetož podarmo jim Bóh njeje šwoje dary dał, podarmo jich njeje powolał.

Wože dary a powołanje njejbu tajke, šo by jemu jich žel bylo.

1. Wón wušwoli w Šhrystušku t šbóžnosćzi;
2. wón šastorczi njewěry dla;
3. ale wón poniznje šbože pytažeho šašo hnadnje pschimošnje.

1. Bóh w šwojim wozženju žaneho měra a šwjatoka nješnaje. Wajchtač israelski ani nješpi ani njedřema. Nóz jemu špróznosće njepščinješe ani pschi džěńštim prózowanju wón njemuštanje. Kaž naša wutroba bjes pschěstacža kłapa, njeh špimny abo šhodžimny, tak tež wón džěła bjes pschěstacža. To je Boži škutł mješ jeho wušwolonym ludom. Ša šwoje wošebite šastaranje je šebi jón wušwolit bjes wole Šraela, bjes džaka Šraela. Šrael je wjele bóle njepošłuchny psches žulny čaš štareho šluba, tež hdyž Bóh šwojeho šyna pošla, šo by lud psches wěru do njeho šbóžny byl. Šrael njecha šhodžicž pučž wěry, ale pučž mormych šakonšlich škutłow. Šrael šwój wotšyknjeny kónž dozpił njeje, pschetož Bóh njecha hordostne šo prawe činjenje, ale psched nim šama woprawdžita prawdošćž płaczi. Šhrystuš, tón šchizowany a horještanjeny, še šwojej hnadu je šylna šlata ša šhudnyh

hrěšnikow. Šraela wina je jara wulka, duž je prawy šud Boži teho šastorcženja. Njewěra je hrěch wšchitlich hrěchow, macž wšchitlich hrěchow. Wšchitke twoje hrěchi tebje šatamacž njemóža, njewěra pak tebje šatama. Ale hacž runje je Šrael šastorcženy, jeho powołanje tola dale płaczi. Šawoł lubuje teho dla šastorcženy lud.

2. Šraelski lud je šastorcženy. 10. njedželu po šwj. Trojizy dopomnimy šo šašo na šud, kotryž je šaklepjeny lud potrjehil. A tola widžimy tež pschi tym Bože wozženje t lěpschemu. Šiches šastorcženje Šraela je šbože ša pohanow šhadžalo. Šiči woblehńenju Šeštopola šo ruška granata do hórki šary a žórto wotewri, kotřěž lačnym wojakam pschi woblehńenju dobru čžistu wodu pošćiczi. Šak husto je pschecžiwjenje čžłowjekow pschecžiwu Božemu kraleštwu t jeho pschišporjenju šlužilo! Šóždy nadběh na bibliju je nowe žórto jeje wěrnosćže t wšchewńenju Božeho ludu wotewrił. Šo bu Šnješ Šešuf wot Židow šchizowany a šo šu nětko Židža njepšchecželjo a štwjerdženi jako džěczi tamnyh šłóšnikow, kiž wolachu: „Šeho krej pschindž na naš a na naše džěczi“, to je t pschicžim u našeho šboža bylo. Šiches jich njepošłuchnosćž šmy my šmilnosćž došćali. Šdyž pak móžemy my tež Božu došrotu šhwalicž, kiž je naš přjedny Šraela t šbožu wjedla, njechamny hordži byčž, ale šo boječž. Šichetož w šchecžiwjanštwu je wulka njewěra, „Bóh je wšchitlich pod njewěru šamknył.“ Šrael leži tak-rjež w jaštwu, kaž wšchitžny, kiž šo wobrocžil injejbu. Bóh je šudnik, njewěra je jaštwu, čžret je jaštnik, škaženje šu rječas. Wulle je hubjenštwu kóždeho jaštwu: wobmješo-

wanje swobody, hlód, syrna, haniba, rjeczasy, ale žane jastwo njeje bóle czwilowaze hač njesbožowna wutroba. Wołajmy k temu Knjesej wo wuřwobodženje kaž isralſke džeczi w Egiptowſkej.

3. „So by ſo nade wſchěmi ſmilił.“ To je wot-
tynjeny kónz isralſkeho jaſtwa. Hdyž je poľnoſeč pohanow
nuts ſchła, potom budže tež ſirael ſrawy k wumozenju.
My ſmy a woſtanjemy lubowani Wótza dla. Poľnoſeč
pohanow nuts pónďže. Wožej ruzy wopſchijeja lěto a
dale pohanſki ſwět. Wěſo je jich wjele ſcheſczijanow,
jenož po mjenje ſcheſczijenje a ſcheſczijanſtwu hanibu
czinja. Ale čaſ pſchińďže, hdyž budža wſchitke kraľeſtwa,
ludy a jaſyki Chryſtuſowe mjeno ſnacž. Potom budže ſo
Bóh nad ſiraelom ſmilicž. W luboſczi je ſa nimi kłodžik
tež w ſtawje jich jaſtorczenja. ſirael dyrbi ſa naſ
ſchwiłel byč. Eſu wſchitzy mjeſ nami, kiž ſo ſche-
ſczijenje mjenuja, wumozeni ſ jaſtwa, hdyž ſtejachu pod
knejſtwom čěmnoſcze? My móžemy to ſami wo ſebi
wjedžecž. Sčtož běſche jaty a je wuřwobodženy, tón ſo
ſwjeſeli. Móžeich ty ſo tež ſradowacž? Jeſuſ je mje
wuřwobodžik, nětko ſym ja prawje ſwobodny! Sčtož je
ſwobodny, ſo hlada, ſo ſaſo do rjeczawow njeſchĩńďže.
Daič ſo ty wobarnowacž pſcheſ ſwiateho Ducha we
wěrie, w poſluſchnoſczi, w ſwjeczenju, ſo do žaneho
hrěcha njeſwolich ani nječiniſch pſchecziwo Božim kaſnjam?
Čim bóle my ſa tym ſtejimy w ſtawje hnadže wobſtačž
a druhim do ſtawa hnadu pomhacž, čim wjazny my
pomhamy, ſo ſirael ſaſo k hnadže pſchĩńďže a wſchitkón
ſwět ſbóžny budže. Hamjeń.

W ſuchocze.

(Wot njeboh Pětra Mlónka, na žadanje wocziſchcžane.)

O Božo, dai wſchaf dopóſnacž
Tym čłowjekam na ſwěcze,
Hdyž daſch taľ malo deſchcžowacž
Nam dotal w tutym lěcze:
So je to tola wo prawďže,
Mój Božo, twoje khoſtanje,
Kiž ſmy tu ſaſlužili.

Sčto pomha hnoj tón najlěpſchi
Na hewaľ dobrym polu,
Hdyž Bóh pſcheſ plóďne deſchcžiki
Nam njemacža tu rolu.
Wiča naſcha próža njepomha,
Hdyž Bóh tón Knjes nam deſchcžika
We ſwojim čaſu njeda.

Wot nalěcža ſo powjeda,
Kaľ tunje žito budže,
Dokelž te žórta nječěrja, —
Njei' paľ ſo lěpje druhďže
Hač pola naſ tu radžile,
Dha wěcže tuńſche njebudže,
Kaž to nětk poľajuje.

„Po bližſchim mlodym měſacžku
Dha deſchcžika doſeč pónďže“,
Taľ tež čzi ludžo prajachu,
A hdyž tón čaſ tu dóńďže,
Bě tola pſchezo bjeſ deſchcža
Hač do poľneho měſacžka,
Hač ſaſo mlody běſche.

Hdyž tež ſtolětna protyka
Nam deſchcžik poľajuje,
Hdyž wóďny muž tež knjeſtwo ma,
Hdyž wětr wot poľdnja duje,
Hdyž runje ſteja w protyzy
Te hewaľ jara mokre dny,
Deſchcž tola žadny njeńďže.

A hdyž tež čzichoh' Michala
Tu pod wolnami maju,
Hdyž runje kury ſ wjecžora
Taľ huſto ſaſpěwaju,
Hdyž runje poſ tež nječerje —
Deſchcž tola žadny njeſchĩńďže:
To wſcho ſu próďne pórkli.

A trjechi jena měržſka mlha,
Kaž dženſa tydžeń běſche,
Dha deſchcž kaž kuſczičk próſchenja
Tu malu khwilu džěſche.
A hdyž tež ſchleńza wjedrowſka
Nam druhdy deſchcžik poľaja, —
Deſchcž tola žadny njeńďže.

Ně, Bóh tón Knjes nam widžicž da,
So ſo tón jara moli,
Kiž hlada na te ſnamjenja, —
Wiſcho dže po Wožej woli; —
Sčtož ludžo ſ wulkej wěſtoſcžu
Nam předy won tu wěſchcžachu,
To Bóh wſcho hinaľ wjedže. —

Ty paľ, o Wótče njebjěſki,
Ach póſečel tola ſaſny
Nam plóďny deſchcžik po hnadži
A dai nam dobre čaſny;
Haj wodaj, hdyž tež jara my
Tu hnydom njeſpokojni ſmy,
Hdyž nam po woli njeńďže.

Ty budžeſch, hdyž tón čaſ tu je,
Kiž twoja mudroſeč ſnaje,
Nam deſchcžik póſlacž ſawěſcže,
Hdyž tež nam doľho traje. —
Duž ſnjeſčny, bratſja! ſčečpliwje,
Sčtož nam naſch. Wócžez póſečele,
A proſchmy, hač ſo ſmili.

Jantar.

Po zylch hodžinach kłodžachmy na pobryſny narańſkeho
morja a pſchepytowachmy pſchi tym hromady ſwucziſkaneje mórſkeje
trawy, pſchezo ſ napjatoſcžu ſa tym hladajo, hač ſo nam ſaſo
kuſczičk jantaria (Bernstein) njepokaže. Wuhladachmy jón, ſwě-
čeſche a blyſchcžeſche ſo nam wón mjeſ čěmnyymi wuſthnjentymi
mórſkimi roſtlinami napſchecziwo, dha jón ſběhnychmy jako wulki
poklad.

Temu runaju ſo čziche hodžiny, w kotrychž na pobryſny
ſwojeho žiwjenja pucžujemy a wuſthnjene kopjena ſwojich dnjow,
wot wichora a žolmow ſwucziſkane, roſſchěrjamy. Tež pſchi tym
ſo nam na mnohich měſtnach ta wotſchewjaza myſl radoſtnje
ſ nich ſwěczi: Tón Knjes je wſchitko derje čzinił; jeho ſmilenje
hiſcže žaneho kónza nima, a jeho ſwěnoſeč je wulka!

Stoto a sloty.

Powjedańczo je berbskeje Łužicy i lěta 1872 wot S. B. M.

II.

(Pofraczowanje.)

Sako bě Hanka wóhkom lět stara a srudne Bože dźěćo w domje mēla, sastupi Bóh sam se swojim prutom do třeže. Marja wustupi pšched třežne durje, wobkruže so a padže tał njesbožownje, so febi prawu nohu slemi a hlouwu tał wobskłodži, so na czežke khoroložo pšchińdže. Sejna njeměrna duscha powjestschi khorolcž, a runje, jako bě nowa džowka, Wicžasež Haniža, na službu pšichiczahnyła, wustupi jeje duscha i czeła. Duchowny bě ji krótko přiedy Bože wotkasanje wudžělil. Wón setka Hanižu, jako na službu czehnjesche, a džešche k nej: „Haniža, ty sastupiš do domu, hdžež je, kaž mi lēkar prajesche, smjercž wēsta. Za cze wot młodošće snaju; ty by rosomna a swěrna duscha — budž malej Hanzu wobarnowazy jandžel. Pšchetož nan budže so wēće tež mało wo nju staracž; wón dže je so jara do korcžmy nawucžil. Hanka njeje wjele dobreho w domje kšychala a je wēće nēfajku njekhmanošć na so wsala, hacž runje ma w schuli dobru kšwalbu.“ — „Anješ duchowny, ja chzu cžinicž, schtož w mojej kšabej mozy stoji.“

Musnota sa Hanižu bu pšchewulka. Š pohrjebje bēšche w domje a wonkach wjele, jara wjele wobstaracž, a Handrij so přenjej dnjej mohł rjež wo nicžo njestarasche; wón kšodžesche kaž bludny wokoło. Tež pšchi pohrjebje porucžowasche a pšchikasowasche cžasto wšchitko žyle wopacžnje, a dyrbesche Hanka halle jeho na prawu czeč pšchijesč.

Placžo stejeseche Hanka pšchi rowje maczerje, kotruž bēšche lubowala i žyleje wutroby, hacž runje jeje duchowne brachi hidžesche a sa wohidne spōsna.

Handrija tutón srudny podawł bóle hnu, hacž bēchu febi to ludžo myšlil. Wón spomni na sachodnosč wšchitkeho czeła a na njewēstojcž cžłowskeho žiwjenja.

W přenim cžasu po pohrjebje mējesche Handrij wjele wobstaracž, pšchetož wjele ludži pšchińdže, kotřiž febi pjenjesny wot njeho žadachu, dokelž bēchu jeho mandželstej požčowali. Wón mējesche teho dla wjecžor po swjatofu hušto pišacž a licžicž. Tež mējesche w domje to a tamne wobstaracž, schtož njechasche džowzy dowēricž abo schtož ji kamej na ramjeni kšacž nochžysche, dokelž widžesche, so so kama czeři a to pšches mēru. Teho dla wotewsa jej rady wšchelle wobstaranja, wšchaf dže bēšche i njeju lēpšchi porjad do domu pšchischol. Hanka bu derje wothladana, wjele lēpje hacž hdy přiedy.

Haniža so do žyleho hospodarstwa derje namata, wobstara warjenje a wucžesche Hanku na wjecžor rjane modlitwy a powjedasche ji wšchelake swētne a duchowne powjedańcžka. Po swjatofu bydže so Haniža sa blido a schijeseche sa Hanku schatny a wuporjedžowasche jeje druge smachi. „Haniža, powjedaj mi nēšcto, powjedaj“ — proschesche Hanka. A Haniža powjedasche tał pēnje, so so Handrij nad tym džiwasche a sam rady pšchipožkuchasche. Pšchi tym sapomni na korcžmu.

Hdyž so jeho přjedawšchi towarščojo i korcžmy praschachu, czehe dla wjazy do korcžmy njepšchińdže, džešche wón: „Sa mam tał wjele w domje wobstaracž, so cžasž lēdom k temu došaha, a potom je nusne, so wšchitke kroschti w hromadže dđeržu; wšchaf bym jich došcž njetřebawšchi rosmjetał.“

„Ty by džiwny pachol; kóždy cžłowjek dže wē, kał je twoja njehocžicžka skutkowala, a nētk ty jejnu winu na febye walicž pytaš.“

„Sa bym sam wjele nad tym wina byl; bym jej w sapocžatku wšchitku wolu wostajil a nješbym liczenie, kotrež bym w schuli

derje došcž nawuknył, praktišy naložil. Nētko pał chzu so sa to staracž, so so mojej semrjetej pokoj w rowje wostaji. W Bože mje!“

Š tym wón kšwatajzy woteńdže. Nētko so jemu smējachu, drusy jeho hanjachu; jedyn rēčesche to, drugi hinašche. Nētko so smolom winu teho, so je korcžmu wopušcžil, na Hanzu walicchu a mēnjachu, so je ta „Herrnhuterka“ modlerskeho bratra i njeho scžinila. Sažo drusy po cžasu hišcže hōrsche wo nim a Haniži rēčachu.

Lēto sańdže a kóždy cžłowjek febi myšlesche, so Haniža w So-danež domje wostanje; ale hlej, drugeho januara stejachu hanje pšched třežnymi durjami, jeje kšchinja bu na nje kšunjena, a po krótkim pšchińdže wona kama a kšdny so kōbu na hanje. W tym wšchēm wustocžiči placžo Hanka i durjom a posčicžiči hišcže juntrōčž Haniži ruku. Ta febi tež kšylsu i wocžow wutryje, potom wotjēdže. Sa dwē hodžinje pšchiczeže druga džowka do dwora a domu.

Ludžo wocžiči a hubu rosdajachu a so kšylnje nad tym džiwachu, so bē Haniža přecž. Nētko so rēčachu to, drusy hinašche, nētko so kše, drusy hōrsche, haj najhōrsche.

Czehe dla pał wopušcžiči Haniža dom, w kotrymž so ji tał derje spodobasche a w kotrymž bē wot Hanki woprawdže lubowana a wot Handrija wškofo wažena? — Wobaj bēšchaj nad tym wina. —

Ma rjanym našymnym dnju, njedželu popołdnju, kēdžesche Haniža sa blidom; bēšche w spēwarškich knihach cžitala a woprašča so Hanki nēkotrych wurasow dla, kotrež ji wukadowasche. Handrij bēšche k wujej do Haniž wušchol. Kadosčimje požkuchasche Hanka na jeje powucženia a jejnej wōcžy hładaschtej pšchekrašnjenej na jeje ert. Ma jene dobo sapschija ju sa ruku a džešche k nej: „Njeje wērno, luba Haniža, ty mje ženje „pšchemjeńka“ mjenowacž a nana sakliwacž njebudžesč; ty mi njebudžesč „mazochka“ —?“

„Džecžo, kał pšchińdžesč ty na tajku rēčž?“

„Bathrnez Sejna bē wčera na mnje šla, dokelž ji njedach wotpišacž, a duž mēnjeseche: Tebi so prawje stanje, so mazochu dostanjeseč — wšchaf fej wasch nan Hanižu bjerje.“

Haniža so sacžerwjeni a bē kaž i krowju wobłata a to cžim bóle, dokelž bē Handrij runje durje wotewril, a wona njemōžesche teho dla kšowcžka wotmolwicž.

Handrij pšchistupi k blidu a džešche: „Lube džecžo, njerēčž tajke blady, hlej, Haniža febi njeby tajki pšchah na schiju nakladla, hdyž tež bych ju ja rady stajnje a pšchego w domje wobkšowal a tebi druhu maczerku a niž mazochu dal. Pšchetož ja bym pšchekšwēdcženy, so by wona tebi wērna maczer byla, kaž je to hacž dotal pokasala, — wona bē cži, hacž runje džowka, tola we wšchitkich padach woprawdžita a wērna macž a to móže cži wostacž, jeli sechže.“ Pšchi tym sapschija ju Handrij sa prawu a Hanka sa druhu ruku.

„Budž a wostaj mi luba maczerka“, džešche hōlcžo.

„Budž moja, Haniža; džecžo trjeba macž, ja mandželku a dom hospoju swērnny a sprawnny kaž ty by. Ženo ty móžesč mje na tym dobrnym pucžu šđeržecž, kotryž bym sažo namatał, tał dolho hacž ty w mojim domje by. Praj „haj“ — pšchetož dawno budžich cži kšowju lubosčž wušnal, njebudžich so bojal, so budžesč „nē“ prajicž. Pšchemyšl febi tu wēž a praj mi dženš sa tydžen, schtož by wobšantnyła. Ty pał, lube džecžo, mjelcž pšchecžimo kóždemu wo tym, schtož by runje kšychalo.“

„Handrijo, ja njetřebam tuteho cžasa, ja chzu jo wamaj — ja chzu jo tebi smolom dacž — moja wutroba je hižom wjele mēkžow jeno tebi a Hanzu kšuchala; njech je dale waju w dobrnym a kšym cžasu; ja chzu twoja tebye lubowaza mandželka byčž a tutemu džešcžu starosčimwa macž; jeli jemu kšchidwu cžinju, chzu so mazochka hancž dacž cžasž žiwjenja.“

Wón sapschija twjerdscho jeynu ruku, položi druhu na hlojczku Hanki a wokošcha potom wobuju. Tak bě po šlubje. Tola šwět wo tym nicžo njeshowi.

Schtyri měřazy po wotczehnjenju Hanže wotehna Handrij na jene dobo šwoju džowfu, dokelž běšche jemu skradžu wšelke wězy i hospodarstwa swotnošyla a pschedała. To sta šo pónđzelu rano. Njedželu na to pschpowjedalsche knjes farať i klětki, so staj čžestny wudowz Handrij Bordan, mjenowany Sodan, a čžestna mloda holza Hanža Wiczasz po šlubje.

To bě něchtu sa ludzi, a powjedanja a wukładowanja njebě žadny kónz. Nichtó pať njemóžesche šebi wumyšlicž, čžeho dla je Handrij wšitkón lud tak šašlepil — a hdže a hdy je šo i nje-wjestu šthadžował.

Šo čžichim a měrnym kwašu pschicžeže mloda mandželka do domu, a Handrij dosta lubowazu mandželiku, pilnu hospošu, rjanu a bohabojašnu žonu, a Hanka najlěpschu macžerku, kiž šo ji ženje jako mazochka njewopokasa. Hanka pať tež wšchu jeynu lubošč psches dobre pocžinki šaplacži, najbóle psches šašolubošč a pošlušchnošč.

Handrij wosta šwěrnny lubowať Božeho šłowa, bě prawy mandželki a dobry nan. Wychmy prajicž chžyli, so wjazy do korežmy njepšchindže, bychmy thali — pschetož wón korežmu nje-hidžesche, ale šo jeno towaršchow šdalowasche, kotřiz korežmu niz jeno, ale tež kóždy drugi dom wonjecžeječa.

Tak knježesche w Bordanez domje měr a pokoj a radosče dosč tež w tajkim čžasu, hdyž šłonzu žiwjenja jašnje nje-šwěčesche.

Ša něotre lěta wobradži Wóh do domu holecžku a hólčka. — Šo pošlednich šchčžijnach Hanža jara šthori a ležesche wjele njedželow na jenym měščje. Handrij a Hanka ju wothladaschta; kaž džěčžo, a jako bě i Božej pomozu šašo wotthorila, poda šo na šlužbu — hdžež šo ji i wjetšcha derje džěšche.

(Šchichodnje dale.)

K w ě t k i .

(Škóncženje.)

Šwěšdniza, kiž dolho do ponajšmy won hišchče pschi njelubošnym wjedrje a šmnyym mrošu kčžje, je rjana podobišna tajkeho čžlowjeka, kiž tež w njepodobnych dnjach a w njeshožu a hdyž jeho našyma šastupi, šwoju nadžiju njeshubi, ale kaž w dnjach šwojeje mlodosče wješečeje a dobreje myšle wostanje. Mjeno hwěšdniza ma tež rjanu myšl. Šsu kwětki šemškich wješelow šo pominyše, wostanu nam tam nad hwěšdami wyschšche wješela šthowane, ke kotřymž tež wješele šašowidženja lubowaných šemrětných šlušcha.

Tež žyrkej, wošebje katholicka, je kwětki pschijała do šwojeho wokrješa. Wone šu najšamoródnishcha a najpschihódnishcho pscha šwjatnizy. Š nimi pschichimy Boži dom pschi wošebitych škladnoščach. Wošebje šu róže a lilije žyršwinške kwětki, tamne jako šymbol lubošče, tute jako šymbol čžistošče. Marja, jako macžer lubošče a šmilenja, budže duchowna róža mjenowana. Šo bamžicžy wufčžewaju róže i kwě martrariow, kotruž šu weni i lubošče ke Šhryštuškej pscheleli.

Čžistoběla lilija, wot šemje runje horje k njeju šo pošbšhowajo, je šchlachotne šnamjo njewinoščje a čžistošče wutrobny. Te šłowa i šhěrlichow Šalomonowych: „Kaž lilija mjes čžernjemi je moja pschecželniza mjes čžlěwšlimi džowkami,“ pocžahuje žyrkej na njemašanu knježnu Marju. Na štarych žyršwinškich wobrašach šteji pódla Marje šudobje i lilijemi. Šandžel, kiž njebješke štrowje pschpowjeda, džerži štolpik lilijowny w šwojej ružy. Mjes Šosefom

a Marju kčžje lilija jako šnamjo jeju póčžiwnoščje. Našch Šbóžnik rěči wo liljach na polu, kiž njedžčaju a njepšchadu, a šu tola rjenišcho wupyšchene, džžli Šalomo w šwojej krašnosčzi, a čže naš i tym dopomnicž na to, tak Bože pschewidženje šo lubošnje ja naš stara. Myšlne wutrobny widža w martrownizy (Passions-blume) šnamjo wěry. Tuta špodžiwne twarjena kwětki ma woprawdže w šwojim šnutštownym džělu, kiž pschirunanje i martrownym gratom našcheho Šbóžnika dopušchča. Wošebje runaju šo jeje tš blušny tšjom hošđam a šnutštny čžetwjeno-křepjenny čžernjojtly wěnašch dopomina na křawnu křonu čžernjowu. Na to a tamne wašchne šteja kwětki w potajnoštnym pocžahu k čžlowjecžemu žiwjenju; wone je polěpschujaja, šwješeluja a wušwjećujaja. Wone kčžja pschi naškej koležy, rošwješeluja našche šwjedženje, pschja njewinošč a woltať a wotpocžuja na našchich rowach.

Šaj, wy šče rjane a šchlachotne a potajnoštnje, lubowane kwětki! Wy kčžjecže trošchtniwje pschi šchropawym, čžernjojtlym pucžu mnoho pruhowaneho šemškeho putnika. Wy mje dopominacže na teho, kiž je waš rjenišcho wupyšchil, džžli Šalomo bě w šwojej krašnosčzi. Kaž šo blyšchčateho šłonzu wobraš wotražuje w rošwonych křepkach wašchich šhelušchlow, tak šo šwětki we wašchkej rjanosčzi Boža mišošč a pschecželniwnošč. Wy dopominacže na čžiche pocžinki, šakoň a wašchne. Šoboznje pschiwobrocžuja šo wašche rjane wóčka k njeju a k šłonzej. Šdyž nalěčžowy wodny po honach duje, pschilhadžecže wy pošlušchne, a wjadnjecže a mřjecže tež bješ škoržby, mjelčžo, čžišche, hdyž je šo wašcha našyma pschiblišila. Wy šče rjane wotščžěny wuššoch, potajnoštných, rjenšchich přenjowobrašow. Wy kčžjecže šłódke potajništvo w pschidworje tuteho žiwjenja, kiž naš hišchče wjetšche rjanosče w šwjatnizy šamej šo nadžecž a docžakacž dawa.

Wšhelake i bliska a i daloka.

— Šakški kral Žurij šwjecži pschichodnu pónđzelu šwój 72 lětny narodny džěň. Š džalne wutrobu šhladuje našch lud k Bohu, šo je našchemu drohemu krajnemu wótzej šašo štrowošč špožčil, a prošcha, Wóh luby Šnjes chžyl jeho nam hišchče dolhe lěta šđeržecž k šbožu našcheho kraja a luda.

— Dokelž je horžota tak jara wulka a pschezo bóle na pižy ja škót pobrachuje, je šo še šakšje Šužizy, hdžež dyrbja šo lětušche manevry wotměwacž, proštwu na wyschnošč dala, šo bychu manevry i džiwanjom na lětušche šrudne wobštejnosče wupadnyše.

— Dla nišjeje wodny žane kóžje wjazy po Šobju jědžicž njemóža. Ludžo njepomnja, šo je tajka niška woda byla.

— Šola Čžertniz w šahrodže je šo tak mjenowany naturški čžlowjek šašydlil. Wón je pschekupž wot něhže 32 lět a rěka Šörčzel. Wón je kaž džiwí živy. Wón je šebi jamu wuryl, w kotrejž tež w nozy lěha. Šeho jenicžka žhroba štej žito a woda. Wón džerži šebi 3 kotošche a jeneho pša. Dokelž je wón nahi po šahrodže šhodžil a tež nicžo wjazy ša šwoje wotnajate bydlo placžicž njecha, je jeho pošizija šajala. Wón je pjecža i dobreje šwójby a tež uniwěršitu wopytal. To njeshože, šo wón žaneho měštna njedosta a štarschkej jeho dale njepodpjeraschta; je jeho k temu wabilo, jako naturški čžlowjek živy byč.

„Šombaj Wóh“ njeje jenož pola knješow duchowných, ale tež we wšchěch pschewawarňach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Na šchtwórcž lěta placži wón 40 np., jenotliwe čžišla šo ša 4 np. pschewawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statók,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Szerebiske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždu šobotu w Smolerjez knihcizisčezetni w Budyšinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

11. njedzela po šwjatej Trojizy.

1. Jan. 1, 8.—10.

Sczenje nascheje džeknischeje njedzele je snate pschirunanje wo farisejskim a zloniku: Šorda farisejska myšl steji napschecziwo poniznej zlonikowej myšli. Tamnu hordostnu myšl šwět pokasuje; džeczi šwěta hladaja, kať móža něšcto wot šo čzinič. Zlonikowa myšl pať šo wot šwěta wuškmešuje jako něšcto hlupe. Jesuś ma druhu měru: Zlonik dže prawy do šwojeho doma. Tu šamu myšl wupraja nascha epistola.

1. Farisejska myšl pokasuje do hele;
2. pokutna wutroba wjedže t njebjekam.

1. Farisejski šhrobly psched Boha a psched šwět stupa a wupraja: Ša žaneho hrěcha nimam — teho dla šo ja tebi džakuju, Božo, šo ja nješkim jako drusy ludžo. Dale farisejsku myšl njewidžiš jenož pola šwětnych džeczi, kiž šamo pschetrakšnju šluža a šo wopowšcheja š mantlom dokonjanošče. Tež mješ wěrjazymi tajkich nadenžesch, kiž šo šepjeraja na šwoje dobre skutki. Dale myšl wukhadža š njesprawnošče. „Prawda njeje w tajkich“ aniz „Bože šłowo“. Šdy bychu woni š prawdy byli, bychu šo w šwojej hrěšnosći pošnali a po prawdošči pytali. Prawda a njeprawda stej w nich tať směšchanej, šo hrěch a prawdošč wjazny roszdželic njewjedža. Tež Bože šłowo šu š wutroby šhubili. Bože šłowo dže praji, šo šmy my wšchitzny hrěšchizny a wumozjenja potrejbamy. Farisejska myšl je šatamanštwu hódna. Šichetož tajki čzini Boha

ša šharja, hdyž wón praji: wona je tola čzłowšta prawdošč, bjes teho šo by Bóh ju dať, čzłowjet njepotrzeba Božeje hnady, šo by t prawdošči pschischot. Ale š tym šhebaja šo šami — a to je jich šhoštanje, woni šo šhebaja wo prawu prawdošč, wo wěcznu šbóžnosč. Woni šebi myšla, šo špodobna droha, po kotrejž šhodža, do njebjek wjedže, wona pať wjedže do hele.

2. Pokutna wutroba šo w tym šjewi, šo čzłowjet šwoje hrěchi pošnaje a wušnaje psched Bohom. Pokutny je pschecziwo šebi šam šprawy a pyta šwoje šbože. W nim bydli prawda. Wón njepyta jenož hrěchi pola šwojich šobucžłowjetom, ale pschede wšchem šam pschi šebi, je š pravym mjenom mjenuje, hidži je a pyta je wotpožicž. Š temu wužije jeniczi prawy šredť: wón wušnaje šwoje hrěchi psched Bohom, pschetož wón wě, šo móže Bóh šam pomhač wot winy a hrěcha. „A Bóh je šwěrný“; wón wodawa pokutnemu jeho hrěchi. Tež druge nabožiny lubja wodacze hrěchow. Ale wone ša: hrěchi móže Bóh šam wodamacž. Wón je wodacze na šhryštušowny šichiz škožik, ale jenož na šon. A Bóh je šwěrný; šchtož wón lubi, to wón džerzi. Šchtož psches šhryštuška pola njeho wodacze pyta, jo tež namaka. A hišcže wjazny: Bóh je prawy a teho dla pschi wodaczu njewoštanje. Wón da pošny dar: wón wuczišči naš wot wšchitkeje njeprawdošče a čzini naš šbóžnych.

Dwoji puč wohladacze psched šobu: Šsamoprawdošč a šhryštušowu prawdošč. Wj wěšče, hdyž kóždy wjedže. Duž wolče! Šamjeň.

Pŝchi njedźelskim swonjenju.

O fak to duschu wofschewja,
 Sdyž i zyrkwoje swony saklincza!
 Sich synt nam rěči i wutrobje
 Kaž postrowjenje njebjeste;
 Wjchał ſwědczi hłóſ jich ſwjatoczny,
 So dženſa džeń je ſnjeſowy.

Sich hłóſ naſ proſy i Jeſuſej,
 Sdyž žadny hóſcź pſche hrěſchny nej,
 Kiž i ſchryſta krwu jo wucziszi
 A i jeho ſchizom wudebi;
 Kiž Jeſom ſchryſta mozuje
 Eso we wěrje hač do ſmjercze.

Duž njech nam swonow klinczenje
 Najrjeńſchi wofſchew duſche je;
 Njech wono horka na zyrkwi
 Kaž ſhwalospěw nam ſaklinczi,
 So ſa naſ i troſchtej wot Boha
 Bu njedźela nam ſwjeczena!

K. A. Fiedler.

Sswěza na horje.

W malej kupjeli, wot horow wobdatej, ſedźachu rjany lěčny wječor hiſchče nělotſi kupjelni hoſczo wotkach hromadže, jako ſdobom ſebi ſnapſchecza na hórſkej ſtroninje, i jědlemi wobroſčzenej, ſwězu wuhladachu, kotraž ſo i kěžki, zuſym po napohladže derje ſnateje a w lěſu pol ſchowaneje, blyſchčeſche.

„Komu drje ſo ta ſwěczi tam horka ſwěczi?“ wopraſcha ſo jedyn i pſchitomnych, kotryž bě dolho, do myſlow ponórjenty, i nej ſhladował. „Erudnej maczeri pſchi ložu thoreho džeſcza?“ „Wjeſelemu towaſtwu drjewarjom pſchi piwnym karanje? abo ſnano ludźibójnemu ſamotarje?“ tak rěchachu ſe wſchěch ſtronow mēnjenja, kotrež ſlōncznye i wječze wjedzechu, ſchto drje ſmėje prawo. Młody cłowjek i wokolnoſcze, jako dobry pēſch ſnaty, bě ſwólunowy, pōſdny wukhōb do horow nadowſacž a naſajtra rano roſprawu podacž, ſchto je horjeka w tej hēcze nadeſchol.

Godžinu poſdžiſcho wōn pſched jejnymi durjemi ſtejeſche. S wolna blyſchčeſche ſo ſwěza pſchezo hiſchče w mērnej jaſnoſczi pſches ſelenu jědlinu, kotraž ju pol pſchitrywaſche. Na jeho klapanje wotewri žōnſta, kotraž hnydom na to i wuwolanjom: „Tu hižom dže!“ naſad ſtupi, jeho pał potom pſcheczelnje proſchēſche, ſo by bliže ſtupił. Wōn nadeńdže w roſſwētlenej ſtwe thoreho, žonineho muža, we ložu ležazeho, a jako ſo ſe ſpodžiwanjom ſa wofnamom wuwolanja praſchēſche, i kotrymž bu poſtrowjenty, powjedachce žona:

„Mój muž leži hižom mēžazny dolho thory a njemōže niczo ſaſlužicž. Mój ſmōj we wulkej nuſy, pſchetož runje dženſa je naju poſlednja wulutowanka do hapytki ſchla. Pſchi wſchēm tym njemōžu wēricž, ſo naju luby Bōh bjeſ pomozny wotſtaji — jeno mój muž mēni: „Wōn drje je naju wopuſchcził a nočze niczo wjazny wo namaj wjedzecž.“ Zako bēch nētko runje ſwězu ſa ſwēcziła, ſo bych ſwojemu mužej wječorny pſalm wuczitała, pſchińdžechmoj ſaſo do wurēcžowanja, hač drje hiſchče pomoz ſa naju pſchińdže, a dha Wj klapachče, luby knježe, a jako ja tak njenadžizny wječor poſdže zuſeho ſaſtupicž widžach, bēch teho mēnjenja, ſo je to ſnano woprawdže hižom pomoz, kotruž Bōh namaj ſczele.“

Młodeho mužſkeho žonine ſłowa wofebje pohnuchu. Wēſche ta ſwěza, kotraž ſo wēſcže kōždy wječor tudy horka paleſche,

runje dženſa malemu towaſtwu w dolinje tak do woczow padnyła, jeno ſo by jeho wczipnoſcž ſpoſojila, a bē wōn tōn daloki pucž cžinicž mēl, jeno ſo by jim powjedacž mohł, koho je w tej kēžzny nadeſchol? Wēſcže niž! To bēſche Wōža ruſa, kotraž jeho ſem wjedžiſche, ſo by ſo žonina dowēra wuſprawniła, mužowa njewēra pał ſahańbila.

Wōn pomhaſche dženſa hižom, tak daloko hač to ſamožēſche, a jeho roſprawa, kupjelny hōſcžom naſajtra rano podata, cžinjēſche to ſbhytkne, ſo bu nuſa thoreho a jeho žony polōžena.

F.

Do žnjeńskeho wēnza.

Esy runje i prutom ſuchoty
 Naſ, ſnježe, lētka thoftal,
 Dha ſy nam tola ſchcžedriwy
 A mily Wōcžez wotſtal;
 Njech wjele abo malo daſch,
 Ty ſwoje džečzi lubo maſch,
 Sim džeržischi dale ſwēru.

Dženſ twoju miłocž ſhwalimy,
 Wty thude cłowſke džečzi;
 Hač runje polni hrěchow ſmy,
 Nam twoja hnada ſwēczi.
 Duž džał ſa kōžde ſornjatko,
 Kiž na polu je narostko;
 Nam, ſnježe, wſchitko žohnuj!

K. A. Fiedler.

Schtož ſo njemodli.

Bohabojasny bur wobjedowachce i někotrymi druhimi w kōrcz-
 mje nēſajſeje zuſeje wſy. Woni bēchu ſo ſa blido ſeſydałi,
 hrabachu ſhwatajzny ſa kizami a chyzchu ſebi ſwōj wubjerny
 wobjed tež hnydom derje ſłodžicž dacž. Maſch pobōžny bur pał
 ſcžahny ſwoju mēžku a ſpēwaſche cžischi a ruzy ſtytnywiſchi ſwoju
 blidowu modlitwu. Duž pohlada, jemu ſnapſchecza, nēſajſi lōſny
 pachol i wuſmēchom na njeho a ſo wopraſcha i throblej njehań-
 bitoſcžu: „Mō, je dha to pola waſ hiſchče waſchnye? ſu to wſchitny
 tał pobožni pola waſ?“ „D nē“, wotmolwi praſchany, „ſady
 w mojim dworje ſteji mala deſtowana kēžka, tam dwaj bydblitaj,
 kotraž ſo ženje njemodlitaj, ale ſrēbataj a mlaſtataj kaž njemdraj a
 njepomnitaj na dawaczerja wſchitkich darow.“ Duž wonēmi wu-
 ſmēwał pohañbienty; pſchetož wōn derje pytny, ſo bur ſwojej
 ſwinjeczi mēni.

Bože pucze ſu huſto džiwne, ale pſchezo dobre.

Za ležo ſpach. Duž ſjewi ſo mi jandžel wo ſnje a džeſche:
 Bōj ſo mnu, ja chzu czi poſaſacž te pucze, kiž Bōh ſa cłowſke
 džečzi wuſwola; a ja podach ſo i nim na pucž. Mój pſchiń-
 džechmoj do prēnjeje hoſpody; hoſpodał naju pſcheczelniwje witaſche
 a powjedachce namaj, ſo je ſo wczera ſe ſwojim njepſcheczelom
 wujednał, a wot njeho ſloty thelich jako ſawdawł noweho pſche-
 cželſtwa doſtał. Sdyž ſo potom wotſalichmoj, wſa jandžel tamny
 thelich ſobu. Za chyzch jemu to ſa ſlo mēč, ale wōn džeſche:
 „Wjeleč a cžeſcž pucze, kotrež Bōh wuſwola!“ — Na to pſchiń-
 džechmoj i jenemu bjeſbōžnemu cłowjekej, kiž naju njeluboſnje
 witaſche a jebałzny i namaj wobthadžeſche. Sdyž woteńdžechmoj,
 dari jemu mój towaſch tōn ſloty thelich. Za chyzch jemu to
 porokowacž, ale wōn džeſche: „Wjeleč a cžeſcž pucze, kiž Bōh

wuſwola.“ Potom ſaſtupichmoj do kŕeže, kotrejež wobſedžeť zyle frudny na lamje bedžeſche; zyle jeho wobſedžeńſtvo běſche pſche-
 dolžene, jutſje dyrbjeſche kŕežu wopuſchczič, dofelž njemóžeſche ſaplačczič. Sdnyž woteńdžechmy, ſkaſy jandžel kŕežu ſ wobnjom. Sa chzpych ſo roſſlobicž, ale jandžel džeſche: Wjelcž a czeſcž puče, kiž Bóh wuſwola. Najpoſledny pſchińdžechmoj k jenemu nanej, teho wutrobne wjeſele běſche jeho jenicžki ſyn, kotrehož lubowaſche jaſo ſwoje žiwjenje. Sandžel czińjeſche, kaž by puč dale nje-
 wjedžał, a tón nan póſla lubuſchka, ſwojeho ſynka ſobu, ſo by namaj puč pokaſał. Saſo něť duzy na něťajki wuſki moſczič pſchińdžechmy, ſtorczi jandžel hólza do wody, ſo ſo tam ſatepi. Něť njemóžach ſo dlěje ſdžeržecž, roſſlobjeny wurafny: „Sny ty jandžel? ně, ſterje ſy cžert, kiž je ſo do jandžela ſwětka pſche-
 wobrocził.“ Ale hiſchcze rjeńſcho wobſwětlesche jeho něťko njebj-
 ſka kraſnoſcž a wón džeſche: „Blifowidžazy, njeporoťuj, ale modl ſo pokornje. Tamny kŕelich běſche ſajědojczeny, teho dla bu temu dobremu wſaty k jeho ſbožu a bjeſbóžnemu daty k jeho njeſbožu. Šod popjelom ſwojeje kŕežki namaſa tamny kŕudny, frudny muž bohaty ſchaz, ſ kotrymž móžeſche ſaplačczič. Tón lubuſchł budžiſche na ſlóbščach pſchibjerał a poſdžiſcho jaſo ſtraſchny ſlóbſnik ſo na ſwojim nanje pſchepſchimnył; k wobejy ſbožu dyrbjeſche ſahe wumrjecž.“ A hlaj, pola teho jandžela běſche była njebjefich wóſſkow, te ſpěwachu: „Moje myſle njeſy waſche myſle, a waſche puče njeſy moje puče, praji tón Knjeſ. Ale kaž wjele wyſche njebjefa ſy, dyžli ſemja: tať ſy tež moje puče wyſche dyžli waſche puče, a moje myſle, dyžli waſche myſle.“ A jaſo jandželjo do njebjef ſtupichu, modlach ſo pokornje a — — na to wotuczich.

Sahněwany puſcžinať.

Starý puſcžinať, kiž ſ druhimi w egiptowſkej puſcžinje bydlesche, běſche mjeſ ſwojimi towařſchemi ſtajnje polny njeměra a jara k hněwej pokhileny. Duž ſebi myſlesche: „Sa chzu woteńcž a ſam bydlíč. Sdnyž nikoho wokolo ſebje njeſměju, ſ kotrymž bych rěčžał, abo kiž by mje k hněwej wabił, moja nahloſcž a roſpalitoſcž pſcheſtanye a ja ſměju měr we mni.“ Wón džeſche hluboko do puſcžiny nuť a wuſwoli ſebi ſamotnu ſkałobu bliſko pſchi žórle ſa bydlíčcžo. Ale ſcho ſo poda? Sunu pſchipołdnju ſwóćzi ſo jemu karan, kotryž běſche runje nacžrěł. Wón dyrbjeſche ſažo po wodu hič, a džeſche ſměrom a cziſche. Saſo ſo pať karan tež druhi raſ ſwóćzi, ſapopadže jeho hněw, wón rěſny karan wo ſemju, ſo ſo roſraſy. Šakle potom, hdyž cžryopy widžeſche, pſchińdže ſažo ſam k ſebi a ſpóſna, ſo je duch roſſlobjenja jeho ſawjedł. Wón ſo dohlada, ſo hněwej, temu ſnutſkownemu ſawjednikej, nihdže wucžetnyč njemóže, ale ſo jeho wſchudže ſobu bjerje. Teho dla wróćzi ſo ſažo k ſwojim towařſcham, ſo nadžiijejo, ſo we wob-
 khadženju ſ nimi ſwoju nahloſcž lóžſcho pſchewinje.

Boži ſud nad Jeruſalemom.

Do lijeńzy je Bóh tón Knjeſ cžlowjeſam 120 lět k po-
 lěpſchenju dał; 40 dnjow dyrbjeſche Ninive k poľucze měcž; 40 lět woſta židam k wobrocženju wot teho cžaſa ſem, ſo běchu ſwojeho Šbóžnika na ſchiz pſchibili. Woni pať nječzinjachu polutu, ale pſcheſcžehachu Knjeſowych japoſchtolow, kaž jich wóťzojo profetať cžinili běchu. Měra jich ſlóbščow bu ſkóćnje polna, a jim ſo ſta, kaž běchu wołali: „Teho krej pſchińdž na naſ a na naſche džěczi.“ Tež Khrjſtuſowe wěſchczenje ſo dopjelni: „Cžaſ budže pſchińcž na tebe, ſo twoji njeſchecželjo budža tebe a twoje džěczi we tebi ſe ſchanzu wobſamtnyč, tebe woblehnyč a na wſchěch ſtronach cze tyſchicž; a budža tebe k ſemi ſrunacž a žadny kamjen

na kamjenju njewoſtajicž, teho dla ſo njeſy póſnało tón cžaſ, w kotrymž ſy domapytane.“

Židzi ſpjecziču ſo pſchecziwo Romſkim, koťkiž tehdy knježet-
 ſtvo nad nimi mějachy, a wuhnachy jich ſ kraja. Někotre lěta woſtachu ſwobodni, ale niž k ſwojemu ſbožu. Pſchetož rubježne cžryody cžahachu po kraju dla rubjenſtwa wokolo a kažachu wſchón porjad. Škóćnje ſaſybdlichy ſo do měſta Jeruſalema. Woni cžahachu wot jeneje haſy na druhu a rubjachy a morjachy, ſchoť nadeńdžechu. Duž pſchińdžechu romſke wóſſka pod Tituſom, ſo bychu židow kſotali. Na jutrowny ſwjedžen, na kotrymž bě ſo do Jeruſalema na pol milliona luda ſeſchło, ſapocža ſo wobleh-
 njenje měſta. — Bóh tón Knjeſ běſche židam ſmilneho njeſchecžela póſlał. Tituſ žadaſche wot nich, ſo bychu ſo ſ dobrým podali. Ale woni jeho ſa to hanichy a wobarachy ſo kaž ſadwělowani. Napoſledku da Tituſ murju wokolo měſta twaricž, ſo ničto ani ſ njeho ani do njeho njemóžeſche. Žaloſcž bywaſche nutſtach pſchezo hórſcha: wulki hlób naſta. W tym cžaſu je k njewurjeknjenju wjele luda hlodu wumrjelo; maleho kuſta khlěba dla ſy ſo huſto najlěpſchi pſchecželjo rubali; tehdy njeje ani bratr ani ſotra ſo žadny nad druhim ſmilil. A tola ſo njeſodachy. W tórnym blaſniſtwe mēnjachy, ſo něťko tón ſlubjeny Meſiaſ poſtanye. — Šo bychu poľutu cžinili, kaž jich wóťzojo, na to ſebi nje-
 pomyſlichy.

Džekateho auguſta lěta 70 po Khrjſtuſowym narodže dobychu Romſy měſto Jeruſalem. Tituſ chzpyſche tón rjany templ nje-
 wupuſcženy woſtajicž, ale wojazy běchu ſo njeměrnje roſſlobili, a jedny ſ nich ſtupi na ramjeni drugeho a cžyſny ſapaleńz ſ woknom do templu. Šapaleńz ſapali. Židzi poſbžechy žaloſtny kſchil a ſkwoľenje. Tituſ džeſche ſe ſwojim nawjedowarjom do najſwjećzi-
 ſcheho. Saſo ſaſo wuſtupi, pſchikaſa jenemu wyſchſchemu, ſo dyrbi wojaſow ſ tekaťom k haſchenju honicž. Ale wſcho bě podarmo. Woheń zpył templ ſkaſy. Sať bu dopjelujene tamne ſłowo teho Knjeſa: „A kamjen njebudže na kamjenju woſtajeny.“

Jedyn million židow bě žiwjenje ſhubil, 97 tyſaz bu jich ſa-
 jatny a do wſcheho ſwěta roſpóſchenny. Jeruſalem pať bu ſpalene a jeho murje buchy roſkopane, a dopjelni ſo tať wěſchczenje profety Miſcha, kotryž praji: „Zion budže waſche dla roſworane polo a Jeruſalem hromada kamjenjow, a hora Božeho doma do wſkóteho lěba wobrocžena.“

Šłoto a ſloty.

Šowjedancžto ſe ſerbskeje Łužicy ſ lěta 1872 wot Š. B. M.

(Šotracžowanje.)

III.

Njedaloko Miſchna leži ſrěńjo-wulka wjeſ w plóďnej krajinje. Še tam knjezi dwór, kotrehož hród je potorchany a ſo ſ nowa twari. Knjeſ a jeho mandželſka bydlitaj nakhwilnje w jentym pſchipołlańſkim twarjenju a czeledž w druhim, hdyž tež horjeńza w jenej komorje ſ drugej džowku ſpaſche. W druhim cžaſu mějeſche horjeńza ſwoje ložo a bydło ſobu w knježim hrodže, bliſto pola knježſtwa.

Njedamno běſche jeje knjeſ tuto ryczerkubło kupil a to tunjo, dofelž běchu wſchě twarjenja jara ſtare a porjedjenja potrebne. Wórſy po ſempſchicžehnjenju wobſamtny knjeſ nowotwar hrodu. Ša lěto chzpyſche druge twarjenja podtorhač a nowe natwaricž.

Pſchi twarjenju junu pjenjeſ doſcž njemějeſche a chzpyſche do Draždžan k pjenježnikej. Tola bu pſches wěſty ſadžewł wot teho wotdžeržany. Teho dla póſla horjeńzu do Miſchna, ſo by tam wot jeneho dobreho ſnateho, kiž bě bohaty winizať, na kŕwilu něſcho pjenjeſ pſchinjeſla.

Esriedu wokoło jeneje hodžiny pada so horjeńza s korbikom na prawizy na pucź do Mischna. Bě pať to na krašnym, ale jara czopłym dnju. Horjeńza mějesche w Mischnu tež tójšto druhich wězow wobstaracz a na dompuczu dyrbijsche hiščeje do bližšceje, něšto bóle na prawizy ležazeje wšy sobu hič.

Tam pschińdže runje nimo zyrkwoje, kotrejež durje běchu wotewriene. Dopomni so s molom na wuczbu lubeje maczerki: „Hdyž něhdže wotewrienu zyrkej namafasch, dha njeńdž nimo, ale fastup do njeje, a bylo-li jeno tak dołho, hacž „wótczenasch“ wuspěwasch.“ Wona fastupi; dofelž pať bě jara mucžna a spróźna, hdyž so do jeneje ławki a wuspěwa nutrny wótczenasch.

Ležachu pať tam spěwarste; wona je wotewri a namafa tšer-lusč, kiž bě ji njesnaty, a pocža czitacz. Pschi tym pať sacžu tať njemóžnu mucžnosć, so šebi přjódkowa, głowu na ruzy šložiwšchi na psched nej stejazej deschzy, na kotruž so knihi kladu, šhwilku wotpocznyč.

Bórny pať šapadny do spanja, do hlubokeho spanja a špasche hacž so sacžmi. Durje běchu hižo dawno šamknjene, a wona pschezo hiščeje špasche. Běchu pať durje teho dla wotewriene byle, dofelž běšče wuczer a šwóńł czašnik nacžahowal a so horjelach na wuhlazje dlějšchi czaš do rjaneje wokolnosće šahladal. Šako wěžu wopuschczi, njetrjebasche psches zyrkej a teho dla tu nje-wuhlada, kotraž tam špasche.

Durje buchu šamknjene. Čzomowa nóz pschikrywšche doły a hory, wšy a města. Wokoło polnozy pať so wokolnosć na jene dobo rošjašni a mózne plomjo šapasche w šušodnej wšy t njeby. Štražnik trubjesche šylnje; pšy šahhadžachu kaž džiwje. Tež hacž do Božeho domu došahasche holt a wolanza a wubudži horjeńzu druhi krocž s cžicheho spanja.

Přeni krocž wotuczi, jako běchu durje něhdže hodžinu šamknjene. Šósna, so je šama, a hacž runje ša durje tšchafesche a šylnje a tójhdy wolašche, dha ju tola ničto nješlyšesche, dofelž zyrkej něšto wot pucža na kónzu wšy ležesche. Šako widžesche, so je jeje přóžowanje podarmo, lehny so w poddacžu do Božeho šakitowanja a po nutrnej modlitwoje na ławku šamu a wša špěwarste ša głowal.

Psches wołanje a haru psched zyrkwju wona wotuczi, a we wšchěm tym wotewriču so durje wěže; psches latarnju so rum psched zyrkwinstim wuhodom rošjašni a wuczer a něotši mužojo fastupichu, so bychu so horje podali a šchtórmowali. Š šhwatkom wustoczi horjeńza s ławki a bě pola durjow, jako so rum psched durjemi šašo sacžmi. Tola šnutšne durje njeběchu šamknjene, šwontne pať běchu wotewriene. Psches plomjo wohenja běšchtej njeby a wokolnosć tať rošjašnjenej, so wona wustup s zyrkwje derje namafa.

Šako pať wustupi — zyrkej ležesche wyschšcho hacž wješ — dha ji tšchepjetanje do cžěla pschińdže, so móžesche lědom dale krocžicž; pschetož šjawnje špósna, so je wohen w jeje wšy, a jeli ju wšchitko njemolesche, na knježim dworje.

„Mój Božo, wobarnuj moje knježstwo a wšchitkich šušodow psched dalšchim nješbožom, šadusch šty wohen —“, s tymle nutrnym šdychnječkom dosta nowu móž a šylnosć, a špěčnyje šhwatasche do přědka a pschińdže dom, jako šapaze plomjo tšesče twarjenje knježeho dwora šapopadny. Ludži běšche tam došč, tež tójšto šyławow, na wodže tež njepobrachowasche, ale te stare twarjenja palachu so kaž šłoma. Škót bu plomjenjam wutorhujeny, tež wjele gratu, šmachow a domjazeje potreby. Šeno w tym twarjenju, w kotrymž bě wohen na njesnate waschne wuschol, bě so s wjetšcha wšchitko spalilo. Šaj, wohen bě so tať šhwatnje roššchěrič, so bě wulku džowku, kotraž tam runje w přenim spanju ležesche, šobu špalil. Nihdže ju njenamafachu. Na druhi džěn

wuhrjebachu něotre koscze s popjela. Tež w tutej komorzy budžišche horjeńza, Šana Bordanez, kónz wšala, jeli budžišche w prawym czašu dom pschisčla. Wobkledžbowanje maczerneje wucžby bě ju šmjerczi wutorhnylo. Wona pósna w šwojej šasparnosći a psche wulkej mucžnosći Boži porst a šhwalesche jeho šmilnosć a hnadne šđerjenje.

Šeje knježstwo njebě wulku šchodu mělo; wšchaf bě wšchitko šahubjene derje šawěščene. Šchtož pať běchu najlěpsche mobilije, kotrež bě knjes s W. šobu wšal, wostaji wón w Draždžanach, dofelž bě twar noweho hrodu šmolom pschi kupje wobšamnyl. Najbóle štoržesche knjes s knjenju a džěcžimi, kaž tež Šana, wó džowku, kotraž běšche tať šabe a nahle šwój kónz namafala.

Ša lěto štejesche tam krašny dwór, a Wóh žohnowasche šjawnje knježstwo a Šanu.

(Pschichodnje štónčenje.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Michala so dotwarjeny Macžicžny dom pošwjećzi. Pschi tej škladnosći budže so tež šerbški konzert džeržecž. Duž so špěwarški a špěwarjo se wšow prošča, so chžyli so tež pschi špěwanju wobdželicž a to knjesej zyrkwinstemu wuczerzej Šjecžy w Budyščinje šjewicž.

— Šral Šurij je šwój narodny džěn w cžiščinje w Šillnizach šwjećzil. Šenož mašo wošobow je t šbožopšchecžu pschijał, dofelž po wužiwanych kupjelach měra t dalšchemu wuczerštwjenju potreba.

— Šhěžor Šylem II. je so šchtwórtk se šwojeho namórskeho pucžowanja štrowy a cžily wrócžil.

— Psches wulku šuchotu je wjele wohnjom nastalo, wošebje w holach. Šandženu šobotu bu šašo našcha šerbška Šužiza wot cžěžkeho wohnjoweho nješboža potrečena. We Šupjanškej Dubrawzy so pjecz žiwnosćow do žyła špali.

— Na želesnižy, kotraž je Žitawy do Dybina jěšdži, stej njeđzelu dwaj cžahaj hromadu šjětoj. Š wošobow je so cžěžta šraniko a wjele je lohko šranjenych. Šahladowal dwórnišchěža, kotryž je cžahaj dať dale jěčž, předy hacž běšche druhi cžah wot napschecžiwneho boša pschijěl, je šajaty. Wón je tež nješbože šawinowal s njewobhladnimosću a njepšchemyšlenjom.

— Pschi něcžiškej wulkej horzocze mamy so hladacz, so šebi žoldt nješšahny. Wošebje rad so lóššymne picže wužiwa a tola je wone jara štraschne. Š njeho móže dołholětna braschnosć šcžěhowacz. Šdyž woda dobra njeje, dyrbi so šwaricž a potom dyrbi so jej šašo wustudnyč dacž. Ššyry so šad jěšč nješmě, dofelž je nještrowy psches trajnu horzotu, ale šwarjeny ničžo nješchodži. Tež pschi wužiwaniu lětušchich nowych bėrnow mamy so hladacz. Tež teho dla mamy so hladacz, dofelž so pschi tej horzocze štaženy žoldt cžěžo šašo wuhoji.

„Bombaj Wóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchěch pschedawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyščinje dostacz. Na šchtwórcž lěta placži wón 40 np., jenotliwe cžišla so ša 4 np. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sěrbske njedzelske łopjena.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šsmolerjez knihicziščežetni w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

12. njedzela po šwjatej Trojizny.

Jak. 3, 5.—10.

Jakub pokasuje naš na po šdaczu šnadny staw, kotryž na šebi mamy, a nam wuloža, tak wjele wot wažneho naloženja tehle stawcžka ša naš a ša našich wotwišuje, tak nušne je, šo jón do Božeje šlužby štajamy.

Měj kědžbu šwojeho jasyka!

1. Wón je mały staw a šo wulkich wězow šhwali;
2. hušto njepokojna šla wěz polna šmjertneho jěda;
3. lohko šwět polny njeprawdoscže.

1. Dokonjanošcž ma Jakub pšched woczomaj. Wona šo tež wopokasuje we wobkńeženju našeho cžěta. Běšče Jakub hižom tajkeho dokonjaneho muža wobhladał? Wěšcže. Ješuš měješče polne wobkńeženje šwojeho jasyka. Šak nušne je. Š temu dwoje pšchirunanje. Zolny łón šo wot jeneho městna wodži a wobkńeži; pšches wotežki šo cžłowška wola zylému škowcžcu šobu džěli, šo dyrbi pošluchacž. Šlaj, šchtož šu wotežki ša łonja, dyrbi jasyk ša cžłowjeka byčž. Łón mały stawcžk ma wulki a wažny nadawł, zylého cžłowjeka w porjedže džeržecž.

Druhi wobraš! Nawodžowat na wodže ma wulki nadawł, zylu łódž na kšód škowcž, w kotrymž wostanje pšchi wšchěch wichorach. Šak ma mały jasyk nadawł, zylému cžłowjekaš i jeho myšlemi a wabjenjami wěšty kšód dacž, kotryž džerži pšchi wšchěch pokiwach špytowanja a nabběhowanja.

Še nětko jasyk pola naš wotežka ša škludženje hrěšch-

nych myšlow? Pokasuje naš pucž k njebjekam jako prawy nawodžowat łódže našeho žiwjenja? Štejimy a wopokasujemy š nim wotwytujeny kónž dokonjanošcže? Dokelž je mały staw, wulke wězy pak dokonja na kšódy pod, njeh je na dobry abo na šty boš — měj kědžbu šwojeho jasyka!

2. Š nětko japoschtoł hišcže hłubje do žiwjenja pokasuje. Měj kědžbu šwojeho jasyka! Wón je hušto njepokojna šla wěz polna šmjertneho jěda. Mała šchricžka pod šuchim lišczom walcžł šapali — ale bórny zylý lěš we wohnju šteji. Šo šmy še šrudobu pšchi lětuškej šuchocže našhonicž dyrbjeli. Šaž cžerwjene morjo štejachu daloke lěšy w płomjenjach. Šak hrajkta jasyk š małym njeprawym škowcžkom, škowcžko bywa rěcž; wot jeneje wošobny dže do šušodneho doma, š domu do domu, š jeneje hašy do drugeje — hacž šlócžnje kaž morjo płomjenjom jasyki šyčža, płomjenja lětaja a hidženje, pšchiškowcženje, šawiscž šo pala. Š kaž šo lěšowy wohen škludžicž njeda — tak tež tudy: ty dyrbiš šo palicž dacž, šchtož šo pali, hacž je wšchitko špalene. Šaposchtoł ma prawo, hdyž praji: „Jasyk je wohen!“ Šak je jasyk mješ našchimi šlawami postajeny, šo našchterjedži zylé cžěto a rošpali kolo narodženja, to je našche zylé žiwjenje, hdyž je wón wot hele šahorjeny. Wobhladaš šebi hněwa polneho rěcžnika — njeje wón hižom šwontownje wot hele šapaleny wohen? Šdže wostawa cžłowjek jako kšóna štwórbny? Šeho tak jara wukšwalene kńejštwó na šemi? Šawa drje škludži cžłowjek do kłětki, hadeš wulamašch jědojty šub — ale jasyk? Šdyž je pušchcženy: njepokojna šla wěz polna šmjertneho jěda.

Njemysł bebi na fušoda t pravizy a t lëwizy, ale sam na so: Měj kedžbu swojeho jasyka!

3. Pichezo hlubje japoschtol žaloscž hrëchom jasyka wotkrywa. Měj kedžbu swojeho jasyka! Wón je smět njeprawdosće a njesprawnosće. Dwojaku wón czini službu: „Piches njón khwalimy Boha Wótza a psches njón pokliwamy ludži.“ My mamy wobrašy, hdžež widžimy ludži s rostoczenym jasykom; kaž jedyn džel jasyka t pravizy a drugi t lëwizy dže, tak je człowika rëcz dwójna. Tak je tež w kichesczjanstwie: Khwalicž a pokliwacž! Dženša spëwatske, jutšje kharty! Kunje by so modlit, borisj po tym bylne pokliwanje s twojeho rta kliczi. W zyrkwi pschedowšacže t polëpschowanju a domach tón samy wjeczor šwarjenje a wurëczowanje. Tak je człowjek grat hejchlerštwy, njesprawnosće! „Tak so stacz njedyrbi, moji lubi bratšja!“

Měj kedžbu swojeho jasyka! Dofelž jón sami wobtnježicž njemözemy, dyrbi tón Knjes Jesuš czinicž. Kaž wot hele, može tež wot šwjateho Ducha šahorjeny bycz. Kaž može mjelczecž, hdžž chže Bóh khwaleny bycz, a poklecž, hdžž to njecha, može tež nawopaf bycz: mjelczecž, hdžž hnëw a šly lóšcht wabitej; Boha khwalicž, hdžž to šteho nješchecžela mjeršy. To wschitko sami wot so njesamözemy, ale psches Khrystuša; niz s naš won, ale psches Ducha došonjanosće.

Našche služenje jasyka budž khwalba Boža:

Hdžž bych ja s tawšynt jasykami
Tu tež tak wjele ertow mël,
Dha wo wjetu ja s khërlušchami
Tak wutrobnje tež spëwacž chžyl
Te mulke krašne wëžy wschë,
Kiž Bóh tu na mni czinił je.

Samjen.

Behliwe wuhle na hlowje.

(Romšf. 12, 20. Pšchšf. 25, 22.)

Młody duchowny bu džen po šwojim šapofasanju s listom pschëšlapnjeny, w kotrymž so wón prošesche, so chžyl pišarjej něotre tolerje požčicž; jeho žona je pjecža operirowana, drugi lëkat pschiwšaty, wothladaška najata a nuša nimo mërny wulka. Duchowny pòšla 15 hriwnow a pschejesche khorej dobre polëpschenje.

Kak wulžy pał so wón špodžiwasche, jako hišcže tónšamy džen šhoni, so bësche to wschitko šame jebanštwo, a pišat lista, nješnicžomny człowjek a s žyla nježenity, so wysche teho hišcže khwalil, so drje je wo mudrosčzi a wucženosčzi noweho duchowneho šlyšchal, ale namakal, so tola tak mudry njeje kaž wón.

Me wón bësche so tola šalicžil a hižom našajtra požčene 15 hriwnow dobrowólne wróczo pschinješl, runjež to wjazy trjeba njemëjesche. Pšchetož duchowny bë wjeczor pošdže t njemu pschischoł a jemu prajil: „Mój luby, to a to šym šlyšchal. Ša šym cži te 15 hriwnow s dobreje wutrobny požčil Khrystušoweje lubosče dla. A dofelž bych nětko rady nochžyl, so by so ty tak wulžy jara pschëhrëščil, hdž by tule šummu na jebatške wašcnje šebi pschisšwojil, chžych cži s tutym wosjewicž, so ju tebi darju, a pscheju cži wospjat Bože bohate žohnowanje t temu, a dofelž twojej žonje dobre polëpschenje pschecž njemöžu, pscheju je tebi.“

Šamny listował je so tón džen wjeczor do loža lehnyl a młody duchowny tež; ale jedyn s njeju njeje derje spał, a tónle jedyn njeje duchowny byl. Našajtra rano pał tón muž t njemu šastupi a prošesche pschëzo s nowa a to na wopravdže hnujaze

wašcnje, duchowny chžyl te 15 hriwnow wróczo wsacž a jemu wodačž. A woboje je so štalo, a wobaj štaj potom ranisču nutrnosčž hromadže džeržaloj, a je na to wješëly a luby džen šlëdowal, a to niz jeno ša jeneho, ale ša wobeju.

F.

Žiwjenje a pokny pokoj w Jesušu.

(Spitta.)

Psalm 73, 25. 26.

O Jesu, šlönzo jašne,
Kiž nöz mi rosjašnišch,
O Jesu, wješ'le krašne,
Kiž nusu šacžërišch!
Mi wschëdnje špori wëru,
Šlej, šbözne šlowo to:
Kak by naš psche wschu mëru
Mël lubo, Šböznišo!

Mje njebjeske tu czucže
Tak džiwnje šapschimnje,
Mi kiwašch štajnje kručže:
„Šlej, tu cži šbože kčže.“
Šdžž njeby ničžo moje
Šow w šwëcže wostalo,
Ša lubowanje twoje
Čži, Jesu, darju wscho.

Wscho druhe bych ja podal
Ša tajku parlu ja,
Wscho kublo, cžesčž bych dodal
Ša jeho lubosčža.
Kak rady chžu wscho šhubicž
Šaj, s cžichej radoščžu,
Šchtož chže mi Knjesa rubicž,
Mje wot njoh' džëlicž tu!

Mi žiwjenje nje' žane,
Šdžž tebe nimam ja,
Ty žiwjenje by rjane,
Möz mojoj' žiwjenja.
Nëtk šmjercž mje njem'že šrašcž,
Šdžž šym cži živy ja,
Ššy, šchtož by mohlo šrašcž,
Šrëch wšal na Golgatha.

Šchto šrudoba je w wëri?
Wschón kšchž a hubjenštwo
Mje nihdy njewotčžëri
Wot tebe, Šböznišo.
Ššy šo mnu, dha se smijom
Čžu bëdžicž šmëjo so,
A s prošëškim mam šijom
Ša krala bohatsštwo.

Ššym hižom tu na šemi
Tak šbözny, wješëly,
Šo tam se šlabosčžemi
Šönž budže došpolny.
To šböznu šmjercž mi dawa,
Šo tam ša hnadnu mšbu
Mje cžaka křona prawa
We rješšim žiwjenju.

D luby Knježe, napisch
Ty do wutrobny ho;
D luby Knježe, napisch
Do dusche hluboko:
„So bjes luboscze twojej'
Bych shubjenny wschón byl,
A bjes nadziie hwojej'
Na morju sahinyl;“

„So by pak t wjekelemu
Ty t brjohej pschijwedł mje
A t hnady hubjenemu
Dal kubla sbóžnosče, —
So nētł ho njestrachuju,
Hdyž drugi bojosč ma,
Hlej, dokelž widžu, czuju,
Sčto t tobu duscha ma.“

Jurij Žitawski.

Syndom džeczatkow.

Rano sahe, jako džen hwitajše, stawaschtaj pobožny hospodar a jeho žona po nóznyh wotpocžinku. Wobaj ho Bohu džakowaschtaj sa nowy džen a nowe mozy. Manische sera sczelichu pruhi do komorki, a sydom džeczatkow ležachu we hwojich kóžkach a spachu. Duž pohladaschtaj na nje po rjadu, a macž džesche: „Sich je sydom! Ach, czežto namaj budže, je jezivicž!“ — Tak sdychowasche macž. Pschetož drohota běšche w kraju. — Nan pak ho pošmewkny a džesche: Hlaj, njespja wschitke sydom tak czischinko? „Nima jene pschi druhim czeřwjenej licžzy, a purpur ranischeho njebja ho nad nimi hwěczi, so by rjeńsche hacž sydom kczějazyh rózicžkow, — macži, to namaj potasuje, so tón, kiž ranische jerja stwori a fšchewjaze spanje pošcžela, hwěcny je a woštanye.“ A jako nētł t komorki stupischtaj, tam stejesche pschi durjach 14 czrijkow, pschezo mjenische a mjenische, sa kóžde džeczžo dwoje. Macž na nje hladasche, so je jich tak wjele a plakasche. Ale nan wotmolwi a džesche: „Macži, cžoho dla płacžesch? Wschak by wschitke sydom hwoje kulojte, spěšchne nóžki dostale, kak mohłoj wo wobucze starosč mēcz! Maja tola te džeczatka dowěrjenje t nanej, kak njedyrbjałoj mój dowěru mēcz t temu, kiž wjazh samože, hacž móžemy prošycž a rošmicž? Hlaj, jeho kłónzo pschińdže. Duž chzemoj tež mój naju džělo, kaž wone, t wjekełym woblicžom sapocžecž!“

Tak rēcžeschtaj a dželaschtaj, a Bóh tón Knjes požohnowa jeju džělo, so mējeschtaj došč a jeju džeczži hōbu. Pschetož wěra pošbēhuje wutrobu, a lubosč dawa mozy a hylnosč.

Bóh je hišcže žiwj.

Rhudy rjemješnik khodzěsche hižom dolhi cžas žyle stulenny a srudženny se starosčzu wo pschichod. Wschitke lube šłowa jeho mandželskeje a jejne potasowanie na Bože šłowo běchu podarmo. A hlaj, něhdy rano namala muž tež hwoju žonu žyle srudnu a struchłu. Wón ho ju teho dla praschěsche: „Sčto dha tebi dženzha je? Wona wotmolwi: „Ja hym w nozy czežki šty hōn mēla: Luby Bóh běšche wumrjel, a nješechu jeho t rowu, a wschitzy hwjecži jandželjo běchu na pschemodženju.“ Duž hwējesche ho muž po dolhim cžaku sažo přeni raš, a džesche: „Hlupa žona, tón njewumrje, to bebi czežke myšle njeczit!“ A wona wotmolwi: „Hdyž dha je žiwj, dha móžesch tež ty ho hwojeho staranja a tyšchnosče woštajicž, pschetož tehdy ho wón stara.“ Muž bebi to wopomni a hlaj, fšchescžijanska radošč pschińdže sažo do domu.

Najwyschšcha kasnja.

Jan, jedyn tyh dwanacžich wuczomnikow Khrystubowych, pschinješe hwoju starobu na jara wyšoke lěta, skoro na sto lět. Napošledku njemóžesche dla wulkeje šłabosče khodzicž. Duž pschińdžechu bohobojasni mladženzajo, šadžichu jeho na stol a donješechu jeho do šhromadžisny. Wón drje wjele wjazh prajicž njemóžesche, to jene pak rjekny: „Džeczatka, lubujcže ho mjes hōbu.“ A jako ho jeho wopraschachu, cžeho dla jeno pschezo t temu jenemu napomina, wón wotmolwi: „Tak chze našch Šbóžnik mēcz. To je jeho najwyschšcha kasnja, do kotrejež je wschitko druge hōbu wobšamknjene!“

Stoto a stoty.

Powjedańcžo se šerbskeje Łužizy t lěta 1872 wot J. B. M.

(Škōncženje.)

IV.

Róžde lěto na fermuschu bě w Bordaněz domje wulke wjekele, pschetož Hana pschińdže na fermuschu a wošta někotre dny w lubej hwojbye. Macž a nan, bratr a šotra ju na rukomaj noschachu a wulka radošč knježesche.

W lěcže 18** njepschińdže Hana šama; wyšoki mlody muž, je šbrunjenym woblicžom a derje a pschisťojnje wudrasčenny, pschińdže hōbu. Bě to šchošar knježeho dwora, na kotrymž Hana pschezo hišcže šlužesche.

Wón bu rjenje witany. Šako na drugi džen přjecž džěšche, bě po šlubje. Šsam pak njeńdžische, ale Hana džěšche hōbu, so by bebi wot Šurbaněz nana — macž bě wumrjela — žohnowanje t žentwoje t Janom Šurbanom wuprošyla.

Šurbaněz nan bydlešche tež w rjaných Łužizach a mējesche rjane burške kublo, kotrež chžysche, jeli Bóh jemu žiwjenje šdzerži, hišcže nělotre lěta šam mēcz, potom pak hwojemu jenicžtemu šynej Šanej pschepodacž. Wón witašche Hanu t wulkej pschecželnosčzu, kotraž ho po krotkim w hromadžebhycžu do woprawdžiteje lubosče pschemobrocži.

Kak staj ho Šurbaněz Jan a Hana Bordaněz sažo namakaloj a hdže? To njecham dale wukładowacž. Šeno na to chzu špomnicž, so ho to w mēcže Budyšchinje runje w tej khěži sta, hdžež Hanu přeni krotčž nadeńdžechmy. Wona pschinješe hwoje wušbytkowane pjenješ, a wón tež. Tehdom běšche wón pola nana w domje přeni wotročł a dostawasche mšdu kaž zusy. Šeno na hody dosta mjetšche dary. Nan mēnjesche: Hdyž je cžłowjel šlužicž, pošluchacž a tež lutowacž namuknył, dha móže pošdžischo tež pschitašowacž a wě derje hospodaricž, tež w tajkich cžasach, hdžež Bože žohnowanje ho mjenje na polach a łuchach, holach a šahrodach wošjewjuje. Pošdžischo da jeho nan t šnatemu wulkemu rycžerškublerjej, so by ho tam we wschitkich rataškich naležnosčach wudokojecž mohł.

W mēcže ho Jan a Hana husto trječischtaj. Šako W—ski najeńł rycžerškublo pola Mišchyna kupi, pschisťaj bebi šchošarja, a to bě — Šurbaněz Jan.

Knjes šnajesche tu, kotruž Jan horžo lubowasche a kotraž bu w domje, hacž runje horjeńza a šlužobna, štajnje jako džeczžo džeržana. Wón bě teho dla štajnje pošny wješela, jako jemu Jan wošjewi, so chze ho t Hanu woženicž. Šo natwarjenju noweho dwora mējesche šchošar tak rumne wobhdjenje, so móžesche tež mandželskej bydlo a wschu pschiprawu hōbu pošlicžicž.

Šako t fermusche domoj pschińdžeschtaj, běšchtaj po šlubje, a na hody škutkowasche Hana jako knjeni šchošarka we wobhdjenju Šana Šurbana.

Kwaš wuhotowa jimaj knjes. Tola njebě ničto dale na kwaš hacž Šurbaněz nan a Bordaněz žyla hwojba, knježa hwojba

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłtaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sěrbske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždy sobotu w Ssmolerjez knihicziščetni w Budyschinje a je tam sa sčtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

13. njedzela po swjatej Trojizy.

Jak. 2, 13.—17.

Aschesczijansta šmilnosć runa so hospodarjei, kiž rano, pschipołdnju a wječor wuńdže džěłaczerjom sa šwoju winizu najimacž, kotryž kóždemu, kotryž prósdny pschi pucžu steji, kasa sobu do džěła hič, kiž tež w naschey epistoli na naš to napominanje staja:

Budźće šmilni!

1. W službje lubosće;
2. k wopokasanju wěry;
3. na nadźiju wěczneho žiwjenja.

1. Jakub porokuje njelubosćiwosć, kiž k hubjenemu bratřej rjeknje: Bóh njeh čzi pomha, pomhaj šebi šam! Šchtóž w službje lubosće steji, njekměl sabycž, kóždeho pomoz-pytazeho na Boha pokasacž, pschetož w nusu doměrjenje k Bohu wobłabnje. Gusto je hubjenemu prawe šłowo w prawym čzašu lěpje poslužizo hacž swontowna pomoz, dokelž bu wutroba šašo wobtwjerdzena we wěry, horliwa w modlitwje, wjěšela w nadźiji. Ale hdyž šłowo: Bóh čzi pomhaj! niczo druhe njerěka hacž: Wostajće mje na pokoj, pomhajće šebi šami, potom i tajkeho šłowa lodowny wětr šebicznosće duwa, kotraž njeha najmjeńšche šaprěcž, so by nusu bližicheho polóžila. Prawa šmilnosć w službje lubosće k trošctowazemu šłowu pomhazy škutt staji, šymu-mrějazemu šhrěwazu šuknju da, hlódnego ša blido wosnje. Wona čze šwontownemu a šnutštownemu čłowjekeji w lubosći šlužicž. Tak je Šesuf Šhrystuš,

šnamjo bójšteje šmilnosće, w službje lubosće šmilnosć wopokasał. Šak běšche jeho šłowo tak trošctowaze ša šhudnych, šhornych, šrudnych a wobčežennych, ale k šłowu pschińdže pola njeho wumožazy škutt. A na wopak, jeho džiwna pomoz w čěžkim čžerpjenju, w najšlubšchey šrudobje ma najwyschšchi wotpohlad, duschi pomhacž k wukhowanju i najwyschšcheye nusy, i hrěšchneje nusy k nowemu doměrjenju k Bohu, k džěcžazeji wěry, k pobožnemu žiwjenju, k najwyschšchemu šbožu, k Božemu měry. Tak čzemy šmilnosć wopokasacž w službje lubosće k wopokasanju wěry.

2. Žiwa wěra so na wschelake waschne wopokasuje, pschede wschēm we wutrobnym towarštwje i Bohom. Wěra bješ modlitwy je morma. Wona so w šhodzenju pokasuje a wopokasuje so w šwjeczenju. Wona wuraš namaka w bratrowskej lubosći; wšebje pak wona šwoje žiwjenje wopokasuje w škuttach šmilnosće. Žiwa wěra wutrobu mjěhku, šmilnu čzini. Wona šama šwoju nusu sabycž njemóže, sabycž njemóže, so je so jej šameji šmilnosć dostala. Tak je wěra nawukła, čłowšku nusu šroschmicž, i čžerpjazymi čzucž, i tym wabjenje wotuczi, šmilnosć čzinič. Žiwa wěra so tež prascha: Šak móžu temu šnjeseji šarunacž jeho šmilnosć? Ša wotmolwjenje Šesuf na šhudnych a šhornych pokasuje: Čžecze-li mi šlužicž, šmilče so nad tutymi mojimi bratrami. Tak leži w prawej wěry, šmilnosć wopokasacž. Wěra je kaž šctom, plóženy pschi wódněj rězy, kiž šwój plód pschinješe w šwojim čzašu, haj, w kóždym čzašu. Wona steji pschi žórle bójšteje hnady a i njese móž čžerpa. Tak šnutštowne

žiwjenje w dobrych skutkach lubošny wuras namaka a rjane plody pschinješe. Na tym pruhujmy swoju wěru. Hdyž so wutroba njesmjehči pschi nusu bližšeho, hdyž so ruka njewotewri, dobrotu činič, potom so prascha, hač je wěra prawa, hač wona morwa njeje. Tajta wěra psched Bohom njeplaczi. Wona žaneje wažnosće sa naš ani sa našich šobucelowjetow nima. Wo prawu wěru, kiž je skutkowaža w lubošči, prošmy teho Anješa w našim na wěrje khdym čašu, so by so naša wutroba wobnowila, ale tež naše žiwjenje sa jich wjele k žohnowanju bylo, plody nješto sa wěčne žiwjenje.

3. Ewangelizy kšesćizijenu dyrbja šebi jašni byč, so se žanym skutkom lubošče hrěch wotpofuczič a njebješa šašlužič njemóža. Šesuf je jenički šašok wščeje šbóžnosće. Bóh pak njeje njeprawy, so by šabył na naše skutki lubošče. Šizo tudy w čašnosći kšesćizijanska šmilnosć rjany wušpěch šwojeho džela wohlada. Tola wščať šu šrudne čašy, hdyž so škorzi: Ša dželam podarmo! To mohł woliwšnyč, hdyž njeby prajič šměl: Šy čziniš šmilnosć na nadžiju wěčneho žiwjenja. Šam budže šjawne, so podarmo njeběše, šštož je wěra w šlužbje lubošče čziniła; ale tež šjawne, so šu šymjeitne šornješča kšesćizijanske šmilnosće jenož teho dla tať bohate plody nješto, dokeť Bóh šwoje pošne žohnowanje k temu da. Šaž rjane budža žně, šaž bohata mēra, šhwalba škušča tola temu šamemu, šotryž je najwjetšči škutk šmilnosće nad nami čzinił, šaž šwojeho Ššyna k wušožanju našich dušchow do šwěta pošla, šotryž šaž prawy šmilny Šamaritiški šo sa wšču nusu štarasche, šotryž šwojeho šwjateho Duča, duča lubošče a šmiljenja, do wutrobow šwojich wuliwa, šotryž ružy wěrjazyh dželawe čzini w dobrych skutkach. Duž dha bližšemu k šbožu, nam šamym k wěčnemu dobytkej, temu Anješej našchemu Bohu, temu Šbóžnišej našich dušchow k šhwalbje a čšesći wopofažmy šmilnosć w šlužbje lubošče, k wopofažanju wěry, na nadžiju wěčneho žiwjenja. Šamjeń.

Wječorne myšle.

Džen kšila šo, w domčť Boži ššoncžto džěšče,
Hdyž k wječoru šo njebo plomjeni;
Něť šwjatof ma, šštož wo dnjo šradne běšče,
Nóš šmēřkow pada, mēr je na šemi.

Š w tymle mērje štadło domoj čžehnje —
Šo šwjatocžnje mi šima wutrobu;
Mi je, šaž čžul byč wšššče pošbēhnjenje,
Ša w duču widžu wěčnu domišnu.

Š šajki šmēju šunu wječor rjany,
Hdyž dušča bješ horja dom počžehnje!
Šam nańdže wona pschēbht šhotowany,
Šiž nōrja ju do morja šbóžnosće.

Šč, Anježe, šoždy wječor, šožde ranje
Še moja dušča k Šebi šložena;
Nječ podarmo nej moje drohowanje,
Šimi š hnadu šunu mje do Šalema!

K. A. Fiedler.

Je wón šbožowny byl?

Něčtó mi wo 82lětnym mužju powjedasche, šotryž běšče šaž šonjazy šapoczał a šaž pensionirowany šublerški šarjadnik ššoncžik. Šať derje w tym čžaku, hdyž mēšesche wón 40 šrimnow šetneje mšby, šaž tež pošdžiščo, šaž dań wot 60,000 šrimnow šapitalneho šamoženja wušiwasche, pschēzo bēču pjenješy mššl šeho dnjow, ššon šeho nožow, šrijedžiščžo šeho byčža, šbože šeho žiwjenja. Šjenješy, pjenješy a šaž pjenješy, něščo šěpsche šon muž njemajesche.

Ššoncžuje pschidže š tym mužom k wumrjećžu; wón je tydžen dolho w mřču ležal. Wěšo šarať wščo móžne na nim čžinjesche, ale to bē, šaž čžyl šerniwe drjewe k palenju, šornowžowu štalu k bēženju pschinješč. Šože šłowo njeje w žiwjenju, wono njeje tež we wumrjećžu žaneho wliwa na njeho mēto. Šle pjenješy!

Wón da šebi šwój šaščžik se štotalami a ššēbrafami na šwoje šwjěščne poššēščžo štajič, a šaž wjazy widžecž, rēčžecž a ššyščecž njemóžesche, dha šrijebasche pschēzo hšščže we šwojim šaščžiku, we šwojich pjenješach, — wón šrijebasche w nich, doniž š poššēdnim dyčom šeho žiwjenje njewušašny.

Šuby čžitarjo, je šon 82lětny, šamožity muž šbožowny byl? Čžžemoj mój wobaj, ty a ja, šo na runc wšššnje wobšbožič pštačž? Bóh naju psched tym šwarnuj!

Š njepraj: Šam-li pjenješ došč,

Dha dyrbj moje šbože rošč.

Šlej, čžagne šubla šahinu

Šaž šur a dym we wěštku!

F.

Wo modlenju.

Š septembu šeta 1871 ležachu w šranžowšim mēšče Šancy wjazy tyšaz ranjenyč a šhornyč wojakow w lazareče. Šwojěšžy ššedarjo a šakonjo, šotřž jim troščť Božeho šłowa pschinoschowachu, rošdželowachu mješ ranjenyč tež tať něšotru rjanu knihu, mješ druhimi „modleštku knihu ša wojakow ewangelšesje wěry“, šotryž bēču se Šuttgarta w mnohich exemplarach do Šancya poššli. Duž šedny se špomnjenyč ššedarjow š tutej modleškej knihu tež k jenemu šhoremu pschššupj, šotryž pak š wutrobnej pschēčelniwosćžu rješny: „Ša šo džakuju; prošču, dajče ju radščo jenemu druhemu!“ Šaťo na to duchowny, se špodžiwanjom na njeho šladawšči, šo šeho woprašča, hač dha wón na šwojim šhoroložu žaneje modleštesje knihi šrijebáč njemóže, wotmolwi ranjeny wojak š jašnyčaj woczomaj: „Wěšo šara derje; ale druhim je to šnano hšščže ššēnišče! Ša šym šo wot šwojese macžerje modlicž nawuřnył!“

F.

Špěwaj a dželaj.

Tole pschššłowo je šražne wopššijecže naščeho duchowneho a čžělneho žiwjenja, abo wučžba, šať mamy šwoje duchowne a čžělnne, njebješte a šemšte powoľanje tudy na šemi šjednocžič. Še šwojej dušču dyrbimy pschēzo w Božej šlužbje štejecž, se šwojim čžělom pak k šlužbje čžłowjetam, a to tať, šo š tym tež Božu šlužbu čžinimy, dla teho njemóže byč žane rošdželenje duchownyč a čžělnyč šlužbow, ale šjednocženje wobojich. Š tym myli šo wjele čžłowjetow, hdyž Božu šlužbu wot čžagneje šlužby džela a jej šať šebi napššēčžiwnej poššajesja. Ščtōž šwoju rolu džela, šon tež š tymle čžagnym džělom Bohu šluži; a ščtōž džē njedželu še mšči, šmē tež tam poššžčž wo čžagne šbože a tyčže.

Po žnjach.

Nětk hona, pola prósdne hu
A bróznje pjelnjene;
Duž khwalmy Boha s wutrobu
Sa dary schčedriwe.

Wón hwoju ruku wotewri
A wschědny khleb nam da;
Tež stworjenja wschě nashyczi,
Sim žiwnošč podawa.

Nětk shromadžena pod tšechu
Ze Boža wobrada;
Daj Bóh, so s džaknej wutrobu
Su nash ert wužiwa.

Ach, junu pschindže Knjes tych žnjow
We kmjertnej hodžinje
A rjektnje: Nětk mi pschinješ jow,
Schtož mój byw njebeše!

Duž proš, so Boži wuhyw tu
By sthadžal, rostl a tčžel
A ty sa bróžeń njebjesku
By pscheńčne hnopty mēl!

K. A. Fiedleř.

Rjekowka.

My krótkowidne cžlowste džěczi tak rady na to hladamy, schtož nam s wěštm blyšcžom napschecžimo stupa. My wobdžiwamy, a to s polnym prawom, rjeka, kotryž, njedžiwawšchi kmjercze, sa hwoju wótcžinu njescheczelej napschecžimo dže. My klawimy, kaž so klušcha, dobrocžela, kotryž s polnosčze cžahnych hrědkow, jemu wot Boha spožčenyh, k lěpschemu hwojich hōbucžlowjekow dobrocžeršte wotkasanja cžini. Ale je khuda džělacžerška žona mjenje wobdžiwacž, kotraž ma wopilža sa muža a njewustawa, wjetke hufnicžki hwojich džěczi pschezo saho swuporjedžecž, tak wjele hacž samože, so bychu wschitke po móžnosčzi pschistojne khodžile? Kotraž muža hama nješe a tež swontownje jeho cžesč sžeržecž pyta a njespróznije s džělom hwojeju rukow sahluzuje. Schtož jejne kłabe mozy jeno samoža, a pschi wschěm hubjenstwje hospodarštw tola hišcžze tak někať w rjedže sžeržecž pyta, a to wschitko lěta dolho! Njeje wona tež rjekowka a martračka pschipóbla?

F.

Džěcžo jateho.

Běšche rano sahe.

„Wjedže tón pucž do H...?“

„Haj“, wotmolwi s krótka a hněwnje wješnicžan s wopalentym woblicžom a džěšche dale.

Běšche popołdnjo, a pschegy hišcžze kroczi hōlcžka dale. Szlaba a kucha bē jeje postawa, psches jeje slamaný kłomjany klobucžk pali ju kłoncžko do cžola, a rostorhane cžrijicžki njesamozachu jeje mucžnej nohy na schtropawym pucžu safitacž.

„Wjedže tón pucž do H...?“

„Wěšo, džěcžo. Schto dha pak chžesč w měcžze?“

Hōlcžka džěšche dale, jeje hubka hō satšahowasche, ale tola njewotmolwi pschecželnemu starzei, kotryž sadžiwany pschi wuhlād-njenju hōlcžki konje saštaji a hō sa wotmyšljenjom pucžowanja tuteje srudneje, spěščneje pucžowatki wupraschowasche.

Koža padasche, a Hanka džěšche bjes pschestacžza dale, ale

ach — nohy wustawaschtej w jeje klužbje, a wona dyrbjesche na kamjenju, s močhom saroscženym, pschi pucžu hō pošhdnyčž. Sdasche hō jara bjesmóžna a wuprózowana, hdyž tam šedžesche, je shorbjenym cžělom, s woblicžom wot rufi trochu sawodžetym, na kotrež cžorne rospuschčzene wlohy padachu, a dolho sadžeržowane hlyh ronjachu hō móžuje s wocžow, kotrež hō w bolosčzi džiwje kulešchtej.

„Hōlcžka, schto tu cžiniš?“ praschjesche hō pschijomny, hōbu-želny hōbš.

„Aj, kať wčžipna!“ pschistaji waznišchi hōbš, a Hanka, pschi tychle kłowach hō wobrocžizy, wuhlada rjanu mlodu damu a psch-neho mlodeho knješa pschi hēbi.

„Schto pak tu cžiniš?“ praschjesche hō Josefina Borowka, k sastróženemu džěcžu hišcžze bliže pschistupjo.

„Du do H...“, wotmolwi bojasnje Hanka.

„Slyš, Sano, te džěcžo dže hacž do H...“, a stej tam hišcžze dwě mili. Wěšch-li drje, moje džěcžo, so je to daloko?“

Hanka satšaha s hłowu a wutrye hēbi cžěžke hlyh.

„Čžeho dla, moje džěcžo, džesč do H...? Szny dha tež něšchto wjecžerjala?“

Hanka sawjercžza s hłowu.

„Sano, ta wboha hōlcžka je wěcžze hłódna.“

„Wješe wscheho dwělowanja!“ pschiswědcži bratr, mješ tym hacž s hluboka pschi tym swasche.

„Kať cži rěfaja?“

„Hanka.“

„Nó, Hanka, pónđžesč s nami a doštanjesch něšchto jěšč. Pěšchi do H...! To njeje k wěrye podobne, k kměcham! Wój, Hanka, psches nōž pola naš wotpocžnjesch a nasajtra rano hēbi rošmyšlimy, kať budžesch dale pucžowacž.“

Hanka džěšche s pschecželnej damu a s jeje pschewodžerjom, — Kať krašny napohlad wotewrja hō tu psched nej! Dom, kraš-nemu pałazei, hrodej podobny, wokoło njeho schěroki park; wschudzom snamjenja bohastwa a pschi. Džěchu na schěrokim. s krašnymi schtomami wobšadženym pucžu. Šědle a duby mjetachu hwoje scžěny a s cžerstweij trawu wobrosčzene měštna, na kotrychž tu a tam hromadki róžow jich lubošne barby wosjewjachu. Na stolpach hrodoweho šastupa wješche hō wokoło šeleny winowy pjeńk, je hwojimi hašosami došahajo hacž k blyšcžatym hō wotnam, kotrež kaž do woblučkow sapletowasche.

„Khata“, prajesch młoda dama, k hospoisy hō wobrocžo, „daj tej wbohej hōlcžzy něšchto k jědži. Ze wěcžze prawje hłódna a kłaba. Potom budžemy widžecž, schto je dale móžno sa nju cžinicž.“

Khata hladasche pschecželnje na wbohu, žyle wōkłabjenu hōlcžku, wsa ju sa tšchepotazu ruku, a wotwjedže ju do kuchinje.

Mješ tym powjedasche hō wo nej we istwje. Josefina, w dolhej bēlej drasčze na mjehkim wotpocžowaznym stole hō kolebajo, pschewodžesche hwoje wuprajenja s tak frošmyliwym gestami, so dospolnje jeje radošč je pschewšatym nadawkom safi-tatki spóšnacž dachu.

„Nadny bych pschezo wjedžala, cžeho dla do H... dže“, prajesch Josefina, samyšlenje hō sapjerajo na stol. — Dyrbimy ji hišcžze druhi klobucžk a por cžrijicžkow dacž; móžemy ju trach tež kusť domjescž dacž, jeli so je jeje pucž wazny. D to spodžimne džěcžo!“

„Koho dha ty mēniš, luba džowka?“

„Ach, wy tu scže, nano! — powjedam wo khudym džěcžu, něhdže džěpacž lět starym. Szedžesche wopuschčžena na kamjenju pschi pucžu a prajesch, so chže do H... hicž.“

„Szny tež tu hōlcžku šetkať“, prajesch pschecželny stary knjes. Praschjesche hō mje, kať daloko je do města; chžych ju

kust pschi bebi šđeržecž, ale wona chwatašče dale. Šdže dha nětk je?"

"W kuchini, nano! Šhata dawna jej něšto k jědži a hdyž šo troščku pošylni, popowjedamy s njeju.

Wjehela hromadla tjoch malych hólčkow pschihna šo nuts, džělo položi šo na boł, šwězy šo šašwěczichu a cžila rosmłowa šahna kóždu šrudnu myšlicžku. Na dobo dopomni šo Šosefina šašo na džiwnu hólčku, šawola, s rukomaj šaklešajō: „Pošafam wam něšto!" a wopušcžiči je.

Šhata šedžesče w kuchinje a wubjerasče jahodki.

"Šdže je to džěcžo?" woprašča šo Šosefina.

"Na prošy pschi durjach", wotmolwi hospoša a pokraccžowasče we šwojim džěle.

"Pschi durjach ničtō njeje, Šhata."

"Wěšcže, knjeni!" S tymi šłowami poštanj Šhata, štaji hornj na blido a džěšče k durjam.

"Šawěšcže je přecž! Tudy po wjeczeri šedžesče, jako k šwojemu džělu woteńdžech. Šladasče pschězj k hwěšdam horje — to pobožne, dobre džěcžo, myšlach šebi —; ale nětk widžju, knjeni, šo je tak nješmana, jako wšchitjz tajzj ludžō. Přecž je! Dyrbjju šo džiwacž, šo šlěborne kžizj šobu wotnješla njeje; tajtemu ludej ničžō wěricž njeje."

"Njejšj jej rjeka, šo by tu w nozj wostała?" prašesče šo Šosefina, wšchudžom šo wobhladowajo, hacž šnadž nihdže šašj šo šhubiwšchu hólčku njewuhlada.

"Šaj, prajach jej to, knjeni, a prajach jej tež, šo směje na drjewjenžju dobre pošlanje; wona hladasče pať tak džiwnje s tymaj wulkimaj woczomaj, kaž by wo tym a wo wšchěm ani šłowa nješlyšchala."

"Wšohe džěcžo šdasče šo jara nješbožowne byčž!" prajesče Šosefina, žyle šašrudžena s tym, šo tak šwojej malej pschecželnizj žanu pomoz wjazj wopokasacž njemōže. „Bych jej dała draštu, šchaty, klobuť a cžrije a bych ju dowjesčž dała do Š.... — Šsnadž šo šašj wrócži. Pschińdže-li, dha pošcžel ju hnydom ke mni, Šhata!"

Pschińdže-li, dha ju pošcželu, knjeni; njewěrju pať temu", wotmolwi hospoša a poda šo šašo k šwojim jahodkam.

Šanka šo šašj njewrócži. Wuži pschiležnosčž, hdyž mōžesče njewobšedžbowana woteńcž a běšče hižo kšětry kust wot hrodu; hdyž bē šo šacžmilo, šalěse do někajšje džěry a pschenozowasče tať pod šamym njebjom. Nady bēšče žyłu nōž pucžowala, ale bojesče šo, šo šo we cžmē šabludži.

(Pschichodnje dale.)

Kral pomha.

Malō hdy je jedny šěrschta špodžitanje a pocžesčžowanje šwojich šobucžlowjekow w tajkej měrje šbudžil kaž Wjedrich Wulki, bramborski kral. — W lěcže 1779 šo šapitanej, kotryž bēšče s Emdena pod bramborskej khorhowju wotjěl, na maroffanskich pschibrjohach kōž rošlama. S prózu šo jeno ludžō na kraj wukhowachu. Ale na kraj šupiwšchi buchu wot tamnych wobydlerjow špopadowani a do jastwa šadženi.

Powjesčž wo jich šajecžju kaž tež ta khorhoj šo do Maroffo pōšla.

Šo džewjecž dnjach buchu jecži na ras še šwjastow wuškwo- dženi a do hłowneho mēšta dowjedženi. Žid bu jim jako tołmacž pschidaty a jich psched šultana pschiwjedže. Tutōn šo jich naj- přjedy něšto wšchědne woprašecž da a cžyysche potom wjedžecž, hacž šu poddani bramborskeho krala. Šdyž bu jemu to šawěšcžene, wōn rjekarj: „Wo waschim kralu a jeho wōjnach je šo mi telko špodžiwneho powjedalo, šo šym s lubosčžju a pocžesčžowanjom ša

njeho napjelnjeny. Ša teho dla tež nječam, šo byšcžje w mojim kraju jecži byli, wjele bōle šym wobšamknyť, waš do wascheho wōtzneho kraja pōšlacž."

Na druge ranje krašne drašty dostachu a pschistojne wobydlenje. Šapitan dyrbjesče dženi wote dnja k šultanej kšodžicž, šo by jemu wo bramborskim kralu něšto powjedal. Škōncžnje w tšecžim tjdženju buchu do pschistawa pschiwjedženi a na šlicžbo- wanje šultana na kōž dacžiči a s žyrbu na 4 njedžele wu- hotowani.

Šaž jow mjeno wulkeho krala w dalokim šwěcže šchitowasče, runje tať malo mōže šo tym něšto štacž, kiž pod khorhowju nascheho njebjeskeho krala po morju tuteje cžajnoicžje jědu. Wšchitjz njepšchecželjo cžlowškeje dusče, kaž cžert, šmjercž a hela, nam šchodžicž njemōža, došelž nam nasch kral pomha.

M. H.

Wšhelake s bliska a s daloka.

— Šernhutiske bratrowske mišjoniske towaršstwo je šwoje 172. lěto šwojeho wobštačža wobšamklo. Wono džěla na 15 mišjon- slich polach, kotrež šo psches žyly šwět rošchěrja, a 395 mišjon- slich džělacžerjow škutkuje wonkach mjes pohanami. Wono licži 94995 kšcženyh a we wuczbye na 100331. W pošlednim lěcže šo 642 pohanow kšcžicž da. Mišjonstwo na kupje Šamaika na 150lětne wobštačže wrócžo hlada. Wudawki ša mišjonstwo šu wulke, t. n. psch. bēchu wudawki ša mišjonstwo we wjecžornej Šudi- škej 369,015 hr., dokhody 332,553 hr. Mišjonstwo šebi wjele žada, tola je jeho škutk wulki a krašny.

— 24. augusta mējesče šo kšcženiza ruskeho kōnprynza. Ša kōmōtra je tež kšěžor Wylem wušwoleny, kotrehož jeho bratr prynz Šendrich šastupuje. W šwjatocžnym cžahu poda šo kšcžen- ski cžah do Božeho doma. Šdyž bēšče metropolita džěšcžju šwjatu wjecžer po waschnju rusko-katholskeje žyrtwje wudžělil, jemu kšěžor Šandrijowj rjad pschipožiči. Šwonty šo šwonjach a 301 wu- tišlenjom dokonjanu kšcženizu pschipowjedasče. W Šětrohrodže khorhowje šmahowachu. Pschi škladnosčiči kšcženizj je kšěžor hnadny wufas dať. Čžělnē kšostanje ša burški lud kaž ša wōjško šo šbēhnye. Dawki, kotrež hišcžje šaplacžene njejšu, šo buram špusččža. Wjele pjenježnyh kšostanjow šo špusččžiči. Pschestupjenja, kotrež šo hewak s pjenjesami, arrestom abo twjerdžišnu kšostaja, nje- kšostane wostanu, hdyž na dnju naroda kōnprynza hišcžje kšostane njejšu. Tež politiske pschestupjenja, kiž šu šo psched lětami štale, wobhnadženje namašaja. Šōnle wufas wēšo wulku radošcž w ruskim ludu šbudžiči a budže nadžijomnje šwjastki dowěrjenja mjes kšěžorom a ludom s nowa šwjastacž.

„Bombaj Bōb“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchěch pschep- dawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyschinje dostacž. Na šchtwōrcž lěta placžiči wōn 40 np., jenotliwe cžišla šo ša 4 np. pschedawaju.

Listowanje.

K. f. H. w Sl. Wutrobny džak za přecelniwaj při- noškaj. Dališe pošelki budža mi wulcy witane. — K. f. B. w Ž. Luby bratřiko! Někotre spēwy žedžiwje wočakuju. F.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spań měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čé!

F.

Sěrbske njedzelske łopjena.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šsmolerjez knihičizšczerńi w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

14. njedzela po šwjatej Trojizy.

Šat. 1, 5.—8.

Nasch čzaš je křutny a šo šda, kaž bychmy hišcže křutnišchim čzašam napschecziwo křwatali. Š temu dyrbimj wobróńjeni byčž. Šakub mjenuje wobróńjenje, kotrehož je nam trjeba: mudrosčž. Ščto rěka mudrosčž? Něščto druge šwět, něščto druge šwjate pišmo mudrosčž mjenuje.

Mudrosčž je nam kšhesčžijanam trjeba.

1. W čžim wobšteji?
2. Ščto ju dawa?
3. Ščto ju dostanje?

1. Ššlědženje nascheho čzaša ša tym džě, šebi prawje wjele wědomosčže nadobnyčž. Wutnyčž je hešćo nascheho čzaša. Dopřědka njepšhındžesch, hdyž šebi nejššy dobreje wědomosčže nadobnył. Duž je tole přozowanje dobre a pšhipóšnacža hódne; pšchetož š tym šo na ššhodžěńt pošbėhnješch, šo móžesch šebi wotmolwjenje dawacž na prašchenja, kotrež nam žiwjenje štaja.

Alle šu hodžiny, w kotrychž naš wšcha čłowšta mudrosčž wopušcža, hdyž nasche wjedženje na prašchenje wutrobj wotmolwjenja njedawa, hdyž je nascha wutroba njeměrna a štyšknjwa. My šo proššni čžujemy; najššpšche nam pobrachuje. W tajkich hodžinach móže nam druga mudrosčž šama pomhacž, mudrosčž, kotruž nam šwjate pišmo mjenuje.

Mudrosčž je, šebje šameho pošnacž a šwoje brachi šacžuwacž. To nawuknjesch rošpomnacž wodžjenja

Bože, proššmjeć jeho pucže, kotrež šu nam hušto njepššmliwe. Mudrosčž je, šnacž Šbóžnjka, kiž je pšchishčol, naš hřěšchnikow šbóžnych čžinicž, šo jeho krej na Golgatha ša naš pšchelata naš wucžišczi. Mudrosčž je křhodženje po wuškim pucžu, pšches wuške wrota w pohladanju na wot-tyknjenny kónž. Mudrosčž je prawe žiwjenje, kažž jo šwjate pišmo mjenuje a wopišuje.

2. Ničćo šebi mudrosčž bracž njemóže. Wona šo nam dawa. Bóh ju wobradža jako dar šwojeje hnady. Šola Boha je wšcho hnada. Ššches tole pošnacže bywa kšhesčžijan mjěńšchi a ponižnišchi. Šon šo potom wjazj njehordži na šwoju dostojnosčž, ale doroššmi to šłowo: š hnady šym ja, ščtož ja šym.

Š Bohu pał móžesch prawe dowěrenje mēcž. Wón je šmilny a dobročimny. Šeho šwěrnosčž je wulka a bjes kónža. Ničćo druge hacž nasche najššpšche ma wón we woczomaj, tež tam, hdyž šo nam to njěšda.

Wot Boha wščitko? To wěricž, bywa čłowjekej čžěžćo (šcht. 7). To čłowjek rad čže tež něščto pódla čžinicž. Wón čže tež něščto pódla byčž. Š tola pšchi tym wostanje: wščitko je wot Boha. To naš nasche našhonjenje wšchědnje wucži.

3. Tole pošnacže, tule mudrosčž móže kóždy dostacž. Šale mudrosčž njese dar, kotryž čže Bóh jenož wurjadnje wudžělicž. Bóh čže ju kóždemu šchědrje dacž. Šbóžnosčž je ša wšchitkich čłowjekow poštajena, duž tež mudrosčž šebi ju dobudže.

Šenož jene je wot Boha wuměńjenje štajene. Wěricž a niž dwěłowacž (šcht. 6). Dobre džěćo pšhındže

ŧ swojemu nanaj a maczeri se swojimi próstwami ani njedwělujo, so jemu starschej prawo dataj. Naschim džěcžom dyrbbimy so runacž, hdyž ŧ Bohu pschińdzemy.

Alle kať husto pobrachuje prawa wěra! Kať husto pschińdu potom wobmyšljenja, hacž Bóh na nasche lěpsche džiwja. Kať wjele mačo-wěry w křesćijanstwoje!

Duž prošymy: Bóh chyzł hnadu spožćicž, so bychmy pschezo bóle rostli a pschibjerali w mudrosći, kotraž wot horkach pschińdze. Hamjeń.

Ssobotu wječor.

Nětk harju wsmi a saspěwaj,
O duscha, rjane psalmy;
Wschu cžescž a křwalbu Bohu daj,
Szěl jemu džata palmy:
Hlej, wón we zřlym tydženju
Se krónował cže ŧ miłosću,
Cži wodnych hnadnje sđzerzał!

Nječ lecži cžaf do wěcnošće,
Nječ tydžen wotřal křwata:
Mi Boža křwěra wostanje
A křmilnošć, ŧ njebjja data;
Bóh swoju ruku wótzowstu
Tež dale schěriež nade mnu
Po swojej hnadže budže.

To jene cžeži wutrobu,
So nješym pschezo křodžil
Tu křwjatu schćežku njebjestku,
Na kotruž Bóh je wozžil
Nje hižo wot lět mlodošće
A kiž nař junu powjedže,
Sđžež měra palmy roju.

Duž Boha prošču ŧ pokutu,
So mi mój njedzał woda
A mi we mojim Šbóžniku
Móz Duchu ŧ nowa poda;
Sdyž ŧ jeho křłowa pruhami
Eso mój pucž ŧ njebjju rosjařni,
Dha křym ja džěcžo Bože.

Nječ tule wěstošć w duschi mam,
Sdyž cžělo spanja žada;
Eswój dónt ja Bohu porucžam,
Nje schćituj jeho hnada;
A jutšje, hdyž ja wotucžu,
Nječ směju šbóžnu njedželu,
Sđžež ŧ nowa křwalbu spěwam.

Ma pať to tydžen pořledni
Bycž w křwěta cžěmnyh dole,
Dha stajam ŧ swojej radošći
Wschu do Božeje wole;
Wschaf wón psches prawdošć křhrystuša
Nje powjedže do Salema!
E tej nadžiju du ŧ měru.

Tón Knjes je mój pastyr.

Rjany, horzy lěcžny džěń běšče, kotryž jenicžkeho křyna do domišnišćeje sary pschijedže. Hiščće dolho běščaj starschej wječor se swojim lubuštom pod wulkej lipu pschi pluskotatej studni psched křěžu kředžaloj. Škóncžnje wosjewi swón ŧ zřkwineje wěže jědnatu hodžinu. Stara džowka pschinjeke domjazu bibliju a křyđe so ponižnje na swoje swucžene měštno, ŧ wječornej nutrošći hotowa. Faraf cžitashce 23. psalm: „Tón Knjes je mój pastyr; na ničim ja nusu nješměju.“

So tym so bě nan w modlitwoje wschěch swojich Bohu porucžil, křebi domjazy dobru nóz prajachu. Wórscha swojemu mlodemu knjesej hiščće po skhodže horje křwěcžesche. Wona běšče jeho něhdy na rukomaj nosyla; duž dyrbbjesche jemu tola hiščće rucže wo najnowšchim se wšy a ŧ hospodářstwa wupowjedacž. Škóncžnje jemu dobru nóz rjekny, a pschi wonhicžu setř křebi hiščće wocži; pschetož jej běšče pschi křoždym sařowidženju ŧ nowa hnujaze a spodžiwne, so bě ŧ maleho, džiwneho Surfa tajki wulki křhutny Surij nastal. Dato stara džowka škóncžnje pořledni křóč dobru nóz prajesche, wša Surij křwěžu, stupi so horka ŧ wobložanju skhoda a křwěcžesche jej, tať jara hacž jemu to tež džowka wobarašče, tola tať dolho, doniž wona po skhodže dele njebě.

Wórsy wón we ložu ležesche; wón běšče spróžny po tej dalokaj „horzej jěšje“. Tať dobre kaž domach tola žane nózne lěhwo njebě. Wón so roščahowasche a wupšestrije, a na to schtrichny kaž lubuškowajzy psches křwój pschikřyw, prjedy hacž křwěžu hařny. Tola schto běchu dha to do šrijótkow? Wórscha njebě tón křóč wšcho, kaž hewať, prawje wutschakřła. „Wona pocžina staricž“, tať myšlesche Surij; „jeli to pať jutšje macž midži, doštanje Wórscha křwarj. Mó, ja chžu rucže po mjetawku a lopatku dóncž a wšcho hromadu jmješć.“ Wón saje do swojeju cžrijow, woblecže so župan a džěšče žyle swaha po skhodže dele. Pschi tym pitotachu te stare skhodžěni, tať jara hacž wón to tež sadžewacž pŧtasche, a maczeržyna hłowa potasa so we wotewrjowazhch so durjach, so by wobhladała, schto so to tola nječžini. Duž dha dyrbbjesche Surij ŧ wšchemu stacž.

Njenadžizy nasta horka jatrašny wrjeskot, tať so tež faraf se spařnje pschiběža, a wšchitzj tšjo so křwatajzy horje podachu, so bychu ja pschicžinu hrimota hladali. A hlej, tam běšče ŧ wječcha hrijada dele padnyła, runje na ložo. Šsrijódku běchu drje kalf byle, kiž bě so prjedy šwotšorkował, Placžizy macž swojeho křyna ŧ rukomaj wobjima. Faraf pať štytny ruzy a modlesche so hiščće junkřóč: „Tón Knjes je mój pastyr!“ Haj, njebudžišče wón, tón křwěrnj pastyr, nad Surjom ruku wupšestrijel, dha by Surij nětko mornj byl.

Nasajtra rano pschińdze wječny schołta, a schtóz měješče hewať hiščće wot pschedštejicžerstwa ŧ tym cžinicž, a wobhladachu tu schkodu. Faraf powjedasche křoždemu wulzy hnuty, kať je Bóh tón Knjes jeho lubuška hnadnje swarnował.

Jeno mlody twarz ŧ temu ŧ hłomu wiješče. Wón běšče jedny wot tych mudrych a mēnjšče, jako potom se schołtu domoj džěšče: „Hóly pschjpad, knjes schołta; to měť luby Bóh wjele cžinicž, hdyž by so tež wo tajku staru hrijadu staracž chyzł.“

Schołta pať doměrnje wotmolwi: „Wo tu staru hrijadu pod wječchom niž, knjes twarzo; ale wo Surja a knjesa fararja, kotrehož jenicžki křyn wón je, a kotryž běšče so runje modliť: „Tón Knjes je mój pastyr!“ A wšchaf tež žadny wrobl bjes jeho wole na semju njepadnje.“

F.

Do kšćenizny.

Mištr Šolta stejšče pschod dobrym starym lěkarjom Dr. Rymšatom a běšče wješkety, so bē kwoju próstwu sbožownje wuprajil.

„S wutroby rady, luby mištrje“, rěšče wotmołwa. „Sa bo w prawym čašu do zyrkwoje podam. Rač dha ma tón hólz, pschi kotrehož kšćenizny mam kmótsicž, rěšacž?“

„Haj“, šnapšćecziwi mištr Šolta, „to je mojej žonje a mi wjele hłowulamanja nacžinilo. Sa šym teho mēnjenja, so to tola tač žyle njewažne njeje, kajke mjeno tudy nošymy. Mjeno bo mi kaž wobleczenje byčž sda, w kotrymž kšćenizny; woboje dyrbi bo tola t wošobje hodžicž. Sa kšćenizniana bo jeno kšćeniznianske mjeno pschihodži; to mje husto mjeršy, kajke póhanške, njekšćeniznianske mjena ludžo sa kwoje džěczi wuswoleju. Se džě mój šušod, tobacžnik Ščerač, kotremuž běšče luby Bóh dwójnikow wobradžil, s mozu kwojej džěczi „Portoriko“ a „Sawanna“ kšćenizn dacz chžyl! Duchowny to wěšo pschidač njeje — ale tón muž je hišće džěncža dla teho njespočojny, so bu jemu, kaž wón praji, „jeho žort““ škaženy.“

Dr. Rymšat běšče s tym pschēs jene a dopominašče hišće džěncža na kwoju praschēn sa mjenom kwojeho mótkla. Mištr Šolta pač njeje tač lohko směrowacž, je-li bo ras do nēkajkeje wěžy šarěcžal. Duž wón horlivoje pokraccšče:

„Sa mēnju tež, staršchi dyrbja kwojim džěcžom mjena dawacž, kaž bo wone sa jich staw hodža — hewal jim s tym šesčodža, šchtož ženje wjazy porjedžicž njemóža.“

Mój bratr, kotryž je na knježim dworje s womežerjom, je bo tež wot kwojeje žony, kiž chže pschēzo trochu s wyšoka won, narěcžecž dal, kwojim džěcžom jeno wošebne mjena dawacž. Duž rěka najstaršchi šyn „Šektor“; temu pač jeho mjeno wjazy tyščnosčje dnyžli wješkela čžini. Čži jeni praji, so je to pšyčje mjeno, a pola wojakow šu čži drušy jeho s tym šchtrēli, so je to mjeno nēkajkeho wulkeho póhanškeho generala, kotryž je wjele bitwow dobył, a šu jemu teho dla pschēzo „general“ rěkali.

Džowka pač bu, došelž moja kšćenizniana na tym wobsta, „Thušnelda“ kšćenizniana, a ta wboha holža tač nēkotrū šylsu wuroni, hdyž bo jej ludžo kšćenizniana, kaž bōršy hacž rěka: „Thušnelda, dži kšćenizniana, abo „Thušnelda, pusččž ras kšćenizniana s kšćenizniana.“ Rač tole kšćenizniana? Nē, nē, mój hólz dyrbi mjeno dostacž, kajkež je sa njeho pschisprawne, a wón njedyrbi bo tež prjedy s nim wolacž, doniž duchowny jemu tošamo w kšćenizniana kšćenizniana dal njeje. Mjeno a kšćenizniana kšćenizniana hromadu; pschetož našch luby Bóh džě praji: „Sa šym čže s twojim mjenom wolal; ty šy mój!“ Ale nētko šym dosčž rěcžal, knješ doktoro, nētk chžu hicž“, ščončž mištr Šolta.

„A to mjeno, kotrež šče wupytal?“ šžerža lěkač jeho hišće džěncža wotomil wrocžo.

„Ach, njedžiwajcže na moju šabycžiwosčž, knješ doktoro“, bo mištr samolwješče, „so Šam to pschēzo hišće džěncža prajił nješšym! Mój hólz dyrbi Šhryštian rěšacž. Šhryštian je tón, kotryž knješej Šhryštubej pschispluša. Žaneho lěpšeho mjena njemóže šebi šawěšče nichčo pschēcž!“

F.

Šslěborny čašnik.

(Podawijna je šandženeho čaša.)

Šan, kšćenizniana wandrowski, wosta junu w jeny mlynje pschēs nōž. Wón lehnny bo wo jstwie na ławu a wušny. Wokolo polnožy wotucžy a kšćenizniana póbla na ščēnje nēšchto pikotacž. Wón pohladny horje a widžesche pschi mēšacžnym kšćenizniana šlěborny dnyšacžny čašnik. Tón bo jemu wulžy jara špodobasche. Wón

chžysche jón wšacž a potom pschēs wotno čžetnyčž. Ale kšćenizniana nje jeho napominašče a džěšče: Ty nješšy šam, Bóh tón knješ je pschi tebi; dyrbjal ty pschēcžiwu njemu šhřěšćicž? Tola bu požadosčž sa rjanym čašnikom pschēzo wjetšcha a špytowanje hōršche. So by nētk w tymle čžetkim špytowanju njepadnył, bo šmuži, ščoczi s wotnom won a čžetny. A jeho čžētanje běšče najrjēnšche dobywanje. Šako běšče kšćenizniana woteshol, wobžarowasche, so šebi njebē tón čašnik šobu wšal, a hižom chžysche bo wrocžicž. Ale jeho kšćenizniana dopominašče jeho s nowa na kšćenizniana a praweho Bōha a wón pošluchasche tajtemu hōšhu a džěšče směrom dale. Nētk bo mēšacž kšćenizniana; tołsta čžma nastla. Šan bo šabludži a pschidžje do tonidlow; po wjele próžy dōndže na mału hōrku. Tudy bo lehnny, a došelž běšče jara šprōžny, tež bōršy wušny. Nasajtra rano wubudži jeho štraschne wolanje, a jako kwojej wocžy wotewri, nastroža bo pscheměrnje. Wón ležesche špody šchibjenžy a widžesche wyšche šebje paducha wobwēšnjeneho, wotolo kotrehož bo wulka hromada rapakow harujo šhromadžowasche. — Šemu běšče tač džiwno wotolo wutroby, a hōšh w nim džěšče: Šlaj, tač by bo tebi ščončžnje tež šesčlo, jeli by kšćenizniana šapocžal. Wón padny dele na kwojej koleni, džakowasche bo Bōhu, so je jeho w špytowanju wobarnowal.

Sšwoje žiwne dny mēj Bōha pschēd wocžomaj a we wutrobje, a hladaj bo, so do žaneho hřěcha njestwolisch a njecžinisch pschēcžiwu Bōžej kasni.

Džěcžo jateho.

(Pokraccžowanje.)

„Džěncža je bo nam džiwna wěž stala, knješ je jastwowniko“, prajesche hruby, šakadžity muž, jedyn s wobledžbowarjom jatyč we Š . . . s kwojemu pschēdšćerjeje. Namakachmy wonka plakazu mału hōlčžku, a moja žona dyrbjesche ju t nam domoj wšacž: njemóžachmy ju tola dacz šahinčž. Šeje mjeno nješšmy dotal wušlědžili. Prajesche jeno, so je Šanka — myšlu, so chže tu nēkoho w jastwoje wopytacž; ale njemóžemy bo jeje ničžo dopraschēcž, ani s wotkel pschispluša, ani kajki šamyšł ma.“

„Duž pschidžje ju šem“, praji jastwownik. „Moja mandželka trjeba runje hōlžu, kotraž by jej w domjazym trochu pomhala. Mōžno, so bo t temu hodži.“

Bo kšćenizniana Šanka, po žylm čžēle šchepotajo, pschēd jastwownikom. Šanka běšče rjana hōlčžka. Šeje wulkej mudrej wocžy mēšesche jara dojimawy wuras čžetomyšlnošče, a jeje žyła šwonkownosčž čžinjesche lubošny šacžisččž, hdyž bē nētko pschēcželka ruka jeje rjane žoltojte wlošy hladžy wucžēšala a ju s dobrymi čžrijemi wobdarila.

„S wotkel pschispluša, hōlčžka?“ prajesche bo jastwownik pschēcželnje.

„S B.“, wotmolwi s čžicha hōlčžo.

Mužoj se špodžiwaniom na bo pohladachu.

„A tola niž pšchi?“

„Haj, knješ“, wotmolwi hōlčžka hišće džěncža bojasnišcho; šdasche džě bo jej, so kšćenizniana kšćenizniana w štajenym praschēnju.

„Čžeho dla šy šem pschispluša?“

„So byč nanfa widžala.“

Pšchi tyčhle kšćenizniana da bo do plakanja, a jeje šlaba postawa šchepotasche w pohnučžu šacžucžow.

„Šchto je twój nanf?“ prajesche bo jastwownik s luboščžnym hōšhom.

„Mój nanf rěka Čžornak“, wotmolwi hōlčžka, hdyž jej žalosčžy placž rěcžecž dowoli.

„Mamy tudy tjoč Čžornakow: Šosesa, Šlažija a Šawšchyna“,

pschistaji wobkedźbować na praščazje pohladnjenje swojeho psched-
stejerja. „Holcška, reka twój nan Josef?“

Hanka njewotmolwi; pschetož wustate napinanje a podeńdže-
nja nětko móznje na nju skutkowachu, běchu ju tak-rjez wo rosom
pschijnješte.

„Se-li to Josef“, praji wobkedźbować pschi šebi, „je to šty
čłowjek; šmy jemu dženša rano dyrbjeli dwoje puta dač, dofelž
chyzysche šo i jastwa wudobyc — njesašluža tak rjanu džowczičku.
Nó pój, mólicška, nadeńdžemy twojeho nana.“

Wša Hanku sa tschepotazu ruku a wjedžesche ju po čžemnych
dolhich šhódbach nimo čžornych wjelžnych murjow a šesamkanych
durjow. Čžezke kroczele jastwownika a wobkedźbowarja wobudžachu
šrudny wothlób w tutych čžěšnych twarjenjach. Běšche to dolhi,
šchěroki row, w kotrymž džěchu, row, w kotrymž šo žiwe pokho-
wachu wutrobny, kotrychž pufot bě tak-rjez šlyšhecž w tutej hróšby-
połnej čžichosčži. Wšchitko tu rěčesche wo šlósčach, wo štrachnych,
i kutosčžu šakonja šputowaných njepšhecželstwow.

Jastwownik krocžesche nětko i holcšku, kotrejž nanowštu štaro-
ščžiwosčž wopokafa, po šthodach horje, potom hišchže kuf po ša-
wrjenej šhódbje a šasta ššoncžnje psched durjemi, na kotrychž šašuwu
wotšuny. Wušate, hrube woblicžo mužške šo hnydom pschi wu-
hladku pokafa.

„Wajcha džowka tu je, chže waš widžecž“, rješny jastwownik.

„Džowka — hm! šchto wam pschpadnje?“ wotmolwi po-
šhmurjenje jaty. „Nimam žanu džowku. Šdy bych džowku měl,
njebyšchže mje tudy džerželi.“

„Nanko!“ šawola Hanka. — Džěczazy hlób rošnoschowasche
šo tak šlóbzy, tak špodžiwnje krasnje po štrachnym jastwie; hdyž
paš wobudleš teje komorki šwoje woblicžo bóle do wuhladka pschi
durjach ššóczi, pschitry holcška, i hróšbu šajata, šwoje woblicžo
šady jastwownika, čžishe šdychuj: „To njeje mój nan.“

„Nó, duž woprašamy šo pola druhého“, prajesche čžěščžowny
jastwownik, a wjedžesche šwoju mašu pschewodžerku i drugej
komorzy. Pschecželnišcho byžli pschi prjedawšchej komorzy prajesche
psches durine wuhladko: „Horje, Blažijo, je tu wajcha Hanka,
njechacže ju widžecž?“

„Hanka?“ běšche wotmolwjenje — potom dolhe mjelčenje —
„mějach něhdy Hanku, ale niž mašu Hanku — pschekoch jej wu-
trobny. Wóh budž mi šmilny. Džicže — to njeje moja.“

Šašy šawola lubošny džěščžowny hlób: „Nanko!“ Šaty pschińdže
hacž i šamemu wofnještku, mlodošne to woblicžo, kotrehož módrej
woczi štoro njewinowacže hladaschtej, tak šo by šo hrěch byč šdal,
tuteho mlódzensa ša nělajšeho ššóšnika džeržecž. Šaty wuhlada
ššlšojty, prošchazy pohlad džěščžowny. Wšrocžno šrudoby pokry jeho
čžolo, hluboke šdychnjeńcžko žolmjesche šo i jeho wutrobna a
w čžichim štonanju šhelasche i šwojemu ložu, wołajo: „Wo-
teńdžče i njej, njemóžu na tak čžistu bytosčž hladacž. Njemóžu!“

Hanka šašy i čžicha šlasasche: „to wón njeje“, a jeje šary
pschecžel wjedžesche ju dale i ščezčej komorzy.

„Šawšchynje, je tu maša holcška, Hanka, wajcha džowka, chže
waš widžecž.“

„Šchto?“ wotwoła šo hlób i loža w komorzy. Šaty bješ-
dwělnje runje wozuczi.

„Wajcha džowka.“

Šchčžerkot putow pschěńdže wušchi džěščža a šatschaje je we
hlubokosčži wutrobny. We wuhladku durjow wošjewi šo woblicžo
muža i pschecželškim, ale čžěpřjazym pohladom. Ša špocžatku
nješdasche šo rošemjecž, šchto jemu chzedža, a kaž daloko jemu to
jeho puta dowolichu, bližesche šo i wuhladku a hladasche na wu-
šplakane holcžo. To běšche pschewjele ša to džěčžo. Š šchicženjom
šawola: „Nanko, nanko!“ a padže poš bješ rošoma i nohomaj
jastwownika i šemi.

„Šanka“, šawola nětko jaty a bolosne wimy ščžahowachu jemu
hubje. „Bože dla, šchto je čže šem pschitwedlo?“

Wjes tym jastwownik holcžo šašo šbudži.

(Pschichodnje ššoncženje.)

Wšchelake i bliska a i daloka.

— Wot Šomorž i Bělej Horje šu šrijedu a šchtwórtk
i kanonami wótrje ššěleli. Šrimot běšche pohlušchazy. Artillerija
je pječža jara derje ššělala. To je dobre dopokafmo, tak daloko
šu našchi wojazy wuwucženi.

— Čžělo šyna hrabje Arnima-Mužakowskeho, kotryž je
w bitwje pschecžiwu Šereram padnył, šo do Mužakowa pschewjele
a tam na wótcžinskej šemi pokhowa.

— Šajštaršchi muž Lužicy je wěšče Gottfried Apelt w Reiche-
nawje. Wón je 29. augusta do 100. lěta šwojeho žiwjenja šupil.
Džen do šwojeho 99. narodneho dnja wón maše pucžowanje po
želešnyž do Dittersbacha čžinjesche, hdyž šo jeho narodny džěń
w šwójbje jeho jenicžkeho šyna šwjecžesche. Wopomnječža hódne
je, šo běšche tale wješba po želešnyž i žyła w jeho žiwjenju jeho
druha wješba. Psched wjele lětami běšche jeho přenja wješba po
želešnyž, šo šo wón se Žitawy do Šerrnhuta wjesesche.

— W štarym měšče Špeyeru je šo šańdženy šchtwórtk pro-
testowaza žyrkej pošwjecžila. Ša tym dnju wšchitke woczi ewan-
gelskich w šahorjenju do tehole měšta hladachu. Šale žyrkej dyrbi
hycž šnamjo ewangelskeje wěryšmužitosče a šwobodnosče ducha,
šajkuž šu našchi wótzajo w lěče 1529 šmužicže šastupowali.
Šasche džakne wopomnječče wopokafamy wulkemu škutkej ššřštom
a měštom, kiž šu psched 375 lětami reformaziju psched hročazym
štrachom šwojeho šanicženja šahowali. Duž je wěšče šajimawe.
šo na tamne podawki džženša dopomnicž. 19. haprleje 1529 běšche
wažny čžas w rošwimanju ewangelskeje žyrkwe. Šhěžor Šorla V.
w towarštwje i kralom Šranzom Šranzowškim a i bamžom měšesche
šrutny wotpohlad, nowu wěru, hdyž je nušne, i mozu pocžišchčžecž.
Ššejmej w Špeyeru wón w tym nastupanju wěšte namjety štaji
a wjetšchina šejma jemu pschihłóšowasche. Šale šadleschko ewan-
gelskich dyrbjesche šo psched wjetščinu šhibowacž a čžishe pschi-
wšacže wobšamknjenja wjetščinny by hnydom i pocžišchčženju
ewangelskeho hibanja wjedlo. Duž ewangelska mjěšchina pschecžiwu
temu wobšamknjenju wjetščinny wot 19. haprleje 1529 šjawnje
protestowasche. 6 ššřštom šo protestej pschšamknny, i nim pschi-
štupi 14 krajnych měštom. Wot teho čžasa rěšaju ewangelszy tež
protestantojo. Šhěžor widžesche, šo pschecžiwu šmužitosčži jenož
i wulkej mozu něšchto wufonja, ale dofelž tehdom Šurkojo hro-
žachu, šebi to nješwěri a protestazija ewangelskich psched šanicženjom
šahowa. 1857 šo towarštwu i natwarjenju tajšej wopomnješšej
žyrkwe šaloži. 1876 našta móžnišche hibanje ša šon škutk. 1890
bě na 900,000 hriwnow nahromadženyč a 19. šeptembra t. l. šo
šaložšny šamjeń položi. Dženša je škutk dokonjany — krasny
Boži dom, kotryž 14 rjanych šššššow nješke. Šróžkazy pschitwarf
je jalo wopomnješšta hala postajeny — šrijedža šteji postawa pro-
testowazeho Luthera. Luther tu šteji šo wobrójo; i prawej pjasču
wón šwój protest wofnamjeni a w lěwej džerži Bože ššowo, na
kotrež šwój protest šaloži. Šostawa je dar Lutherskich i Ameriki.
Šokolo Luthera šo pječža hišchže šostawy 6 protestowazych
ššřštom šostaja. Šokolo wokoło wišaja wopony 14 protestowazych
měštom. Šoššehowaze ša naš ewangelskich, hdyž šonle pomniš
šjawnje ša to šwědcži, šo my ewangelszy našche herbštwu nje-
puschčžimny, a my špěwamy wutrobny ššnocženi i nimi, kiž šu
w Špeyeru ššromadženi, našch dobyčžerški ššěrlušch: Šed'n twjerdy
ššššš je našš Šóh šam!

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spař měrnny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh pōda,
Wokřew će!

F.

Sěrbske njedželske žopjena.

Wudawa šo kōždu šobotu w Šmolerjež knihiciziczežni w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 up. dostacž.

15. njedžela po šwjatej Trojizy.

Mat. 19, 16.—24.

„Šhto dyrby ja dobre činicz, šo bych ja wěčne žiwjenje mēł?“ to je dženska hišćeje najwážniše praschenje. Wotmolwjenje je: Šokuta a wěra. Najwážny šebi jich myšli, šo maja wobej. Ale šhibuje šo našcha wutroba woprawdže pšchezo w pōšnacžu šwojich hrěchow? Še šebi pšchezo wědomna, šhto „wěricž“ rěka? Duž tež dženska praschenje mlodženza: „šhto ja hišćeje potrebam?“ Wotmolwjenje ša wščitlich je to šamo:

Jene je nusne!

1. Šhto je to jene?
2. Kak dozpijemy to jene?

„Dobry wučerjo, šhto dyrby ja dobre činicz, šo bych ja wěčne žiwjenje mēł?“ tak prascha šo bohaty, wošebny mlodženz. Talc narěčž šo Jesušeje njespōdoba, pšchetož wōń čuje, šo jemu njepłacži jako jenicžkonarodženemu Ššynej Božemu, bjes hrěcha, ale jenož jako widžōm-nemu mišctrej; ale „dobry“ je jenož jedny a šo wōń tole mjeno šašluži, budže mlodženz halle pōšnacž, hdyž budže jeho wučōmnik. Ale mlodženz tola špōdōbanje pšched Jesušowymaj wōczōmaj namała, dokelž ša wyschšim šteji, hacž šchtož jemu bohastwo, powōlanje, šprawnošćž pōšticzeja. Š wopředka mōže tōń Knjes wěšo na praschenje: „Šhto dyrby ja činicz?“ jenož jene wotmolwjenje dacž, kiž na „činicz“ wotmolwi: „Džerž kasuje!“ Ale jako tōń jemu wotmolwi: „To wščitko šym ja džeržal

wot šwojeje mlodōšće, šhto ja hišćeje potrebam?“ je ša Jesuša wōkomik pšchischoł, na to jene, šchtož je nusne, pōšacž, pšchetož wōń šesnaje wutrobu, kotraž čuje: „Šiches džerženje pišmika šakonja ja hišćeje prawy njebudu.“

A to jene je našch Šbōžnik šam. Wōń mōže žedženje mlodženzoweje wutroby štajicž, hdyž jeho t Wōtzej w njebjesch wjedže, kiž pšches šwojeho jenicžkonarodženoho Ššyna wščitko po šbožu žedžōzeje wutroby šebi pōšpčž da, šo bych u jeho hnadneje ruki dostali, šchtož se šwojim njedōšpōlnym činjenjom ženje njedōzpěja. Duž: „Chžesch-li byčž dokōjany, dži a pšchedaj, šchtož šamožesch, a rošdaj to šamo šhudym ludžom, dha budžesch ty mēčž šchaz w njebjesch; a pšchindž a pōj ša mnu!“ To je jenicžki pucž šbōžny byčž: ša Jesušom hičž.

Kōžda šprawna wutroba, kiž po šbōžnošćži žada, to praschenje w šebi nješe: „Šhto mam činicz, šo šbōžny budu?“ A jej šo to šamo wotmolwjenje doštanje. Naj-prjedy: Džerž kasuje! Džeržimy my je? Ššnano w naj-lěpšim padže mōžesch tež ty prajicž: „Ja nješšym morik, ja nješšym mandželstwo šamał.“ A hdyž mōžesch tež to wščitko prajicž, w twojej wutrobje je tola hlōš, kiž wōla: mi je hišćeje něšchto trjeba. Šchto hišćeje potrebasch? Šhudži praja: „Jeno šo bych pjenješy a kublo mēł, chžyl pōbožny a hōdny byčž.“ Mlōdženz mēšesche to wščitko. A tola jemu něšchto pōbrachōwasche: mēr š Bohom. Tōń jemu ani bohastwo, ani dobre pōčizniki, ani nahladnošćž škicicž njemōžachu. A tak budže pšchezo, kaž dolho na šemi wutroby klapaja. To žedženje

móže jenož jedyn stajicź, kiž t swojim wuczomnikam praji: Měr wam woštaju, swój měr wam dawam. Jene je nusne, so w našej khudobje t prawemu źorlu bohatswa džemy a t njeho czerpamy, sčtož je nam trjeba.

2. Rať dozpečjemy to jene? Pšches skutk wopora. Jesuř je mlodźenzej prajił (sčt. 21): Czehodla řebi wón runje to žada? Wón mějesche mjela kublow — t. r. jeho wutroba wiřasche na tych kublach. W tym běsche se řwětom řwjasany, duř dyrbjesche wopor pšchinjesč. Ğewaf by řo jemu pšchezo řařo po řwěcze řtřstalo, po řpodobnořčach, kiž jemu bohatswo řficžesche. S dohom dyrbjesche pruha řa mlodźenza byč, hacž běsche jemu njebjeske kraleřtwo woprawdže řlowna wěř. Wón w njej njewobřta. Žadanje: khudy byč řa tón řwět, řo by bohaty był řa tamny, běsche jemu pšche wyřoře.

To njetrjebaja pšchezo pjenjesy a kublo byč, komuř řo wotrjeknjemy, řo bychmy Jesuřowi wuczomniřy byli. Ğusto wiřaf je mamon. Ale hdyř pjenjesy njeřbu, je řnano cžesčelakomnořč, řadosčiwosč, řebicžnosč, sčtož nař wot Boha precž cžehnje — řlabosč ma kóřdy, na kotreřž jeho wutroba wiřy, a hdyř dyrbi řo řam řapřecž, je řrudny. Teho dla je tať mjela polořcžneho řchescžijanřtwa mjes nami: wutroba je dželena. Wěru a jeje trořčt drje řebi wutroba řada. Ale hdyř řo wopor řada, řhroblosč wěry njedořaha. Rať pola nař řteji? „Jene je nusne.“ Wyřche wiřeho dyrbi nam tón řbóřnik řtejecž, potom mamy to jene, sčtož je nusne t našej řbóřnosčzi. Ğamjeř.

Bože řohnowanje.

Wyřoki řastojnił, kotryř mějesche mjela pjenjes řariadowacž, poča řo t pjenjeřnyhmi řpekulacijemi řabjeracž, řhubi tyřazy a běsche njeřprawny dosč, řo t řuřym řapitalom řwoje njedostatki řrywařche. Tola teř jow mějesche wón njeřbože, a jako bē hiřcže řodarmo pořpřtował, řebi něraf t nusy wupomřacž, bu jeho jebanřtwo wotrřte. Teho řwóřba njemějesche řaneho řesdacž, řo řo domjaze wudawki hiřom dawno se řamoženjom druhich ludži placžachu, a potřechi ju teho dla njeřbože cžim řařostniřcho. Derje běsche, řo jeho mandželska tořamo řařneje řmjercze dla njedocžaka; ale jeho njeřbořownej džěsczi dyrbjesčtej widžecž, řať polizija jejeju nana do řastwa wotwjedže, kotryř bē pšches řwoje hrěchi mnohich wo jich řamoženje pšchinjeřł. Młbđřcha džowka, lubořna njewjeřta, dořimi tu řluboku holořč, řo jeiny řlubjenny, měřto teho řo budžisčhe řwoju wulřy řrudženu njewjeřtu trořčtował, ju bjeswutrobnye wopuřcžzi. Řodobne dyrbjesčtej wobej řotřje se řtrony něhduřchich nanowych pšhecželow nařhonicž, kotřiř bēchu řa cžaf řboža jeho hóřtny dom řuřto wopřtowałi, něřto pať tymaj radny a pomořy potřebnymaj holořčtomaj řane řlowo džěłbracž njeřpšchejachy.

Ale Bóh jej njewopuřcžzi. Doleřž řohnowanje řemřeho nana, tónle řjany namřewł džěscž, njewobředžesčtej, dha njebjeski Wóćez wopuřcženej do řwojeho wořebiteho pšcheporučženřtwa pšchija. Ğorjo, t nanowym hrěchom řimaj napolořene, řluřesche řimaj řa požohnowane domapřtanje; wonej wuřnjeschtej řo modlicž a džělacž. W řuřym řraju, hdyř řpřtashčtej, řebi exiřtenzu řa-łořicž, řbudži řimaj tón řujes řwěrych pšhecželow, kotřiř teř, jako jeju řrudnu podawišnu řhonicy, jej njewopuřcžichy. Wobej, něhdy we wořebnej njecžinitosčzi řiwej, řhoniřčtej něřto řnutřkowne řpořojenje, kotreř kóřdemu a wořebje řranjenej duřhi džěło wobradžuje. Starřcha řotra namafa w bēhu cžaf řa požohnowane a rořřčěrjene džěłaniřcžzo, a wopuřcžena njewjeřta řawda po řětach řwoju řulu nadobnemu muřej, kotrehoř řarakter jej řrajaze řbože

řarucži, řařteř w řjenocženřtwe t něhduřchim řlubjenny řenje namafa njebudžisčhe, dořeřž bychu řo jeho řubjene řamownořcže teř bjes horjesčeho njeřboža pořdžisčho w mandželřtwe pořařowafe.

Řan a džěczi njeřbu džělicž. Wóh starřchich hrěchi domapřta nad jich džěcžimi, tole bibliřte řlowo wobřhowa řwoju wěrořč. Ale tón řujes móže pořlecže do řohnowanja pšchewobrocžicž; pšchetoř „hdyř je hrěch řo možny řcžinił, tam je řnada hiřcže možniřcha.“ (Řomř. 5, 20.)

F.

Póř řa mnu!

(Matth. 19, 21.)

Ğlób: Jesuř moja nadžija —.

Jesuř wola: řa mnu pój!
řařlyřch jeho řlób, o duřcha;
Řopuřcž wiřcho, wřmi řchizit řwóř.
řslěduj řa nim, řař řo řluřcha;
řeno wón puč t njeřbu je,
řbóřny tón, kiž řa nim dže.

Duř řlědž řa nim, řchescžano,
Řiř cže tařle lubje pořřy;
řeho pučza njeboj řo,
řy-li řpřořny, wón cže nořřy;
ř cžernjom tebi róže řtu,
Řořtanjesč pšchi řbóřniku.

řa nim řlěduj we wěrye,
Řjedaj řej tu řronu rubicž;
ř njeje řhřřta prawdosč řcže,
Řať mořł we njej řbóřnosč řhubicž?
řnada wěrye wotanka
řunu wrota řalema.

řa nim řrocž we lubosčzi,
Wón budž duřche horza řadosč;
Wo ničzo njech njeřodži,
řbóřnik budž jej trořčt a radosč;
Měr, kiž řwět dacž njemóže,
řawa Jesuř wutrobje.

řa nim dži teř we horju,
Řjestorž, hdyř řo njeřbo mřóczi;
Wón, twóř wodžet t řiwenju,
řunu řbóřne cžaf řwóczi
řam, hdyř palmy njebjeske
Řhłóđki řcželu na tebj!

K. A. Fiedleř.

Dobycze cžicheje myřle.

W něhdyřach byđlesčtaj dwaj buraj, kotrejuř dworaj runje řnapřhecž řebi leřesčtaj. Wonař běřčtaj w přjedawřchim cžaf ř dobre řuřbodřtvo džeržaloj, ale řař řo to tať řuřto řtawa, cžert běřche njeřjad mjese wořyl, a t wutrobneho pšhecželřtwa bē jere njepřhecželřtvo nastalo, kotreř řo wot jeneho se wřchey řidu po- hórřchowařche, wot drugeho pať t cžichim řdychowanjom njeřesche.

řene ranje jedyn t njeju — kotry, to cžitař bórřy přtnje — wotno wotewri a řhladowařche, tať prawje řradny we řwojim Wóř, t njebjesam horje. Duř řtejesche řuřbod hiřom łobřka řař řajnił, kotryř je řo na cžalanřu řtupil a jeno na prawy wofomił řafa, řo by bjesřtrachocžiwěj džiwinije derje řaměřjenny wuřřel do wutrobny póřłaf.

Sy-li spěwał,
Pilnje dźělał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dźělaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sěrbske njedzelske łopjena.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šmolerjez knihcizšczerńi w Budyšcinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

16. njedzela po šwjatej Trojizny.

1. Kral. 17, 17.—24.

Do žarowazeho doma šmy dowjedženi, do doma wudowy, hdžez běšche profeta Eliáš wuczeł pytał we hlódněj nusy. Macž a šyn běšchtaj šamaj bliško, hlóda wumrjecž, jako Eliáš pšchindže a Anješowe zohnowanje šobu pšchinješe. Ale na dobo šo šbože do hlubokeje šrudobny wobroczi. Bóh dom a wudowu š czežkej šrudobu domapnyta. Šejny jenicžki šyn wumrje. Ale tón Anješ š tymle šwojim domapnytanjom nicžo nima, kšiba mi, šle měra. Džecžo morwe njewoštanje. Eliáš w mozy wěry teho Anjese prošny a tón Anješ pšches džiw cžini, šo šo dušcha džěšcža wróczi. Krašny plód Božeho domapnytanja wohladamy we wěrjazym wušnacžu wudowy: „Nětk ja pšsnawam, šo šy ty Boži muž a Anješowe šłowo w twójim rcze je wěrnosčž.“

Bóh šwój lud domapnyta

1. drje pšches czežku šrudobu;
2. ale š prawemu wješelu.

1. Jako Eliáš do teho domu pšchindže, hdžez běšche tež wulka nusa, jej wón trošchtowaze šlubjenje pšchinješe, šo je tón Anješ šjewił, šo muša njebudže šjedžena a wolij w šaranje njebudže wotebjeracž, doniž běšcžič nješchindže. Tehdom běšche radošč w domje. Š džiwanjom běšche wudowa na Anješowe wodženje kěžbowala. Kajke běchu to rjane hodžinki we wudowinej štwicžny, jako nutrna pošluchačka š nohomaj profety šydašche. Tak džěšche

šbožownje dolhi cžab a cžłowjeł mohł šebi popšhecž, šo by to tak měrnje dale ššlo. A tola cžiščina wobroczi šo do wichora. Tak je hušto w cžłowškim žiwjenju, hdžez tón Anješ pšchindže se šwojim wichorom domapnytanja, kaž w Šarpacže. Šenicžki šyn ššori a wumrje. Šuzy-šamajo šteji macž pšchi ložu a praji: „Čžehodla nješšmój tehdom hromadže wumrjełoj? Ščtó mje nětk trošchtuje w mojej šamotnosčzi? Wšoha wudowa je šwojej šrudobu šama nješteti. Wokolo njeje šteji mrócžalka šwědkow, kiž š jenym rtom praja: Bóh šwój lud domapnyta se šrudobu. Ty špominaš na cžabny štarosčže, hdžez šo wščitke tvoje wotpošladanja njedopjelnicu a nusa š tebi šańdže. Ty špominaš, luba wudowa, na hodžinu, hdžez tebi tón Anješ tvojeho lubeho mandželšeho wša a cžrjódku džeczi tebi woštaji, hdžez na šemi ležěšche w šrudobje a štarosčžach. Ty, macž, špominaš na nješparne nozy, šotrež šy pšchewala pšchi ložu šwojeho ššoreho džěšcža a šo nadžijěšche, šo Bóh tvoje modlitwy wuššyšchi a šo tebi džecžo šdžerzi, a tola běšche wščitko podarmo, tón lubuščł wumrje. A š temu pšchindu šnutškwone tyšchnosčže. Šo šu czežke hodžiny, hdžez w šrudobje šwědomnje šwój hlóš pošbėnje a praji: „Ty šebi to hinał šašlužič nješšy!“ hdžez nje-možěš měra namacž. Naš se šrudobu domapnytacž, to je Anješowy pucž a wotpošlad. Hdžez je rostlina wěry ššhadžala, pošcžele wón domapnytanja, šo by šo šlepje šatorjenika a š ššizjom cžze tebe pošnamjenicž ša šwojeho wucžomnika. Wón cžze dobry ššutł dokonjecž, ale bješ šrudobny žadny ššchěšcžijan dokonjany njebudže. Ššama šłódk a jědž žódk ššafy. Ale ššula cžerpjenja dyrbi nam ššula

sa njebjeba bycz, so pónawamy, szto k prawemu mērej
kluži. S cžemnosće srudoby nař tón Anjes psches swoje
domapytanja k prawemu wjeřelu wjedže.

2. Tón Anjes nař psches srudobu domapyta, ale my
řo njeřmēmny w srudobje podnōricz, kař by Bōh na šte
myřliř. S tajtimi myřlemi řo na Bohu pschēřēřimny.
„Bōh řwērny wořtanje“, teř hdyř wōn řrani. Cžim cžēřřcha
je srudoba, cžim domērniřcho dyrbi jeho džēczō wuřnacž:
„Dha wřchař ja wořtanu řtajnje pschi tebi!“ Wōn wudowu
w jejnej cžēřtej srudobje njewořtaji. Proweta k nej nje-
praji: „Njeplataj, řyly tvojeho řyna řiweho cžinicž
njemōřa, mōrwy je mōrwy, řhubjeny je řhubjeny.“ Wōn
teho řyna wořmje, džēřche na lubju a poloři jeho do jeho
lořa. Wōn woła řo k temu Anjesej, řo by duřcha řařo
do teho džēřcža pschisřla. Tón Anjes wuřlyřcha modlitwu
a Ğliař da řyna jeho maczeri. Jenōř mařu řhwilku
chžyřche jeho tón Anjes maczeri wřacž. Hdyř jeho nētko
řařo dořta, bēřche jejne wjeřele dwořzy tař wulke. My
jajnje pōřnawamy: Bōh k wjeřelu domapyta. Srudoba
bēřche mōrcžalka, řiř nimo cžehnjēřche. Sřlōncžto nētko
cžim rjeiřcho řwēczēřche: S pschikladom řa řiwjenje: Hdyř
hiřcžē řenje řhorny byl njeiřny, njewāřisř řebi wulke kublo
nařcheho cžlōwiřkeho řiwjenja, kublo řtrowořcže, a džiwařch
řo, řo řebi cžlōwiřkeho na narodnyř dnjach řtrowořcž jako
přeni a najlēpřchi dar pscheja. Sřwojeje řtrowořcže pař
řo cži dwořzy řwjeřelujā, kotrymž je tón Anjes ř cžēřteje
řhorōřcže wupomhař. Tař nař tón Anjes horje wjedže psches
srudobu, kař nam to řwēdczenie wudowny wopōřaře. řejna
wutroba je prawe wjeřele namařala, wjeřele w Bořny.
řej je wēřte: řeho Anjēřa řlōwo je wērnořcž. My mamy
wřchitzy řwōj řichiz nořnyč, nētoremu je jara cžēřki —
hdyř řebi pař tu wēřtořcž wērny řdžeržimny, řo tón Anjes
nam wřchōn řichiz pōřcžele, řo byřimny řo wopōřařali we
wohenju a woptawali řlōdtořcž njebjēřkeho trořchta, hdyř
wřchōn řemřki trořcht řpanje, potom džemy psche wřchu
srudobu k wēcznemu wjeřelu. řamjen.

Sczerpliwosć.

Wch, wudžerž w řchuli řwjatoh' řichiza,
Dha cžeknjēřch hēřřkej řtyřknořcži,
A bōřny řhōniřch, kař ř tym bliřa
Sřo radořcže, mēř řbōřny cži.

Wukū, řo řo duřcha Bohu poda,
Niř Wōtz je pōřny řmilnořcže;
Wōn řwōjom' džēřcžu hřēřhi woda,
Duř wudžerž w řichiz řczerpliwje!

Surij Brōřka.

Dowēra.

Schtoř wuknje jeno řwēru
Sřo Bohu dowēřjecž,
Tōn widři bōřny ř wēru
Sřwōj pucž řo wujāřnjecž.

Šlej, na cžōř řy řo mēřil,
To junu wōhładařch;
Schtoř řy ty řrucže wēřil,
To wēcznje w njeřu mařch!

Surij Brōřka.

Starořcže.

ředny duchowny da řo wot mōřřkeho brjōha k jenej řupje
wjeřlōwacž, hdyř mēřēřche Bořu řkluřbu džeržecž. Rowodžōwar
(Steuermann) řtejeřche na řwōjim mēřtnje, mjes tym řo řo wjeřle
(Ruder) wot řylneho muřa wōdžēřchtej.

„řano, ty dženřa tajki řacžisřcž cžiniřch, kař by nēřchto na
řtarořcži mēř“, džēřche duchowny k pōřlōdniřchemu.

„To teř řadny džiw njeje“, řan wōbuřnje wotmōlwi. „Sřma
řo bliři, a ja njewēm, kař mam ře řwōjimi pjecžimi džēczimi psche-
lēřcž. řa ře řtarořcžemi řtōro řařdu.“

„Ale Sřbōřnik je tola prajiř: Njeřtarořcže řo! Rowčzeřch řpy-
tacž, po tymle řlōwje cžinicž?“

„řa to prawe njerořymju. Dyrbju dha tu řmērom ředžicž
a ruřy do řlina pōřōřicž, řo mōhł řo luby Bōh řa mje řtarořcž?“

„Nē, ale... řano“, pschetōřče jeho duchowny, „njewidžiřch
dha, řo řrjedža psches řkaliniřcžō (Klippen) řōdžujemy, a ty řo
ř zřla njerořhlōdujeřch? Cžiř tola řwōju pschisřlyřchnořcž!“

„To je nawōdžōwarjōwa wēř“, wjeřlōwar mēřnje rjeřny.

„Ty to jara na lořke ramjo bjeřjeřch. řeli řamēr řmylmi
a na řkaliny řajēdžemy a řōnz wořmjemny?“

„Ale, mōj řnjeře, ja wjeřlōwuju ře řwōjeje zřleje mozu; to je
moje džēřlo. Rowodžōwar ma teř to řwōje, a ja řo wo nje
njeřtaram. Tař je to pschēzo we řōdžniřtwje.“

„řyle prawe, řano“, řlōncži duchowny ř pschēczelnyř pō-
řmēmōm, „tař pař je teř w Bořim řtarořtwje. řōždy ma tudy
řwōj nadawř. Wř dyrbicže džēřlacž, a to ře wřcheje mozu a řwēr-
nořcžu, Bōh pař dawa pōřadjenje a řo řa to řtara, řo ani wř
ani cži wařchi do řubjenřtwā njepřchiřdu. Wōn ma wjeřlo we
řwōjeje ruřy. Wřchitku řwōju řtarořcž cžibōřcže na njeho, pschetōř
wōn řo řa wař řtara. (1. řētra 5, 7.)

F.

„řa řym řhubjeny!“

W jenej řchwajzarřkej wřy, wřřōto a řamōtūje leřazeje, bēřche
řo ras mlōde hōlcžatko ř wōczōw minylo. řōždy mōže řebi řta-
rořcž a tyřchnořcž řtariřcheju myřlicž, kotrajř bēřchtaj jo dořho pō-
darmo pŕtaloj. Wōnaj řwōjeje tyřchnořcži řiwje wuras dawāřchtaj,
a ře řuřōdami řo nētko zřle wōbnydlerřtwō pōřbēře, řo by řa tym
džēřcžōm pŕtalo. Do hłubōřich wudrjenzōw (Schluchten) a psches
wřřōke řnēřisřcžō (Schneefelder) pŕtazy řracžachu. Wřchē napinanja
řdawachu řo pōdarmo bycz. Hdyř teř nētōři řpēwne řynki ř daliny
řařlyřchachu, dyrbjachu řebi tola prajič: řōlcžez, kotrehoř pŕtamny,
řpēwacž njebudže. řunje tař mało nadžije mōžeřche to w niřh
řbudžicž, jako řynk rōřka řaklincža, kotryř wjeřelny pāřnyř dujeřche.
řiřōm bēřche řo zřlicžki džen dořho pŕtalo a to bjeře wřcheho
wupēřcha. řschēzo wřchisřcho tyřchnořcž řtariřcheju pōřtupowāřche.

řa jene dobo mēnjachu nētōři řlōřōbne řynki řlyřchecž. Wōni
pōřluchachu, a hłōř řawōla: „řa řym řhubjeny!“ Wē to hōlcžōza
hłōř. Tōn tečēřche we hłubōřkej wudrjenzy. ře řiwjenřkim řtrachōm
řo nētōři řhrobli muřōjo do njeje dele dobyřchu, a hōlcžez bē wu-
mořeny.

Wjele duřchow je řhubjenyř; ale hdyř wōne wołaju: „My
řmy řhubjene!“ dha namařa a wumōže je tōn řwērny pāřnyř,
kotryř je ř njeřa dele pschisřchōł.

F.

Njewjedž nař do řpŕtowanja.

We řwōjich řtudentřkich lētach řcžiniř junu w řymřkich pŕōřd-
ninach wulēt na řrařny řhiemřki řēřōr. řa jeho řupach řtejeřchtaj
hiřcžē řlōřchtraj řerrenwōřth a řrauwōřth, kotreřž bēřche pō-

bledni Agilolfing saložil. Běšchtaj hižom sekularisovanaj (sekwětnjenaj), ale statne twarjenja, krašne zyrkwe wobrasowachu so hišće w jěsorje, kotryž běšče pak kruty a czichi kaž pschewulki kotol žiweho blěbra, pak sažo i wyšoko schumjazymi žołmami kaž džiwoja mórška žołmina hrožesche.

Na najwjetschej tutnych kupow su i boka klóschtra tež druhe wobhydlenja prjedawšich klóschtršich džělaczerjow, kotřiž wošebitu wošadu wučinjachu. Pohrjebnišće tejele wošady ležesche zyle pschi klóschtrškej zyrkwi; wobhladawšchi ju stupich tež na pohrjebnišće. Štož mi na jeho muri najprjedy nadpadny, běšče rjad czornych drjewjanych abo železnych kšichžow i blachowymi ščitkami, pod kšichžemi njeběšče žana hórka; najwjazg napišow a snamjenjow na tamnych ščitkach běšče i čašom a i wjedrom šblědnjenych a samasnych, tak so móžach je lědma čitacž; i kónz rjada pak stejesche nowišchi czorny kšichž i polkocženymi kónzami a i hišće derje sakhowanym ščitkom, na kotrymž čitach: „Konrad, rybak i Herrenwörtha, narodženy w lěče 1780, satepi so w lěče 1809; leži w jěsorje jahrebanj.“ Š teho wšach šebi, so su tež druhy wotemrjecži, kotrymž běšče tutón rjad kšichžow stajeny, w klinje chiemskeho jěsora šmjercž a row namafali.

Sako chyzch so sažo wotšalicž, pytnych sa bosowym kětkom, kotryž běšče i mlódnym liščom a jahodami pschi pohrjebnišćezowej muri wurostl, blisko pošlednjeho kšichža stareho muža se šněh-bělymi wlošami, kotryž tam w khlódku šedžo so pobožnje i czicha modlesche, bjes teho so by wot so pohladnył abo popošlučal. Njehach jeho modlitwu samylicž a wobkědžbowach dołho mjelcžo jeho čezčowonu, stary czisty khabat woblecženu postawu, jeho šapadnjenosč, jeho pod šněhom staroby a pod wšćemi šlědami čezkeho, wjelelětneho džěla pschezo hišće derje šdžeržanu nadobnu raišosč. Šo kšwili stany se šwojim kšjom i prózu wot semje a pytnych i jeho přenjeje kroczele a i přenjeho pohlada do jeho woczow, so je šlepy. Chyzšče hieč a šdajče so, so so wo rowny kamjen šakopy. Wojo so, so mohł psches njón padnyč, pschimnych jeho sa ramjo a prajach: „Mi so šda, so šče šlepy, podajče mi ramjo, chzu waš i pohrjebnišćeža dowjesč.“ „„Džakuju so wam, luby knježe!““ wotmolwi starz, „„tola njetrjebam waščeje pomozy; wšćědnje kšodžu tónle pucž a šnaju jón kaž šwoju komorku; jeno dženkš njemyšlach na tutón kamjen a štorcžich do njeho; nětko pónđže sažo bjes šastorka a rybakowa kšěža, hđžež šym na wumjenku, je bjes teho blisko pschi klóschtrje““. „Što dha waš wšćědnje šem wabi?“ woprašach so starza, „modlicze so šnadž najradšcho tudy sa mandželšku a džěči, sa pschuwšnych, kotrychž macze tudy kšowanych?“ „„Ach, wodaj mi Bóh, knježe““, šawola wón a jeho hłóš bu hruby — „„sa druhich modlu so jeno mało, modlu so štajnje sa jeneho, kotryž tudy w czichej, czoplej šemi njewotpoczuje, ale wonka w džiwin jěsorje šahrebanj je, sa šwojeho nješbožowneho šyna Konrada so modlu.““

Šudach, so je to Konrad, kotrehož najmlódschi kšichž bjes hórki tam pschi muri wosnamjenja. Starz šdajče so šrudženy, ale tež tak czishe podaty do Božeje wole, so šmědžach šwojej wczipnošči domolicž, a so jeho po wošudže jeho šyna naprašecž. Šhwilku mjelcžesche, potom prajesche: „„Šdacze so mi dobry knjes byčž; tež je hišće šahe a doma nimam bjes teho žaneho džěla wjazg; duž chzu wam rady šrudnu podawišnu šwojeho Konrada wupowjedacž.““ Džěšče se mnu i pohrjebnišćeža a pntasche lawku, kotraž běšče psched pohrjebnišćezom pod huštolišczojtnymi šipami. Ššydnymoj so a wón šapocža: „„Běch kłóžnik a mějach pschitym po wulkim džěle chiemskeho jěsora klóschtrowe rybakške prawo wotnajate. Moja šašlužba běšče dobra, mój dom derje šastarany a móžach se šwojimaj šynomaj Měrcžinom a Konradom, kotraž mi we džěle šwěru pomšaschtaj, bjes starosče živy byčž. Moja žona běšče wumrjela, hđžež běšchtaj hólžaj hišće njedorosčenaj.

Na nimaj mějach šwoje zyle wješelo: staršchi, Měrcžin, běšče czichi-džělawy a jara bohobojšny; mlódschi, Konrad, běšče štajnje wješely a wopntowasche drje radšcho rejwaruju dylši zyrkej, tola mějesche najlěpschu wutrobu a bu na kupach a jěsorowych pobrjohach wot mlódnych a starych rady widžany. Wobaj šynomaj běšchtaj mi we wšćědnym džěle šwěru i ruzg a wodžeschtaj so šastupizg se mnu wješelo a šak. Ššched něhđže džěšacžimi lětami pocža na naščej kupje wošebje wožiwjecž a wot nalěčža hacž do našymja pschikhadžesche i zyleje dalosčeje wokolnosče mnohošč ludži šem; pschetož w klóschtrje žiwjesche tehdy muž, pater Šlazibus, kotryž běšče prjedy jara wustojny lékař byl, potom pak šwětneho žiwjenja šyty so na chiemskim jěsorje do klóschtra pschijecž dal. Nětko jara šbožowne hojenja, kotrež bě pak duchownym knjesam, pak druhim ludžom na kupje šczinił, roššćerichu bóršy jeho mjeno; wšćěm kšorym na wšach wokoło jěsora bu pola njeho pomoz pytana, kotruž jim rady a darmo dawasche. Dowěra i tak pobožnemu lékařej štukowasche často špěšchnišcho a šylnišcho, dylši pschikšane lékařštw. Běšče sa našču krajinu žohnowanje, pschetož wot Reichenhalla hacž do Rosenheima njebydlesche žadny lékař, a tež i tuteju měštow pschikhadžachu w rjanyh pocžakš kšori šem psches jěsor, so bychu pola patera Šlazida wuhojenje namafali. Tak so šta, so běchu na šwj. Šětra a Šawola, hđžež so w klóschtrje kermušcha šwjecžesche, niž jeno mnošy kšori se šwojimi pschewodžerjami, ale tež mnošy wješnjenje tudy šhromadženi. Wjetšchi džěl kšorych běšče hižom sažo kupu wopušćezil a i burow wošta tu jeno čzřjóda mlódnych pachow, so bychu w klóschtrškej piwarni na piwje pobyli. Dofelž pak tudy rejowacž nješmjedžachu, pschewješechu so popođnju i wjetšcha do Šriena, hđžež šwobodnu nóz woczakowachu. Šeno džěšacžo, mjes nimi šle wuwolany, bjesbóžny pachol i Šriena, Šryštof, běchu tu woštali a tež čzile pschihotowachu so i wotjědženju, jako i klóschtra kšoru žonu pschijesčechu, kotraž chyzšče so tež pschewjesč dacž. Čzěrpjesche tak šylnje na wicž, so ani hieč ani štačž njemóžesche, ale dyrbjesche w pošlesčezu ležecž, do kotrehož běchu ju kaž džěčžo do šakłowčkow šapowijeli. Še mi, kaž bych ju hišće widžal, jako ju na jejnym bolosnym lěhwoje nješechu: běšče zyla šekušchena pschekupžowa wudowa i Rosenheima, bohata na pjenjesach a čzěrpjenjach. Šater Šlazibus běšče ju i lěkami šastaranu wotpóžal, a dyrbjesche so wona hišće do khlódnego wječzora na brjoh pschijesč. Ale běšče tu jeno jena kłóž, w kotrež chyzchu so burizg pacholojo pschewjesč, pschetož wšćitke kłóže a čzólmy i kraja běchu so hižom domoj wrócžile a našče njemóžachu do nozy doma byčž. Šschewodniš kšoreje žony nušowasche, so bychu ju šobu do tamneho čzólma wšali. Mój šyn Měrcžin rošpominasche, so je jědnacze wošobow — a i kłóžnikom dwanacze — sa mały čzólmi pschewjele; Konrad pak, kiž běšče kšroblišchi, mēnjesche, so so špytacž hodži. Ša a Měrcžin bojachmoj so tež, so mohlo do nozy njewjedro pschicžahnyč, pschetož i doła pola Šarkwardšteina pošbchowasche so mrócžno, kotrež so podhladne šdajče, a dženi běšče horzgy a tužny byl. Čzim bóle pak pohonjachu wšćitgy i špěšchnemu wotjěšdej a mój wbohi, kšrobly Konrad škocži čzěrstwoje do kłóže a hrabny wješelo. Tež kšora žona bu tam se šwojim pošlesčezom donješena a deszgy pschijawšana, kotraž překi psches čzólmi ležesche; burizg kšadlojo, i piwom rošhřecži a škšrobłeni, šesakachu nuts a čzólmiš štorcži wot brjoha. Mšy wostachmy na brjoh štejo a hladachmy i tyšchnej štarosčiwosčzu sa nimi, dofelž so mrócžele bóle a bóle šbėhachu, šctomy wokoło naš tschepotacž šapocžachu a na jěsorje so šylnje žólmy šražowachu. Šižom prjedy hacž běšče nam čzólmi i woczow, běšče tu hižom wšchor; widžachmy, tak čzólmi šylnje mjeta, nješjeka buchu pschezo čzornišche, wětr šylnišchi, šmohi džiwišche a wšćishe. Štraschne njewjedro so pošbėhny; junu so nam hišće šesda, so w dalosčezu pschi šwětle bljškow.

czołm a bële pofleszczę choreje żony pofnachmy, potom pať nje-
widżachmy niczo wjazy. Njemjedro njemdrjesche hiſzczę dolho;
hdyż bęſche ęo ſkónczynie wunjemdriło a mroczele ęo roſzczahnyle,
bęſche hiżom nóż, mębacźł ſtejeſche na njebyu a bę, jako by žyłe
frudnje do jeſora pohladował. Też ja bęch hiſzczę do jeſora ſa-
hladany, pſchetoż njemjedżachmy, hacź je mój Konrad ſ druhimi
ſbożownje do Briena pſchichol, abo w jeſorje ſahinył. Dofelź ęo
w nozy njewróczi, chżyſche Męrczin hnydom pſchi rańſchich ſerjach
ſ czołmikom na kraj dojęcź, ęo by ęo wobhonjał, hacź je tam
Konrad pſchijęł abo ſchto je ęo ſ czołmom ſtało. Na brjoh
ſtupiwſchi, wuhlada něſchto bële pſchiplowacz; popadny je; bęſche
to fruch pofleszczę ſ bęlej žychu ſ czerwjenyhmi ęmuhami, a ſdaſche
ęo nam, ęo je to, w kotrymż bęchu choru ſawalili. Młózcze ęebi naſche
ſtrózele myſlicź, knjeże. Nętko męjachmy wboheho Konrada a jeho
tomarſchow ſa ſhubjentych. Wſchitzu wobhydlerjo ſ Herrenwörtha,
też někotři duchowni, pſchińdżechu ęem a dżęlachu naſchu žalofcź,
hdyż nam ſ dobom ludźo ſ drugeho kónza kupy powjeſcź pſchi-
njekechu, ęo je Konradowy czołm runje pſchiplował, ale ęo ęo
próſdny ſda. Rhwatachmy tam, czołmik pſchihna ł brjohęj a nje-
bęſche próſdny, mój Konrad tam leżeſche, tola njemjedżachmy, hacź
je žiwy abo mowy. Bu na kraj donjeſenty; pater Blażyduſ wu-
praji jeho jeno ſa bjeſmózneho, a ſ jeho pomozu pſchińdże bóriu
ſažo ł ęebi. Swoju pſchemułku radoſcź njęſamóžu wam wopriſacz:
bęſche tať wulka, jako priedy bolofcź. Ale Konrad wjekeleſche ęo
ęwojeho wozuczenia, ęwojeho wóžwjenja jeno mało. Naſchim
nucżazym praſchenjam wotmolwjeſche jeno: „wſchitzu ęu ęo tepili,
jeno ja ęym ęo wumóžil.“ Hdyż bęſche ęo žyłe ſhrabał, dżęſche
hnydom do žyrtwoje, modleſche ęo tam dolho, plakaſche ęylnje a
ſažoſczi něotre raſy wótlje. Žyly džen wofa mjelcżaz, ſdaſche
ęo hiſzczę jara wumucżnjeny a njemóžeſche ani jeſcź ani picź.
W nozy ſpaſche dolho a hlubofo, a hnydom na drugi džen rano
dżęſche ſažo do žyrtwoje, hdyż ęo wuſpowjeda a ł wopravenju
dżęſche. Po tuthm ęwjatym ſkutku ſdaſche ęo wjekeleſchi a ſmęro-
wanifchi, wobſtara kaź hewať ęwoje dżęło a wjeczor ſkónczynie po-
wjedaſche mi a ęwojemu bratrej, kať je ęo ſ wichora wumóžil a
kať ęu druſy ſahinyli. Bęſche ſtraſchna podawifna.

(Wſchichodnje ſkónczenje.)

Boże ſaſtaranje w pſchirodże.

Wſches žyłu wulku ſtwórbu Božu wopokaža ęo dżęławe ęylnę,
ſdżerżowaze moży. Sa wſcho ęo ſtara njewidomnje lubowaza a
ſakitowaza ruka Boża a ſtara ęo wótzowſzy teź ſa najſłabſche a
najſnadniſche ſtworjeńcźto. Sa ſtopami tajteho bójſteho ſaſtaranja
ęłędźicź, ſpożęzi wofſchemwjaže ſmęrowanje. Węra do njewidomnje
ſkutkowazeje luboſcze ęo pſches to wobtwjerdża a poſylnja. Tať
derje w najněžniſchim pupku a najmjeńſchim mjelazym jeſku, jako
też w najwjeťchich njebjężykach na njęſkóncznym hwęſdniſzczęu
ſkutkuje tuta cziſche ęo ſtaraza luboſcź.

Chżemy nětko wohladać, kať ęo tute bójſte ſaſtaranje
w ſwęrinje wopokaſuje. — Saſne ęwędečenje ſa tute bójſte ſaſta-
ranje wotpołoża hižo pſchekafanzy. Kóždy mjel namaka derje tu
roſtlinu, kotraž pſchichodnej huſańzy ł jedži ęluži. Na nju nanjeke
jeſka; hewať ęnadź ženje na nju njęſleczi. Kalny dżęłofcźil
(Kohlweißling) njenałkadže ęwoje jeſka na ſwjeťſchnu, ale, ęo
bychu lępje wobarnowane byle, na ſpódnju ſtronu łopjena. Žłobotka
(Gallwespe) ſaleczi na dubowy liſt, pyta rjebleſchto na ſpódnju,
ſakole dżęrkę a puſczezi ęwoje jeſko do njeje. Liſtowa mjęſa
ſawrje jeſko do roſcżazeje wobale a dubjenka ęo tworę, w kotrejź
czerw bydli a ſ kotrejź ęo žiwi. Seho domecźł je jeho poprijan-
zowa kęęka, kotraž roſcze, cżim bóle wobhydeť na wulkoſczi pſchi-
bjera. Napoſledť je czerw womuſchil, t. r. ęo do muchi pſche-

wobrocźil, pſchedreje ęo, wopuszczę ęwoje ſpodźiwne a ſakitowaze
bydło a njewróczi ęo ženje wjazy do njeho. Sa ęwój něžny
nacźiſť (Brut) ęo pſchekafanzy jara ſtaraja. Sejka ſchowaja do
ſchmarkow, pocżahnu je ſ wolnu abo ſalępja je, ęo bychu dodudki
(Larven) w męrije žiwe bycź mohle. Sejka ęame ęu jara twjerde,
kaź małe parłki. Wobhladajmny huſańcze hneſdo! Łopjeno, na
kotrymż je, je derje wobſhibnjene, ęo móže deſcżęť wotbęžęcź;
pſchecżiwu ſymje je ſakituje popſchedzenje. Wo dnjo ęu huſańzy
wonkach a žeru abo wohręwaju ęo na ęłóncźku; wjeczor, jeſi ęu
nozy ſymne, wróczę ęo ſažo do ſmęrneho borła. Schmatajza
(Wachsmotte), kiź ęo wot wofka žiwi, ſalęſe do koleżow, wudżęła
ęebi trubki abo rołki ſ włofka, ſchmata ęo a kaſy tudy wokoło kaź
w podkoptach, bjeſe wſcheho ſadżęwanja. Spodźiwnje žiwi ęo teź
mrowjolak abo mrowjel (Ameisenlöwe). Čżini ęebi, ſ wopjecżizu
do kóła ęo wjeręzo, jamku do pęſka, kiź je horkach ſchęroka a dale
dele pſchęzo wuźſcha kaź liť. Tudy kaſa, jeno hlójcźka tróſchku
ſ pęſka wuſtupuje. Wſchidźe nětko mrowja abo muſchka, ęyła
je ęwojeje łopatojtej hlójcźku pęſť wokoło, mrowja ęo dele ęunje,
mrowjel ſapſchinnje ju ſe ęwojimaj kłęſcżęłakomaj, ſcżęhnje ju pod
pęſť a wużyza ju. Se ęwojeje do njeporjada pſchinjeſenej jamu
je ſa pol hodżiny ſažo hotowy; wona je poldra palza hlubofo,
dwaj palzaj abo tſi ſchęroka. Dodudka napſchedže ęebi jara
wuſchiknje, hdyż chze ęo pſchemęnicź, pod pęſkom kulojte, mjehke
lęhwo a wuhadża jako ſchlewjeńcźka (Florfliege) na ęwętko, kiź
nětko mrowjeliza (Ameisenjungfer) ręka. Wola wſchſcheje ſwęrinu
wopokaže ęo Boże ſaſtaranje na wſchelake waſchnje a my chżemy
ęebi wobhladać jich ſdżerżenje w ſymje, jich cżęrjenje ł pſche-
cżahowanju, jich luboſcź ł młodnym, pſchisprawny ſtwar jich cżęła
a jich nahon. Žyżaki (mjenujzy dżiwje, wot kotrychź tudy jeno
ręczimny) doſtawaju nowu cżopku draſtu, hdyż ęo ſyma pſchibližuje.
Wólmjane koſmy ęluža ł wohręwanju, ſwopředknje ęerichcżojte
(Stammhaare) dawaja barbjenje. Kať rjany, młódný a móžny
napohlad maja liſchki, ſchwinzy a mordarje (funy) we ęwojim ſym-
ſkim kożuſche; w nim ſnjeku ęamo krutu ſymu. Sņęęizy (Schnee-
huhn) wubiwaja ſ kóždeho wupadazeho pjera podwójne moſchłate
pjerko jako ſakitanka pſchecżiwu ſymſkej ſymje.

(Wſchichodnje dale.)

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Njedźelu ſmęje ęo ęerbfke kęmſchenje w ſchiznej žyrtwi
w Draždżanach. Kęmſchenje ęo 1/2 12 hodżin ſapocżnje. Spowjednu
wucżbu ſmęje wodżęť naſchich ęerbfkich kęmſchenjom, knjeſ ſarať
rycżęť ſakub a přędowanje knjeſ ſarať Wałtať ſ Wóſlinka.

— Sņrjedu 21. ſeptembra budže ſthadżowanje Łużyſkeje
duchownſkeje konferenzy w Habrachcżizach. Wóſębje ſajimawy budže
pſchednoſchť knjeſa miſionſkeho direktarja Schwarzny ſ Lipſka wo
ſwonkownyh miſionſtwje. Knjeſ miſionſki direktar je tónle
pſchednoſchť na ęo wſať ſ pſchihilnoſcze ł Łużyſkemu duchownſtwu
a wóſębje teź ł nam Sņerbam, w kotrychź je žiwu luboſcź
ł miſionſtwu pofnał.

— Poſledne dny wotmęwachu ęo manęvry 12. ſaſkeho wojeť-
ſkeho korpya ęrjedź Budyſchina a Kamjeńca. Wulke korpyke
manęvry, kotreź dhyrbjachu na nowy tydžen bycź, ęu ęo wotprajiť
ſ dżiwanyom na lętuſchu ęuchotu, dofelź na wodže pobrachuje.
S abęginſtimi ſtudnjemi ęu drje wodu namakali, ale wona ſ wjeťſcha
dobra njeje.

— Kętlifke diafonatſtwo je ęo wupriſało ſ tym pſchispomnje-
njom, ęo móža ęo jenož Sņerbja ſamolwicź.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosé da. ■

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! ■

F.

Szerbiske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždy šobotu w Ssmolerjez knihciziszcetni w Budyschinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

17. njedžela po šwjatej Trojizny.

1. Thešal. 4, 9.—12.

Japoschtok pišche kishesčanam, kotřiz pobožnje kłodžachu, a tola jim hišcže napominanje na wutrobu položil: „Mnj napominamy waš, šo byšcže dale a bóle polnišči byli.“ Dopřědka! to dyrbi tež našče hešto byčž. Ničtóz njeh šebi njemyšli, šo je hižom dokonjany. Šchtóz šo šam ša došpolneho ma, je hižom šwojeje hordosče dla njedošpolny. Niž na šemi nam palma kiwa, ale w njebjěšach — duž dyrbinj dopřědka hladacž — pschezo polnišči! A tola tuto napominanje bješ wažnosče njeje, pschetož hdy chyzł ty prajicž: „Ša šym dokonjany.“ Pišczo šako šo nowe šlabosče pokasuja, kotřez maja šo polěpschicž. Na tšoje naš našch tekst pokasuje: mj dyrbinj polnišči byčž w bratrowskej lubosći, w šwěrnosći šwojeho powołanja a š tym tež w hnadže psched Bohom a cžłowjetami.

Pschezo dopřědka je našče hešto!

1. W lubosći k bližšchemu;
2. w šwěrnosći w powołanju;
3. w hnadže psched Bohom a cžłowjetami.

1. „Wo bratrowskej lubosći mj njepotrjebacže, šo bych wam pišal“ — to je rjane šwědczenje, kotřez Pawoł šwojim Thešaloniskim pišche. Rjana lubosč jich šwjasa. Woni dachu šo wodžicž wot ducha lubosče. A tola jim Pawoł prajicž njemóže: Wy šcže cžinili, šchtóz bješcže cžinicz winojcz. Wón dyrbi jich napominacž, šo bychu dale a bóle polnišči byli. Šdy by Pawoł k nam rěcžal,

by wón š zyla pišacž mohł: „Wot bratrowskeje lubosče mj njepotrjebacže, šo bych wam pišal?“ Šdže je cžista bratrowska lubosč w našchim cžaku, hđžež kóždy to šwoje pyta? Šdže je wona mješ wšchelakimi wěrywšnacžemi? Šdže je mješ tymi, kiž jeneje wěry šu, mješ domjazymi a šwójbnymi? Lubosč woliwkuje. Šak nusne je teho dla napominanje! Wšcže pokasuja šo rjane šlědy lubosče a štat je psches šwoje šakonje tež w škutku lubosče pokracžował. Škutki lubosče dokonja Gustav-Abolfske towarštwó, šnutštwóne a šwonštwóne mišionštwó; škutki lubosče dokonjeja šo psches hladanje kšornych, psches šmilne wotkasanja — a tola nam napominanje do wutroby kšiczi: Budžcže polnišči. Ty prajicž: Ša hižo cžinju, šchtóz šamožu. Ty mašch cžoplu wutrobu ša bratra, ša mišionštwó — ale njemohla wona hišcže cžoplišča byčž? Našče škutki lubosče dyrbja šo wucžicžicž wot pluwom: niž jenož lubosč š janyškom, ale tež še škutkom a woprawdže, niž jenož psched cžłowštimi woczemi, ale tež w potajnym. Budžmj pschezo polnišči w lubosći!

2. „Hladajcže cžescže, šo byšcže špokojom byli a to šwoje cžinili a še šwojimaj rukomaj džělali,“ japoschtok napomina. Njeje to tak prawe šłowo ša našch cžak, kotřiz je bohaty na šłowach a kšudny na škutkach? Někotry šwět polěpscheť wulke šłowo w šorcžmje wjedže a pschi tym šam šwój dom šanjerodži. Šak někotremu žadosčiwemu, kiž še šwojimi žadosčemi šo šam šjebje wo šchodže šwojeje wutroby, mohł šo tole šłowo pschimołacž. Šo šo cžłowjek š wězami šabjera, ša kotřez žaneho powołanja nima. A šhto je wina? Hordosč wutroby a cžiche

dopjeljenje powołanja, do kotrehož je naš tón Rnješ powołał, so malo waži. Gusto wschaf je lénjoscz khoroscž nascheho czaša. A wona so na wschelate waschnje siewi — pať jako žadosczimoscž, kotraž kwětne wješele sa žiwjensti nadawł wobhladuje, pať sebi płaschcz pobožnoscz napówšnje, so se swonkowneje pobožnoscz powołanje czini a so tam a jow bėha, rjane kšeseczijanste słowa rėczecž. Wěšo dyrbi nascha přenja staroscž bycz w czichim prózowanju na wutrobach swoju sbóžnoscz dobycz, ale pódla kwěrnoscze w njebjeskim powołanju dyrbi tež kwěrnoscž w semistim powołanju stejecž. Schtóž so džěla sđaluje w semistim powołanju, tež nicžo hódny njeje w njebjeskim powołanju. Schtóž kłutnje doprėdka hlada, dyrbi to potasowacz w prawej kwěrnosczi swojeho powołanja. Hdžez ty khodžisch a hdžez ty stejšich, njech je to jako hospodar abo hosposa, jako wotrocžk abo džowka, jako sastojniť abo rjemješnik, wschudžom dopjelń tole swoje powołanje i czicha, ale kwěrnje. Tajke dopjeljenje pschisłuschnoscze žiwjenju pramu wažnoscz dawa. Kšeseczijan, kotryž kwěru steji w swojim powołanju, budze tež to jene, schtóž je nusne, najwažnišche džělo, džělo sa naschu duschu kwěru dopjelnicž a

3. wón tež doprėdka kroczi w hnadze psched Bohom a człowjekami. Prósdne khodjenje je sapoczatk sfaženja, to pschezo sašo nashonimny. Bóh njemóže tež žaneho spodobanja mēcz nad tymi, kiž lohkomyšlnje jeho kasnje pschestupuja. Woni so njeplódnny shtom. S tym doscz njeje, so prajisch: Ja nicžo sje nječinju, ty dyrbisich tež prajicz móž: Ja dobre czinju. Tež człowjekajo a niz najmjenje njewěrjazy kručze wo naš budža, hdžž nasche khodjenje po naschich słowach njeje. Pawoł dopomnja na tych, kiž wonkach so. Runje czi maja wótre wóczko na kšeseczijanow. Njeje to husto pschicžina, so so nasche kšeseczijanstwo wot jich wjele njewaži, kaž by dyrbjalo, so jich wjele so kšeseczijenjo mjenuja, ale w žiwjenju to njepokasaja. To je nasch přeni nadawł, so smy tež jako kšeseczijenjo živi. Schtó pomha hewaf wscho kemschikhodjenje, hdžž so i Božeho doma Bože słowo sobu njewosmje? Pschezo doprėdka! to budž nasche hešło, hacž budžemy psches Božu hnadu dočonjeni i wēcznemu sbóžnemu žiwjenju. Samjen.

Witanje našymy.

Ty i njebjesžohnowana,
Na wješ'lach bohata,
Ty i plodom wobczěžkana,
A nam witaj, našyma!

Ty žahle słóncžko smilisch,
Plód swawisch i njenahla,
A i darnej ruku žiwisch,
Schtóž twój dar potreba.

Ty w swojich pruhach mila
Na lufach, sahrodach.
Ssy w swojich kwětkach žiwa
So horach, po dolach.

Na barbach hišcže krašna
A i blyščezom debjena,
Kaž pyschna družka krašna:
Nam witaj, našyma!

Handrij Zejlef.

Maczerine modlitwy.

W mojej wošadze, powjedasche duchowny, bėšche něhdy po-
božna wudowa, i mjenom Sanaschowa, žiwa, kotraž mějesche tšoch
šynow, i kotrychž dwaj jej we wěrje šlėdowaschtaj. Tšeczi pať,
Šandrij mjenowany, poda swoju wutrobu kwětej. Wón džeržesche
so i druhim mladym hólzam, i kotrymiž i jeneje korcžny do dru-
heje czahacz wufnjeshche. Tež kharth pocža lubowacz, czinjeshche na
rejwanskich ljubach sje snajomstwa, a podpjeru, kotrež swojej starej
maczeri pschewobrocžesche, buch pschezo žadnišche, hacž so skóncžnje
sa hranu sa wotrocžka pschistaji, hdžez wobšhad i maczerju a bratro-
maj žyle wotlemi.

Se starej žonu džěšche i wumrjecžu, duž so ju pschi jentym
swojich wopytow wopraschach: „Maczi Sanaschowa, njeleži wam
nětko we wumrjecžu wasch Šandrij cžezko na wutrobje?“

„Ně, knjes duchowny“, wona rjekny, „to wón nječinu. Mój
Šandrij hišcže pschińdze. Ja šym so tak wjele sa swojeho
šyna modliła, so wón šhubjenu hič njemóže. Mój Šandrij hišcže
pschińdze a so wobroczi.“ S tajkej nadžiju wona wješele a
w Bohu sbóžnje wufny.

Sako mějesche so wona pohrjebacz, bė tež Šandrij na psche-
wodjenje pschichoł, pokhmurny a samyšlenny. A jako ja jeho
wošebje wsach a psched cžělo wjedžech, kotrež hišcže i domu nu-
nješene njebėšche, a jemu prajach: „Šlej, Šandrijo, tón rót, kotryž
je so tak wjele sa tebe modlił, je nětk woněmil; ale twoja macž
steji nětk psched Bohom, schtó budze wo tebi we wēcznosczu prajicz?“
wosta wón hišcže pokhmurny a samyšlenny. Sako pať pschi rowje
stejachny, a bėšche cžělo hižom do rowa puschčzene, dha na jene
dobo Šandrij i pschewodžerstwa wufkoczi, cžišny so do rowa na
kaschcz a wospjet wołasche: „Moja macž psched Bohom steji a mje
wobškoržuje! Moja macž psched Bohom steji a mje wobškoržuje!“

Seno i prózu móžesche so i rowa wuczahnycz. To bėšche
tón wokomit, hdžez wón do so džěšche a so wobroczi. Seho ros-
kacze a pokucjenje bė satschawowaze, ale wono wupłóžki woprampžity
plód žiwjenja. Schtóž macž w žiwjenju njebėšche dozpicž mohla,
to wona wufkufkowa, jako bėšche kaschczowe wělo mjes nej a
šynom.

F.

Njewjedž naš do spytowanja.

(Wotracžowanje).

Cžolnik, w kotrymž Konrad tamnych jėdnacžoch wjeseshche,
bėšche runje šrijedža mjes Herrentwörthom a Prienom, hdžž so
wichor šbėhacz pocža. Młodži pacholojo bėchu dotal stajnje žorto-
wali, so smjeli a wješele spėwy spėwali; tola woczichowachu, cžim
bóle so njewjedro bližeshche; kšora žona modleshche so i czicha,
wschitzu bėchu polni styska, jeno Konrad niz, kotryž bėšche cžasto
i wichorami psches jėšor jėšdžil. Tež drusy wostachu tola tak dolho
hišcže mēni, dónž so nadžijachu, so njewjedro nimo pocžehnje
Tola ta nadžija miny so bóršy, njewjedro so sapoczga, jėšorowe
žolmy khopjachu so kaž hórki a mjetachu i lóžju horje a dele,
sražowachu i džěla hižom do cžolma a pjelnjachu dno i wodu.
Tu widžachu pacholojo hižom wotewrjenu row psched sobu a po-
czachu škwilicz a wumjetowachu mojemu šynei, so je jich pschecžiwu
naschemu wotradžowanju pschewjescz chžyl. Wón jim sašo spomi-
nasche, so so woni njemērnje na spėšchny wotjėšd pohanjeli, so
bychu w Prienje reje njestombžili; nětko pať hinajšche reje widža.
Hdžž pať so strach bóle a bóle množeshche a pacholojo šylnišcho
na Konrada šwarjachu a selachu, wujėdže jemu w njewoli nje-
kėdžbne słowo: smy tu psche mnošy na cžolmje, hewaf bychny
hižom pschjėli. To słowo hrabny kaž schricžka žahu. „Hdžž
jeno je to, wēm hižom radu“, srowla bjesbóžny štrystof, „kšora žona

leži bjes teho hižom na pol w fjmjerczinej khlamje, sčto wadži, hacž tam něšto dnjom prjedy dóndže?“ A s tym poča so loža khorjeje pschimacž, so by ju s nim do jěsora czjgnyl. To roshněwa wulzy mojeho Konrada a wón jim pschwoła, so dyrbi jim khoroscž a bjepomoznošč fwiata byčž a so je runje tak wohidno, khoru staru jako džěcžo wustorcžicž, mjes tym so móžeja febi drusy hiščcže pluwajzy pomhacž, a so budže Boh tajku kłócž khostacž. Šhóra žona stonašče a sfiwolesče, prosčesče wo swoje khor žiwjenje, wołajče so k Bohu a te wschitkim fwiatym. Tola wschitko podarmo. Se strachom rosčesče sadwelowanje a fjmjertna hróšba pacholow. Šhětsje hrabnychu ložo, rěšnychu staru do jěsora, kotraž se žaloscže wrěščesče a we wijach s poklesčezow stawašče. Mjes hrimotom klyščachmy hiščcže khwilu jejne wołanje, poklesčezžo sžerža so hiščcže swjětča, doňž žyle pschemacžene njeběšče; potom so podnóri a wołanje womjelsny. Mój byn mi prajesče, so je so na khadlow tak rozšłobil, so chžyl jich wschitkich sabicž abo satepicž, hdy bě wot wjěšla woteńcž mohł. Tola wuczjgnjenje wboheje khorjeje njeběšče čołm wjele wolóžilo, duž bu jeje pschemodnik, kiž bě žyle směrom wostal, kšětsje šhrabnyeny a wuczjgnjenje. Bu hnydom w žolmach jahryebany. Tola wicher hamtowasče dale, čołm chžysče so kóždy wokomil swróczicž. Wschitzy běchu strašnyje pschepořasani, so je čołm psche cžežki, so dyrbja hiščcže nětofi won; tola kóždy mějesče febjje sa prawy nakład a jeno druhich sa pschecžežtošč. W czumpazym čołmje cžisčesče a storlasče jedyn druhého a to bu wot klyniščich pomužite, so někotrych klabščich kaž psche nicžo a wo nicžo wustorcžichu. Druhich klabščich saja nětko njewuprajna hrosa, wobarachu so šdwěluzzy, našta šatrasčne wjerganje, fjmjertna hrosa bēdžesče se žiwjenjom; jena minuta čaša, jena šaha měštna pláčesče tudy žyle žiwjenje, pláčesče sa žyly kraj. Konrad hla- dasče s němej hróšbu do tuteje mjerwjenzy; jeho pschimacž febi žadyn njewěrjesče, pschetož bēšče se wschěč najšylnišči a wozesče wjěšlo, s kotrymž bjes pschestacža, ale podarmo džělāsče. Wot wonka mjetany, a s nutška wot wjergazny mužow stajnje hibany, swrócži so čołm skóncžnje, a wschitzy, kiž běchu nutška, walichu so do jěsora. Mój byn njeshubi myšle, bēšče dobry plowac, ale špóšna derje, so so jeno plowajzy s tuteho wichora wumozicž njemóže; duž hladasče, so by powaleny čołm dosčahnył, pschimny so jeho a chžysče na njón šalěcž, jako so sa nohu pschimnyeny sacžu. Wohladny so a klyst pokasa jemu wohidžene woblicžo křystofowe, kotryž chžysče so nětko s Konradom a psches Konrada wumozicž. Teke dwoje wumozenje šdasče so mojemu šynej njemóžne, a widžesče hižom do přědka, kať křystof jeho strašnyje šobu do jěsoroweje hlubiny cžehnje. Šylny pohon šamosžerženja a wohidnošč psched nješrafnikom bē klynišča dnyli hewal wutrobna dobrocziwosč: s lěwizu džeržesče so čołmowej rynki, s prawizu wušwobodži nohu wot pacholoweju rukow a štorcži jeho potom s wobemaj nohomaj do žolmow, kotrež jeho hnydom pōžryechu. Nětko bēšče mój Konrad s žyľeho towarštwu jenicžki šwostal, šalěje na čołmowy šhribjet, wětr pschesta, njewjedrowu cžěmnošč scžěhowasče nōžna cžma a jěsor bēšče so šašo směrowal, potom hdyž bēšče jednacže woporow pōžryel; cžichi wětr pohanjēsče mojeho šyna k bliskim pobryoham, hdyž s čołma štorcži, jón na brjoh scžahny a tam pschi měšacžku s wulkej prózu šašo wobrocži. Šdasče so jemu, so je hižom pošdže w nožy, w bliskich kšěžkach njewidžesče žanu šwězu wjazzy, a tež njewěrjesče febi tam hicž, ludži šbudžicž a hōšpodu pytačž; njepšchewinite cžucže, nutškomny štcač jeho wotdžeržowasče; tež njemóžesče so Bohu sa swoje džiwne wumozenje džakowacž; wschitke hróšbnosče wětra, kiž bē widžal a špytal, stejachu jemu pschezo psched woczomaj. Duž wsa febi pol šlamane wjěšlo, kotrež na brjohy namaša, štorcži šašo do čołma a wjěšlowasče te kupje Šerrenwörth, kotruž we měšacžku widžesče

a hdyž so wot naš s tyščnej žadosčžu woczakowaneho wjedžesče. Tola mozy šyľneho muža bēšče pscheměrne napinanje šlamalo, jeho tyščnosč pschibjerasče, šdasče so jemu, jako by šatepjentch s jěsora so šbēhacž widžal a s porokami a s wobštorženjami šam febjje pokypowacž klyščal; žyle šjawnje widžesče ložo njesbožowneje khorjeje po wodže plowacž, měšacžk wobšwěcžesče jeje mřejaze woblicžo a woblednjēsče je hiščcže bóle; tola najšatraschnišče bēšče jemu, so na swojej nosy pschezo hiščcže křystofowu šapschimnyenu ruku cžujesče, kotrehož bēšče tola wotštorcžil, kotremuž bē se swojim kopnjenjom fjmjercž dał. S tym šacžucžom njemóže wjazzy dale wjěšlowacž, šmyšly so jemu šhubichu, padny do čołma a wozucži hagle šašy, kaž šym wam hižom powjedał, rano w našchich rukach.

(Pschichodnje škóncženje.)

Bože šastaranje w pschirodže.

(Šotracžowanje.)

Mnoho šwěrjatow cžeri jich nahon, febi mjehke, cžople šymške byhlenje pschihotowacž. Někotre, kiž w šemi bydla, rjya klyščho, jako šchwiny a žurki; druge šatylaja derje wschitke nutšhodny k swojemu hněšdu abo lěhwu. Tež sa šymšku nadobu štaraja so mnohe šwěrjata. Wjewjěčzy, myšče, žurki a bobry hromadža hižom našymu nadobu žyrobny; wošebje je žurf pilny hromadžer. W jeho twaru je so cžašto na 60 puntow žita nadeščlo. — Někotre šwěrjata šapadnu do šymškeho španja. Šowrja šymške wichory, trada cžlowjek a dyrkoze, leža wone w mērye šatulene a wotucža hagle, hdyž kłóncžto nalěcža wohrěwa a šemja s nowa so šeleni. Ššornam, šajazam a druhim lěšnym šwěrjatam, kiž žanu nadobu njehromadža a wofšchewjaze šymške španje wužiwacž njeshmēdža, so cžašto šlě dže, tola namašaja tež wone w lěšu šafitanku a šamo pod šněhom šwoju pizu. Se so wobkēžbowało, so wrjōš wošebje tehdom bohacže rosčže, hdyž ma so šrucžišča a dlějšča šyma woczakowacž. Kať pať dže so něžnym špěwšam, hdyž so šyma pschibližuje a pschekafanzny pobrachuja? Sa nje je hižom w cžoplišchich krajach blido bohacže pschirnye. W nich wotucži cžerjenje k drohowanju. Wone cžahnu přecž do Włóškeje, Egiptowškeje, haj hiščcže klyščho do Afriki. Bože pschedwidženje je jim nowe měšniki (Schwungfedern) wubiwacž dało. Šich lětawosč je k špodžiwanju. Šsu wōtre šewjerne šymne wichory woczichle, wrócža so šašo a namašaja bjes dralicy (škompaš) se šenegalškich brjohow šwoju drohu domowinu, swoje štare hněšdo šašo. Ščtō pokasuje jim pucž psches morjo, psches puscžinu, psches horowški šněš?

Wošebje hnujaza je tež lubosč šwěrjatow k swojim mlodym, haj cžašto šahanibjaza sa cžlowjeka. Šajku pilnosč, šajku šprōžniwosč wopokaža ptacžki, hdyž hněžka twarja! Mloch, wolmu, šofny, šahodne prucžiki nosča bjes pschestacža w šwojich pschach hromadu a pletu a twarja a hotuja pschichodnym hněšduščkam, kiž jim štworicžel wobradži, pēnje mjehke kōžto. Šajka macžerna lubosč a štarobliwosč štražuje pschi malej koležy! Ššwěru a lubosčiwje pschirnywa macžer se šwojimi šchidłami mlode a wopušcži je jeno na mału khwilu, so by jim pizu pytała. Šhwatajo wrócži so šašo k pitwčatym džěcžatkam. Še woczinjēja prosčo swoje pschi a kōžde doštanje šwoju mēru. Šlajcže, praji Augustinus, šajka wjěšelosč pschi wohladanju jēdže! Kať so wschitke pošbēhujā a nahrabuje male pschi woczinjēja! Kať wuschitnje wē macžerka jim pizu pschiwobrocžicž! Kať je wona tak mudra, tak šedžbliwa, tak šwěrna we swojej pschiblyščnosčzi! Šjeshkóncžna mudrosč, kať rjenje powucžišč ty tute swoje štworjenja! — Šdyž šancžka w hněžku šedži, šhdyne so šanz rady na wotnožku bliščšeho šhtomaa špěwa jej swoje hróncžka. Šajka šrudoba, šajke štyšne žaloscženje našawa, hdyž něšajke šwěrjo abo njecžucžywa cžlowiška

rufa mlode rubi! Ale kajki wjeſeły ſwjedzeń, hdyž mlode přeni wulět waža. Stare jim pokafuja a lecža pomhajo a wabjo po boku. To je wjeſeły cziłot a hubkowanje pſches kerčki a huſcziſny. Njedopomnja wſchitko to na wſchſchu ſtarobliwu luboſcž?

Soľb wonjehczi ſwojim mlodym přjedy kóžde ſornjatko w horleſchtu. Wopuſhczi bojaſne ptacžatko přeni raſ holbjenz, wobpjerčuje je maczerka ſtarocziwje po wſchěch bokach. Se želnwym ſacžucžom jeno móžemy pſchihladowacž, kať tute ſwěrne ſwěrjatka pſchi wobnju ſrjedž plomjenja ſo ſmahuja a holbjenz ſadwelowajo wobtružuja, hacž napoſled pal jich ſchidka ſapſchimnje a je do plomjenjom ſtorczi.

Hdyž kaſtojczki lehnjechu, wſa něchtó dymowku (Rauchſchwalbe) i hneſda, ſawrje ju do klětki, pučžowajſche i nej wjele mil daloko a puſhczi ju potom. Wona ſo wyſofo horje do powětra poſbže a wróczi ſo hnydom ſaſo k ſwojej ſwójbje. Bechſtein, ſuaty pſchirodoſpytnik, widžejſche junu poſbže naſymu pſchi rězy ſplichku, kiž i wullej nuſnotu wokoło létajſche a běhaſche. Wón ſo džiwaſche, ſo tuto ſwěrjatko, kiž ſo jeno wot pſchekafanzow žiwi, nětko hiſhcze tudy pſchebnwa, hdyž ſu lědy někotre nuſchki hiſhcze widžecž, a ſo njeje i druhimi ptacžkami wotczahnyla. Wón ſa tym hladaſche, jaťo widžejſche, ſo ſplichka runje popadnjeneho pſchekafanza w pſku njeſeſche, jaťo by mlode ſaſtaracž mēla. Něť pſtny, ſo ſo hlowa kžetro wulleho ptaka i džery přóſdneho ſchtoma won nacžahowajſche, kiž ſwój pſt žadoſcziwje po pižy roſdajejſche, kotruž jemu jeho pſchirodna macž pſchinježe. Bě to mloda kofula, kotrejž prawa macž bě najſterje ſwoje jeťko w pſku hacž k džerje tamneho ſchtoma donjeſla a nutš do hneſda puſhcziła. Mloda kofula bě nutſka w džerje narofla, tež doſonjane wopjerjenje dobyla, bě pať jata wofla, dofelž bě džera, kiž njebe wjetſcha narofla, nětko ſa kofulu k wulecženju abo k wuleſenju pſchemala. Mlodoſcziwa pſchirodna macž by radſcho ſe ſwojim dowěrjenym džecžatkom wumrjeła, dnyli je bjeſ pomozny wopuſhcziła.

Wopradowže ſadowanje nacžini, tupotanju a pytanju, hrjebanju a difotanju paty pſchihladowacž. Kóžde ſornjeſchtu roſkuſche kurjatam, kóždu ſródku položi jim pod hubu. Wſchitke ſaſtarajo njemyſli ſama na ſo a mjeſ tym ſo jeje pytaže woko žanu wacžku njepſchepaſe, ma wona ſwojej wótrej kufohlady wotewrjenej k kóždemu ſtrachej, kiž jejnym maľym hroſy. Poſaže ſo ſchraholy lědy jaťo drobny dypczik pod njejom, wola jejnuy ſtyſkniwy hlóſ hižom bjeſ ſtarocze roſpřoſchene k ſebi. Kurjatka pať roſemja derje ſwojeje maczerje rěcž, pſchiběhnu rucže a potaja ſo wſchitke pod mērnú ſaſitantu maczernych ſchidlow, do kotrychž pružniwoſcže njepſchecžel podarmo ſwoje ſtorſki ſpytuje. „Něcž paty,“ praji Schubert, „ma tajku ſacžihcžazu móž, ſo kurjatka, kiž dželbranja tajkeho ſobuſacžucža potriebaju, tať móžnje ſapſchimnje, ſo ſo nje-móža ſminycž cžinicž, ſchtož macž chže; pſchetož wona njewuſhadža ſe ſamſneho hycža kofoſche, ale i dralnego wliwa wſcho wobžiwjazeho a lubowazeho ſtworiczeloweho ſaſtaranja ſwojich ſtworjenjom, kiž ſo wſchudžom ſa mólczkich a ſlabnych najbóle ſtara.“

(Pſchichodnje dale.)

Wſchelake i bliſka a i daloka.

— Pſchichodnu njedželu, 25. t. m., budže ſwjedzeń ſwonkowneho miſionſtwa w ſhwacžizach. Popoľdnju w 2 hodž. ſo ſerbfte a w 4 h. němſte ſwjedzeńſke kemſchenje ſapocžnje. Wſchitny pſchecželjo miſionſtwa, woſebje tež ſe ſuſhodnych woſadow, ſu na tón ſwje-dzeń wutrobnje pſcheproſcheni. So bychu tež naſchi ſerbjca ſo w bohatej liečbje ſeicž mogli, teho dla je ſwjedzeń na njedželſki dzeń ſloženy.

— Na luboſnym naſymſkim dnju, ſaňdženu njedželu, mějeſche

ſo létuſche ſerbfte kemſchenje w Draždžanach. Naſladna woſada běſche ſo ſeſchla, lube Bože ſlowo w maczernej rěczi ſchchecž. Předowanje mějeſche knjeſ ſarať Waltar i Wóſlinka a ſpowjednu wucžbu wobžet ſerbfkich Draždžanſkich kemſchenjom, knjeſ ſarať rycžet ſakub i Njeſwacžidka. Spowjednych běſche 168, mjenujžy 68 mužſkich a 100 žónſkich. Mjeſ nimi běſche jena ſerbfka žona, kotraž khorocže dla ſwiate wotkaſanje domach mužiwajſche.

— S Grodžihcžca. Roſwucžowanja ſerbfkeho ſeminara ſo na naſchej ſarje wot 24. auguſta hacž do 21. ſeptembra wotmē-wachu. Na nich ſo tuczi ſtudentojo bohawucženoſcže wobdželičhu: k. Richard Wóž je Židowa, Waltar Mróſať i Grodžihcžca a Guſtaw Mjerwa i Wulleho Dažina. Dwejo i tutych knjeſow ſtaj ſerbfžy předowaloj, wſchitny tſjo ſu woltařnu ſlužbu w ſjawnej Božej ſlužbje wobſtarali, jedyn i nich je tež někotre khowanja džeržal. Knjeſ stud. theol. Jan Kapleť i Budyſchina njeje roſwucžowanja ſeminara ſobu cžiniť, tola pať je tu ſerbfžy předowal. Wot ſa-ložnja ſeminara pſches njebo k. ſararja D. Smiſcha w Grodžiju je ſo hižo 27 lēt minylo. Wóh žohnuj dale naſcheho wodžerja k. ſararja Mróſaka a próžowanja ſerbfkich ſtudentow!

— Fěrſchta Herbert Biſmarť je ſemrjel. Wón běſche naj-ſtarſchi ſyn wulleho kanžlera. Wón je ſwoje žiwjenje wudychal w hrodže Friedrichruh, hdyž tež jeho wulki nan wumrje. Wón wēdomnja wjažy njedoſtamichi w rukomaj ſwojeje mandželſkeje wuſny. Žarowanje je po wſchēm wótznyh kraju wulle. Kžezor a kžezorka a druſy fěrſchtojo ſu ſwoju ſobuželnoſcž wuprajili. Seho cžēlo je ſo ſwjatocžnje w mauſoleju, hdyž cžēlo jeho nana a maczerje ſpi, khowalo. Pſchi pohrjebje běſche tež něcžihczi kžezor-ſtwowy kanžleť hrabja i Wilow pſchitomny. Fěrſchta Herbert Biſmarť běſche ſtarſchi ſyn wulleho kanžlera, kotryž 30. julija 1898 nam ſemrje. Seho mlóſchki ſyn hrabja Wilhelm i Biſmarť je hižom 30. meje 1901 wumrjel. Fěrſchta Herbert ſo w Barlinje 28. dezembra 1849 narodži, ſtejeſche po tajkim w 55. lēcže. Wón prawa ſtudowajſche. Jaťo dobrowóľnik wobdželi ſo na wójnje 1870 a bu w bitwje pola Mars la Tour cžezko ſranjeny. Wón ſtupi do ſtatneje ſlužby jaťo ſaſtojniť ſa ſwonkowne naležnoſcže a je poſſlaný pobyl w Draždžanach, Mnichowje a Bernje. 1886 doſta wažne ſaſtojniſtvo ſtatneho ſekretara a wot kžezora Bjedriča bu jaťo miniſtr do pruſkeho miniſterſtwa powoľany. Jaťo fěrſchta Biſmarť 20. mēřa 1890 wot ſwojeho ſaſtojniſtwa wróczo ſtupi, tež wón ſwoje ſaſtojniſtvo ſloži. Wón běſche w cžichocžci na ſwojich kublach žiwy. Ženož na kžezorſtwowym ſejmje wón do ſjawnoſcže ſtupi, jaťo ſapóſplanž wot luda wuſwoleny. Poſledni ſyn wulleho kanžlera, ſa kotrehož ſaſady wón ſmužicže wuſtupo-wajſche, je ſo i nim minyť.

K rozpominanju.

Dopomnjeće je jenički paradiz, z kotrehož nas ničtó wuhnać njemože.

* * *

Štož je dobre, to w bēdženju wobſteji; jeno pluwu ſu wichora hra.

ſlučkil ſa ſacžanſto-ſerbfte piſmo: **z** = i (zub); **s** = ſ (syn); **š** = ſch (ſat); **e** = ž (cworſn); **č** = cž (čern); **č** = cž (črij); **r** = ſch po p a k (přah, křud), i, ſj, ſch po t (tři, třo, třacé).

Daliſche dobrowóľne dary ſa wbohe armeniſke ſyrotu.

Pſches knjeſa ſararja Gandriťa-Šlepijanſkeho:
Njemjenowany 1 hr. — np.

W mjenje wobohich ſyrotow wutrobnuy džal.

Gólcž, redaktor.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Serbske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždy sobotu w Šmolerjez knihicziščetni w Budyschinje a je tam sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

18. njedzela po swjatej Trojizy.

Rom. 3, 23.—28.

Hdyž molet wjesku wobrasuje, wón ženje zyrkwiczi njesabudze. Zyrkwje w městach a na wšach so posbėhuja wysche drubich twarjenjow. Hdyž so my k městu, k wšy bližimy, wohladamy najprjedy zyrkej. Nima to swojeje wažnosće? Wěšo bychy ludžo na město zyrkwje radicho džiwadło, pschekupski dom, hosćenž, bursu stajili. Ale móžesč šebi město bjes zyrkwje myšlicž? Ně, wěra, kšesćijanstwo šluscha nuts do cžłowškeho žiwjenja. A hdyž so wutorhnje, tam je cžłowške žiwjenje rostorhane a cžłowška wutroba symna a pusta. Čžehodla? Kšesćijanstwo wotmolwja na najwažnišche praschenje cžłowškeje wutroby, na žedženje po sbožu. Wono nam dawa jenicžte sbože.

Nasche jenicžte sbože.

1. Kak jeho potrebamy?
2. Kak k njemu dóndžemy?
3. Ščto je šrednik nascheho sboža?
4. Kak so jeho mozujemy?

Ščt. 23. My šmy wšchizy hrěšchnizy. Tudy njeje žane rosdželenje. Kaž wulke šu tež hewat rosdželenja pomolanjow a šdželanosće pola cžłowjetow — kaž maja wšchizy šwoje cželo a w nim bydłazu duschu, tak tež w duschi bydłazu hrěch. Wšchelake drje šu šhodženki hrěcha, ale hrěch šam maja wšchizy. Čžłowjet móže so šam šjebacž a drubich, ale hłóš w nim jemu praji: Ty šy hrěšchnik, ale ty mašch tež pschišluschnosć, psched Bohom

prawy bycz. Wšchitke šwětno mudrosće, kotrež njechadža paršchonškeho Boha pschipošnacž, rěcža pschecziwo naschemu šnutškwotnemu cžucžu. Nascha wutroba nam praji, so mamy Bohu samolwjenje dawacž. To šu hižo pohanjo pošnali, hdyž woni praji: My šmy bójškeho rodu; duž dyrbinmy tež sa tym štejecž, w žiwjenju bycz kaž Bóh t. r. Bohu špodobne žiwjenje wjesč.

2. Ščto je prawy pucž k naschemu sbožu? My budžemy bjes šašlužby prawi cžinjeni. Škutki nam nje-pomhaja. Tu šašo pošnamamy, so to pschezo prawy pucž njeje, kotrnyž najwjazy cžłowjetow šebi wušwola. Tónle pucž psches škutki bu we wšchitkich cžabach a we wšchitkich nabožinach wot šarisejškeje myšle nastupowany, dokełž je najšpodobnišchi. Ale psched šwědomjom je šo to štajnje jako wopacžny pucž wopokasał. Ššamosašlužba, šhwalba ššamoprawdosće, hdyž šo tež wušhwalujetej, štej knicžom. Tak mało kaž móže cžłowjet šam se šwojeje mozy do njebjesč horje hladacž, tak mało móže so k prawdosći pošbėhnyč, kiž psched Bohom placzi. Bóh dawa prawdosć i hnady. Jenož Bóh móže tu prawdosć dacž, kiž psched nim placzi. Bóh móžesche šam pomhacž psches šwoju hnadu.

3. Ščto nam ju pschinješe? Ššryštuš naš wumozje wot winy, kotraž je dotal wostala w Božej ščžerpliwosći (ščt. 25), psches wujednazy wopor šwojeje šrwě. Bóh wotmnyje i šrwju šwojeho Ššyna naschu winu a špošnaje naš jeho dla sa prawnych. Bóh je dawač sboža; wn dawa hnadu. Ššrednik je Ššryštuš; jeho ššchiz je hnadny štol. Ničto šebi wodacže šašlužicž njemóže abo móže šebi jo žadacž wot Boha abo jo dobyčž pytacž bjes

Khrystuša. Khrystuſ naš prawych čini. W nim podawa nam Bóh prawdosć, kiž psched nim placzi. W Khrystuſu dawa nam móz, so bychmy prawi byli. Wón je pucž a wěrnosć a žiwjenje, śwětlo, móz našeho wuſwjećanja.

4. Kač so ſwojeho ſboža mozujemy? To so stanje psches wěru do wumožazeje k wě Jesom Khrysta, Esyna Božeho, kotrehož je Bóh sam sa našeho Wumóžnika wuſwolil a póſlat. Wěra wobsteji we wěrjazy pschipoſnaczu, so je wón Boži syn a naše wumoženje dokonjal a so so my polnje na njeho jako ſwojeho Wumóžnika ſpuſhcžamy. Jemu my pschewoſtajamy wumoženje sa wſchitke naše hrěchi. Stutki ani ſobu pomhacž njemóža. Niž jenož tehdom jeho w nusy sa pomoznika njeberjemy, hdžež čłowſka móz wjazy njedofaha. Wěra pač njeje jenož bracze wumožanja, ale tež bracze wuſwjećazeje mozy, kotraž je w Khrystuſu wobſamnjena, jako w prawdosći Božej, so tež my nětko tule prawdosć wopofaſujemy w myſlach a stutkach. Wěricž je, plodam wumožanja ſrawicž dacž.

To je naše jenicžke ſbože. Jeſuſ Khrystuſ wčera a dženſa a tón samy, kiž je byl do wěcznosće. Njeje w žanym druhim ſbóžnosć a njeje žane druge mjeno čłowjekam date, w kotrymž móhli ſbóžni bycž, hač jeno mjeno Jeſuſ. Samjen.

Wſchědne dźělo.

W Božim mjenje dźělo tvoje
Sapocž, wjeſ'le ſpěwajo,
Sabe wuſhyj ſymjo ſwoje;
Esy ſchto ſtonjal, ſraduj ſo.

Dyrbi wſchitko druge woſtacž,
Prjedy čžiń najnuſniſhe;
Wobſycž maſch, chzeſch žně ty doſtacž,
Pilny derje wotpocžnje.

Straſchne, hlej, je próſdny thodžicž,
Pilnosć Bóh Anjes žohnuje;
Kač b'dže na wječor čzi plodžicž!
Sprawny ſwjatof čžata čze.

Njewěſch tež, ſchto ſo čzi radži,
Abu ſchto ſo njeradži,
S dobrých ſtutkow w Božej hnadži
Žohnowanje pschińdže čzi.

W Božim mjenje dźělo tvoje
Sapocž, wjeſ'le ſpěwajo,
Sabe wuſhyj ſymjo ſwoje;
Esy ſchto ſtonjal, ſraduj ſo.

S. Žitawſki.

Komu pschiſluſchesh?

Někotre male holecžki hromadže hracijachu; wone ſebi wo ſwojich ſtarſchich pomjedachu, ſo khwaliwſchi, so jim pschiſluſchaju a kač derje ſo maju. Na jene dobo wopraſcha ſo ſydomlětna Hanka ſtarſchu holecžku, ſobu pschitomnu a wobſrocženu: „Komu dha ty po prawym pschiſluſchesh?“

„Sa nikomu njepſchiſluſcham“, ſyrotka ſrudnje wotmolwi.

„Ale kač ſměſch ty tajke něſchto prajicž“, porofowaſche jej Hanzynjeje mlódscha ſotſicžka, je ſwojimaj wulkimaj kufuhladkomaj na nju ſhladuj, „ty pschiſluſchesh lubemu Bohu!“

Tele jednore ſłowa na wopuſhcženu holecžku hluboki ſacžicžicž ſczinichu. Wona je ženje ſabycž njemóžesche, tež wobarnowachu ju wone huſto psched mutnej ſtruchloſczu, — a woprawdže, njeje to poſbchowaza, wulzy troſchtowaza myſl, so my wſchitzy, njech ſmy khudži abo bohacži, niſzy abo woſebni, mladži abo ſtari, Bohu pschiſluſchamy? Haj, my ſmy jeho droho wufupjene ſwójtwo psches Jesom Khrysta, našeho Ebóžnika. Wot nětko njetrjeba ničto ſtoržicž nad wopuſhcženosczu a ſamotnosczu; wjeſelny ſo teho dla ſtroſchtnje kraſneje prijednosće, so Bohu pschiſluſchamy. Huſto pač pschedpoložuj ſebi kóždy tu praſchen: „Komu pschiſluſchesh?“ wo kotrejž tam džečazy rót na tač jednore waſchne jednasche; w nej hluboka myſl leži. Ach, kač mnoſy ſ žyła nje-wjedža, so Bohu pschiſluſchaju; woni ſu tač žiwi, jako bychy jeno ſebi samym abo ſwětej pschiſluſcheli.

F.

Dobra wučžba.

Snaty duchowny mješesche we ſwojej woſadže žonu, kotraž njepſchetajnje ſtoržesche a ſo sa žyłe woſebicze wot horja a nje-ſboža pschescžehanu dđeržesche. Tač huſto hač wón tež k nej pschithadžesche a ju troſchtowaſche, wona tola pschezo ſažo ſtoržesche. Duž ſo ju wón jedyn džen wopraſcha: „Macže Wy ſnadž žane ſpěwaſke knihi, luba knjeni?“

„To ſo tola wě“, wona wotmolwi.

„Ab, dha pschinjesče mi je raſ ſem“, duchowny rjekny. To ſo ſta. Wón na to ſpěwaſke wotewri a žonje lopjeno pokafa. „Hlejče, tule ſteji khěrluſch: Schtož čžini Bóh, wiſcho dobre je — tón chzu ja nětko wutorhnyčž.“

„To tola čžinicž njebudžecže, knjes duchowny“, žona ſo ſtró-žiwſchi ſawoła.

„Wy dže do teho njewěricže“, wón měrnje rjekny, „ſchto tu po tajkim tón khěrluſch hiſchče chze?“

Žona pytny ſaměr tyhle ſłowow. Duchowneho ſrědk běſche pomhal. Wona ſo ſwojich małowěrjazych ſtoržbow hanibowaſche a bu na pschezo wot nich wuhojena. Lopjeno a khěrluſch buſchtej jej wot teho dnja ſem ſ žyłe woſebitnym žohnowanjom.

F.

Mlóz maczerſkeho žohnowanja.

Hdyž bu pólski ſemjan Stanisław Rupniew Ujeſki wot ſwojeho krala Sigmunda III. ſ wažnym wobſtaranjom ke khěžorej póſłany, njechaſche wón prjedy ſwój wótžny kraj wopuſhcžicž, hač bč ſwoju macž, kiž bč hižom wudowa, wopytal a jej ſo poručil. Tačo ſo po krajnym waſchnju psched nej pokloni, so by jeje ruku wokoſchal pschi wotſalenju, tytny jemu wona drohotny pjerſchcžen na ruku a prajesche: „Wobthowaj tónle pjerſchcžen kédžbniwje k mojemu wopomnjenju jako ſawdaw, kotremuž ſym ſwoje maczerſke žohnowanje pschipoložila.“ Tónle mladny ſemjan, kotryž bč hižom někotrym njeporjadnosczam podaty, běſche tola ſwědomity we wſchěch winowatoſczach k ſwojej maczeri, a nastupi ſ wutrobotosczu ſwoje pucžowanje, a sa někotre dny hoſpodowaſche pola pschecželniweje ſwójbny. Haczrunje čžesčownje sa hoſčza pschijaty, dnybjesche tudy tola wulku ſrudobu ſhonicž. Naſajtra rano ſaſtróži ſo jara, dokelž njemějesche wjazy ſwój pjerſchcžen, a hdyž by wſchě pytanje podarmo, dnybjesche ſwój pucž dale nastupicž, ſo ſměrnjujo ſe ſłabej nadžiju, so tu woſebnu drohotnosć hiſchče namaka, hdyž budže domoj wróčiwſchi tudy ſaſy hoſpodowacž. So pač jeho nadžija njebč jebaza, dopoſafa ſo k jeho najnutniſchej wjeſelosći, hdyž wón po dopjelnjenju ſwojeho wobſtaranja po někotrych měſazach ſaſy w tymle hrodže pschenowowaſche. Wchetož hdyž bč na ſwojim

lěhwoje rospominal, hdže mohł hišcže rano pilnje pytač, dopomni so, so je tam, hdžež bē tehdom pšchi ranišchim myczu swój pjerščcžen wotpołožil, šchtałba była, kaž tež maleje starosče, kotraž bē jeho tehdom pšcheběhnyła, so swój drohotnosč na dobre město njeładže. Šhwatajzj šhraba so s loža, šchwěczi swězu, pšchehlada šchtałbu, a hnydom namata swój pjerščcžen, kotryž tehdom wo dnjo njebē widzał.

Alle t wješelošči sbožowneho namatanja stowašchichu so w jeho wutrobje bórny nowe myšle. Wón pocza se so bu radžic, we čim drje po prawym to žohnowanje byč mohlo, kotrež bēšche jeho maczer po swójim pšchewědčenju temule pjerščcženjej pšchidala; hač je šnadž runje teho dla tón šamy w tmyle domje šhubil a šahy namatał, dofelž tež žohnowanje, na tón šamy položene, tudy jeho doczakuje? Šeho rošmyšlenje njebē dołho podarmo; jemu bē, jako by jašne šwětlo w dušchi šeskhadžalo, a w tmyle šwětla šteješche džowka staršcheju teho domu, kotruž bē dotal jenož šwjerščnje a šhwatniwje wobkledžbowal. Šdyž bu džēn, žadašche wón ja jeje ruku, jako staršchimaj witany nawoženja. Š njej da so šwērowacž pšches tón šamy pjerščcžen; a wona bē ta, kiž jeho pšches swójmu pokornosč a dobročiwosč wot jeho towaršchnych šabludženjom, wot njewēry a někotrehožkuli nje poczinka t prawje šchesczanškemu žiwjenju wjedžešche. Tež škubla jemu šynow, kotrij bēchu wšchitzj hordosč wótzneho kraja; jedyn bē biskop, a pšchi wujednanju krajnych šakonjom dobry radžiczer. Šišcže we swójich starých lětach powjedasche Štanišlaw čašto se šylsami wutrobneho hnucza wo wullich škutkach, kotrež šu so pšches potajnu mōz maczerškeho žohnowanja w jeho žiwjenju dopjelniže.

Lube džęczo, šdaluj so palenzpicza.

Šchtož palenz hinał hač lēkarstwo pije a bylo tež pomērnje, tón šchłodži šebi na štrowosčzi, špodrywa šwoje žiwjenje a žyza po małym šmjercž do šebje. Šalenz rubi pomjatl a rošom; wšchitke te najlahodnišche čuwjele, kotrež dušcha t wumyšlenju trjeba, kaž wōczko t hladanju, wōšhromja a wōšlabnu a mošy womjehknu. W někotrych šludnizach wunješe licžba tajkich, kiž šu pšches palenzpicže wōwrotniki, wjazj hač položju wšchitkich druhich tam pšchewyazjch wrotnych.

Šalenz čini šahe štarych a šhorjch. Šdyž mlynt wjele wody na mlyniške kolo pušcži, dha so wono rucžičho wjerči a žyly mlynt klepoze wješelscho; ale kolo a koleška so tež bōry škaža. Šaf šahori palenz čuwjele a trej twojeho čžela, so so ty niz jeno šlōšchtinowy, ale tež čžertowšjy wješely šačujesč. Alle na tajke šahorjenje pšchindže najhōršcha šprōžnosč a nje wješelošč, ty nimašch ani šlōšcht t žanemu džēlu. Čžim hušcžičho so tajke wotmēnjenje štawa, čžim bōle wōšlabuja wšchitke duchowne a čželne možy.

W Amerizj šu najprjedy towarštwa pšchecžimo palenzpicžu nastale, so bychu štraščne škaženje, kotrež t palenzžłofanja nastawa, wot ludži wotwobrocžili.

Bohu budž škoržene, tež mješ našchim šerbskim ludom je tam a šem nješchwarnosč a štraščna šlōšč palenzpicža a palenzžłofanja tak t knješom, so je hižom wjele, haj wjele šwōjbow pšches palenz na prošchērški kij pšchišchto. W te wbohe dušche tajkich palenzžłofarjom! šchto budže jich džēl? — Šo šōždy derje wē, a tola šu někotji štaršchi tak njerōšomni, so swójim mōlcžkim džęcžom, kotrež hišcže na rukomaj noscha, hižom palenz do huby lija. Š teje haniby! o wy wbošy štaršchi, šchto wasche džęcži budžeja? Šalenzžłofarjo a lēni, njerodny, pšchecžinjaty lud. Š wy wbohe džęcži, šchto budže waš nawucžicž, šchto je wam dobre abo šchłōdne, šchto je wam štrowe abo nještrowe!

Lube šerbske džęczo, wopomni, kał droho je tebje twōj Šbōžnik

wufupil! — W ty čžylo nětko hič a swójmu dušchu ša palenz pšchedač! — Š lube džęczo, nječžini to, ale šdaluj so palenz a prošch Boha tež ša druhich, so bychu so tajteje žadlawosče a wulkeje šlōšče wōstajili.

Njewjedž naš do špytowanja.

(Škōncženje.)

Šo bēšche, šchtož nam powjedasche, čžehož bēšche so tež wušpowjedal, a šchtož ščžehowaze dnj tež pšched šudom wōšpytowašche. Šačž runje jeho trošchtowacž špytowachmy, hačž runje bēšche wot mēšchnika wotwjašanje dostal a tež šwētny šudnik jeho čžinjenje ša žyle nješhōstajomneho špōšna, nje mōžesche so tola šam ženje šmērowacž, wumjetowašche šebi, so je tamne towarštwa we wicchorje lohkomyšlnje pšches jēšor wješl a wōšebje mjenowašche so Šchwystofoweho škōnczowarja. Šeho wješelošč bēšche na štajne prjecž, widžachmy jeho čžasto hodžiny dołho do jēšora šahladaneho, jako by pšchiplowanje tepjenjch čželom wōczakowal; te pał nje pšchindžechu a wón da jim pšchi pohrjebnišchčžowej muri šchizje štajicž, kotrež šče widželi; pšchetož tež jēšor pšchiblušcha pola naš Božej roli a morwi, kotrychž nje wuštorež, dostanjeja swój šchizj a narowny napiš. Ššchwimšni šatepjenjch bēchu jemu na to džakowni a nje mējachu pšchecžimo njemu podhlada, dofelž šchescžijanski myšl a dobru wutrobu mojšeho šyna šnajachu. Šeno jedyn škōzi wšchitke šwoje hidjenje na njeho a šapšchibaha jemu wjecžbu; to bēšche Šchwystofowy bratr, kotryž mēnjesche, so je jeho Škonrad šleho hidjenje dla do jēšora čžihnył. Šladasche čžasto t mojim šynom šwadu, kotrejž pał so tōnle štajnje wuwiny. Šunu pał, runje lēto po tamnym nješbōžownym wētrje, bēšche wón na Šerrentwōrthu, a Škonrad dnrbjesche jeho pšchewjesč, dofelž bē Mērcžin šhorj a žadyn drugi čžōlm tu njebēšche. Čžinjesche to se šapjeranjom a t tjšchym pšchedecžucžom. Bēšche rjany čžiči wjecžor, ale hižom pšchi šmērkač, a bōry šhubi so čžōlm w čžmicžjy. Šodarmo čžafachmy wjecžor na njeho, nje wōrcžiči so wjazj domoj. Šchwystofowy bratr powjedasche na drugi džēn, so je so Škonradej wješlo nahle wuškunjo a so je so, so by je popadnył, pšchedaloko šchilil, t čžōlma padnył a so tepil. Mēkotji wēryachu, wjetšchina pał rēčžesche wo šamyšlenym morjenju; tola teho dla šapocžate pšchepytowanje nje wušlēdži ničzo. W šchto budžiče mi tež pomhala? Moja wutroba nje myšlesche na wjecžbu, bēšche pšches Škonradowu šmjercž šlamana a jeno t tej myšlicžku wōmērnjena, so je swój pošledni čžaf tak bohabojašnje živy byl a nětko wēšče pola Boha. Šach jemu narowny šamjen štajicž, kotryž šče čžitali a pšchepodach žyle hospodarštwa šwojemu šynej Mērcžinej čžim radšcho, dofelž so starobnej šlabosčzi tež šlepošč pšchitowaršchi. Tež Mērcžin je dušchny, jeho žona čžesčiči a haji mje jako šwojšeho nana a mam doma lubjch wuškow; tola mōžu wam rjež, so šu mi te hodžinki najlubšche, kotrež na Božim polu pšched narownym šchizjom šwojšeho Škonrada w modlenju ša njeho, w myšlach na bliške šapōšjednocženje t nim pšchewyam.“

— Šaf škōncži štarušč swójmu powjesč a bēšche hluboko hnyty, a ja niz mjenje. W rošrēcžowanju pšchewodžich jeho do rybaškeje šhēžki, hdžež jeho šwōjbnjch nadešdžech, šprōštnych, džēlawjch ludži, rjanych a štrowjch; Mērcžin bēšche runy a čžiči, šajšehož bēšche mi jeho nan wopišal. Wšchitzj pšchijachu mje na najpšchecželnišcho, a potom, hdž bēch nēšchto mloka a šhlēba wužil a džęcžatka ša to wōbdaril, rošžohnowach so t nimi jako se šnatymi.

Mērcžin wješesche mje pšches jēšor do Šarkwardšteina a powjedasche mi podawišnu šwojšeho bratra. Mjelčžo hladach do šmohow, kotrychž hlubina hišcže Škonradowe a jeho towaršchom šosče šhowasche. Šeho šatraščne bēdjenje wo žiwjenje a šmjercž

Wuſkim meſtnje a potom na čolmowym křibjeczje ſtejeſche pſchod mojej duſchu a pohon ſamosbđerženja ſdaſche ſo mi jedyn ſ najnuſniſchich, ale tež ſ najdžiwiſchich a najſtraſniſchich w čłowjeku: bėdžiſy ſ nim podleži bójſki džel naſcheje pſchirody ſ wjetſcha kődby křocz ſwėrinſkemu. Dobycze přenjeho žada naſche žiwjenje, dobyczje poſlednjeho pokoj naſcheho ſwėdomja ſa wopor, a duž mamy ſo tež w tutym pohladze modlicz: Njemjedz naſ do ſpřtowanja!

Bože ſaſtaranje w pſchirodze.

(Potraczowanie.)

Kajku wutrobotoſcz wopofajuje kotoſch jako pata, hewaf křetro bojaſna a ſtrachocziwa. Křucze a bjes ſtracha poſtawa pſchecziwo čłowjekam a ſwėriatam a wobara ſo. Wona ſapomnja kődby ſtrach, kiž jejnemu žiwjenju hroſy. W jentym kurjenzu namafachu něhdy rano dvě morwe pacze, ale tež mordarcej, kiž bė mlode nadpadnył, bėſchtej wobė wocz i wudypanej.

Sara rjane wopofajmo luboſcze, kotruž roczi ſa ſwój naſybd maja, je knjeſ ſ Nervaug ſe Saint-Cosmes'a w lėcze 1836 pariſkeje akademiiji ſobudželil. „Křuch mojeje ſahrody,“ praji wón, „bu powođen, woda nahle pſchibywaſche a hrožesche, ſahrodny plót na najniſſchim meſtnje poczřecz. Tam bėchu roczi hnėzko twarike, a dolež mőzach doczafacz, ſo woda k hnėzku doſtupi, wobkėdzbowach ptaczki někotre raſy wob džen. Mőzach ſo hacz na ſchėcz křoczelow pſchibližowacz. Najpředy bėchu tam ſchtyri jeſta; něhdy rano namafach jeno dvě; woda bė nětko jeno hiſchcze palz wot hnėſda. Wchſlach, ſo ſtej dvě jeſy do wody padnyłej. Safo paſ bórſy potom jene jeniczke pytnych, powjetſchich ſwoju kėdžbliwoſcz a ſaf wulke bė moje ſpodžiwanje, jako bė ſo tež poſlenje ſhubilo. Ptaczkej bėſchtaj na najwchſchje meſtno w ſahrodze leczałoj a jako pſchepytach, hđzež nětko pſchewywaſchtaj, namafach hnėzko ſe ſchtyrimi jeſtami, ke kotrymž ſanczka poſdžiſcho pjate nanjeke, a naſybd ſo zyle derje radzi.“

Kotra maczerina pomož a maczerina ſwėrnoſcz mőze tu pſchetrjehicz, kotruž dželarſki lud pčolow a mrowjow na jeſtach a na mlodym nacziſku matki wopofajuje?

Žane wołomiknjenje njeſabwa wjelbludžiſa ſřebjecza, hiſchcze bjes brėmjenja pődla čahwa drypotazeho; wona wobkėdžbujje kődby jeho křoczelow, bėži ſa ſabludženym, hacz jo namafa, a wobžaruje morwe ſ hnuwazyymi ſkřžbnymi ſynkami a ſ ronjazyymi ſyſkami dny a nozy poſpochi. — Se-li hajnik křepjene ſornjo ſorny popadnył a wjedze je přecz, ſallinczi zyly lėſ je ſkřžbnym wrėſchčenjom. Macz bėži žaloczo předy hajnika ſ lėſa won; jeſchcz pada jej ſ huby piſche ſrudobu, hnėw a luboſcz. Wėda Indianej, kiž tigrizy, čornuchej, kiž lawizy, alpomſkemu tělzej, kiž bėrkuſchej (birtot P., Lämmergeier) mlode rubi. Njeradzi ſo jemu, ſ nimi čzeſnycz abo pſcheczėhazu macz ſatſelicz, dha je kőnz ſ nim. Ale taſ ſurowe, kaž tež tigrz, křokodyle a hady ſu, ſlėdy bójſteje miłocze mőzemy ſamo we jich hřibnych čahach ſpőnacž. Pſchecziwo ſwojim mlodym ſu runje taſ luboſczuwe, kaž hołb a ſylobit.

(Pſchichodnje dale.)

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Saňdženu njedzeli ſwjeczeſche ſo přeni ſwjedžen kſchecziſjanſkeje ſmilneje luboſcze w ſchwaczanſkim Božim domje. S daloka a ſ bliſka bėchu ſo pſcheczeljo miſionſtwa ſeſchli. Popoľdny w 2 hodž. ſapoczja ſo ſerbske kemschenje, hdyž bėſche dołhi ſwjedženſki čah do Božeho doma ſaczahnył. Žyrtej, kotraž bėſche na wołtariſchczu najrjeňſcho pſchena, ſo ſ nutrymi poſlucharjemi napjelni. Sserbſke přėdowanje mėjeſche knjeſ ſarať Mikela w Maletſchczach wo

117. pſalmje a pſchitwola miſionſteje woſhadze: Pſalm wo hnadze a prawdoſczi teho Knjeſa, — wón njech dale křinczi pſches pohaniſki ſwėt jako 1. wuraſ jeho a 2. jako wothlőſ naſcheho ſboža. Popoľdny w 4 hodž. ſapoczja ſo němſke ſwjedženſke přėdowanje, w kotrymž knjeſ duchowny Häbler ſ Budyſchjina přėdowaſche wo 2ef. 41, 17. To bėſche ſlowo, kotrež ſo woſebje hodzeſche ſa naſche ſuche lėto a pod tymle rjanym pſchirunanjom wón wjedzeſche do puſcziny pőhantiſkeho ſwėta. Pőhanjo w puſczinje — taſ ſwjedženſki přėdar wulozeſche. — 1. Woni ſawutlejo wodu pytaju — wutrobu hnujazy wobraſ. 2. Budza wody namafacz? To je křutne praſchenje na naſ. Žyrkwiniſki chor ſpėwaſche na wobėmaj kemschomaj pod nawjedowanjom knjeſa kantora Jiſchera křaſnu ſwjedženſtu motettu. Kollektu wunjeke na ſerbskeje Božeje ſlužbje 114 hr. 14 np. a na němſkeje 93 hr. 71 np., hromadze 207 hr. 85 np. Sswjedžen je we wutrobach mlodeje woſhady nowy woheň ſapalił ſa ſwjaty ſtutl miſionſtwa. Duchownych by tam rad wjazy pſchichlo, hdy by ſwjedžen njedzeli njebył, hđzež ſu domach ſadžewani. Wutroba tych, kiž tam pſchiccz njemőzachu, je tam byla ſ wutrobnej přoſtrowu ſa žohnowanje ſwjedženja.

— Macziczný dom je ſo ſaňdženu pőndzeli ſwjatocznje poſwjeczil a je nětko žedjenje lubych Sserbow, kotřiz ſo dołhe lėta ſa njón pčozuja, dopjelnjene. Poſwjeczenje mėjeſche ſo w pſchipoľdniſchich hodžinach a popoľdny bėſche ſwjedženſka hoſczina. Wječor ſo poſticzi derje poradženy konzert, wuwjedženy wot knjeſa wučerja Krawza ſ Dražďzan. Sserbſki dom tu ſteji jako rjana pycha ſa zyly Lužizu. My lubych čitarjow poſajuemy na nadrobniſchu roſprawy Serb. Nowin wo rjanym ſwjedženju.

— Saňdženu njedzeli poſwjeczi ſo nowotwar ſchule w Schczėnzy. Nowotwar placzi 8000 hřiwnow a je ſo najrjeňſcho wuwjedł. Schulſka ſtwa je rjana a wulka. Schulſke džeczi ſhromadžichu ſo woſpředž wſy a popoľdny w 2 hodž. hibaſche ſo ſwjedženſki čah do noweho ſchulſkeho twara. Knjeſ twariſki miſchtr Surk pſchepoda klucz a knjeſ ſarať Gőlcz jako pſchėdnyda ſchulſkeho pſchėdſtejičertſtwa wotantny durje w mjenje trojeniczekeho Boha. W nowej ſchulſkeje ſtwi mėjeſche knjeſ ſarať Gőlcz poſwjeczenſtu rėcz. A poſwjeczenju pſchisamtny ſo ſchulſki ſwjedžen, na kotrymž ſo ſchulſke džeczi ſwjekelachu pod nawjedowanjom knjeſa wučerja Bekerja ſ Hermanez, kotřiz bėſche wjedjenje ſwjedženja na ſo wſaf dla ſchorenja dotalnego knjeſa wučerja. Knjeſ patron Rőſing bėſche džeczom rjane darj k ſchulſkemu ſwjedženju wobradzil. Sswjedžen ſo najrjeňſcho poradzi.

— Dotalny wučer Schczėnčanſkeje ſchule, knjeſ Wolf, ſo k 1. oktobrej pſchėhadzi. Do ſchule w Strőzi pola Kalez pſchicczze na meſto dotalnego wučerja Willy, kiž do wojakow ſtupi, na to lėto knjeſ Günther, ſyn ſemrjeteho k. kantora Günthera w Hjelſku.

Daliſche dobrowólne darj ſa wobohe armeniſke křoty.

S Bukczanſkeje woſhady pſches knjeſa ſararja Kubizu:

M. ſ R.	3 hr. — np.
B. ſ B.	2 " — "
St. ſ Kh.	10 " — "
M. ſ B.	10 " — "
M. ſ Kh.	1 " — "
R. ſ B.	2 " — "

Hromadze: 28 hr. — np.

W mjenje wobohich křotow wutrobný džaf.

Gőlcz, redaktor.

„Pombaj Bőh“ njeje jenož pola knjeſow duchownych, ale tež we wſchėch pſchėdawařnjach „Sserb. Nowin“ na wſach a w Budyſchinje doſtač.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ěi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ěe!

F.

Serbske njedzelske kopjena.

Wudawa so kóždu sobotu w Šmolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

19. njedzela po swjatej Trojizy.

Jana 9, 1.—5.

Chrystuš mjenuje so šwětko šwěta. To praji wón tež w tej myšli, so chze wón rošjašnicž, ščto hrěch skutkuje. Duž nam wuloži hudancžko nasčeho žiwjenja n. psch. tudy teho wot naroda šlepeho. Tak mamy rjany wobraz wot wulkeho wumjelza Rafaela i napiskom „Pšchekrašnjeje Chrystušowe“. Horkach je Chrystuš widžecž w njebestim šwětkle a delkach wot čzerta čzwilowany hólz w hubjenstwje šwěta. Pšchekrašnjeje Chrystuš chze do nasčeho semiskeho hubjenstwa se šwójim šwětkom nomu jašnosć dacž a nam pšnacž dacž:

Wažnosć čzěrpjenja w žiwjenju kšchescžijana.

1. So čzěrpjenje jenož i hrěcha wukhadža, myšli njerosom wučomnikow;
2. Šbóžnik snaje hiščezě druhe pschicžiny, so Boža ruka jo ščezele;
3. Duž njeboj so w srudobje, Chrystuš cze i šwětku dowjedže.

1. Jeho wučomnizy so prascheja: „Wištrje, ščto je šhrěščit, tón abo jeho starschej, so je so šlepy narodžit?“ So je šleposć ščežhwł hrěcha, nad tym woni njedwěluja, jenož to je jim njewěšte, ščto je šhrěščit. To je powšchittkowny nahlad židowskeho luda. To čzitasch w 90. a 50. psalmje.

Alle kaž židowski lud, tak myšla tež mnošy nasčeho čzaša, so čzěrpjenje jenož i hrěcha wukhadža. To pak je njekšchescžijansta myšl. Gusto je to wjekele šleho šwědom-

nja nad hubjenstwom šobucžlowjeka, kotrež chze w towaršču čzěrpjenja tež towaršcha hrěcha wuhladacž. To wukhadža i njelubosćiwneho šudženja. Čzłowjet rad w kóždym čzěrpjazym wot Boha šjawnje kšostaneho pšnawa. To je stary šarisejski w naš, kiž hordostnje so posběhujō na wobczezeneho dele hlada. Na druhim boku steji njewěrijaza štrona, kotraž do žaneho Boha njewěri. Wona i žyła hrěch přeje a njesnaje žaneho šwišowanja mješ hrěchom a čzěrpjenjom, njepšchipošnawa tež žaneho wotpohlada čzěrpjenja. Duž tež žaneho trošhta w čzěrpjenju njenamaka.

Tole štejnisčezō je hiščezě wjele nižšche hacž tak mjenowane židowski štejnisčezō.

2. Do tajteje čzěmnošezě pschijeke Jesuš šwětko, hdyž wón žyly šamyšl čzěrpjenja šjewi. To rošjašnja jeho wotmolwjenje na praschenje wučomnikow: „Ani tón njeje šhrěščit, ani jeho starschej, ale so bychu škutki Bože šjewjene byle nad nim.“ Š teho wotmolwjenja naschomimy, so Jesuš hiščezě druhe pschicžiny nimo hrěcha sa čzěrpjenje snaje, so bychu škutki Bože šjewjene bylo nad nim. Šak pak móža so šjewicž? Pšches šleposć šamu na šebi. Wón dnrbesche pšnacž, so šu woczī a druhe štawy Boži hnatny dar. To šo šamo wot šo njerosymy, so móžesch rēczech, widžecž a šlyšchecž, ale wšchitko je Boža dobrotā. Bože škutki šo dale šjewja psches wuhojenje šlepeho. Žadny čzłowjet nadžije njemějesche, so budže tón hdy widžecž móž, dokelž žadny čzłowjet móž njemějesche, jeho wuhojicž. Wón pak bu wuhojeny. To bēšche Boža wšchomōž. Alle to bēšche šjewjenje Božich škutkow, so Jesuš jeho wuhoji. W tym šo wón jato Mešias šwo-

počaže, kotrehož je Bóh póšťal, cžlowjekow wumóz. Jesuŝ dyrbi džělacž, dofelž je džěł. S kóždym dnjom ŝo jaŝniŝche ŝwětło wo Božej woli t cžlowjekam ŝjewi. Niž, ŝo wón ŝlepeho wuhoji, jeho na přěnim měšcže jako ŝwětło ŝwěta ŝjewi, ale ŝo wón ŝwětło roŝŝěrja wo ŝeńŝkim hubjenŝtwje a w nim Božu luboŝcžiwu rukú nam póŝnawacž dawa.

3. Tež my ŝmy wobcžeženi ŝe ŝrudobu. Kať mamy ju njěŝcž? Wona móže khoŝtanje naŝchich hrěchow bycž, móže pať tež t temu ŝlužicž, ŝo bychú Bože ŝkutki nad nami ŝjewjene byle. Duž mamy wulku pŝchiŝkušchnoŝcž, ŝo bychmy ŝo pruhowali, t cžim ŝmy to jaŝlužili. Ale hordofnje to cžinicž njěŝměmy, ale ponižnje w myŝli: Božo, budž mi hrěŝchnikej hnadny! Pŝchi tym pať móžemy ŝo tež troŝtapolneho ŝjewjenja Khrjŝtuŝoweho ŝwjeŝelicž. Bóh chže ŝo nad nami ŝjewicž jako dobrocžiwny, wŝcheho-móžny, wumožazy Wótž.

Tať pŝcheŝ ŝwětło, kotrež je w Jesuŝu do ŝwěta pŝchiŝchło, wŝcho cžěrpenje nomu wažnoŝcž doŝtawa. Wono ŝo wuŝwobodža wot njeluboŝcžiweho ŝudžazeho ŝatamanja ŝwěta. Wono naŝ nuŝuje ke khtnemu ŝamopruhowanju. Wono poŝběhuje we wěrije cžěrpijazeho t ŝlužownikej Božemu; wón jo Bože dla njěŝe, ŝo by ŝo Bóh nad nim ŝjewiť. Tajke ŝwětło t wyŝkotoŝcže pomha cžěrpenje njěŝcž a je naŝch ŝylny troŝt a tij w cžěrpenju, nadžija, ŝo budžemy pŝcheŝ Jesuŝa ŝlóncžnje pŝcheŝ nóž domjedženi t wěcžnemu ŝwětlu. Ğamjen.

Prawy ŝcžinjeny.

W Genfu bu pŝched něhdže 20 lětami mordacž t ŝmjercži wot-ŝudženy, kotryž bě do přědka roŝwazene mordacžstwo woběŝchol. Młody evangeliŝki duchowny, cžijchcžany wot teje myŝle, ŝo tónle njěŝbožowny ŝmjercži napschecžiwu džě, bjeŝ teho ŝo by hdy něŝchto wo luboŝcži Božej a jeho hnadžě w Khrjŝtuŝu Jesuŝu jaŝklyŝchal, wuproŝny ŝebi a doŝta dowolnoŝcž t wopytowanju tuteho jateho w jeho jaŝtwje. Tón njěŝamožěŝche ani cžitacž ani piŝacž a mějeŝche nimoměry nahly, t hněwu poŝhileny kharakter. Wón na ŝłowa ŝwojeho wopytarja ani njepoŝluchaŝche; potom pať na jene dobo tať ŝurowje haničž a ŝelicž pocža, ŝo dyrbjeŝche ŝo duchowny wot-ŝalicž, bjeŝ teho ŝo budžijeŝche ŝchto wuŝkutkował. S cžežkej wutrobu ŝo domoj wrócžiwŝchi proŝcheŝche Boha, ŝo by ŝo duŝcha tuteho njěŝbožowneho wot Božeje hnady ŝapŝchijala; měŝto teho, ŝo by jeho napominať, duchowny wobŝamkny, jemu pŝchi ŝwojim bližŝchim wopycže někotre wotdžěle t Božeho ŝłowa wucžitacž.

Pŝchi jeho druhim wopycže ŝaŝudženy cžinjěŝche, kať by pŝchi-
tomnoŝcž duchowneho njepytnyť; tola njedžiwajo na to tón ŝwój
nowy testament wotewri a cžitajeŝche jemu mjěŝ druhimi džělbami
tež ŝchtwórtly ŝtaw liŝta na Romŝkich. Wón cžitajeŝche pomaku,
t krotkej jaŝtawku po kóždej ŝadže, a ŝhladowaŝche ŝa jatym, kotryž
jemu khrjŝtjet pŝchitwobrocžěŝche a ŝdaŝche ŝo ŝpacž.

A pjatej ŝchtucžžy pŝchiŝchědŝchi: „Temu pať, kotryž ŝkutki njě-
cžini, wěri pať do teho, kotryž bjeŝbóžnych prawych cžini,
temu budže jeho wěra pŝchizpita ŝa prawdoŝcž“, ŝkocži ŝaŝudženy
njejabžy ŝe ŝwojeho lěhwa, hładaŝche na cžitarja a wuwola:
„Cžitajcže to hiŝcžeže raŝ, cžitajcže tele ŝłowa hiŝcžeže junkrócž!“
Duchowny, hłuboko hnuty a nimale ŝaŝtróženy, chžyŝche tón ŝtaw
ŝaŝo wot ŝpocžatka ŝapocžecž; tola jaty rjekny: „Ně, ně; dale,
dale“ — a jako wón te ŝłowa druhi krocž ŝlyŝcheŝche: „kotryž
bjeŝbóžnych prawych cžini“, wón džěŝche: — „Se to Bóh, kiž tať
praji? Se to ŝłowo lubeho Boha? Dha je wón wěrný Bóh!“

Duchowny pytaŝche jemu wuložicž, ŝo ŝu tele ŝłowa w nowym

testamencže, w testamencže Jeŝom Khrjŝta, a ŝo je jaŝoŝchtoť
Pawoť teŝame piŝať; tola ŝaŝudženy jeho pŝchetorhny: „ŝa ničžo
njewěm wo nowym testamencže, ani wo Jeŝom Khrjŝtu ani wo
jaŝoŝchtole Pawole; ale ja Wam praju, ničtó njemóže tať rěcžecž,
kať luby Bóh, tón wěrný Bóh, kotryž bjeŝbóžnych prawych cžini.
Ğaj, to je to wěrne ŝłowo Bože!“ — Ğako běŝche tole wuprajil,
wón horžo ŝaplaka, ŝtykny ružy a hładaŝche na tu knihu, kotryž
cžitacž njemóžeŝche, dawaŝche ŝebi pŝchežo a pŝchežo ŝaŝo teŝame
ŝłowa wospjetowacž a nochžyŝche wo ničim druhim ŝlyŝhecž hacž
do wotomika ŝwojeho wotprawjenja.

Boŝtupiwŝchi na wotprawniŝcžežo ŝebi wón dowolnoŝcž wu-
proŝny, ŝo ŝmědžijeŝche někotre ŝłowa t ludu porěcžecž: „ŝa běch ŝly
cžlowjek. ŝa ŝnajach jeno tajkeho Boha, kotryž mjě ŝacžijny a kotrehož
ja hídžach. Nětko pať ŝym wěrneho Boha namaťal, teho Boha,
kotryž bjeŝbóžnych prawych cžini. Temu ŝym ŝo podať; wón je
mi wodať, a nětko du t njemu!“

F.

Ponižnoŝcž.

Pucž Khrjŝtuŝowny dele džě;
A ty chžeŝch t wyŝkotoŝcži? —
Eŝo wŝdawaj wŝcheje hordofcže,
Móž njedaj nadutoŝcži.
Chžeŝch t Khrjŝtuŝom ty t njebju hičž.
Dha dyrbiŝch tón pucž naŝtupicž,
Niž přjedy wjedže dele.

Tež wón je pŝchiŝchol t njebjeŝ t nam,
Eŝo ŝa naŝ ponižowať,
Eŝo dowjedť naŝ by t měŝtu tam,
Niž nam je pŝchihotowať.
S nim přjedy dele do doľa,
Ğdžež bydli kŝchizž a njehoda,
Tón pucž cže t njebju wjedže.

Duž dele, horde myŝle wŝchě,
Přjecž, wŝchitko naduwanje!
Bycž ponižny, kať Eŝbóžnik bě,
Se rjeńŝche ŝwoblekanje.
Wój wocži, dele ŝkožtej ŝo,
Bóh ŝteji hordym napschecže,
Eŝa ponižnych ma hnadu.

Tež dele, dele t rukomaj,
Tu khtdži bratŝja ŝteja;
ŝich kŝchew, jim t nuŝy wupomhaj,
Nječ t tobu t njebju džěja.
Ğaj, dele, moja wutroba,
Dha Eŝbóžnik w tebi bydlo ma;
Kať dym cžěcž ŝwěta jańdže.

A dele njecž tež t tobu džě,
Ty moje cžělo cžaŝne;
Jom t procha ŝy a wot pjerŝchcže,
Tam budžeŝch junu kraŝne.
Duž pŝchej ŝej dele do rowa,
Wŝchať t njeho, hdyž Bóh hnadu da,
Ty póńdžeŝch t njebju horje!

K. A. Fiedler.

Pubi w njebjekach.

Wo jenyum jendželstkim lětarju so powjeda, so mješče wón we swojim psychnje wuhotowanym, wulkim wobhydlenju džěcžy stólz stej, kotryž kóždemu nadpadže, kiž do jstwy sastupi; pschetož wón nochžyše so jejnemu napravjenju tak prawje pschihodžicž. Na jenej scženje wišachu lubošne džěcžaze wobrašy, kotrež wjetšchi wobras nahladneje knjenje kaž wenz wobdawachu.

Wo tym dawajše lětar pscheczelej, jeho wopytazemu, sledowaze wuloženje: „Anjeni, kotrejež wobras wó jstwe widžicze, je moja luba, droha mandželsta, a te sydom džěcži wołoko njeje so moje lube džěcži. Tón Anjes, kotryž běšče mi je dał, je mi je wschitke jašo wšal. Wone so doma pola njeho. Za sam pak so wróćo wostał w zusbje. Poslednje mojich džěcži, mój kłódku lubuški, sydasche na tymle małym stólzu, kotryž widžicze, pschi mni, hdyž džělach, a běšče mój trošcht w mojim horju. Ale mudrosč Boža ja dobre namaka, mi tež tole poslednje wšacž. Prjedy teho Anjesa njesnajach. Za so mni bebi samemu a swětej žiwoty byl, a moje bohatstwo běšče moja mandželsta, běchu moje džěcži. Ale mi so džěšče kaž kódku, kotraž so se sklada (Stapel) pušcža. Za leži hordže a wěšče na haczenju, na kotrymž so twari, doniž jejna hordžina njepšchidže. Duž so jej najprjedy i praweje a i lěweje strony jena podpjera po drugej prjecž bjerje, hacž ju skóncžnje jeno hišcže kłabny powjas na jejnej spadowatej cžerje twjerdže džerži. Ale tež tónle posledni džeržer so se kseru pscheruba, a so snoschowata, tšepjetaza kódku pada dele do dalokje, hlubokje mórsteje nawalnoscze. Haj, tak je so mi seschlo! Wšcho cžafne wobšedženstwo bē mi wot Anjesoweje ruki wšate, a tež posledni kótwicznik (Anfertau) pscherubnjeny, kotryž mje na wěstotu putowasche, tak so saržach, khablach a dele padžech. Tola“ — a tudy so jeho wobliczo rosjašni — „ja nješym do hlubiny padnył, ale moja kódkicža plawa nětko na morju Božeho kmilenja!“

F.

S nozy do swětka.

Stare, hišcže njemocžicžane powjedańcžo Jana Bórskeho.

I. Wěrowanje.

Safne grichiste njebo so mōdri a wobšaha morjo a kraj. Kudžerkojte žolmicžki morja plazaju wo skalne podnožki wšpokoju horow, mjes kotrymajž na jelenej runinje figowzy steja a tołste stare winowe pjeńki. Hajojty khibjet wjetšcheje horu njedawa do bofa widžecž na žolmikojte morjo, nimo mješšcheje widži so na khablate kłodženje bjesmjeneje wody. — We wšpofim dole mjes horomaj běli so wonjaty haj kčejatych myrtow a wošrjedž nich steji khabalka, kiž je po waschnju grichiskich kšejcžijanow maczeri nascheho Šbóžnika swjeczena. — Tsi spěšne holcžki tam staczeju a powišcēju kměwate wenaschki wšche khabalžnych durjow a scželu jašne kwětki na pštomu schcžezku, kiž horje do haja wjedže. S nižiny wotšyntuja so wšfate spěwy a pastyrjow tarakawy kłódku hlošy dawaju.

Cžejōda swjatocžnych ludži so k rjanemu dolej bliži. Prjedy nich dže wótz se kńch-schědžiwaj hlōwu a sa nim nahladny młodženz i rjenišchej towarščku. — Tón prēni je i bliskeho mēšta pop a tamnaj staj wěrowanska dwōjka na pucžu k wješelemu wěrowanju. Druhy so lubi pscheczeljo a wješeli sošpōdžo.

Arist, młodženski nawoženja, stupa i bofa mišje njewjesty Marje we woješkej psche kaž kral. Toporo tešaka, i kotrymž ma bjedra wopasane po waschnju woješskich wšichschich, so swēcži a hišcže bóle blyšcža so se kłěbrom wšadžane nōžnje. Debjata grichiska drašta jeho pschi, a wjele towaršchow je, kiž jemu stawow šróstnosč a wóczkow plōmjenite šapanje šawidža; wjele towarš-

chow je, kotrymž so njecha wubjernei njewjescze tajkeho popšhecž. Wona pak, rjanušča kwětka cžopleho kraja, i pōcžiwaju wóczkow šhladuju njewē, kaš lubje so jeje młōdna rjanoscž krašni. Wjele je młodženzow, kiž pschi bebi rjetnu: Cžohodla to krašnušcho sa mije njeje šacžčelo? Bóle dylžli wóczko chžyl bebi jo hladacž.

Nětk so pschēd kapalku dōschli. Šop so kšchizuju do swojeje swjatnižy stupi, ja nim swjatocžna dwōjka a pschewōžeršta byla sa njej. Tu po swojeje wěry wustawkach cžinja. Šotom pak wotewrja so rōt cžestneho popa a rēcži:

„Džafowano Bohu a jeho swjatemu Šsynu! Pschēd něšcho cžafom tu křješche kměch a haniba swjatnižu nascheje wěry na naschich honach. — Džafowano Bohu a jeho swjatemu Šsynu! Turka nětk nješmje nam wjazy i kšchwym tešakom hroschč a hanicž i kšjerškim rtom waschnja swjateje wěry. — Ty cžestny nawoženja, kšwaleny Arist, ty so pomhal i wōtrym mjecžom hanjerja nascheje wěry, poteptowarja nascheho luda i kraja wurubacž. Nasche swjate kšchize so nětk tam k njebjekam šbēhaju, hdyž so prjedy Turkow polmēšaz hordžesche. Haj, Bōh so njeje bjes swēdčjenja wostajil. Haj, wón je tule rōžu sa tebe plōdžil a cži ju škicžil, tvoje dny rjenšchicž, so by so cžaf žiwjenja šradowal. — Šdže so twōj nan sa tebe modli? Šdže tvoja macž i hluboka sa tebe šdychuje? Mana so Turkojo šabili, a macž je so do roma rudžila. — Šeju šbōžnej dušchi hladatej rady na tebe dele a žohnujetej twōj dženknišchi skutk a pschichodny pucž.“

Mjelcžata cžiščina wobšahowasche wšchēch pošlucharjow, hdyž cžestny schēdžiwž tak rēcžesche. Šbōžde wucho bē nastajene, so by kōždžicžke šlowo šroschmilo, a ništo njemēšesche kēžbu, šcho so šady nich podawasche. Šchēdžiwž pop rēcžesche dale:

„Ty, pōcžiwja Marja, kņežna rjaneho mjena! Haj, macž nascheho Šbōžnika tež Marja rēšasche. Žohnowane budž tvoje mjeno, žohnowane ty a twōj dženknišchi skutk. Tež tebi nan dženkna njemōže prawizu na cžolo položicž, njemōže rjetnyč k radoscži swojich dnjow: „Šhodž božmje! Bōh budž twōj schkit a tvoja škala!“ — Ale cžesč twojeho nana kšincži po žylm kraju a jeho žohnowanje wotpocžuje nad tvojeje hlōwu. Šuba macž plācžo kšecži porno tebi i twojimaj šotromaj, a wšchizy prošča Bōha jara wo šbože sa tebe —“

„Turkojo! Turkojo! Šesuš Marja! Turkojo!“ so i žylej schiju šakšchiny. Šena holza, kotraž pschēd durjemi stejo pschihladowasche, bē so wohladnywšchi kšchipjatych Turkow wuhladała, kiž šakok na wěrowanskich cžerjachu. —

Šdnyž je špōžny muž pod wonjaty kēččkom wšfnył a šwōzucžo pytnje, kaš na — njeho jēdojty had dōn wšche woblicža špēcži a chže jeho i morjaty žahadłom kšfnyč: dha so šastrōžny hibnyč njemōže. — Tež tak w kapale wšchitkim šmjertne štrōžele dych šastajichu a i kōždeho šawow wucžekny krej a k wutrobje dnyri. Štažerjow nobi teptachu blisko: cžestnyč so njedasche. Šich woko šapasche njeshōže, jich tešaki kapachu i křwju hižom šarubanych Grichow. Šoni bēchu na Turkow podobni Cžiptcženjo, kšfij bēchu na Šbōžach pschischli, so bychu w Grichiškej pschimōrške hdylišcžka šwutupjeli, šarych škōnzowali a młodych, wšebje žōnšte, šnadōjili na wški na pschēdān. Dōkelž bē jich morjo i bofa wjetšcheje horu pschinjēklo, njebē jich prjedy ničjeje woko pytko. Duž bēchu hižom w mēštku šakhadželi, a něšcho bē so jich do kapalki won pušcžilo.

Šubajo kłōžachu so k wōštarjej. Žōnšte tšepjetachu kaž tujawki pschēd pasoraty mi krahōlzami. Młodženzow nože so dołhe a wōtre, ale njepšhecželow tešaki so dlējšche a hōršche. Arist, jenicžki i mjecžom, jōn wutorhnywšchi so kšchipjo pschēd Marju stupi a chžyšche so lawšy do šmjercže wobaracž. Ale jemu sa khibjetom jedny popej hlōwu rošschcžepi, so so wón štyknywšchi ruzh mōrwy na Marju wali a ju, tež padazu, pschifry, hacž so i njeho

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Nječ ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana
Nječ ćí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh pōda,
Wokřew će!

F.

Šerbske njedželske žopjena.

Wudawa so kóždu sobotu w Šmolerjez knihcizisczjetni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

20. njedžela po šwjatej Trojizy.

Mat. 19, 3.—8.

Nasyma je k nam saczahnyła a symje džemy naspschecziwo. Staroba je nasyma w cžłowiskim žiwjenju a syma je šmjercz. Ale na šmjercz pschidže šudženje. Šchto mamy cžinicž, so bychmy po šmjerczi a pschesšudženje k nowemu lěpschemu žiwjenju šaschli?

Šchryštuš je žiwjenje a pucž k wěcznemu žiwjenju. Jenož šchtož Šchryštušej we wěrje pschibłuscha a jemu w žiwjenju šwěru šluzi, šandže do wěczneho žiwjenja. Pola Šchryštuša namakamy we wěrje a modlitwje pokoj sa naschu duschu, pola njeho mamy pschistaw mēra šrijedž wichora žiwjenja. W Božim domje mamy pschistup k mēstnu mēra. Kóždy šchesczijanški dom dyrbi šwjatniža bycz, hđžež chze Bóh bydlicz a šwój mēr dawacz a pschistaw mēra šrijedž njemēra šwěta sa wschitlich, kiž w nim bydla. To pak móže jenož tam bycz, hđžež so mandželstwo prawe a šwjate džerzi. Wo tym rěczi Jezuš. Wo dželenju mandželstwa my šłyschimy. Šarisejowje so prascheja, šchto je prawe psched Bohom. A Jezuš wotmolwi: Šchtož je Bóh hromadu šwjasał, to žadny cžłowjek njedyrbi dželicž. To dyrbjalo so šamo wot šebje rošymicz. W starých cžabach naschich wótzow bēsche lědy hdy wo mandželstwu-šamanju a wo dželenju mandželstwa šłyschecž. W naschim cžabju licžba dželenych mandželstwow pschibywa. Šak šudži Bóh tón šnjēs wo nich? Š nascheho teksta my to nawuknjemy. Dželenje mandželstwa je njeprawo psched Bohom, wina sa cžłowjekow, njēsbože sa šwět.

Šchtož je Bóh hromadu šwjasał, to žadny cžłowjek njedžěl.

Dželenje mandželstwa je 1. njeprawo psched Bohom. Mandželstwa so w njebjesach wobsamknu, praji pschibłowo. Šchesczijanške mandželstwo so bjes modlitwy k Bohu a bjes žohnowanja wot Boha wobsamknyč njēsme. Šchesczijenjo njēsmedža přjedy do žiwjenškeho towarštwastupicz, doniž njēsku šwērowani psched šnjēsowym wóltarjom. Někto, wy woženjeni, šak šče šwoje mandželstwo šapocželi? A wy njewoženjeni, šak pschihotujecze so na mandželstwo? Šhodžecze šak, so njebyšecze so šacžetwjenicz trjebali psched cžłowjekami, so hańbowacz trjebali psched Bohom! To je k waschemu lěpschemu.

Psched cžłowiskim šakonjom je dželenje mandželstwa dowolene, ale jenož wyšnoscz šme jo wuprajicz a postajenja šu we wschelaticch krajach wschelate; je to prawje? Jezuš praji: „Šchtož je Bóh hromadu štwaršchil, to žadny cžłowjek njedžěl.“ Kóžde w Božim mjenje psched wóltarjom wobsamknjene mandželstwo so dželicž njēsme. Dželenje mandželstwa je so jenož šawjedlo twjerdosczje cžłowškeje wutrobju dla, so by so wjetšche njēsbože wotwobrocžilo. Psched Bohom pak je wscho dželenje mandželstwa njeprawe. Šak Bóh mandželstwo wobsamkne, šme tež jenož Bóh jo dželicž. Wón pomhaj nam k šwěrnosczzi hač do šmjerczel!

Mandželstwo je šwjast sa žyle žiwjenje k lubosczzi a šwěrnosczzi. Niz jenož šwonkownje psched cžłowiskimi woczemi, wóšebje tež we hłubokej wutrobje dyrbi so šwjate a njēsmasane šdžeržecž. Šak šteji w tym nastupanju pola naš? Cžłowjek budže nana a macž wopuschczicz a

ŧ swojej žonje ŧo dzeržecž. Ale kaŧ huŧto je njejednota w mandželŧtwje a žadny druhemu prawo dacž njecha. Tež to je njeprawo pŧched Bohom.

Dželenje mandželŧtwa je 2. wina ŧa cžlowjeka.

Sa ŧchescžijanskich ŧlubjenych my proŧymy, Bóh chyzł jim ŧwojeho ŧwjateho Ducha dacž, ŧo bychu ŧwoje mandželŧtvo prawje ŧapoczeli, ŧchescžijanŧy wjedli a ŧbóžnje dokonjeli. S tym ŧu Lutherowe ŧłowa w katechiŧmje pŧches jene. W kaŧ wjele mandželŧtwach pobrachuje na prawym dalewjedženju mandželŧtwa! Haj, hdžez lubowanje a cžeŧczenje wutrobow pobrachuje, hdžez je ŧwada w domje, tam je mandželŧtvo pŧched Bohom hižo ŧłamane. Kaŧka je to pŧchicžina? Ssnano ŧo prijedawŧche hrěchi w mandželŧtwje khostaja, ŧnano mandželŧti ŧabudže ŧwoju žonu cžeŧcicž a žona njecha jemu poddana bycž?

Schtó paŧ je wina, hdyž njeměr w domje nastawa? Schtó drugi hacž mandželŧy ŧami? A ŧ wjetŧcha wina na wobemaj leži. Duž hladajmy ŧo wŧcheho, ŧchtož mohło ŧ dželenju mandželŧtwa wjeŧcž. Duž hajmy ŧwójbne žiwjenje; wulke žohnowanje leži w tym, hdžez ŧtaj muž a žona ŧa ŧebje žiwaj.

Božna pŧcheŧjenoŧcž dyrbi knježicž mjeŧ mandželŧtimaj, ŧo je dželena ŧrudoba jenož poŧ ŧrudoby, dželene wjeŧele dwoje wjeŧele. To paŧ móžno njeje, hdyž mandželŧti na druhu žonu pohlada, ŧo by jeje požadał; abo hdyž je něchtó jenož ŧam ŧa ŧo živy, jenož ŧam na ŧebje myŧli. Schtóž taŧ cžini, ŧo na ŧwojim ŧobumandželŧtim pŧchehrěchi, na Boŧy, ŧam na ŧebi a ŧaŧluži ŧebi khostanje.

Dželenje mandželŧtwa je 3. tež njeŧbože ŧa ŧwět.

Naŧch cžax ŧo ŧa tym njepraŧcha, hacž ŧchto wužitk abo ŧchtodu pŧchinjeŧe. A to naŧ naŧhonjenje wucži, ŧo dželenje mandželŧtwa njeje jenož njeprawe pŧched Bohom, ale tež ŧchłodne ŧa naŧ. Schto budže ŧe ŧhromadneho wocžehnjenja džecži, kotrychž ŧarŧchi ŧu w njeměrje živi? Někotry njeby ŧłóŧnik był, hdy by w ŧarŧchiŧim domje lěpŧche wocžehnjenje a pŧchikladny měl. Kaž wulke je poŧlecže mandželŧtvo-ŧamanja, taŧ wulke je tež žohnowanje, hdžez ŧo mandželŧtvo ŧwjate dzerži.

Swětna hiŧtorija naŧ wucži, hdyž lud mandželŧtvo ŧwjate dzerži, dželenje mandželŧtwa cžezłe cžini, kurwarŧtvo a mandželŧtvo-ŧamanje kručže ŧaŧudža, njeje to jenož wopoaŧa bohobojoŧcže a dobreho waŧchnja, ale tež ŧtroweje žiwjeŧŧeje mozy a móž ŧ dobremu rozwiwanju. Kaŧ je pola naŧ? Naŧch lud njepóžcžimoŧcž huŧto wjazy ŧa hrěch njewobhladuje, hdyž ju Bóh jaŧo mandželŧtvo-ŧamanje wobhladuje a tež potajne hrěchi widži a khosta.

Njecžimny po ŧwęcže, ale dzeržimny ŧo Božeho ŧłowa a dzeržimny mandželŧtvo ŧwjate. Wopomni krocžel, priedy hacž do mandželŧtwa ŧaŧupich a dzerž, ŧchtož by pŧched Božim woltarjom ŧlubil. Poŧluŧchnoŧcž a ŧwěrnoŧcž ŧimny Bohu winoježi hacž do ŧmjercže. Schtóž hacž do kónza wutraje, budže ŧbóžny. Ĥamjen.

Bože ŧłowo.

(2. Pětra 1, 19—21.)

Ĥłóŧ: O Božo luboŧny —

Nječ, Božo, kězbu mam
Na tvoje ŧłowo ŧwjate,
Niž jaŧo ŧwěža nam
Bu ŧa pucž cžemny date.

Džak, ŧwjaty Ducho, cži
Sa ŧwětlo ŧ wyŧoka:
Džen jaŧny ŧhadža mi
A hwěŧda jutrowna!

Čzma hrěcha kryje mje
Tu hižom wot naroda,
So duŧcha njemože
Sso dzeržecž ŧ njeby křoda.
Duž trjebam ŧernicžku,
Niž pucž mi roŧjaŧnja
Se ŧwojej ŧwětlinu
A wjedže do njebja.

Twój Duch, o Božo, wjedž
Mje pŧchezo w prawej cžérje,
Wŧcho dobre do mnje plobž,
Mje domjedž ŧ žiwaj měrje;
Nječ wón mje roŧkwęcži
A wjedže ŧ Jeŧuŧej,
Pucž ŧ duŧchow ŧbóžnoŧcži
Tu žadny drugi nje.

Schtož Bohu hroŧnoŧcž je,
Nječ w Ducha mozy hidžu
A ploby prawdoŧcže
Kroŧcž we žiwjenju widžu;
Niž jeno poŧlučaŧ,
Ně, cžinjeŧ ŧłowa bycž,
To duchowny je twar,
Niž dyrbi ŧ ŧbožu tycž.

Duž, Knježe, žohnuj mje,
Hdyž tvoje ŧłowo ŧlyŧchu,
A ŧpožcž, ŧo w wutrobje
Sso ŧ nutroŧcžu pŧlyŧchu;
Twój Duch nječ hnadnje da
Mi prawe poŧnacže,
Dha ŧmēju pŧcheŧ Ĥhryŧta
Tam křonu ŧbóžnoŧcže!

K. A. Fiedleŧ.

Wažnoŧcž biblije.

Čhineŧojo ŧu nimo měrny ŧebicžiwj a bychu wŧcho móžne ŧa pjenjeŧy cžinili. Woni tež njewěrja, ŧo mohł něchtó něŧchto cžinicž, ŧchtož jemu pjenjeŧy njepŧchinjeŧe. Wnoŧy ŧ nich mēnja, ŧo miŧionarojo ludži plačža, hdyž cži do ŧchescžijanŧtwa pŧcheŧtupuja, a ŧo ŧebi mužow a žony najimaju, koŧiž ŧo ŧchcžicž dawaju. Seneho wobrocženeho Čhineŧu ŧo teho dla jedny džen jeho ŧuŧob wopraŧcha: „Kaŧ wjele pjenjeŧ cži wutrajnižy tebi dachu, ŧo by ŧo wuŧchcžicž dał? 20 toleŧ?“

„Wjele wjazy,“ běŧche wotmolwjenje.

„100 toleŧ?“

„Wjele wjazy,“ bě ŧaŧo wotmolwjenje.

„1000 toleŧ?“

„Wjele wjazy,“ běŧche hiŧcže raŧ wotmolwjenje.

„Kaŧ wjele dha?“

„Wjazy byžli plačžiŧna cžezłoŧcže tuteje hory w ŧlěborje a krocže.“

„W mjenje naŧcheho Buddha! Schto prajiŧch?“ Čhineŧa ŧe ŧpobžiwaniom wutwoła.

„Gaj, pschetož woni šu mi tule drohu knihu dali“, su-
pschecziwi kschesczijan, šwoju bibliju posbėhnymšchi, „kotraž mi wo
Bosy, wo Sesom Khrystu, wo wėcznej sbőznosci a wo wėcznym
žiwjenju pomjeda.“

Wdój luby pscheczelo! kat wyšoto šebi ty šwoju bibliju
wažišč?

F.

S nozy do šwėtla.

Stare, hiščezje njemoczischczane powjedaščto Jana Borskeho.
(Pofraczowanie).

II. Psches krej do žiwjenja.

Korinth a druge grichiske mėsta, kiž bėchu nėhdy šwjateho
Pawola widžile, šhubichu psched 450 lėtami šwoje kschesczijanške
šnamjenja. Šswjate kšičiže storhachu muhamedanszy Turkojo
i kschesczijanškich wėzow a stajachu na wješčki kschesczijanškich
modlernijow šnamjenja šwojeje wėry: šloczane polmėšacžki.

Nimale 400 lėt šu grichiszzy kschesczijenjo pod Turkami byli
a jenož na pol mjelczo kschesczijanške paczerje špėwacž šmėli na
mėstach, kiž bėchu nėhdy špėwanja pobožnych dušchow prėnjeho
kschesczijanštwa šlyšchale. Šich druhdy nastawaze wobaranje psche-
czivo pschesczėharskim Turkam je jich hubjėnštvo hubjėnške cziniło,
šo šu tež najšhroblishe wutrobny ržale, najšhroblishe hłowny šebi
myšlile, tu nihdy wjazzy kschesczijanštvo njebudže knježicž kaž nėhdy
w šastarškich czapach.

Al tola nasta 1821 šašo nowe wobaranje pscheczivo Turkam.
Šapate plomjenja wuprašnychu, plomjenja šwjateje lubošče
i wótznemu krajej a i maczernej wėrje. Al hdyž tež niz hinaš
hacž i czėlow a i krowė mloda Grichiska njemőzeshe naroscz, wona
je narosła. — Rosšlobjeni Turkojo rosšlobjenym Gricham malo
stejachu, a njemőzachu stacz, wšchaf nimale se wšchėch kschesczijanškich
ludow Gricham pomoznižy pschikhadžachu.

Krowawne bitwy šu bite. Šorny a dohy šu tšchepjetale pod
šchumjenjom harowateje wójny. Šchėdžiwzy se šlabej prawizu
Turkojo pod mjecze bjerichu. Žonške noschachu mužšku brón a
dženša špėwa šo hiščezje wot holzow a žonow, kiž w prėnich
wojėškich rjadach stejo do turkowskich wójštow kőnzowate tule
ščezlech. Wšchaf tež njedorosczena mladžina je šwoju krej wažila,
šo by šchtom grichiskeje šwobody nowe wubitki puščezal.

Mjes mladženami, kiž wšchudže na Turkow do prėdka lėtachu
kaž mlode lawy, bėšche i wjetšcha najprėnšchi Arist, hewal mlody
pschekupz. Šizom i woczow jemu štaženje na Turkow šaprašche.
Šeho kulzy šo njeby žadyn wutulil, kőžda by mužja pohrabla.
Šeho hwišdatemu mjeczej njeby šo žadyn wobrol, kőžde rubnjenje
narubny šmjercz. Na nim bė widžecž, šo Turkow bješe wšchėmi
najbőle hidži, šo steji ša tej czėsczu, bycz najšhórschi wutupjer Turkow.
Al njech tež bu wjele šranjeny, šabywšchi ranjazych bolosczow by
tola šašo ša brónju hrabnywšchi do prėdka štocžil, bychu-li hdyže
retomaž Turkow wuhlada. Al šchtó czhył šo nad tym špodžiwacž?
Niz jenicžy wo šwoju wėru wón njebėšche najlėpšchi wojaš, a niz
jenož wo šwój lud abo kraj. Wutrobu mėjesche horjazy wo jenu
najrjenškich grichiskich knježnow. Al jeje nan, wojėški wyščichi, bė
rjeł: „Wón jenož šmė šo i njej bližicž, kiž czėšne rany i bitwow
pschinjeke a jara czėščzene mjeno. — Šizom prjedy bė Arist
wostajšchi šwojeho pschekupštwa do wojėškich rjadow štipil a
wojowal kaž wubjerny wojaš, šo by šebi šchczėžki wotewril i naj-
rjenšchemu holecžu žyľeho mėsta a wokolneho kraja, i lubošnej Marji.
Šhtnywšchi paš, kaš šo tež drusy mladženzy se šmjercz-šazpiwacžiki
mozami bėdža, šo bychu šebi daloko a šchėroko šnatu a šhwalenu
Marju dobyli, njemőzesche wón šwoju šhroblisčž wjazzy šludžicž,
šo w najšhucžishej kuli, w najšhórschim rubanju jeho mjecž kőnzow-
wašzy dželasche.

Marja teho rjaneho, dušchneho mladženza šnajesche a w pőz-
cziwěj wutrobje noscheschche, runjež njebėšchtaj šlowczka hromadže
porczaloi, ani hiščezje šamaj hromadže pobylol. By-li jeje nan
šmjercz-šprozny, pótny a krowny i bitwy pschikhedšchi Arista
jako najwutrobicžisheho bėdžerja šhwalil, by wona šblėdnyła a šo
šaczerwjenila. Al hdyž by nan šašo na czėžke, na krowawne dželol
šchol, by horzo špėwala: „Božo, šwarnuj mi nana, šwarnuj Arista,
šwarnuj mój lud!“

Tola w jenej najpošledniškich bitwow bėchu nanej šmjertne
rany wotšbudžene. — Šako po dolhim horzym bėdženju šwustawani
Grichojo wjetšchim czrjodam Turkow zofachu, wjedžeschtaj Marijny
nan a Arist jich i nowa do wohnja a rubanja. Šdžež šmjercz
najkrowawishe morjesche, tam pohanjowaschtaj jeju hlošaj, tam jeju
tešafaj kőnzowaschtaj a wot njeju šahorjeni Grichojo njerospjercho-
wachu dale, nė, w twjerškich rjadach šo stajachu. —

Ššlyšch! — Tu šamjeltny najwyščisheho hloš. — Šulka je
šo jemu do boka šadrėla. Wón šo i šemi šwjesy a hnydom
kšičižowachu šo jemu wyšche hłowny kšičiwje turkowske tešafi. Al
šo naštrőžicž, pschikocžicž a i žyľej šchiju šwojich šebi i pomozy
šawolacž a i nimi Turkow pobiwšchi Marijneho nana wurubacž:
to bė Aristej na dobo škut. Turkojo czėlach. —

Bitwa bė dobyta, ale droho šaplacžena. Kiž bė psches mudre
a šhroble nawjedowanje najbőle dobywal, Marijny nan, nad tym
bėšche šmjercz dobyla. — Wón lėdy troschku dychajo na pol morwy
ležesche. Do kola wokoło ranjeni a morwi i hromadami ležachu.

Krowawjazy bitwarjo šczinichu wot šlintow nėtajke nošydla a
pošladžechu je i krowawymi draštami. Šotom wopłakaneho naj-
wyščisheho šwaha šbėhnymšchi na pőšlane nošydla položichu, šo
bychu jeho se šchtominojteho a škalojteho bitwiščezja do runiny
donješli, hdyž wjedžichu konja a nėtajki wošyczł dostacž.

Mječ je mi špuščezene, šo njetrjebal žalošny placž a žaro-
wanške bolosče wopišacž, kiž šo domach šbėžechu. Ša njeho žaneje
lėkarškeje rady njebėšche. Šeho pošlednja hodžina tu bė. — Šėdy
mőzesche i polnyimi myšlemi šwjate wotšajanje wužicž. — Šo tym
hiščezje junu mrėwatej woczki wotewri. — „Marša — Arist —
džicze — po — njeho! —“ šchepšachtej jeho wobłėdomazej hubje.
Šawjasany a šawobalany Arist paš hižom dawno njedaloko jeho
šmjertneho loža stejesche. Kaž jemu mrėjaty i hłowu hibnywšchi
šitny, šo Arist i jeho lėhwo pošlakny, šo by cziche šlowczka do-
šlyšchal. Š tamneho boka klecžesche nanowu ruku koshata a se
šlyšami macžata Marja. Šeje i hłowje klecžatej maczeri šlyšy
kaž žórlaschta bėžachu.

Al hiščezje junu šo nanowej hubje hibnyšchtej: „Marša —
Aristo — budžtaj — šwojej — — Wóh — — — — —
Wóh — — Wóh — — — — —.“ Šubje šo njehibajo štejo wostaschtej.
Wóczyž šo i njeby wobrocžo wostaschtej štejo. — Šlacž, horzy
placž šo šbėže. —

Wójny bė kőnz. Al hdyž bėchu kanony wot tšėlanskeje horzoty
wustudle, krowawjate mjecze šetrijene; hdyž dnyrbjesche turkowski
kšėzor šmužitym Gricham kruč kraja puščezicž; hdyž mloda Gri-
chiska šbywasche, kaž mlody jelen, kiž je šo šestarijenemu tigrej
wubodł: tehdy hiščezje nochžyšche polny mēr na grichiskich honach
pschebymacž. Tute hona maju na tjoch boľach morjo, na kotrychž
šo tehdy wjele wšchelafich mórškich rubježnitow helczeschche. Turkow-
šy bychu šo druhdy Gricham do pschimórskich mėstacžkow na-
waliwšchi šamoženje šebali a žonške nalowiwšchi je na šhwatatyč
lėdžach wotwjesli. Al dokelž šu Grichowki rjane, bychu rubježnižy
ša nje wot šchłofinškich pschekupzow wulle pjenjesy brali. — Šunje
tehdy mėjesche turkowski kšėzor šwojej Šgyptowskej šuroweho het-
mana štajeneho, kiž i hnėwom šaprašche, pscheczol šo Grichojo jeho
knješej šultanej wubichu. Al wón njeby wobarał, hdyž bychu jeho
lėdžnižy na grichiskich brjohach žalošnu kšiwodu czinili. Al runje

džen Aristoteweho wěrowanja bě so retomaš tajkich žadlawnych Egipcčanow do tajkeho heliskeho džela dal.

(Přichodnje dale.)

Bože saštaranje w pschirodže.

(Potracžowanje.)

Tak stoczi tigr we bēdženju se flonom pschede wšchēm na teho rypak, kotryž pak tež sašo flon hacž nanajlěpje wobarnowacž pyta, so by jón w prawym czašu cžim móžnišcho naložowacž mohł. Pufcziwowski lón, hdyž je wot rubježneho swěrcžca nadpadnjent, pyta pschecžimo temu kamemu hrudž a hlomu šafitowacž, wubima pak do njepšchecžela cžim móžnišcho se swojimi šadnymi kopytami. Ameriske domjaze šwinjo, hdyž so s klepotnizu (Klapperschlange) bēdži, prózuje so pschede wšchēm, šubam šafazeho swěrcžca šwój šerschczaty šhibjet napšchecžimo šajicž, plampu pak wotwobrocžicž, so mohło hlomu šwojeho šrašneho njepšchecžela se swojimi klachami rostępacž. Přjedy dnyli njewjedro wudhri abo druge šrašniwe pschirodniwe wujewy (Naturerscheinungen) šastupja, so šwěrcžata šhowaja.

Domjazy šlót so jara paše, jędojte šele na polu žracž. Wón šnaje derje jemu hojazu pizu. Schubert powjeda: „Europiske krowy, kiž bē ameriske šydlę na šwoje nowe šydlisčęzo šobu wšal, bęchu přenju šymu tak šuche, so bęchu we wulkim šrašę, hloda wumcžecž, dokelž so šydlę s europiskej pizu sa šwój šlót došč wobštaral njebē; wone so hižom žiwym koscžowzam runachu. Na nimi bē so wobkędžbowalo, so kóždy ras, hdyž so hródžne durje wocžinjachu, wšchitke hlomy do jeneho boka wupšchestręwachu a s wulkim rucžom šwoje šwěrcžaze požadanje wopokasowachu. Napošledk buchu wotwjasane, so móžachu pod plone bęžecž, hacžrunje tež ani na polach ani na šufach a w lęšu nicžo jędžomne pod šněhowym krywom njewustupowasche. Šnydom cžerjesche hlódný šlót w runej męre do dola, hdyž na tymjeschczojtej pódže pschi ręcžnym brjoshy rostlina štejesche, w kotrejž žadny šydlę nęšajke pizowe šele špóšnal njebh, pschetož runasche so žyle družinje nascheje pschafki. Krowy pak, psches šwój nahon węcžišcho wjedžene, dnyli cžlowjek se šwojim pschirunowazym a woblicžbowazym rošomom, žerjechu žadosčiwje wot tuteje rostliny a pschińdžechu po czašu šašo k mozam.“

(Přichodnje dale.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Šserbska duchowniška konferenza šhromadži so šchtwórtk dopódnja k swojemu našymškemu šhadžowanju w Budyščinje we winowej kiczi. Šnješ pschedšyda wotewri konferenzu s nutrnej modlitwu. Přchitomni šu wšchitzy šnježa duchowni hacž na šchtyrcjoch, kiž šu šastojńšy šadžewani. Šnajpřjedy šo postaji, so šmęje šo našymška konferenza tež w pschichodže tónle šchtwórtk w oktobrje. Ša šwjedžen šnutškowneho mišionštwu w pschichodnym lęcže postaja šo Šakę. Dokelž budže nowocžiščę biblije w nowym lęcže dokonjany, chžemy s radosčzu juntrócž bibliški šwjedžen šwjecžicž a šwjedženjej šnutškowneho mišionštwu wupadnyčž dacž. Šswjedžen budže, da-li Bóh, w Butezach, a je šnješ pschedšyda, šarar rycžer Šakub, pschecželniwje šwjedženške přędowanje sa tón šwjedžen pschijał. W bližšim czašu budže šo šašo šerbska špowjedž a šemšchenje w Šsmjecžkězach dđeržecž a budže tole wobštaranje šerbskeje wošady w Šsmjecžkězach pschecželniwje šnješ duchowny Woigt na šo wšacž. Šyrtwinstka galerija wo našęej Šužizy šo nětko cžiščęzi a móže

šebi kóždy tónle wotdžel, kotryž budže s wulkim šajimanjom, pola šwojeho šnješa duchowneho šlafacž. Šdyž je šo wubjerł sa rošprawjenje wo mišionštwje w Draždžanach šeschol a šo na šonferenzu s tym praschenjom wobrocžil, šak je pola naš s tutym rošprawjenjom, móžesche jemu šonferenza rašnje wotmolwicž, šo mamy našch rošprawjerjow w našch nabožnych cžakopišach: w „Mišionškim Šóšle“, w „Šomhaj Bóh“ a w „šopjenach Šustav-Šdolšškeho towarštwu“. Węšta štrona je wulki njemęr do luda njęšla, šo mohło štrowosčzi šchodžicž, hdyž jich wjazy pschi špowjedži s jeneho šhelicha pije. Wę šo, šo dnyrbjeli šhori na to dživacž, šo bychu pschi špowjedži pschi wudželenju do pošledneho rjada štupili. Š wulkemu šmęrowanju pak šluži, šo wužud štrowotneho pschepštowanskeho hamta wupraji, šo šami na šebi, hdyž šo wjazy šhelichow pschi špowjedži trjeba, štrowosčzi wobdžęlnych šchfoda na štrowosčzi nastacž njemóže. Šonferenza we Šužizy je namjetowala, šo bychu šo pomozni duchowni w našęej Šužizy k šastupjenju poštajili. Dobre pramo našęej šerbskeje šonferenzy je, hdyž šebi žada, šo by jedyn tyčhle šnješow pomoznych duchownych šerbski byl. Přchi tym šo wušbęhuje, šo maja wšchitzy druhy šastojnižy šwojich šastupjerjow a to bješ teho, šo bychu nęšchto płacžicž trjebali, a šo by šo tola tole polóženje duchownym wošębje sa cžak šhorosčę špožčicž mohło.

W škladže bibliškeho towarštwu šu rjane psalmy ša 25 np. a nowe štestamenty doštacž. Wošębje rjane psalmow knižki móža šo wutrobnje porucžicž.

Přchipiš našęeho mišionškeho towarštwu, w kotrymž šo wutrobnje wo podpjeru prošy, šo w bližšim cžišle wošjewi.

Ša nowy tydžen budža šašo šnježa duchowni natwarjazy nastawł sa „Šomhaj Bóh“ pišacž a budža jim našchi cžitarjo wutrobnje džalowni.

Šnješ šarar Šrygar je rjanu šonfordanzu wo „šerbskich špęwarškich“ w dolholętnym přozowanju šestajal. Šole špróžniwe džęlo, kotrež njeje jenož sa šnješow duchownych, ale tež wošębje sa šnješow wucžerjow a sa wšchitkich, kotřiž šerbski šhęrlušch lubuja, drohe wobkędženštwu a natwarjenje, šo da-li Bóh, w bližšim czašu cžiščęzi. Bližšchi rošhad w pschichodnym cžišle podamy a džęška hižom wutrobnje rjanu knihu porucžamy.

Škóncžnje šo tež na našch šerbski dom špomni a šo wobšamfnje, šak šhęšje budže móžno, tež našęe pošędženja w nim — da-li Bóh — wotdžeržecž.

Šlubofki hnuty džak šmy našęemu horzolubowanemu pschedšy dędže winojčzi, kotryž je nam se šwojej šahorjenej wutrobu našęe wutroby šhřęwal na našęe lube šerbske wošady. Bóh žohnuj jeho dale k šbožu našęej šerbskeje šonferenzy a našch šerbskich wošadow.

Š pošędženju šerbskeje šonferenzy pschijamfny šo hlowna šhromadžišna šerbskeho knihowneho towarštwu, w kotrejž šnješ šarar Šólč-Šakęčanski jako pschedšyda rošprawjesche wo pschemęnenjach w pschedšyštwe, najpřjedy hnuty džak prašo dotalnemu šnješej šararjej rycžerjej Šakubej, kotryž na proštwu wubjerka cžęšny šobuštaw wubjerka wostanje. Pschedšyda je pomjenowany, měštopšchedšyda šnješ šarar Šarjenł, pišmatwjedžer šnješ šarar Šschizjan, pošladnik šnješ duchowny Šyšer, wubjerłownik šnješ redaktor Šsmoleł. Šlicžbowanje, wot šnješa pschedšydy pschednjęšene, šo pschija. Šjana kniha, wot šnješa duchowneho Šyšerja wo 30-šletnej wójnje s džiwanjom na našęe tehdomnišche wobštejnosčę w našch šerbskich wošadach hišęęe w tym lęcže wuńdže a šo rošššy. Bibliški pucžnik na pschichodne lęcžo šo cžiščęzi. Šowarštwu ma rjanu licžbu šobuštawow, šak s pschęhlada našęej kolporteurow šnješa Šenki a Šswętošcha widžimy, a my pschęjemy, šo by licžba šobuštawow, šak našęe natwarjazę knihi šebi žadaja, lęcžo a bóle roštla.

Číslo 43.
23. oktobra.

Bomhaj Bóh!

Četnik 14.
1904.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Serbske njedželske łopjena.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihicziščerńi w Budyschinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Jeho Majestoscź kral Jurij

je džěnka rano 25 mjěńschinow po 2 hodzinomaj w Billniky wuřnył.

Tale nastročaza žarowna powjesć wuńdže s Draždžan džěň 15. oktobra rano do wschěch stronow wótneho kraja a pschpowjedasche, fak czežki dónt je po Božej njewuřlědnej radže našch luby kralowski dom a s nim wschón sakski lud wospjet potrjehił. Tež našch serbski narod steji w duchu s hlubokim želenjom pschi marach šwojeho lubowanego krajneho wótza, s kotrehož šmjerczu je s nowa prawdosćiweho a milosćepolneho knjezerja šhubił. Jeho krótkke knježstwo běsche czežke, ale tež bohacze požohnowane, a serbski lud jemu trajazy pomnik džakownosće do šwojich wutrowow staja. Mnohe kščiže je njeboćiczi kral Jurij na šwojej wutrobje nořyl; ale najczežšči noschesche we njej. Njeh jemu nětko Bóh tón knjes ša to njebjeski czeštny kščiž spožći, kotryž je wón šwojim pobožnym a šwěrnym šlužobnikam šlubił. Jeno krótki czař blyšćez šwětneje króny jeho głowu debjesche; psch jeho nětko Boža šmilnosć a hnada s krónu wěczneho žiwjenja, kotruž jemu žana šmjercz wjazy wsacž njemóže. Do jeho rownišćeža pak, do kotrehož bu šańdženu šrijedu šwjatocznje šhowany, šawdawamy jemu pošlednu dobru nóz s tym wutrobnym pschecžom: Wotpočuj w měrje a wěczne šwětko njeh Tebi šwěći!

F.

21. njeđzela po światej Trojicy.

Mat. 12, 46.—50.

Jeho macz a bratsja stejachu wotkach. Wotmolwjenju, kotrež wón na powjescz da, šo my najprjedy dźiwamy: „Šhto je moja macz a kotsi šu moji bratsja?“ My pał derje wěmy, šo je wón stajnje dźećozu luboscz šwojimaj semskimaj starschimaj wopokasował. Ale hdyž chzedža woni tudy s nim rěčecž, šo wo to jedna, šo chzedža jeho wotdžeržecž wot jeho sjawneho skutkowanja psched ludom. Šo pał woni to chychu, běšče s dobom dopokasmo ša to, šo woni do njeho jako Šbóžnika šwěta njewěrjachu. Hewał njebychu šo wo njeho bojeli. Duž wón kručze wustupi; pschetož do šwojeho Šbóžnikoweho powołanja šebi wón rěčecž njeda, tam ma wón Boha bóle pošluchacž, dnyli cžłowjekow. Šow jemu najbliššo steja, kiž s wutrobu do njeho wěrja. Teho dla pschestrě wón šwoju ruku nad šwojimi wuczobnikami a džesche: Glajcže, cži šu moja macz a moji bratsja. Pschetož šhtož wolu mojeho Wótza cžini, kiž w njebješach je, tón je mój bratr, moja šotra a macz.

Kak stejiš ty k šwojemu Šbóžnikaj?

1. Pschisłuschesch jemu šwontownje?
2. Wěrisch do njeho s zylej wutrobu?
3. Pošluchasch jeho tež w šwojim žiwjenju?

1. Kak stejiš ty k šwojemu Šbóžnikaj? To je wažne a nusne prašenje. Pschisłuschesch jemu jenož šwontownje? Katholizy šo k šwjatej Marji modla, šo by ša nich prošyla. To je pschecžimo woli Jesušowej, kotruž je jeniczi šrednik mješ Bohom a cžłowjekami. Wón běšče runje k ludej praji, šo budža ludžo na šudnym dnju dyrbjecž wotmolwjenja dacž wo kóždym njewužitnym šłowje, kotrež šu rěčeli. Duž šo wón tež wot šwojeje maczerje a bratrow mylicž njeda, kotsiž běchu pschisłi se semskimi myšlemi a chychu jeho wot jeho šwjateho powołanja wotdžeržecž. Zadanje po nim jich njewabješche. Woni wostanu njewuškyscheni.

My tež husto k Šbóžnikaj pschithadžamy a wón naž nješkyschi. My pschithadžamy semskeho wuzitka dla — my pschithadžamy šwontowneho waschnja dla. Wón naž stejo wostaja. Wina je našcha. My jemu we wutrobje šdalenj stejimy. Našch röt drje proštwy špěwa, ale wutroba je daloko wot njeho abo šnano našcha proštwy na semski wuzitt dže. Šdyž k šwojemu Šbóžnikaj džesch, dyrbišch šo prašecž: Kak stejiš ty k njemu? To prašenje njesapomn. Kak wjele jich je, kiž šu šchecženi a šo tež šwontownje k njemu wusnawaju a pschithadžaja do Božeho doma, tych wón tola wotkach stejo wostaji. Tak tež na šudnym dnju wotkach stejo wostanu, kotsiž jeho mjeno we wutrobje šapšane nimaju.

Našymški cžaš tebe na wumrjecže dopomnja. Špomnanje na twoju šmjercž tebe wschědnje wuczi, šo šwontowne pschisłuschenje te šchescžijanskej zyrkwi hišcže šchescžijana njecžini. Šrubujmy šo po tym a prašejmy šo

2. Wěrisch ty s zylej wutrobu do Jesuša? Šakštaj wójwodaj Wittekind a Albion pschindžeshtaj něhdy do Božeho doma a namashtaj šhěžora Šhorlu Wulkeho klecžo pschi woltarju. To cžinjesch wulki šacžisčcz na njeju. Šlejcz, tón Šnješ w njebješach je šylnišchi hacž najwjetšchi mješ cžłowjekami. W ponižnosczj a modlitwje chže wón wot naž pntany bycz. Šdyž pał chžesch k Jesušej pschincž, njespušchczej šo na druhich cžłowjekow.

Ně, wón hlada do twojeje wutrobny. Ty móžesch psched ludžimi dobre mjeno mēcz, ale twoja wutroba šo jemu njespodoaba. Wón nicžo druge nježada, hacž pomoz pntazu, po šbožu šebi žedžazu wutrobu. Teho dla mējesche tehdom šhwile ša lud, wošebje ša njesbožownych. Tych, kiž šu šami se šobu špokojom, tych wón wostaji, pošutnych pał wón wuškschi. Teho dla je šo Šsyn Boži cžłowjek šcžinił, šo mohli doměrjenje mēcz a we wschěj nusy šo k njemu wołacž. Šhtož pošutny k njemu pschindže, tón je jemu witany. Wón dže praji: „Šhtož wolu mojeho Wótza cžini, kiž je w njebješach, tón je mój bratr, šotra a macz.“ Šdyž w pošucže Božu wolu cžinimy, potom tole šłowo nam plačzi.

3. Pošluchasch ty tež šwojeho Šbóžnika w žiwjenju? Cžłowjekajo šu dželaczeriske knihi šawjedli, husto tež šchescžijanske pučzowaniske knihi; kotre šu najlěpsche? My wschitzy šmy dželaczerjo Boži a jeho podrožnizy. Wóh je nam tež tajke pučzowaniske knihi šobu dał ša pučzowanje našchego žiwjenja, šwoje šwjate šłowo; trjebamy jo tež prawje? Džecži Bože a wuczobnikow Jesušownych pošnajesch na tym, šo w šwjatym pišmje pntaju, šo k Jesušej a w jeho mjenje šo modla, pschede wschēm na tym, šo Božu wolu cžinja. Š temu je trjeba, šo šo žyle Šbóžnikaj poddamy. My derje wěmy, šo dočonjeni nješmy, ale šo šmy šłabi cžłowjekajo a tola móžemy po tym žadanju cžinicž. My dyrbimy šo se šwólnowej pošluchnosczju poddacž do Božeje wole, kotraž je nam w Šhryštu šu šjewjena. Tak šo wot naž we wschědnym wobnowjenju pschezo bóle šhubujuje, šchtož je Božej woli napšchecžimo, a šnamjo našchego Šbóžnika šo bóle a bóle do naž šaschczepi. To je našch pučž. Tak budžemy bratsja Šhryštušowi. Šrawa wěra wopokasuje šo w žiwjenju. Jesuš dyrbi šo s naž šwēcžicž. A hdyž šmy tež najšłabschi mješ cžłowskimi džecžimi, my šmy šbóžni jako jeho domjazy, wo kotruž plačzi: „To je mój bratr, moja šotra!“ Našch wušnacže je: Twoji šmy, o Jesu! a našcha proštwy: Cžehñ naž ša šobu, šo bychmy jako twoji pola tebe wēcžnje byli! Šamjen.

Rola a wuškys.

(1. Mójš. 8, 22.)

Šedy šu žně dočoncžene, dha šo wuškwanje šašo špocžina, a pilne ruki staraju šo ša šhlěb w bližšim lěcže. Tak dželč ženje njepšchestawa; šyw a žně šebi nad šymu ruku šawdawaju; w dowěrje wuškwawa ratač šwoje šymjo na pschihotowanu rolu, kotruž nětko bórny šněš pschitryje, doniž nalětne šłonzjo njepschindže a šemju šašo s cžerstweje šeleninu njesdraščzi. Šchto móžemy my hewał cžinicž, hacž woracž a wuškwacž, šadžecž a pschiliwacž? Wóh tón Šnješ, našch štworiczel a wschehomžny šdžeržet, dyrbi šwoje tycže k temu dacž a cžłowjekow škutk žohnowacž se šwojej wēcžnej bójškej miłosczju. W jeho mjenje my na nadžiju wuškwamy. Njech wón tež našch nowy wuškw do šwojeho wobarnowanja wosmie, šo šo wschitzy šwěrnj dželaczerjo šwojeje pilnosczje šwješela a šłódnj s šhlěbom našncža.

Ale ja wēm: moje žyle žiwjenje na šemi je rola, kotruž mam je šwěrneje ruku wobdželacž, a dyrbju pschezo na to šedžbowacž, šo jeno dobre šymjo wuškwam. Wschědnje a kóždy cžaš njech šo ša wēcžne žně štaram, šo mi plody šrawja, kotrež wostawaju. Njech wscho, šchtož mi powołanje napołoża, w Božim mjenje cžinju a pschi tym tež w šcžerpliwosczj na jeho tycže a šrosčjenje wocžatuju. Ša šam dže ani šłóncžne wjedro ani plódnj

deščez bebi dacz njejamozu, njedyrbju a njemozu bebi tež ničžo wunuwomacz, ale mam jeno swoju pschiblušchnoscz czinicz a wuspěch jeniczžy do Božej rukow stajicz. A pschibhadže-li w žiwjenju tež tač někotry mróczny džej, schumja wichory nad mojej głowu, lěhaju šo kufate mróšy na mój wuškwy a jima šylne mjeršnjenje mój stutk — ja dyrbju stroschtny wostacz a nješmēm nadžiju spuschczicz. Bohu šluscha moje dželo a moje žiwjenje; schtož je dobre, wón we šwojim czašu swawicz da, a mjeršnjenje a horzota jo staschcz nješmētej. Duž, lubi czitarjo, czinmy wschitto w Božim mjenje!

F.

Boža rada a dželenje.

To Boža rada postaji,
So lubych swjasłi na semi
Šsmjercz dželi;
A tola ničžo hórče njej,
Šacz hdyž šmy šmjercze božmje šej
Njež mēli.

A žada Bóh šaš wot tebe,
Schtož jeho miłoscz dała je:
Tyč twojich —
Čzaš krótki jeno šbaleny
Tu na šwěče ty w šylsach šy
Wot šwojich.

Dla nich drje tyschne šdychnješčka
Šow žórlicz želna wutroba
Nětk šmēje;
Šso špokoj pač, tež twój czaš dže,
Šdžez šylšy czi, kiž ronjesche,
Bóh trēje!

F.

S nozy do šwětla.

Stare, hiščez njeuocziščezane powjedaščko Šana Bórskeho.
(Šofracžowanje.)

III. Na wodže.

Šo dolhich czašach Marja je šwojeje womory wotuczi. Ale wona njeležesche wjazy mješ krawymy kwaparjami, wona njebe we wupyšchenej kapali a niz w njewješczinskej stwicžy. Ššchebjerane hušle šo nješšuschachu a špěšchna nóžka njerejwasche njewješczinsku reju. Š niškej na džeru podobnej štwizy šo ji šašo myšle jašnjachu a š šhablateho czumpanja phtny, šo w nělajkej lóžki šedži. Štaženy powětr stajesche dychanje a palata lačnosť šo ji w šchiji horjesche. Ale žana ryhla družka njehasche šwětkeho winka porjedžicz a njewješče šticžicz. Šłowa ju bolesche, w stawach ju kašasche. Njewješczinske pēšnje njeklinčachu wokolo njeje, ale blēde mlode holžy w žarowanskich hložach žaloscžach. Tu šedžachu někotre placžo a lamajo ruzy wšprjedž štwizy, tam jena w kucze něma ležesche kaž morwe jehnjo.

Marji běšche to kaž hrošny šón. — „Dyrbjale wschemu tač bycz kaž šo mi šda?“ — Šaj, mrējate jehnjo, rybuj šej hašchatej wóczžy, woczju šuchej a palatej hubje, wuhorjeny jashko, naprašchuj šo! — Šboha Marja! Šebi šo nješda ani šo njedžije!

Šwona do boka pohladnywšchi šo š wóczkom šetka, kotrež šnajesche. Šeje š daloka cžetka pornjo njej šedžesche kaž wot kraholža ššchepšchimany holbit. Marju špóšnawšchi bě šo š nej šydnula a poča ššches placž š njej rēczecz: „Ach, moja Maška, w tajkej budže šo widžimoj? Šdžeha je rjanoscz naju dnjow?

Ach, maczeš šu mi šateptali, nana a bratra šahnali. Bóh tón šnjes wē, hdyž taj nětk wokolo bludžitaj. Šbóšchi hač cžerczi šakhadžej a š nami helžy žušnizy. Šchto budže š nami? Šesušo, šmil šo nad nami!“

Marja chžyšche wokolo šo pohladacz, ale ji njeběšche móžno. Šaž woheš ju wóczžy paleščtej. Šaž jehnjo se šlemjenej nohu na hojerja, hladasche wona na dobru cžetku mjelczo a poššnywšchi głowu. Š šhwilemi šo ji głowa hiščez bōle šawjertny, šo by šašo na šhwilu wo šebi njewjedžila.

Šeje wbohej cžetzy bē šamej šmērowanja trjeba, ale šama na šo njehladajo mējesche jeje mila wutroba cžezke myšle wo nješbožownu Marju. „Ššchaf je Bóh mily, moja Maška! Šēpje šašo budže! Bóh budže pomhacz! Šłaj, my džē wschitke wo šarschēju abo bratrow abo wo druhich šwojich plakamy — —

„Ach, šłota macze, luba macze! Šristo, mój Šristo!“ — šažaloscža Marja a budžišche šo na šemju walika, njebudžišchtej cžeczinej ruzy ju šdžeržalej. Ach, tač šo cžeczine šylšy na blēdu Marju kulachu, tač horze na jeje palate cžoko šapachu! a š jeje rta wuščezchu te štyšne šłowa: „Šwodaj nam našche winy! Njewjedž naš do šphtowanja, ale wumoz naš wot wscheho šleho!“

A to šo ššches Marijne wucho ššcheczíšchczja, a ššches šatschepjetowatej hubje wucziščezja šo to šdychnješčko: „Šaj špewaj, luba cžetka, haj špewaj!“ — Duž ta cžim wóššišcho špewasche a to jenož ššchezo Šbótczenasch. Šbóšy poča Marja š cžičha šobu špewacz, pomalu ššchewalujšo bolatej wóczžy, jeno druhdy by poššastala, dokelž ji š głuboka šdychnjenje hlož šahaczi. —

Šdnyž je na žnjach holczo na šwój róžowy pješt šabylo a wón wot ranja hač do wječora na šłónzu šteji bješ žiweje wodny, a wona ša šchtyri wječory na njón šo dopomniwšchi, šrudna jemu š rēczki ššchilinyč šhwata: počnu šo wišate šwjadle šopjeschka pomalu šbēhacz a prošczicz a dobywaju noweho žiwjenja. Ale dolho traje, přjedy hač š přjedawšchemu žiwjenju pschindu. Šač bēšche š Marju. Šwutroba bē štyšna a horzo šdychowasche š milemu Bohu. Šo ji wutrobu pomalu polóžowasche a malinku šmēnišcha bē šo š cžeczinej pomozu poššydnula. Myšle šo pač tola do cžišta njewujaschnichu, ale wostachu kaž mutne. Šwo maczeš štaroscz a wo wschēch šwojich ju njewopuschczowasche, a jeje přenje šłowa š dnybaweho rta šašo bēchu: „Šdžje moja macz? Šdžeha Šrist? Šdžeha štej šotšje?“

„Ach, Maška, njemyšl šej na to! Šo ničtō njewē hač Bóh. Šny wschitke šmy rubjene a budžemy najškeršcho jena kaž druga ššchedawane. Bóh njewjedž naš do šphtowanja, šo žana šama šo nješšónzujemy. — Šebje šu na pošš mormu šem pschinjegli a na šchpuudowanje cžišli. Bóh wē, hdyž wschitzy našchi psche naš žaloscža!“

Šač chžyšche wboha cžeta Marju šmērowacz a ju šrudnišchu cžinjesche. Šene po druhim Marji do myšlow štušasche: ššchiczata macz, rošrubany nawožen, šplóšchimje štyšniwe šotry a towaršchi, špewaty, rošrubnjeny pop. Šbōle a bōle ji wutrobno šo šbēhajo šaržowasche a horze šylšy šo š palateju wóczčtow lijachu. Š žylej štwizy wona najbōle plakašche, duž tež wschē druge wóššišcho šaplaknychu a wjetšche žaloscženje šbēhny šo ššches žyłu štwizu.

Ale do woczow našošly brodacž šłobjaty nuts pschindže, w šoščatej pjašči mējo džeržel krótkeho toššteho šrijuda. Ššches jeho hrošne cžorne šuby létachu herjesate šłowa, kaž torhaty šchczowš njemdrehu rječasnika. Šaž ššcherjene holbjata pschēd rubježnej šunu (mordarjom) cžišchczachu šo nabožane žónške jena na druhu na poščžen. Ale žaloscžaty placž šo š dobom šastajicz njedasche. A šo šylna šchczušaža (Schluchzen) dolho dostorkowasche, to wojerššeho brodacža rošpali a hiščez bōle wón herjesacz poča. Šeho ššmata pjašč šo šbēhny a rubaty šrijud šo do mjehkich grichiškich mlodžentow šarubowasche.

Haj, wy mbohe! Też żalosczyć, storzyć a schczać je wam f krawymy pulami sakasane. Gromadu jakusćże hubje hacz krawitej, a krebajće do go kwoje hórke byly! Wy scze hlódne a njeměscze; wy scze laczne, a wy to njeczujecie. Wy skoro sawutlicze, kaž mlóda borna sawutli na suchich wrjóbowych hórkach!

(Wschichodnje dale.)

Bože saskaranie w pschirodže.

(Potraczowanie.)

Spedziwuy je tež swěrjatam sasczěpjeny nahonw khorolczech. Pos lisa kwoju ranu, doniž njesažije; je-li schoril, pyta wotpoczińt a posczi go. Schneumon, wot prašlizu (Brillen-chlange) kušan, žerje jeno jemu snate sela f kwojemu sahopenju. Tak leczi nekajki w tropisich krajach pschewyway kraholz, huazo mjenowan, hdyž je wot jědojnych hadow kušan, na rostlinu Dejufo, žerje někotre łopjena a wostanje žiw. Sedyn pschirodospytńik powjeda, so bebi franjena hlónka (Waldschnepe) najněžnišce brjuschne pjerka wutorha a je tak na ranu nakładže, so bu wschitke schipy prjecz wobrocžene a so na to wuškowaza mlócžina wscho f wobali salěpi.

We pschirodže knježi wubjerny polizajski sestaw a na to džiwanje, runowahu sđeržecz. Ptaczi bu jako strażnizy frostwa postajene. Bjes nich njebnychy mēli žane plody, žadyn had, žane kmetki. Dwaj spěwaczki trjebataj sa go a sa mlóde wschědnje na 300 hušanzow. Schtož spěwaczki wo dnjo njewotnoscha, sahubja w nozy njetopyry; wone loja nózne mjetle a mejste bruki. Kunje tak bu lězne bowy, liščki, jěže, knoty, kóhlyz, hady atd. pschezo hotowe, njerodž lojicz a wuforjenjecz. Sěž je sahubjeť smije abo smijizy (Kreuzotter), jenicžkeje družiny jědojnych hadow pola naš. Sejne kušanje jemu ničo njewadži. Kóžda paschturliza (Mäuse-Buffard) stónzuje sa lěto na 6000 myšchow. Teho runja bowa, kotraž ma f nadawkej kwojich nóznych hońtwow wótrje kłschaze wucho, we cžemnym widžazej woczi a jara cžiche leczenje. Kawli lětaja w brucznych cžaku f cžrjódami na schtomy. Sedyn džěl go na nje sežyda a tschaje f schidłami prastajo bruki dele, druzi khodži delkach a sběra; wobaj džělej, kaž go kłuscha, wotmēnjetaj. Sawron (Saatkrähe) wuwjerczujje se kwojim pyškom schłódne kundroby je semje; hlubšcho ležaze ma wužitny knot sahubjecz. Dypak (Specht) kónzuje skorowzy (Borkenkäfer) a dypa sa druhe ptaczi prósnizy f hněšdženju. Supak (Wiedehopf) je sa wutupjerja schłódnych mjedwjedžow (Maulwurfsgrillus) postajeny. Kofula ma te hušanzu pschipočasane, kotrež druhe ptaki njedžza, wošebje f hustymi košmami wobrocžene, jako jědojte prozefioniske.

(Wschichodnje dale.)

Roshlad

wo konkordanzu našich kerskich spěwarškich.

Našchi kerski wótzojo a našch luby kerski lud lubuje spěw a wošebje khěrlusch, psches kotryž kwoju wutrobu posběhuje, natwarjuje a troštuje. Wone bu nam na našche podróžništwo date, so bnychy, je we wutrobje spěwajo, cžahnyli kwoj pucz. Kak dżakowni móžemy bhcz, hdyž go nam psches dolholětnu prózu tajki roshlad wo našich kerskich spěwarškich podawa, w kotrymž mamy sa kóždu njedželu, sa kóždy džěń, sa kóždu potrebnoscz našcheho kschesczianskeho žiwjenja, w nush a tšchnosczu prawy khěrlusch, prawu schtuczku. Tole dolholětne džělo wot knjesa fararja Krügarja, f wulkej spróžniwoscju dołonjane, go w bližšim cžaku cžičczi. **Dofelž** je kniha wobschěrna, wěšo sa tuni pjenjes bhcz njemóže.

ale budže něhdže 8 hriwnow płaczić. Wěscze pak bebi tu rjanu knihu niz jenož našchi kerski duchowni w Sakskej a Pruskej, a kerske schule, skasaja, ale tež našchi lubi Šerbja, wošebje kerski hospodarjo, jako wódžerjo domjaznych nutrnosczow. Lubu Šerbja chzylu bebi tu wážnu knihu pak pola knjesa fararja Krügarja w Porščizach (Purschwitz, Lausitz) abo pola redakcije „Bomhaj Böh“ skasacz.

Roshlad kerskeje konkordanzu budže, po kotrymž bu khěrlusche trjadowane:

I.

1. Kschesczianske žyrwine lěto.
2. Kschesczianska žyrkej.
3. Kschesczianska wěra.
4. Modlenje, khwalenje a džakowanie.
5. Wschelake pruhowanja.
6. Wo kšičižu a tšchnosczu.
7. Šsmjertne a pohrjebne khěrlusche.
8. Khrystuškowu pschichod f budu.
9. Posledni bud a wěcžne žiwjenje.

II.

Khěrlusche a khěrlušerjo.

Pscheložene a kamo kerske khěrlusche

a) po cžičkach,	c) kamo kerske khěrlusche,
b) po mjenach,	d) pscheložerjo.

III.

Schtuczi po alfabcze trjadowane.

IV.

Wosnamjenite kłowa.

V.

Go kwojatym pišnje:

- a) perikopy, b) druhe bibliske městna.

VI.

Go katechizmje. (Sa schulu a pacžerštu wuczbu wážne.)

VII.

Kłoby (originalne a paralelne kłoby).

VIII.

Pschirunanje f němskimi krajnymi spěwarškimy.

Khěrlusche, kotrež bu tež w němskich krajnych spěwarškich, te po cžičkach.

Wschelake f bliska a f daloka.

Šsobotu rano džěšche psches našchu Saksku srudna powjescz: Kral Turij je go minyl. Po krotkim jeho kraleštwoje je jeho Böh tón Knjes po kwojej njewuškědženej radže tak sahe wot kwojeho luda domoj swolal. Wón je cžěžke nashonjenja cžinił w kwojim domje, w kwojim ludu — ale to prajmy bebi wyšche jeho rowa, so je rana sa jeho wutrobu byla, so jeho lud jemu husto frošmily njeje. Hacz runje běšche w prjedawšich lětach kwojej katholickej žyrwi pschihlenny, je wón džeržal, schtož je kwojemu ewangelskemu ludej jako kral kłubil, kaž ewangelskemu duchownštwo pschi nastupjenju kwojeho kraleštwo wupraji: „Wy móžecze ke mni dowěrjenje mēcz!“ To je wón džeržal — nam njepomnity, hdyž je go nam minyl a nětko spi w Božim mērje. Böh saplacz jemu, schtož je w jeho mjenje sapoczal a spožcz jeho lubowanemu kwojej, našchemu kralej Bjedrickej Augustej, so by dołonjal, schtož je nanowška ruka w lubosczu f kwojemu ludej a krajej sapoczala.

— Próštwu sa našche mišionštwo mjes pohanami podamy w pschichodnym cžičle. W tym cžičle chzylu bebi lubu Šerbja roshlad sa konkordanzu našich kerskich spěwarškich pscheczitač, kotraž nam kerski khěrlusch sa wschitke našche duchowne potrebnosczje f wutrobje podawa.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spał měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Serbske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihcizischcetni w Budyschinje a je tam za šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

22. njedzela po swjatej Trojizy.

1. Tim. 1, 18. 19.

Pawoł tehdom w Romje rěčeske po waschnju wojeřstwa. Pschetož Romski stat běske wojeřski. Jako wojeřski wyschski wón swojeho Timotheja napomina, so by tež dobre wojeřstwo wjedł. Jeho słowo mějmy psched woczomaj:

Wjedź dobre wojeřstwo!

1. W rycerškej wěrje;
2. w krutej šwědomliwosći.

1. W rycerškej wěrje. Pola wjele křesćijanow wobsteji křesćijanstwo se kamnych słowow, ale kaž křětsje je nusne prawe křesćijanstwo wopokasacž, woni wotpadaju. W dobrych dnjach maja rjane słowa na jazyku, ale hdyž je trjeba, w čerpcjenju wutracy, potom je kónz s křesćijanstej šylnosću. Šchtóž chze rycerš wěry bycž, dyrbi swojemu wójwodze šwěrnosć šlubicž, kaž wojak pod khorhowju, a potom dyrbi smuzicze sa nim krocicž a niz wosłabnyć a jeho šapřecž kaž Pětr. Šchtóž wěri, dyrbi šo Jesuša džeržecž a šo nješmě psches niczo wot njeho džělicž dacž.

Tak dyrbi rycerš wěry do přědka krocicž, wobczěnosćow šo bojecž nješmě, wjele bóle dyrbi je rad pschewinycž. S kajej samožitej wěru běske Abraham s wótzneho kraja wuczahnył a s kajej křoblej wěru pschisła žohnowanje, so budže jeho šymjo žohnowane.

A s kajej smuzitej wěru je Pawoł jako mišionar mješ pohanow czahnył hacž do Roma, a s kajej křoblej wěru je Luther šwój skutk šapoczal!

Prawa smuzitosć pak dyrbi šo tež wopokasacž w čerpcjenju. Kajki rycerš je šo Šiob, je šo Dawit w čerpcjenju wopokasal! Šak je woskebie Šhrystuš w šwójim čerpcjenju s wěry do lubosće šwójeho Wótza móž t pschewinjenju čerpal.

Šobrachuje-li tebi wěra abo je šłaba a šprózna, potom je šrudny wuhlad, pschetož japoschtoł praji, šo tajzy na wěrje lódz rošlamaju — t. r. do šadwělowanja padnu. Duž wjedź dobre wojeřstwo

2. w krutej šwědomliwosći. Šunje wot wojaka šo kruta šwědomliwosć žada. Čzi, kotřiz šu nam wo wojeřstwoje pišali, wusběhuj, šo je šwědomliwosć křwalba a pnya wójška. Tež wot tych, kiž sa Šhrystušom du, šo wona žada. Tež japoschtoł šam wo šebi praji, šo sa tym šteji, šo by měl dobre šwědomnje.

A dobremu wojeřstwu a rycerštwu šłuscha kruta šwědomliwosć. Šdyž křesćijan pschi wschědnym šamopruhowanju nekajke pschěhladanje abo njeprawo widži, potom je to prava šwědomliwosć, šo křutnje ponižowacž, wo woadče prošycž a šo nowych padow hladacž.

Psches jene s tym dyrbi bycž kruta šwědomliwosć w šemskim powołanju. Wona pak nješmě šama štejecž, a přenje je, šo w duchownym šwójim pschisłuschnosć dopjelniš. Šchtóž pak na šwědomliwosći pobrachowacž da, temu

So snutskownje a swontkownje lódz roslama a njemóže jako
cześnie muž płaczić ani psched Bohom ani psched śwětom,
ale budže ł hańbje.

Psched tym swarnuj naś luby Knjeże a Božo! Hamjeń.

Na reformazijski śwjedzeń.

(Jan Menker*)

Głóh: Jed'n twjerdy hród —.

O Jesu, swojoh' stadla by
Ty jeniczka wěrna głowa;
My do tebie so khowamy
Kaž holb so w skale khowa.
Nam ty tež skala by;
Duž bjes strachosće by,
Hacž śwět tež rospadnje
A na kruchi wschón dže.
Sdžerž pschi bebi naś, Khrystyce!

Njech twoje mólczke stadleszko
Se tebi porucžene;
Njech mjes sobu a s tobu so
Pschez' nam'ka sjednocžene.
Sdžerž słowo, křečenizy,
Tež wjeczet Knjesowu
Pschez' czistej, Knježe, sam;
Haj, ł sbóžnom' troschtej nam
Hacž do kónza jej skhowaj.

Nam pomhaj, so so wobstajnje
Czi ł službje namakamy,
A so my śwětlo sbóžnosće
Szej śwěru śwěćiciz damy
Tu ł wěrnej pokucze
A ł prawej dowěrje,
Tak hrěchi puszcžimy,
Eso tebi śwjecžimy
Kaž saleži so twojim.

Njech my sa twoje słowo wschať
Nad wschitko wopruiemy;
Cziń křoblych, wježelnych naś tak,
So wschón křiz pschenjebemny.
Daj nam tež wobstajnosć,
So wjež'le ani słóscž
Naś dželiciz njemóža,
Hacž my džej dobycza
Tam śwjecžimy ras s tobu.

* Jan Menker narodzi so 1658 w Jamnowje, hdžez bē jeho nan knjezi
fastojnik. Po dokonjanich studijach je wón najprjedy we Łuczu a potom
w Hauswaldze pola Bistopiz s duchownym byl, na cžoz so jako tajti do
Kemniyh pola Bjernaciz pschěhdli, hdžez 38 lēt dolho jako farať skutkował
a 1734 wumrje. Wón bē tež sławny spěwať duchownych křerluschow a
pěknješće mjes druhim po wschēm ewangelistim křešćianstwie snaty a radny
spěwany křerlusch: „Sdy bych ja s tawhnt jashkami“ atd., kotryž Pětr Kern,
1698 w Madžanezach rodženy a 1748 jako diaconus w Zybaltje semrjetny, do
křerlskeje rěče pschěloži. Pschi skladnosći pschwěćenja wobnowjeného Božeho
doma w Klětnom, na Michala t. l. wotmětoho, bu psches nadobnu darniwosć
knjesa s Jena spěwarjei spomnjeného křerluscha, Janej Menkerjei, w bliskosći
Jamnowsteho hrodu a to na tym městnje, hdžez něhdny jeho narodny dom
stejesće, wopomnjenista tasla s łarrarišeho marmora dželana, do partoweje
murje s pschisprawnej swjatocžnosću sahadžena.

Eso křmil nad swojim křešćianstwow
A pschispor' stadlo swoje;
Budž ty sam jemu s bēdžerjom,
So samostanje twoje.
Ach pohóřčenja sdal
A njepšhecželow swal,
Tež wobrocž bjesbóžnoh'.
A rosleń hordeho;
Cziń, Knježe, kónz wschej nuhy.

O Jesu, tebie prošymy
W twojim lubnym mjenje:
Naś wublysch, wschehožmilny ty,
Křekń haj na pschychnjenje.
Esh-li ty Jesuž mój,
Dha bym tež, Jesu, twój.
Ach, sdžerž, sčtož službych nam,
A spožč, so tu a tam
Czi cžescž a křwalbu damy!

Pschel. Jurij Žitawski.

Tón Knjes je blisko.

Knjes tajny zřtkwinski radžicel superintendent D. theol. Bank
w Lipsku je delnjolužiski Serb a byn něhduscheho redaktora
„Bramborskeho křerbskeho Zafnika“, knjesa fararja Banka w Deschnju.
Wón bē najprjedy farať w Skjarbosću, bu jako duchapólny předať
do Barlina a wottam sa na křednika sławneho Dr. Wšfelba do
Lipska powołany, hdžez wón hišće s wulkim žohnowanjom sa
Bože kralestwo skutkuje. We swojich křažnych předomanjach wo
scženju swjateho Mateja wón sledowazy podawť powjeda:

„Se to nětko skoro dwazeczi lēt, jako jedyn džej w Barlinje
list dostach wot jeneho mi žyle zuseho barona w Ruskej. Wón
w nim pišasće, so je něhdny jako student w Barlinje pola jara
cžescžomneje swójby bydlil a so tej samej kóždy cžas džakownu
wutrobu wobarnuje; psched křotim pak je křlychal, so so jeniczkej
džowzy spomnjeneje swójby jara hubjenje wjedže, haj so je wona
hacž na kromu skazenja dósčla. Wón prošesće, so džyl so ja
tola duschepastřizny wo nju prózowacz. W lišće ležachu 100 rublow.
Po někotrych cžezkótach so mi poradži, spomnjenu holczku w jonym
s najnjeduschnischich domow namakacz; tam bēšće bebi wona
w jonym bydle sadneho twarjenja schwórtny džel kuchenje wotnajała,
na městnosći runje došahazy sa ložo a stólz. Na stólzu bēdžesće
wona, prošče psched so hladajo, kaž žalosćepólna podoba. Nad
ložom wišasće mały wobras duchowneho, kotryž bēšće ju něhdny
konfirmiował. Poshmurnje na mnje hladasće, jako fastupich;
hišće pošhmurnišcho, hdžez s nej rěčecž pocžach; sažalle a s křotka
mi wotmolwesće; ja njebēch so jej pšnacž dal. Skóncžnje so ju
wopraschach, hacž wěsteho barona N. N. njesnaje. Šwětky blyšcž
pscheleczi jejne wobliczo, wona pocža mjekšcha bywacz a mi wo
swojim žiwjenju powjedacz, a wo tym njewurjeknitnym hubjenstwie,
do kotrehož bē sapadnyła, a so je runje ł twjerdemu wobsamf-
njenju dósčla, bebi žiwjenje wsacz. Tež na moju napschecžorēcž
wona pschi swojim wuprajenym pschedewsaczu wosta. Duž jej
prajich, sčto bym. Bē to njeđžela Inwokavit s ewangeliom Mat. 4,
1—11. Sa ju pokazowach na teho w pusćinje spytowaneho a na
jeho wotmolwjenje: „Šbēhń so wote mnje, satanje!“; s nim dyrbi
tež wona satanskej myšli božmje rjez, a křmē teho wěsta byčž, so
Wóh tež jej jandželow pšcžele, kotřiz jej služiciz smēja. Pschi tym
wucžezčech tón list a te 100 rublow s dyšaka. Šshlyh ronjachu
so jej psches wurudžene wobliczo, a jako mój na to hromadže
pschi ložu klecžachmoj a so modlachmoj, dha bēchju wopradowže

jandželjo w tej czémnej komorje, a jandželjo wješelachu so w njebjekach nad wutrobu, kotraž bu wot sfaženja wumožena, a Boži jandželjo so tule wutrobu wot teho dnja wobarnowali, so je šwérne, ponižne a džakowne džěcžo Bože wostala hač na džěnk-nišchi džěti. Wot teho čaša šem wona ženje w tych wschelafich zyrkwojach Barlina njepracchowasche, w kotrychž mējach po rjadu ewangelion přědowacž, a hišćeže pschězo mi wona w šwojich listach wobkrućuje, so na tamnu hodžinu ženje njesabudže“.

F.

S nozy do šwětkla.

Stare, hišćeže njemoczijščězane pomjedancžko Šana Bórskeho.

(Pofracžowanje.)

IV. Hišćeže hórsko.

Me jich kónz hišćeže njebě. Łódž běšče k jenemu turkow-štemu měštej pschi morju dojěla a jeje roškasowat da kótwižy šwupusčězecz, so bychu šebi wodny k picžu nabrali a hladali, hač njemohlo so něšcto rubjěnych rošpschědacž.

So šhwili pschińdže do šaparjěneje štwižy łódžiny knjes a ša nim knjes k dwěmaj šwojich wotrocžkow. Łón šej najwjetšche tšiwubra, a wotrocžkaj dyrbješchtaj je hromadu šwjasacž kaž hermanški šfót. Nicžej rót njemóže šwuprajecz, šcto wbohe pschědate čujachu. A tež wbohe pschihladowarški wschě k bolosnej myšlu šame pschi šebi prajachu: „Šdžha šo na naš dńdže? Šdžeha budžemy my pschědate? Do čzejich rukow my pschińdžemy?“ — Bóle morwe hač žiwe dachu šo pschědate wohidnemu wotrocžkej k džěry čahnyč. Šich čěrtwjenej wocži běšchtej pšafanja špróžnej a šylšow žaných wjazy njemějachu. Kaž šo jehnjata k rěšu čěryja, bojosče polne pschěd pšom, tak šo wone k hašchatym wócžkom še šmjerdžateje štwižy dachu druhemu wotrocžkej hnacž. Šich kupž še špokojěnym woblicžom ša nimi pomalu štupašche. Wón šebi myšlesche: Njěch jenož te blědžata něctre njedžele w dobrej jědži a čišnym žiwjenju poměju, potom čžu je nahladnišche hinaš pschědacž, hač šym je kupš. Ša nim štupašche jich pschědawat wješely, šo bě tak rucže a droho došč njěctre wotbył. — Bóršy ša tym něctšim mlodži wotrocžžy pschijšchědšchi k čěnkimi ale twjerdymimi šwjasškami wschě nalojene jenu ša druhu šwjasachu. Wone še wschěmi štawami tšchepjetajo na šo hladachu, pschi šebi myšlo: šmy dha tež pschědate? Šdžeha naš powjedu? Ššnano do hubjěnišcheje džěry? — Žaneje ruka šo njěšpjecži: hlej, ša kóžde wobarancžko budžichu njěčłowške puki na šhribjet módrjěnzow a pruškelow nabile. Šedyn wotrocžk ša kónz přěnjeho šwjasška pschija. Přěnjěj pschijawšanej pschikasa wón ša nim štupacž a tak jenej ša drugej k durčžkami k dušchateje džěry wulěšč. Drušy wotrocžžy k boka nich a ša nimi džěchu. Žónškich nobi je njěchachu njěšč, jich štawy niz wjazy šo hromadže džěrzecz, tak běchu wschě hlódbne a lacžne, šo lědy wjazy wo žiwjenje rodžachu.

Łódžiny knjes bě šo nabojał, šo mohla mjes nimi hrošna šhorosč wudyríč, bychu-li tajke dlěje w tajšim dušchenju šo wscheho štradale. Niz, šo bě jemu žónškich žel, ale šo by pschěš to wo wulke pjenjěš pschijšchol. Duž dha dyrbjachu porno měštej na šupjelnisčěža šo hicž wumyčž a wurjědžicž, a še žiwej wodu šwoje janyški wofšchewicž. — Me njěch hišćeže rjěnišche njebjo šo na nje lubošnišcho šměwa, njěch rjěnišche měšto šo jim pschěd woczomaj pšyšchi, njěch w rjěnišchich draštach Turkojo na móškim brjošy šedžo hladaja: to šo žaneje njějima. Šow tola žana ruka njěje, kiz by ša nju prawowacž čžyła, tu žana wutroba te wbohe njewobžaruje. Šamšnywšchi hubu wschě pošlednju móž naloža, šo njebychu padale Šlej, pschěšlabjena Marja šo dyš a dyš pošlafnje, ale pohanjazy woješžy bija šurwje kóždu, kiz njemóže dale štupacž, šo jeje žaloščenje druge na nohomaj šdžeržuje. Něctre šu na šmjercž

hotowe, a bychu šnadž do hlubiny šestakale. Me to šu jich čžiw-lerjo přjedy čžaša wjedželi, duž je jena k drugej pschijawšana, šo žana wofškozicž njemóže.

Šwuprajicž njěje, kaš jim běšche, jato na blaš došchědšchi k polneje picžele čžerstweje wodny doštachu. Šaj, wěščě bychu šebi k tej njěšwawšanej ruky drjěwjany šarancžk k rukow drěle, tak dobre hač šebi běchu — njebychu pschěšlabe k temu a bojasne pušom byle. Šwuprajicž njěje, kaš derje jim čžinjěšche, hdyž móžachu šwoje pscheparjěne štawy k wodu wofšłódbicž a k nich šrwawe wopluski wotmyčž. Na šhwilku bě wscho něctžišche horjo a pschichodne hubjěništwo šabnyte, tak derje jim bě, tak ššchewjachu šo.

Kajki krašny dar je Boža woda! Mašo to šnajemy, mašo šo džakujemy ša tajki Boži dar! Kaš wjele šhorosčow wuhoji! Kaš womłodža štawy, hdyž pschińdu do čžerstweje wodny! Kaš hušo šo šhudny lud pschěhrěšchi, hdyž štona, šo nicžo picž nima hač wodu! Wóh dal, šo njětrjebali nawjědžicž, kajke to rěšate hubjěništwo, hdyž čžerstweje wodny tradaju.

Šrijedy hač bychu k šupjelnisčěža do łódže hnate, doštachu wot jeneho pschewodžerja kruč šušcheneho šhlěba, kajkiž šo na łódžach jě. Ššnadž ženje njeběchu jim najšpěšche plody jich plódbneho kraja tak ššłodžile, kaž łódžniški, we wodže womacžany šhlěb.

Me to bě něcto ša nje čžim hórje. Něct bóle k šebi pschijšdžene šferšcho čžujachu, hdyž a šctó šu. Š narabnym hlódom a w palatej lacžnosčži běchu přjedy wschě myšle wofšlabe a polnosčž šwojeje žalošneje žalošče žana jich wutrobom njěčžujěšche. Me k došhwanjom noweho žiwjenja roščěšche tež nowa lubošč k žiwjenju a nowe štróžowanje pschěd pschichodnymimi dnjemi jim do štawow bijachu. Šacž runje mjes šobu šej wjele prajicž njěšmědžachu, dha tola na šebi widžachu, šcto žana w bolosčžiwých myšlach šacžowa.

Bože šłóncžko, kiz na wschě ššutki a njěšutki hlada, šo k wječžoru šhilešche. Žana hora ani hórka njewobarasche widžicž, kaš šo jeho dolhe prubi pod šwětkym módrnym njebjom nad bljšchěžatym žolmjěnjom morja krašnjachu. Š ranju do kraja nuts hladasche wošo na šelene runiny, šměwate winižy, šctomojte hory, a šercžinojte hórki.

Šaj, wy holbjaze wócžka grichiškich žónškich, hladajče nuts do žušeho kraja! Wón je podobny na wašch wam něcto tak daloki kraj wašchich macžěrynych domow. Šam něhdže na hórkach pod wolijowžami šedžo wašchi šawoštajeni šylšuja wo waš, šwoje džowki a šotry a njewjěšty. Šoni rošhnacži šu šo k šwojim domam wrócželi, ale wašche měšto běšche tam pušte. Šuni wěššit w šhorhojčžkach wašcheje łódže šhodži a na wašche šo troščku šacžerwjěnowate licžka šaduwa. Šjany wječžor, haj rjany šo bliži, a wy šo njěchale wješelicž nad jeho rjanosčžu? Šctoha tak šaržujecže, kaž w šekčach šabludžene džěcžo, kiz wuhlada jěšchčěšške hněšdo polne jědojšeho lehmidla? — A ta dušchata džěra we wašchěj łódži wam džiwje štrachi do myšlow hony. Štupajče, štupajče, wbohe! Wašch čžwilowat šo k šrjudom šabanja na waš. Šhwatajče, wbohe! Šrjudy šu rubate! — —

Šedny běchu do štwižy dohnate, šěyda šo jich špróžnych najwjazy na šchpundowanje k wotpoczinkej abo šnadž k španju. Me hlowny šo jenej po drugej wjercžicž počžinachu. Šej a tamej šle bywasche. — Šarijna čžetka bě šo k šemi walila k šhorosčžu, bolosčžu. Šarji bě mašo hinaš a tajka něšajka womorja šo ji na woblicžo lehny, šo šo jeje njemóžěšche wobróčž. — — Bóršy jebate šony do njěje čžehnychu a džiwny šón šo ji džijěšche, šo je wona lohki ptacžk, kiz šwětklej šchidleschžy šběha. Wón na łódžinej najwjšchjšchěj šhorhojčžžy šedži, šmahuje k šchidleschkomaj a wješely pschělecži šhwatajžy ššěroše morjo a pschijšdže do macžěryneje komorki. Šožo je proššne, duž šlecži na macžěryny róžowy pjenš, kiz hewat

czterwjene kćenje noży. Tón ma tři róže, ale dvě stej blédej a swjadlej. — Tak šo ji džijesche.

Šo šnje wotzuczi, ale czeže sdychowanja někotrych njewužnje-nych žalosczerkow jeje wucho pó czymje czwilowachu. Duschna czetka njebě wjazy pschi nej a Marja njewjedžesche, hdže ležo mjelczi abo stona abo po khwilkach spi. Wschelke myšle šo w Marijnej hłowje setkowachu. „Ach, hdž by tola Bóh tón Knjes šmjertneho jandžela póšlal! Hdž by mje tola tón k nanej a k maczeri donješl, k Kristej a k lubymaj šotromaj! Čzi wěšče dawno wšchitžy i njebohim nanom pola jandželow šedža a wješele pija i njebieskich žórkow. Ach, Božo, šmil šo nade mnu, póščel mi šmjercž šwojeho šwjateho Ššyna a jeho šwjateje maczerje dla! Šamješ.“

(Šchichodnje dale.)

Bože šastaranje w pschirodže.

(Potracžowanje.)

Šchtož jene šwěrjo njerodži, lubuje druhe. Mješwizy hłowacžate (Wanderameisen) njenacžinja rostlinam žaneje šchłody, wutupja paš wulknu špłu šchłodnych pschelašanzow druhich rodow, šamo hady. Wone czahnu w hustych czrijóbach kaž wójško. Radny jim wobšedžer šwoju kžžu wotewri, pschetož šchtož šo jenož pod jeho wajomej tšechu je šahněšdžilo na šchłodnej wacžinje, pschelašanzu a dodudki, kiž w tajnym škutkowanju człowješej njenadžatu šchłodu nacžinja, to wone wuczahnu, šahubja abo k špěšchnemu czěłanju nusuja. Morwy jeleš šo wot nich tak rjenje wobhrymja, šo jeno koscžowž šbhtny wostanje. We pschirodže šu sta mozow hotowe, morwe šrumowacž: pšiki, šubny, pašory, klěščežaki atd.

Morwe šwěrjata šo porědko nadešdu. Ščzerb šo šežerje abo pohrjebje. Tótka (Todtengraber), počornosty bruš se šchěrofini czešwjenožolnymi přecznyimi šmuhami psches šhribjet, je šwoje mjeno po šwojim škutkowanju dostał. Wón hrjeba mješšche šwěrjata, myšche, knoty atd. žyle kaž tótka morwy. Wón pschi tym husto jara domyšlnje škutkuje. Šchirodospytnik Clairville powjeda: Šedžny rjany mejški džek štipich do jeneje šahrodny pola Winterthura a wuhladach na pucžu morwu myšch, kiž šo dnyš a dnyš pohibowasche. Šako ju i kjom wobrocžich, wuhladach tótku, kiž bě hješdwělnje se šwojim próžowanjom, ščzerba pohrjebacž, wina tuteho hibanja byl.

Wón šo we šwojim džěle njeda myšicž, kotrež paš šo radžicž nochžyšche, dokelž bě póda twjerdže šteptana a i hrubym šchčzerkom pošpřana. Na pošledk wostaji myšch ležo a běžesche kžetro daloko po pucžu won. Šako bě podarmo tam a šem běhal, pusčezži šo do boka do jeneje šahrodki. Wědy bě mjehku pódu wunuschlil, pschiběžža šašo a špytasche myšch i drjenjom, štorčanjom a czahanjom do předka pschinješč. Tola podarmo. Nětk lecžesche šwoju stronu a ja šebi myšlach, šo je šo šwojeho pschedewšacža wšdal. Me tak wulke bě moje špodžiwanje, jako jeho ša khwilu i tšjomi abo šchtyrjomi šwojeho runjecža wróčež pschilecžicž widžach. Šaž bychu wotrčžane meš, šlěšechu wšchitžy hnydom pod morwe cžělo a nješechu je, hdžž tež pomalu, tola runy pucž do tamneje šahrodki. Šako tutón džiwny cžělny cžah na to měštno pschindže, hdžžž bě bruš přjedny hrjebał, pohrjebachu morwu myšch. Šchezzo hłubšcho a hłubšcho šapadowasche šo myšch do šemje; napošledk pschindžechu wšchitžy tóžy šašo won a šamjetachu ryhle row. Š džělom lecžachu přjecž, i džělom šalěšechu šašo do rowa. — Druhi pschiklad, tak šu šebi šwěrjata k pomozny, je tónle: Šwier, šhudny študenta, bě pola hrabje i Šerizny ša domjazeho wučerja postajeny a bydlešche se šwojimi wučžomžami na Šiquainville'skim štarym hrodže. Šedžny džek běchu te šame na wotnowe wobloženje kšyhdlo powlelle a chžychu šastojećku pošadnyčž, šotraž muchi šojo šchleňžy wobléto-

wajche, na kotrež šlónčžo šwěcžesche. Ša něotre mješšchiny bě šo njenahladny ptacžk pošadny. Šošyhdlo bě šo wokoło jeneje nóžki šadžernylo. Wón šašchřecža a bórny šo žyly retomas šastojećkow šhromadži a špytasche jateho wumóž. Tola podarmo. Špytowajo, i kšyhdlom wotlecžecž, šo kšyhdlo pschezzo twjeršcho šadžerowasche a pošwjetšchi ptacžkowe bolosčze. Š dobom šo wšchitke šastojećki k njeju pošběžechu, kružowachu w powěštje, dyrichu potom dele a pišachu i pšskom do kšyhdla, hacž šo rostorže a wužwobodženy ptacžk se šwojimi towaršchemi wotšal lecžesche. Šo pošnu Šwiera, pschirodniske nawuši šchudowacž. — Šamarč widžesche, jako bě jene šastojećze hnešdo na kručy, runje hdžž chžyšche šancžka jejša nješč, šo 10 abo 12 šastojećkow se šušodštwa pschilecžachu, i šhwatkom nowe hnežko twarjachu a ša pošdra dnja došonjachu. Dvě šastojećžy šamej matej hewał 8 hacž do 12 dnjom twaricž.

(Šchichodnje šlónčjenje.)

Wschelake i bliska a i daloka.

— Šandženu pošdželu měšesche šaške evangelsko-lutherške duchownštwu audijenzu pola noweho krala Šjedricha Šugusta. Wot-poššlanštwu duchownštwu wobštejesche i přášidenty a naměštnego přášidenty evangelskeho-lutherškeho krajneho konsistorštwu, i psched-šnydy a měštopšchedšnydy šynody, i wobedu draždžanškeju šuperinten-dentow a wšchšcheho žyřkwinskeho radžicžela Šeiera ša Šužiju. Na narěčži, kotrežž měšesčtej přášidenta a naměštny přášidenta konsistorštwu jeho Šmajestočž jara pschecželnje a hnadnje wotmolwi a šo ša wutrobne šłowa najpschecželnjšcho pošžakoma. Š wón wobkručzi i tym pschecžom, šo by to žyšemu ludej šnajomne bylo, šo móže evangelsko-lutherška žyřkej tež pod jeho kralowanjom teho šameho pschitřycža a wóžneho šastaranja wěšta byčž, kaž pod jeho wulkimi přjedownikami na trónje, a šo je wón hotowy, w jich myšli kraleštwu wješčž.

— Ššches nowiny to praščenje dže, hacž hrabinka Šontignosa, něhdušcha šaška kronpřnyžekšna, šo šašo do Draždžan wróčzi. Šo šu prošdne šłowa. Wěšta wěž je, šo šo na to na kralowškim dworje njemyšli a šo je tajke šašošjednocženje po tym, šchtož je šo podało, cžiščze njemóžne. Ššchecž je, šo by tež lud to šlónčžuje rošemicž chžyl.

— Šandženu šřjedu wodžesche 25. křócž knjes šuperinten-denta Šuring jako wotrjebny šchulski inspektor wotrjebnu wučžeršku konferenzu we Šojerezach. Ššchitomny běšche tež knjes tajny žyř-winški a šchulski radžicžel Šchönwälder i Šiegniz. Šónž konferenzny knjes wotrjebny šchulski inspektor šjewi, šo po 25 lětnym šasta-wanju šwoje šastojšštwu jako wotrjebny šchulski inspektor w nalěčžu pschichodneho lěta škoži. Ššchi wobjedže wunješe knjes tajny radžicžel Šchönwälder na knjesa wotrjebneho šchulškeho inspektora šławu, šo jemu ša jeho šwěrnosčž a nješpróžniwosčž džakujó, a knjes wotrjebny šchulski inspektor wunješe šławu na wučžerštwu.

Dalšche dobrowólne dary ša wbohe armeniške šyroty.

Šjemjenowany i Šudyščina 2 hr. — np.

Š mjenje wobohich šyrotow wutrobny džak.

Gólcž, redaktor.

„Šombaj Šóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchěch psche-dawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Šudyščinje dostacž. Na šchtwórcž lěta płacži wón 40 np., jenotliwe cžišla šo ša 4 np. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Serbske njeđzelske łopjena.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šmolerjez knihicziščetni w Budyščinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

23. njeđzela po šwjatej Trojizy.

Matk. 12, 41.—44.

„Jesuš šydný šo napschecžimo Božemu kaschcžu.“
Wón hlada ua nasche dawanje.

Nasche dawanje psched Jesušowymaj woczomaj.

1. Wabjenje, kotrež ć dawanju čžeri;
2. wěra, po kotrež dyrbi šo štacž;
3. mšda, kotruž wješeły dariczel dostanje.

1. Wabjenje. Wono šo nješmě štacž se šwucženja
abo nufowanja, ale š wutrobny.

Tón Anjes pruhuje wschelakich dawarjom. Wjele
jich woprowasche jenož šwucženja dla, wošebje bohaczi,
dofelž jako nahladni ludžo šo tola wusamknuć njemóžachu.
Šola wudowy běšche hinak. Šu wabjesche wutroba poľna
džakowneje lubosće. Wona čžysche šo temu Anjesej
w njebjěšach, šwojemu najlěpschemu pscheczelej a pomoz-
nifej džakowacž. Budžemy my š naschimi darami temu
Anjesej špodobni? Šak husto dawamy tež jenož se
šwucženja, bjes teho šo bychmy šo ša tu wěž šhrěli. Šak
husto je šo bohaty wobdžělił, šo njebychu wo tym rěčželi.
Šhuda wudowa štaja naš do haniby. Š džakownej
wutrobu dyrbišch dawacž. Š tajkemu džakej mašch wulku
pschitšluschnosć. Wón je wjele na tebi čžinił.

2. Wěra. Tón Anjes šebi nježada wot wschitkich
to šamo, ale wot kóždeho po jeho šamoženju. Tón Anjes
šudži: Šhuda wudowa je wjazny do Božeho kaschcža
poľožila, džžli wschitny, kotřiz šu nuts kladli. Šo šnuts-

šownej waznosćzi tón Anjes wazi. Bohaczi bohaty dar
njepschinyšechu, tola pak ta wudowa w dowěrjenju ć Bohu,
kotruž budže šo wěšče šašo ša jejnu potrebnosć štaracž.

Duby kšchescžijano, šašluža twoje dary mjeno wopor?
Móželch ty š žyla prajicž, šo šy wjele nuts kladł? Šo
šamoženju dyrbišch woprowacž. Šaž bohatemu ć hanibje,
šluži Anjesowa měra šhudemu ć wubudženju. Tež
š maľnymi darami njeđyrbja woni wróćo wostacž. Šchtož
šo wot šhudnych dama, je najwaznišchi dar psched Anjeso-
wymaj woczomaj. Duž njemyšł šebi, šhudny, šo šměšch
nimo Božeho kaschcža hicž. Šlawukń wot wudowy dowě-
rjenje ć Bohu a wobdžěł šo po šwojim šamoženju.

3. Mšda, kotruž wješeły dariczel dostanje. Wona
njewobšteji w šwontownym šudženju, ale w šnutsčownym
žohnowanju. Wudowa šwontowny wužitł njeměšesche, šdnž
tež dowěrjenje na Bohu ju šjebało njeje. Žohnowanje wob-
šteji w šnutsčownej radošćzi.

Tež my šo praschecž nješměny: šchto mamy ša to?
Niz ša čžłowštej šhwalbu šměny šo rošhladowacž. Šo
pschěšwědczenje, šo šmy dobry škutł čžinili a šo ma Bóh
šwoje špodobanje nad nami, je najwyschšcha mšda. Šchtož
šy w žohnowanju wušywał, budže tebi we wjele bohatschim
žohnowanju žnjecž dacž. Šamjeń.

Wo bohobojašnym muž.

Něhdy běšche bohobojašny muž, temu jeho do šwěta šmyšleni
pschecželjo wutylowachu, šo je pschējara dobročiniwy a darniwy, a
šo hišcže žyle wofhudži a napošledku jako proščeť na šłomje

wumrjeje. — Jako go w posłzišchich lětach na khoroložo lehny, a jeho smjertna hodžina go bližesche, džešche wón k swojim pscheczelam: „D kaš zyle hinał je tola pschischo, wy lubi, hač scže wěšczi. Sčtož sym wobkhował, to je nětko shubjene. Sčtož sym khdym rosdawal, to hišcže mam. Tcho dla je mi žel wo to, sčtož sym hdy sapowjedzil. Bóh luby Knjes chzyl mi to woadč!“

Sslub dweju wutrobom.

(K. Gerol.)

„Hdžež ty pónđžeš, tam tež ja pónđu; hdžež ty budžeš hospodowacž, tam tež budu ja hospodowacž. Twój lud je mój lud, a twój Bóh je mój Bóh. Hdžež ty wumrjeješ, tam tež chzu ja wumrjecž; tam chzu ja tež pohrjebana byč.“
Knihy Ruthy 1, 16. 17.

Wona.

Hdžež ty nětko pónđžeš, tam pónđu tež ja,
Tam sa tobu du w Božim mjenje:
Wot přenjeho koscha hač do wudycha —
Dónt naju nětk njeđželi ženje;
Wot sbóžneho „haj“ pola woltarja tam
Hač k hórkemu „božnje“, kiž do kašcža dam,
Mój w towarštwje budžemoj rjenje.

Wón.

Hdžež ty nětko budžeš, tam budu tež ja,
Tam wostanu, o sčto chzyl wjazh?
Wot přenjeje stopy hač do skónčenja
Twój budu sčtit pschewodžowazy;
Kas phtach tu w šwěcže sa wosboženjom,
Nětk budže mi sa šwět mój czichomny dom;
Hdže džeń je tak dorosšwětlazy?

Wona.

Twój lud njech je mój lud; o njewjestu ty
Wjedž k lubymaj staršchimaj nětko,
So naju šlub wutrobom žohnowany
Był wot njeju na kóžde lětko;
Sa twoje sym džečo, mi zusy je šwět,
Budž ty mi nětk woadžer, so nješhubju šlěd
Tu i pucža, kiž runy je rědko.

Wón.

Twój Bóh njech je mój Bóh; o pschewodžež ty
Mje k njebešam, pobožna duscha;
Měj i modlenjom twójim duch njeměrnihy
Tón wotpocžink, kiž jemu šlušcha;
Ssy jandžel mi mēra a žohnowanja,
Mi sa sčtit sy wot Boha postajena,
Hdžež w hrěšnym je šwěcže czēr wužšcha.

Wona.

Twój dónt njech je mój dónt; kaš žiwjenje tu
Mi bješ tebje jašne chže šwitacž?
D byla ja byče, kaž jandželjo šu,
Kaš chzyla cže wobstajnje kitacž,
Čži žohnujo róže šlacž do žiwjenja,
Wšcže škladnosče, hdžež mohla wucžiječicž ja
Čži wot czernjom sčcžežtu, šej witacž!

Wón.

Twój kšicž njech je mój kšicž, ty moja nětk sy
Kaž w horju, tak w hodžinach jašnych;
Bój, polož mi hlojczku nětk k wutrobje ty,
Storž kóždu mi i njechodow czašnych;
Wšcħał džełena radosč je podwojena
A džełena šrudoba pomješchena;
Kosčž, lubosčž, tak na plodach krašnych.

Wona.

Twój row njech je mój row; hdžež pohrjebaju
Čže junu, njech mój row tež ryja;
Ach, pónđžeš mi wottal, dha žiwa bēch tu,
Mi potom wšcħe wješela sšhnyja.
Kryj jena tu hórka ras wobegu row,
Proch pschi prosche — kajki to czichomny sšhow,
Hdžež po prózy šorna — šo šhja!

Wón.

Twój raj njech je mój raj; drje i bolosnosčžu
Čšo rostorchnu swjaški šaš czašne;
Hdyž pschi mojej hórzy pał placžešch ras tu,
Dha na njejo pohladaj krašne;
Kiž šwērowal Bóh je, smjercž njerosdžela,
Čži do raja wěcžnosče šejhrawaja,
Hdžež drašty šo wobleku kwašne.

Wobaj.

Nětk, Wótče, kiž lubosč wot wěcžnosče sy,
Ach, šlyšch naju modlitwu lubje;
Budž, wutrobom kralo, o Jesuško, ty
Pschez šcēczi tu we naju šlubje;
Ty pokoja Ducho, kiž pošwjećješch wšcho,
Kaž hołbil pušcž žohnujo i wyšola šo
Nětk do naju dušchow pschez šlubje!

Přel. K. A. Fiedler.

Sserbskim staršchim k rospomnjecžu.

Tajzy staršchi, kotrychž je Bóh i czašnymi kublamy požohnowal a kotsiž maju po tajkim něšcħo po šebi sawostajicž, dyrbja šo bohuzel kħutnje napominacž: Njepodajcže šo zyle do rukow šwojich džečzi; wostańcže nad džełom šwojeho samoženja i knjesom hač do šwojeho skónčenja. Pschede wšcħem njeje to Boža wola, šo staj staršchej wot džečzi wotwišnaj a i proštwami wo šwoje potrebnosče sa nimi kħodžitaj; potom pał tež šhonjenje pschecžiwu tajkemu pschepodawanju wšcħech šwojich kublow na džečzi móznje rēczi. S šendželšteje šem šlyšchimy podawišnu stareho mythiškoho krala Leara, kotryž bēšche mješ šwojeje džowzy, jeho i rjanymi šlowami wobkšlowaze, šwoje zyle kraleštwu rosdželit. Bórsy pał njemóžesche ani pola teje ani pola drugeje pschebytka namašacž, a něhduschi kral czašasche jako prošer psches hrabinstwa šwojeho přjedawšcheho kraleštwu. — Pucžujemy-li do Braniborskeje, dha widžimy hišcže dženka nad wrotami města Šutroboga, pschēd 1000 lětami wot našchich šerbskich wótžow šažženeho, wulku heju wotšnamjenjenu i podpšmom:

„Sčtóż džečžom šwój šhlēb i rukow da
A pschindže šam do tradanja,
Tón šašluža,
So jeho i heju šaraža!“

Wschitzy wandrowšy, kotsiž pšes tole město džěchu, šu pšched tymle wobrasom stejo wostali. Se to najpomnieceža-hódnische, šchtož wo Sutrobogu powjedacž wjedža. Wěcže bu tam spomnjena heja se šwojim krutym podpismom jeno na podložku czežkeho pšchestupjenja šchtwórteje kasnje wosnamjenjena. — Najjašnišcho pak stare město Nürnberg w jenej powjedacžy nasche napominanje wobstarnym starschim na wutrobu kładže. Tam šo powjeda: Som bydlešche něhdy měšcžan, kotryž měješche schěsč džěczi a bě jim hižom pšchi žiwjenju wšch šwoje kubla, dom, dwór, rolu, škót a wšchu nadobu pšchepodał. Wón wot nich woczałowasche, so jeho na stare dny sežiwja. Sačo běšche nětko pola šwojeho najstarscheho šyna něščto cžaša pšcheył, bě šo tón jeho nabył a džesche: „Nano, mi je šo tule nóz šynk narodžil, a to městno, hdžež nětkle wasch rucžny stol steji, trjebam sa jeho kolebku. Njehacže k mojemu bratrej cžahnyč, kotryž ma wjetšchu stwu?“ Sačo bě na to něščto cžaša pola druheho šyna bydlil, měješche tež tón jeho šyneho a džesche: „Nano, wy macže radny cžopłš stwu, a mje wot teho hloma boli; nochzecže k mojemu bratrej hicž, kotryž je i pšekarjom?“ Nan džěšche; a jako běšche nětko šhwilu pola šwojeho tšecžeho šyna pšcheył poměl, bu wón temu tež wobcžežny, so tón rjekny: „Nano, pola mje šo won a nuts šhodži kaž w hólbenju, a wy njemóžecže šwój pšchipołdnische drěmk džeržecž; njehacže k mojej šotšje Šaňži? ta pšchi měšcžanškej muri bydli.“ Starž pytny, kaš wjele je biło, a pšchi šebi džesche: „Nó, to chzu cžinicž! Chzu šo pošbėhnyč a jo pola šwojich džowłow špytacž; žónške maju mjekšchu wutrobu.“ Sačo pak běšche něščto cžaša dołho pola šwojeje džowłi i domom był, bě šo tež ta jeho nabyła, a mējšche, so je pšchezo polna stracha, hdyž nan le mšchi abo hewat něhdže šhodži a dyrbi po wyšokich šhodach dele krocžicž. Šola šotry Šilže njetrjebał wón po šhodach stupacž, dokelž ma ta pšchisemške bydlo. So by w pokoju precž pšchischol, da jej starž na šdacže prawo a cžehnišche k šwojej drugej džowzy. A jako bě jeno krotki cžaš pola njeje pšcheył, běšche tež wona jeho šyta a da jemu pšes tšecžeho k wuschomaj pšchińcž, so je jejne bydlo, pšchi Šegnižy ležaze, pšche wložne sa muža, kotrehož wicž cžwiluje; ale so ma jejna šotra, tótkowa pola šwjateho Šana, jara šuche wobhdjenje. Starž šam wěrješche, sa móže prawje mēčž, a poda šo pšched wrota k šwojej najmlódschej džowzy Šeňzy. A jako bě dwaj dnjej pšchi njej pobyl, rjekny jejny šynk k njemu: „Džědo, macž wčera k šwojej šotšje Šilži prajesche, so sa tebje žane lěpšche bydlo było njeby dnyli — w tajkej komorje, kajkež nasch nan ryje.“ Nad tutej rěcžu šo dobremu starzej wutroba šlama, so w šwojim rucžnym stole nasad padže a wumrije. Šswjaty Šan jeho pšhija a je šmilnišchi napschecžiwio njemu dnyli jeho schěsč džěczi; pšchetož wón dawa jemu wot teho cžaša we šwojej komorje pšchezo hjes šadžewka spacž. Šehodla praji pšchibłowo, so jedyn nan lóžšcho schěsč džěczi sežiwio, dnyli schěsč džěczi jeneho nana, a dawa starym tu radu: „Njewuškłaj šo, prjedy hacž spacž njeńdžesč.“ — Kaž tudy i měšcžanškeho tak pšchihadžeju tež we wšchěch krajach i burškeho žiwjenja došč škóržbow tajkich starschich, kotsiž šu šwojim džěcžom kublo dali a potom hórki njedžat žnjeli. Wobšchowaj šebi teho dla kóždy kusežicž khlěba sa šwoju starobu, so njeby šwojim džěcžom žaneho nastorka k tajkemu pšchehřěchenju dawał, a so by šdobom tež šwoju šamšnu dušchu wobarnował; pšchetož tež w tej šo potom jara lohko hórkosč šašydli, a šamo tak někotremu pošblednemu žohnowanju je na to waschnje wutroba pobrachowala.

F.

Dwaj Šchwajzarjej a jeju šuka.

Wo dwėmaj starymaj Šchwajzarjomaj šo nam powjeda, so mējšchtaj škóržbu wo šuku. Škóždy mējšche, so ma prawo na nju. Šunu pšchińdže tón jedyn a rjekny k druhemu: „Sa šym naju wěž

šudnikam pšchepodał; pšchetož mój šamaj nješymoj tak mudraj, so mohłoj ju na cžiste pšchinješč. Pšchińdž jutsje šobu pšched šudnikstwo!“ Tón drugi pak wotmolwi: „Šutšje ja woteńcž njemóžu, pšchetož ja mam šyno na lžy ležo, te budže šuche a dyrbiu je domoj šhowacž.“ Sačo běšche šebi trochu pšchemyškli, pšchistaji hišchcže: „Dži tam ty šam, a wupowjedaj šudnikam tvoje a moje podložki, a potom njech wuškudža.“ Tón drugi běšche i tym špofjom, džěšche nasajtra dopołdnja na šudnikstwo a wupowjeda wobedu wěž i nještroniškej wěrnosčžu. Pšched wjecžorom wrocži šo domoj, šastupi k šwojemu pšchecžiwniškej a džesche: „Čži šudnižy šu tu šuku tebi pšchikudžili. Bohu budž džat, so ma naju šwada kónž.“

Š nozy do šwětkla.

Stare, hišchcže njewocžišchcžane powjedacžko Šana Šórškeho.

(Šotracžowanje.)

V. Špocžatti k nadžiji.

To njebě přenja cžrjoda naloženych Šrichowłow, kiž šo tudy do Šgyptowškeje wješesche. Šižom druhdy bėchu Šgyptčzenjo rjane žušnižy na cžłowške wiki hnali. Drije wjele Šranžowšow, Šendželčzanow, Šmēžow, Štalianow a druhich i šchescžijanškeje Šuropy bėchu widžili pšchihnacž narubjene šchescžijanški, ale šchto šebi chžychu? Chžychu je i mozu jim se šwajškow wudrjecž? To by najhóršcho sa nich było. To by rěkało: Šchescžijanške pšy, tulejče rót, jeliso njehacže wjedžicž, kaš točene želešo do mjaša lěše. — Chžychu domoj pišacž na šwojich knježich a kralow, so bychu cži Šgyptčzanow na rubjate pašory bili? To šnadž by šchlo, ale pomalu, pomalu. Njes tym by było dawno wjele wobohich do daloka pšchedatyč. — Šchto šebi chžychu, kiž widžichu Šrichowłi na pšchedań honicž? Woni bėchu domach do europiškich nowin štajicž dali, kaš bėchu i wocžomaj widželi, šchescžijanški pšchedawacž.

Pšched lětami bėchu tajke nowinške powješcže w šchescžijanškich krajach Šricham pomoz šbudžile. A tež něcžišche powješcže šbudžowachu tam pomoz. Niz šo bychu i nowa se wšchěch štronow cžrjódy wobronjenych Šricham na pomoz šchli. Š kim dha chžyli šo bicž? W Šrichiškej bė tola po prawym mēr, a na Šgyptčzanow domoj cžahnyč, k temu jich njeběšche došč. — A tola dyrbjesche a chžyšche šo Šrichowłam pomhacž. Duž šo w Šuropje šchescžijanške dušche šjednocičchu, prajizy: Nadawajmy pjenjes a poščelmy je do Šgyptowškeje, so bychu tamni šchescžijanžy mužojo šchescžijanški Šurkam i rułow šwukupjeli. Šroschmy pak tež Šože dla šwojich wjerčow, so by šo Šgyptčzanam jich žalošne šlutfowanje šakajalo.

Šcherpatti, kroschki, šlēborne, tolerje a šlote tajke grichiške towarštwu doštawachu, so móžachu šo bóršy někotre tawšynty k wukupjenju poščlacž. — Njes tym pak bėchu tež w egyptowškim knježerškim mēšcže Šlexandriji tajke towarštwu nastale. Sa šwoje a pšchipoškłane pjenjesy bėchu někotsi i towarštwu grichiškich žónškich nakupiwšchi je k šebi domoj pšchiwjedli. Ale tu je tola šhowacž njemóžachu, a duž wotnajachu šebi twarjenje, hdžež mohle pšcheywacž, domiž jich njebudže došč nakupjenych, so mohla šo jich šyla domoj poščlacž. — Někotsi budža rjež: Čžehodla dha tola wšchě na dobo nješupichu? To pak šo njedasche cžinicž. Šlaj, bychu-li pšchedawarjo pytnyli, i wotkal te pjenjesy šu, bychu šej wěcže tak wjele žadali, so dyrbjeli šupowarjo wjele šchescžijanškom muhamedanškim wostajicž. So pak by šo šupowanje prawje radžilo, bėchu šebi k temu i towarštwu mlodeho ilirškeho pšchekupža wušwolili, kiž bė w pšchekupowanju i šurkowškim ludom derje wobhonjeny a lěny.

So pak tajke towarštwu šu, wo tym ani Šarja ani jeje towaršchki njewjedžachu.

(Pšchichodnje dale.)

Bože saštaranje w pschirodže.

(Skónczenje.)

Sda so tež swěrjator była njeskónczna, je tola wot stworiczela mudrije postajena a sarjadowana. Wschudžom so haczenja czehnjene. Skóždy swěrinski ród dyrbi druhemu mjesy stajic. So by pak so licžba směrnych, wužitnych swěrjator pschejara nje pomjenšchila, je licžba rubježnych swěrjator jeno mała pschecziwo tamnym. Lawow je mała w poměrje k wozam, gazelam atd. Kury nje so wjele jejow a wulahnu wjele, rubježne ptaki jeno mała. Sa pschisporjowanje rybow je hižo do přédka bohacze starane, so by, hdyž so tež psches rubježne ryby a cžlowjekow na licžbje pomjenšchija, tola nje pobrachowalo. Šědy maja pschecziwojědy. Swěrjazym jědam so w rostlinstwie hojaze hrědky pschihotowane. Šsu so pještrusčki a škóčki psches měru pschisporike, štorča so w jenej šmushy do morja a šahubja so šame. W njewobdžělaných krajinach, hdyž mała cžlowjekow bydli abo žani nje pschebhaju, štupi nam runowaha w pschirodže, jejne hospodarske sarjadowanje jasnje psched woczi, poměrny mjes swěrinstwom a rostlinstwowom so twjerdže wotměrene. Šeno cžlowjek kashy husto psches šwój nje rosom a šwoju nahrabnošč tutu rjanu runowahu; wón šwětki a wutupja lěšy pscheměrnie, wotčahuje rostlinštemu žiwjenju trěbnu wložnošč k roščenju a poražuje psches to rjanosč pschirody. Wón šoji a šahubja mnoho wužitnych swěrjator, kiž so wot stworiczela k šdžerženju žyłego postajene; jeho nahrabnošč wuzhza pódu a njenaruna jej wjazy wučehnjenu móz, — a potom škorži knjes štworjenja na njeplódnosč a bójške khostanja. Njesh škorži na so šameho. — Šemja je rjana a došonjana; došonjana by wostala, hdy by cžlowjek na nej nje pschebhwal.

Próstwa Lipsčžanskeho mišionstwa.

Šón lud měješke wutrobu k džělu.

Tole rjane šłowo, lubi pscheczeljo mišionstwa, štěji w knihach Mchemiaška 4, 6 a je š tamneho cžaka, hdyž so powróčene murje Šerusalem a nowa twarjachu. Nje pscheczeljo drje hanjachu: „Budža woni te kamjenje š hromadow pjeršče žive ščinič, kotrejž špalene so?“ Džělo drje běšche špróznive a cžěžke. Ale wone so poradži š pomozu teho Šnješa, kotryž špožči, kaž cžitamy: „Šón lud měješke wutrobu k džělu.“

My dženzha teho Šnješa prošymy, so by wasche wutroby tež tak hnu! Ššchetož našche Lipsčžanske mišionstwo je w nushy. Šo pošlednim šlicžbowanju pobrachuje na 127,000 hr. To naš hiščežke poděšło njeje, kaž dołho našche mišionstwo džěla.

Kak je to wujasněč? Najprjedy běšche nimale 25,000 hr. mjenje došhodow. Š temu je našche džělo rostlo. W rošprawje 1903 so nam šdžěli, so je licžba europiškich džělacžerjow mišionstwa wo 20 procentow wo jene lěto rostla. Dale běchu našchi džělacžerjo a jich šwójby wonkach na polu našcheho mišionstwa psches wjele šhorščow domapytani, so bě wjele pučžowanjow psches morjo trěbných. 42 dorosčžených a 12 džěčzi je po morju pučžowalo. Duž tež dyrbješche so 11,900 hr. wjazy tym pláčicž, kiž dyrbjachu na prošdniny k wustrowjenju so domoj wróčicž. Š temu běšchtej dvě wšitazijškej pučžowani nushy, kotrejž wjele pláčitej. Tež žonjaza mišionška pošladniza měješke psches měru wjele pláčicž. Wjazy tyžaz pláčješchtej wot mišionarow w Ukamba ša nushy žadane nowošloženje dweju štajjow. Duž nam nětko telko pobrachuje. Š temu šta so to nješbože, so dyrbjachmy legat wot nimale 27,000 hr., kotryž běšche so nam něhdy pschi žiwjenju wot šawoštajekki wuplačžil, po jeje šmjerczi dla šmylka w testamencze šašo wróčicž.

Š hlubokej šrubowu naš napjelni, so dyrbi pod pobrachowazymy šrědkami škut šam cžerpicž. W Afrizy njewošžemy w pschichodnym cžaku štajjow šašočicž. My šebi nješwěriny, ničžo pschiswolicž. Š tola mamy telko proštwow psched šobu! W Mamba so žyrkej twari, Wadschome na žyrkej cžaka, pošlednej šašoženej štajiji w Afrizy dyrbitej so wutwaricž. Š k temu proštwy š Šndiškeje! W Madrašu dyrbi so žyrkej pschetwaricž; na kraju ma so wšchelake doščinič a wudošpolnič, pjenješ k twarjenju wobhđenja ša duchowneho w Šodinašudi tu nješbu atd. Šějšche sarjadowanje a džělenje wulšich wotřejšow Majaweron, Šandschaur so pschezo dale wotštorfujetej. Ššchi twarškim džěle móža pschi pobrachowazych pjenješach štare, doščeržane twarjenja husto jenož šaplatač a to so tola šhubjene pjenješ, došelž wichory a šliwki jeneho lěta wšchitko šašo potorbaja, šchtož je so nushy wuporjedžalo. Škóncžnje pak — a to je najwážnišche — škutkowanje mišionstwa w šwojim špěchowanju wulžy šchoduje, hdyž nam šrědky pobrachuja, nowe došyte wošady hromadže džeržecž.

My dyrbimy pak a my čžemy Bože kraleštwu roššchěricž! Š Šam, jako pscheczelam mišionstwa, mamy pošne došerjenje, so njebudžecze nješnuczi wostáč. Šdyž je škut, ša kotryž dyrbišch jako šchescžijan so šahoricž, rostl, potom pschisporječze šwoje dary! Še so něhdy murja puška, wuporjedžče ju! Šo, šchtož našchi bratšja wonkach škutuja, je tola wascha wěž, pschetož woni so waschi pošplani. Šak pschinješemy šwoju wulku proštwu psched wulku mišionšku wošadu!

Šón Šnjes pak špožč, so by so štało, šchtož pola Mchemiaška štěji: „Šón lud měješke wutrobu k džělu“, „a něšči tyž wyschšchich wótzow dachu k temu twarjenje“, „a šón lud da“.

W jenoščzi wěry a lubošče:

Wodžerštwu

evangelško-lutherškeho mišionstwa w Šipšku.

Dary móža so pošpláč na pošladnizu evangelško-lutherškeho mišionstwa w Šipšku (Leipzig, Šarolinenštraše 19) a tež redakžija „Šomhaj Šóh“ dary kwituje a dale wobštara.

Wšchelake š bliška a š daloka.

— Druhu nje džělu adventa budže šerbška Boža šlužba w Draždžanach.

— W Šakežach njebudže so pschichodne lěto, kaž běšche so něhdy cžiščěžalo, šwjedžen ša šnutškwone, ale šwjedžen ša mišionstwo mjes pohanami šwjecžicž.

— My lubých pscheczelow našcheho mišionstwa na to došpomnjamy, so čžyli mišionške dary w bližšchim cžaku pola knješow duchowných wotědacž, došelž so lětno šlicžbowanje šónž dezembra wotpožži, a niž kaž prjedy, šónž julija.

— Nowa prošyka „Ššchedženaf“ na lěto 1905, wot wuštojneje ruki špišana, k Šudyštemu hermankej wuždže. Ššchitžy lubi Ššerbja čžyli šebi šerbštu prošku wobštaračž.

Dališche došwólne dary ša wbohe armeniške šyroty.

Ššches knješa šararja Šatefa-Šarškeho:
Š. Š. š Šukošny 5 hr. — np.
W mjenje wbohich šyrotow wutrobný džak.

Šólč, redaktor.

„Šomhaj Šóh“ njeje jenož pola knješow duchowných, ale tež we wšchěch pschedawarňjach „Ššerb. Šowin“ na wšach a w Šudyščinje doštačž. Na šchtwórcž lěta pláčži wón 40 np., jenošliwe cžišla so ša 4 np. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoň ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Serbske njedželske łopjena.

Wudawa so kóždu šobotu w Smolerjez knihcizisčycznici w Budyschinje a je tam sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

24. njedžela po swjatej Trojicy.

Fil. 1, 20. 21.

Chrystuš je moje žiwjenje a wumrjecze je
moje dobycze,

to dyrbi wuśnacze kóždeho kšesczianana bycž.

1. Kšesczijan kam snaje žiwjenja prawu wažnosć,
dokelž móže kam prajicž: Chrystuš je moje žiwjenje;

2. Kšesczijan kam je derje hotowy k wumrjeczu,
dokelž móže prajicž: Wumrjecze je moje dobycze.

1. To móže jenož srošymicž, kiž je to našonik. Džěczi šwěta so šmėja. Žiwjenje pschežarowacž, kotrež telko wješela poskiczuje. Woni praja: Šjenješy abo wješele, to je moje žiwjenje. Ale tež pschi khtutnichich ludžoch namašamy mało srošymjenja. Šchto so na druge žiwjenje pschihotowacž, wo kotrymž ničto njewě, hač pschińdže!? Woni praja: Džělo je moje žiwjenje. Woboje je wopał.

Kšesczijan kam snaje prawu radość žiwjenja. Ša to je dopokašmo nam Pawoł kam, kiž tole s jastwa pišche. Kajki kónž smėje jeho wěz, to wón njewě. Ale hač dže k žiwjenju abo do martraškeje šmjercze, woboje šluzi k pschekrašnjenju Chrystušowemu. (Šcht. 20.) Wón wě: Chrystuš je ša mnje žiwy a ja budu s nim žiwy. Wón je žiwy we mni, wón je mojeho žiwjenja šałožk a kónž, wón so wulitwa psches mojeho žyłego šnutštowneho cžłowjeka, psches moje mozy a dary, šo ja wšchitko k jeho cžesczi cžinju. Šchtož moje žiwjenje se šwojim hrěšcnyim hubjenštwom, se šwjadlymi a wotpadnjenymi kčženjemi

šnješliwe cžini, je to, šo móžu wuśnacž: Chrystuš je moje žiwjenje. Šač ma moje žiwjenje šwój wotkřnjeny kónž.

Njewěrne je, šo bychmy psches to ša nadawki šemškeho žiwjenja njekmani byli. Dopokaš je nam šašo Pawoł: Wón, kiž je jako japoschtoł wjazy džěkał hač cži drusy, ma tež jakne wócžlo ša nadawki tuteho žiwjenja, wón so žiwi jako rjemješnik. Kunje tehodla, dokelž wón ša wotkřnjeny kónž žiwjenja pošnawa pschihotowanje na wěcžnosć, snaje wón wažnosć šemškeho žiwjenja, kotraž w tym njewobšteji, šo mamy wjele škladnosće k wješelu a wužiwanju abo šo bychmy šej bohastwo dobyli, ale šo móžesh tudy hižom bycž šlaw Božeho kraleštwu a jeho wěcžneho šboža wěšty we wěrije do Jesom Chryšta. Šale wěra je móžna a čže šo roššericž, šo šobudželicž, cžini naš šwědkow Chrystušowych, kiž šu kmani pschecžiwu hrěchej wojowacž, tuteho cžaka cžerpjenje a šwěta hidjenje šnješcž; wona cžeri naš do džěla, šo njebychmy šo prascheli po šwojej podobnosći, ale po šbožu našchich šobucžłowjekow a radži druhim šluzili.

Šwět praji, šo je tež w nim namašacž šwěrnosć, šprawnosć, šmilnosć, šcžerpliwosć. Njeh temu šač je, ale bješ tymaj cžłowjekomaj, s kotrejuž je jedyn kšesczijan, by šon, kiž wutroby snaje, hdyž běšchaj wobaj po tym nowym waschnju žiwaj byšoj, wulki rošdžěl pošnał; na jenyim šoku džakownosć pschecžiwu temu, kiž šlabym móž dawa; jow špokojnosć, tam šašo pschibymaju njespošojnosć, dokelž wšchelati wušnyw ploda njenješe a wutroba wotmolwjenje njenamaš na to praschenje: šchto budže s teho, šchtož šym škutkowal, hromadžil — šchto budže šo mnu, hdyž dyrby jo wopuschcžicž?

2. Kunje teho dla, dofelž kšchesczijan prawu waźnosć žiwjenja snaje, ma tež prawu radość we wumrjeczu.

Zaneje bojośće psched šmjerczu. Wumrjecze je moje dobyće. W njebješčach hrěcha njeje. Wšcho bėdzenie je dobėdžene. Dopomnjecze na hrěchi šbőžnosć wjazny njemuczi. Potom šo njetrjebasč wjazny wobstoržowacž, hnada je šwój skutk na tebi dokonjala. Za njebudu wjazny khory a hubjeny. Zane dźelenje, ale šjednoczenje s tymi lubnymi, hdyž bėšche Khrystuš jich žiwjenje. Za du k temu Šbőžnikej, kaž hodlet šo dušcha posbėhnje k wótnemu domej. Wėriš ty to? Kač móžesč potom bojasny byčž, šo šmjercze bojecž, kaž by wona njebyła našche dobyće? Hdy by tež wjele šhubicž mėl na semskim kuble a šbožu — šcho je to pornoj tej krašnosći horkach?

Me tež nješmėmy šebi w nještrowej myšli šmjercž žadacž. Njedyrbi nam kőždeho drje žel byčž, kotřiz šmy tudy? Ně; tajke morjenje wšchitkich čłowškich dźecžow nješmė wukhadžicž s teho wušnacž: wumrjecze je moje dobyće. Čašne žiwjenje je kuble, hdyž tež niz te najwuššche. Pschecžo dlėje tudy wostacž, ma šwoje prawo. Ndadawkom je tač wjele, šo šo nam žiwjenje krotke byčž šda. Psches pomyšlenje na šmjercž daj šo čėricž k wukupjenju čaša. Bjes šchėdžiwzom, kiž je morkotazny a žiwjenja šprőžny, šo štajnje šdyhuje: „jeno šo by kőnz pschischoł,“ a bjes Pawołom, kotřiz wješele wušnawa: „Khrystuš je moje žiwjenje a wumrjecze je moje dobyće!“ je wulki rošdžel. Tamny by, hdy by Khrystuš jeho žiwjenje byl, tež ščetpłiwosć a khroblosć w čėrpijenju mėl.

Ma drugej štronje ma wėra tu mőz, kšchesczijanej tež w mlodnych lėtach radość k wumrjeczu dacž a pschi wšchėch šwjastach lubosće, kotřez jeho dźerža. Kőždy kšchesczijan, kotřiz mőze prajicž: „Khrystuš je moje žiwjenje,“ mőze tež dale špėwacž: „Wumrjecze je moje dobyće.“ Nawuknny pschezo wutrobnišcho šwój žiwjenški a šmjertny khėrlušč špėwacž:

Khrystuš je moje žiwjenje
A wumrjecze je moje dobyće!

Šamjen.

Ma pokutny džen.

(Modlitwa njeboh Šandrija Brőška, w šwojim čašku duchowneho w Budestezach, do přėdowanja na pokutnym dnju 23. nov. 1838.)

Dženš naš k pokucze Wóh nuczi,
Žadny džen njej' škadnišchi.
K njemu wobrocžecze šo ruczi,
Dženš k nam pschindže we hnadži.
Šutje šmjercž šnadž pschithadža,
Duž je nušna pokuta.
Dženš chze Wóh dacž wumőženje,
Čižn přjecž šwoje pschestupjenje.

Dženša lubi mi a tebi
Našch Wótz šwoju dobrotu;
Wón naš čėhnje hnadnje k šebi,
Šticzi nowu wutrobu.
Čižn, šo džen tón dženšnišchi
Tebje s nowa porodži. —
Činjenje pač njeje moje,
Čižn šam, šnježe, we mni šwoje!

S. Žitawski.

Ma kwašnym ranju.

(K. Gerol.)

Šdžez dwaj abo tjo šroma-
dženi šu w mojim mjenje, tam šym
ja šrijedža mjes nimi.

Mat. 18, 20.

Dwė ruzny chzetej pschimnyčž šo
Dženš psched woltarjom šwjatym,
Šso dźeržecž pschezo šwėrnischo
Šow w šwėcže pschemėnjatym;
Šchož lubosć pač chze wjasacž hičž,
Ma wuššcha ruka wobtwjerdžicž:
Kladž miła ruka Wóža
Ma Waju dostatk šboža!

Dwaj jashkaj dženš chzetaj šej
„Šaj“ šwjate s Bohom prajicž;
D šlowcžto, hatle doklincžej,
Šdyž chze šo šlőnz tajicž! —
Šo žohnowane pač je „haj“,
Tu hišchže druge „haj“ šo praj:
Kót Wóži „haj“ praj k temu,
Šchož porucžataj jemu!

Dwė wutrobje dženš horitej
Šso w lubosći a šwėrje,
Psches radość, horjo šlubicž šej
Hičž chzetej w jenej čėrje;
Šo tajki šlub pač wobstatk ma,
Šslacž k njeju ma šo wutroba:
Nječ na wutrobu Wótzža
Šso šloži wócžto, próža!

Dwė mjenje chzetej dženša šplešč
Šso do jeneho mjena,
To šwoje k woporu chze njescž
Nėtk luba wušwolena;
Šo šwjast pač žohnowanj je,
Wěj psches njón mjeno njebješe:
Klincž Šamaj w Wóžim mjenje
„Šaj“ jako wobtwjerdženje!

Dwaj domaj lubje hladataj
Dženš na tšeczi dom pschny,
Šdžez šwėrowanaj šmėjetaj
Čaš šbožownj a tšchny;
Kač blyšchčizich šo, o pscheytko!
Šo tu pač derje bydli šo,
Nječ Waju pschezo s nowa
Dom Wóži kėmšchi woła!

Duž s lubnymi nėtk džitaj dwaj
Do šnješoweho doma,
A šjenocženaj wuštuštaj;
Nječ Wóh šnješ dale pomha!
Ššwój štatok nėtko wobčėhntaj,
Ššej lubaj štajnje wostantaj;
Wóh pač, to wospjet praju,
Budž tšeczi w šwjastu Waju!

Přek. K. A. Fiedler.

Gustav III.

Schwedski kral Gustav III. jechasche ras psches jenu wjeß, hdžež pěna burka holcška pschi studni stejo wodu cžerasche. „Moje džęcžo, baj šo mi tola napicz“, džejche kral. Pscheczel-niwje posliczi jemu holcška schleńzu czerstweje wody. — „Ty by pschiflužna dobra holcška“, kral na to rjetny; pój šo mnu do města, tam smějesch dobre dny.“ — „„Ně, dobry knježe““, wona su-pschecziwi, „ja njemožu woteńcz, dokelž mam šwoju wbohu thoru macz wothladowacz.“ — „Swoju macz?“ šo kral woprascha, „hdže wona je?“ — „„Sowle w pódlanstej hęcže““, holcška wot-molwi. Gustav šobu do hěty džejche. Tudy wuhlada staru thoru žonu, kotraž na šamej šlomje ležo stonasche. „Mi je waß žel, maczerka“, rjetny cžłowjeczny kral. — „„Haj, luby knježe, ja šym khuda a thora““, džejche staruschka; „„ale ja dyrbjala kónz wacz, njeby mje moja džowka i džělom šwojeju rukow žiwita a tať starobliwje hladala. D Bóh jej to šaplacz!““ — Sslyšy šo jej pschi tyhle šłowach po šuchimaj blědymaj lizomaj ronjachu a Gustav plakasche šobu. Wješeljny w thmle šbožownym wofomitu, šo bě i kralom, wón hnydom nahladnu šummu pjenješ šawostaji, pschipošasa tej khudej šwójbye mały dwór, šlubi jej dožiwjenšte šastaranje a džowzy bohata pomoz i tymi šłowami: „Ty šaklužišch najlěpšche myto, luba džowka, dokelž šwoju maczer tať cžesczišch a lubujesch. Ša šym twój kral.“

F.

S nozy do šwětkla.

Stare, hišcže njewoczišcžane powjedańcžo Šana Bórškeh.

(Pokraczowanje.)

VI. Šsmjercz na wodže.

Sako běšche Marja šwoju proštwu dospěwala, wona šašo wocz i šandželi a hlouwu do přědka pojšnywšchi šdrěmny. Pošdžišcho tež wojak wuřny, kiž měješche pola nich štraž. Bóle a bóle stonancška rošrudženych jatych wotmjelkowachu. — Wjšche nich pať špěšchny wětr, do plášcžizow šo lěhajo, lódž i štronam Šgyptowškeje cžerješche, šady šo wostajiwšchi brjohi turtowškeho kraja a Šrichiškeje. Pod nimi šo rybiška ša ryhami honjachu a milijony šwěrjatow a štworjeńcžkow we hłubinje hrjajachu, tež w nozy šwojeho žiwjenja wješele. Wone njewjedžichu, šajke wbohe dušche wjšche nich drjewjana khěža na štróžbne žiwjenje wješe. — —

Šola ranja šo cžerwjenicž počža a šera na blyšfowych lětadlach daloke njebeša pschelecžichu. Niž kaž pola naß škhabža, ale khwatajo Bože šlónzo škhabžesche, jako by daloko pola ranja i plomjenitych wrotow na dalokej wodže wustupilo. Šeho šlote pruhi, šo we lódži psches rohowe wotnjeshka cžišcžaze, šetfachu cžerwjene wócžka.

Šarubjena mlodžina bě šo i hubjeneho španja šebrała. Wjercžate hlouwy pomalu wokolo šo hladachu, wjele wo šebi wje-wjedžo. Šornjo Šarji ležesche njedorščzene mlodžo w šawjertnej thorošči a rěčesche i bluda. Šrocžel dale wjetšchemu holcžu kaž poteptanej bělej róži žolčžina we woblicžu pschelětowasche a pschi nej šo druge holcžo štyšniwje wijesch.

Šubjeny powětr, parowanje czerstweje wody, mašane lěhwo, najbóle pať pscheczerpjene štrachi a bojošče psched wškami psche-kupnych ludži běchu jich štrawotu škajšle kaž jich rjanosčž šlónzowale, jako hrošna hušanzka kčženiczka jablónki roškufša, šo blěde do luže špadaju. Šadny šurownik njetrjebasche i wótrym štrjudom na mjelcženje pohanjecz. Wšchě wbohe mějachu kóžda se šobu cžinicž, šo žana drugej placžo nješkoržesche.

Šdnyž bu w jich džerje šwětkišcho, bludžeschej Šarijne wócžžy hladajo kaž dohašchowazej šwěcžžy kolo wokolo, dobru cžetku šwěru phtajžy. Ša jara škhorjena na pošcženje ležo nještajnje dychasche. Šarja šapjerawšchi šo i rukomaj dolěše i šwojej wčerawšchej

špokojeržy, šo by ju šadžila a hladala, ju i nadžiju pošhlicž. Ale tu bě dobročiwta pomoz na kónzu. Ššwěrnny rót thoreje dychasche pošlednje dychanja. Wona wboha ani Šarijne woblicžo ani Šariju rěčž nješnajesch. Šejne šlawy šo jeno šimbachu. — Šdžeha bě šadny duchowny wótž, ju špokojicz i Šožim šłowom? Šdžeha bě Šože šwrate wotšasanje, ju wotšewicz w cžěštotech šmjertnych? — Mašany brodacz pschinješe šucheho šhlěba a w šaranje wodu. Ale tať wjele nahrabnych rukow kaž wčera psched wječorom šo dženša wo šhlěb a wodu njetorha. Šžisty powětr je jim nušnišchi, džžli kóšcžtwjerdy šhlěb a wotestata woda.

Njedolho bě wojak wuřchol, dha pschindže ludžipšchedawarški knješ šakrujo do štwizy. Dokelž bě wot wojaka šlyšchal, šo šo něšotre holcžata se šmjercžu bėdža, pschindže wón nuts. Drohu tobakowu trubku měješche w ruzy a we woczomaj šapate šloby na nóžneho štražnika.

„Šžehodla tu wjedrowu džěru i šhwilemi wuloščzil nješby?“ Š jeho woblicžo po jštwje šapasche.

„Šebje šmjerdžateho pša najšterje mjerša, šo hišcže cži ženje nješšym dať i nožemi mjašo rošrěšacz a šele do džěrow naššpacž?“ Š pschezo hóršcho jeho šašlobjenej wocz i krowu podběhowaschej.

„Ty pšo —!“ Šu jemu šloby rót šawrjechu. Štražnik jemu i nohomaj padnywšchi čžyšche jeho wo hnadu prošycž. Ale do hlouwy kopnjeny wot knješoweje nobi wali šo na boť, pschewaliwšchi wocz i forczjo. — Šžany wulki pjenješ dyrbjesch knješ šhubicz, hdnyž čžyšchu jemu psched woczomaj něšotre mlodžata psches šmjercz i jeho pašorow wuńcz. Šaj, a kaž na pošcžen dónđže, ležesch cžetka w Šarijnym šlinje, wupšchestrjewschi wustudowate šlawy kaž běle wóšfowe šwjeczjo. Šnjesh bu kaž džiw. Šlowe šakrowanja šo i jeho rta walachu, šajkež je žane pjero napišacz njemóže a njecha. Ššapajo kaž natšeleny tigr dyri wón i boťka štejazeho wojaka šjes winy i trubku psches hlouwu, hacž hłojcžka rošleczi, a šrocžesche se žehliwomaj woczomaj i džěry.

Běchu-li šebi šnadž něšotre šamyšlike, šo bychu knjeha prošyle, jemu i nohomaj padnywšchi a jeho nošy kóšchiwšchi, šo by je šašo domoj pušcžzil, dha šbychu žyłu nadžiju. Šak mohł šo tajki cžłowjek nad nimi šmilicz, kiž cžinjesch, kaž džiwje šwěrjo?

Šnydom pschistupišchtaj lódžnikaj a šemrjetu wšawšchi ji draščžicžku i cžěla šedriješchtaj. Šarja ju njechasche pušcžicž. „Ščjetka! Šolbiko cžetka! Woczžit woczžy! Njewumrěj! Albo wšmi mje šobu do nješbeš! cžetka —.“

„Ša praju, hacž mjelcžišch!“ na nju šaršchi lódžnik šatru-bizy ji i pjaščžu pohrošy, šo naštróžena wobej ruzy pušcžzi, ša šotrejž bě wuššlěkanu pschijala. Š lódžnikaj šhrabnywšchi nahu nješeschtaj a cžišnyšchtaj ju psches lódžinu kromu do žolmjateho morja. Šwoda šo wjšche njeje šawrje. Šwokoło pošdnja drugeje cžělo nahe do žolmow cžišnychu.

Šchtó wě, hacž rybiška i přěnim cžělom hižom dawno hotowe nješěchu! Šchtó wě, hacž wulke žrawizy (Šaifišche) po šwojim wšchnju ša lódžu njepluwachu, woczajujo, hacž žaneho morweho do wody njecžišnu! Šchtó wě, hacž žane tajke šwěrisko wuczšijnje-nej cžěle žylej pošrjelo njebē! — Psched wječorom šo žolmny šlawow šecžeho cžěla mozowachu.

Šarja bě šebi přjedy wotmyššila, ničjo wjazy nješěčž a nje-picž, šo by šterje wumrjela a tať i hubjeneho žiwjenja pschischla. Ale něšto čžyšche šo tola radšcho šašo žiwjenja džeržecz, džžli tať šwoje cžělo dacž rybiškam ša žratwu cžišnyčž. Š kaž bě šebi přjedy žadala wumrjecž, tať jara šo něšto šmjercže bojecz pošcžinasche.

Tajki je cžłowjek! Dženša na kolenomaj ležo šo i horžymi šłowami i Šobu wala, a jutsje šo i runje tať horžymi šłowami džatuje, šo jeho Šóh wuššlyšchal njeje, dokelž něšto wě, šchtož. Wšchehomudny hižom přjedy wjedžišche: šo by jemu nješbože bylo, wo cžož wčera tať prošesch.

Marja ho pschecziwo swojej woli na khléb naczahny, a dofelž bě s wodu namoczeny, jědžišče ho tak někať. Sejna khléna strowota, hačž runje nalemjena, ji tola pomhaje hubjeństwo pschewinycž. Wjetšchi hlódb njejědžomny khléb do njeje čžerjesče a palata lačžnosčž njebijomnu wodu.

Wona njeđyrbjesče wumrjecž. —

(Pšchichodnje dale.)

Sswoje pjenjesy ja hisčezje mam.

Dwaj pučžowarjej, nadpadnjenaj duzy wot rubjeźnikow, dyrbjeschtaj jim žyłe swoje samoženje dacž. Duž rjekny tón jedyn: Nětk móžemoj ho božnje domoj wróćicž, khubaj kaž žyrtwinstka myšch, a duzy po proščenju hičž. Uni jene, ani druhe, wotmolwi tamny, swoje pjenjesy ja hisčezje mam! Ty hisčezje mašch? džesče jeho towaršč; hđže na žywnym šwěczje šy je šhowane měł? Wón dosta ł wotmolwjenju: Šlaj, moja hlowa steji hisčezje na mojima ramjenjoma strowa a mojej ruzy stej khlénej doščž a rošymitej džělo, kotrež wšchitžy ludžo trjebaja a derje placža, — duž šama rada, žana nusa!

Hđyž tebjje sli towarščojo wabja, dha njeposłuchaj jih.

Wacžokež Pětr pašesče štót blisto pschi kerkach; běšče hižo našyma, hđžež šymne desčezje padaju a řesne wětry duja, a tak tež džentža. Duž štupi s kerkow ł njemu padušchny Wyhel, kiž bě hižom wjazy hačž jedyn króćž w jasťwje šedžal, a rjekny ł Pětrej: Desčeziki padaju šymne, wětry duja řesne, a ty nimašch čžrijow, tež niž šchłornjom; pój šo mnu, ja čžžu cže wobstaracz. — Wóh mje swarnuj, Pětr wotmolwi, njebojšč ho Boha? w jasťwje šy hižom husčezišcho byl; ja s tobu njerodžu a byrnjež dyrbjał hisčezje bóle šymu mrěcz. Wóh widži mje a tebjje. Ty šo wěšče rano a wjecžor njemodlišch. — Na to wopusčezži jeho padušchny Wyhel, do kerkow khwatajžy. —

Manna.

Israelske džěczi šy manna jědli w puščinje a to niž jenicžki džent, niž jenicžki tydžent, ale šchtyržyczi lét pospochi. Praščamny šo, šchto je to bylo, dostanjeny to wotmolwjenje: Wono běšče jako koriandrowe šymjo a běle, a šłodžesče jako žalny s mjedom t. r. šłódbžy. Šwořkal pschindže? Biblija praji: Tón Šnjes džesče ł Mójšafej: Šlaj, ja čžžu wam dacž khléb s njebjěš pschincž jako desčez, a jako bě padalo, džesče Mójšaf ł israelskim džěczom, kotrež njejedžichu, šchto to je: „To je tón khléb, kotryž je wam tón Šnjes dal ł jědži.“ Š tym mějachu šo israelske džěczi špokojicž, a wone wěrjachu a dyrbjachu wěricž, šo Wóh džywny čžini a je na džitwone waščnyje s jědžu šastara. Tež my wěrimy, šo, kaž je Wóh israelske džěczi we puščinje s khlébom šastara, tak dawa wón tež nam našch wšchědny khléb a njerěkamny jemu tež „njebjeski“, mjenujemy jón tola „Boži khléb“ abo „Boži dar“, byrnjež tež wjedželi, šo nikomu khléb s njebjěš njepada, a šo tudy placži to šłowo: Ty mačžesč hory s wyšoka dele, ty napjelnisch semju s šłodami, šo by khléb se semje wumjedł. Tež israelskim džěczom njeje khléb s njebjěš padal, tak šo by Wóh njebjeske wokno wotewřil a mannowe šornjatka dele šypal, šchtyržyczi lét pospochi, tak kaž něhđže hosposa rano s khlěžny mi durjemi wustupi a krom a hólbjam šorna šypa. Ně; ale manna je něhđže druhđže šem pschischlo, hđže, to bě israelskim džěczom nješnate.

Pšchirodospytnižy, kiž šy tamne krajiny pschekhodžili, w kotrychž šy israelske džěczi na šwojim čžahu s Egiptowšesje do khlwalobneho kraja pschewywal, šy tež kědžbowali a ša tym šłědžili, šchto mohlo manna israelskich džěczi byčž a šy troje rostliny wobkědžbowali, kotrež manna posčicžuja. Manna hory Sinai pschekhadža wot někaťšeho kerkta abo maleho šchtomika, hrjebjeńczik mannowšchny (Tamariske) mjenowany. Na tutej rostlinje, kotraž na hory Sinai a w škalojtej Arabiji roščje, pschewywa mały, šchmizam podobny pschekafanz, čžórlatka mannoplódbžaza (Manna-Schildblaus) mjenowany, kotryž do wotnožkow male džěrkf nakole, s kotrychž mědšłódkta a mjedobarbna brěczka won běži, kotraž s čžišteho šchližneho zokora (Schleimzucker) wobsteji, bóršy štwjerdnje a s desčezom wotkapnje. Beduinojo, wobhđlerjo tamnych krajnow, šberaja tuto manna šabe rano, pschewyđža jo, khowaja jo w lahwyach (Schläuche) a naložuja jo ł jědži. Dofelž pať šo tuto manna ša létu lědy na 500 puntow nahromadži, dha šo nješda, šo je šo wot tuteho manna wulki lud, kaž israelske džěczi běchu, jenicžžy žiwicž mohł. Ša woprawdžite židowške manna šy hačž dotal měli brěczku někaťšeho nišeho šłowonžateho kerkta, kotryž mannowe matwrijeski (Mannaklee) řeka. W horžnych měřazach běži s žyłego kerkta šłódkta brěczka, kotraž w nožy ł nacžerwjeń kaž koriandrowe šymjo wulkim šornjatkam štwjerdnje, kiž šo do šłónza šchadženja do hornčžannych karanow a hornžow hromadža a jako žiwjazy šredł a wot na pluzach khorých jako šłabje počžiščezowazy šredł (Laxirmittel) naložuja. Tuto manna wudawa šo tež ša „lěšny měd“, kotryž je kšchčženit Šan w puščinje jědł. —

(Pšchichodnje ščoncženje.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Šerjedu je šerbšta deputazija krala Bjedriča Augusta w Draždžanach pomitala. Ššerbam je pschikšluchnosčž, šwojemu kralej pschezo s nowa wopofašowacz, s kajej njepomalnej šwěru šerbški lud šwojeho krala čžesčzi a lubuje. Wodžer deputazije běšče knjes šarať rycžer Šakub, pschekšyda šerbšesje duchowneje konferenzy. Deputazija wobštesesče dale s knjesa šararja Žura wot šerbštokatholšesje wošady w Budyščinje, s knjesa šararja Šchizžana-Šodžijššeho, s knjesa prof. Muki w Šreiberku a s knjesa řeczniča Žyža-Budyššeho, se šerbšesju šejmšesju šapóšłanzow k. k. Šofle-Šhróščžansšeho a Šobny-Šžornjomššeho, s knjesow žyrtwinstkej wučerjom Šaplerja-Budyššeho a Šile-Šhróščžansšeho a knjesa Šróny w Butežach. Šnjes šarať rycžer Šakub mějesče wutrobnu narěcz, w kotrežž čžucža šerbššeho luda pschi minjenju njeboh krala Šurja wupraji a nowemu kralej šłubny šwěrnosčžje naššeho šerbššeho luda, kotrež s hlubokwe wutrobny wukhadžej, šjewi. Šral šastupjerjam šerbššeho luda, kotryž je jemu w šwojim kralošwěrnym šmyšljenju derje šnaty, šwój džal wupraji a wobkručži, šo wón tam s luboščžu šo džakuje, hđžež šo jemu tak wjele luboščžje napschecziwo nješje. Šo tym da šebi kral šžždeho šobustawa deputazije pschekštajicž a s pschecželny mi šłowami šo na šžždeho wobrocži a šjewi, šo, da-li Wóh, bóršy šerbški kraj wopyta.

— Šchto budže knježer w Šippe-Šetmoldže, běšče to praščenje, hđyž dotalny regenta wumrje. Wšubud je šo nětko khlěžorštwowemu šudej w Šipštu pschepodał a je nadžija, šo tón tu wěž žyłe nještronišžy roššudži, šo tole praščenje, kotrež je wjele njeměra w tamnym kraju šbudžilo, šašo s nowa nješastanje.

— Šajke šy wobštejnosčžje w Šranžowškej? Tam je jedyn šapóšłanz w šejmje šjawnje wójnsšeho ministra Šndrěa bil, šo krowajjo ł šemi padže.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjatosk,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh pōda,
Wokřew će!

F.

Szerbiske njedzelske łopjena.

Wudawa Ɣo łōzdu Ɣobotu w Szmołerjez knihiczišczerńi w Budyschinje a je tam sa sctwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Szwjedzeń semrjetnyh.

Hebr. 4, 9.

Stare zyrkwine lěto, kotrež je naš jako Ɣwěrnj pscheczel hacž Ɣem pschewodžalo, Ɣo dženska wot naš džěli. Wny dale khwatamy i khwatazym czařom, tōn pscheczel sady naš wostanje. Ale wōn nam njeda i prōsbnymaj rukomaj dale czařnyč. Wōn dawo nam Ɣobu sa žiwnosć na pucžowanju, sctož je nam nēkotru njedzeli a wschědnj džěń, na wjěskelnyh a srudnyh dnjach prajicž mēł. Sctō je jeho rosžohnowazy postrow na dženskichim dnju, hdžez je tał nēkotra wutroba se srudobu a bolosću wobcžezena, tał nēkotre wōcžko se Ɣylsami napjelnjene, po troschcze, po mēnje Ɣebi žada?

Hebr. 4, 9: Je hiščcze Ɣabatny wotpočink wostajeny Božemu ludu.

To je posledne strowjenje. Hdže namaka duscha mēr?

1. Njenamaka jōn wontach w Ɣwēcze?

Ɣo zylim, dalokim Ɣwēcze njedyrbjal žaneho mēstna byč, hdžez mōžu mēr namakacž? Wěšo rēka: „Swtēt je rjany, jeho wjěbela Ɣu Ɣlōdke,“ džěcžo drje Ɣo t maczernej wutrobje tōcži a Ɣebi myšli, so je tam wobarnowane pschecziwo njepscheczelej, pschecziwo tōzdej strachocze, wěšo młodženz, młoda holza khwatatej do žiwjenja, Ɣo nadžejo, so je tam wjěbele, sbože, ale wy, kiž scže jo nashonili w tšchizju a tšchnosći, kotrymž je dženska wutroba sažo czežka, wy jo lēpje wěscže: W Ɣwēcze macze wy tšstnosć. O telko njemēra w žiwjenju psches cžłowjetow! Gusto

Ɣu runje najbližchi, najlubšchi, kotřiz nam nēkotru czežku hodžinu pschihotuja. Kelto tšstnosće w nusy žiwjenja, kelto bolosćow we wojowanju pschecziwo hrěhej, kelto Ɣylsow pak pschede wschēm psches poslednu Ɣmjertnu nusu!

Szmjercž, to my dženska sažo cžujemy, je najšurowišchi njepscheczel, najwjetšchi kažet mēra. Haj, hdy by nicžo druge njemēra njecžiniło, wōn nam mērnejje hodžiny popšchal njeby. Wōn dže nam t bokej psches žiwjenje. Manu po ranje nam bije. A hdyž Ɣo sda, so je rana sažita, pschezo sažo i nowa Ɣo krawi. Hdžez Ɣebi myšlich, so Ɣy bolosć pschewinył, pschezo sažo wožiwu.

To da nam Ɣwjedzeń semrjetnyh nashonicž. Dženska hiščcze juntrōcž nashich mōrnyh widžimy w jich žiwjenju, w jich wjěbelu, w jich sbožu, ale tež na jich khorołozju, na jich Ɣmjertnym łozju; widžimy hiščcze juntrōcž w duchu Ɣo lamaze wōcžko lubeho džěscža, posledne lubosćiwe pohladanje mērjazeje maczerje, Ɣylšchimy posledne Ɣłowo Ɣo džělazeho nana a i nowa krawi nashca wutroba. Haj, hdžez bu mēr lēdom dohity, tam Ɣo sažo njemēr wudobudže.

Ach, hdže na Ɣwēcze mēr namakamy, hdyž wschudzom njepscheczeljo na naš kałaja? Hdžez hrěch psched durjemi leži a Ɣwědomnje mje khosta, hdžez Ɣmjercž wot prēnjeho wodychnjenja hacž Ɣo lamazemu wōcžku mi t bokej dže. Hdže cžzu mēr wōcžakacž wot Ɣwěta, hdyž tola Ɣwēt sańdže se Ɣwojimi žadosćemi a mi wobstajne mēstno pscticžicž njemōže?

Nē, tudy njeje mēstno, hdžez duscha mēr namaka. —

2. Je hiščcze Ɣabatny wotpočink wostajeny Božemu ludu. Hdže namaka duscha tōnle wotpočink?

Je row městno, hdžež jón namaka? Tak so sda.
W rowje je mēr. Tam wscho woczichnje po honjenju
šwěta, tam je mēr po džěle a prózy; tam je mēr po bėdže-
nju žiwjenja, tam je sřednanje po hidženju a njejednocy.
Měrnej tam hromadže ležitej, kiž bėschtaj najhórškej njepršče-
czelej. Je to mēr, na kotryž my čakamy? Njeměra drje praji:
„Tam je kónz, tam niczo našch mēr kashcz njemóže.“
Ale my to lěpje wěmy: Duscha, kiž s czeła dže, pyta
druhe městno a czeło tež wěcznje w rowje njewostanje.
Hdže sbladuja našchi morwi w rowach? Kak budžemy
tež my junu khowani, hdže budže wócžko wobroczene?
K ranju. Čžeho dla? Wulkemu ranju horjestacza na-
pšhecžimo, kłóncžku napšhecžimo našche woblicžo, kotrež
junu sšhadža a kotrehož pruhi so dobudu do hlubokého
rowa, so bychu czeło se spanja wubudžile. Ně, mēr
w rowje tež njeje wěczny mēr, mēr sa duschu.

„Je hišcže šabatny wotpocžinł wostajeny Božemu ludu.“

S Božeho doma na městno mēra a wot tam do
Božeho doma. To je džěnša pucz wjele cžłowjekow. Je
tu w Božim domje městno, kotrež my pytamy? Tak so
sda. Tu nowe snti klyšich: Jesuř, wumóženje, nje-
bješa. Je tu domišna, hdžež duscha wotpocžinł namaka?
Tak so sda: Wot jow njewotěndže hišcže nihto bjes
trořhta, kotryž so s krawjazej wutrobu temu Anjelej
bližesche; jow njewotěndže nihto bjes mēra, kiž s roř-
šamanej wutrobu pšched tym Anjesom so poškileche; jow
so kóžda šylna swutrě, kiž so pšched tym Anjesom pšchela.
Ale tola tež tudy někotre bėdženje so šapali, někotry wchor
so sběhnje, někotra tak jara mērna wutroba so wali do
wulkeho snutškowneho njemēra. Tudy tež hišcže wostanje
žedženje, domožadanje.

Bliže šmy my tudy domišnje, pucz my tudy nama-
kamy. Šhtož w Božim domje widžimy: Božu martru na
woltarju, snti kherluschow a šłowa Božeho šłowa, šu
wschitko pucz pošasowarjo s tym napiřmom: Horje k nje-
bjeřam domoj! Jow steji s njewuhabliwymy šłotymi
piřmikami napiřane: „Je hišcže šabatny wotpocžinł
wostajeny Božemu ludu.“ „Wotpocžinł je tam horšach
w šwětle.“ Haj, horšach je wótzny dom, hdžež wschitke
džěcži so šhromadža k wěcznemu sřednocženju, hdžež žane
džělenje wjazy njeje; horšach je šwětko, hdžež so žana
rowowa cžemnoscz wjazy njedobudže, hdžež budža wschitke
šylny swutrěwane.

My šmy na pucz — njedajmy so wot njeho wot-
wjescž. My mamy to jene žadanje — njedajmy jo moricz
wot šwěta!

To je našch trořcht, našcha wěřta nadžija, našche
šwětko we wschej cžemnoscz:

„Je hišcže šabatny wotpocžinł wostajeny Božemu
ludu.“ Šamjeń.

Šłoby s pohrjebniřcža.

(K. Gerol.)

1. Jana 2, 17.

Kaž wo šnje džěch, do myřlow ponóřeny
Šso nam'kach w wrotach tu kaž šabludženy;
D czeja je ta šahroda a rola?
Šsu mormych pola!

Ta šastupich, tak bėchu šhtomy šhlódně!
Wřcho kczěje tu, wschě rjadki šu tak mlódně,
A s wotkal je tón dym, a s kashch bowow?
Ach to je s rowow!

D cžłowjecze, hlej tu, hdže twoje pucze
Šso škonja, kiž tež šložich mudrje, kručze;
Čži k noham khróřcža liřcže w šwjadnym mořche:
Šso škonja w prošche!

Hdže je wscho cžłowřke njeřbože a šbože,
Wřcho, šhtož tu putnikow wschaf trjedicž móže?
Na křchžach nam'kali šu, kiž šu čžypli:
Šsu wschitžy byli!

Hdže dusche šu, kiž něhdy tu na šemi
Šso s horjom bėdžachy a žadosczemi?
Kiž w lubosczu a hidženju tu džěchu s kraja?
Ach, wschitžy kłaja!

Hdže mlodži, rjani ludžo šawostachy,
Kiž w jasnym kłóncžku tu so pšchekhodžachy?
Ššto khowa kamjeń, na kotrymž moch rořcže?
Šlej, šame kóřcže!

Hdže móžni šu, kiž w šwěcže wjeřelachy
A k njeby w hordosczu so pošbėchachy?
Tam s murje rapak rapa a jich hani:
Šsu pohrjebani!

Hdže šu cži, na kotrychž wschaf špomnicž šłubi
Wřchi rowje luboscz šwěrna? Hdže šu lubi?
Tam khowny cžicho šchaptaju w jich mjeni:
Šsu šapomnjeni!

Ach, njewě nihto, hdže šu woni wušchli?
A njěndže žadoscz hacž tam, hdžež šu dóřchli?
Šso šrudnje tšchafje šchmřeka cžmóla hlowa:
Row wschitko khowa!

Ach, wěřil žalosczu tak do šahonow,
Mój duch so šhubjuje do štyřknych šonow,
Šlej, šerja šblėdnu, šwjatok hižom šwoni:
Šsmjercž kóždy šhoni!

Wřchel. S. Bróřka.

Pohrjebniřcžo.

Šady a husto pšchekhodžowach cžichowne pohrjebniřcžo, so
rořhladujo na šwjecženej roli Božej. Ša nadeřdžech mnohe rowy
jednore a bjeře wscheho wušnamjenjenja, jeno tam a šem widžach
na šelenej hóržy róžicžku, wot lubosczuweje ruki šadženu. Ša šebi
pomyšlich: tu wotpocžuja cžyřami, kotřiž so khowže žiwjachu,
khowži wumřjechu a tym šwojim dale niczo njeřawostajichu, křiba
šwoje křchecžijanřke požohnowanje. Wřchetož tež mješ nimi bėchu
nadobni, kotrychž wopomnjenje we žohnowanju wostanje. Ale ja
wuhladach tež rowy, s pšchynymi wopomnikami wudebjene, tu jedno-
riřcho, tam wulkotniřcho; jow khowřcho, druhdže bohatscho. Do tych
bėchu šaryte šemřjetnyh mjena, s wořebitej křwalbu pšchewodžane.
Ša šebi pomyšlich: to šu cži, kotřiž sa cžak šwojeho žiwjenja
wjele šemřleho křbla wobředžichu a šwojim potomnikam drohe
pořlady bohatsřwa šawostajichu. Nětko wotpocžuja woni pódla
tych druhich w tej šamřnej šemi a šu proch a pjerřchcz kaž woni.
Šo mnu khowžachy tež drušy mješ rowami wokoło. Š jich

woczow bo starosc a nusa swęczechstej. Shudoba bē jich džel; pod podobnej hórku junu wotpoczowacz wot wscheho hubjenstwa, jich nadžija. Woni pschi tym a tamnym blyschczatym pomniku fastachu, pola mnohich pak symnje nimo džechu. Tu a tam, hdžež posastachu, bo jim wóczto maczesche a pschischedschi k jenemu rowej, jafne bylly ronjachu pod hlubokim sdychowanjom. Za žebi pomyllich: tudy wotpoczuje dobroczel khudych, kotryž je bylly trěl, wutroby polóžal, čzerpjazyh swjehelal. Na jeho rowje steji morny mje-džowy pomnik, wot srudženyh sawostajenyh jemu stajeny, žimy pak we wutrobach tyh, kotryž jeho žmjerntnu hórku s plakanjom wobstupuja.

Tež želaze dusche k rowowym městnam pschiidžechu, so bychu žwojich lubnych semrjetnyh wophtale a wupychile te hórki, pod kotry-miž woni wotpoczujaja. Koho pytače na pohrjebniščezu, wy džēczi, kiž wy tam kleczo ruzny lamacze a tak horze bylly pschelimacze? Ach, wy pytače žwojeju staršehju; taj mějeschtaj waž tak lubo, taj bēšchtaj bo s najwjetšimi woporami ja waž starałoj, na tymaj wišasche wascha žyła wutroba; a nětko wotpoczujetaj w žwojimaj rowomaj, nětko stejicze wopuschczene w swęcze a njeměšcze, tak macze žebi pomhacž; wbohe džęczi! — Koho ty pytaš, khutny mužo, kiž ty tam tak do hlubokich myšlow ponórjeny psched tym bēlym rowowym kamjenjom stejisch? Ach, ty pytaš žwoju mandželiku, kotraž je s tobu wježele a srudobu džělila, psches žwoju lubosčz či žiwjenje porjehšchala, se žwojim zunim a čžichim škutkowanjom či twój dom pschijomny čžinila, čze w srudobje troschtowala, w twojich khorosčžach hladała a či twoje džęcžatka woczahnyčž pomhala. Žandžel žmjerče je či ju wotwjedl s twojeju rukow, tu swěrnju lubosčžiwu duschu. Rač bo tebi nětko tak štyščže! — Koho ty pytaš, želaza žónšla, kiž ty tam w žarowanškej draščze psches rynth rowow krocžisch? Ach, ty pytaš žwojeho mandžel-šeho, kotrehož bē žebi wušwolila, so by s nim, psches žuni swjaš lubo-šcže a swěry mandželšy žjenocžena, psches tutón žwēt šchla. S nim bē žebi šafitarja we wschěch naležnosčžach žwojeho žiwjenja dobyła, a hlej, blēda žmjerčž je či twoju sepjeru šlamala; ta wutroba, kotraž čze tak horzo lubowasche, wjazny njepužoze, a ty šačuwasch bo nětko tak žamotna, tak wopuschczena! — Koho ty pytaš, stary šchēdžiwzo, kiž ty tam, bo we žwojej šlabosčži štuleny na kij se-pjerawšchi, s šhablazhmi krocželemi štupasch? Ach, twoje džęczi, nad kotrymiž mějesche žwoju radoščž, žu či do přēdka wuschle do wěčž-nosčže a njemóža čze w twojej šlabosčži podpjeracž; tež wot psche-čželow twojeje mlodoščže njesteji či hižom dawno žadyn wjazny po-boku; ty žy s žušbnikom mjes něčžischim šplahom. Rač je tebi tak čžežto! Žiwjenja žyty sdychujesch: „Anježe, wono je doščž!“ a pytaš žebi tudy městacžto, hdžež mohł wotpoczowacz wot žwojeho džēla.

Ž komu njedyrbjało ty, čžiche pohrjebniščez, žwjate a čžesčže-dostojne byčž? Pschetož ty žy město, pschi kotrehož wuhladanju khutne a žwjatocžne čžucža našchu wutrobu pschewošmu, kotrež móže runje tak hluboku srudobu kaž njebjeshu radoščž, runje tak hórku bolosčž kaž posbēhowazu a šahorjazu nadžiju w naš budžicž; město, hdžež žwojich lubnych hrjebamy, hdžy žu woczki w žmjerčži šandželili a swěrna jich wutroba wjazny njepužoze! Niž jeno pschi wotewrjenym rowje, do kotrehož ma bo wotewrjete čželo pušččžicž, ronimny bylly; niž jeno psched woczemi bohateje bylly pschewodže-rjow čže želaza lubosčž žwoju srudobu wosjewjecž; ně, tež posdžičho hišččže, hdžy hižom mlódna selenina tu hórku kryje, kotraž našche najdróžšche w žebi khowa, a hdžy je nam nabožina, njebjeshow pschecželniza, šlódli troscht podala a wosšchemjazny balsam do wutrobinyh ranow wulala, wódžitej naš džakowne špominanje a horza žedžiwosčž k městu měra, hdžež či drošy wotpoczujaja, kotryž nam w žiwjenju pschišluschachu a kotryž žu hišččže w žmjerčži psches njeroswjasowne swjaški s nami šjenocženi, k čžichej,

šwjecženej roli Božej, hdžež bo šorna wušhwaju k rjenišchemu šesthadženju. S hinajšchimi šačucžemi stejimny nětko pschi rowach žwojich lubnych. Hdžy bē naš přjedy džēlenja bolosčž štužila, po-sbēhuje naš nětko móžnje nadžija šbóžneho šakowidženja. Hdžy bo přjedy hluboki čžemny row našchimaj woczomaj pokasowasche, dha nětko jeho hórku seleny šchlewjet pschecželnje kryje. Hdžy našchu wutrobu přjedy jeno myšle žmjerče pschecželnichu, šablyštuja bo nam nětko ranišche šerja drugeho swěta w pschekrašnijazyh blyščezu napšchecžiwu a čžiche pohrjebniščez, naš wobdawaze, bo nam jako pscheddwór njemjerntnosčže templa pokasuje. Hdžy přjedy bylso-waze wóczto dele šložowachmy na šwjecženu přjerščž, posbēhuje nětko žwjata wěra našchej woczki horje k tamnej šbóžnej wyšokosčži a my widžimny w duchu njebjo wotewrjene. — Ž čžesčžedostojne pohrjebniščez, žwjatocžne městno! ja dobreho čžlowjeka ty ničto štrasčne, ničto hrošbne njeshy! Ty žy jemu tón štatok, hdžež wutroba wotpoczuje, hdžež šlóržba wosjewšnje, hdžež wscho sdycho-wanje woněmi. Žwoje rowny žu jemu šparne komorki, psches šchryštuša wušhwecžene, hdžež čžichomny a žwjatocžny mēr Boži tyh wobdawa, kotryž w tym Anjesu wumrjechu a s kotrychž woni junu, hdžy šakwita rjenišche ranje, wāndu k wěčžnemu šradowanju!

K. A. Fiedler.

S nozy do šwěta.

Stare, hišččže njewoczischczane powjedańczo Žana Bórškeh o.

(Wotracžowanje.)

VII. Šródž ja ludži.

Bo dnjach a nožach bo šódžnikam nahe přštowe hórki pokaso-wachu a šady nich na přštožym niskim brjošy něščto hubjenyč figowzow a palmow. Dale won bo město šchěrjesche, kiž mějesche wjele čženšich wyšokich wěžow a na twarjenjach džiwne šplaznjene ščēhi.

Rač žmorcžate rybiško plowa, tak šhwatasche šódž psched čžerjatym wětrom na plazatyč žolmach k egiptowštemu měštu Alexandriji, a šódžnyž bóršy plashčžyžny hromadu wjasachu, šotwizny do morja pušččžachu. Ale ja srudne wobydleški šódže to žaneho wješela njemějesche. Šwjasane dyrbjachu žwoje dotalne bydlo, kiž bē tak jara s jich byllymi macžane, wopuschcziwšchi bo do wulkeho čžolma šestupacž. Pschi brjošy bē niška woda, hdžež šódž dale njemóžesche. Duž buchu na čžolmje hacž tam dowjesene, hdžež móžesche bo na kraj štupacž.

Šódžny drugi, jenož niž nosčēški tajšje srudžny, by bo tu špodžiwnje jara rošhladowal. Njepšchewidžane rynth šódžicžkow, šódžow a šódžistow se wscheho swěta tu steja, a jich ščēžory do wyšoka došahaju a maju na wjēšchfakch pišane pašane šhorhojčžki. Wužojo s wjazny dyžli dwazecžki ludow tu šhodžo a šhwatajo a bēhajo bo šetkuja a pschēbēhuja. Woni, s wjetšcha kupny, žu pak pschijwješli wschelate tworj se žwojich krajow, pak čžedža s plóš-neje Egiptowškeje rajša, žokora, bawšny, jahłow a druhich na-skupowaných plodow domoj wješčž. Šermanška čžišččžeriza, bješ šónža holl! Šiščščžijenjo a židži, muhamedanšy a pohanj, čžorni a bēli, brunni a žolčži, našy khudži a pschšni bohacžki: Wšchitžy tu steja abo teptaja, šódžy ja žwojim dobytkom.

Młode Šrichowki pak mjelczo čžahnu, nětotre na pol a nětotre nimale nahe wjedžene a pschewodžane wot njehašbityh wojakow. Šlej, jich drašta bēšche s nich šdrjena abo na šódži šamasana. Šaniba mohla je moricž, tak bo žmjerčž hanibuja. Šelko štow rukow tu je, šelko štow šchšščžijanskich woblicžow; ale tak wjele je wutrobow, jich žalosčž žobu šačuwatyh? Šdžeha žu ruki, kiž bychu jich swjaški šrosčššawšchi wbohe šchšščžijanti špušččžale? Tu a tam jenemu wutroba šakrawi, ale wón njemje ani rta wocziničž.

W předu mješ pschyladowarjemi steji rjany mladny mužski, kiž se srudnymaj wokomaj liczi, kak wjele pschynatych Grichowkow je. To je tón ilirski pschelupz, kotrehož je hej grichiske towarstwo wustwolilo, so by Grichowki s njewólništwa smukupowal. Čzrjoda Alexandrijskich masanych prošdnikow so jim s wohidnej hubu woschčerja. Sedyn stary k druhim rěči: „To je khesčezijanskim pšam strowo, so pod rukami tych žakowca, kotřiz nascheho wulkeho profetu khwala a česeča s tym, so khesčezijanske pšy čwiluja. — To je tón tydžen hižom druha lódz, kiž je tajke žónike pschuwješa.“ Tež čzrjody hubjennych proscherjow na masanych, wustich a šmjerdzatych hařach njepšchepuschčowachu te wohe s hanjatymi šlowami.

So dołhim čehnjenu jich wjedzerjo psched nislím, ale šcherošim twarjenjom stejo wostachu. To bě to město, hđžež dyrbjachu wostacz, dójž njebudža na pschedań wjedžene. Te twarjenšto, wot pjerščezje, blóta, hlíny, šchčerniščezja a něščto kamjenjow naplazane, bě šterje na wulžyšchnu pěž podobne, dylži na žane, ludžaze bydlo. A tajke hagle bě nutštach! Tu něhdže njebě kaž w jara hubjenej štwě, ně, hródz ma nasch šfót tu a tam lěpšchu a šwětlisču.

Nětko dha buchu wohe zsuřizy nuts šahate a špuschčezane se šwojich šwjastkow. Tu pytnychu tójščto hižom wčezera pschihnatych žónšich, starsche a mlódsche. Dofelž pak běšche hižom s wječzora, a w twarjenju hewal kaž w čzmowej kólni, njemóžachu so jene s druhimi šesnacž.

Wórny potom dostachu něotre drjewjane šudobja s mjařom warjeneho rajša, a to dyrbjachu bjes kžizy s horschčezemi jěšč. Wo nožach, kžizach a widlicžkach w tamnym kraju njewjedža. Bjes džiwa, so tež mjařo dostachu. Teho maju Egipčezeno wjazy hacž došč. Šich kraj je tak plódný, kaž nimale žadyn na žylej semi. Šunt howjaseho mjařa je ša tši kroschki, ša kroschik džeřacz jejow, ša šcherpatku móža so pjećo šolotwoje najěšč. Duž bjes džiwa, so jim s mjařom rajš dachu. — Ale s džiwow, so dyrbjachu w tajkej nješwarnej, duščatej kólni pschewwacz, bjes woby k myčzu, bjes něčajkeho lěhwa k wotpoczinku. S džiwow, so hiščezje lěpšcheje jědže njedostachu a lěpšcheje pschiprawy. Wščak dyrbjachu so jutšje na wiki wješč a tam dyrbjachu tola špěščne a nahladne byčž.

Wčezera pschuwjedžene běchu hižom dženša na wikach pobyle, ale knješowy pschedawat je njebě droho došč rozpšchedacz mohł. Duž dyrbjachu te na pschedań bóle šchewjene byčž a hižom přjedy, kaž dženša, polěpšchi dostawacz, so bychu na wikach drohe pjenješy placžile. Ale wot bojosčzow pschekónzowane lědy wot wonjateje jědže woptachu. Kóžda běšche so na semju walika, wo nicžo njerodžizy. A hđž posdžišcho na hařach wotkach hara womjeltowasche, běšche počinal špar wuplakane wóczka šamkacz. Wjele horžych proštwow pak hiščezje přjedy k njebjekam čehnišche, a Marja so do rukow šwojeho Šbóžnika poručiwšchi a na semju lehnwšchi w Božim mjenje drěmacž počza. Wščak běšche ju macž husto wučžila: njech pschindže na čzož chze, wšchudže naš Boža prawiza dzerži. Pšchi špoczatku něčžiščeho hubjenštwá bě drje na tele šlowa šabyla, ale čžim dleje a čžim bóle ji nětko nadžija k Bohu s nich roščžišče.

(Pšchichodnje dale.)

Manna.

(Šlónčzenje.)

W nowišchich čařach pschipiřuja pschirodospytnizy manna wěštej liščawžy, šchlicžkownik jědžomny (egbare Schüsselschekte) mjenowana, kotraž jara husto štoro we wšchěch puščzinskich dolinach w Malej Ašije, Arabištej, Persištej, Tartarštej, Krymskej, alžerštej Saharje atd. roščze. Dofelž w tamnej pškojčeznej pódže twjerdže nješedži, šduje ju wětr

lohžy s hórkw dele a wona pschikrywa potom semju w dolinach daloko a šcherošo čařto něotre palžy toľsto. Wozam šluži ša witanu pižu a ludžo čžinja s njeje khlěb. Wona šlodži pschijomnje šlodžy a mufojče, mješ tym so druge liščawki, kotrež wobhdlerjam wošebje wyřoko šhwjerjanskim w čařu nuy k jědži šluža, so psches njepšchijomnje hórki pschiwutk (Weigenschmack) wušnamjenja. Dofelž so s tuteje liščawki khlěb pjež hodži, s hrjebješčitoweho manna pak šwojeho zofora dla niž, dha šda so wěšte, so šu israelske džěči tuto manna šberale, pschetož wone pjećiču s njeho khlěb. — Šižom w lěče 1828 je wěšty Thenard pariskej akademiji nawukow pokasli tuteje liščawki jako žiwjazy šred pschedpoľožil. Wón praji, so wobsteji něhdže s hroch wulkich hromadže wiřaznych kulowatych šornješčkow s nažolč seleneje barby a s bělomučžnatym pocžahom. Wona šlodži šlabje po šchrobu (Stärke) s pschiwutkom, štoro wuhelzójnym (wuhelza, Champignon). W horzej wodže bubni a šlodži s mlokom warjena a s butru a se šelu šačžinjena, něžnje a pschijomnje. — Manna je ša narašche kraje wulka dobrotá; psches dołho trajazu šuchotu nastawa tam druhdy wulka drohota, manna pak, kiž tam dylž a dylž pada, poniža hnydom placžišnu.

Wny pak špóšnavamy s teho wšcheho, so tež tudy placži Knješowe šlowo: Čžlowjeť njeje živy wot khlěba šameho, ale wot kóždeho šlowa, kotrež psches Boži rót wuňdže.

M. R.—k.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Druhu njedželu adventa budže šerbške kemschenje w šchiznej žyrkwi w Draždžanach. Šubi Šerbja čžyli šwojich šnatych a pschiwušnych, kotřiz šu w Draždžanach a wokolnošči, w prawym čařu ua kemschenje dopomnicž. Wošebje čžyli tež starschi šwojim šynam, kotřiz w Draždžanach we wojeřštwje šluža, piřacz, so mohli šebi dowolnošč wuprořycz, na šerbške kemschenje hicž.

— Lěto so k kónzej pschibližuje a na nowe lěto šebi kóždy protyku wobštara. Do šerbškeho doma šlušcha šerbška protyka „Pšchedženak“. Wón je šašo jara rjenje wot dołholětneho wudawarja špiřany. Dostacz je w Šsmolerjež knihicžiščezetni kaž tež we wšchitkich pschedawatnjach „Šerb. Nowin“.

— Kaž šlyšchimy, präparanda, t. j. pschihotowarňa ša seminar we Wojerezach, na kotruž běšche so wjele starschich wješelilo, do žiwjenja nješupi, dofelž wšchnošč ju ša nusnu pošala njeje. To je se šchodu, pschetož wjele šerbškich starschich čžyšche tam šwoje džěči póbłacz, dofelž by so to ša tunje pjenješy hodžilo.

— Wny lubych čžitarjow dopomnjamy na proštwu šaššeho miřionškeho towarštwá, kotraž je so w našchim šopjenje „Šomhaj Bóh“ woczžiščezala. Musa je wulka, duž pomhajče se šmilnej wutrobu.

Porjedzenje: W čžišle 45, štr. 180, šchčžep 2. wumaž w 1. šchtucžy komma, přjedy a šady šlowa „lubošč“ štežaje; w 11. rynchku wot delka pak čžitaj „wobšukowazej“. Štr. 181, šchčžep 1. ma w 17. rynchku wot horla „čžoplu“ rěčacz. — W čžišle 46, štr. 184, šchčžep 2. bě so w 1. šchtucžy piřmik „M“ pschi čžiščezju wotlamal, šchtož šrošymjenju šadžewa. Špomnjena šchtucžka dyrbi takle rěčacz:

Dwě ruzy čžzetej pschimnyčž so
Dženš psched woltarjom šwojatym,
Šso džeržecz pschezo šwěrnišcho
Šow w šwěczje pscheměnjatym;
Šchtož lubošč pak chze wjařacz hicž,
Ma wšchšcha ruka wobtwjerdžicz:
Kladž mila ruka Boža
Na Waju dostat šboža!

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Szerebiske njedzelske łopjeno.

Wudawa so kóždy kóbotu w Smolerjez knihcizischczerni w Budyschianje a je tam ja shtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Prěnja njedzela adventa.

Mat. 21, 1.—9.

„Džowka Zionsta, wjebel so jara! Wustaj, Jerusalemska džowka! Hlej, twój kral pschińdže t tebi s čžichej myšlu.“ S tutej wutrobny-dobymazej powjeszczu postrowja naš dženska Anjesowu swjaty advent, s kotrymž sažo psches Božu milosć nowe zyrkwine lěto sapoczynamy. Duž njekomdžmy so, lubi čžitarjo, ale džimy swojemu kralaj napscheczimo s wysłanjom: „Hosianna temu synu Dawitowemu! Khwaleny budž, kiž pschińdže w mjenje teho Anjesa! Hosianna we wyškofscžiči!“

„Kral“ swojemu Sbožnikaj rěkamy; wón sam so tak mjenuje psched Pilatom: „Ja sym kral: ja sym so na to narodžič a sym na to na swět pschischol.“ Tež swjate pišmo wobswědča, so je Ješuś našch prawy kral, kotremuž je data wschitka móž w njebjěbach a na semi; so ma wón mjeno psche wschitke mjena, psched kotrymž dyrba so wschě kolena poklakowacž, a so maju wschitke jasnyki pónawacž, so je Ješuś Khrystuś tón Anjes. W swojej kschescžijanskej wěrje so tež t Ješuśej jako t swojemu kralaj pónawamy, prajizy: „Ja wěrju, so Ješuś Khrystuś je mój Anjes“, s dobom wo nim wusławawšchi, so je wón horjespěl do njebjě a ředži t prawizy Božej. Duž jemu kralowste mjeno s polnym prawom pschischlucha.

Tola došč njeje prajicž: Khrystuś je kral, ale tu rěka: Twój kral. Dokelž je jemu wschitka móž data w njebjěbach a na semi, dha je wón s kralom nade

wschěmi, tež nad tymi, kotřiz nicžo wo nim wjedzić nochzedža; ale wschitzy čži, kiž so w jeho kralestwoje pod nim živi, so so jemu sa swójsstwo podali a wón jim, tak so tudy woprawdže rěka: hlej, twój kral, to je knježer a knjes tebi t žohnowanju, dokelž sy jemu rady poddany, tak so móžesch spěwacž a prajicž: „Knježe, ty sy mój, ja sym twój, wěcznje swojej řmój!“

A tónle twój kral — hlej, wón pschińdže. Wón njewostanje w zusej dalinje, ale wón so bliži a pschińdže. Pschetož w jeho kralestwoje hnady wobstawa stajny pschithad knježerja t swojim poddanam. Wón pschithadža lěto wot lěta t nam we swojim swjatym řlowje, w sakramentomaj swjateje kschecžizy a Božeho wotkasanja, kaž tež we wodženjach nascheho žiwjenja.

Haj, twój kral pschińdže t tebi. D kažte sbože so čži s tymle nadobnym hoscžom dostawa! Derje tebi, hdyž so tež teho řradujesch a sy řebi tajkeho wopnta wěšty. Sbožny sy, řacžuwacž-li we hlubinje swojeje wutrobny horzu řadošč sa tymle njebjěskim hoscžom a jeho měrom! Tebi je potom wořebje prajene: Hlej, twój kral pschińdže t tebi. To je tón Anjes, kotremuž knježstwo woprawdže řlucha, kotryž čže sam w twojej wutrobje bydlicž a ju wodžicž jako prawy kral, pod kotrehož řzeptarjom ty potom tež tón měr dozpiješ, kotryž swět dacž njemóže.

Twój kral pschińdže t tebi! To je profecžiske řlowo, kotrež čže so nad kóždej čžłowškej wutrobu, nad kóždym domom dopjelnicž; tež nad našchim. Tónle pōžohnowany wopnt kóždy dom řrjeba, dokelž řadny bjes řtarosčow a řchiza, duchowneje čžemnosčje a wschelateje

hrěščneje njeczistosće njeje. Pšchindže-li Jezuŝ do tajneho domu, o kak bórŝy ŝo to potom wŝchitko k lěpŝemu wobroczi!

Duž dajmy jemu do ŝwojeho domu ŝaŝtupicž a pŝchejmy ŝebi jeho ŝwjaty advent do naŝcheje nuŝy a křudoby! Wón naŝ ŝ luboŝcžu na ŝwojej wutrobje noŝy a pŝchitřadža k nam ŝ cžichej myŝlu, pŝchimoławŝchi nam: „Pójcže ŝem te mni wŝchitžy, kiž wy ŝpróžni a wobcžeženi ŝeže, ja chžu waŝ wofŝchewicž. Wŝmicže na ŝo mój pŝchah a wufńeže wote mnje, dofelž ja cžicheje myŝle ŝym a ŝ wutrobu pokorny; dha namafacže wotpocžinŝ ŝa ŝwoje duŝche.“ Š tuchle jeho ŝłowow jaŝnje pŝŝnawamy, ŝo je wón kóždy cžaŝ hotowy, nam pomhacž, naŝ wumóž, ŝabludženych na prawy pucž dowjeŝč a ŝ hubjenŝtwa k ŝbožu pŝchinjeŝč. Kunjež je wón kral wŝchitřich kralow, nochže wón tola žaneje pychi kaž ŝemŝki kral, ale ŝwoju cžichu myŝl a ponižnoŝč tež ŝwonkownje pokafuje, ŝo bychu ŝo křudži a niŝy pŝched nim njeŝtrachowali, ale porno bohatym a wyŝořim ŝ polnej dowěru k njemu ŝtupicž mohli.

Powjeŝcže džowzy Zionŝtej: Šlej, twój kral pŝchindže k tebi ŝ cžichej myŝlu! „Šlej!“ to rěka: wotewt wocz! Tole ŝłowcžto budž nam naŝtork, ŝo ŝebi ŝwojeho krala prawje wobhladamy po wofŝobje, ŝtutku a ŝłowje, taŝ ŝo bychmy jeho cžim horliwiŝcho powitali a cžim ŝwólniwiŝcho pŝchijeli, ŝe rtom a wutrobu wuwolajo: „Šhwaleny budž, kiž pŝchindže w mjenje teho Anjeŝa! Hoŝianna we wyŝokofcži!

F.

Lilija —

čziŝtoŝč a njewina; roŝlacže a poluta! —

Šlób: Njei' rjana Boža njewjeŝta? —

Abu tež: Ja ŝo na ŝabat hotuju. —

Kaŝ witam cže, mój Šbóžniko,
Šdnyž ŝ nowa pŝchindžeŝch, Jezuŝo?! —
Cžaŝ hnadneho nam pŝchichoda
Nětk ŝbožownym wŝchal ŝeŝthadža! —
Duž hoŝianna wŝchudžom ŝpěwajmy
A ŝbóžnje wobhnadženi wyŝtajmy!

Šdnyž Zion palmy podawa
Cži na pucž twój tu do ŝwěta,
Chžu tebi tež ja kwětki ŝlacž
A radoŝtnje cže powitacž;
Njech duŝcha pŝched tobu ŝo poklonja
A pokornje cži pŝalmy ŝanoŝcha!

Šzej pŝchijich mje hacž najrjenŝcho,
Šdnyž do wutrobny daŝch mi ŝo.
Duž ŝchěroko cži wotewrju,
Mój Jezu, ŝwoju wutrobu;
Budž, žohnowany Anjeŝa, witany;
Wŝchal hódny cžeŝcže najwyŝchŝeje ŝy! —

Kaž cžiŝta běla lilija
Šzo wobhladuje njewina,
Še pycha hacž najrjenŝcha,
Šdnyž duŝcha je ŝ njei debjena! —
D derje mi, hdyž ŝej ju wobŝhowam,
Šo duŝchu ŝ Boha cžiŝtu, měrnmu mam.

Šsym ŝbóžny hižom na ŝwěcže,
Šdnyž wutroba mi cžiŝta je,
A junu Boha wobhladam
Wot woblicža we ŝwětle tam,
Šdžež hrěch a ŝmjercž wŝchal nima ŝaŝtupa,
A radoŝč je na wěcžnje njebieŝta! —

Šdnyž bliže paŝ ŝwět wobhonjam
A widžu, ŝ cžim ŝo bėdžicž mam
Ma cžerje tudy podrožnej
A cžaŝto k temu cžernjowej,
Dha duŝcha ŝtyŝt a žalofcž ŝacžuwa,
Šo wumóženje krucže požada.

Wŝchal hrěŝchnik tudy woŝtanu,
Mam womaŝanu wutrobu,
Šzo ŝhubila je njewina,
Šlej, lilija je ŝwjadnyla! —
Kaŝ nětko wobŝteju pŝched Jezuŝom?
Kaŝ móžno je, pŝchincž ŝ zuŝby k njemu dom? —

D derje mi, ŝo Šbóžnika
Tu moja wboha duŝcha ma;
Wón je mje ŝebi wufupiŝ,
Š křwju ŝwojej mje tež wucžifcžil.
Duž ŝbóžne halleluja ŝaŝpěwam
Šow hižom a džak horžy woprowam!

D jehnjo Bože Jezuŝo,
Mój Šsrědniko a Šbóžniko,
Cžeŝč tebi budž a modlenje,
Šo ŝebi wucžifcžil ŝy mje! —
Nětk běla twója njewina mi je
Ta lilija, kiž ŝbóžnje pŝyŝchi mje!

M. U.

Jan w jaŝtwje.

Ša ŝwjaty adventŝki cžaŝ pŝcheložil K. A. F.

Šczenje ŝwj. Mateja 11, 2—10.

Mjelcž, o moja duŝcha,
Bóh cže, kaž ŝo ŝluŝcha,
Š nuŝy wuwjedže.
Njech ty bjerjeŝch rada,
Šchtož cži Boža hnada
Tudy pŝcžele.
Šeno dži pucž njebieŝti,
Woŝtań ŝ Šhryŝtom ŝjenocžena,
Dha ŝy ŝpokojena.

Jan w jaŝtwje! Šrědat w dalofej holej puŝcžinje, ŝanřnjeny do cžěŝneho jaŝtwa, muž wutrobitoŝcže a mozy ŝ wohniwej horliwoŝcžu we wutrobje, ŝwojemu powolanju wŝaty a do ŝamotoy jatby ŝawrjenty, žiwy ŝwědk wěrnofcže a prawdoŝcže w pŝchebnytku ŝlōŝnikow twjerdže džeržany, wuwolac ŝo bližazeho dnja w cžěmnočže ŝedžo, mjeŝ tym ŝo ŝlōnzo ŝboža ŝwój bėh ŝpocžina; — ŝchtó ŝmė ŝo džiwacž, a ŝchtó cže jemu porokowacž, hdyž ŝo wón ŝ wěŝtej njeŝcžetřliwoŝcžu Šbóžnika praŝchecž dawa: ŝy Ty tón, kotryž pŝchincž ma, abo dyrbimy na druheho cžalacž? Šaty bycž, w horju ŝedžecž, to cže wufnjene bycž; tež ŝylnych tudy ŝlaboŝč wobjima, tež nad duŝchu roŝŝwětlenyh tu mřocžele dwěla cžahnu a ŝchěrja ŝwoje ŝačžemnjate ŝeženy na tyŝchnu duŝchu. Jan w jaŝtwje wo tym pŝchilřad dawa, pŝalmy nam do wutrobny tajřich, wot horja ŝajatyh, hladacž dawaju, kaŝ w njei žolmi a wichori a morjo myŝlow ŝo w ŝtarofcži, bojoŝcži a dwělu nawaluje, a ŝchtóž je wot naŝ hižom w prawej wuŝkofcži pobyl, tón wě wo tym rěcžecž, kaŝ cžežto ŝo pŝchėbėduje a kaŝ křutne wojowanje bywa, ŝo wutroba we wěrje wudžeržuje.

Wŝchitřadža horjo na tajfe wutrobny a do tajřich domow, hdyž žana wěra njeje, žana modlitwa, žana nadžija, dha tam tež

žadyn troscht a žana pomoz njeje a dyrbi so słowo japoschtola dopjelnicz: „Erudoba śweta pschinješe smjercz“. Ale kak je pola druhich? kak w kšesćizjanskich swójbach? we wěrjazach duschach? — Derje je husto tudy tak, kaž pola Žana w jastwie. Wón drje wéri, pschetoz wón wschał njebe scžina, kotruž wétr tam a kem khabla, niž jedyn i tych mjehlowzow, kotrymž derjehicze žame ja žiwjenje placzi; a tola je jeho w jatbje, w nozy jeho jastwa, pod czežu jeho rjeczasow njesćerpliwosć spytowala a je wón do prafchenja pschichol, hač dha je tež Žesuf wopravdze Šbóžnik.

Žaj, tak je. W jastwie horja so njespokojne prafchenje spocžina, a tež pola tych žamych, kotřiž su do Božeho słowa sałożeni a jeho wotmolwjenje snaju. Čeho dla dyrbiu tole czerpicz? čeho dla je mi Snjes tajkule žalosć nacžinil? čeho dla so wón komdži, mi pomhač a džerži swoje wobliczo pschede mnu potajene? W tajkich čažbach domapytanja psches hubjenstwo a horjo runa so někotryžkuli kšesćizjan Žanej w jastwie. A temu njetrejebamy so dživacž, dla teho njedyrbimy nikoho swaricž, so so jemu podobnje dže kaž žylnemu mužej Žanej, wo kotrymž wschał tola Šbóžnik praji, so je wjazy dylži profeta. Ženo so so jenicžy njetyšimy a njeprafchamy, ale so tež i Žanom na prawym měscze prafchamy a wot tam wotmolwjenje bjerjemy, kotrež naš sažo posběha a poshlnja we wudžerženju hač do kónza. Pschetoz k temu je nam tež žlabosć žwjatych mužow do biblije sapisana, so by so nam pokazalo, hdže mamy hicž w swojej žamžnej žlabosći, ja žebje troschta a wutrobitošće nabycž, so, wojowanjši dobre wojowanje, wscho derje wuwjedžemy a bitwisćežo wobkhowamy.

Rospomámy žebi to nětko dale a složmy swoje rospomnjenje na

Žana w jastwie,

pschi čimž najpriedy wobhladajmy, kak Žan pschecžimo Khrystužej a potom kak Khrystuž i Žanom čini.

Božu milosć, ducha,
Rospomá, kaž so žluscha,
Wotpocz' we Bosy;
Dowěru měj k njemu,
Potom džak dasch jemu
Sa mēr wutroby,
Niž tu ty mašč i dowěry.
Tyšč, kiž po Bosy so slož, a
Kšchewi ruka Boža.

I. Kak Žan, tón žylny muž Boži, w jastwie pschecžimo Khrystužej čini, to žebi najpriedy rospomámy:

Kšchecženik Žan je posledni a najwjetschi mjes profetami byl, pschedbžer Šbóžnikowy; wón je wotrošl w měščniškej swójbje, i Žesufowej maczerju wutrobnje pschecželenej, bu woczehnjemy wot pobóžneje Šilže, wo kotrejež pschedsdacža-polnym setkanju i Marju, jako swojej džěsczi pod wutrobu noschescštej, nam ewangelska stawisna powjeda. Žan je Žesufa kšcžil a pschi tym žwědczenje i njebja dostał, so je to žyn bójškeho spodobanja, a wot tym: Žesuf je žlubjenty mežiaž, je wón tak twjerdže pschewědcženy byl, so jeho swojim wučobnikam i tymi słowami pokazowasche: Šlej, to je Bože jehnjo, kotrež žwěta hrěchi nješe!

A tuteho Žana, w kotrymž běšče so wěra do Šbóžnika žwěta tak žluboko žakorjenila, so tola w jeho jastwie myšle njesćerpliwosće žimaju, a spytowanje dwěla, hač dha je tež Žesuf wopravdze žlubjenty mežiaž, na njeho kłodži. Čeho dla, tak je to wěscze w jeho spytowanej duschy klincžalo, — čeho dla pschewoštaja mje wón jatbje a smjerczi? čeho dla mje i mozu njepschecželow njewužwobodža, wón, jako kral, mje, swojeho wuwolara? čeho dla so wón komdži, swoju krašnosć šjewicž, swoje kralestwo saložicž?

Ty njekmjesch wěricž, so běšče tajka dwělnosć a njesćerpnosć

pola Žana njemóžna, ale dyrbišch wopomnicž, so stej wonej w jastwie na njeho kłodžilej, tak móžesch žebi wobstejnoscž jeho dusche wujasnicž a nimašch trjeba, žebi jeho prafchen na Žesufa tak wukladowacž, so je Žan žam sa so twjerdy byl, a je jeno swojich wučobnikow dla, so bychu so čzi tež wottwjerdžili, tutych k Žesufej pošlał. Wudžišche-li to wotpohlad jeho pošelstwa byl, dha budžišche wono wěscze hinaš klincžalo, hač je nam to w scženju prajene, a tež Žesufowe wotmolwjenje budžišche hinaš rečalo, a njebudžišche tak njepošrednje na Žana složene bylo: „Džitaj a powjestaj Žanej sažo, šchtož wój žlyšchitaj a widžitaj!“ Ně, šajatemu Žanej, tutemu spytowanemu mužej, je sa žebje žameho wo wotmolwjenje čžinicž bylo, a Žesuf je jemu to žamo do jeho jastwa pošlał, so by so nad nim pošbėhnył a i njeho troscht cžerpal. — Šchto je tež tak žylny a derje saloženy, so by jeho duscha hišcže sarženjam dwěla wustajena njebyła? kotry čžlowječ, a njech je wón tak pobóžny a wěrjazy hač čže, je tak twjerdy, so jeho žane spytowanje wjazy potrjehicž ani jeho duschu snjeměricž njemohlo? Njedžerž so ničto ja wěsteho, njech so nikomu njesefdawa, so je rječ, prijedy hač so njeje wopravdze psches prawe horjo pschewědžil a w nim wobstał!

Tajke bėdženja su w tymle žiwjenju wschelafore; tola te su pschesžylnje najcžěžišche, w kotrychž ma so wutrobitošć kšesćizjanskeho wojowarja wofebje psches scžerpliwosć a mjelczenje wopokafowacž. Šlejčže, Žanej njebe ženje cžěžto, jako hišcže žwobodny w puščzinje předowasche a k pokucze kšcžijesche, ludžom kłodžeho waschnja a stawa, kotřiž k njemu pschilhadžachu, — měščnikam a lewitam, farišejškim a žlonikam a wsčemu ludu, wěrnosć se wschej spravnosću a frutosću do woblicza prajicž; wot njeho to žaneho pschewinjenja nježadawche, tamnemu ščóštnemu kralej pschewoščacž: tebi so njepšluscha, swojeho bratra mandželsku mēčž; ale sa to je so jemu kšale šesčlo, so dyrbjesche nětk jaty a swjasany a bjesšutkowny byčž. Žaj, we wojowanju se žwětom, tak dołho hač móžemy so hibacž, ruku a nohu žwobodnu a cžeršty wodych mamy, móže nam druhdy po prawym derje byčž, a my čžujemy so šbožownych, so žmy tež žobu pódla, njedžiwamy tež wjele na rany, kotrež w hołku žyduju. Ale hinaš a wjele cžěžišcho nam budže, tak bórny hač je bėdženje horja na scžerpliwosć stajene a kšcžil na dom a wutrobu a stawy čžišcžil, so žmy kaž hromadu swjasani a šašchńorowani. Mužoj, kotřiž su wojestwa nashonjeni a su na wójnach žobu pobyli, wotkucžuju, so wschał wutrobitošć k temu žluscha, njepšchecžela nadbėhowacž, a w horzej bitwie na žam a žam hicž; ale hišcže wjele wjazy wutrobitošće je k temu trėbneje, štejecž na šrašchnym wěscze, hdžež kule létaju, bjes teho so by so hnucž žmēł a so wobaracž mohł. Přěnišche móža tež mlodži a njenashonjeni wjazy, tola poslednišche samóža jeno stari wojowarjo mērneje, twjerdjeje smužitosće. Smužitosć pschimarja je Žan wopokafal jako fruty, wóšje žwědcžazy předač pokuty w puščzinje pschede wsčēm ludom; smužitosć cžerpjerja dyrbjesche wón nětko hačle wuknyčž — jako žamotny muž w jastwie.

(Pschichodnje dale.)

S nozy do žwěta.

Stare, hišcže njewočžišcžžane powjedaščto Žana Bórškeho.
(Šokracžowanje.)

VIII. Šduž je unša najwjetscha, Boža pomoz pschilhadža.

Ti dny su šašchle, so bu Marja pschewjesena. Na pschimórskich haščach so hibicžiwšche žiwjenje šbėha. Wjeczor so bližti a horzota šastawa i nimale žehliwymy poduwanjemi podušchowacž. Na haščach ludžo žiwjenja polnišcho kłodža a knježski lud so na šplaznijene tšechi podawa, so by tam kłodžo abo žedžo wječornu kšłódnotu wužiwat.

Na tšechu wulkeje kšofejownje pschinješe kšwataty žlužobnik

štyri mjehte pužaki a skladže je njeđalo to rósno. Tjjo mužojo, kaž němžy knježa swoblekani, pschistupaju po šhodže jedyn sa druhim na tšechu. Eso dele kydnymšchi slěhujaj so na mjehte pužaki, so bychu wolowkowaneho powětra wužiwayz so rosčrečowali. Tež tji trubki s wonjatym turkowskim tobakom jim klužobnik pschinješe, kiž chzedža k wjeczornemu kšofejej wužiwacz. Na jich woblicžach so pokasuje, so hiščeže na jeneho woczakujaj, kiž dyrbjal so na próbne měštno wulehnyč.

Najmlódschi wotewri röt: „Šacžtežto tu našch ilirski Saroměr skoro njebudže? Wón je bórsy pschińcz klužil.“

Staršchi knjes, jendželski pschekupz, so pomalku wufmėwfnaj a wotmolwi: „Mi so trochu sda, so kmy liščtu mjes holbjata póbłali. Tón luby knjes Saroměr sda so žyle k temu rodženy byč, so by sa mlodymi žónskimi čuščil. Wón bě dženpa dopoldnja kaž tšeleny, hdyž mje setka, a powjedasche žyle šbožowny wo nimo měry rjanej Grichowzy, kotruž běsche mjes na pschedań žónskimi widžal —

„Haj“ — šapadže jemu tšeczi knjes, rěčnimy Franzowša, do kłowa — „haj, čestny knježe, sda so to někomužkuliž. Ale to so Saroměrej kšiwda čini. A my jemu njecžimny žaneje! Wščať wěmy, so žadny s žykeho towarštwja tak spróžniwje njeběha a so wo našchu wěž njestara kaž wón. Ščo wě, ščo je jemu na pucžu bylo! Sa so wješelu, so nam bórsy dobru nowinu pschinješe.“

„Bóh šwarnuj“ — so žendželczan samolwjesche, — „Bóh šwarnuj, so něhdže chyzl na njeho šwaricž, dokelž tu njeje. To žadny čestny muž njecžini. — Ale hlejče, knježa — —“

Wón hiščeže dorěčal njebě, duž so w dworje stupanje sebra, a kaž jelen pschistaka spěšchny mlodženz na tšechu.

„Dobry wjeczor, moji knježa, dobry wjeczor!“ strowjesche wón na wschě tši stony. Šeho čělnu rjanosč pscheseche pschistojna drašta a hiščeže wjele rjenišcho jeho pschistojne waschnje. Wón dale rěčesche s čyštym hłobom:

„Domolče mi, čestni knježa, so so k wam kydnju. Pschede wschěm druhim pak šchalku kšofeja a karancžk wody. Žyle popoldnje na nohomaj bjes šchleńczki wody kym skoro kaž ryba, kiž je džen na kuchim ležala.“

Šlužobnik pschinješe woboje. — W tu kšwilu, hač so nětt Saromir klynjesche, njerěčachy přěšchi tji knježa ničjo mjes kóbu, dokelž woczakowachu, kajke nowiny budža klynjesč. Sich woczi jenož jemu do woczow hladachu, so bychu w jeho woblicžu čitali, ščo nješe, hač malo abo wjele wješeleho. — Kaž bě so wšchewil, setre žebi pót a šapocža rěčecž:

„Tak wjele móžu wam hnydom do přědka prajicž, so nješym malo podarmo wokoło teptať. Wš seže žami dužy nimo njewólniškich wikow widželi, kajke nowe čyrjódki wbohich Grichowkow tam čepja a žedža. A to je wot čerta, ščož žebi Šbrahim, kiž ma jich najwjazy, sa nje žadacz počžina. To žane rěče s nim nješju.“

Na to staršchi knjes prajesche: „Ščtoha-težto žebi myšli? Kajke hubjene tola běchu, hdyž je tu wóndano po haščach čžerjachy, blěde a kuche!“

A k temu pschistaji Franzowša: „Wón budže je tak dyrbjecž bórsy šrospschedacz, dokelž so pječa mór pokasowacz počžnje, a tón s wjetšcha wjele njewólnikow pohraba.“

Žimaj Saromir wotmolwi: „Wš dyrbjeli žebi je bliže wobhladacz. Kunjež čžerwjene njebyle, čžinja so tola žame nahladnišche, dokelž je jim hrožene: kotraž budže so hubjena pladž, abo psched kupzom wižata stacz, budže na kosče šchwikana. Wone jědža, ščož móža, so bychu rucže nahladnosč nabyle; pschetož puki se kucžkathym křjudom žačofnje bola. — A móra dla Šbrahim ani pjenješka njespuchčži. Kadscho žwoje rjane žónske na dalsche wiki domjedže. Wón wě, so je, kuli rjane, wšchudže derje šaplacža. A my dyr-

bimy kšwatač, so je wschě šwotkupjemy. Šewaf budža woboje jehnjata druhim šrospschedawane, a potom móžemy je po wschěm turkowskim šwěče hromadu pytač. Mi je tak dživno, so njeje hižom přenje dny te najrjensche wotbył.“

Duž žebi radžachy, tak mohle so kšesčžijanti najrucžišcho šwotkupowacz.

„Ale moji knježa, ja žam drje dlěje kupowacz njemóžu. Mje žu pječa šejnali. Sa dyrbjach předy dužy po haščach klynjesč, tak jedyn prošecž druhim na mje pokasujaj rjekny: „Ščtožtežto tónle pschyczi žyn je? Sa hižom kym jeho nětotry ras pschecženeho widžil Grichowki kupowacz. Pschecžo dha jich tón telto kupuje?“ — Bychu-li pschedawarjo wo našchim towarštwje šhonili, dha so Šbrahim malo rjehotal njeby.“

A dale žej radžachy, tak chyzli je špokupjecž dacž. Saroměr pak běsche so rošhoril. Wón wótšje klynje šwarjesche na kšesčžijanskich wjetšow, so dawno nješju po žylej Turkowskej tajke čžlowjecže wiki šahnali. „Woni jenož trjebali klynje porěčecž“, prajesche wón, „a s 800,000 wojakami hrosč, dha bychu na wschěch stonach Turkowskej žačofnje škwlo njewólnikow šros-puchčželi.“

Na haščach počžinasche hara bóle rědka byč a s druhich tšechow kracžachy ludžo k měru. Duž tež so po doradženju čži šchtyrjo knježa domoj nastajichy.

(Pschichodnje dale.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Njedželu 2. adventa budže 4. žerbste kemsčenje w Draždžanach.

— Pošlednje listno bibliškeho pucžnika, kotryž je k. šarať Mateť w Šucžinje Šserbam jašo pschecželnijwe šestajal, so čžisččži a budže so wón w prawym čžasžu rosdawacz psches knjesow duchownych, so šmėja jón Šserbja hižom do hód w rukomaj.

— Wutoru 22. novembra šwjecžesche wustaw sa šlepnych w Kalezach šwój šaloženšti šwjedžen a to pošledni w Kalezach, dokelž so wotdželenje sa malowobdarjene šlepe džeczi pschichodne lěto do Altendorfa pola Kamjeniz pschekšydli, hdyž budža wschitke wustawy, kaž sa šlepnych tak sa duchasčabnych, do jeneho šjenocžene. W Kalezach šawostanu čži staršchi w tak mjenowanym ašly, hdyž maja wukhowanje a šastaranje na čžasž žiwjenja. Tónle ašly so najškerje powjetšchi, so móže w nim wjetšcha licžba staršchich šlepnych wukhow namakacz.

— Wo našchim kšžoru so rjany podawť powjeda. Wón běsche s wyšofimi a bohathymi knjesami na hońtwu pschischol. Duž woni tež nimo tajkeho wustawa sa šlepnych w Šruskej pschidžechu. Tam so korby a druge wudželki, wot šlepnych dželane, k pschecžaczu poskicžachy. Kšžor žebi wschelake nakupi. Šo nim čžinjachy čži drusy knjesajo. Duž tam tež jara bohathy šemjan se Šchlesynškej pschistupi a žebi něščo kupi. Wón štohrimnowsku papjeru k wumėnjenju na blido položil a čžakasche, so bychu jemu pjenjesy wrócžili. W tym wotomiknjenju kšžor do přědka štupi a praji: „Tón knjes je bohathy a žebi wot tych 100 hrimnow wrócžo nježada!“ To běsche rjany wunosčť sa tych šlepnych.

Dalšche dobrowólne dary sa woboje armeniške šyroty.

Š Roščazanskej wošady:

M. N.	5 hr. — np.
M. N.	3 " — "
M. N.	2 " — "

Šromadže: 10 hr. — np.

W mjenje wbohich šyrotow wutrobny džaf.

Gólcž, redaktor.

Sy-li spěwał,
Pilnje džéłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař méry
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swérnje džéłaš
Wšédne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée!

F.

Szerbske njedzelske łopjena.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šmolerjez knihicziščežerńi w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Druha njedzela adventa.

Łut. 21, 25.—36.

Šerjedža wé wješesym adventskim cžaku křutne kłowo, kotrež naš sastróža. A tola, šchtóž šo psches Šhrystuša prawje sastróžicž da, teho wón sašo k noweji radosczi wjedže.

To wubudžaze kłowo našeho Šbóžnika, hdyž čže šo nam saštyštacž pschi pomyšlenju na pošledni advent:

1. Pošběhncze kłowy w radosczi!
2. Wutrobny w pobožnosczi!

1. Tón Šbóžnik pschińdže w krašnosczi a možny! Njedyrbjeli šo nabojecž? Čłowjekam budže šo seznyč psched strachotu a woczakowanjom tych wězow, kiž na semju pschińcž dyrba. Wón njepschińdže w kłabosczi, ale křlny a móžny — a tola šo bojecž njetrjebamy. Pschetož wumóženje šo pschibližuje. Wny šmy jemu wjele winojczi, kaž Jakub Čsauoj. Ale hdyž šo my šami šudžimy, čže wón k nam pschińcž, šo by naš wobhnadžil. Duž pošběhncze kłowy! Šchtóž woczki k semi škozi, njewidži, šchtó pschińdže. Šchtóž w prawym cžaku na nusu, khorosč, starobu, kotrež móža pschińcž, šebi njemyšli, je lohkomyšlly. Tak lohkosmyšlly šud šabudže, kotryž wěšcže pschińdže. „Pošběhncze kłowy!“ Wješelcže šo jeho pschińdženja! „Wasche wumóženje šo pschibližuje!“ Ša toho? Ša wumóženych. Ša tych, kiž w druhim artiflu wušnawaja: „Šhrystuš je mje wumohl“ a w tšeczej proštwje prošča: „Wumož naš wot šteho!“

2. Gladaježe šo šwětneje myšle a starosčže žiwnosčže. Někotremu je jěšcž a picž to jenicžke, po čžimž šebi žada; drugi drje rjeknje: to mje njetrjehi, ja džé mam lédma něšcto jěšcž. Wny njechamy wobškoržecž, ale škoržicž, hdyž šo starazy šwoje starosčže na Boha njeczišnje a na njebješa šebi njemyšli. Šacž je jěšcž a picž to jene a wschitko, šchtóž mamy abo po čžimž žadamy, dotelž nimamy, wutroba šo psches tajke žadanje k semi dele čžehnje — duž wutrobny do wyšokosčže! Těhodla wachuježe a modlcže šo! Wutrobny horje w pobožnosczi! Pobožnosčž šo šjewi w modlitwje. Wny šmemy dwoje prošnyčž — šo šmemy čžeknyčž. Ššesčžijan je čžeknyčž. Pschi pošlednim šudženju reka čžekacž — haj, čžekacž temu šudženju kaž Šot še Šodoma — a š druha, šo móžemy wobštacž psched čžłowškim šynom, hdyž drusy to šudženje doštanu: „Džicže přecž, wy šakleczi!“

Duž hotujmy šo, šo njebyčmy šo bojecž trjebali druhého adventa, hdyž wón junu pschińdže, a wobštacž mohli psched našchim Šbóžnikom, hdyž wón pschińdže jako šudnik žiwych a morych. Šamjeń.

Jan w jastwje.

Ša šwjaty adventski cžak pscheložil K. A. F.

Šczenje křwj. Mateja 11, 2—10.

(Šotracžowanje.)

Šerťuj šebi to, o ššesčžijano, a njedžerž psche wjele na šwoju wutrobitošcž, tak dołho hacž je šo wona jeno hałle we

wojowanju a pschimanju popasowacž mohla, niz pak hiščće w snježenju a w czerpjenju. Ty by hač dotal se kылnej ruku i mjeczom sejhrawal, budže tež twoje ramjo schit pschedžeržecž móž bjes wuspróznjenja? Twoja wěra w strowych dnjach a pschi czerstweje kwi nima ho hiščće jako wopasana wobhladowacž, wona dyrbi předy wohnjomu pruhu w tyglu horja wobstacž. Pschihadža tajka nusa na naš, pschecžiwu kotrejž ho njemóžemy wobaracž, ale smy swjasani, jeczi, wopuschčeni, bjespomozni, potom tu spytowanje dwěla a njesčerpnoščje steji. W thoroščach pod bolosčemi, kotrejž smi abo kotrejž našchi smójbni a po tajkim my i nimi nošymy psches hobucžerpjenje, tehdy smy kaž Jan w jastwje, tehdy je wěra mała, wutrobitoščj spadnjena, sczerpliwosčj, kač husto! na wuńdženju.

Alle, moji lubowani, pschi tym to wulki rosdžěl čini, tajki pucž sajata a srudžena dušcha dže se swojej dwělnosčju a njesčerpnoščju. Jan w jastwje, hlejče, wón njesapaduje do czerstich myšlow nad swojim njesbožom, wón njeskorži swoju nusu němym scženam, wón njetorha i hněwnej ruku sa želesnej lěpžju swojeho jastwa, ale schto wón spocžina? Wón sczele poškóstwo i Sesuše; praschenja a dwěle swojeje dušche, wón je temu pschednoscha, kiž móže sam je sroswjasowacž a na nje wotmolwjecž. Dule je město, hdžež dyrbinmy wot sajateho Jana wufnyč, runje kaž je wón sam wufnył wot pobóžnych stareho kłuba. Mjenujž našche starosče, našche tyšchnosče, našche dwěle, našche praschenje — se wšchěm tym njesměmy nihdže druhdže thodžicž, křiba i swojemu Anjesej; i njemu, horje wone kłusheju. Wufnyče je psalmow, kač ho dušcha se swojimi nusami a škóžbami horje dobywa i Bohu! Tam ho wšhitko, schtož wutrobu pohnutwa a wobčežja, jemu pschednoscha; tež so Wóh tač i daloka steji a ho potaja w čašbu nusy, to škóž Davit Bohu samemu (Ps. 10.), so Anjesowe kłoki w nim teža a jeho ruka jeho čiščiczi, to škóž wón Anjesej samemu (Ps. 38.), haj a wón wuwola: mój Božo, mój Božo, čeho dla by mje wopuschčil? (Ps. 22.) Kač pomnjecža-hódnje to je a kač wažne! Ho tajkim w sacžucžju wopuschčenoščje wot Boha tola žane druhe napomozwołanje njeje, dylži wolanje po Bohu a na Boha sameho škóžene! W tym rosdžěla ho srudoba wěrjazy wot struchłosče tyč, kotřiz žaneje nadžije nimaju. Pschindže-li njewěrjazy čłowjet do horja, dha se swojej škóžbu njewě hdže; dyrbi-li bjesbóžny čłowjet něščto czerpicž, dha ho sběha a sahhadža pschecžiwu Bohu; ale dušcha, ho Bohu doměrjaza, njedawa ho psches ničjo wotžeržowacž, na Anjesa sameho ho wobrocžecž; wjele bóle wšhitko, schtož na nej leži, samo swoje dwěle jemu pschednoscha i praschenjom a modlenjom, a to, schtož ju njesčerpniwu čini, haj swoju njesčerpnoščj samu wona dele položa psched trónom najwšchšcheho.

O činiče wšchač to, wy srudni! a kiž scže wy do nětku a dženka hiščće njespytowani, pschedewsmicže hebi kručje sa čaš swojeho spytowanja, so wšchač nochzecže nihdže druhdže pschihadžecž je swojej bolosčju a se swojimi škóžbami, dylži tam, hdžež je Jan i jastwa swoje poškóstwo póšlal, so wšchač nad sobu dobudžecže, wšhitku swoju starosčj na Anjesa čiščnyč. Schtož to čini, tón shoni, so je derje činił, a budže tež směčž i psalmistom wobšwědcžicž: ja se žadosčju wocžakuju teho Anjesa a wón ho se mni nakřila, a kłyšchi moje wolanje (Ps. 40); wón škóžnje swoju dušchu do tajkeje wobstejnoščje pschinješe, so móže i nadžijepolnej wěru prajicž: mjelcž, o moja dušcha, Wóh čže, kaž ho kłuscha, i nusy wuwjedže. Pschetož

II. kač čini Křistuš i Janom w jastwje? Na tu prascheč: Šy ty tón, kotřiz pschicž ma, abo mamy na druheho čašacž? — njesčzele wón wšchač jemu žane jednore haj a ně, ale praji i wotpóšlanymaj wucžobnikomaj: „Džitaj a powjestaj Sanej sašo, schtož wój kłyšchitaj a widžitaj: Ššlepi widža a thromi thodža, wufadni budža wucžiččeni, a kłuschi kłyšcha, morwi horje stawaju,

a thudym budže ewangelion předomane. A sbóžny je tón, kiž ho na mni njepohóřchuje.“ Se swojimi džitwami po tajkim wotmolwja Sesuš ho praschazemu Sanej a psches skutki roswjasuje wón jemu jeho dwěle. — Móžna wotmolwa, dobyčerški roswjas!

Tu dyrbi nětko Jan najpředy na druhich widžecž, schto Anjes čini a je, so by tež sa hebe swoju wěru na tym wobnowil a poškónil. A tuto waschne Sesušowe, Jana w jastwje powucžicž, je wobšwědžowanja-hódnny potiw sa wšchěch tajkich, kotřiz ho w jatbje dwěla a małowěry namakaju, so dyrbja hebi móž bóšškeje hnady na žiwych pschikladach a šwědcženjach pschitomnicž. Ewangelion je dže móž Boža, kotraž sbóžnych čini, kaž Šamol wobšwědcža. Šóždy wěrjazy kšesčijian tole shoni. Alle čašy jastupuja, hdžež to mjenje na hebi samych sacžuwamy, dokelž smy i temu psche kłabi a pocžiččeni wot sacžucža hubjenoščje. W tajkich mutnych čašach dyrbinmy potom na druhich hladacž, kotřiz twjerdže steja, a mamy ho na džitny dopomnicž, kiž je wěra pola nich skutkowała, na te prawe duchowne džitny, hdžž ho ho psches ewangelion i mornych čłowjetow živi čłowjekowo scžinili, i kłuchich a šlepnych kłyšchazy a widžazy, hdžž buchu throme, lěnje dušche čžile a czerstwe sa thodženje, a kłubofo padnjeni wot wufada hrěcha a njepočinkow čžiččji a jafni; — pschetož w tym ho Sesuš tež mjes nami jako Křistuš wopasuje a my dozpiwamy tu wěstoščj, so na žaneho druheho čašacž njedyrbimy: je to wumožaza, hojaza, posbėhowaza, pschetworjaza móž jeho swojateho ewangelija, kotraž šwědcženje sa njeho wotpołoža. — Tež dyrbiš hebi pschitomnjecž, schtož Boža miłosčj hižom nad druhimi čžinjeshche, kač Anjes pschi nich stejeshche a je jim i jich nusy wupomhal a jich i nozy horja sašo wuwjedł a do šwětku wješela stajil. Haj, druhdy njetrjebašch hagle daloko thodžicž, šwědcženja wumožazeje džitwomozny swojeho Boha phtacž; wrócž ho jeno do swojeho samšneho žiwjenja a pschedstaj hebi dobroty Božeje hnady, kotrejž ho tebi samemu dostachu wot twojeho džecžastwa šem, a kač bu tebi hižom pschepomhane psche wšcho docžakanje, psche wšhitko praschenje a myšlenje, dha budžesh nětko w swojim jastwje i dopomnjecžom na to, kač bu něhdny wufwobodženy, ho troschtowacž a i nashonjenja, kotrejž čži šandženoščj twojeho samšneho žiwjenja poskicža, budžesh móž nadžiju czerpacž sa pschichod. Šlej, tu Anjes tež tebi wotmolwja na twoje štyšne praschenje se swojimi skutkami, se skutkami, kotrejž wón niz jeno na druhich, ale na tebi samym čžinjeshche, so dyrbišch sahanibjenty a troschtowany jemu wobšwědcžicž: Kač husto, Anježe, škóžach a kač husto mi twoja ruka njenadžizy pomhasche!

Powucžliwe je po tajkim sa wšhitke srudne dušche to waschne, kač Sesuš i Janom w jastwje čini, hdžž jeho namolwja, so by na džitny, ho psched nim stawaze, kėžbował, a to na same tajke džitny, w kotřichž je ho pomozna, spomozna, wumožaza luboščj Šbóžnika wosjewjala. Schtož je w jatbje horja, potřeba kылneho troschta; skutki nětko ho móžnišche dylži šłowa, a hdžež thumšchne dopokasma i pschicžinow, kotřimž dyrbi drje rošom pravo dacž, njeskutkujaj, dokelž mjenujžy spróžna wutroba sobu njemóže, tam dyrbja skutki rēcžecž a dyrbi shonjenje nadawł pschewědcžazeho troschta wufwobodžecž. Měj jeno kóždy swojej wocžji wotewrjenej sa wšcho, schtož šwěrnny Wóh dobreho nad nami čžini, dha jemu na posbėhnenju njepobrachnje, hdžž nětko šle dny na njeho thodža. Dyrbinmy tudy sa Šosefom w Šgyptowskej čžinicž, kiž je w šydom plódných lětach wufwytł nahromadžil sa šłedomaze šydom hłódnje lěta, t. r. my dyrbinmy w swojich wutrobach, tač dolho hač ho nam derje dže, potład dopomnjecža a džaka napschecžiwu Bohu hromadžicž, so mohli ho potom sa čaš horja wot teho žiwicž a na jeho dobrotu nadžiju stajecž.

(Pschichodnje škóženje.)

Fijalka —

czichosć a merność; dowérne podacze abo wéra! —

Słóh: Shwalena budź, rjana kwětka —

Głaj, twój kral ńo bliži t tebi,
 Jesuś, twój Smanuel,
 Nětko pschezo hišcće s niška,
 Krańje junu, — wón twój dźěl,
 Nad kotrymž ńo radujesć
 A s nim budej wuczetnjesh! —

Sunu jako ńudnik pschińdže,
 Kiž ńo bliži t Zionej
 Poniznje nět hišcće s hnadu! —
 Witaj s duschu wěrjazej
 Seho, kiž cze lubuje
 A chze krańje pschicź cze!

Esy-li kwětka, duscha, psychna,
 Kotraž ńlónzo lubuje,
 Dha ńo nalěczo czi bliži
 A s nim młódne žiwjenje;
 Jesuś tebie wobsoža;
 Seho ńy ty fijalka! —

Fijalka je kwětka něžna,
 Czichosć, merność dychaza,
 Malětnja ńo debi psychnje
 Semja s njej, hdyž wotucza
 Se spanja tu ńmjertneho,
 Kotrež bē ju wobdało! —

Njewjesćinśke saczuwanje
 Widžecź kwětki psychnosć da;
 Czische, mernje wustupuje,
 Potornje ńo poklonja.
 Žiwjenje je kczějaze,
 S njej wschal s nowa sřhadžaze.

Eswojedžen kwafny wustupuje
 Se žiwjenja wšchědneho
 Runo milej kwětzy psychnje,
 Hdyž nět sřhadža nalěczo
 Swjasanymaj t mandželstwu
 S njewjesćinśkej lubosću.

Njewjesta a nawoženja
 Polnaj czichoh' wjeřela,
 W duchu mernje wobsoženaj
 Gladataj do žiwjenja,
 Kiž ńo blyščczi psched nimaj
 Wjeřele kaž žiwy raj.

S Boha duscha wobhnadžena
 W něžnej, sbóžnej rjanosći
 Njewjesta je Jesuřowa,
 Sahorjena w lubosći
 A njemu, kiž ju wobsoža,
 So je polna wjeřela.

S wěru sapschijala žiwej
 Eswojeho je pscheczela;
 W nim je pokoj namakala,
 Kotrehož ńwět njedawa;
 W nim se ńmjercze wozuczi,
 Sbóžnje ńo s nim stowaršchi! —

Wjeřelosć je sěřhadžala
 Duschi, s Boha rodženej;
 Satežela je czicha, merna
 W Jesuřu nět radość jej;
 Psychna jeho fijalka
 Seho wona lubo ma!

Njewjeski je nawoženja
 Jesuś, našch Smanuel;
 Esłubił s lubosću je wěcznej
 Eso nam, wón našch dobry dźěl!
 Do našch plodži s miłosće
 Eswoje snamjo njewjeske.

Wěra sjenocza s nim twjerdže,
 Žiwa w horzej lubosći;
 Na klinje jom' wotpoczjuje
 Duscha w czichej merności;
 Eswojoh' dźerži Sbóžnika,
 Kiž ju wjedže do njebja!

M. U.

Bohatstwo.

Shudny młodženž ras je ńwojim něhduschim wuczerjom sašo hromadu pschińdže a jemu hórko sřozesche, kať ńo jemu tať hubjenje wjedže, kať ma ńo tón a tamny jeho něhduschich sčulskich towaršchom wjele lěpje; czi ńu s bohatstwom wobsoženi, wón pať na wschēm nusu czerpi.

„Esy dha ty woprawdže tať shudny?“ wuczer wotmolwi, „ty dže polny strowosće pschede mnu stejish. Tule rufu,“ wón potraczesche, mjes tym so jeho prawizu sapschija — „móžnu a wustojnu t dźělu — by ty ju ńebi drje sa tyřaz toleť wotwosacź dacź chyzl?“

„Bóh mje swarnuj“, młodženž rjekny, „kať mohło mi to do myřlow pschińcź!“

„A ńwojej moczi“, wuczer potraczesche, „kotrež tať czerstwje do Božeho rjaneho ńwěta sřladujetej, sa kať wjele pjenjes by ty jej drje woprowal? A ńwoje ńlyšchenje, psches kotrež ńo ptacžlow spěw, hłóh ńwojich pscheczelow t tebi dobywa, by jo ty sa kralowśke poklady saměnil?“

„Wěscze niz!“ wotmolwi młodženž.

„Nó dha njestorž, so ńy shudny“, džesche wuczer, „ty maťch kubla, kotrež wschē pjenjesy pschewaža!“

F.

S nozy do ńwěta.

Stare, hišcće njewocziščžane powjedańcžo Jana Bórskeho.
 (Potracžowanje.)

IX. Wumóženje.

Pschemodž mje, pscheczelo! Sa chzu czi potasacź, kať je cžlowjeť Božu podobnosć sřhubil. Ty dyrbišč shonicź, kať cžlowjeť cžlowjeťkow loji kať džiwi sřót, bije kať sřót, kormi kať sřót a na pschedať honi kať sřót.

Glej, tu cžepja hromadki cžornych pohantow s najhorzyschich krajow a hromadki džiwich pohanow. Sich dracž řhodži wokolo nich s řjudom a tyransřim mjeswoczom. — Njewlyščish sčřecźecź? Tamle je jedyn maczer pschedal wot wrěščžateho džěscza. A dójž ńo njechatej džělicź, ruba ńo woběmaj wótrny řjud do ranow, so ńo žalostne sčřecźenje psches tarhoschējo pscheliwa. — Wbohej! Dajtej řej bycź! Řriedny budžeja ńo kamjenje řmilicź, dnyli wutrobny njewólnišch pschekupzow!

Řchřp se subami, pscheczelo, abo platakaj, hdyž tajkele widžišč.

Ty prajíš: Čeho dla dha fšhefczjaníse ludy četpja, so maju muhamedanszy takle ludzi sa stót? — D hańba ja fšhefczjanow! Woni febi fšamo w někotrych stronach Ameriki a Afiskeje njewólnikow džerža, džimi lud toja, na pšchedań wódža a furowscho drěja dnyli hdže žadny pohanski lud.

Nječ fšo czi wutroba nješkwa! Dšicze frudnišche dnybišch tu namjedžicž. Hlej, tamle fšu nimale nahe Gricchowki! Wšech ty, šchto fšwjata hańbicziwošč je? dha fšnano trochu čzujesh, kať fšo rěšata hańba jim pšches čželo drěje, so čzhye najradšcho, so by je femja pžrjela. Sich tyšchne prošenje njeje jim pomhało. Šsurowje fšu jim čzwilerjo drascžicžku se šchije sedrjeli, so bychu jich rjane stawy bohatty nješwarnikow na kupjenje wabiše. Šchto wone čzuja, hdhž tajki bohacž mjes nimi kraczi a bjes hańby hlada, kotra by sa njecho byla! A nječ jeno fšo žana wobara abo fšnadž hrosnje pohladnje! Sich pšchedawarjo fšo se fšuczkatym frjudom podarmo njenošcha. Wotwobrocžmoj fšwojej woczji wot žalostnych stronow! Marju tu tola njewohladamoj. Wčžera je ju Saroměr wufupil.

Dženfa njebešche Saroměr na wikach, ale hnaty wot wutrobnych hibanjow bešche do kžže šchol, kotruž be febi grichiske towarštwo wotnajało, so bychu fšo tam Gricchowki khowale, doniž njemohle fšo domoj pžklačž. Wón móžesche k tym žónskim hieč, dokelž bechu tať wjele woblecženja dostale, so móžachu fšo derje došč s woblefacž. — Saroměr ja žyłu nóz woczka sandželił njebešche; hlej, jemu wufnyčž njedachu myšle na Marju, kiž be žyłe podobna na jeho pšched létom semrjetu njewjestu. Kano bešche k tymi myšlemi stanyl: Ja ji wšchitko rospraju, a wona fšo wěščze wobaracž njebudže. Sa tydžen fšym tu w Alexandriji hotowy, a na tať dolho ji křmanu hořpodu wobštarom. Potom fšo wješemoj do mojeho kraja, hdžež febi ju šwėrowacž dam, so bych k njej radostne žiwjenje wužiwal.

Dužy nuts do wulkeje stwy pytašchtej jeho woczžy lubošnu Marju. Ta pať placžo ležesche na klinje fšwojeje plakateje maczerje, kotraž be fšo tež na wiki pšchijedla a wot towarštwo wufupila. To ničto wuprajicž njemohl, kať jimaj be, jako fšo wufupjenej tudy sa telko čžakow njenadžizy namakašchtej.

Hdyž Saroměr šastupi, be macž runje powjedala, w kajlich čzwilach stej k Marijnej mlódschej kotru pobylej a kať je teje dušcha pšched tšjomi dnjemi k njewólnišeje hróžje wuczahnyła do fšwětky njebeš. Hdyž fšo tať do Marijneho wješela frudoba měšchesche, hdhž tež macž jeno pšches fšylšy wo lubej njebohej rěčesche, dha fšo njedžiwajmy, so ji hórke fšylšy bežachu.

Saroměra to nastroža. Wón be fšo nadžał, ju špěšchnu, wješelu namacž, so je k wohidnych pasorow wumožena a so je fšwobodu dostala — a nětko tu jejne woblicžo w fšylšach pluwasche a nješnateje žony fšylšy na nju kapachu.

Wola durjow stejto wostawšchi čzysche wón woczafnyčž, hacž fšo fšnano jejny njeměr šnjepofoji. Duž stawachu na wšchěch bokach wješele žónske a pšchihadžachu k njemu, fšo jemu k hnutymi fšlowami džakowacž a jeho prošyčž, so by fšo sa nje wšchitke knježim se fšmilneho towarštwo džakowal. A hlej, wón wuhlada tež Marju k jeje maczerju fšo k njemu bližicž, a wutroba fšo jemu horjesche. Šako pať jemu k Marijneho mokreho woczka džakna fšylša na ruku kapny, njemóžesche fšo wón štoro wjazy šžeržecž, wotwobrocžki fšo pomalu a njerjetny ničžo, so fšo hnydom pšcheradžil njeby. Wón wotštupi na křwilku won.

Šako nuts dužy pytny k nowa tu jemu nješnatu žonu, Marji něšchto powjedatu. A dokelž njewjedžische, kať by febi fšwoju wěž šawjedl, hdyže fšo k nimaj, so by k nimaj rěčal a so bychu fšo tať mjes fšobu šesnali. — Ale šchto je jemu šwadžiko, so wón po dolhej křwili tajki blědy a džitny do woczow štaže a frudny wotědže? Wón je k Marijnych rěčow pytnyl, so je njewjesta byla

a so fšo trochu hšicze nadžija, Arista šako wohlacž, a so čže pšchi maczeri nježenjena wostacž, jeli-šo je jejny nawoženja k jeje nanej a šotšje wušchol. —

Sa něotre dny džemy šako tam na tu čžisččenju hladačž, pšches kotruž dnybišchu fšo tamny tydžen pšchihate plakate Gricchowki kłócžicž. Dokelž je dopoldnja, njeje hšicze čžisččenja tať wulka kať popoldnju a wječor. Ženož Turkojo w šchėrofik rjaných draštach k bljšchčatej brónju fšo wustupowajo horžža a wótšje šakruja, so fšhefczjaniki šako domoj čžahnu. Egipczenjo w hubjennyh klunkerach kliša tež, pšchecžo Gricchowki wješele do čžolma du. Žoniška w dolhich módrnych draštach a jich nahe džěčžiska šwarja, čžomu žušnyž radosčžiwje štapaju. — Ale wjele fšhefczjaniskich wutrobow k grichiskeho towarštwo špěwa mjelcžo křwalbu a džak, so je Wóh tón Knjes jich pjenježnu pomoz tať požohnowal.

Šo boku tam a šem kžodžerjom pať stejki šam. Na jeho woblicžu pokajuje fšo woboje: Wješele a frudoba. Nicžeje wofo Marju tať njepšchewodža kať jeho. Šakle hdhž je Matja je fšwojimi jemu k woczow na fšhefczjanisku kłóž, pohladuje wón kať špokojny k njeby a nastaji fšo k měřtu domoj. To je tón mužški, kiž njedawno tež jow stejto k Grichiskeje pšchihate frudnje licžesche — Saroměr.

(Pšchichodnje dale.)

Wšhelake k bliska a k daloka.

— Mišioniske šlicžbowanje Lipsčžanského mišioniskeho towarštwo fšo nětko kónž fšwětkneho léta wobšamnje, niž kať prjedny julija. Dokelž fšu Šsərbja šwucženi, pšchi placženju Mišioniskeho Wóšla fšwój dar woprowacž, čzhyli to w bližšchim čžaku čžinicž, so mohli knježa duchowni mišioniske dary w prawym čžaku wotpžklačž.

— Na próštwu Lipsčžanského mišioniskeho towarštwo, w „Womhaj Wóh“ woczisčžanu, k nowa lubnyh Šsėrow kėžblimnyh čžinimy. Woprujčže mały hodowny dar sa mišioniske towarštwo, kotrež je w nuy.

— Šakski šejm je fšo šeschol a bu wot krala pšches trónšku rěčž wotwrjenny. Š pšchecželnymi fšlowami fšo kral Šjedrich August na šastupjerjom luda wobrocžki, kotrež rjenje fšwědcžachu wo čžoplej wutrobje, kotruž ma sa derjehicže fšwojeho lubowaného luda. Šsejm je fšo jenicžy k temu šhromadžil, so by postajil k nowa te dofhody, kotrež kral a kralowška fšwójba wot kraja doštanu. Dofhody sa kralowški dom wuczinjachu dotal 4 080 000 hrinnow, wone pať fšo nětko poniža na 3 797 000 hrinnow, to je wo 283 000. Wěšo budže šejm tutemu šakonjej k radoščžu pšchihlořowacž.

— Tež kžžorštwowy šejm je fšo šhromadžil. Wón ma tež wo powjetšchenu wóšta wuradžicž, kať tež wo tym, hacž fšo dwělětna fšlužba pšchytow nětko šakonšy na pšchezo šawjedže. Šajšterje to kžžorštwowy šejm wobšamnje. Dokelž je fšo Šakška do dweju korpsow džělila, ma fšo licžba jěšdnyh regimentow powjetšchicž, dokelž bechu hacž dotal na 1 regiment wotmėrjeni. Šedny tajki nowy regiment pšchindže do Budyšchina a budže to najšterje regiment dragonarjom. Duž budža fšo w Budyšchinje nowe šafarmy twaricž.

— Něčžišchi amerikanški přášident, Šoosevelt fšo šako wušwoli. Šo wupadže wušwolenja wóšbnyh mužow je bjes dwěla, so wón wulku wjetščinu doštanje.

Daliske dobrowólne dary sa wbohe armeniske fšyroty.

Š Poršchiskeje wořady pšches knjesa šararja Šrügarija:
Wot njedželnizy 3 hr. — np.

Wmjenje wobohich fšyrotow wutrobny džak.

Gólcž, redaktor.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će!

F.

Szerbiske njeđzelike łopjena.

Wudawa ńo kóđu ńobotu w Šsmolerjez kniħićiškjećerńi w Budńšćinje a je tam ńa šćtwórtlětnu pšćedplatu 40 np. dostać.

Čseća njeđzela adventa.

Mat. 11, 2.—10.

„Sbóžny je tón, kiž ńo na mni nje pohórsćuje“ — tak tón praji, kotryž ńo jako twój kral pšćipowjeda. A tola ńu ćzłowjekojo, kiž ńo na nim pohórsćuja. Tež Jan kšććenik běšće blisko, ńo pohórsćić. Kaž wjele je snate, staj Sbóžnik a Jan jenož junkróć w žiwjenju hromadu pšćiškłoj. To běšće pšći Jordanje, hdyž ńo Isus kšććić da. Teždom je Jan dobre kšććenje wotpołožil a to kšććenje bu wot horkach wobkrućene, ńo móžesće ńo posdžišćo a móžnišćo wobkšććić. Ale nětko staj wonaj džěłenaj, ńo njemóžetaj wjazy hromadu pšćińeć. A to bě Janej ćžeńko. Pola wšćitkich w spocžatku dyrbił to tón kónz być. Wón, tón předař, w jašćwje a tón kral ńo i wězami sabjera, kotrež ńo ńa njeho njehodža. Kał dołho dyrbi ńo hišće ćzakać, ńnano na druħeho? Kał, hdy by wón hałle teho na kšćižu wohładał, kotremuž dyrbišće pucž pšćiħotowacž? Wono je džěńka hišće došć wězow, kotrež najħutnišćeho do dwělowanja njěńu, hać móže tež kšćešćijanšćwo džeržecž, šćtož je wot ńa-šćaršća ńlubjene. A tola dyrbi pšći tym wostacž:

Sbóžny je tón, kiž ńo na mni nje pohórsćuje.

Duž ħładajmy:

1. hdyž my ħryšćuša namaćamy;
2. kał my ħ njemu pšćińeć.

1. To nam niħtó lěpje prajić njemóže, ħħiba wón ńam. Jan to derje wě, duž ńo na njeho wobroczi. Wón

by jo rad druħdže nadešćoł, na trónje Dawitowym, i kotreħož by wójšćo wóšćal ħ jeho wuħwobodženju a ħ postajenju ńwojeho kralešćwa. A hdyž wón nětko praji: Ja ńym tón, wo kotrymž ty kšćećišć, ńo wšćo dwělowanje šćubi. To je tón pucž, kotryž dyrbi my ńo tež poľasacž dacž. Wěšo na tym pucžu je najwjazny pohórsćkow. Našća wěra je doħyće, kotrež ńwět pšćewinje — to ńebi my tak radži wuložujemy, ńo my i tym ħorje pšćińeć, šćtož my wo ħryšćuša wěrimy, ħusto ńebi jenož zyle šćwješćnje myšćimy. Wón budže doħyć pšćeš našću wěru, wón budže jo doħyć w ńudženju; duž dyrbi našća wěra šćutkowaza być w lubošći. Tam je ńa ćzaf tuteho ńwěta ħryšćuša, hdyž ńo to stawa, šćtož wón tudy jako snamjo ńwojeho kralešćwa mjenuje, „ħłepi widža, ħħromi ħħodža, wuħadni budža wućišćeni atd.“, hdyž ńo to pšćeš našć stawa jako jeho graty. Nićo druħe w-ćzadowacž nimamy, nićo druħe doħyć. Nětko pať ħładajmy

2. kał ħ njemu pšćińeć; i druħimi ńłowami, kał budžemy ħħmani, jeho namaćacž, wokolo našć a w našć namaćacž? Wty ńo wot njeho ńameħo na prawy pucž poľasamy. Hać runje ńo Jan po šćacžu na nim pohórsćuje, ńo jemu tola nićo wot jeho wazńosće ńa lud njewošćje. Sbóžnik jo wupraji: Wón je profeta a hišće wjazy hać profeta. ħħabłazy, mjehzy ćzłowjekojo ńo ħ njemu njenamajaja. Tež ħruczi móža junkróć ħħabłacž, ale woni ńo njehibaja wot ħreħo šćoľka jich wěry. Wty dyrbi my wjedžecž, šćto ħžemy, dyrbi my wot-tyńjeny kónz snacž, kotremuž napsćećiwo džemy, nje-

šmemy tak mjehzy byč, so wěrnosc' njesnješemy. Šchtóž je s prawdy, kaž Jan, tón blyšchi Šhrystušowy hlóš a jeho namaka a w nim šwoje šbože namaka. Šamjeń.

Adventski khěrluš.

(A. Knapp.)

Kralo wschěch kralow, budž witany na semi tudy!
Njepšchindžesch t jandželam; wschudžom šu padnjene ludy.
Šrěšchnizy šmy;
Nam pak ty s miłosću šy
Čłowjeť šo šjewil tak khudy.

Derje, t nam žiwjenje khude a čyche šo hnuje;
S hubjenstwom našchim hlej krašnosć šo stowarišhuj.
Čžešć tebi dam;
Šinať, o Knježe, wschať t nam
Šbože jow njepšchithadžuje.

Bohľad, kať šbóžny! Kať mile Knjes na semju hlada,
Koskajať wójstow tež tebe do wójšťa šej žada;
Šlejče, kať tu
Šwješli šo na modlenju
Dušča, kiž wěri jom' rada.

Knježe, pschindž t šwojim, kiž po tebi žedjenje maja!
Bjesbóžnyh hiščeže je došč, kiž nam košhdla staja;
Woko pak tw'e
Trašchi je wschekomóžnje.
Šomhaj ty wschěm, kiž čže šnaja.

Woblicžo posběhń na čyrjodu, kiž šjednana tebi!
Štwjerdnjenych wubudž a podčyž' šam šlóstnikow šebi,
Šacž potom my
Wschitzy wschať hotowi šmy,
Šslužicž, o Šbóžniko, tebi.

Daj nam do wutrobny palmy a kwětki tej' wěry,
S kotrychž nam šsrawja najrjeńšche plody bjes měry:
Šnada a mēr,
Madžija, t njebešam čžět;
Wobradž wschě kubla nam wěry.

Pschindž! Šosianna! Tak wschudžom čže witaja rady!
Pschindž! Šosianna! A postroiw naš je šłowom hnady.
Šo bėdženju
Wotew' nam s lubošnosću
Wrota, o Šesu, tam s hnady!

S. Žitawski.

Jan w jastwie.

Ša šwjaty adventski čžaš pscheložil K. A. F.

Šćenje šwj. Mateja 11, 2—10.

(Škóncjenje.)

Šchtóž Šesuš šajatemu Šanej prajicž dawa, šmy nětko rošpomnili. Še pak tež wobšedžowanja-hódně, psches koho wón to jemu prajicž dawa; mjenuizy psches teju dweju wučobnikow, kotrejuž bėšche Šan t Šesuškej póbšal. Šaj štaj šamaj widžecž a blyšhecž šmėlaj, kaťe džiwny lubošče Šesuš čžinjěšche; wonaj šo s čžerstwym šacžiščezom wo tym t šajatemu wróčžiščtaj a móžěščtaj tak jemu čžim žiwišchi trošcht pschijněšć. Šo šu, čži prawi trošchtarjo; niž kotřiz šo s tym špokoj, šrudženemu nělotre šłowa

prajicž, šnadž někaťe bibliške hróncžko, kotrež šami njewěrja, kať drje šo to druhdy stawa pola šhornych a želaznych, šo šo pscheczěljo a šnaci ššhadžuja, wurjeknywschi někaťe s šłowy nawuknjene prajidmo a šhwataju šašo prjecž, dokelž jim w domje žalošče derje njeje. Šo šu hubjeni trošchtarjo, abo wjele bóle žani. Šoprawdže trošchtowacž móže jeno, šchtóž je šam šaloženy a twjerdže we wěrje a je w šhonjenju žiwjenja šsrawil. Šajkeju trošchtarjow Šesuš Šanej ščeže, kotrajž šamaj widžitaj a blyšchitaj a widžene a blyšchane šobu do jastwa nješetaj.

Šutaj potom drje tež jeno krótki čžaš pola Šana njewoštachtaj, hewať wschať njebudžiščtaj mohłoj jemu wschitko powjedacž, šchtóž bėšchaj widžaloj a blyšchaloj, ale wonaj štaj jemu lubošć šwojeho posběhomazeho wopyta wěšče šwolnivoje a bohacže wopokasaloj. A to je wošebita pschibšchinosć tych, kotřiz šu šami pošhlnjeni, šo w šlabošči deleležazym pomhaj; tak dyrbja bohacži khudym šlužicž, šwobodni jatym, kotřiz maju, tym, kiž nimaju. Šež čłowjeť haťle potom šhoni, šchtó s nim derje měni a s kim je woprawdže a wutrobne šwjasany, hdyž prawje w nudy a horju teži. Š tajšich mutnyh čžašach jeno šwonkowne pscheczělstwo nje-wudžeržuje a pokasuje šo, šo šjenocženstwo, jeno na lóšcht a wužiwanje šložene, žaneho wobštačža nima. Njesbožowneho, wot šwěta šastorcženeho, teho šo dotalni towaršchojo wješela šdaluja. Šón by žyle wopuščženy byl, njeby Knjes tajke wutrobny hotowe džeržal, kotrež šu pschi nim nawukle, šchtó to reka: khudym budže ewangelion přėdowane.

Šo pak dyrbi šebi kóždy šam prajicž móž, hač je tež woprawdže šamóžny, šrudženeho šobučłowjeka trošchtowacž, a šchtóž šo nětko ša to pschihodny čžuje psches žiwjenške šhonjenje a twjerde doměrjenje na Šoha, tón dyrbi tež hotowy byč, dawacž a pomhacž, hdyž šo jemu t temu škladnosć pošćičža. Še to šbóžne pomolanje, pola tych, kotřiz w jatbje horja a šrudoby šedža, jako jandžel trošchta šospodowacž. Šowle je škladnosć, wy ščešćžijenjo, šwoje ščešćžijanstwo wopokasowacž, šwoju lubošć t bližšchemu, šwoju bratrowšku myšl wošjewjecž. Šudy placži, šo džělomnosćže Knjesoweho šłowa na jeho wulkim dnju wobwěšćicž: Ša šym šhoru byl, a wy ščeže te mni hladali; ja šym jaty byl, a wy ščeže te mni pschithadželi! Šu šo pokasuje, šchtó mjehku draštu nošy a je jeno rad w tajšich domach, hdyž lóšchta hladaju, abo šchtóž tamne stare hróncžko lubuje: „Šěpje je, do kěže žaloščjenja khodžicž, dylžli do piwneje kěže.“ (Přėd. Šal. 7, 3.) Šule, hdyž šebje šamu jeno měnjaza, to šwoje pytaža, šichž čžělawa šwětna myšl šo še štrachom a bojošču wotwobročža, ma Šhryštušowa myšl šwoje najnadobnišche džělo w škuttach džělbjeńneje lubošče, woprowazeje šwěry, psches kotrež šo čžěpřjazym a šrudženym pomoz, trošcht, wubudjenje a posběhnjenje doštawa a jich jastwo wolóža.

Šawěšče, lubowani, je tež advent, t. r. Knjesowy pschithad t nam we wschěch čžěpřienjach a horjach, kotrež na naš a našich bližšich khodža. Še pak s tutym Knjesowym pschithadom runje tak wěšče tež bližšiche ššhadžowanje tyh šamych šjenocžene, kiž šu jeho wučobnizy, wužšche ššromadžěństwo w lubošči a šwěrje, wobėmaj štronomaj požohnowane, šajatym a šwobodnym, šhornym a štrowym, šrudženym a tym, kotřiz šrudženych pschijimaju.

Šo njech šebi rošpomnity, a njech šrošmimy, šchtó je Knjesowy wotpohľad s wobėmi, kotřiz dyrbja horjo njěšć a kotřiz móža nošherjam horja trošcht pschinoschecž. Šyrbja pschi tym w šromadžě rošč a pschibhwacž we wěrje a nadžiji, jedyn s druhim šo pošhlnjecž a wobohacžecž w duchu psches hranje kať psches dawanje. Šam drje w šćenju njeje powjedane, kať štaj Šanowaj wučobnikaj Šesušowe poškolstwo na njeho wufonjaloj a kať je wón tošamo pschijať; ale my njemóžemy dwėlowacž, šo je šajaty muž psches to bohacže trošchtowany byl, a šo je potom wěšče šašo

ſwojich wučžobnikow na teho, kiž běſche jemu tajke ſwětlo troſchta do jeho jaſtwa ſwęczič dať, na Jeſom Khrysta poſaſowať, ſo bychu pſchichodnje kralej ſamemu ſlužili i tej ſwěrnoſcžu, kotruž jeho wuwolarnej a pſchodběžernej wopoaſowachu, jaťo wón jaty ležeſche.

Tole je žohnowanje horja. S woprědka ſmy w nim ſlabi a mali, ale ſchtóž je ſwojej ſlaboſcžu i ſylnemu Bohu cžěka, tón je ſpodžiwne wofchewjenty a poſbėhnjenty, a kotſiž pſchi tym w luboſcži a ſwěrje hromadu džerža, cži ſo mješ ſobu poſhlynuja a ſhonja hromadže pomoz ſwojeho Boha a Šbóžnika, ſo móža i wjeſelým džatom prajicž a ſpěwacž:

Wóh i nami je! wón cže
Wſchěch ſrudnych ſwjeſelicž,
Wón cže bycž ſlabych móž,
Cže mucžnych poſhlynicž!
Samjeń.

Njeſapomnicžka —

ſwěrnoſcž a wobſtajnoſcž; luboſcžiwe ſpominanje a krute pſchizwojenje abo nowy narod a wuſprawujenje!

Hłob: W liřjach budžeſch wjeſelocže —.

Jeſuſ lubuje mje ſwěru,
Wſche wſchu měru,
Duž měj lubo pſchecžela,
Duſcha, — poſwjecžuj ſo jemu,
Šwólna i wſchemu,
Šchtóž ſa tebe Jeſuſ ma! —

Njeſapomń wſchaf ženje jeho;
Šſy pſches njeho
Wumožena je ſmjercže! —
Tebje je wón ſwjecžil ſebi,
Tebje debi
Šnamjo jeho njebjefke!

Njeſapomnicžka je ſwětka,
Ta do přědka
Poſaſuje i Jeſuſej,
Do přědka a horje i njemu! —
Šwěrna jemu
Šhwataj, duſcha, i Šbóžnikej!

Šapſchimń jeho i wěru žiwej,
Šo cže i milej
Kuku Jeſuſ docžehnje
K ſebi na wutrobu Wožu,
Šdžez ſy w ſbožu,
Šotrehož ſwět njeſnaje. —

W nim ſy nětko žyle nowa,
Dokelž i dolha
Šrěſchneho cže wufupi; —
Wſchecžel twój a ruťa móžna,
Šduž ſy ſpróžna,
Wěr cži ſpožcži pſchi ſebi! —

Šduž do ſtopow ſtupaſch jeho,
Dha tež i njeho
Móz a ſylnoſcž doſtawaſch;
Šahodny cži pſchah je jeho,
Šſy pſches njeho
Šbožowna, cžaf hnadny maſch! —

Brěmjo je cži lóžke jeho,
Wón je wſcheho
Njepotoja wuwjedže. —
Duž wſchaf njeſapomń ty jeho,
Šacž je ſleho
Šbóžnje wón cže wumože! —

M. U.

S nozy do ſwětla.

Štare, hiſchcže njemocžišcžane pomjedancžto Šana Wóriſkeho.

(Poſtracžowanje.)

X. Ariſt.

Móriſke ptaki pſchelětuja žolmy, kiž wo brjohowe ſkalniſchcža ſapraſkuj. Šewaf naſeleń morjo ſo cžerwjeni wot poſlednich pruhow dóndženeho dnja. Mopawy (Schildkröten) po daſſchich přětkowych brjohach laža a jara i dala běla ſo plachcžizy i wětrom cžerjeneje lóžke. Wócžka rjanych róžow ſo pomalu ſamkaju, a hdžez ſo přjedy dolhe hladke hady do ſwojich džerow wlecžichu, ſlětuja ſo lohke ptacžki do cžrjódkow. Wodnjo ſo winzarjow ruťa njechafche hibacž a koſazyh paſtyrjow ſtawy pyťachu w ſhlódku ſtarych winowych pjeťkow wofhlóženje, tať jara bė horzo. Něťk pať wěťſicžk zunje wofhlóženje i morja pſchinoſchuje a roſnoſchuje wot mjedownych ſelow luboſnu wón. Štawy, kotrež wodnjo wjazy ſlužicž njechachu, ſo napinaju. W kerkach ſo dikota a cžikota, na horach ſchěre koſy ſpěſchniſcho poſtaťuja wokoło mlodych dejektow a ſpěwy wuſtocžnych holecžatow klineča do rjanych hloſow paſtyřſkich tarafawow. Šaj, njech wjecžor na grichifke hona pſchihadža: w lěcžu wón niťomu wotpocžinť njenjeſe. Šeho ſwětliſchi bratr džej je ſmalil ſe žahlymi pruhami, wón pať, ſhlódnifchi wjecžor, pót trěje a na ſhwilu nucži do rychliſcheho džěla.

Wſchi tajkim wjecžorje kłazaſche mužſki i noweje podpjeru do tamneje kapakki, wo kotrež je ſo i woprědka rěcžalo. — Wſchjed thdženjemi wuſtorcžene durje bėchu nětko ſažabžene, a tehdy wotſwjecžena ſwjatniža bė ſawrjena. Šeno kručchi roſtorhanych wěnzow poſaſuja na njedawniſche kónžowanje a rubjenje, kiž tudy ſkažerſzy hawtomafche. Tu a tam ſo haložka pod ptacžkami ſhibuje a jich kurtotanje by naſ narěcžalo, ſo je tu naſtajnje ſhlódku měř dychať.

Wſchjed kapalžnyymi durjemi je wulki mochojty kamjeń. Na njón ſo wjecžorny kłazaf pomalu ſhžje, ſtaji ſwoju podpjeru na ſcžěnu, ſloži loheč na koleno a i rubiſchkom ſawjaſanu hlówu do ruki. Šſam tu ſedži a i njeju pohladujo ſam ſe ſobu rěcži:

„Ach, pſchecžo tola dyrbju tu ſam po ſwęcže kłazacž? Wjeſ Marje bycž, to je mi ſmjercž. — Šchtoha mi cžzedža kublo a winizy, kiž je mi wčera ſtary wuj wotfaſať, hdžž nimam mileje Marje, kiž mohla něťk ſo mnu žiwjenja wjeſela bycž? — — — Še to ſahodne jehnjo dyrbjaťo ſwoje luboſne žiwjenje wudychacž, abo dyrbi ſo ſnano dacž muhamedaniſkim rapafam cžwilowacž? Š ſchtó by jich hacž do poſlednjeho mužja ſahubil! Poſlednjeho cžžyl ja po žylm ſwęcže na poſaſanje wodžicž, taž ſo tajke džiwje ſwěrjata wodža!“ —

Wón běſche ſo tať roſhoril, ſo bė pocžal wótſje wolačž, hacž jeho žijata hlówa ſaboli. Mjelcžifcho pocža: „Šaj wſchaf, moja hlówa! Ša cžu ſo ſpokojicž. — Ty ſažijefch a tšelene ramjo tež žije a rubnjena noha. Ale jeli-ſo je Marja pod ſemju, pſchecžo mi njeje kulka radſcho pſches wutrobu ſchla dhžli pſches ramjo? — Ša ſym byl hubjenty woať, ſo ſym tajkich ranow dla ſa morweho na ſemi ležať, ſo ſu mohli cži mordarſzy rubježnizy Marju wote mnje wotrěſnyčž a ju ſobu ſhrabnywſchi cžeknyčž, tať ſo wonečim njewěm! W krawniſchich bitwach ſym hinaſchich raniſtow nabyť — a tola njecžowacž njeſaſtať, a jow i hubjenej kulku tšelenty ſym ſo na ſemju walil!“ —

Na horach lěhasche so hofk a na hórach sbywasche mēr. W kěrlach a kěrczłach bu cziwkanje kłabsche. Se skalobow nōzne ptaki butachu a s morja dumasche khlōdnischi wētšik.

Arist so posbēhnyschi pschija swoju podpjeru. Na nju seprjeny wrōczi so wot kapalki domoj pomalu kłazajo hišcže pschezo sam se sobu rēczo:

„Alle tak nihdy njemōže wostacž. Šhonicž dyrbiu, tak s mojej njewjestu je, a dyrbial wostajischi wscheho po wschēch egiptczanskich ludži-pschedawaniszcžach czahacž, dōjž so njedopytam, hacž mi lubu semja kryje abo hacž budu ju junu sašo widžicž. — Seno so bych bōrsy dohojeny byl!“ —

Pschi tych kłowach setkajstaj jeho wotrocžkaj, kotrajž wjedžizy, hdže je wōn te poslednje wjeczory njepōsłuchawischi hojerja byl, bēschtaj po njeho pschischłaj, nabojanaj, so sam knano domoj dōncž njemohł. — Wjebełaj jeho badžischtaj na pschiwjedženeho šedłaneho konika. Alle so je mjes tym, hacž bē wōn prjeczłach byl, k mēstu kōdž pschijēla a potom dale jēla, to jemu njepowjedachu.

* * *

Nasajtra wjeczor šedžesche wōn we swojej rjaney jahrodže Nunjež trochu blēda, dha tola jara rjana knježna jemu wjele a wažne powjedasche, so na nju pak želnije a lubje hladašche, pak cžolo moršcže s tej cžitej uohu teptasche, pak rjanu šužodžinku — Marju — koschesche. —

Dopoldnja šhoniwishi, so je s maczerju a šotru wczera wjeczor do mēstka pschiwjesena, da wōn s šhwattom we swojej khezji žonjaze bydlenje pschihowowacž. Kaž bu to ščinjene, da jich Bože dla prošycž, so bych runy pucž k njemu pschischli. —

Macž po jahrodže k mladymaj pschiidže. Na jejnej blēdosci bē najbōle widžecž, šhto bē wscho pschecžerpicž mēla. Tola pak cžicha radošcž psches jejne woblicžo kłodžesche.

„Macži“, pocža Arist, „ja dowērowanja njemōžu docžakacž. Sara waš prošču, bjerče pjenes a cžehož trjebacže, so budže rucže kwaš, tak rucže hacž mōžno.“

A dale šej rēcžachu a radžachu, w džakownych myšlach wješeli, mladaj jedyn w druhim šbožownaj.

(Pschichodnje ščōnczenje.)

Dželaj s dowēru.

Hdyž kajkžkuli rolu mašch,
Dha njech ju šwērnje wobdželasch
A k šytwe pschihotujesch rjenje;
Šsny dobre šymjo w Božim mjenje,
Wo kłōnzo, deschcž so njestaraj,
To štrošchtnje Bohu pschemostaj!

F.

Wschelake s bliska a s daloka.

— S Draždžan. Druha adventska njedžela, 4. dezembra t. l., bē mišy rjany džen. Šserbska Boža šlužba w kščižnej žyrkwi šhromadži wulku licžbu šerbskich kemscherjow w krašnej šwjatnizy, kotraž so s Božim kłōnzom hacž na najrjenischo wobšwētlesche. Šserbskej wošadže předowasche k. šaraš Sarjeńk s Kšwacžiz a špowjednu rēcž wotmēwasche k. šaraš Jakub s Nješwacžidla. — Špowjednych bē 136; 49 mužškich a 87 žōnskich. — Bōh pomhaj s hnadu dale!

— Šandženu njedželu mējesche so žyrkwinska wšitazija w Kšecžanskej wošadže. Šposlednja bēsche tu w lēcže 1893. Na šerbskim kemschenju, kotrež so w 9 hodžinach šapocža, mējesche

rēcž na wošadu knjes šaraš Kāda s Budyschina. Na nēmškim cmschenju knjes wyschšchi žyrkwinski radžicžel Meier k wošadže rēcžesche. Šo nēmškim předowanju pschednješe žyrkwinski chor adventski chor, kotryž wutrobu posbēhnj. Wōltar bēsche rjenje wupyschenj. Na popōdnischim kemschenju rošrēcžowasche so najprijedy wošadny šaraš s mladžinu, kotraž bēsche so w bohatej licžbje šeschla, a na to wobroczi so knjes wyschšchi žyrkwinski radžicžel sam na mladžinu, ju wutrobnje napominajo, w naschim cžahu kručže wojowacž pschecžimo hrēcham, mladosczi hrožazym. Tež pschednješechu šchulife džeczi na nēšporu rjanu špēm. W rošrēcžowanju s žyrkwinskim pschedštecžerštwom a s šhospodarjemi so jednasche wo tym, hacž so hodži, wošebite džecžaze Bože šlužby a bibliske hodžiny šawjesč, a wošebje so na to pokasa, so by tola nusne bylo, tež wošadnu diatoniju šawjesč. Pschi tym so na to špomni, so je wobžarowacž, so tak malo holzow so roššudži, ša diatonisny so wuwucžicž dacž. Šdyž bēsche so hišcže rošrēcžowanje s wuczerjemi mēlo, so wšitazija ščōnczi. Šōndželu knjes wyschšchi žyrkwinski radžicžel šchulu w Kšecžach a Šomorowje wopyta, so by so wo štejšcžu nabožinskeje wucžby w naschich šchulach wobhonił.

— Na nowy tydžen so nowy bibliske pucžnik rošescžele. Nasche šobustawy jōn darmo dostanu. Šzi, kōšiz šobustawy nješbu, mōža šebi jōn pola swojeho knjeja duchowneho ša 15 np. kupicž. Wōn dama ša kōždy džen lēta pruhu s Božeho kłowa. Duž njestomž ničto, šebi teho dobrego pucžnika, kiž pucž pokaze psches nowe lēto, do swojeho doma pschijecž.

— Šrudobne nješbože na železnizy je so w blisšczi Šojerez štalo. Wjeczor nēhdže 1/29 hodž. lokomotiva, s Šallenberg a so wrōcžaza, s tworowym cžahom, wot Šojerez jēdžazym, hromadu prašny. Šepjet Kšuga s Šojerez bu hnydom morjenny a wōdžet Šärtel cžěžko šranjenny. Šutaj bēschtaj na šamej lokomotivje. Šot ludži tworoweho cžaha buschtaj wōdžet Šosenbaum a šepjet Šychtar lohko šranjenaj. Špinaš Šchindler bu s wosa cžišujenny, so šebi kulku wuminy. Šranjeni buchu s tworowym cžahom do Šojerez dowjeseni, hdžez we wōtrjeknej šhorowni pomoz dostachu. Šam je cžěžko šranjenny wōdžet Šärtel wumrjel. Šchłoda, kiž je nastala, je wulka, pschetož jena lokomotiva je žyle šnicžena a 6 tworowych wosow je rošbitny.

— Na Šipsčžanskej univeršicže studuje w tu šhwilu 3880, wot kotrychž je 2000 je Šakskeje. Š nich studuje na duchownstwo 293, mjes nimi 183 je Šakskeje, prawa studuje 1226, lēkarštw 404, filošofiju 3911, filologiju 318. Š teho je widžecž, so na duchownstwo najmjenje studuje a je tež licžba lēto wot lēta wrōcžo šchla.

— Njedželu 3. adventa so knjes kandidat Kščižan s Šodžija jako pomozny duchowny w Budestezach šapokaze. Wōn dostanje psches knjeja wyschšcheho žyrkwinskeho radžicžela Meiera najprijedy duchownu šwjecžinu.

— Še wšy Šuderschmedebny so psche wo žadnej šwērnosczi šlužobnika. Hišcže njewoženjenny wotrocž Šansen nimale 3/4 lēštotetka pola jeneje šwōjby w šlužbje šteji. 1833 štupi jako 17-lētny mladženz do šlužby pola Šrichšenez a hišcže dženša 88-lētny šchēdžiwž wschēdnje na polo kłodži a domjaze džēla wobštara.

„Pomhaj Bōh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschēch pschedawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyschinje dostacž. Na šchtwōrcž lēta płaczi wōn 40 np., jenotliwe cžišla so ša 4 np. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spař měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh pōda,
Wokřew će!

F.

Serbske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždu sobotu w Šmolerjez knihicziščćenj w Budyschinje a je tam sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 nr. dostacž.

4. njedzela adventa.

Jan. 1, 19.—28.

My smy blisko hodowneho šwjedzenja. Adventske štuki wotmjelknu psched hodownymi kherluschemi. Džěczaze wutrobny njemōza doczakać tón rjany šwjedžen. A njedže tež psches nasche wutrobny wjekele, kotrež njeje jenož sobuwjekelejenje s wjstaznymi džěczimi. To je to žedzenje po Šbōžniku šwěta; to je to wjekele, so je so šjewila bōžna hnada Boža. Šdnj pak je to nětko najwjšchi najrjeńšchi dar, kotryž nam hodowny šwjedžen škiezi, potom je tež nusne so na njón pschihotowacž, so bychmy tež jeho dostojni byli.

Duž hotujmy so na lube Bože džěczo, so bychmy jeho dostojni byli

1. w ponižnosći,
2. Šhrystuša jako šwój wotšknjenny kōnz pytajo a
3. k jeho šlužbje hotowi.

1. My dyrbimy so hotowacž, teho Šnješa powitacž. Ale tak powitam ja tebe? To je wulke adventske praschenje, kotrež klinezi psche wschitke adventske kherluschy, psche wschitke adventske teksty. Jan kšćenik wotmolwjenje da. Profecziški rōt je dolho mjelczał w israelskim ludu. Jene bēšche hšchže w ludu žiwe, to žadanje po šlubjenym Mešiasu. Duž Jan wustupi, kaž rańšcha hwěšda s rańšchich šerow, kaž s nozj šwětlo, kaž dostojna pokutna postawa. Je to Elias abo Jeremias abo druhi profeta abo Šhrystuš kam? tak klinezi wote rta ke rtej. Jan wotmolwi: Ja

nješym Šhrystuš. To je ponižnosć, kiž nicžo wo šebi njedžerzi. To je prawa pucha adventskeho pōkla. Šzam wón njecha nicžo byčž khiba hlōš předarja w pušćinje. To drje bychmy tajkeho cžlowjeka sa kthoreho mēli, kiž by šebi šwērik prajicž: Ja šym Šhrystuš, šwěta šbože. Ale w cžichim tola nětoty podobnje myšli: Ja šym Šhrystuš t. r. šam šwój šbōžnik; ja njepotriebam žaneho wumōženja, moje štuki mi wjazy hacž šbōžnosć šašlužja. Wbōhi šwěto, kiž so dasch šjebacž wot bšchšchja šwojich štukow, pschi kotrychž tebe hordosć wōdži. Ponižnosć budž twoja pucha, luby kšchšcijano! A hdy by ty štuki cžinik, so by šwēt so džiwak, to nicžo njeplaczi, hdyž so ponižnje do Božeje šlužby njestajich. Šodži so hordosć k temu, na kotrehož šwjedžen so hotujemy, kiž so ponižowa a bu džěczo w žlobiku tebi k lubosći? Čžežto wschak je, štareho hordeho cžlowjeka šaprēcž. Ale rjana je ponižnosć. Wo nej drje šwětna historija njepowjeda, ale hdyž wutrobny mēr bydli, tam wona tež bydli, pschetož wona je šemja, s kotrejež mēr wurošče.

2. Šhrystuš, nasch wotšknjenny kōnz. Wjele předarjow je postanylo a hromady ludow šu na nich pōšluchale; wjele wuczerjow je psches šemju kthōžilo a tyšazy šu k jich nohomaj šydale; wjele pomoznikow a tak mjenowanich šbōžnikow je so šwětej hižo pschipowjedało, jemu mēr pschinješčž, po kotrymž šebi žada. Šodarmo je bylo. Šich šłowa a wucžby šu s nimi šaškle. Jan kšćenik šebi hinaš myšlesche. Wōn džesche: Ja šym předarški hlōš w pušćinje: „Pschihotujče pucž teho Šnješa!“ Šhrystuš je tež nascha mōz, psches kotryž my štukujemy

a dobudžemy. Kaž dolho mamy Khrystuša sa wotwytynjenu kónz, njepracujuje na mozy, na žohnowanju, na dobyčju. A kaž husto so, luby kšesćizijano, wobhladujesč jako hlóš teho Knjesa, budžesč tež sacžucž: Je Khrystuš twój wotwytynjenu kónz, potom ty wjele dokonjesč. Hlóš so wjasacž, moricž njemóže; wón je swobodny. Teho dla hiščeže dženša hlóš Jana kšeczenika psches swět kliczi, hdyž je jeho hlowa dawno padnyła psches katowu ruku. Ty, luby kšesćizijano, by tež předač w puščinje. Swět wokoło naš se swojej žaloscju je puščina; cžlowjestwo našeho čaša njeje jenož khude na pjenjesach a kublach, ale tež na wěrje, lubosczi, nadžiji, je puščina; naša wutroba, husto tač pródna wot plodom prawdosće, je puščina. Duž ruku k pluhej — najprjedy swoju wutrobu a potom druge wutroby pscheworacž, wobšhecž, namacžecž i hnadnymi rěkami ewangelija. Khrystuš budž twój wotwytynjenu kónz!

3. Wón je knjes krašnosće, duž služny jemu w nišosczi. Jan praji: Ja kšeczi ju i wodu, ale wón je přjedža mjes waš stupil, kotrehož wy nješnjecze. Tón je, kiž po mni pschińdže, kotryž přjedy mje byl je, kotrehož črijowe rjemjesčki ja nješym dostojny rozwjascž. Tón, kiž přjedža mjes naš stupi, tež sašo nětko w adventskim čašu, to je tón, kotryž dawno přjedy naš byl je. Wón je jasnosć bóšsteje krašnosće, čistny a bjes hrěcha, wón je knjes krašnosće. Jeho hlownu pschi kóna wěčneho žiwjenja, jeho wutrobu hwěsda hnady, jeho boč mjecž prawdosće, jeho drašta je purpur wujednazeje luboscze. Što smy my pornjo móznemu Knjesej? Jan wusnawa, so njeje dostojny, jeho črijowe rjemjesčki wotwjascž. Wšitzy mužojo Boži su so psched nim do procha položili. Budž sbožowny, hdyž móžesč temu Knjesej tež najmjenschu službu wopofasacž. A temu je škladnosće. Semja je jeho nohow podnožk. Jow na semi wopofažmy temu Knjesej luboscž: Šmilny so nad hlódnymi a lacžnymi, nad khorymi a hubjenymi. W nich my jemu služimy.

Khwatajmy hodownemu swjedzenjej napschecžimo, so swěru pschihotuj, so by naš pschihotowaných namakač, tón Knjes, hdyž wón pschińdže. Hamjen.

Běla kwětka —

ščerpnoscž a nadžija; wšchědne wobhnadzenje, wobnowjenje a šđerjenje abo wukwjećenje! —

Hlós: Ach, so bych ja i jandželemi —

Kwětka běla, wudebjena
Š rjanoscju wšchal ponižnej,
Š wóčžtom čistym wupšchena,
Tebje wuswolicež chzu bej!

Šnamjo ščerpnoscže pschi horju
Ty mi pschezo wostanjesč;
Hdyž so wjese lóžž po morju
Džiwim, so so strachujesč,

Duscha, je žolmami kryta,
Polna šmjertnej štyšnosće,
Hdyž cže morjo póžrjecž pyta,
— Nadžija cži wostanje!

Nadžija a ščerpnoscž tudy
Pschi njewjedrje wudžerži,
Pschewjedže naš psche wšchě bludy,
Dóžž so i nowa wujasni! —

Nadžiju wšchal wobkhowajmy
Se ščerpnoscžu wutrajnej,
Wšchědnje bebi i nowa dajmy
Kuzny i myšlu pobožnej.

Ženje so dha nješhablajmy,
Štejmy twjerdže w nadžiji;
Wšchezo i nowa bebi prajmy:
Ščerpnoscž šwěrnje wudžerži! —

Ščerpného my Knjesa mamy,
Kiž naš nošy ščerpliwje, —
Duschu k njemu posbēhamy,
Hdyž so móž nam šhubjuje.

Wón dže přjedy naš po cžeri,
Wosnje naš tež na ruku,
Kryje naš, hdyž hlóscž so ščeri,
Šacž smy pschi nim na kwažu;

Na njebjeskim šbóžnym kwažu,
Hdyž je radoscž jandželska,
Hdyž so šbóžnje psched nim pažu
Wumožene jehnjata! —

Šesu, pastyrjo ty šwěrnny,
Šakhowaj naš pschi bebi,
Špožcž nam pucž a wukhód měrnny;
— Nam so štyščeže po tebi!

A tebi tam do šbóžnoh' raja
Wotšal šwěru khwatajmy;
Šrěchi naš a šmjercž tu daja,
— Duž pschińdž, Šesu, khwatajmy!

Šolbjej runo ščerpliwemu
Šhladujmy tam w nadžiji,
Dopjeln, Knježe, próstwu jemu,
Šokoj špožcž nam pschi tebi! —

M. U.

Wólba hodowneho šchtoma.

Šyła jandželi džěšče w hodownym čašu psches lěš, šchtom pytajzy, kiž mějesche so w Božu nóz se šlocžanymi jablkami, šlěbornymi worjehami a šawěčzenymi wóškojčkami wudebicž, mějo štadlo jehnjatow i pastyrjami a žlobik i Šesuš-džěcžatkom pod šobu, šylu radoscžiwych džěczi wokoło bebie a nana a macž po boku i bljščezom šwětla we woczomaj, kotrež wot hodowneho šchtoma šameho njewukhadža, ale ma něšto na bebi wot tamneje jasnoty Božeje, kiž so něhdy nad bethlehemskimi honami šwětlesche.

A woni widžachu najprjedy dub, wyšoko do powětra so pošbēhowazy, a chžychu jón wšacž. Ale Barachias, i najwšchšich jandželow jedyn, rjekny: „Niž tak! pschetož dub je šchědžiwž a njehodži so sa džěczi, ma twjerdu štoru a hiščeže twjerdšche drjewo a jeho deski so k twarbje kšchczow a rownych kšchizow bjeru; hody pač pschpowjedaju: „„Žiwjenje je so šjewilo!““ —

Šotom wuhladaču nadobny buk, tak so tón šchwiznje a hordžiwje k wyšokosczi šbēhašche, a chžychu jón wšacž. Ale Šafael, jedyn i najwšchšich jandželow, džěšče: „Niž tak! pschetož w jeho drjewje lohžy cžerwje točža; to njehodži so sa tón poklad, kotryž mole a seršawž njestaza a sa kotrymž so padušchi njelopaju. A temu šteji tu wón w šymje wotemrjety a nima žanych plodom, šhiba tajkich, kotrež šbót Šergesenow žerje!“ —

Na to widžachu brěšyžu a chžychu tu wšacž, pschetož jejna štora bēšche hladka a běla a jejna halošyna šhibicžiwja a něžna. Tola Benabi, wšchšichi mjes jandželemi džěcžatkom, prajesche: „Niž tak! pschetož brěšyža dopomina na njepšchecželnivy prut, kotryž je i nej jeneho šplaha a runeho roda. Džěcžatka pač maju so hody jeno na luboscž a šmilenje dopomnjecž a niž na šhoštanje a boloscž!“ —

Tak džěchu cži šwjerczi jandželjo dale a pschińdžechu k wjerbje. Wona njebēšche kucha a wotemrjeta na pohladanje, niž ščera a

schędziwjata kaž sbytnie schtomy w lěku, ale bě hortach se swojeje fróny wužitnu halosynu se řebje wuczěřila, a ta běšče pupki do- była; tehobla chychu tu wuřwollicž. Ale arychandžel Gabriel, kiž psched Bohom steji, rjekny: „Niz tak! pschetož tež wjerba dopomina na prut kruteje czechnidby, a na harřny, kiž buch pschi babelskich řekach na wjerby spowěschane, hdyž šajaty Zion na wótcžinu spomi- nasche a Anjesowy řhěrlysch spěwacž njenióřesche w zuyhm kraju. Dženřa pař dyrbja džěcži ř radořču na měřto řwojeho Boha myřlicž a niz na zuybu!“ —

Řo tym džěchur jandželjo dale a pschińdžechu ř worjeschinje. řa běšče hižom řwoje kralowřte řčěwne habli řčěřila, kotrež něžnje řkružene dele wiřachu a nalěčžo wěřčěřachu, kiž po řymje pschińdže, a woni chychu tu wjacž. řola řhasidza, jedyn ř wřsch- řchich jandželow, džěřche: „Niz tak! pschetož kaž brěřnyza na prut, tak dopomina worjeschina na řij, kotryž je ř jeho roda a doma a džěcži njeřlubeje, a na worjehi ř twjerdyimi řchtorpawami, kotrež řuby řkaža a řu čařto čerwje a bjes jadra, ř nutřka poľne hór- řeho proča kaž řodomřte jabľuka. Ale hodowny řwojedžen dyrbi pschězo ř wěrnemu, a řubemu a bójřkemu napominacž!“ —

ř woni pschińdžechu ř jědli, a řlej! tu řhwalachu w hro- madže: ředyn řejnu řelen, kotraž tež w řymje wostawa a řo ř kraj- nej, pschězo řelenej, njeřachodnej řwjatej hodownej radořči pschi- hodži; druhi poľasowasche na řejne řřchizowane řalosy, kotrež na řnjesowy řchiz dopominachu; řčecži řkoži ředžbnosč na řejne řirami- dalne řhmuty, kiž řo řunje řorje pschězo wřschřcho a wřschřcho dořwachu, kaž wřchitka radořč w řchřřřřřřř ř wřřokosč ř plomjeni a ř wřřokosčje wřřhadža; řchtwóřty dopominasche na řalřamowu wón, na pořyľnjazu řědľowu brěčřku, na řojazu móż řupjelow řědľoweje řehľiny, na běle něžne řrjewo, na řesonanzu, w řejnyř deřčach řydlazu, na řiwizu, kotraž řo řwěcži a řyřaz wužitnym wotpořla- dam řľuži, na řědľowe řable, kiž profetiřny wjedro pschřpowjedaju. — ř woni wřřwolichu řědľu řa řodowny řchtom. — ř jako džěcži wokoľo njeho řejachu, wřřřachu wone radořčřwje, a jandželjo řhľadowachu ře řpodobanjom na nje dele.

Řřchel. F.

Řóža —

Lubosč a řahorjenje; wobtwjerđenje a doľonjenje abo pschěřařnjjenje! —

Řľos: Řój řesur řral je miľosčřwny —

řso jako řóža lubosč řrařni,
ře wřčejje řychi najřreńřcha;
— řak woblicžo řo řbóžnje řařni,
řdžež mandželřejju řjednocža
řo plomjo, ř Boha wřřhadžaze
ř wohen řwjaty řahorjaze!

řdžež lubosč řoža mandželřejju
ře řjednocžila do řwjasřa
ř řebi wřřwjećuje řejju,
řam jednota je njeřjesřa,
ř wřřha je wřřamřnjena řwada;
— řam řesur je a řoža řnada!

řón njeřjesři je nawoženja,
řa njeřjesřtu řej wřřupi
řař řhudyř; — jeho wumowenja
řsmny ř hnadny wřřchřřny džěľomni;
— řón řřřřřřř bu a nareřa řľowa,
ře njeřjo wotewřil nam ř nowa! —

Řěř řemju řřejje lubosč řoža,
ře řľonzo řejje njeřjesře,
Řěř lubosč řařčěwa kaž řóža
Řjes čřľowjekami na řwěcže;
Řěř řamo raj je řemja řoža,
řam džěčřom řožim řtatok řboža!

řlej, lubosč ř njeřjesř wřřhadžaza
řař čřejnje móżnje ř njeřjesřam,
řař je řiwjenjom wobřbožaza
ře řama řľonzo řiwne nam!
— řuž wobřnadženi řařčěwajmy
řař řóže, — řbóžniřej řo dajmy!

řřchřř do čřěľa řem ř nam řo poda,
řiž řóža řaronřta řam je,
řřyn řoži ř tym nam wřřchřřř dořa,
řo řbóžnosč řoža nareř džěľ je;
řřchř njeho něřř řmny džěcži řože,
— ř řařře řrařne, řbóžne řbože! —

Řjeh w lubosčř řmny řorzej řebi
Řy ř čřěľom, ř duřchu řwjećeni. —
řa řychu, řesur, wřřwjeć řebi
řař poľnje, — čřejni nareř ř wěčřnosčři,
řdžež ř řľokom wřřchřřřim řawřřřamny;
řžak, čřesčř a řhwalbu řebi dany.

M. U.

Čřesčřuj řarřchejju!

řo dořřym řynnu, kotryž řo tež w řbožu řwojeyju jednoreju řarřcheyju njeřanibowasche, njeř řľědowaze řyčřři nareřim lubym čřitarjam powjedaju.

ř regimencže řľawneho prusřeho generala ř řiethena, kotre- řož řjedřich řulki wřřřoko čřesčřesche, řtejesche tež řěřdny miřchř řurzhagen. řón bě mudřny, řmužřly a mějesche dořru džěčřazu wutrobu. řeho řarřchey běřchřaj řhudaj wjeřnjanař w řecklen- řurgřej. ře řařľužbnym řjadom na wutrobje wón po řľončřenju řydomľetneje wójny do řarchima nuts čřehniřche. řež jeho řarřchey běřchřaj ře řwojeyje wjeřři do měřřa pschřřchřaj, řo byřchřaj řwojeho řyna po ľetach řařo wohľadaloj, a wocžakowaschřaj řeho na řorřosčřču. řako řón řejju řpóřna, řkocži wón ř řonja a wob- řjmasche řejju pod řyľřami wjeřřela. řóřřny na řo dyrbjeschřaj wonaj ř njemu čřahnyčž, a ředžřřchřaj řóždy čřař řobu řa řeho řľidom, řež řdhyž mějesche wón wofebnyř horečři.

řas řo jedyn ofřizier wřřmewasche, řo pola řěřdneho miřchřa řurjo ř řľidu řyřdaju. „řak, njeřdyrbřak řa řřenřejju dořrocželow řwojeho řiwjenja džakownje wadžič?“ bě jeho wotmolwa; „řředny řacž buch řralowny řěřdny miřchř, běř ja řejju džěčžo!“ — řadobny general ř řiethen wó tymľe podawřu řřoni a pschěprořř řo řam po něřotřym čřařu ř wjazorymi wofebnyimi pola řěřdneho miřchřa řa horečža. řarřchey pořľenřcheho řebi řón řrěčž řamaj pschějeschřaj, řo njeřřebaloj ř řľidu pschřřč, dořelž by řo řimaj řatřch řyľo. řako chychu řo horečžo řa řľido řyřdacž, woprašřa řo general: „řle, řurzhageno, řdže řha řřaj řařchey řarřchey? řa měnjju, řo wonaj ř řami řa řenym řľidom řěřřaj?“ řěřdny miřchř řo po- řřmewřny a njeřjedžřřchě řnyřdom wotmolwicz. řuž ř řiethen řřaže a řam po řarřcheyju džěřche; wonaj dyrbjeschřaj řo ř prawřřny a ř ľewřřny řemu ř bořej řyřdnyčž a wón řabawjesche řo ř nimaj řacž nanařpschěčřelnřřcho. řako řo pocžachu řřowřa wumowřchowacž, wón řwoju řchřľenžny řařřřřřř, řřany a džěřche: „Řoji řnježa, řónľe pschřřřřřřř řľacži řerjehicžu řureju dořreju řarřcheyju wulžřřařľužb- něho řyna, kotryž dořoľasuje, řo je džakowny řyn wjazy hóřdny, řyžři něřařři naduwaty řěřdny miřchř!“

řořdžřřcho řo generalej řřadnosčř pořřicži, řo móżesche řralej wó džěčřazym čřesčřenju powjedacž, kotrež řurzhagen řwořimaj řarřchřimaj wopoľasowasche, a řjedřich II. řo nad řym řara wjeřře- řesche. řako potom řurzhagen řas do řarřina pschřřřřř, řu wón ře řralowřřkemu řľidu pschěprořřchenn. „řchřř řón, řěřdny miřchřře“, prashesche řo řral, řo by jeho řmyřľenje wřřľědžřil, „ř řařřeho řomu řha řón po prawym wřřhadža? řchřř řřaj

„Teho starschej?“ — „Wascha Majestosc“, wotmolwi Kurzhagen njeftachocziwoje, „ja bym i buriskeho domu rodzenty, a mojej starschej staj buriskaj czlowjekaj; i tymaj ja to sboze dzelu, kotrež mam so Waschej Majestosczi dzakowacz.“

„Tak je prawje“, rjekny kral swjebeleny; „shtoz bebi swojeju starscheju waži, ton je czeščehodny muž; shtoz jeju sazpiwa, nje-sažluži, so je rodzenty!“ —

F.

S nozy do swětla.

Stare, hiščezje njewocziščezane powjedańczo Jana Bórskoho.
(Skónczenje.)

XI. Wobšamtnjenje.

Sa 5 lět wjedzišchtaj so Arist a Marija i městka se shtyri-
lětnym hólczatkom, kiž strowe a wješele wokoło njeju staczizy
pižane mjetele lojesche. Seju puczil wjedzišche ke kapali won.
Běšche nježelu wječor. — Kaž džen jeju přenjeho wero-
wanju běšche zyła Boža pschiroda pschyna a debjena, so so
we wutrobje myšle hibachu, kiž nuczachu k njebežam hladacz a
nutrne hrónczka sdychowacz. Pschewšatej wot hlubokich saczuwa-
njow mjelczeshtaj se rtomaj, ale dyš a dyš na so pohladnuwšchi
móžeshtaj kóždy we druheho woku czitacz: „Dzakowano Bohu!
Haj, bjes kónza dzak!“

A hdyž běšchtaj se spěšnym hólczatkom ke kapali pschischtaj
a we njej Bohu i mjelczatym ertom a sahorjenej wutrobu dzak
spěwaloj, shtyrišchtaj so psched durjemi na mochojty kamjeń, hdyž
běšche ranojty Arist shtyrišchtaj wo swojeju njewjestu žaloszczil. Marija
pak swojeho shtyrišchtaj na klin wšawšchi powjedasche jemu wo swojich
srodobach, kaž móžesche ji to dorosymicz, a wuczšesche jeho:

„Haj, moje dzěczko, tak Bóh ton knjes pomha, hdyž prjedy
powodži po tšichnych puczach.“

A Arist pschishtaj:

„Moj Ssyno, k nam so tajki shtownit wjazy nawalicz nje-
šmje kaž tehdy, ale njewólništvo hiščezje ludny sahnale nješku. —
Duž prosch, luby ssyno, prosch Boha, so by mono saščlo po
zylej semi!“

Wosjewjenje.

Kwažny wěnczł i wonjeschlom

- a. Liliju, b. Fijaktu, c. Njesapomniczku, d. Bělu kwětku a
e. Kóžu sficzazym.

Dzewjecz duchownych thěrłuschow,

wosbeje na pobožny kšeszczijanski kwaš
sa sapoczatk, postup a wobšamtnjenje swjedzenja
pošwjeczil a wudał

M. U., farar em. w B.

— je napiš pschneje knižki, i pschidawkom 9 hložow i luda,
32 str. mał. 8 wobšahowazeje, kotraž tele dny se Ssmolerjez
knihicziščezetnje w Budyščinje wuńdže.

Senotliwy eksemplar 25, po džešatkach kupowana pak
knižka jenož 20 pjenježkow placzi.

Wona so tež runje na hody jako dar Božeho dzěščza,
Sserbam pošwjeczeny, pěnje pschihodži, a thěrłusche i „Wonjeschka“
so niž jenož sa kóždužkuliž swjedženšku, ale tež kóždu
wšchědnju sšladnoscz trěbne a pschihodne. —

Adwent a hody — njewjesta a nawoženja — wosnamjenja
duchowny kwaš a sšednoczenje wěrjazeje dušche a Knjesoweje gmejny
i Immanuelom, Sšóžnikom Božim.

„Glaj, twój kral pschidže k tebi!“ — Duž witaj, dušcha,
radosnje swojeho krala a Sšóžnika Jesuša! — je swul a saměr
kóždeho spēwa.

W pschedklowje praji so na pschiklad:

„Shtyž nam swojeju je wutrobu sšeroko wotewril Božu,
Wotewrny wutrobu dha i wješelom jemu tež my.

Bjermy a dawajmy luboscz, njech luboscz sšaczewa Boža
Na semi wobhnadženej; w Jesušu bohaczi sšmy!

Kwažny wěnczł i pižanym wonjeschlom witanu po kraju
[wostań

Ludej, pobožnemu, kajkiž dže šerbški našch je. —

D so wšchak wostał by pobožny pschezo a pobožnje pschil
Kwaš runja bebi tež swój, — Jesuš by wuppschil šej

S bohastwa swojeho jon tu cšapnje a na junu sšóžnje! —
Duž kralej Jesuškej cšescz spěwajczje, Sserbjo wy tu!“

Shtyž a hdyžkuliž budžetaj kwažnaj starschej abo něhdže
darniny pscheczel abo swěrna towaršchka runje kwašarjam abo tež
k hewaschim kšeszczijanskim stowarščenjam so sšhadžowazym
„Kwažny wěnczł i wonjeschlom“ pscheczelnje jako dopomnjenku na
wješeły swjedžen a witanu stowarščenje daricz, — dha cšile dobro-
czeljo pěnje a pobožnje sšutkuj a bebi bjes dwěla kšeszczijanski
dzak sažluža! —

Njech so pschihodny dar dha tak lubje wita a i wješelom
wužitwa, kaž wón so pscheczelniwje posščizuje — „Bohu k cšesczzi
a Sserbam k wužitku!“

Wěščje, lubi kšeszczijanski Sserbjo, „wšchitto je wasche; wy
šče pak Šhrystušowi, a Šhrystuš je Boži“ (1. Kor. 3, 22. a 23.)!
— Duž „Wješeleczje so w tym Knjesu kóždy cšap, a sašo
praju ja, wješeleczje so“ (Šil. 4, 4.)! — sšbudžuje a wabi Knjesowy
japoschtol swj. Pawol.

Wšhelake i bliska a i daloka.

— Bibliške pucznički so nětko roseszczelu. Sšobustawy
je darmo dostanu. Knježa duchowni je rosdawaju. Sa kóždu
wošadu so k temu sapiš šobustawow pschipožži. Shtyž so bibliške
pucznički rosdawane, prošy pschedšyda towaršstwa, farar Šólcz
w Kalezach, so bychu so sapiški jemu sašo do aktow našcheho
knihowneho towaršstwa pschipožžate. Do kóždeje wošady poščeje
so pak tež licžba bibliških pucznikow, kotrež móža bebi tajžy
kupicz, kotičž šobustawy nješku. Wone je sa 15 np. pola swojich
knjesow duchownych dostanu.

— Shtyž so bliža a kóždy so hotuje, tym swojim wješele
pschihotowacz i hodownym darom. Ale so nětko jenož blyščezate
šwětno dary šhmane, wutrobu i hodownym wješelom napjelnicz,
ně, hodowne wješele chze bycz wješele sa dušchu. Duž wobradžje
tym swojim tež dary sa dušchu. Tajke macze w rjanych knihach
našcheho knihowneho towaršstwa, njech je to „Wšchědny šhlěb Boži“
abo „Zionške hložy“. Wosbeje rjany mały dar so „Psalmi“,
wot bibliškeho towaršstwa wudate, kotrež jenož 25 np. placza a
so tež pola knjesow duchownych dostacz. Wone so rjany Božo-
dzěščzowy dar. Sšwjećmy hody, lubemu Božemu dzěščzu swoje
dzakne psalmi spēwajo we wutrobje.

— Sańdženu nježelu je so knjes kandidata Šschizan jako
pomozny duchowny w Budestezach sapokasał. Na němškim šemschenju
dosta wón psches knjesa wysššcheho žyrkwinského radžičzela Meiera
duchownu swjeczišnu. Pschi swjatocžnosczzi běšchtaj pomoznaj knjes
farar Šschizan-Shtyriški a wošadny farar, knjes Domaschka. Na
šerbškim šemschenju noweho knjesa dušchopastyrja knjes farar
Domaschka wošadže pschedstaji.

Daliske dobrowólne dary sa wbohe armeniske šhrotu.

Psches knjesa fararja Mrosaka-Shtyriščezanského:

M. M. i Wóšporta 3 hr. — np.

W mjenje wobohich šhrotow wutrobny dzak.

Šólcz, redaktor.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ćí khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh pōda,
Wokřew će!

F.

Serbske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihcizischczerńi w Budyšcinje a je tam sa schwórčlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

H o d y.

Lut. 2, 1—20.

Džě chzemy w tutych šwjedzeńskich dnjach wutrobu a woczi wobrocizč? Džě chzemy stupicž, so bychmy bohattych hodownych darow, kotrež chze nam Bóh wobradzicž, džělomni byli? Wot pastyrjow chzemy to nawuknyč. Do Bethlehema — to je nasche hekło. Nasche džěczi tam khwataja i radosčju. Chzemy s nimi hicž, kiž šměmy jako dorosčeni, šnano we wyšokěj starobje hišchče džěczi byčž. „Wy šče wšchizy Bože džěczi pšes wěru w Šhrystušu Jesušu.“ Džěžtuliž šu džěnka kšesčizienjo na semi, maja woni jenicžki wotšknjeny kónz: to je Bethlehem, něhdy najmjensche, nětk najrjensche a najkrafnišche město na semi, hdyž je i njeho wušchol, kiž w Izraelu, haj po zplnym šwěcze knjes je. Šhwatajmy šebi wěz wobhladač, kiž je šo w Bethlehemje štała! My namakamy, šchtož pastyrjo namakachu. (Šcht. 16.) Budžemy to špokojeni? Ša čželne wóčžto wšchal je to khudobny napohlad. Ale wóčžto wěry, wysche teho džěscža wotemrjene, njebjeka widži a šnjesowa krafnosč šo w nim šjewi; my škšchimy wysche teho džěscža jandželsku powjesč: „Wam je šo džěnka Šbóžnik narodžil“; my šebi nad tym džěscžom ruzy štyknjemy a i jandželemi špěwamy: „Čžescž budž Bohu we wyšokosčzi a mēr na semi a čžłowiekam dobre špodobanje.“ Šo wulke šbože šo nam wšchitkim wopšchija do štareje, ale tola pšchezo noweje wobšbožazeje powjesčže:

Wam je šo džěnka Šbóžnik narodžil!

1. Čžłowjetojo jeho trjebaja;
2. Bóh jeho pōkła;
3. my kšesčizienjo jeho khwalimy.

1. „Wam je šo džěnka Šbóžnik narodžil.“ Čžłowjetojo jeho trjebaja. Albo njetrjebaja jeho čžłowjetojo. Njeměł tón khěrlišch prawo, kotryž naš špěwacž wucži: „Šhubjene džěczi, Šhryst je na šwěczi; wješel, wješel šo kšesčžanštwu! Šsu wulke rošdžele mjes čžłowjekami; woni šu bohaczi a khudzi, wyšozny a nišy, šbožowni a žarowazy — tež mjes nami. Ale wam wšchitkim ja pšchwołam: Džijmy do Bethlehema, pšchetož tam je šo wam Šbóžnik narodžil, kotrehož wšchizy trjebaja. Šež w našchim ščenju nam wšchelazy ludžo napschecžiwu štupja: Augustus Žyrenijus. Šak šu tež džěnka nahladni a teho dla „šbožowni“ ludžo. Šo njetrjeba čžłowjek na trónje šedžecž abo khěžorski bohut byčž, a tola jemu wošebite šbože kčžje, šo jemu je drušy šawidža. Ale móžesh pšchi šwětnym šbožu Šbóžnika parowacž? Augustus a jeho bohut štaj šo dawno minyloj, šamo jeju mjenje byšchtej najwjazny ludžom nješnatej bylej, hdyž jej hodowna historija mjenowala njeby. Šchtož pak je šmjercže wěšte rubjenštwu, tón njetrjebał Šbóžnika trjebacž. A tež žiwjenje w šbožu khodžazyh njeje pšchezo tak šbožowne, kaž šo šda. Šhorosč, potajne horjo namakash tež w bydlenjach šbožownych. Šchtož pak pod pšchahom šrudobny šteji, njedyrbjal tón žaneho Šbóžnika potrebacž? A njeje pola šbožownych šwěta žana štyšnosč šwědomja, žana potajna bojoscž pšched Božim šudom, žane šnutškwone

žadanje po wujednanju s Bohom? Štóż pať pod czeřkotu hrěcha sdyhuje, tón njedyrbjať žaneho Šbóžnika potrebacź?

Tola teź wo tajkich, kiž řu we woczach řwěta řhudži a hubjeni, řlyřhimy w hodownej historii. Marja a Josef — drje ř kralowřkeho rodu, tola řtaj wotřudłoj (řcht. 7), dale czi pařturyo (řcht. 8), kiž řo wot rukow dźěła řiwja. Woni řu wobraš, w kotrymž řo najwjařy wot nař řesnaje. Wřchědne bėdženje wo luby Boři řhlėb, ř temu řtarosć, řhorosć a řkónćnje wěřte wumřecze — a my njedyrbjeli řaneho Šbóžnika potrebacź? Raž Marja a Josef, řmy teź my kralowřkeho rodu, ale kralowřta řróna dźěćatřtwa Bořeho je nam wot řłowy padnyła. Řřech je nař ř paradisa wuhnať a na dróhu řubjenřtwa řehnať — a to njedyrbjeli řaneho Šbóžnika potrebacź?

Štóżkuliž ty řy — czeřch-li prawje hodny řwřeczić, řtup ř řłobitej w Bethlehemje a praj: „Řa řubjeny cřłowjeť, řchtó budze mje wumóž ř cřěła řmřecze? řdže namařam Šbóžnika, kotrehož teź ja tať nuřnje řřebam?”

2. „Wam je řo dženřa Šbóžnik narodžil.“ Tam řlyřhiřch ty wotmolwjenje. Cřłowřekojó jeho řřebaja — a Bóh jeho řcřele. Řichtó druhi řřiba wón řam móže jeho póřłacź. Cřłowřke přozowanje, řubjenřtvo cřłowřestwa wotwobroczić, je podarmo. To na řorjeň řubjenřtwa nje přřiňdže. Tón řam, kiž je duřchu řtworit, móže ju wumóž. Tať je Bóh řwět lubowať, řo wón řwójeho jenićřkonarodženeho řyna dať je. (Řan. 3, 16.) Rať jařnje řjewi řhodowna řistorija, řo je Bóh Šbóžnika póřłacź. Dolho bėřche jeho přřiňdženje přjedy wěřchćzene; ř Davitoweho rodu dyrbjeřche přřiňć, w Davitowym měřcze řo narodzić. Řěťko bėřche czař dopjelnjeny — duž dyrbja řamo móžni řwěta wřchewomóžnemu řłuzić — (řcht. 1—5). Řaj, Bóh je džiwny radzićel. Wón dobre pucze wřchudze a pomoz wudželi. Wón řam je nam řhodowne dźěćo dať, je nam Šbóžnika póřłacź. Šo pať je to řhodowne dźěćo woprawdže Šbóžnik, tať jařnje je nam to wobřwědczene. Řřudy drje je jeho narod, řhudřche řiřchćze jeho řiwjenje, najřhudřche jeho wumřecze. To pať je řo ř naschemu wumóženju řtalo. „Wř wěřcze tu řnadu nařcheho Řnjeřa Řesom Řřryřta, řacź runje řohaty bėřche, řu wón wřřať řřudy nařche dla, řo břiřcze my přřeř jeho řřudobu řohaczi bři. (2. Řor. 8, 9.) W řřudobje jeho řemřřkeho řiwjenja leži potajena řrařnosć jenićřkonarodženeho řyna Bořeho. To pať řo řižo přři jeho narodže wobřwědczi (řcht. 11). Teź nam płaczi powjeřcź: „Wam je řo dženřa Šbóžnik narodžil.“ To „dženřa“ řraje, řaž dolho řwět řteji a nařche řiwjenje řraje. „Wřchemu“ řludu dyrbi řo „wulke wjeřele“ dořacź. Řjeje to woprawdže „wulke“ wjeřele (řcht. 10), řdžež je řřech, bojofć přřed Bohom, přřed přřichodom, přřed řmřeczu. Řle něťko dyrbi řo bojofć přřed wjeřelom minycź. Řřěřchniřy, řřřiřnosćerjo, mřejazny, wjeřelcze řo! Čžeřch řo řam wo tole wjeřele přřinjeřcź? Řjedyrbjať Šbóžnik, kotrehož Bóh póřłacź řaneho řuma namařacź w řwójej řospodže?

3. „Wam je řo dženřa Šbóžnik narodžil.“ Řy řřchěřćziřenjo jeho řřwalimy. To wřřať je najpřjedy řnutřřłowne wobřřowanje, řaž pola Marje (řcht. 19). Řy nimamy jenož nimo řřwataze řwjeřelenje, ale tu wěřtořcź, řo cžemý řobu wřacź wot řhodowneho řwředźenja, řo řmy wot Řřryřtuřa řapřřimnjeni. Řle potom pať dyrbi teź ř nařcheje wutrobny wón wřřacź řaž řynť řwonow, řaž

pola řtych pařturyow (řcht. 17). Ř tam, řdžež řu jaňdželjo wřřkali, kiž bėřhu jenož řwěđkjojó wumóženja, kotrehož řami njeпотреbaczu — tam řmėli my mřelćecź? Řě, řiř řřwalenje my dale njeřemý (řcht. 14). Bohu czeřcź dawacź, kiž je nam Šbóžnika póřłacź; měr ř Bohom, kiž je nam daty, wobarnowacź a teź řami dźěći mēra břwacź; wřchědnje řo bóle a dale wobnowjeć řa cřłowřekow bóřřkeho řpodobanja — to budž nařche řłubjenje w řutej řodžinje, nařche wotmolwjenje na wulku řhodownu powjeřcź: „Wam je řo dženřa Šbóžnik narodžil.“ Řamjeň.

Pořrow Bořeje wřy.

(Sonett.)

Řwřjata nóz! řo řařo cřiřche řližiřch
Řěť řwětej ř jaňdželřimi řřhidłami;
Budž dźařnje powitana ř přalmami,
Šo Božu mřlořć ř nowa ř řemi nižiřch.

Řy řbóžnu radořć duřřam ř njeřja czeřćeřch,
Ře ř bethlehemřřim řwěđłom wohřewatřch;
Řy w řřodach, w řětach lubofć wuřřwawřch
Ř palmy mēra cřłowřřim dźěćřom płeczeřch.

Řaj, njeřio nad řemju ty wotankujeřch,
Šo nad nej řłincza řymny jaňdželřte;
Řař řřorňch řojřch, ř trořřtom wōřřewujeřch.

Duž, řwěđko njeřłoncžneje řnadny, witař!
Řam, řwěřda řalemsřta, řwěć do duřche
Ř řohnowana řhodowniřćta řwřitař!

K. A. Fiedleř.

Řodowniřćka.

Řodny řu řa řřchěřćziřana řwředžeň najřwřecziřcheje radořcze nad řym, řo je njeřjeřři Wōćzež po dořonjanym czařu řwójeho řyna do řwěta póřłacź, kotřž je řwójim řjewjenjom wřřitkej řřudobje řónž řćřini, přřinjeřwřři řwěđłom, lubofć a řiwjenje na cřłowřestwo, ř mřototu přřiřřryte, w řebitnořći řtwjerdzene a w řřechach mōrwe. Řodny řu radořć řluda, kotremuž řo w jeho nuřy to řłowo dořta: „Třořřtujcze, třořřtujcze mōj řlud, praji wawř Bóh! přřetož řrařnosć řeho Řnjeřa řo řjewi, a wřřitko cřěło budze wřđiřć, řo Řnjeřowý řót řěćzi!“ Řodny řu radořć Šimeona; přřetož řaž řtuton Bože dźěćo na řwójej řuřy wřa a dźeřche: „Řnježe, něť pūřchćziřch řwójeho wotrocźta po řwójim řłowje ř mērom, přřetož mōjej woczi řtej řwójeho Šbóžnika wřđiřej, kotrehož přřihotowať řy přřede wřřitřimi řludžiři!“ — tať řjerjemý teź my dženřa řyna Bořeho ř nowa do řwójeye wutrobny a prajimy ř radořřnym duřřom: Řnježe, něťko móžemý w pokojju řiwi břcź a wumřecź, přřetož my wēmny, řo řy řuteho Šbóžnika teź nam přřihotowať!

Tola dyrbi řodowniřćka řajřule řwřjatu radořć w nařřich duřřach řbudzić, njeřmje nam přřede wřřem řamne njeřjeřte pōřłřřtvo pōbrachowacź: „Řjebojćze řo! Řlej, ja přřipowjedam wam wulke wjeřele, kotrež řo wřřchemu řludu dořtanje; přřetož wam je řo dženřa Šbóžnik narodžil, kotřž je Řřryřtuř, tón řnjeř, w Davitowym měřcze.“ Tole řube ewangelion, wot Řnjeřoweho jaňđeła přřipowjedane, dyrbi nam do duřřow řłincćeć řařo řwřjaty wotřłōř ř bethlehemřřich řonow. Šo je řo nam ř Řřryřtuřkom řwěta Šbóžnik narodžil, to je přřiřćřina wērneje řhodowneje radořcze. Wot Řřryřtuřa wuřřadza dže wřřitko řwěđłom, wřřitko řiwjenje, kotrež řřchěřćziřamřku řřřej řořřwěđłom a wōřiwja; na Řřry-

stuga du wschě pschecza a nadzije, i kotrymiž so kschesczianstwo we wschěch swojich pruhowanjach woschewja; we Khrystuſu pschindu wschitke kłubjenja w hromadu, kotrež naſ pschi sachodnosćzi kwěta i troſchtom a pokojom napjelnjuja, naſchey woczki słožujo na lěpsche žiwjenje. Khrystuſ je počatk, kónz a přjedzischczo wscheho sboža, na kotrež so khude cžlowjestwo w kóždy cžezki cžaf swonkowneje a snutkowneje nush i poſlednjej nadziju ſaloža.

Alle ſpomnjene poſoľstwo ſamo nicžo njepomha, jeli wěra pobrahuje. Wěrjaza wutroba, kotraž narodženeho Sbožnika jako swojeho Wumóžnika ſapſchimuje, je žórlo wěrneje hodowneje radoſće. Žyly hodowny ſwjedžen so bjes žohnowanja pomije, jeli so wón žadny drugi ſaczischcz njeſawostaja, hač tón ſwójbneho wjeſela. Schtóz w hodownym ſwjedženju luboſcz Wótza, kotryž nam Sbožnika wobradži, w najhluſſchey wutrobje njeſapſchimuje, tón njeſoſymy jutry tež niž luboſcz Ssyna, kiž je so ſam ſa naſ woprowal, a wostanje potom ſwjatki njedótknjeny wot ſwjateho Duchy, kotryž ma naſ i luboſcze Wótza a Ssyna do wscheje wěrnoſće wodžicž. Dotelž pať wěra žana ſwonkowna wěz njeje, ale je bójſti wodnych naſcheje duſche. dha njemóže so tež wěra nikomu pschecziwo woli do wutrobny ſchczěpicž, jeli wutroba ſama se ſwojeje hlubiny najpředy po wěrje nježada. Hdžež žana wěra do Božeho Ssyna jako Sbožnika kwěta njeje, tam pobrahuje poſnacze ſamſneho hubjenſtwa, ſamſneje ſrudneje khudoby. Seno t a duſcha ſměje wěrnu hodownu radoſcz, kotraž do hlubiny ſwojeje hrěſchnoſće ſtupa a tam ſwój ſrudny wotpad wot Bohy w myſlach, ſłowach a ſtutfach i naſtróženjom poſnawa. Čzim wjetſcha najpředy bolocž, čzim wyhchſcha potom radoſcz. Pſchede wschěm dyrbymy ſwoju ſamſnu ſrudnu khudobu wutrobny ſpoſnacž, jeli chzemy bohatſtvo njebeſteho Wótza ſaczuwacž; najpředy dyrbymy so se ſrudobu a roſkacžom wo tym pschewwědčicž, kať malo ſmy Bohy lubowali, předy hač móžemy wopſchicž, kať jara je Bóh naſ lubował, hdžž nam ſwojeho ſyna i naſchey ſbožnoſćzi wobradži.

To wschitko pať je jeno ſtutf wěry, kotraž woſebje i předomanja wo hrěchu, poľucze a hnadže wuſhadža. Hdžž je po tajſim hodownym ſwjedžen w ſwojim přenim podložku džen ſrudoby nad nami ſamymy, dha pschewobrocza so wón psches wěrjazu wutrobu do dnja najſbožniſcheje radoſće nad Božej luboſczu, kotraž ſlódki troſcht woadča hrěchow do duſche cžecze a ſhubjenty paradis ſaſo wotanka.

Duž dha pój, ty ſwjedženjo radoſće, se ſwojim lubym hodownym ewangelijom! D njeſ tu ſwjatu powjeſcz wo Sbožnikowym narodže do hylencžkow khudoby a wuliwaj do nich bohatſtvo ſwojeho troſchta: Tež wam je so Sbožnik narodžil! Njeſ ju do wschěch krawjaznych a ſrudnych wutrobow, kotrymž ſtej horjo a hórkoſcz žiwjenja runje nětlo wschitko wjeſele wſaloj: Tež wam je so Sbožnik narodžil! Njeſ ju i wschitkim khorym, wo pomoz ſdychowazym, a rěcz i nim wo tym Knjeſu, kiž móže a chze se wscheje nush cžela a duſche wumóž: Tež wam je so Sbožnik narodžil! Haj, njeſ ju i wschěm, kotřž hiſchče ſedža w mrokocze ſmjercze a njewjedža, so je Jeſuſ Khrystuſ do kwěta pschichol, hrěſchnikow ſbožnych cžinicž: Tež wam je so Sbožnik narodžil! A hdžežkuli ty i tutym njebeſtim poſoľstwom wěrnu hodownu radoſcz ſbudžiš, tam je tež bethlehemska hwěſda i pschekraſnjazym blyſchczom nad duſchami ſeſkhadžala.

K. A. Fiedler.

H o d y.

S paſtyrjemi chzu ja khwatacz,
 Sswojoh' Sbožnika chzu pytačz,
 Lube Bože džeczatto,
 Kiž i nam dele poda so.

S jandželemi chzu ja ſpěwacž,
 A Božej cžejczy khěrlyſch dželacž,
 So měr, radoſcz, ſbože da
 Tym, kiž jeho lubuja.

S mudrymi so na pucz podam,
 Najrjeſche wscho jemu dodam;
 Žiwjenje ſam woprju
 A ſbožnemu mi dobytku.

S Marju chzu ja w duſchi ſſhomacž
 Sradnu powjeſcz, — hoſpodowacž
 Kraſne Bože potajniſtvo:
 Bóh je w cžele ſjewil so.

S Tobu, Jeſu, ſwjeczič hodny,
 Wobradža mi ſbožne plody;
 Ach, pschindž te mni, Knježe mój,
 Duſcha njech je žlobit twój!

S. Bróſta.

Bože džeczto.

S surowy wěr hanjeſche je ſněhom po polach, a hwiſdaſche we haľſach; njebo bē se ſněhom ſaczěmnjene — a ſemja i bēlej plachtu pokrta. Szamy hoľ a džiwja bitwa pschirodžinych žiwjelow! Schto pať kliczi tať měrny do tuteho hoľka? To je ſwóncžk i wjeſneje zyrkwiczi. Sawěrnje, nicžo njeſnuje wutrobu bóle, hač hdžž puczowarjej we najhroſniſchim wjedrje ſwóncžkowe zune ſynki napſcheczo klicža. A tež tudy wolaſche ſwóncžk měr do jeho wutrobny, wolažo i wěcznemu mērej. —

A hórny po pucziku cžehnjeſche cžichi cžah — ſchtyrjo mužojo njeſechu cžorny kaſchcz, na přědku njeſeſche hólczez ſchiz a ſa kaſchczom džěſche mala cžrjódka ludži, jeno nětſi, wſchaf pschewodžachu khudeho. Mjelcžo hibaſche so cžah dale, hač na hórku dóndže. Čyle pohrjebniſchczo bē runina, i bēlej plachtu pschikrta; jeno woſrjedž cžornjeſche so: bēſche to najnowiſche wobydjenje, niž wjele mužſche, hač bēſche ſemrjeta we žiwjenju mēla. A tudy ſaſta žarowanſki cžah, mužojo poſtajiſchu kaſchcz a ſchědžiny duſchowny wuſpěwa nutrne modlitwy. Pomalu ſpadowawſche kaſchcz do hlubiny, ſwóncžkowy hlóſ wotmjelny — ale wóſſiſcho kliczeſche plač a žalocž dweju džeczattow. Hólczik a hólczka plakaſchta; hdžž i blukim buchom łopacž pjerſchče na kaſchczu ſabuchny, ſatſchepotaſchta; wobhaj a huſczijſche ſylſy kapachu i jeju wóczkow! Pſchewodžerjo bēchu woteſchli, ale pschezo kleczeſchtej džeczatny na romje; jeju hórki plač bēſche woczichnyl a jeno mjelcžaza ſrudoba tyſchefche jej. A i njebeſ ſnjeſe so jandžel i bēlymaj ſchidleſchkomaj a dótkny so jeju wóczkow i lilijowym porſczikom — a ronjenje ſylſow ſaſta — wóczko so ſandželi a luboſny ſón wotnjeſe jej se ſemſteho hubjenſtwa do kraſneho raja. W pschynym domje hrajaſchtej a bēhaſchtej w rianej, kwětkopóľnej ſahrodny a poſtatowawſchtej wjeſele wótoło nanfa a macžerki. Nad nimaj ſwěczefche ſlónčko tať jaſnje, so so wscha wutroba ſmēkaſche!

„D kať rjenje bēſche tam“, praji wotucziwſchi bratſik i ſotſicžny, a wuhladaſchi wótoło so bēly ſněh, plakaſchta; i nowa bratſik a ſotſicžka; a ſotſicžka rjekny: „ach, pój domoj, tu je tať ſyma, wětſik duje tať ſurowje — kať mje to woſyba“. S plačžitym hlóſkom pschitaji bratſik: „haj, — ale hdže? hdžež macžerka wumrje, njeje wjazny naju dom — ničto njecha wo nama; wjedžecž — o wostaſmój tudy pola macžerki — ta naj tať lubowawſche! Ach macži, macži, hdže ſny? macži, njeſlyſchijſch ſwojej džěczi, o macži, pój po naj, a wſmi naj ſobu, hdžež ty ſny!“ — a nowe ſylſy poduſchchu jeho plačžity hlóſ. —

Tu stupi njesnaty muž psched njeju, kotryž běšče hižom dobru khwilku pschi rowje stał a khlsh s woczom trěl. S pošmėrowazym pohladom pschimny pacholka ja ruku. Tutón horje pohladnywšchi, sastróži šo a chyzšče cžeknyč. Tola knjes rjekny s lubošnym hłošom: „njeboj šo, njeczėłaj, hólczko, njeczijnju wamaj ničšo šlo — ale pójtaj šo mnu domoj, tudy šo ničtś wo waj njestara a mohlej tu smjerjnyč! Pójtaj šo mnu!“ A wša wobej ja ruku a wjedžesche jej šobu, a pod hórku šadži jej do pschneje khorejty a jėdžesche s nimaj na faru.

Wješele stupi jemu schėdžimny duchowny napscheczo a poda jemu tšchepotatu prawizu na witanje.

Psched hodžinu běšče zush knjes do wjeski pschijěl a šo na faru praschal. Tudy wuprachowasche šo cžesčomneho starza sa Panikezami, kał šo jim wjedže a sčto cžinja. S krotkimi šłowami wupowjeda jemu farat, kał je džėczatlow nan po dolhej cžėžkej khorošči wumrjel a město pjenjes dolh sawostajil. Wudowa drje běšče šo prózowala, šebje a šwojej džėščzi sežiwicž: ale tež ju napadny kruta khorošč a wona wumrje w najwjėšchim hubjenštwje. Pscheczelstwo njeběšče, dnyžli macžerny bratr; ale wo tym njeběšče šo dolhe lėta ničšo khlšchalo.

Se khlšojtmaj woczomaj běšče zush knjes pschipošluchał, a hdyž běšče farat dorėczal, pschimny jeho zušnik ja ruku a wušna, šo je bratr semrjeteje a šo chze šyrotžy ja šwojej t šebi wšacž. Tcho dla bė po nej na pohrjebnišchczšo jěl a nětko běšče šo na faru wrócžil, šo by tudy wšchitko šarjadował.

Našajtra wotjėdže zush s džėščzomaj, pschemodžany s wutrobnyimi šbožopšchecžemi wyškodoštojnego knjesa. Daloko jėdžesche knjes a w powjedanju s nimaj lubowasche jej bóle a bóle; a tež wonej šabuschtej šrudobu a pošluchaschtej na jeho rėczje. Na wječor šasta wós psched rjanyh hrodem, a knjes wuškozji s wša. Wješele pschibėža jemu mloda žona napscheczo a padny jemu wokoło schije. „Šutšje mamy hodownicžku“, šapoczja mandželški, „šchto myšlišč šebi, šo šym tebi t božemu džėščzu pschitwješ? — Njemjedžach cži lėpscheho dara pschinješč, dnyžli tutón —“ a wosowe duricžka wotewriwšchi, wuwjedže džėščzi a pschistaji: „To stej šyrotžy po mojej šotšje, wczera šu ju pohrjebali! wšmi jej ja šwojej, lubuj jej kaž macž a staraj šo ja nej.“ A wobjimawšchi a wokošchivšchi šwojeho muža rjekny mandželška s radošnym hłošom: „Šadny a špodžimny dar šy mi pschinješč, ale džakuju šo cži ja njón; chzu jej lubowacž a budu jimaj macžer.“ A wokošchivšchi džėczatžy wjedžesche jej do krašneho hrodu. Šrašne hody šwječžachu na hrodže, a wješele pschihladowachu jandželjo s njebjėš.

H. W.

Boža nóz.

Sšwjata nóz, se cžichich honow
 Bližič t nam šo na semju;
 Klincžecž khlšchu hłošy šwonow,
 Wofna polne khlšchczja šu.
 Šsamo hėta wobšbožuje
 Šswoje džėčzi s radoščzu,
 Bože džėczšo pošbėhuje
 Šasyl jich we wysłanju.

Ššwjata nóz, ty pschindžesč jašo,
 Kaž cže šiwět hnėd' widžesche,
 Ššłódkich špėwow polny cžako,
 Dolh, hory šhwala cže!
 Ššalmy šchumja s rašchob' kraja,
 A we šmėrkach wječora
 Špodžimnu nam powješč praja,
 Šowješč Božoh' šjewjenja.

Ššwjata nóz, ty s tyšazami
 Ššwėczkow pschindžesč šwjedžėšy,
 O šo bychmy šwėžu šami
 Dostali do wutrobny!

Lubosč s njebjėš t nam šo šwėczi
 Do semškeho žiwjenja,
 Wobšbož mēr nětk cžlowške džėčzi,
 Lubosč njech je kralowa!

Wišel. Š. Kapleč.

Hodowny sčtom woła naš dom!

Ale ach, kał wjele jich je, kotřiz hodny domach njejkú! Kał mnohim, mješ zushmi ludžimi abo w dalokej dalinje wot wšchelakeho horja domapytanym, cžišchczji šo horza khlša do wócžka, hdyž šwoje myšle do wótžneho kraja šložuja a na Boži wječor w šarschiskim domje špominaju! Tola hodowny jandžel žaneho njesabwya.

Wot Bethlehemskeje hwėšdy šo wón t semi šmahuje a pschinoshuje s tamnych wėcznych wyškotoščzow poštrow dele ja wšchėch wošpocženyh, želazyh, wot domowiny šbalenyh. A kajki je to poštrow? — To je adventske pošpóstwo a hodow šwjedžėški klink: „Trošchtujcže, trošchtujcže mój lud! praji wasch Bóh!“

Wny pak wšchitžy dnyrimy rady njebjeskeho jandžel-trošchtarja pošgli byčž!

F.

Wšchelake s bliska a s daloka.

— Lėto šo ke kónzej pschibližuje a bóršy šandžemy do noweho lėta. Njeskomdž ničtś, šebi pucžnik do noweho lėta wobštaracž. Wón je dostacž ja 15 np. pola knjesow duchownych.

— Šjanu knižku je wudał knjes farat em. Urban w Budyšchinje. „Šwagny wėncžł“, to šu rjane khėrlusche ja kwašy. Wny tute wutrobu pošbėhowaze khėrlusche ja našche šerbške kwašy wutrobnyje porucžamy, šo by šo na nich rjany, natwarjazy khėrlusch špėwacž mohł, hdyž šo džėnša husto tam němske šwėtne njeczjste špėwy špėwaja. Wobšebje našchich šerbškich braščlow na tule knižku, kotraž je we wudawařni Šerbskich Nowin dostacž, kėdžbliwnych cžinimy. Šnižka ma tež rjany pschidawł hodownych khėrluschow a khėrlusche na nowe lėto.

Dališche dobrowólne dary ja wbohe armeniške šyrotny.

S Michalškeje wošady psches knjesa šararja Šadu:

Wud. Š. w B.	3 hr. — np.
T. w B.	2 " — "
L. w Š.	2 " — "

Šromadže: 7 hr. — np.

W mjenje wobohich šyrotow wutrobny džak.

Šólcz, redaktor.

„Šombaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchėch pschedawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Na sčtwórcž lėta płacž wón 40 np., jenošliwe cžišla šo ša 4 np. pschedawaju.